Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Beredeneerd register op het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koningrijk Holland

https://hdl.handle.net/1874/234380

Jus posit. et Interpp.
Octavo nº. 915.

REGISTER

OP HET

WETBOEK NAPOLEON.

BEREDENEERD

REGISTER

OP HET

WETBOEK NAPOLEON,

INGERIGT VOOR HET

KONINGRIJK HOLLAND;

DOOR

Mr. JOANNES VAN DER LINDEN,

ADVOCAAT TE AMSTELDAM.

TE AMSTELDAM, BIJ

JOHANNES ALLART.

MDCCCIX.

De Uitgever heeft, om redenen, goedgevonden dit Werk achter den Titel te onderteekenen:

J. Kloos

Biblioth. Rhen.-Traj.
d. d.
Vir. Cl. G. Moll.

VOORBERIGT.

De goede bijval, welken des Schrijvers Beredeneerd Register op het Crimineel Wetboek voor het Koningrijk Holland *bij het Publiek gevonden heeft,*

heeft denzelven aangespoord en versterkt in de volvoering van zijn voornemen, om, in die zelfde manier van bewerking, een gelijk Beredeneerd Register op het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koningrijk Holland, *te vervaardigen. Zoo op eenig der Wetboeken een* Alphabetisch Register *noodig is, het is voorzeker op dit Wetboek, daar de uitgebreidheid, en meenigvuldigheid der stoffen, tot het Burgerlijk Regt behoorende, zelfs den sistematieken kenner der Regtsgeleerdheid, en dus nog veel meer den min kundigen, nu*

en dan in twijfeling brengen moeten, onder welk Hoofdſtuk hij de zaak, die hij noodig heeft, zoeken moet. Om aan die twijfeling te hulp te komen, dient dit Register, bij welks gebruik men echter ſteeds die zelfde waarſchuwing moet in acht nemen, welke de Schrijver in zijn Voorberigt voor het Register op het Crimineel Wetboek *gaf,* „ *om altijd* „ *het Wetboek zelven daar bij te raad-* „ *plegen, ten einde uit den zamenhang* „ *van elk artikel, met het voorafgaan-* „ *de en volgende, den waren zin en* „ *toepaſſelijkheid van het zelve op te*

„ *ſpo-*

„ *sporen.*" — *Op die wijze zal een ieder er gebruik van kunnen maken ten zijnen nutte.*

J. VAN DER LINDEN.

Amsteldam
den 24sten van
Zomermaand
1809.

BE-

BEREDENEERD

REGISTER

OP HET

WETBOEK NAPOLEON,

INGERIGT VOOR HET

KONINGRIJK HOLLAND.

A.

AANBOD. Zie *Conſignatie.*

AANDEEL.

Wie, onder meer ſchuldenaars, ieder voor 't geheel, of ieder ſlechts voor zijn aandeel, verbonden zijn. Zie *Solidair.*

AANNEMERS.

1. Wanneer men iemand eenig werk te maken geeft, kan men overeenkomen, dat hij alleen zijn arbeid of industrie, of wel dat hij ook de ſtoffe leveren zal. (*Art.* 1550.)

2. Wanneer de ambachtsman de ſtoffe leveren moet, en het werk, het welk hem is opgedragen, op de eene of andere wijze, vóór dat de levering geſchied is, vergaat, komt de ſchade voor zijne rekening, ten ware de geen, die het werk beſteld heeft, nalatig geweest is, om het zelve te ontvangen. (*Art.* 1551.)

3. In geval de ambachtsman alleen zijn arbeid, of industrie, en niet de ſtoffe levert, en het werk vergaat, is hij niet aanſprakelijk, ten zij het vergaan der zaak door zijne ſchuld is veroorzaakt. (*Art.* 1552.)

4. Wanneer het werk, in het geval, in *No.* 3 vermeld, buiten eenig pligtverzuim van de zijde van den ambachtsman, vóór dat de levering geſchied is, en zonder dat hij, die het werk beſteld heeft, nalatig geweest is om hetzelve op te nemen en goed te keuren, vergaat, heeft de ambachtsman geene aanſpraak op zijn loon, ten ware de zaak vergaan zij door een gebrek in de ſtoffe zelve. (*Art.* 1553.)

5. Wanneer werk bij het ſtuk, of bij de maat bearbeid wordt, kan hetzelve bij gedeelten opgenomen en goedgekeurd worden; wordende, in geval de aanbeſteder telkens den werkman, naar evenredigheid van het geen hij afgewerkt heeft, betaalt, alle die ſtukken of gedeelten

voor

voor opgenomen en goedgekeurd gehouden, welke betaald zijn. (*Art.* 1554.)

6. Indien het ſtellen en leveren van een gebouw, in eens af en voor een' bepaalden prijs is aangenomen, blijft de architect en aannemer van hetzelve, gedurende den tijd van tien jaren, verantwoordelijk voor alle ſchade, die ten gevolge van de gebrekkige conſtructie van het werk, of uit hoofde van de onbekwaamheid van den grond, waar op hetzelve gebouwd is, veroorzaakt wordt. (*Art.* 1555.)

7. Wanneer een architect o aannemer op zich genomen heeft een gebouw, volgens een met den eigenaar van den grond beraamd en vastgeſteld beſtek, te maken, is hij niet bevoegd een buiten-rekening, ter zake van vermeerdering der dagloonen, of materialen, of van veranderingen en bijvoegſelen, die niet in het beſtek begrepen zijn, te formeeren; zoo hij tot die veranderingen, vermeerderingen of bijvoegſelen, niet ſchriftelijk is geautoriſeerd, en nopens den prijs derzelven met den eigenaar is overeengekomen. (*Art.* 1556.)

8. De aanbeſteder kan, des goedvindende, de aanbeſteding opzeggen, ofſchoon het werk reeds begonnen zij, mits hij den aannemer, wegens deszelfs gemaakte kosten, arbeid en winstderving ſchadeloos ſtelle. (*Art.* 1557.)

9. Huur van dienſten wordt verbroken door den dood van den ambachtsman, van den aannemer, of van den architect, elk voor zoo veel het aan hem opgedragene betreft. (*Art.* 1558.)

10. Doch de aanbeſteder is verpligt aan den boedel van de perſonen, in *No.* 9 vermeld, de waarde der reeds gedane dienſten, of der in gereedheid gebragte materialen, in geval dit een en ander voldoende bevonden wordt, naar mate van den bij het contract bepaalden prijs te betalen. (*Art.* 1559.)

11. De aannemer is verantwoordelijk voor de perſonen, die hij te werk ſtelt. (*Art.* 1560.)

12. Timmerlieden, metſelaars en andere ambachtslieden, die tot het zetten van een gebouw, of tot eenig ander werk door den aannemer van hetzelve gebruikt worden, hebben geene aanſpraak op den geen, voor wien zoodanig werk gemaakt wordt, dan alleen ten beloope van het geen deze nog aan den aannemer ſchuldig is, ten tijde dat dezelve ambachtslieden hunne actie inſtitueeren. (*Art.* 1561.)

13. Timmerlieden, metzelaars, ſmids, en andere ambachtslieden, die zelve onmiddelijk en voor een' bepaalden prijs een werk op zich nemen, zijn aan de regelen, in de vorige

No's.

No's. vermeld, onderworpen, en zijn aannemers ieder in zijn werk. (*Art.* 1562.)

AANNEMING.

Geene donatie is van waarde, of zij moet door den donataris, of door iemand, tot dat einde bijzonderlijk door hem gemagtigd, worden aangenomen; zonder onderscheid, of die aanneming gedaan wordt bij de acte zelve, of bij eene posterieure acte, mits deze mede niet onder de hand gepasseerd zij. (*Art.* 1340.)

AANSTELLING.

1. Voogden over der minderjarigen personen en goederen, worden aangesteld door beiden of één van beiden de ouders, bij testament of bij eene andere afzonderlijke acte. (*Art.* 295.)
2. Zoodanige personen, het zij nabestaanden, het zij vreemden, die aan minderjarigen bij erfenis of legaat iets nalaten, kunnen mede bij testament of acte daar over voogden aanstellen. (*Art.* 296.)
3. Wanneer zoodanige erflaters of gevers geene voogden benoemd hebben, komt het geerfde of gelegateerde onder het beheer van de ouders der minderjarigen, of van de voogden, die over derzelver goederen in het algemeen gesteld zijn. (*Art.* 297.)

4. Een voogd, bij testament of acte aangeſteld, kan ook bij eene nadere acte eenen tweeden voogd adſumeeren of ſurrogeeren. (*Art.* 299 *en* 300.) — Zie *Adſumtie. Surrogatie.*

5. Van aanſtelling van voogden door de Weeskamer of het Geregt. (*Art.* 301—306.) — Zie *Weeskamer. Geregt.*

6. Bij ieder voogdij zal een toeziende voogd zijn, welke wordt benoemd, het zij bij testament of andere acte, het zij bij de Weeskamer, of waar dezelve niet aanwezig of uitgeſloten is, bij het Geregt. (*Art.* 309.) — Zie *Toeziende voogden.*

7. Aanſtelling van curateuren over meerderjarigen, die, wegens ziels- of ligchaamsgebreken, of om andere redenen, niet in ſtaat zijn, om hunne perſonen te beſchermen, of hunne goederen te beheeren, geſchiedt door den Regter der woonplaats, het zij ambtshalve, het zij op verzoek van nabeſtaanden of belanghebbenden, het zij eindelijk ten verzoeke van den perſoon zelve, omtrent welke deze voorziening noodig is. (*Art.* 396 *en* 397.) — Zie *Curatele. Curator.*

8. Aanſtelling van een adminiſtrateur over goederen, waar van een ander het vrugtgebruik geniet. (*Art.* 486.) — Zie *Vrugtgebruik.*

9. Een ieder kan, het zij bij testament, het zij bij

bij andere acte, één of meer perſonen magtigen tot het ten uitvoer brengen van zijn teſtament, of tot het beredderen van zijnen boedel, aan welke perſonen men den naam van Executeurs of Boedelredders geeft. (*Art.* 882.) — Zie *Executeurs.*

10. Aanſtelling van een adminiſtrateur tot beheering van door hem overgenomene goederen en effecten eener nalatenſchap, en om de daar van afkomende vrugten aan de geregtigden uit te keeren. (*Art.* 908—912.) — Zie *Adminiſtrateurs.*

11. Toevoeging van boedelredders, door den Regter, aan een erfgenaam onder beneficie van inventaris, indien hij buiten ſtaat is om de vereischte zekerheid te ſtellen, of eenige wettige redenen voor handen zijn, waarom aan hem alleen de beheering des boedels niet behoort te worden overgelaten. (*Art.* 951.) —— Zie *Beneficie van Inventaris.*

12. Wanneer eene erfenis komt te vallen, waar toe zich geene erfgenamen of boedelredders opdoen of gevonden worden, benoemt de Regter van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft, een Curator over dezelve. (*Art.* 955—660.) — Zie *Vaceerende erfenisſen.*

13. Ceſſie verzogt wordende, ſtelt de Regter dadelijk een curator aan, in den boedel van

den genen, die de cesſie verzoekt. (*Art.* 1180.)

14. De aanſtelling van een Sequester bij regterlijk bevel, kan onder anderen plaats hebben ten aanzien:

a. Van goederen eens ſchuldenaars, welke gearresteerd zijn.

b. Van onroerend of van roerend goed, over welks eigendom of bezit tusſchen twee of meer partijen geſchil is ontſtaan; en

c. Van zaken, welken een ſchuldenaar ter zijner bevrijding aanbiedt. (*Art.* 1705.) —— Zie *Sequeſtratie.*

AANVAARDING.

1. Eene erfenis kan, of zuiver en eenvoudig, of onder beneficie van inventaris aanvaard worden. (*Art.* 913.)

2. Niemand is verpligt eene hem opgekomene erfenis te aanvaarden. (*Art.* 914.)

3. Eene getrouwde vrouw kan geene erfenis aanvaarden, dan met toeſtemming van haren man, of op autoriſatie van den Regter, volgens het vastgeſtelde in *Art.* 152 van dit Wetboek. —— Erfenisſen aan minderjarigen, of aan perſonen die onder curatele ſtaan, opgekomen, kunnen niet anders aanvaard worden, dan met in achtneming van het geen dienaangaande

in

in dit Wetboek bij de titels van *Minderjarigheid* en *Voogdij*, en van *Meerderjarigheid* en *Curatele* bepaald is. (*Art.* 915.)

4. De gevolgen van het aanvaarden eener erfenis worden gerekend te beginnen van den dag af, dat dezelve aan iemand opgekomen is. (*Art.* 916.)

5. De aanvaarding kan uitdrukkelijk of ſtilzwijgende geſchieden. — Zij geſchiedt uitdrukkelijk, wanneer men in eenig authentiek of onderhandsch geſchrift den titel of qualiteit van erfgenaam aanneemt. Zij geſchiedt ſtilzwijgende, wanneer de erfgenaam eene daad verrigt, waar toe hij alleen in qualiteit van erfgenaam bevoegd was, en dewelke zijne meening, om de erfenis te aanvaarden, noodwendig aan den dag legt. (*Art.* 917.)

6. Proviſionele beſchikkingen omtrent het beredden van een lijk, het bezorgen der begrafenis, de beheering en bewaring der goederen, worden voor geene daden van ſtilzwijgende aanvaarding gerekend, ten ware men daarbij den titel of qualiteit van erfgenaam mogt aangenomen hebben. (*Art.* 918.)

7. Een mede-erfgenaam, die zijn regt op eene nalatenſchap bij donatie, verkoop of transport, aan een vreemden, aan zijnen mede-erfgenaam, of aan een van dezelven overgeeft, wordt ge-

acht de erfenis ſtilzwijgende aanvaard te hebben. —— Het zelfde heeft plaats:

a. In geval van renuntiatie, ten behoeve van een of meer der mede-erfgenamen, al ware het dat dezelve renuntiatie om niet, en zonder eenig voordeel daar tegen te genieten, plaats hadt; en

b. In geval van renuntiatie van een der mede-erfgenamen, ten behoeve van alle zijne mede-erfgenamen, zonder iemand hunner uit te zonderen, wanneer hij daar voor eene uitkoop geniet. (*Art.* 919.)

8. Iemand, aan wien eene erfenis opgekomen is, overleden zijnde, zonder dezelve, het zij uitdrukkelijk, het zij ſtilzwijgende, aanvaard of verworpen te hebben, gaat deszelfs regt tot aanvaarding of verwerping op zijne erfgenamen over. (*Art.* 920)

9. Indien deze erfgenamen oneens zijn over het al of niet aanvaarden der erfenis, moet dezelve aanvaard worden onder beneficie van inventaris. (*Art.* 921.)

10. Een meerderjarige, eene erfenis uitdrukkelijk of ſtilzwijgend aanvaard hebbende, kan tegen deze zijne eigene daad niet opkomen, ten ware de aanvaarding mogt geſchied zijn ten gevolge van een tegen hem gepleegd bedrog. — Hij kan zulks mede niet doen onder voorwend-

wendzel van leſie of verkorting, behalve alleen in het geval, dat een testament mogt te voorſchijn gebragt worden, het welk aan hem te voren onbekend was, en ten gevolge van welk testament, de aanvaarding des boedels tot zijne ſchade zoude uitloopen. (*Art.* 922.)

11. Het gevolg der aanvaarding van eene erfenis is, dat de erfgenaam voor het geheel of voor dat gedeelte, waar voor hij erfgenaam is, treedt in alle de regten van den overledenen, die door deszelfs afſterven niet zijn te niet gegaan. (*Art.* 923.)

12. De erfgenamen verpligten zich door de aanvaarding ook, ieder naar evenredigheid van zijn aandeel, tot de voldoening der legaten en andere lasten, hun door den Tastateur opgelegd. (*Art.* 924.)

13. Legaten kunnen mede of aanvaard of verworpen worden. (*Art.* 925.)

14. Op de aanvaarding van legaten is toepaſſelijk, het geen hier voren *No.* 3, 7 *en* 8 gemeld is. (*Art.* 926.)

15. Indien de erfgenamen van een legataris oneens zijn over de aanvaarding of verwerping van een legaat, kunnen de genen van hun, die daar toe genegen zijn, het zelve aanvaarden voor hunne bijzondere rekening. (*Art.* 927.)

AANWAS.

1. De aanwasſen, welke eene rivier ongevoelig en van langzamerhand aan de aanpalende landen heeft aangeſpoeld, komen als een acceſſoir aan den eigenaar van die landen. (*Art.* 448.)

2. Het vruchtgebruik ſtrekt zich ook uit tot den aanwas, waar mede de goederen, gedurende het genot des vruchtgebruikers, vergroot worden. (*Art.* 484.)

AANWAS. Zie *Regt van aanwas.*

AANWERPING.

Indien het geweld van den ſtroom een ſtuk van een land aan het land van een ander heeft aangeworpen, op zoodanige wijze, dat dit ſtuk te herkennen is, behoudt de eigenaar van dit ſtuk den eigendom, onder die bepaling, dat hij gehouden is het zelve binnen het jaar te reclameren, na verloop van welken tijd hij in zijne reclame niet meer ontfankelijk is, ten ware de eigenaar van het land, waar mede het ſtuk vereenigd is, nog geen bezit van het zelve genomen had. (*Art.* 449.)

ACCESSIE.

1. Al wat zich met eene zaak zoodanig vereenigt, dat het met dezelve ſlechts een enkel ge-

geheel uitmaakt, wordt het eigendom van den geen, aan wien de principale zaak toebehoort, en zulks achtervolgens de regelen, welke hier na in *No. 5 en volgende*, worden opgegeven. (*Art.* 447.)

2. Accesſie op het geen door de zaak wordt voortgebragt. (*Art.* 444—446.) —— Zie *Vruchten.*

3. Accesſie heeft plaats bij aanwasſen. (*Art.* 448.) — Zie *Aanwas.*

4. Ook indien het geweld van den ſtroom een ſtuk van een land aan het land van een ander heeft aangeworpen. (*Art.* 449.) — Zie *Aanwerping.*

5. Wanneer twee zaken, aan onderſcheidene eigenaars toebehoorende, zoodanig met elkander vereenigd zijn, dat zij een geheel uitmaken, behoort echter het geheel aan den eigenaar van de principale zaak, niet anders dan onder den last van aan den ander de waarde van de accesſoire zaak te moeten vergoeden. (*Art.* 450.)

6. Voor de principale eigenaar wordt gehouden die gene, waar mede eene andere zaak is vereenigd, en die een beter gebruik, meerder ſieraad, aanvulling of dergelijken uit dezelve trekken kan. (*Art.* 451.)

7. De eigenaar van de accesſoire zaak, die, buiten zijn weten, met de principale zaak van een

een ander vereenigd is, doch gevoeglijk van dezelve weder kan worden afgeſcheiden, is des goedvindende bevoegd, om die affcheiding en de terug gave van zijne accesſoire zaak te vorderen. (*Art.* 452.)

8. Indien een kunſtenaar of iemand anders, van eene ſtoffe, die hem niet toebehoort, eene nieuwe ſoort van zaak gemaakt heeft, heeft de eigenaar der ſtoffe de keus om die nieuwe ſoort te reclameren, mits de kosten der bearbeiding vergoedende, of wel die nieuwe ſoort aan den maker over te laten, en van hem vergoeding der gebruikte ſtoffe te eisſchen, zonder onderſcheid, of de ſtoffe al dan niet geſchikt is om hare oude gedaante weder te kunnen aannemen. (*Art.* 453.)

9. Wanneer de ſtoffe, die tot het maken van eene nieuwe zaak gebruikt is, gedeeltelijk aan den maker, en gedeeltelijk aan een ander toebehoort, en niet weder gevoeglijk van elkander kan worden afgeſcheiden, is die nieuwe zaak tusſchen beiden in het gemeen, naar evenredigheid van elks aandeel in de ſtoffe, de kosten van bereiding, aan de zijde van den maker, daar bij gerekend. (*Art.* 454.)

10. Verſcheidene ſtoffen, aan verſchillende eigenaars toebehoorende, onder elkanderen gemengd, en daar door eene nieuwe ſoort van zaak gemaakt zijnde, wordt onderſcheid gemaakt,

maakt, of die ſtoffen weder gevoeglijk kunnen worden afgeſcheiden, en dan is men bevoegd de verdeeling te eiſchen, dan wel of die ſtoffen niet gevoeglijk affcheidbaar zijn, en dan is de gemaakte nieuwe ſoort gemeen, naar evenredigheid van de hoeveelheid, hoedanigheid en waarde der ſtoffen, aan elk hunner toebehoorende. (*Art.* 455.)

11. Indien de ſtoffe, aan een der eigenaars toebehoorende, die van den ander in waarde overtreft, kan de eigenaar der waardigſte ſtoffe, de nieuwe gemaakte ſoort voor zich reclameren, mits de waarde van de andere ſtoffe vergoedende. (*Art.* 456.)

12. Een van beiden, de gemeenſchap, in de vorige *No's.* vermeld, willende doen eindigen, moet het goed ten gemeenen voordeele in het openbaar verkocht worden. (*Art.* 457.)

13. Die eenige ſtoffe, aan een ander toebehoorende, buiten deszelfs weten gebruikt heeft, is niet alleen tot de teruggave van die ſtoffe, zoo zij affcheidbaar is, maar ook tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen gehouden. (*Art.* 458.)

ACCOORDEN. Zie *Tranſactiën.*

ACTIËN.

1. Reëele actiën op onroerende goederen, vrucht-

vruchtgebruik van onroerende goederen, ſervituten op gebouwen en erven, en dergelijke, zijn onroerend, uit hoofde van het onderwerp, waar op dezelven worden toegepast. (*Art.* 424.)

2. Voor roerende goederen zijn te houden:

a. Alle perſonele actiën, het zij dezelve betrekkelijk zijn tot geldſommen, of tot roerende en onroerende goederen.

b. Alle reëele actiën op roerend goed.

c. Alle actiën, aandeelen of interesſen, in eenige asſociatiën, compagnieſchappen, ſocieteiten van commercie, asſurantie, navigatie, reederijen, visſcherijen, binnen- of buitenlandſche fondſen, beleeningen, en van alle andere handel, neering, beroep en bedrijf, zelfs wanneer onroerende goederen tot deze onderneming betrekkelijk, aan de voornoemde gemeenſchappen behooren.

d. Alle obligatiën en andere effecten, zoo op het Rijk en andere Mogendheden, als ten lasten van bijzondere perſonen, al zijn zij ook van een verband op onroerend goed voorzien. (*Art.* 427.)

3. Hoe actiën door ceſſie aan anderen worden overgedragen. (*Art.* 592—595.) — Zie *Ceſſie van actie.*

ADITIE. Zie *Aanvaarding.*

AD-

ADMINISTRATEURS.

1. De boedelſcheiding tot ſtand gebragt zijnde, wordt aan elk van de erfgenamen deszelfs aandeel in de nalatenſchap afgegeven, uitgenomen voor zoo verre de testateur gewild heeft, dat het aandeel van een of meer der erfgenamen, uit hoofde van een daar op gelegd verband, of om andere redenen, onder adminiſtratie blijven zoude, het zij de executeur zelf de adminiſtrateur zij, het zij een derde buiten hem. (*Art.* 908.)

2. Een adminiſtrateur is gehouden, om de door hem overgenomene goederen en effecten te beheeren, en de daar van afkomende vruchten aan de geregtigden uit te keeren. — Zijne magt, verantwoordelijkheid, en ſalaris, ſtaan gelijk met die der voogden en curatoren. (*Art.* 910.)

3. Een adminiſtrateur ſtaat onder het onmiddelijk oppertoezigt van den Regter, die ten allen tijde bevoegd is, om, zonder form van proces, van hem verantwoording zijner adminiſtratie en vertooning der geadminiſtreerd wordende goederen en effecten te eiſchen; mitsgaders bevindende, dat hij ter kwader trouw of met eene onverſchoonlijke ſlordigheid gehandeld heeft, hem ter vergoeding der toegebragte ſchade te noodzaken, en voor het vervolg van de adminiſtratie te weren;

zijnde voorts een administrateur verpligt, alle jaren aan den Regter rekening en verantwoording van zijn gehouden bewind te doen, als mede, na het eindigen der administratie, eene algemeene rekening en verantwoording te doen aan den geen, wiens goederen hij geadministreerd heeft, of aan de genen, die als dan tot dezelve goederen zullen geregtigd zijn. (*Art.* 911.)

4. De post van administrateur eindigt met zijnen dood, en gaat niet over op zijne erfgenamen, onverminderd echter deszelfs verantwoordelijkheid, voor de verrigtingen van den overleden administrateur. (*Art.* 912.)

ADMINISTRATIE.

1. De man heeft als voogd het bestuur over de goederen van zijne vrouw. (*Art.* 149.) — Zie *Man.*

Administratie of bestuur der voogden.

2. Alle voogden, het zij bij testament of andere acte, het zij door de Weeskamer of door het Geregt aangesteld, zijn verpligt dadelijk, na dat zij van hunne aanstelling kennis bekomen hebben, ter Weeskamer, of zoo die niet aanwezig of uitgesloten is, bij het Geregt, zich onder eede te verbinden, dat zij de aan hun opgedragene voogdij getrouwelijk en naar hun

hun beste weten, overeenkomstig de voorschriften van de wet zullen waarnemen. (*Art.* 329.)

3. Wanneer geen toeziende voogd benoemd is, zorgen de voogden dat dezelve benoeming dadelijk geschiede, ingevolge het voorschrift van *Art.* 310 van dit Wetboek. (*Art.* 330.)

4. De voogden zijn verpligt om dadelijk na het overlijden, indien de overleden geene afzonderlijke executeurs heeft aangesteld, door verzegeling of andere gepaste middelen, te zorgen, dat de boedel in zijn geheel blijve en niet verminderd worde. (*Art.* 331.)

5. In het doen van die verzegeling moet echter met die bescheidenheid worden te werk gegaan, dat daar door, noch aan de weduwe, welke men in den boedel vindt, noch aan de koopmanschappen, handwerk of nering, welke door den overleden uitgeoefend is, voor zoo verre die nog aangehouden dient te worden, buiten noodzaak eenige belemmering of benadeeling worde toegebragt. (*Art.* 332.)

6. De verzegelde goederen moeten zoo dra mogelijk weder worden ontzegeld, en een staat en inventaris van den geheelen boedel, geregtelijk, notariaal of onder de hand opgemaakt en verleden worden. (*Art.* 333.)

7. Van den inventaris moet binnen acht dagen na het passeren van denzelven een authentiek

affchrift ter Weeskamer, of zoo dezelve niet aanwezig of uitgefloten is, aan het Geregt overgebragt, en aldaar met eede gefterkt worden. (*Art.* 334.)

8. Indien naderhand bevonden wordt, dat bij misvatting iets verkeerdelijk op den inventaris gebragt of overgeflagen is, of ook bij vervolg aan den minderjarigen eenige goederen aankomen, moet zulks bij eenen ampliatie-inventaris verbeterd of aangevuld worden. (*Art.* 335.)

9. Die ampliatie-inventaris wordt mede bij authentiek affchrift overgebragt en beëedigd, op gelijke wijze als zulks omtrent den inventaris is bepaald. (*Art.* 336.)

10. De voogden, het zij alleen over de opvoeding van den perfoon, het zij over den perfoon en de goederen aangefteld, zijn verpligt om de minderjarigen naar derzelver ftaat, bezittingen, en vermogens van geest en ligchaam op te voeden, en door het opleiden tot een gepast beroep of middel van beftaan, dezelven tot bekwame leden van den Staat te vormen. (*Art.* 337.)

11. Onder hun opzigt gefchiedt die opvoeding bij de moeder, ook na het aangaan van een tweede huwelijk, ten zij gewigtige redenen, uit het belang der minderjarigen afgeleid, zulks beletten. (*Art.* 338.)

12. Tot

12. Tot het goedmaken van de kosten dier opvoeding, gebruiken de voogden de inkomsten van der minderjarigen goederen, zoo verre die daar toe noodig zijn, en zoo dezelve daar toe, in weerwil van alle gepaste bezuiniging, niet toereiken, zelfs een gedeelte van het kapitaal; doch dit laatste nooit anders dan op autorisatie van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 339.)

13. Geene minderjarigen mogen ter opvoeding buiten 's lands gezonden worden, dan met toestemming van het Geregt, na verhoor der naaste bloedverwanten van zoodanige minderjarigen; voogden, welke hunne pupillen op eene buitenlandsche Hooge-school of Universiteit zouden willen zenden, zullen bovendien daar toe moeten voorzien zijn van des Konings toestemming. (*Art.* 340.)

14. De goederen, die aan bederf of vermindering onderworpen zijn, moeten worden verkocht en te gelde gemaakt, gelijk mede de roerende goederen, die geene vruchten geven, en welken de voogd oordeelt, dat in de omstandigheden, waar in zich de pupil bevind, gemist zoude kunnen worden. (*Art.* 341.)

15. De onroerende goederen moeten behoorlijk worden in stand gehouden, en op de voordeeligste wijze worden verhuurd, zoo veel

mogelijk niet langer dan tot des pupils meerderjarigheid. (*Art.* 342.)

16. De inſchulden moeten met vlijt worden ingevorderd, en zoo veel mogelijk gezorgd, dat de minderjarigen door wanbetaling van den ſchuldenaar geen nadeel lijden. (*Art.* 343.)

17. De telkens inkomende gelden, moeten tot afbetaling der ſchulden, waar mede de boedel bezwaard is, en tot de opvoeding der pupillen, volgens het gemelde in *No.* 10, gebruikt, en de overſchietende gelden belegd worden in landerijen, conſtitutiën van renten, obligatiën of fondſen op dit Koningrijk, als mede in hijpotheken op landerijen; mits in dit laatſte geval het pand ten minſte een derde meer waarde hebbe, dan de daar op gevestigde hijpotheek, ingevolge tauxatie, daar van door gequalificeerde perſonen gedaan. (*Art.* 344.)

18. De effecten en kostbaarheden in den boedel gevonden, gelijk mede, de, ingevolge het vorige *No.*, naderhand verkregene effecten en bewijzen van eigendom, moeten met alle de daar toe behoorende beſcheiden ter Weeskamer, daar dezelve aanwezig en niet uitgeſloten is, overgebragt en bewaard worden. (*Art.* 345.)

19. De Weeskamer uitgeſloten zijnde, blijven de effecten en kostbaarheden berusten onder de voog-

voogden, die verpligt zijn voor derzelver bewaring zorg te dragen, in het bijzonder ook in dier voege, dat de eene voogd daar over buiten den anderen niet beschikken kan; die daar in te veel vertrouwen in zijnen medevoogd stelt, maakt zich, in geval van schade, verantwoordelijk. (*Art.* 346.)

20. In het algemeen moet de voogd in het bestuur van der minderjarigen goederen, de pligt van een goed huisvader betrachten. (*Art.* 347.)

21. Hij is gehouden alle schade, die door kwalijk te doen, of door na te laten het geen had moeten gedaan worden, veroorzaakt wordt, te vergoeden. (*Art.* 348.)

22. Alle handelingen en verbindtenissen, den minderjarigen betreffende, moeten worden aangegaan door den voogd in zijne qualiteit, of door den minderjarigen met zijnen voogd geadsisteerd. (*Art.* 349.)

23. De minderjarige wordt daar door verbonden, en kan daar uit ook na zijne meerderjarigheid worden aangesproken; immers zoo lang hij, op grond van aanmerkelijke benadeeling, geen herstel daar tegen verkregen heeft. (*Art.* 350.)

24. De handelingen, door den minderjarigen buiten die adsistentie aangegaan, zijn nietig. (*Art.* 351.)

25. Dit echter kan uitzondering lijden:
   a. Wanneer die handelingen door de opgevolgde toeſtemming van den voogd bekrachtigd zijn.
   b. Voor zoo verre de minderjarige door die handelingen is gebaat, en zijnen ſtaat verbeterd heeft.
   c. Wanneer de minderjarige mondig geworden zijnde, die handelingen uitdrukkelijk of ſtilzwijgende bekrachtigt. (*Art.* 352.)

26. Alle regtsgedingen den minderjarigen, het zij als eiſcher, het zij als verweerder betreffende, moeten gevoerd worden door den voogd in zijne qualiteit, of door den minderjarigen door zijnen voogd geadſiſteerd. (*Art.* 353.)

27. Dit echter kan uitzondering lijden, wanneer de minderjarige wegens misdaad gevangen, of gedagvaard is om in perſoon te verſchijnen. (*Art.* 354.)

28. Het ſtaat aan geenen voogd vrij, om voor den minderjarigen een regtsgeding als aanlegger of verweerder te voeren, dan na bekomen autoriſatie van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 355.)

29. De zaak, bij vonnis, ten nadeele van den minderjarigen beſlist zijnde, mag de voogd van dat vonnis niet komen in hooger beroep dan na daar toe door het Geregtshof, waar

die

die zaak zoude moeten dienen, geautoriseerd te zijn. (*Art.* 356.)

30. De voogd, zonder zoodanige autorisatie, een regtsgeding voerende, en hetzelve tot nadeel van den minderjarigen uitgewezen wordende, is hij gehouden om alle de kosten, daar door veroorzaakt, uit zijn eigen beurs te voldoen, zonder die aan den minderjarigen in rekening te mogen brengen. (*Art.* 357.)

31. Eene koopmanschap, handwerk of nering, door den overledenen gedreven of geoefend, mag door den voogd, tot onderhoud der minderjarigen, worden aangehouden, doch niet anders dan met goedkeuring van de Weeskamer of van het Geregt; de voogd zulks doende zonder die goedkeuring, is gehouden alle schade, door die aanhouding veroorzaakt, uit zijn eigen beurs aan den minderjarigen te vergoeden. (*Art.* 358.)

32. Een voogd, geraden oordeelende om een geschil, waar in de minderjarige betrokken is, bij accoord of transactie af te doen, of aan de uitspraak van arbiters te verblijven, is verpligt de acte daar van te passeren, op autorisatie of onder goedkeuring van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 359.)

33. Geen voogd mag eene erfenis, den minderjarigen opgekomen, aanvaarden of afwijzen, dan na bekomene autorisatie van de Weeska-

mer of van het Geregt, welke, het aanvaarden van zoodanige erfenis geraden oordeelende, de autorisatie daar toe, naar de omstandigheden, verleenen zal, of eenvoudig, of onder de mits van aanvaarding onder beneficie van inventaris. (*Art.* 360.)

34. Bijaldien deze erfenis, in den naam van den minderjarigen afgewezen zijnde, door niemand anders mogt aanvaard zijn, kan dezelve naderhand als nog aanvaard worden, het zij door den voogd, mits daar toe nader door de Weeskamer of het Geregt geautoriseerd, het zij door den minderjarigen zelf, en wanneer deze mondig geworden is; doch moet zoodanige erfenis in beiden gevallen aanvaard worden in den staat, waar in dezelve zich als dan bevindt, en zonder eenig regt of aanspraak wegens verkoop of eenige andere daden, welke op eene wettige wijze, inmiddels en gedurende het vaceren dier nalatenschap, mogten hebben plaats gehad. (*Art.* 361.)

35. Eene donatie of legaat, aan een minderjarigen gedaan of gemaakt, kan door den voogd voor zijnen pupil niet aangenomen of afgewezen worden, dan met autorisatie van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 362.)

36. Geen voogd mag onroerende goederen, of reëele regten op onroerende goederen gevestigd, den minderjarigen toebehoorende, zonder

der toeſtemming van de Weeskamer of van het Geregt, vervreemden of verpanden. (*Art.* 363.)

37. Conſtitutiën van renten, obligatiën of fondſen op dit Koningrijk, of eenige andere Mogendheid, hijpotheekbrieven, mitsgaders kostbare roerende goederen van goud en zilver, edele geſteenten, paarlen, verzamelingen, betreffende de kunſten en wetenſchappen, of van zeldzaambeden, ſtaan in dit opzigt met onroerende goederen gelijk. (*Art.* 364.)

38. De Weeskamer of het Geregt zal in het verleenen van die toeſtemming, op het naauwkeurigst toezien, dat die vervreemding of verpanding niet anders gedaan worde, dan om dringende redenen van noodzakelijkheid, en tot wezenlijke bevordering der belangen van den minderjarigen. (*Art.* 365.)

39. Het beleggen van gereede gelden, tot den boedel van den minderjarigen behoorende, in effecten op vreemde Mogendheden, of tot aankoop van onroerende goederen, of op hijpotheken, behalve die, welke bij *No.* 17 zijn vermeld, of het beleggen dier gelden onder borgtogt, is den voogden niet geoorloofd, dan na bekomen autoriſatie van het Geregt. (*Art.* 366.)

ADSISTENTIE.

1. De vrouw heeft, zonder adsistentie van haren man, geen persoon om in regten te verschijnen. (*Art.* 153.)
2. Dit lijdt uitzondering:
   a. Wanneer de vrouw wegens misdaad gevangen of gedagvaard is om in persoon te verschijnen.
   b. Wanneer de vrouw tegen haren eigen man proces voert.
   c. Wanneer de vrouw als gevolmagtigde van haren man ageert. (*Art.* 154.)
3. In deze uitgezonderde gevallen staat de vrouw gelijk met eene vrouw, die ongetrouwd en meerderjarig is. (*Art.* 155.)
4. In andere gevallen, wanneer de man, tegen reden en billijkheid, weigert zijne vrouw voor den Regter te adsisteren, of uit hoofde van afwezendheid, gevangenis of andere verhindering, daar toe buiten staat is, kan zij aan den Regter verzoeken bevoegd verklaard te worden, om, zoo lang die verhindering stand grijpt, haar eigen regt en belang, en zelfs ook de belangen van den gemeenen boedel van haar en haren man, te mogen waarnemen. (*Art.* 156.)
5. Alle handelingen en verbindtenissen den minderjarigen betreffende, moeten worden aangegaan door den voogd in zijne qualiteit, of door

door den minderjarigen met zijnen voogd geadsisteerd. (*Art.* 349.)

6. De minderjarige wordt daar door verbonden, en kan daar uit ook na zijne meerderjarigheid worden aangesproken, immers zoo lang hij, op grond van aanmerkelijke benadeeling, geen herstel daar tegen verkregen heeft. (*Art.* 350.)

7. De handelingen, door den minderjarigen buiten die adsistentie aangegaan, zijn nietig. (*Art.* 351.)

8. Dit echter kan uitzondering lijden:

a. Wanneer die handelingen door de opgevolgde toestemming van den voogd bekrachtigd zijn.

b. Voor zoo verre de minderjarige door die handelingen is gebaat, en zijnen staat verbeterd heeft.

c. Wanneer de minderjarige mondig geworden zijnde, die handelingen uitdrukkelijk of stilzwijgende bekrachtigt. (*Art.* 352.)

9. Alle Regtsgedingen, den minderjarigen, het zij als eischer, het zij als verweerder betreffende, moeten gevoerd worden door den voogd in zijne qualiteit, of door den minderjarigen door zijnen voogd geadsisteerd. (*Art.* 353.)

10. Dit echter kan uitzondering lijden, wanneer de minderjarige wegens misdaad gevangen of gedag-

dagvaard is, om in perſoon te verſchijnen. (*Art.* 354.)

ADSUMTIE.

1. Een voogd bij testament of acte aangeſteld, kan ook bij eene nadere acte eenen tweeden adſumeren of bij zich kiezen, als mede ſurrogeren, om bij overlijden of ontſlag, aan hem in de voogdij op te volgen, mits tot dat een en ander uitdrukkelijk aan hem de magt gegeven is. (*Art.* 299.)
2. Indien de minderjarige twee of meer voogden heeft, komt de magt van adſumtie aan die allen gezamentlijk toe, zoo dat de een zulks niet kan doen, dan met medeweten van den anderen, maar ſurrogatie mag elk voor zich en in zijne plaats doen. (*Art.* 300.)
3. Geen executeur is bevoegd om een ander bij zich te adſumeren, of na zijn dood in zijne plaats te ſurrogeren, ten zij hem daar toe de magt door den testateur uitdrukkelijk gegeven is. (*Art.* 889.)
4. Verſcheidene executeurs benoemd zijnde, mag een van hun geen ander adſumeren, dan met toeſtemming zijner mede-executeuren. (*Art.* 890.)

AFBRAAK.

Bouwſtoffen, afkomende van de afbraak van ee-

eenig gebouw, of dezulken, die beſtemd zijn om een nieuw gebouw te maken, zijn roerende goederen.—— Dezelve bouwſtoffen, tot aanbouw zijnde gebruikt geworden, houden daar door op roerende goederen te zijn. (*Art.* 428.)

AFKONDIGING.

1. De wetten hebben hare werking over het geheele grondgebied van Holland, uit krachte der afkondiging van dezelven, door den Koning gedaan. — Zij werken terſtond na dat derzelver afkondiging, in ieder gedeelte van het Rijk, bekend zal kunnen zijn. — Deze afkondiging zal gehouden worden bekend te zijn, in de ſtad, waar in de Koninglijke reſidentie gevestigd is, één dag, en in de overige gedeelten van het Departement der reſidentie, twee dagen na den dag der afkondiging, en in ieder der overige Departementen, na verloop van denzelfden termijn, met bijvoeging van zoo vele dagen, als de plaats, waar de afkondiging zal geſchied zijn, van de hoofdplaats van ieder Departement verwijderd is, twaalf uren gaans te houden voor eenen dag, en de overſchietende uren voor eenen geheelen dag. (*Art.* 1.)

2. In plaats der gewone aanplakking, zal het *Wetboek* NAPOLEON voor het Koningrijk Holland,

land, gedurende drie maanden na deszelfs afkondiging, in alle de Gemeenten van het Koningrijk, op geschikte plaatsen, door de Burgemeesters of Gemeente-Besturen te bepalen, worden voorgelegd, ten einde aan allen en een iegelijk de gelegenheid te geven, om hetzelve te lezen, en met den inhoud daar van bekend te kunnen worden. (*Besluit 24sten van Sprokkelmaand* 1809. *Art.* 8.)

AFSCHAFFING.

Bij de invoering van dit Wetboek zullen zijn afgeschaft, het Roomsche regt, mitsgaders alle Wetten en Ordonnantiën, tot het Burgerlijk regt betrekking hebbende, en welke tot nu toe in het Koningrijk, of eenig gedeelte van hetzelve in vigueur zijn geweest, het zij dezelve zijn bekend geweest onder de benaming van Plakkaten, Publicatiën, Ordonnantiën, Landregt, Reglementen, Keuren, Statuten, Octrooijen, Costumen, of onder welke benaming zulks zoude mogen zijn, zonder dat aan eenige van dezelven, voor het vervolg, eenige kracht van wet zal mogen worden toegekend, ten zij dezelve uitdrukkelijk bij dit Wetboek zijn uitgezonderd. (*Besluit 24sten van Sprokkelmaand* 1809. *Art.* 3.)

AF-

AFSCHRIFTEN.

1. Van alle geprotocolleerde testamenten mogen, na het overlijden van den testateur, afschriften of gedeeltelijke uittrekfels, door de belanghebbende worden gevorderd. (*Art.* 650.)

2. Kopijen leveren, wanneer de oorfpronkelijke titel of acte aanwezig is, geen bewijs op van het geen vervat is in den titel of acte, waar van de vertooning altijd kan gevorderd worden. (*Art.* 1252.)

3. Wanneer de oorfpronkelijke titels niet aanwezig zijn, leveren de kopijen bewijs op, met in achtneming van de navolgende bepalingen:

a. De grosfen of eerst uitgegevene acten leveren, met opzigt tot autentieke acten, waar van de minuten en protocollen door de openbare Autoriteiten of Notarisfen bewaard worden, een gelijk bewijs op met de minuut. Ook leveren een gelijk bewijs met de originele acten op alle kopijen, welke op regterlijk gezag, de partijen daar bij tegenwoordig, of daar toe behoorlijk geroepen zijnde, gemaakt zijn, of omtrent dezulken, welke gemaakt zijn in tegenwoordigheid der partijen, en met derzelver wederzijdfche goedkeuring.

b. De kopijen, welke zonder tusfchenkomst van het regterlijk gezag, of zonder toeftemming der partijen, en na de uitgifte der

grosſen, naar de minuut of het oorſpronkelijke ſtuk gemaakt zijn, door publieke ambtenaren of magten, bij welke de minuten bewaard worden, kunnen, in geval de originele verloren geraakt zijn, bewijs opleveren, als zij van ouden datum zijn; —— zij worden geacht van ouden datum te zijn, wanneer zij ouder zijn dan dertig jaren. — Doch wanneer zij minder dan dertig jaren oud zijn, kunnen zij alleen tot een beginſel van bewijs door geſchrifte verſtrekken.

c. Wanneer de kopijen, die naar de minuut eener acte gemaakt zijn, niet zijn vervaardigd door den Notaris of Regter, voor wien de acte gepasſeerd is, noch door de publieke Autoriteit, die bij overlijden of afſtand van den Notaris, met de bewaring van deszelfs protocollen belast is, kunnen dezelve, hoe oud ook van datum, nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geſchrifte verſtrekken.

d. De kopijen van kopijen kunnen naar gelang der omſtandigheden als eenvoudige aanduidingen beſchouwd worden. (*Art.* 1253.)

4. De registratie of overſchrijving van acten in de openbare registers, kan niet dan tot een begin van bewijs door geſchrifte verſtrekken, en daar toe zelfs is het noodig:

a. Dat het zeker is, dat alle de minuten van den Notaris of het Geregt over dat jaar, waar

waar in de geregistreerde acte blijkt gepasseerd te zijn, verloren zijn geraakt, of dat bewezen wordt, dat de minuut van deze acte door een bijzonder toeval verloren is gegaan.

b. Dat geene grosſen of autentieke kopijen, volgens het eerſte lid van het naast voorgaande *No.* opgemaakt, voorhanden zijn. — Beide deze omſtandigheden zamenloopende, en het bewijs door getuigen toegelaten wordende, moeten de genen, die als getuigen over de acte geſtaan hebben, deswegens, indien zij nog in leven zijn, gehoord worden. (*Art.* 1254.)

AFSTAND.

1. Ouders kunnen bij de huwelijks-voorwaarden afſtand doen van de legitime portie, welke hun, bij kinderloos overlijden van één der echtgenooten, zoude toekomen. (*Art.* 84.)

2. Eene vrouw mag, ten voordeele van haar mans ſchuldeiſchers, afſtand doen van het regt op hare ten huwelijk aangebragte en ſtaande huwelijk verkregene goederen, als mede van het regt van legaal hijpotheek, aan haar uit krachte der huwelijks-voorwaarden toekomende. (*Art.* 88.)

3. Afſtand der voorkinderen van het voorregt, dat een man of vrouw, trouwende met eene

weduwe of eene weduwenaar, voorkinderen hebbende, van dezelven niet meerder mag bevoordeeld worden, dan met een kindsgedeelte, is beſtaanbaar. (*Art.* 212.)

4. Vruchtgebruik eindigt door gedanen afſtand van den vruchtgebruiker, ten behoeve van den eigenaar. (*Art.* 505. *No.* 4.)

5. Het regt om tienden te heffen wordt verloren door vrijwilligen afſtand. (*Art.* 527. *No.* 2.)

6. Servituten of dienstbaarheden kunnen te niet gaan door uitdrukkelijken afſtand. (*Art.* 552. *No.* 2.)

7. Afſtand door meerderjarige kinderen, als erfgenamen in de legitime hunner ouders, mitsgaders door de ouders, als erfgenamen in de legitime hunner kinderen, zonder nakroost ſtervende, van welke kragt die is. (*Art.* 713 *en* 714.) — Zie *Legitime portie.*

8. Afſtand eener nalatenſchap aan vreemden, of ten behoeve der mede-erfgenamen, wanneer voor eene ſtilzwijgende aanvaarding te houden zij. (*Art.* 919.) —— Zie *Aanvaarding*, *No.* 7.

9. Afſtand van eene erfenis of legaat. (*Art.* 928 —937.) — Zie *Verwerping.*

10. Afſtand van het vorderen van inbreng bij overeenkomst tuſſchen de kinderen onderling. (*Art.* 996. *No.* 4.)

11. Ces-

11. Cesſie of boedel-affland. (*Art.* 1176—1183.) — Zie *Boedel-affland.*

12. Societeit eindigt door affland of opzegging door een of meer der geasſocieerden. (*Art.* 1609. *No.* 3.)

13. Lastgeving eindigt door opzegging van den gegeven last door den lasthebber. (*Art.* 1746 *en* 1750.)

14. Affland van het voorregt van uitwinning en van ſchuldſplitſing door borgen. (*Art.* 1764—1767.) — Zie *Borg.*

15. Pandregt gaat te niet en wordt ontbonden, wanneer de ſchuldeiſcher, uitdrukkelijk of ſtilzwijgende van zijn pandregt affland doet. (*Art.* 1822. *No.* 4.) — Zie *Pandregt.*

16. Prescriptie wordt niet geacht geinterrumpeerd te zijn, wanneer de eiſcher affland doet van zijnen eisch, (*Art.* 1878.)

AFTREK.

Alle aftrek door den bezwaarden erfgenaam van het bezwaarde goed, onder welken naam of titel zulks ook zoude mogen zijn, is verboden, behalve voor zoo verre dezelve tot ſuppletie van de legitime portie van kinders of ouders noodzakelijk is. (*Art.* 761.)

AFWEZENDEN.

1. Iemand zijne woonplaats verlaten hebbende,

zonder orde op de waarneming zijner zaken te ſtellen, trekt de Regter zich de zorg voor de belangen van dien afwezenden aan, door het aanſtellen van eenen curator over deszelfs onbeheerden boedel. (*Art.* 32.)

2. Het verlaten door iemand van zijne woonplaats, zonder orde op de waarneming zijner zaken geſteld te hebben, wordt opgemaakt uit omſtandigheden en daadzaken, waar van notoirlijk, of door beſcheiden en getulgenisſen is blijkende. (*Art.* 33.)

3. Een afwezende wordt vermoed dood te zijn, wanneer gedurende het verloop van twintig jaren geene tijding nopens zijn dood of leven is ingekomen. (*Art.* 34.)

4. Deze jaren verloopen zijnde, zijn de vermoedelijke erfgenamen van den afwezenden, mitsgaders de legatarisſen en fideïcommisſaire of andere verwachters, en wel dezulken, die met het uiteinde van deze twintig jaren als zoodanig bevonden worden, bevoegd om afgifte van den boedel en goederen te vorderen, welke de Regter, na onderzoek, of nopens het verblijf van den afwezenden nog iets te ontdekken zij, aan hun toeſtaat, mits borgen, of andere zekerheid, ten genoegen van den Regter ſtellende, voor de weder-oplevering, in geval de afwezende bij vervolg nog mogt ten voorſchijn komen. (*Art.* 35.)

5. De-

5. Deze borgtocht of zekerheid duurt zoo lang, tot dat de afwezende, zoo hij nog leven mogt, den ouderdom van vijf en zeventig jaren bereikt zoude hebben. (*Art.* 36.)

6. Wanneer de afwezende, het zij vóór of na dien tijd, terug komt, of zijne aanwezigheid blijkbaar wordt, bekomt hij den boedel en goederen terug in den ſtaat, waar in dezelve zich bevinden, of wel de prijzen van het verkochte, of de goederen, in welken de ontvangene kooppenningen belegd zijn. (*Art.* 37.)

7. Wanneer daarentegen het overlijden van den afwezenden, en het tijdſtip daar van kennelijk wordt, kan deze reſtitutie gevorderd worden door die genen, welke op dat tijdſtip de meest geregtigden worden bevonden. (*Art.* 38.)

8. De vermoedelijke erfgenamen buiten ſtaat zijnde om borgen of zekerheid te ſtellen, blijft of wordt de boedel onder curatele geſteld, doch de vruchten, die daar van afkomen, worden hun jaarlijks uitgekeerd zonder borgtocht. (*Art.* 39.)

9. Het huwelijk wordt ontbonden, wanneer één der echtgenooten, met medeweten van den anderen, naar buiten 's lands vertrokken is, doch van deszelfs leven of dood, gedurende tien jaren, geene de minſte tijding is

ingekomen, en de afwezende, bij openbare citatiën en advertentiën in de nieuwspapieren, voor den Regter ingedaagd en niet opgekomen zijnde, de andere echtgenoot tot het aangaan van een huwelijk geregtigd verklaard, en hetzelve daar na werkelijk voltrokken is. (*Art.* 198, 201.)

10. Afwezenden worden onder curatele gesteld, voor zoo veel hunnen boedel betreft. (*Art.* 400. *No.* 4, 415, 955—960.) —— Zie *Curatele. Vacerende erfenissen.*

AFZETTING.

Van eene voogdij moeten afgezet worden:

a. Alle de genen, die tot zoodanigen staat vervallen, welke hen van den beginne af aan onbevoegd gemaakt zoude hebben om voogden te zijn.

b. Die overtuigd worden van ter kwader trouw gehandeld te hebben. En

c. Die van een zoodanig in het oog loopend ongeregeld en achteloos gedrag zijn, dat de belangen van den minderjarigen hun niet zonder gevaar kunnen blijven toevertrouwd. (*Art.* 328.)

ALTERNATIEF.

1. In alternative verbindtenissen wordt de schuldenaar bevrijd door de voldoening van één der

der beide zaken, welke in de verbindtenis vervat zijn. (*Art.* 1102.)

2. De keus behoort aan den ſchuldenaar, zoo dezelve niet uitdrukkelijk aan den ſchuldeiſcher is toegeſtaan. (*Art.* 1103.)

3. De ſchuldenaar kan uit de beloofde zaken wel eene verkiezen, welke hij leveren wil, maar hij mag niet leveren een gedeelte van de ééne en een gedeelte van de andere, zoo min als de ſchuldeiſcher, wanneer aan dezen de keus gelaten is, een gedeelte van de ééne, en een gedeelte van de andere zaak kan vorderen. (*Art.* 1104.)

4. Eene verbindtenis wordt gehouden zuiver en eenvoudig te zijn, ſchoon dezelve op eene alternative wijze mogt zijn aangegaan, indien eene van de twee beloofde zaken geen onderwerp van de verbindtenis heeft kunnen zijn. (*Art.* 1105.)

5. Eene alternative verbindtenis wordt mede voor eene zuivere en eenvoudige verbindtenis gehouden, indien eene der twee beloofde zaken, al ware het door toedoen van den ſchuldenaar, vergaan is, en niet geleverd kan worden. —— De ſchuldenaar kan in dit geval niet volſtaan met de waarde der vergane zaak in derzelver plaatſe aan te bieden. —— Indien de beide zaken vergaan zijn, en de ſchuldenaar de oorzaak is van het vergaan

van één derzelve, moet hij de waarde betalen van die zaak, welke het laatst te niet gegaan is. (*Art.* 1106.)

6. Indien, in de gevallen bij het vorig *No.* vermeld, bij overeenkomst de keus aan den ſchuldeiſcher gelaten is, en ſlechts eene der zaken alleen vergaan is, buiten toedoen van den ſchuldenaar, moet de ſchuldeiſcher de zaak, die overgebleven is, hebben; doch als de ſchuldenaar tot het verlies mogt oorzaak gegeven hebben, heeft de ſchuldeiſcher de keus, om de zaak die overgebleven is, of wel de waarde van de zaak die vergaan is, te vorderen. Doch, indien beide de zaken vergaan zijn, en de ſchuldenaar de oorzaak is van het vergaan van beiden, of van eene der beide zaken, moet hij de waarde van de eene of de andere zaak voldoen, ter keuze van den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1107.)

7. Beide de beloofde zaken, zonder toedoen van den ſchuldenaar, en eer hij in de levering nalatig was, vergaan zijnde, is de verbindtenis vervallen, overeenkomſtig het bepaalde bij *Art.* 1223. van dit Wetboek. (*Art.* 1108.)

8. Dezelfde grondbeginſelen zijn toepaſſelijk op de gevallen, dat meer dan twee zaken in eene alternative verbindtenis zijn vervat. (*Art.* 1109.)

Am-

AMBACHTSLIEDEN.

1. Wanneer timmerlieden, metselaars, smids en andere ambachtslieden aanspraak hebben op den geen, die eenig werk heeft laten aannemen; en wanneer zij zelve als aannemers te beschouwen zijn. (*Art.* 1561 *en* 1562.) — Zie *Aannemers*, *No.* 12 *en* 13.

2. De wet geeft regt van legaal verband aan metselaars, timmerlieden en andere ambachtslieden, die tot reparatie, maar niet die tot verbetering of versiering van een gebouw, bouwstoffen geleverd of arbeid verrigt hebben, gedurende den tijd van vijf jaren, na dat de reparatiën gedaan zijn. —— Wat onder reparatie of melioratie begrepen is, moet, in geval van verschil, door der zaak kundige personen, bij den Regter te benoemen, beoordeeld worden. (*Art.* 1830. *No.* 3.)

APOTHEKERS.

De actie van apothekers wegens diensten en leverantiën, wordt geprescribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waarin de diensten bewezen, en de leverantiën gedaan zijn. (*Art.* 1899.)

ARBEIDERS.

De actie van arbeiders en daglooners wegens

gens dagloonen en verdienſten, wordt gepreſcribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met het einde van de maand, waarin de dienſten bewezen zijn. (*Art.* 1898.)

ARMEN.

Legaten, aan de armen zonder eenige verdere of andere bepalingen gemaakt, worden gerekend gemaakt te zijn aan de gezamentlijke armen van des testateurs woonplaats, zonder onderſcheid van godsdienst, naar evenredigheid van het getal der door iedere armen-inrigting bedeelde perſonen. (*Art.* 827.)

ARREST.

1. Sequestratie bij regterlijk bevel, kan plaats hebben, ten aanzien van goederen eens ſchuldenaars, welke gearresteerd zijn. (*Art.* 1705—1707.) —— *Zie Sequestratie.*
2. Het beding, dat eene lijfrente niet arrestabel zijn zal, is onbeſtaanbaar, ten ware dezelve om niet mogt gevestigd zijn. (*Art.* 1725.)
3. De perſoon van een ſchuldenaar is zoo wel als zijne goederen, voor de nakoming van zijne verpligtingen aanſprakelijk. (*Art.* 1799.)
4. De verſchillende ſoorten van perſonele arresten en gijzelingen in civiele zaken, de tijd en wijze waar op dezelve in de onderſcheidene gevallen worden te werk gelegd, derzelver ge-

gevolgen en uitwerking, mitsgaders alles wat verder daar toe betrekking heeft, wordt bij de wet op de *Manier van procederen* behandeld. (*Art.* 1800.)

5. Het doen van arrest op eenig goed geeft, noch legaal verband, noch preferentie, uitgezonderd de arresten, die in executie gedaan worden. —— Deze hebben ten gevolge, dat het goed door dat arrest geacht wordt uit den boedel uit te gaan, en dat de arrestant, mits zijne executie op dat goed, volgens het voorschrift der wet voortzettende, op het beloop van hetzelve, voor dat geen waar voor hij executeert, geprefereerd is voor allen, aan wien dat goed te voren niet bezonderlijk door overeenkomst of door de wet verbonden was. (*Art.* 1831 *en* 1847.)

6. De verschillende soorten van arresten op goederen, de tijd en wijze, waar op dezelve in onderscheidene gevallen worden te werk gelegd, derzelver gevolgen en uitwerking, mitsgaders alles wat verder daar toe betrekking heeft, wordt bij de wet op de *Manier van procederen* behandeld. (*Art.* 1849.)

ATTERMINATIE:

1. De voldoening van aangegane verbindtenissen wordt somwijlen voor een' tijd opgeschort, wanneer door den Regter aan een schuldenaar

naar atterminatie of uitſtel van betaling onder borgtocht verleend wordt. (*Art.* 1184.)

2. De Regter nogtans verleent geen uitſtel van betaling, dan:

a. Met toeſtemming van de meerderheid der ſchuldeiſchers;

b. Voor een bepaalden tijd, uiterlijk van drie jaren;

c. Onder voldoende borgtogt van perſonen of goederen, buiten den boedel van den ſchuldenaar. (*Art.* 1185.)

3. Atterminatie heeft geenerlei gevolg tegen betaling van 's lands en plaatſelijke belastingen; — van gelden tot onderhoud dienende; — van den koopprijs van goederen in openbare veiling gekocht; — van huren van landen, huizen, en dienstboden, en van het verſchuldigde voor noodwendigheden, door bakkers, vleeschhouwers en dergelijken, tot levensonderhoud van den ſchuldenaar en zijn huisgezin geleverd. (*Art.* 1186.)

AUTORISATIE.

1. Autoriſatie van de Weeskamer of van het Geregt hebben de voogden noodig:

a. Om een gedeelte van het kapitaal van den minderjarigen te gebruiken tot het goedmaken der kosten van deszelfs opvoeding. (*Art.* 339.)

b. Om

b. Om voor den minderjarigen een regtsgeding als aanlegger of verweerder te voeren. (*Art.* 355.)

c. Om van een vonnis, ten nadeele van den minderjarigen gewezen, te mogen komen in hooger beroep. —— In dit geval is noodig eene autorisatie van het Geregtshof, waar die zaak zoude moeten dienen. (*Art.* 356 *en* 357.)

d. Om eene koopmanschap, handwerk of nering, door den overleden gedreven of geoefend, tot onderhoud van den minderjarigen aan te houden. (*Art.* 358.)

e. Om een geschil, waar in de minderjarige betrokken is, bij accoord of transactie af te doen, of aan de uitspraak van arbiters te verblijven. (*Art.* 359.)

f. Om eene erfenis, den minderjarigen opgekomen, te aanvaarden of af te wijzen. (*Art.* 360 *en* 361.)

g. Om eene donatie of legaat, aan een minderjarigen gedaan of gemaakt, aan te nemen of af te wijzen. (*Art.* 362.)

h. Om onroerende goederen of reële regten, op onroerende goederen gevestigd, te vervreemden of te verpanden. (*Art.* 363—365.)

i. Om gerede gelden, tot den boedel van den minderjarigen behoorende, in effecten

op

op vreemde Mogendheden, of tot aankoop van onroerende goederen, of op hijpotheken, of onder borgtogt te beleggen. (*Art.* 366.)

2. Een curator over meerderjarigen moet zich in de gevallen, bij het vorige *No.* vermeld, voorzien van des Regters autorisatie, op gelijke wijze, als een voogd daar toe verpligt is. (*Art.* 411.)

B.

BEDINGEN.

1. Alle bedingen of overeenkomsten, welke strijdig zijn met de bepalingen der wetten, die op de publieke orde of goede zeden betrekking hebben, zijn krachteloos. (*Art.* 7.)
2. Bij huwelijks voorwaarden kan men alle zoodanige bedingen maken, als men goedvindt, mits zij noch met de wetten, noch met den aard des huwelijks strijdig zijn. (*Art.* 63.)
3. Het geschrift behoort nimmer tot het wezen der contracten, dan alleen in het geval van een uitdrukkelijk beding, dat het contract niet

niet voor voltrokken zal worden gehouden, dan na het pasſeren eener ſchriftelijke acte. (*Art.* 1018 *en* 1019.)

4. Hoe gemaakte bedingen behooren te worden uitgelegd. (*Art.* 1068—1076.) — Zie *Uitlegging*.

5. Van de voorwaardelijke bedingen, derzelver beſtaanbaarheid, en gevolgen. (*Art.* 1080—1094.) — Zie *Voorwaarde*.

BEDROG.

1. Bedrog levert eenen grond op tot vernietiging der overeenkomst, wanneer de kunstgrepen, door één der contractanten gebezigd, van dien aard zijn, dat het baarblijkelijk is, dat de ander, zonder zoodanige kunstgrepen, niet gecontracteerd zoude hebben. — Bedrog wordt niet gepreſumeerd, maar moet bewezen worden. (*Art.* 1029.)

2. Overeenkomſten, door bedrog aangegaan, zijn niet van zelf nietig, maar moeten bij vonnis van den Regter, na een volledig onderzoek, vernietigd of gerescindeerd worden. (*Art.* 1030.)

3. Vernietiging of rescisſie van aangegane overeenkomſten kan, gedurende den tijd van tien jaren, verzocht worden, in alle die gevallen, in welke geen korter tijd door de wet bepaald wordt. — In geval van bedrog, be-

gint de tijd te loopen van den dag, dat hetzelve ontdekt is. (*Art.* 1225.)

BEKENTENIS.

1. Eene confesſie of bekentenis is judicieel of extra-judicieel. (*Art.* 1279.)
2. Op eene extra-judicieele bekentenis, die alleen met woorden geſchied is, kan men zich niet beroepen in zaken, in welke geen bewijs door getuigen toegelaten wordt. (*Art.* 1280.)
3. Judicieele confesſie is eene bekentenis, welke de partij, of zijn ſpeciaal gemagtigde, voor den Regter aflegt. —— Zij levert een volledig bewijs op tegen den geen, die dezelve afgelegd heeft, doch zij mag niet in zijn nadeel geſplitst worden. — Judicieele confesſie mag niet herroepen worden, ten zij men bewijze, dezelve ten gevolge van eene onkunde of dwaling omtrent daden of omſtandigheden gedaan te hebben. — Zij mag niet herroepen worden onder voorwendſel van eene onkunde of dwaling omtrent het regt. (*Art.* 1281.)

BEKLEMMING.

1. Beklemming heeft plaats, wanneer aan iemand landerijen in erfelijke huur worden uitgegeven, met beding, dat daar voor jaarlijks een bepaalde huurprijs worde betaald, de ſchat-

schattingen en lasten, op het land liggende, door den huurder worden voldaan, en alle zes jaren het contract door een bepaald geschenk worde vernieuwd, blijvende de eigendom van het land aan den verhuurder. (*Art.* 1575.)

2. De verdere regten omtrent beklemming worden door plaatselijke reglementen of gebruiken geregeld. (*Art.* 1576.)

BEKWAAMHEID.

1. Een ieder is bevoegd om contracten aan te gaan, ten zij de wet hem daar toe onbekwaam verklaart. (*Art.* 1036.)

2. Onbekwaam om te contracteren zijn:
   a. Minderjarigen;
   b. Die onder curatele gesteld zijn;
   c. Getrouwde vrouwen, behalven in de gevallen bij de wet uitdrukkelijk uitgezonderd;
   d. En in het algemeen alle zulke personen, aan welke de wet het aangaan van zekere handelingen, of het contracteren in zekere bepaalde omstandigheden verbiedt. (*Art.* 1037.)

3. Personen, bevoegd om te contracteren, kunnen van hunne zijde niet weigeren hunne verbindtenis gestand te doen, uit hoofde dat de geen, met wien zij gecontracteerd hebben,

minderjarig is, onder curatele ſtaat, of eene getrouwde vrouw is. (*Art.* 1038.)

4. Het voorgeven van een minderjarigen, bij het aangaan eener verbindtenis zeggende meerderjarig te zijn, geeft aan dezelve verbindtenis geenerlei kracht. (*Art.* 1039.)

5. Een minderjarige, koophandel drijvende, of eenig beroep of nering exercerende, wordt bekwaam om te contracteren gehouden in zaken, zijn handel, beroep of nering betreffende. (*Art.* 1040.)

6. Die zich verbindt ten nadeele zijner ſchuldeiſchers, op een tijd dat hij weet inſolvent te zijn, of door dezelve verbindtenis inſolvent te zullen worden, wordt voor onbekwaam om te contracteren, of om eenigen eigendom over te dragen, gehouden; en worden alle zoodanige contracten of overdragten van eigendom voor nietig gehouden, wanneer de geen, met welken iemand in nadeel zijner ſchuldeiſchers gehandeld heeft, van dit nadeel of fraude mede bewustheid heeft gehad. —— Indien de geen, met welken iemand in nadeel zijner crediteuren heeft gehandeld, geene bewustheid van het nadeel of de fraude heeft gehad, zijn dezelve contracten en overdragten alleen in zoo verre nietig, als dezelve om niet of uit eenen lucrativen titel zijn geſchied. (*Art.* 1041.)

BENADEELING.

1. Indien de verkooper van onroerend goed, voor meer dan zeven twaalfde gedeelten in den koopprijs verkort is, heeft hij het regt om rescisie van den aangeganen koop, bij wege van relief, te vorderen; en kan zelfs van dit regt gebruik maken, wanneer hij bij het contract, van de bevoegdheid, om zoodanig relief te vragen, uitdrukkelijk afstand gedaan, en verklaard mogt hebben, eene meerdere waarde gegeven dan ontvangen te hebben. (*Art.* 1446.)

2. Om te weten, of eene verkorting van meer dan zeven twaalfde gedeelten plaats heeft, moet het verkochte getauxeerd worden, naar de waarde, die hetzelve op het tijdstip van den verkoop had. (*Art.* 1447.)

3. Na verloop van twee jaren, te rekenen van den dag van den verkoop af, wordt geen relief meer verleend. — De tijd blijft zelfs loopen ten nadeele van getrouwde vrouwen, van afwezenden, van de genen die onder curatele staan, en van minderjarigen, hun regt tot het vragen van relief van eenen meerderjarigen ontleenende. — Ook loopt dezelve voort gedurende den tijd, bij het bedingen van weder inkoop bepaald. (*Art.* 1448.)

4. Het bewijs van verkorting kan niet als voldoende worden beschouwd, ten zij de aange-

voerde daadzaken of omſtandigheden genoegzaam uitgemaakt, en gewigtig genoeg zijn, om de leſie of benadeeling daar uit af te leiden. (*Art.* 1449.)

5. Zoodanig bewijs kan niet anders beſtaan, dan in een rapport van drie der zaak kundige perſonen, dewelke gehouden zijn, ſlechts éene acte van bevinding, des noods bij meerderheid van ſtemmen, gemeenſchappelijk uit te brengen. (*Art.* 1450.)

6. Wanneer de gevoelens van de experten verdeeld zijn, moet het rapport niet te min de beweegredenen behelzen, zonder dat het echter geoorloofd zij, daar bij te kennen te geven, van welk gevoelen ieder der experten geweest is. (*Art.* 1451.)

7. De drie experten worden door den Regter ambtshalve benoemd, ten zij partijen zich omtrent de benoeming van alle drie gezamentlijk verſtaan hebben. (*Art.* 1452.)

8. In geval de rescisſie van den verkoop toegewezen is, ſtaat het ter keuze van den kooper, om het gekochte tegen den koopprijs terug te geven, of om het gekochte te behouden, door het geen aan den juisten prijs ontbreekt te ſuppleren, onder aftrek van een tiende gedeelte van den geheelen koopprijs. —— Een derde bezitter heeft het zelfde regt, onvermin-

minderd zijn regt tot vrijwaren tegen zijnen verkooper. (*Art.* 1453.)

9. Indien de kooper het verkochte, met suppletie van den prijs, invoege als bij het vorig *No.* bepaald is, verkiest te behouden, is hij verpligt interessen van het supplement te betalen, sedert den dag, waar op de vordering tot rescisie gedaan is. —— Indien hij liever verkiest het gekochte terug te geven, en den koopprijs weder te bekomen, geeft hij ook de vruchten terug, van den dag af dat de vordering geschied is. — De interessen, van den door hem betaalden koopprijs, worden hem daarentegen vergoed, sedert den dag van derzelver vordering, of sedert den dag der betaling van den koopprijs, ten zij hij inmiddels vruchten van het goed mogt genoten hebben. (*Art.* 1454.)

10. Ten voordeele van den kooper heeft nimmer rescisie ter zake van benadeeling plaats. (*Art.* 1455.)

11. Dezelve heeft mede geen plaats in openbare verkoopingen. (*Art.* 1456.)

12. De bepalingen, met betrekking tot de gevallen, dat verscheiden personen, of gezamentlijk of ieder afzonderlijk, verkocht hebben, of dat de kooper of verkooper verscheiden erfgenamen nagelaten hebben, zijn mede

op de actie, in cas van rescisfie, toepasfelijk. (*Art.* 1457.)

BENEFICIE VAN INVENTARIS.

1. Indien de erfgenaam verklaart den boedel onder beneficie van inventaris te aanvaarden, vervoegt hij zich, binnen acht dagen na het uitbrengen eener acte deswegens, bij request aan het Geregt van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft, en verzoekt dat hem mag worden toegeftaan, om den boedel onder beneficie van inventaris te aanvaarden. (*Art.* 946.)

2. Omtrent dit verzoek wordt door den Regter zoodanig gehandeld, als bij de wet op de *Manier van procederen* is bepaald. (*Art.* 947.)

3. In geen geval echter kan de aanvaarding onder beneficie van inventaris aan den erfgenaam toegeftaan worden, ten zij hij onder eede verklare, dat de inventaris naar zijne beste kennis in alle opregtheid gemaakt is; dat hij niets ter kwader trouw omtrent den boedel gedaan of gehandeld heeft; en dat hij verder ook in alles ter goeder trouw handelen zal, zonder den boedel op eenigehande wijze te verkorten; in het bijzonder ook, dat hij, zoo er zich nader iets ten voordeele van den boedel mogt opdoen, zulks in den boedel zal brengen en verantwoorden. (*Art.* 948.)

4. De

4. De erfgenaam, die eene nalatenſchap aanvaard heeft onder beneficie van inventaris, is gehouden zekerheid te ſtellen voor het beloop van denzelven boedel, en voor zijne getrouwe beheering van denzelven. (*Art.* 949.)

5. Redenen van weigering van het verzoek om aanvaarding onder beneficie van inventaris, zijn:

a. Wanneer door de ſchuldeiſchers of legatarisſen blijkbaar kan worden aangetoond, dat de ſtaat des boedels niet onzeker, maar buiten tegenſpraak inſolvent is;

b. Wanneer de erfgenaam zoodanige daden pleegt, waar door hij geacht moet worden de erfenis reeds zuiver aanvaard te hebben;

c. Wanneer hem kan worden aangetoond, dat hij in de opgave des boedels of in deszelfs beheering, gedurende het beraad, ter kwader trouw gehandeld heeft;

d. Wanneer onder verſcheiden erfgenamen één of meer gevonden worden, die den boedel zuiver willen aanvaarden, of wanneer de erfgenamen bij verſterf, of ook bloedverwanten van eenen verderen graad daar toe verklaren bereid te zijn. (*Art.* 950.)

6. Indien de erfgenaam buiten ſtaat is om de vereiſchte zekerheid te ſtellen, of eenige wettige redenen voor handen zijn, waarom aan

hem alleen de beheering des boedels niet behoort te worden overgelaten, ſtaat het aan den Regter om hem tot die beheering een of meer boedelredders toe te voegen. (*Art.* 951.)

7. De erfgenaam, die onder beneficie van inventaris aanvaard heeft, zoo wel als de aan hem toegevoegde boedelredders, ſtaan onder het oppertoezigt van het Geregt, het welk verpligt is, om niet alleen van tijd tot tijd opening en verantwoording van de vorderingen in de vereffening des boedels aan zich te doen geven, maar ook des noods voorzieningen te doen, dat die vereffening binnen eenen bepaalden tijd afloope, en ten einde gebragt worde. (*Art.* 952.)

7. Het gevolg van een verleend beneficie van inventaris is:

a. Dat de boedelſchulden en legaten niet verder behoeven te worden uitgekeerd, dan het vermogen des boedels toereikende is;

b. Dat de ſchuldvorderingen, welke de erfgenaam ten laſten van den boedel heeft, door zoodanige aanvaarding niet worden gehouden voor vernietigd, maar dat hij daar mede even zoo wel als andere ſchuldeiſchers in den boedel komt;

c. Dat de erfgenaam de noodige onkosten van begrafenis, en de kosten op het verkrijgen van het beneficie, en op de beredding des boe-

boedels gevallen, in de eerſte plaats, en vóór alle andere ſchulden, van den boedel aftrekt;

d. Dat de ſchulden moeten voldaan worden volgens de orde van preferentie, bij de wet vastgeſteld, en voor zoo verre zij niet geprefereerd zijn, ponds ponds gelijke; en

e. Dat eerst alle de ſchulden des boedels moeten afbetaald zijn, eer de uitkeering der legaten in aanmerking komen kan. (*Art.* 953.)

8. De ſchuldeiſchers van den boedel, die zich niet opgedaan hebben, dan na dat de rekening gefloten en de boedel afgedaan is, hebben geen verder verhaal dan op den erfgenaam, en zulks alleen voor zoo verre dezelve eenig batig ſlot heeft overgehouden, en voorts op de legatarisſen, en dus niet op de overige ſchuldeiſchers. Zij verliezen zelfs de bevoegdheid om den erfgenaam en de legatarisſen aan te ſpreken door een tijdsverloop van drie jaren, te beginnen van den dag, dat de rekening opgenomen en gefloten is. (*Art.* 954.)

9. Wanneer eene nalatenſchap onder beneficie van inventaris aanvaard, of een erfgenaam met den last van fideïcommis bezwaard is, brengt zulks geen ſchuldvermenging te weeg. (*Art.* 1222.)

BERAAD.

1. Alle erfgenamen, zoo geſtelde als geſubſtituëerde, en bij verſterf geroepene, mogen zich beraden, of zij de erfenis zuiver of onder beneficie van inventaris aanvaarden, of dezelve verwerpen willen. (*Art.* 938.)

2. Legatarisſen hebben ook het regt, om zich te beraden omtrent het aannemen of verwerpen van het aan hun beſproken legaat. (*Art.* 939.)

3. Die zich van het regt van beraad bedienen wil, brengt daar van, zoodra hij van de aan hem te beurt gevallene erfenis of legaat kennis bekomen heeft, eene acte uit voor den Regter van de plaats, waar de overledene het laatst geleefd heeft. (*Art.* 940.)

4. Dit regt van beraad duurt den tijd van drie maanden, gerekend van het uitbrengen van gemelde acte, doch langer niet; ten ware door den Regter, om bijzondere en gewigtige redenen, eenige verlenging van dien tijd wierd toegeſtaan. (*Art.* 941.)

5. De erfgenaam is verpligt, om gedurende den tijd van beraad een ſtaat en inventaris des boedels te maken, voor de bewaring der goederen daar toe behoorende zorg te dragen, en de gelden of goederen, aan den boedel verſchuldigd, te ontvangen; doch het ſtaat hem niet vrij, goederen te vervreemden, of be-

betalingen en foortgelijke daden te doen; het plegen daar van heeft ten gevolge, dat hij geacht wordt de erfenis zuiver en eenvoudig aanvaard te hebben. (*Art.* 942.)

6. Indien uit hoofde dat eenige goederen aan bederf onderworpen zijn, of niet zonder nadeel bewaard kunnen worden, een verkoop noodig is, of dat eenige dringende betaling moet geschieden, die volstrekt geen uitstel lijden kan, moet tot het doen van dien verkoop of betaling vooraf eene autorisatie van den Regter verzogt en verkregen worden. (*Art.* 943.)

7. Zoo lang de tijd van beraad voor den erfgenaam loopt, kunnen zij, die iets van den boedel te vorderen hebben, dezelven niet met executiën bemoeijelijken, maar zij zijn verpligt af te wachten den tijd, dat de aanvaarding of verwerping der nalatenschap door den erfgenaam gedaan is, onverminderd echter zoodanige middelen van voorziening, als de Regter, op verzoek van de belanghebbenden, en tot derzelver zekerheid, noodig oordeelen zal daar te stellen. (*Art.* 944.)

8. Met het eindigen van den tijd van beraad, is de erfgenaam verpligt zich bij eene acte voor den Regter der plaats, waar het sterfhuis gevallen is, te verklaren, of hij de erfenis aanvaart, het zij zuiver en eenvoudig, het

het zij onder 't vragen van beneficie van inventaris, dan of hij dezelve verwerpt. —— Van het uitbrengen dezer acte in gebreken blijvende, wordt hij gerekend de erfenis zuiver aanvaard te hebben. (*Art.* 945.)

BESLOTEN TESTAMENT.

1. Die eens anders beſloten testament heeft geſchreven, als mede de Geregtsleden, Secretarisſen, Notarisſen en Getuigen, ten wier overſtaan een open testament gemaakt is, of derzelver vrouwen of kinderen, mogen, uit krachte van zoodanig testament, geen voordeel genieten, noch daar bij tot executeurs, voogden, of adminiſtrateurs benoemd worden. (*Art.* 617.)
2. Die niet lezen kunnen, als mede die noch ſpreken noch ſchrijven kunnen, mogen geen beſloten testament maken. (*Art.* 632.)
3. Een beſloten testament kan door den testateur zelven, of door een ander, mits daar bij niet bevoordeeld zijnde, geſchreven worden; doch in beide gevallen moet hetzelve door den testateur worden onderteekend. (*Art.* 637.)
4. De testateur moet vervolgens dit geſchreven testament, benevens een dubbeld, beide door hem onderteekend, en ieder in een omſlag gevouwen, overleveren aan twee Leden en den Se-

Secretaris van het Geregt, of aan een Notaris en twee getuigen, met verklaring, dat in het zelve zijn testament begrepen is. (*Art.* 638.)

5. In geval de testateur zijn spraakvermogen mogt missen, moet hij deze verklaring in geschrift doen, in tegenwoordigheid van twee Leden van het Geregt en den Secretaris, of van een Notaris en getuigen. (*Art.* 639.)

6. De omslagen worden ieder met een koord of draad kruisselings toegebonden, en met de cachetten van het Geregt, of van den Notaris en getuigen, als mede met het cachet van den testateur gesloten en verzegeld. (*Art.* 640.)

7. Buiten op elk van die omslagen wordt gesteld eene acte van superscriptie, behelzende eene verklaring van den testateur, dat daar in zijn testament begrepen is, en wordt dezelve door den testateur, en de genen, die er over gestaan hebben, onderteekend. (*Art.* 641.)

8. Een van deze alzoo gesuperscribeerde omslagen wordt aan den testateur uitgegeven, en de andere moet ter protocolle van het Geregt, of van den Notaris blijven berusten. (*Art.* 642.)

9. Na het afsterven van iemand, die een besloten testament heeft nagelaten, moet de omslag, die aan den testateur is uitgegeven, aan twee Le-

Leden van het Geregt en den Secretaris, of aan een Notaris en twee getuigen, worden overgegeven om geopend te worden. (*Art.* 645.)

10. De Leden van het Geregt en den Secretaris, of de Notaris en getuigen, moeten den aan hun ter opening gegeven omslag, met de draden en daar op staande cachetten, naauwkeurig onderzoeken, en vervolgens den omslag openen, en moet van dit een en ander dadelijk eene acte worden opgemaakt, die, met woordelijke inlasching van het geheele testament, ten protocolle gebragt, en zoo door hem, die den omslag heeft overgegeven, als door de genen, die over de opening gestaan hebben, onderteekend wordt. (*Art.* 646.)

11. De aan den testateur afgegeven omslag, bij deszelfs afsterven niet gevonden wordende, kan elk daar bij belanghebbende vorderen, dat de onder het Geregt of onder den Notaris gebleven omslag geopend worde, het welk dan op gelijke wijze geschiedt. (*Art.* 647.)

12. Dit zelfde kan elk daar bij belanghebbende vorderen, al is het dat de aan den testateur afgegeven omslag na deszelfs afsterven gevonden en geopend is. (*Art.* 648.)

13. In geval van verschil moet het exemplaar, het welk onder het Geregt of onder den Notaris berustende gebleven is, gevolgd worden. (*Art.* 649.)

BETALING.

1. Alle betaling veronderſtelt eene ſchuld. — Het geen onverſchuldigd betaald is, kan terug geeischt worden. — De terugvordering wordt niet toegelaten, wanneer men vrijwillig voldaan heeft aan enkel natuurlijke verpligtingen, tot welker voldoening men anderzins, volgens de burgerlijke wet, niet had kunnen gedwongen worden. (*Art.* 1144.)

2. Elk een is bevoegd om eene ſchuld af te doen, mits hij daar bij belang heeft, zoo als een mede-ſchuldenaar of een borg. — Eene ſchuld kan zelfs afgedaan worden door een derden, die daarbij geen belang heeft, mits deze handelt in naam en tot kwijting van den ſchuldenaar; of, indien hij in zijn eigen naam handelt, zonder ceſſie van actie van den ſchuldeiſcher tegen den ſchuldenaar te nemen. (*Art.* 1145.)

3. Eene verbindtenis, welke beſtaat in iets te doen, kan niet gekweten worden door een derden, tegen wil en dank van den ſchuldeiſcher, indien deze er belang bij heeft, dat de daad door den ſchuldenaar zelven verrigt wordt. (*Art.* 1146.)

4. Om betaling van waarde te doen zijn, moet men eigenaar zijn van de zaak, die in betaling gegeven wordt, en bevoegd om dezelve te vervreemden. — Dit is echter niet toepaſſelijk

op betalingen, die gedaan worden met gereed geld, of met zaken, welke door het gebruik te niet gaan; kunnende de zoodanige niet terug gevorderd worden van den ſchuldeiſcher, die het in voldoening gegevene ter goeder trouw verbruikt heeft, offchoon die betaling geſchied zij door iemand, die van het gegevene geen eigenaar was, noch bevoegdheid had om hetzelve te vervreemden. (*Art.* 1147.)

5. Betaling moet gedaan worden aan den ſchuldeiſcher, of aan iemand die volmagt van hem heeft, of die door den Regter of door de wet geautoriſeerd is, om voor denzelven te ontvangen. — Betaling aan een ander en onbevoegd perſoon gedaan, is alleen van waarde, wanneer de ſchuldeiſcher dezelve goedkeurt, of daar bij bevoordeeld is. (*Art.* 1148.)

6. Betaling ter goeder trouw gedaan aan iemand, die in het bezit is der inſchuld, is van waarde, ſchoon deze naderhand door den waren eigenaar uit dat bezit geſtooten wordt. (*Art.* 1149.)

7. Betaling, aan een ſchuldeiſcher gedaan, is niet van waarde, indien deze onbevoegd is om dezelve te ontvangen; ten zij de ſchuldenaar bewijst, dat het betaalde tot voordeel van den ſchuldeiſcher geſtrekt heeft. (*Art.* 1150.)

8. Betaling, door den ſchuldenaar aan den ſchuldeiſcher gedaan, in weerwil van een arrest of in-

interdictie, is niet van waarde ten aanzien van de arrestanten of interdicenten, dewelke in dit geval den ſchuldenaar, naar aanleiding van hun regt kunnen noodzaken, om op nieuw te betalen; behoudens in dit geval alleen des ſchuldenaars verhaal op den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1151.)

9. Geen ſchuldenaar kan zijnen ſchuldeiſcher verpligten om iets anders in betaling aan te nemen, dan het geen hij hem verſchuldigd is, offchoon het aangebodene van gelijke, of zelfs van meerdere waarde was. (*Art.* 1152.)

10. Geen ſchuldeiſcher kan verpligt worden, om de betaling van eene ſchuld bij gedeelten te ontvangen, zelfs niet wanneer de ſchuld deelbaar is. (*Art.* 1153.)

11. De ſchuldenaar van eene zekere bepaalde zaak, kan volſtaan met dezelve over te geven in dien ſtaat, waar in zij zich ten tijde der overgifte bevond, mits de verminderingen, welke dezelve ondergaan mogt hebben, niet veroorzaakt zijn door zijn toedoen of verzuim, of door de ſchuld van den genen voor wien hij verantwoordelijk is, of na dat hij in het doen der overgifte nalatig gebleven was. (*Art.* 1154.)

12. Indien de verſchuldigde zaak alleenlijk ten aanzien van hare ſoort bepaald is, is de ſchuldenaar niet verpligt om het beſte in betaling

te geven, maar hij kan ook niet volſtaan met het ſlechtſte te geven. (*Art.* 1155.)

13. Betaling moet gedaan worden op de plaats, bij de overeenkomst bepaald. — Geene bepaling gemaakt zijnde, moet de voldoening, ten aanzien van eene zekere en bepaalde zaak, geſchieden ter plaatſe, waar dezelve zich bevond, toen de overeenkomst geſloten wierd, en alle andere voldoening of betaling ter woonſtede van den ſchuldenaar, met uitzondering van de gevallen, waar in de wet zulks anders bepaalt. (*Art.* 1156.)

14. De kosten, op betaling vallende, komen tot lasten van den ſchuldenaar. (*Art.* 1157.)

15. Indien een inſchuld aan een ander is overgedragen, en aan den ſchuldenaar van die overdragt kennis is gegeven, moet de betaling geſchieden aan den geen, aan wien de inſchuld is overgedragen, en kan, om van waarde te zijn, niet meer aan den vorigen ſchuldeiſcher gedaan worden. (*Art.* 1158.)

16. Een derde perſoon, voor den ſchuldenaar het verſchuldigde voldoende, kan daar door in de regten van den ſchuldeiſcher geſurrogeerd worden. (*Art.* 1159—1163.) — Zie *Surrogatie.*

17. De ſchuldenaar van verſcheide ſchulden heeft het vermogen, om bij het doen der betaling zich te verklaren, tot voldoening van welke

dier

dier ſchulden hij de betaalde ſomme wil doen verſtrekken. (*Art.* 1164.)

18. De ſchuldenaar van eene ſchuld, die op interesſen of renten loopt, kan, zonder de toeſtemming van den ſchuldeiſcher, de betaling, welke hij doet, niet tot aflosſing van het kapitaal, bij voorkeur boven de interesſen of renten, doen verſtrekken. —— Gedeeltelijke betaling op het kapitaal en de interesſen gedaan zijnde, wordt gerekend in de eerſte plaats tot voldoening der verſchuldigde interesſen geſchied te zijn. (*Art.* 1165.)

19. De ſchuldenaar van verſcheide ſchulden eene quitantie aangenomen hebbende, waar bij de ſchuldeiſcher verklaard heeft, dat het bij hem ontvangene tot de afdoening van eene der ſchulden in het bijzonder verſtrekt, kan niet meer vorderen, dat de betaling gerekend worde in voldoening van eene andere ſchuld geſchied te zijn, ten zij er van de zijde van den ſchuldeiſcher bedrog of list mogt hebben plaats gehad. (*Art.* 1166.)

20. Indien de quitantie niet inhoudt, tot voldoening van welke ſchuld de betaling geſchied is, moet de betaling gerekend worden gedaan te zijn in voldoening van die ſchuld, welke de ſchuldenaar onder de te gelijk vervallene ſchulden destijds het meest belang had te voldoen; doch indien de ſchuldenaar daar bij

geen bijzonder belang mogt hebben, wordt de betaling geacht geſchied te zijn in voldoening der ſchuld, die vervallen was, boven de nog niet vervallene, offchoon deze eerſte minder bezwarende zijn mogt, dan de andere. — Indien de ſchulden van gelijken aard zijn, moet de toerekening op de oudſte gedaan worden, doch alles gelijk ſtaande, geſchiedt de toerekening op elke ſchuld in evenredigheid. (*Art.* 1167.)

21. Van de verpligting der erfgenamen tot het betalen der boedel-ſchulden. (*Art.* 997—1005.) — Zie *Boedel-ſchulden.*

BEWAARNEMING.

1. Bewaarneming in het algemeen is eene daad, waar bij men eene zaak, aan een ander toebehoorende, aanneemt, onder voorwaarde van dezelve te bewaren, en in natura terug te geven. (*Art.* 1658.)

2. Bewaarneming is tweederlei; eigenlijk gezegde bewaarneming en ſequeſtratie. (*Art.* 1659.)

3. Het contract van eigenlijk gezegde bewaarneming brengt uit zijn aard mede, dat hetzelve om niet worde aangegaan. (*Art.* 1660.)

4. Dit contract kan niet dan met betrekking tot roerende goederen aangegaan worden. (*Art.* 1661.)

5. Ook

5. Ook wordt hetzelve niet voor voltrokken gehouden, dan na dat de zaak door wezenlijke of veronderſtelde overgifte aan den bewaarnemer overgegaan is. —— De veronderſtelde overgifte is voldoende, wanneer de bewaarnemer de zaak reeds, uit eenigen anderen hoofde, in bezit heeft, en men hem dezelve, onder den titel van bewaarneming, laat behouden. (*Art.* 1662.)

6. Eigenlijk gezegde bewaarneming geſchiedt vrijwillig of uit noodzaak. (*Art.* 1663.)

7. Vrijwillige bewaarneming wordt te wege gebragt door de wederkeerige toeſtemming van den geen, die iets in bewaring geeft, en den geen, die hetzelve ontvangt. (*Art.* 1664.)

8. Vrijwillige bewaargeving kan over het algemeen niet anders geſchieden, dan door den eigenaar, of door een ander, met deszelfs uitdrukkelijke of ſtilzwijgende toeſtemming. (*Art.* 1665.)

9. Vrijwillige bewaarneming moet door eene ſchriftelijke overeenkomst bewezen worden; het bewijs daar van, door getuigen, wordt niet toegelaten, ten aanzien eener waarde, welke honderd en vijftig guldens te boven gaat. (*Art.* 1666.)

10. Wanneer de bewaarneming van eene zaak, boven de honderd en vijftig guldens in waarde bedragende, niet bewezen wordt door eene

fchriftelijke overeenkomst, wordt hij, die als bewaarnemer word aangefproken, op zijn woord geloofd, zoo omtrent de bewaarneming zelve, als omtrent het in bewaring genomen goed, en de teruggave van hetzelve. (*Art.* 1667.)

11. Vrijwillige bewaarneming kan alleen plaats hebben tusfchen perfonen, die bekwaam zijn om met elkander te contracteren. — Wanneer echter iemand, bekwaam zijnde om te contracteren, iets in bewaring genomen heeft van een perfoon, die niet bekwaam was, is hij aan alle de verpligtingen van eenen wezenlijken bewaarnemer onderworpen, en kan ter dier zake door den voogd of curator van den geen, die de zaak in bewaring gegeven heeft, aangefproken worden. (*Art.* 1668.)

12. Doch indien de bewaargeving door een bevoegd perfoon gedaan is aan iemand, die niet bekwaam was te contracteren, heeft de bewaargever geen verder regt, dan tot reclame van de in bewaring genomen zaak, zoo lang dezelve nog bij den bewaarnemer berust, of wanneer de gedeponeerde zaak niet bij den bewaarnemer berust, als dan tot vergoeding van dezelve, voor zoo ver de bewaarnemer daar door gebaat is. (*Art.* 1669.)

13. De bewaarnemer is verpligt de hem toevertrouwde zaak met dezelfde zorg te bewaren, als

als hij omtrent zijne eigene zaken gewoon is te doen. (*Art.* 1670.)

14. De bepaling van het voorgaande *No.* wordt met meerdere ſtrengheid toegepast:
   a. Indien de bewaarnemer zich zelf tot de bewaarneming heeft aangeboden;
   b. Indien hij eenig loon voor de bewaring bedongen heeft;
   c. Indien de bewaargeving eeniglijk om zijnentwil gedaan is; en
   d. Indien uitdrukkelijk bedongen is, dat hij voor alle ſoort van verzuim aanſprakelijk zoude zijn. (*Art.* 1671.)

15. De bewaarnemer is in geen geval aanſprakelijk wegens ſchaden, door toevallen van hooger hand veroorzaakt, ten ware hij in de teruggave der in bewaring genomene zaak nalatig geweest was. (*Art.* 1672.)

16. De bewaarnemer is onbevoegd om, zonder uitdrukkelijke of gepreſumeerde toeſtemming van den bewaargever, van de in bewaring genomene zaak gebruik te maken. (*Art.* 1673.)

17. Het ſtaat aan den bewaarnemer niet vrij te onderzoeken, welke zaken hem in bewaring zijn gegeven, indien hem dezelve in een geſloten kist of koffer, of in een' verzegelden omſlag zijn toevertrouwd. (*Art.* 1674.)

18. De bewaarnemer is gehouden, dezelfde zaak,

welke hij in bewaring ontvangen heeft, terug te geven, en kan met de teruggave van eene gelijkſoortige zaak niet volſtaan. —— In bewaarneming van geld moet mitsdien dat zelfde geld in natura terug gegeven worden, het zij de ſpecie inmiddels in waarde vermeerderd of verminderd zijn mogt. (*Art.* 1675.)

19. De bewaarnemer kan volſtaan met het goed terug te geven in dien ſtaat, waar in het zelve zich, ten tijde der teruggave, bevindt, en de verminderingen daar van, buiten zijne ſchuld toegekomen, zijn voor rekening van den bewaargever. (*Art.* 1676.)

20. De bewaarnemer, wien het toevertrouwde goed van hooger hand ontnomen is, en die daar van de waarde of iets anders in de plaats ontvangen heeft, is verpligt het ontvangene terug te geven. (*Art.* 1677.)

21. De erfgenaam van den bewaarnemer, die eenig goed, het welk hij niet wist, dat ter bewaring ontvangen was, ter goeder trouwe verkocht heeft, is niet verder gehouden, dan om den koopprijs over te geven, of indien hij denzelven nog niet ontvangen heeft, zijne actie tegen den kooper te cedeeren. (*Art.* 1678.)

22. Indien de in bewaring genomene zaak vruchten opgeleverd heeft, die door den bewaarnemer genoten zijn, is hij verpligt dezelve me-

mede terug te geven, doch tot betaling van interesſen van eene aan hem toevertrouwde ſomme gelds is hij niet gehouden, ten zij hij in de teruggave derzelve nalatig is geweest. (*Art.* 1679.)

23. De bewaarnemer moet de in bewaring genomene zaak niet terug geven, dan aan den geen, die hem dezelve heeft toevertrouwd, of aan den geen, op wiens naam de bewaargeving geſchied is, of aan den geen, die hem tot het terug ontvangen van dezelve aangewezen is. (*Art.* 1680.)

24. De bewaarnemer kan van den bewaargever geen bewijs vorderen, dat deze eigenaar van het in bewaring genomen goed is. — Indien hij echter ontdekt, dat het in bewaring genomen goed geſtolen is, en aan wien hetzelve in eigendom toebehoort, is hij verpligt den eigenaar kennis te geven, dat deze zaak bij hem gedeponeerd is, met ſommatie om die, binnen eenen bepaalden en daar toe geſchikten tijd, als zijn eigendom te reclameren. — Indien de eigenaar verzuimt die reclame te doen, is de bewaarnemer bevoegd, de zaak aan den geen, van wien hij dezelve ontvangen heeft, terug te geven, en is van alle verdere aanſpraak ontſlagen. (*Art.* 1681.)

25. In geval van overlijden van den bewaargever, kan de in bewaring genomene zaak, niet

niet dan aan zijnen erfgenaam terug gegeven worden. —— Indien hij verſcheiden erfgenamen heeft, moet dezelve aan elk van hun terug gegeven worden, naar mate van ieders aandeel en portie, doch indien de zaak ondeelbaar is, moeten de erfgenamen zich onderling over de overneming van dezelve verſtaan. (*Art.* 1682.)

26. Wanneer de geen, die eene zaak in bewaring gegeven heeft, van ſtaat veranderd is, bij voorbeeld, wanneer eene vrouw, die haar eigen meester was op het tijdſtip, dat zij de bewaargeving deed, naderhand getrouwd is, en onder de voogdij van den man is gekomen, of wanneer een meerderjarige, na dat de bewaargeving geſchied is, onder curatele is geſteld, kan in deze en andere gevallen van gelijke natuur, de gedeponeerde zaak niet terug gegeven worden, dan aan den geen, die de adminiſtratie van des bewaargevers goederen heeft. (*Art.* 1683.)

27. Indien de bewaargeving door een voogd, man of adminiſtrateur in deszelfs qualiteit gedaan is, en die qualiteit inmiddels heeft opgehouden, kan het in bewaring genomene niet terug gegeven worden, dan aan den perſoon, die door den man, voogd of adminiſtrateur, ten tijde der bewaargeving vertegenwoordigd wierd. (*Art.* 1684.)

28. In-

28. Indien bij de overeenkomst bepaald is, waar ter plaatſe de teruggave geſchieden moet, is de bewaarnemer verpligt zich dien overeenkomſtig te gedragen; de kosten, daar op vallende, komen voor rekening van den bewaargever. (*Art.* 1685.)

29. Geene bepaling omtrent de plaats der teruggave gemaakt zijnde, moet dezelve geſchieden ter plaatſe, waar de bewaargeving geſchied is. (*Art.* 1686.)

30. De in bewaring genomene zaak moet aan den bewaargever terug gegeven worden, zoo dra deze zulks vordert, al ware het, dat bij de overeenkomst eene bepaling omtrent den tijd der teruggave gemaakt was; ten zij een derde die zaak onder den bewaarnemer gearresteerd, of tegen de teruggave en verplaatſing van dezelve een geregtelijk verbod mogt gedaan hebben. (*Art.* 1687.)

31. Een bewaarnemer, die zich aan ontrouw heeft ſchuldig gemaakt, wordt tot het beneficie van boedel-afſtand niet toegelaten. (*Art.* 1688.)

32. Alle de verpligtingen van den bewaarnemer houden op, wanneer hij ontdekt en bewijzen kan, dat het in bewaring genomen goed hem zelve in eigendom toebehoort. (*Art.* 1689.)

33. De bewaargever is gehouden aan den bewaarnemer te vergoeden alle de kosten, door den-

denzelven, tot inſtandhouding van het in bewaring gegeven goed gedaan, en denzelven ſchadeloos te ſtellen, wegens alle verliezen, welke hij door de bewaarneming mogt geleden hebben. (*Art.* 1690.)

34. De bewaarnemer is geregtigd, om het in bewaring gegeven goed zoo lang onder zich te houden, tot dat de voldoening, van het geen hem ter zake der bewaarneming toekomt, geſchiedt is. (*Art.* 1691.)

35. Bewaarneming uit noodzaak, heeft plaats in geval van onheil, als van brand, inſtorting van een gebouw, plundering, ſchipbreuk, of ander onvoorzien en onvermijdelijk toeval. (*Art.* 1692.)

36. Het bewijs door getuigen wordt in noodzakelijke bewaarneming toegelaten, zelfs dan, wanneer de zaak, die beweerd wordt in bewaring genomen te zijn, de waarde van honderd en vijftig guldens te boven gaat. (*Art.* 1693.)

37. Voor het overige zijn alle de hier bovengemelde opgegevene regelen op noodzakelijke bewaring mede toepaſſelijk. (*Art.* 1694.)

38. Herbergiers of logementhouders zijn, even als bewaarnemers, verantwoordelijk voor de goederen, door reizigers, die zich bij hun ophouden, aangebragt. — De bewaarneming van die ſoort van goederen wordt gehouden

den voor eene noodzakelijke bewaarneming. (*Art.* 1695.)

39. Zij zijn verantwoordelijk wegens diefstal of beschadiging der goederen van de reizigers, het zij de diefstal of beschadiging van die goederen, door hunne bedienden of geëmploijeerden, of door gaande en komende vreemlingen, begaan of toegebragt zijn. (*Art.* 1696.)

40. Doch zij zijn niet verantwoordelijk voor diefstallen, gewapenderhand, of op eene andere zeer gewelddadige wijze gepleegd. (*Art.* 1697.)

41. Omtrent de verantwoordelijkheid van schippers, voerlieden, aannemers van post- en vrachtwagens, beurtschepen en schuiten-veeren, is gehandeld in *Art.* 1546—1549 van dit Wetboek. (*Art.* 1698.)

BEWIJS.

1. Door welke beschreiden of acten de burgerlijke staat bewezen wordt. (*Art.* 19—21.) — Zie *Geboorte. Huwelijk. Sterfgevallen.*

2. Hoe het oogmerk om van domicilie te veranderen bewezen wordt. (*Art.* 31.). — Zie *Domicilie.*

3. Hoe trouwbeloften bewezen worden. (*Art.* 43.) — Zie *Trouwbeloften.*

4. Hoe de staat van wettige kinderen bewezen wordt.

wordt. (*Art.* 249—259.) —— Zie *Wettige geboorte.*

5. Hij, die zich op eene verbindtenis beroept, moet het beſtaan van dezelve bewijzen. —— En wederkeerig moet hij, die voorgeeft van eene verbindtenis ontſlagen of bevrijd te zijn, bewijzen, dat hij voldaan heeft, of dat de verbindtenis uit anderen hoofde is te niet gegaan. (*Art.* 1230.)

6. De regelen, nopens bewijs door geſchrift, door getuigen, door preſumtiën, door bekentenis of confeſſie, en door den eed, worden op ieder van die punten bij de wet voorgeſchreven. (*Art.* 1231.)

7. De algemeene regelen, nopens het bewijs door geſchrift, door getuigen, door preſumtiën, door bekentenis of confeſſie, en door den eed, bij de wet voorgeſchreven, zijn toepaſſelijk op alle burgerlijke handelingen, met uitzondering alleen van de zoodanige, welke op eene bijzondere wijze moeten bewezen worden: of waaromtrent, achtervolgens het geen dien aangaande meer bijzonder, bij de behandeling van elk dier onderwerpen, in dit Wetboek is bepaald en vastgeſteld, zommige ſoorten van bewijs niet worden toegelaten. (*Art.* 1295.)

8. Van bewijs door openbare en authentieke ti-

titels of beſcheiden. (*Art.* 1232—1240.) — Zie *Openbare äcten.*

9. Van bewijs door onderhandsch geſchrift. (*Art.* 1241—1250.) — Zie *Onderhandsch geſchrift.*

10. Van kerfſtokken. (*Art.* 1251.) —— Zie *Kerfſtokken.*

11. Van kopijen van oorſpronkelijke titels of beſcheiden. (*Art.* 1252—1254.) — Zie *Afſchriften.*

12. Van ſchriftelijke erkentenisſen en conſirmatiën. (*Art.* 1255—1258.) —— Zie *Conſirmatie.*

13. Van bewijs door getuigen. (*Art.* 1259—1273.) — Zie *Getuigen.*

14. Van preſumtiën of vermoedens. (*Art.* 1274—1278.) — Zie *Preſumtie.*

15. Van confesſie of bekentenis. (*Art.* 1279—1281.) — Zie *Bekentenis.*

16. Van den eed, zoo van den beſliſſenden, als die door den Regter ambtshalve wordt opgelegd. (*Art.* 1282—1294.) — Zie *Eed.*

17. Hoe bewaarneming, het zij vrijwillige, het zij noodzakelijke, bewezen wordt. (*Art.* 1666, 1667, *en* 1693.) —— Zie *Bewaarneming.*

BEWONING. Zie *Gebruik.*

BEZIT-REGT.

1. Die enkel het bezit heeft eener zaak, zonder eigenaar daar van te zijn, krijgt geen regt op de vruchten, dan wanneer hij de zaak bezit ter goeder trouw, doch in geval van bezit ter kwader trouw, kan de eigenaar van hem met de zaak zelve tevens alle de vruchten terug vorderen. (*Art.* 445.)

2. Die eenige zaak of regt, voor de verkrijging van eigendom vatbaar zijnde, alhoewel hij zelve niet bewezen is eigenaar te zijn, door zich zelven of door een ander in zijnen naam onder zich heeft of geniet, met oogmerk om die zaak of dat regt te houden, wordt geacht daar van bezitter te zijn. (*Art.* 459.)

3. Die het oogmerk, van eene zaak of regt voor zich te behouden, niet heeft, wordt niet gehouden in het eigenlijk bezit derzelve te zijn, offchoon hij de zaak onder zich hebben mogt. (*Art.* 460.)

4. Bezit heeft ten gevolge, dat de bezitter voor eigenaar wordt gehouden, en in het bezit mag blijven, tot dat een ander den eigendom geregtelijk heeft ingewonnen. (*Art.* 461.)

5. Bezit, eenmaal verkregen zijnde, wordt behouden door den enkelen wil om te blijven bezitten, fchoon men de dadelijke detentie der zaak is kwijt geraakt, mits binnen het jaar

jaar de noodige regtsmiddelen gebruikende, om daar in gemaintineerd te worden. (*Art.* 462.)

6. De bezitter wordt gerekend het bezit te blijven behouden, schoon een ander met zijne toestemming of op zijnen last het goed gebruikt, of hetzelve onder zich heeft. (*Art.* 463.)

7. Met zijnen wil verliest men het bezit, door volkomene overgifte van de zaak aan een ander, als mede door het bezit te verlaten en weg te werpen. (*Art.* 464.)

8. Niemand mag, zonder regterlijke tusschenkomst, buiten het bezit gesteld worden, indien hij, schoon op grond van een beter regt, op eigen gezag, uit het bezit geschooten wordt, moet zulks eerst hersteld worden, eer het onderzoek van dat beter regt in aanschouw komen kan; mits deze herstelling binnen het jaar, door gepaste regtsmiddelen, gevorderd zij. (*Art.* 465.)

9. De wijze, waar op bezit door verjaring in volkomen eigendom overgaat, wordt behandeld in den titel van preskriptie. (*Art.* 466.

10. Het enkel genot, of het enkel bezit van eene zaak, kan, zoo wel als de zaak zelve, het onderwerp van het contract uitmaken. (*Art.* 1043.)

11. Met betrekking tot roerende goederen, geldt het bezit voor een volkomen titel. — Niet te min kan de geen, die eene zaak verloren heeft, of aan wien dezelve ontvreemd is, die zaak, gedurende drie jaren, ingaande met den dag van het verlies of de ontvreemding, als zijn eigendom reclameren, bij wien hij dezelve ook vinden moge; behoudens het verhaal van den houder tegen den geen, van wien hij dezelve zaak bekomen heeft. (*Art.* 1906.)

12. Indien de tegenwoordige bezitter van de ontvreemde of verlorene zaak, dezelve op eene kermis of openbare markt, of op eene publieke verkooping, of van een koopman, die zoodanig foort van zaken verkoopt, gekocht heeft, kan de oorſpronkelijke eigenaar de teruggave daar van niet bekomen, dan met vergoeding van den prijs, welke de kooper voor dezelve befteed heeft. (*Art.* 1907.)

BLOEDSCHANDE.

Dezulken, die met elkander bloedſchande gepleegd hebben, zijn onbevoegd om uit elkanders testament eenig voordeel te genieten. (*Art.* 612.)

BODEN.

1. De actie van exploicteurs en boden, wegens het ſalaris voor exploicten en volbragte commisſiën, wordt gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in de exploicten en commisſiën volbragt zijn. (*Art.* 1899.)

2. Exploicteurs en boden kunnen na verloop van twee jaren, na dat zij de aan hun opgedragene commisſiën uitgevoerd of exploicten gedaan hebben, wegens de uitlevering der papieren niet meer aangeſproken worden. (*Art.* 1903.)

BOEDEL-AFSTAND.

1. Ceſſie is de afſtand, welken een ſchuldenaar, ten behoeve zijner ſchuldeiſchers, van alle zijne goederen doet, wanneer hij zich buiten ſtaat bevindt om zijne ſchulden te betalen. (*Art.* 1176.)

2. Zoodanige afſtand kan, met uitzondering van het geval hier na in *No.* 7 vermeld, niet anders geſchieden, dan met toeſtemming van den Regter. (*Art.* 1177.)

3. Om tot het doen van ceſſie te kunnen worden toegelaten, is het noodig, dat een ſchuldenaar in de goede trouw zij, en het verval zijner zaken aan geledene ongelukken zij toe te ſchrijven. (*Art.* 1178.)

4. Zij, die bedriegelijk en ter kwader trouw handelen, of door merkelijke verkwisting op een tijd, dat zij konden nagaan buiten ſtaat te zijn, of te zullen geraken, om hunne ſchuldeiſchers te voldoen, hunnen boedel uitgeput, en zich met ſchulden bezwaard hebben, worden mitsdien tot het doen van cesſie niet toegelaten. —— Cesſie kan ook geenerlei gevolg hebben, met betrekking tot geldboeten, waar in iemand, ter zake van misdaad, vervallen is. (*Art.* 1179.)

5. Cesſie verzocht wordende, ſtelt de Regter dadelijk een Curator aan in den boedel van den genen, die de cesſie verzoekt. (*Art.* 1180.)

6. Het gevolg van verleende cesſie is, dat de ſchuldenaar van alle perſonele vervolgingen zijner ſchuldeiſchers bevrijd wordt, en tot geene verdere voldoening der ſchulden gehouden is, dan waar toe zijn boedel toereikende is, ten ware hij bij vervolg tot beter fortuin mogt geraken. (*Art.* 1181.)

7. Eene weduwe, die met haren man in gemeenſchap van goederen getrouwd geweest is, heeft het regt, om zich van alle de ſchulden des gemeenen boedels, ook van die genen, waar voor zij zich, ſtaande huwelijk met haren man, door medeteekening verbonden heeft, te ontſlaan, wanneer zij voor de begra-

graving van het lijk van haren man, eene geregtelijke acte uitbrengt, waar bij zij van den geheelen gemeenen boedel afftand doet, zonder, buiten hare dagelijkſche kleederen, daar van iets voor zich te behouden. (*Art.* 1182.)

8. De ſchulden, dewelke eene weduwe, bereids vóór het aangaan van haar huwelijk gehad, of die zij, ſtaande haar huwelijk, als openbare koopvrouw heeft gemaakt, zijn echter onder de ſchulden, bij het naast voorgaande *No.* gemeld, niet begrepen. (*Art.* 1183.)

9. Een bewaarnemer, die zich aan ontrouw heeft ſchuldig gemaakt, wordt tot het beneficie van boedel-afftand niet toegelaten. (*Art.* 1688.)

BOEDELHOUDERSCHAP.

Schoon het huwelijk door den dood geëindigd is, blijft echter de gemeenſchap van goederen voortduren in deze twee gevallen:

Voor eerst: Tuſſchen de minderjarige kinderen en erfgenamen van den eerſtſtervenden echtgenoot, en den langſtlevenden, die, tot voogd of voogdeſſe van die kinderen zijnde aangeſteld, in den gemeenen boedel als boedelhouder of boedelhouderesſe blijft zitten, zonder een inventaris van dezelve

gemaakt te hebben. —— Deze gemeenschap blijft voortduren tot den tijd toe, dat die inventaris gemaakt zal zijn, en heeft ten gevolge, dat alle vermeerderingen, die den boedel na den dood aankomen, voor de helft zijn ten voordeele van die kinderen, doch dat alle verminderingen alleen tot laste van den langstlevenden komen.

Ten tweeden: Tusschen den langstlevenden echtgenoot en de erfgenamen van den eerststervenden, die door denzelven, na doode van den langstlevenden, tot erfgenamen gesteld zijn in de helft van al het geen de langstlevende onverteerd en onvervreemd zal nalaten. —— Het gevolg dezer voortdurende gemeenschap is, dat alle vermeerderingen en verminderingen, die na doode van den eerststervenden den boedel aankomen, mede door die erfgenamen genoten en gedragen worden. (*Art.* 196.)

BOEDELS.

De wijze van administratie en liquidatie van onbeheerde en desolate boedels, tot nu toe in de verschillende gedeelten van het Koningrijk in gebruik, zal worden gevolgd tot op het tijdstip der invoering van de algemeene *Manier van procederen.* (*Besluit* 24 *van Sprokkelmaand* 1809. *Art.* 5.)

BOEDELSCHEIDING.

1. Niemand kan gedwongen worden om eene nalatenſchap onverdeeld te houden, en boedelſcheiding kan altijd worden gevorderd, niettegenſtaande eenig daar mede ſtrijdig verbod of overeenkomst aanwezig zoude mogen zijn. —— Men kan echter bij overeenkomst de boedelſcheiding voor een bepaalden tijd opſchorten, mits niet langer dan voor vijf jaren; kunnende niet te min de overeenkomst daar na worden vernieuwd. (*Art.* 961.)

2. Een of meer erfgenamen afwezig zijnde, moet derzelver tegenwoordigheid of volmagt tot het doen der boedelſcheiding worden afgewacht, ten ware hun verblijf onbekend is, of zij zoo verre af zijn, dat de ſcheiding daar naar niet kan worden uitgeſteld; in welk geval door den Regter een curator wordt benoemd, om den afwezenden in het doen der ſcheiding te vertegenwoordigen, zijn toebedeeld aandeel over te nemen, en ten zijnen behoeve te beſturen. (*Art.* 962.)

3. Het ſtaat aan den erflater vrij, om de wijze van ſcheiding en verdeeling des boedels tuſſchen zijne erfgenamen bij testament te regelen; en moet deszelfs voorſchrift door de erfgenamen ſtiptelijk worden nagekomen, al ware het ook dat hetzelve bleek eenige ongelijkheid in zich te bevatten. (*Art.* 963.)

4. Om tot boedelſcheiding te geraken, is het noodig, om, indien onder de erfgenamen een of meer minderjarige, afwezende of toezigt behoevende perſonen gevonden worden, vooraf een ſtaat en inventaris van den boedel te maken. — Het maken van dezen ſtaat en inventaris mag, in geval er minderjarigen of afwezenden of toezigt behoevenden in den boedel geintereſſeerd zijn, door den testateur niet kwijtgeſcholden of verboden worden. (*Art.* 964.)

5. De erfgenamen, alle meerderjarig en hun eigen meester zijnde, mogen, indien zij zulks eenparig goedvinden, den boedel onder elkander verdeelen, zonder vooraf daar toe eenen inventaris te maken. (*Art.* 965.)

6. Des overledens boedel, met den boedel van een ander door gemeenſchap vermengd zijnde, moet eene afzondering van die beide boedels geſchieden, alvorens boedelſcheiding onder des overledens erfgenamen plaats kan hebben. (*Art.* 966.)

7. Indien tuſſchen den overleden en deszelfs nagelaten echtgenoot, gemeenſchap van goederen heeft plaats gehad, wordt de gemeene boedel, naar het voorſchrift in *Art.* 194. van dit Wetboek vervat, verdeeld. (*Art.* 967.)

8. De gemeenſchap, zoo van goederen, als van winst

winst en verlies, bij huwelijks voorwaarden zijnde uitgesloten, heeft mede eene afzondering plaats, doch zoodanig, dat de door de vrouw aangebragte of staande huwelijk verkregene goederen, voor zoo verre die nog aanwezig zijn, den boedel van de vrouw, en de overige den boedel van den man uitmaken. (*Art.* 968.)

9. Voor zoo verre eenige van de goederen van de vrouw vervreemd en niet meer aanwezig zijn, en de vrouw niet uit krachte van eenig bijzonder beding, bij huwelijks voorwaarden gemaakt, zelve de administratie dezer goederen heeft gehad, heeft zij of hare erfgenamen regt tot het bekomen van redintegratie, overeenkomstig de bepalingen, bij *Art.* 150 *en* 151 van dit Wetboek gemaakt. (*Art.* 969)

10. De gemeenschap van goederen wel uitgesloten, doch die van winst en verlies gebleven zijnde, bestaat de gemelde afzondering daar in, dat eerst en vooraf, uit vergelijking van het geen door elk ten huwelijk is aangebragt, en staande huwelijk verkregen, met den tegenwoordigen staat van den gemeenen boedel de berekening worde opgemaakt, hoe veel er staande huwelijk is overgewonnen of achteruit geteerd. —— Dit overgewonnen of achteruit geteerde moet als winst of verlies gelijkelijk gedeeld worden, en als dan maakt elks aan-

ge-

gebragte goed, vermeerderd met de halve winst, of verminderd met het halve verlies, het aandeel uit, het welk aan ieder hunner uit den gemeenen boedel toekomt. (*Art.* 970.)

11. Zoo lang de boedel, die met des overledens boedel gemeen en onverdeeld is, niet afgezonderd is geworden, zijn de erfgenamen of executeurs, door den overledenen benoemd, niet anders bevoegd tot de beheering van dien gemeenen boedel, dan met concurrentie van de belanghebbenden in den boedel, die met de hunne vermengd is. (*Art.* 971.)

12. In de affcheiding van eenen gemeenen boedel, kan door den man of zijne erfgenamen gevorderd worden, dat aan hem of hun, na gedane begrooting, worden toegedeeld de mans kleederen, benevens het goud, zilver en kleinodiën, tot des mans lijfdragt behoorende. — Gelijk regt komt ook toe aan de vrouw, of hare erfgenamen, ten aanzien van de vrouws kleederen en fieradiën. (*Art.* 972.)

13. De langstlevende echtgenoot kan insgelijks vorderen, dat hem, volgens begrooting, gelaten worde de bibliotheek, benevens de inftrumenten en gereedfchappen, tot zijn beroep, ambacht of kunst behoorende. (*Art.* 973.)

14. Boedelfcheiding wordt onder de erfgenamen gedaan door verdeeling van het geen deelbaar is, of door het eene goed tegen het andere

te

te ſtellen, of door overneming of begrooting, of door eenige andere onderlinge ſchikking, of door het lot. (*Art.* 974.)

15. Voor alle ſcheiding en deeling, geniet ieder erfgenaam vooraf het geen hij als ſchuldeiſcher te vorderen heeft, als mede dat geen, het welk de testateur aan hem, blijkbaar boven zijne erfportie, heeft gelegateerd. (*Art.* 975.)

16. Bij de verdeeling moet zoo veel mogelijk vermijd worden, dat de nalatenſchap in al te geringe deelen geſplitst, en de daar toe behoorende landerijen al te zeer van een geſcheiden worden, en zoo veel mogelijk worden gezorgd, dat ieder erfdeel eene gelijke hoeveelheid roerende en onroerende goederen, regten en inſchulden, van denzelfden aard en waarde bevat. (*Art.* 976.)

17. Onder de goederen, waaromtrent boedelſcheiding plaats heeft, worden niet gerekend dezulke, die wel in den boedel gevonden zijn, doch waar van de eigendom aan anderen behoort, of die door den overleden met last van fideïcommis bezeten, en met zijnen dood op anderen vervallen zijn. (*Art.* 977.)

18. De vruchten, huren, interesſen en andere inkomſten, voor of na des testateurs overlijden vervallen, moeten mede in de verdeeling komen. (*Art.* 978.)

19. Onroerende goederen, die niet gemakkelijk ver-

verdeeld kunnen worden, moeten in het openbaar worden verkocht, ten zij de erflater bij testament, of de erfgenamen bij overeenkomst, hieromtrent eene andere schikking hadden bepaald. (*Art.* 979.)

20. Ten aanzien van den Regter, voor denwelken de actie tot boedelscheiding, en de verschillen over dezelve moeten worden gebragt en behandeld, wordt tot *Art.* 909 van dit Wetboek gerefereerd. (*Art.* 980.)

21. Het regt van boedelscheiding te eischen, wordt door geene verjaring verloren. (*Art.* 981.)

22. De papieren en bewijzen van eigendom, tot eenige toegedeelde goederen betrekkelijk, worden overgegeven aan den geen, wien die goederen toegedeeld zijn. (*Art.* 982.)

23. De algemeene boedelpapieren blijven in bewaring bij den geen, die de meerderheid der erfgenamen daar toe verkiest, of geene bepaling der meerderheid kunnende uitgebragt worden, bij den geen, die de Regter oordeelt daar toe de meest geschikte persoon te zijn, behoudens aan elk der belanghebbenden het vermogen, om ten allen tijde daar van, ten zijnen kosten, visie en affchriften te vorderen. (*Art.* 983.)

24. Van het geen erfgenamen, en in het bijzonder kinderen en verdere afkomelingen, verpligt

pligt zijn om in den boedel in te brengen, of in hun aandeel te laten toeſcheiden. (*Art.* 984—996.) —— Zie *Inbreng.*

25. De erfgenamen zijn verpligt, offchoon dit ook niet bij de ſcheiding bedongen ware, om voor de vrijwaring van het aan ieder toebedeelde in te ſtaan. (*Art.* 1006.)

26. Wanneer eenige inſchulden des boedels aan een der erfgenamen toegedeeld zijn, kan die erfgenaam de betaling van den ſchuldenaar eiſchen, zonder daar toe eenige verdere overdragt, of ceſſie van actie, van zijne erfgenamen noodig te hebben. (*Art.* 1007.)

27. Gemaakte boedelſcheidingen hebben eene verbindende kracht onder de erfgenamen. (*Art.* 1008.)

28. Boedelſcheiding kan worden te niet gedaan, ter zake van geweld of bedrog. (*Art.* 1009.)

29. Eene regtmatige dwaling, waar door eene benadeeling van meer dan een vierde van iemands erfdeel, door de ſcheiding veroorzaakt is, eene vergiſſing in de berekening der aandeelen of optellingen, de ontdekking dat men bij de ſcheiding iemand als mede-erfgenaam heeft toegelaten, die geen erfgenaam was, of dat men verzuimd heeft een wezenlijken erfgenaam mede te rekenen, zijn wettige gronden tot reſciſſie of te niet doening van de aangegane ſcheiding, en tot eene ge-

geheele herſtelling, of wel tot eene verbetering van het toegebragte nadeel, naar mate van de omſtandigheden. (*Art.* 1010.)

30. Tegen de waardeering der goederen, welker verdeeling vervolgens door het lot geſchied is, valt geene herſtelling. (*Art.* 1011.)

BOEDEL-SCHULDEN.

1. De erfgenaam, die de erfenis zuiver en eenvoudig aanvaard heeft, is verpligt om alle de ſchulden des boedels ten vollen te betalen. (*Art.* 997.)

2. Gedeeltelijke erfgenamen voldoen, ieder voor zijn aandeel, de ſchulden des boedels. (*Art.* 998.)

3. Een der erfgenamen, bij ſcheiding met het betalen van eenige ſchuld des boedels belast zijnde, is gehouden zijne mede-erfgenamen daar van te bevrijden, doch de ſchuldeiſcher behoudt de keuze, of hij den belasten erfgenaam alleen, of wel de gezamenlijke erfgenamen tot betaling aanſpreken wil. (*Art.* 999.)

4. Godshuizen, weeshuizen, diakoniën en andere armen-inrigtingen, mitsgaders weesmeesters, mogen eene erfenis aanvaarden, zonder in de ſchulden verder gehouden te zijn dan de boedel toereikt, en ſtaan mitsdien in dit opzigt gelijk met de genen, die een boedel

onder beneficie van inventaris aanvaarden. (*Art.* 1000.)

5. Dezelve zijn echter gehouden inventaris te maken, en aan de belanghebbenden rekening en verantwoording te doen. (*Art.* 1001.)

6. De ſchuldeiſchers van eenen boedel, en de legatarisſen hebben in alle gevallen, zonder uitzondering, de bevoegdheid om affcheiding van den boedel des overledenen, van dien van den erfgenaam te eiſchen. (*Art.* 1002.)

7. Dit regt kan echter niet uitgeoefend worden, wanneer men den erfgenaam in zijn particulier als ſchuldenaar heeft aangenomen; en daar door, met betrekking tot den overledenen, eene novatie van ſchuld heeft aangegaan. (*Art.* 1003.)

8. Het regt, om affcheiding des boedels te vorderen, wordt door verloop van drie jaren gepreſcribeerd. (*Art.* 1004.)

9. De particuliere ſchuldeiſchers van den erfgenaam kunnen geene zoodanige ſeparatie des boedels vorderen. (*Art.* 1005.)

BOEKEN. Zie *Kooplieden.*

BOERDERIJ.

1. Een legaat van eene boerderij met zijn toebehooren, wat daar onder begrepen is. (*Ar* §14.) — Zie *Legaten.*

2. Van verbreking van huur, indien een huurder van eene boerderij, met derzelver aanhoorige landen, dezelve niet behoorlijk gebruikt. (*Art.* 1529.) — Zie *Landen.*

Borg. Borgtogt.

1. Van borgtogt voor de wederoplevering van goederen van eenen afwezenden. (*Art.* 35, 36 *en* 39.) — Zie *Afwezenden.*

2. Tot het ſtellen van welke borgtogt een vruchtgebruiker gehouden is. (*Art.* 490—493.) — Zie *Vruchtgebruik.*

3. Borgtogt door den met fideïcommis bezwaarden erfgenaam te ſtellen. (*Art.* 748, 749, 750 *en* 753.) — Zie *Fideïcommis.*

4. Borgtogt te ſtellen door den erfgenaam, die eene nalatenſchap aanvaard heeft onder beneficie van inventaris. (*Art.* 949.) — Zie *Beneficie van inventaris.*

5. Surrogatie bij het doen van betaling heeft zoo wel plaats ten aanzien van de borgen, als ten aanzien van de principale ſchuldenaars. (*Art.* 1163.)

6. De Regter verleent geen uitſtel van betaling dan onder voldoende borgtogt van perſonen of goederen, buiten den boedel van den ſchuldenaar. (*Art.* 1185.) — Zie *Attermination.*

7. Ge-

7. Gevolg van novatie, ten aanzien van de borgen. (*Art.* 1196.) — Zie *Novatie.*

8. Gevolg van kwijtſchelding, ten aanzien van de borgen. (*Art.* 1203.) — Zie *Kwijtſchelding.*

9. Gevolg van compenſatie, ten aanzien van de borgen. (*Art.* 1213 *en* 1218.) — Zie *Compenſatie.*

10. Gevolg van ſchuldvermenging, ten aanzien van de borgen. (*Art.* 1221.) — Zie *Schuldvermenging.*

11. Die zich tot borg voor eene verbindtenis ſtelt, onderwerpt zich, ten behoeve van den ſchuldeiſcher, om aan die verbindtenis te voldoen, indien de ſchuldenaar zelf daar aan niet voldoet. (*Art.* 1754.)

12. Geene borgtogt kan beſtaan, of er moet eene beſtaanbare hoofdverbindtenis van eenen principalen ſchuldenaar zijn. — Men kan zich echter ook dan tot borg voor eene verbindtenis ſtellen, wanneer dezelve, uit hoofde van eene omſtandigheid, enkel den perſoon van den principaal betreffende, als nietig kan gehouden worden, bij voorbeeld, in geval van minderjarigheid. (*Art.* 1755.)

13. Een borg kan zich tot niets meerder, noch onder meer bezwarende voorwaarden verbinden, dan waar toe de principale ſchuldenaar verbonden is. — Borgtogt kan echter aan-

gegaan worden alleen voor een gedeelte der ſchuld, en onder minder bezwarende voorwaarden. —— Een borgtogt voor meerder dan de ſchuld, of onder meer bezwarende voorwaarden aangegaan, is niet geheel van onwaarde, maar bepaalt zich ſlechts tot dat geen, het welk in de principale verbindtenis is begrepen. (*Art.* 1756.)

14. Men kan zich tot borg ſtellen, zonder daar toe door den geen, voor wien men zich verbindt, gelast te zijn, en zelfs buiten zijn weten. —— Ook kan men zich tot borg ſtellen, niet alleen voor den principalen debiteur, maar ook voor deszelfs reeds geſtelden borg. (*Art.* 1757.)

15. Eene borgtogt wordt niet gepreſumeerd, maar moet uitdrukkelijk aangegaan worden, en kan niet verder uitgeſtrekt worden dan de bepalingen, onder welke zij is aangegaan, medebrengen. (*Art.* 1758.)

16. Eene onbepaalde borgtogt voor eene principale ſchuld ſtrekt zich mede uit tot alle accesſoiren van dezelve; zelfs ook tot de kosten van de invordering der principale ſchuld, het zij dezelve vóór, of na dat de borg tot voldoening is aangemaand geworden, gemaakt zijn. (*Art.* 1759.)

17. De verbindtenis van den borg gaat op deszelfs erfgenamen over. (*Art.* 1760.)

18. Wan-

18. Wanneer een ſchuldenaar verpligt is borg te ſtellen, moet hij daar toe iemand voorſtellen, bekwaam om zich te verbinden, genoegzaam gegoed om de borgtogt te kunnen voldoen, en zijne woonplaats hebbende binnen het Departement, waar in de plaats, op welke de borg geſteld moet worden, gelegen is. (*Art.* 1761.)

19. De gegoedheid van zoodanigen borg wordt beoordeeld naar de waarde der vaste goederen, welke hij in eigendom bezit, behalve in het ſtuk van koophandel, of wanneer de ſchuld van geringe waarde is; komende echter in dezen geene vaste goederen in aanſchouw, die litigieus zijn, of waar van de uitwinning, uit hoofde van derzelver afgelegenheid, te moeijelijk zijn zoude. (*Art.* 1762.)

20. Wanneer een borg door den ſchuldeiſcher, het zij vrijwillig of op regterlijke uitſpraak aangenomen, naderhand inſolvent wordt, moet er een ander borg geſteld worden. —— Deze regel lijdt echter uitzondering, wanneer de borgtogt niet geſteld is dan ten gevolge eener overeenkomst, waar bij de ſchuldeiſcher een zeker bepaald perſoon tot borg gevorderd heeft. (*Art.* 1763.)

21. Geen borg is verpligt een ſchuldeiſcher te voldoen, dan wanneer de principale ſchuldenaar deswegens in gebreken gebleven is, wel-

ke laatſte eerst in zijne goederen moet uitgewonnen worden; ten ware de borg van het voorregt van uitwinning afſtand gedaan mogt hebben, of wel dat hij, nevens den principalen ſchuldenaar, eene ſolidaire verbindtenis mogt hebben aangegaan, in welk geval zijne verbindtenis zich regelt achtervolgens de bepalingen, die met opzigt tot ſolidaire verbindtenisſen zijn vastgeſteld. (*Art.* 1764.)

22. De ſchuldeiſcher is echter niet verpligt den principalen ſchuldenaar eerst uit te winnen, dan wanneer de borg, tot voldoening aangemaand wordende, zulks vordert. (*Art.* 1765.)

23. Wanneer verſcheiden perſonen zich tot borgen geſteld hebben voor denzelfden ſchuldenaar, en voor dezelfde ſchuld, is ieder van hun aanſprakelijk voor de geheele ſchuld. (*Art.* 1766.)

24. Niettemin is elk van hun, zoo hij geen afſtand gedaan heeft van het beneficie van ſchuldſplitſing, bevoegd te vorderen, dat de ſchuldeiſcher zijne actie tusſchen de gezamenlijke borgen verdeelt, en van ieder ſlechts zijn gedeelte vordere. —— Voor zoo verre, ten tijde der ſchuldſplitſing, onder de borgen inſolventen worden gevonden, zijn de genen, die ſolvent zijn, verpligt, ieder voor hun aandeel, het door deze inſolventiën ontbrekende gedeelte mede te helpen dragen; maar zij kun-

kunnen niet meer aangesproken worden, uit hoofde van insolventiën, dewelke, wanneer de schuldeischer, na dato van de gedane schuldsplitsing, nalatig is, om één of meer der borgen, wegens hun aandeel, in regten aan te spreken en te executeren, vervolgens ontstaan. (*Art.* 1767.)

25. De borg, den schuldeischer voldaan hebbende, heeft zijn verhaal op den principalen schuldenaar, het zij de borgtogt al of niet met deszelfs medeweten gesteld is. —— Dit verhaal bepaalt zich niet alleen tot de hoofdsom, maar heeft ook plaats omtrent de interessen en kosten; doch ten aanzien der kosten, dewelke van de zijde van den borg gemaakt zijn, niet verder dan na dat hij aan den principalen schuldenaar had kennis gegeven, dat hij tot de voldoening in regten was aangesproken. —— De borg heeft ook verhaal op den principalen schuldenaar, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien tot dezelve termen aanwezig zijn. (*Art.* 1768.)

26. De borg, die de schuld betaald heeft, treedt in al het regt, hetwelk de schuldeischer tegen den schuldenaar had. (*Art.* 1769.)

27. Iemand, zich tot borg gesteld hebbende voor verscheiden principale solidaire schuldenaars, heeft op elk van hun voor het geheel

zijn verhaal wegens het geen hij als borg betaald heeft. (*Art.* 1770.)

28. Een borg, den ſchuldenaar betaald hebbende, en daar van geene kennis aan den principalen ſchuldenaar hebbende gegeven, heeft op den laatſten geen verhaal, wanneer deze in zijne onwetendheid ten tweedenmale heeft betaald; maar hij heeft alleen regt, om het betaalde van den ſchuldeiſcher terug te vorderen. —— Wanneer de borg voldaan heeft, zonder te zijn aangeſproken, en zonder den principalen ſchuldenaar vooraf kennis te hebben gegeven, heeft hij geen verhaal op denzelven, in geval de ſchuldenaar, ten tijde der betaling, gronden zoude gehad hebben, om de ſchuldvordering te doen ontzeggen, onverminderd nogtans zijne actie tot terugvordering tegen den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1771.)

29. Een borg kan zelfs, voor dat hij betaling gedaan heeft, tegen den ſchuldenaar ageren, om dadelijk door denzelven ſchadeloos geſteld te worden, in de navolgende gevallen:

a. Wanneer hij in regten tot betaling vervolgd wordt;

b. Wanneer de ſchuldenaar inſolvent geworden, of in verval van zaken geraakt is;

c. Wanneer de ſchuldenaar zich verbonden heeft,

heeft, om aan den borg, binnen eenen bepaalden tijd, het ontslag zijner borgtogt te bezorgen;

d. Wanneer de termijn, op welke de schuld betaalbaar gesteld was, verschenen is;

e. Na verloop van tien jaren, indien de principale verbindtenis geen precisen vervaltijd heeft; ten ware de principale verbindtenis, zoo als bij voorbeeld eene voogdij, niet van zoodanigen aard zij, dat dezelve, voor het aanwezig zijn van eenen zekeren bepaalden tijd, kan eindigen. (*Art.* 1772.)

30. Verscheiden personen zich voor eenen schuldenaar, en voor dezelfde schuld, tot borgen gesteld hebbende, en een van hun het geheele verschuldigde aan den schuldeischer betalende, heeft deze zijn verhaal op zijne medeborgen, om ieder hun aandeel in het betaalde aan hem te vergoeden. — Doch dit verhaal heeft dan alleen plaats, wanneer deze borg betaald heeft, in een der gevallen, in het vorig *No.* vermeld. (*Art.* 1773.)

31. De verpligting, uit borgtogt ontstaande, gaat te niet door dezelfde oorzaken, als waar door andere verbindtenissen een einde nemen. (*Art.* 1774.)

32. Wanneer de principale schuldenaar van den borg, of wederkeerig de borg van den principalen schuldenaar, erfgenaam wordt, en

daar door eene ſchuldvermenging wordt te weeg gebragt, wordt echter de actie van den ſchuldeiſcher tegen den geen, die zich tot borg van den borg geſteld heeft, daar door niet vernietigd. (*Art.* 1775.)

53. De borg kan zich tegen den ſchuldeiſcher van alle zoodanige middelen van verdediging bedienen, als den principalen ſchuldenaar toekomen, en inherent aan de ſchuld zijn. —— Doch hij kan zich niet van zoodanige middelen van verdediging bedienen, die, louter perſoneel zijnde, alleen den perſoon des ſchuldenaars betreffen. (*Art.* 1776.)

54. De verpligting van den borg houdt op, wanneer door toedoen van den ſchuldeiſcher te weeg gebragt is, dat de borg in alle de regten van den ſchuldeiſcher tegen den ſchuldenaar niet kan geſurrogeerd worden. (*Art.* 1777.)

55. De borg wordt ook van zijne verpligting ontſlagen, wanneer de ſchuldeiſcher vrijwillig eenig onroerend of ander goed in betaling van de principale ſchuld aangenomen heeft, zelfs dan, wanneer de ſchuldeiſcher daar van naderhand geëvinceerd mogt worden. (*Art.* 1778.)

56. Eene eenvoudige verlenging van den termijn van betaling, door den ſchuldeiſcher aan den principalen ſchuldenaar toegeſtaan, ontſlaat

ſlaat geenzins den borg, dewelke in dat geval regt heeft den ſchuldenaar te vervolgen, om hem tot betaling te noodzaken. (*Art.* 1779.)

37. Wanneer iemand, uit kracht van de wet of van een regterlijk gewijsde, verpligt is borg te ſtellen, moet de aangebodene borg alle de vereischten hebben, welke bij *No.* 18 *en* 19 voorkomen. (*Art.* 1780.)

38. Aan hem, die geen borg vinden kan, wordt toegelaten, om in plaats van dezelve, eene voldoende reëele cautie te ſtellen. (*Art.* 1781.)

39. Een judiciële borg kan vooraf geene uitwinning van den principalen ſchuldenaar vorderen. (*Art.* 1782.)

40. Die zich eenvoudig tot borg van een judiciële borg geſteld heeft, kan de voorafgaande uitwinning, noch van den principalen ſchuldenaar, noch van deszelfs borg vorderen. (*Art.* 1783.)

BRAND.

1. Indien het vruchtgebruik alleen op een gebouw gevestigd is, en dit gebouw door brand of andere onheilen vernield wordt, of door ouderdom inſtort, heeft de vruchtgebruiker het genot niet van den grond, noch van de bouwſtoffen. —— Indien het vrucht-

ge-

gebruik gevestigd is op een ſtuk goed, waar van het gebouw een gedeelte uitmaakte, blijft de vruchtgebruiker in het genot van den grond en van de bouwſtoffen. (*Art.* 511.)

2. In hoe verre een huurder voor brand verantwoordelijk is. (*Art.* 1497 *en* 1498.) —— *Zie Huur en verhuring.*

BRUIKLEENING.

1. Bruikleening is een contract, waar bij iemand eene zaak aan een ander ten gebruik geeft, onder voorwaarde, dat deze dezelve, na daar van gebruik gemaakt te hebben, zal terug geven. (*Art.* 1619.)

2. De aard van bruikleening brengt mede, dat dezelve om niet gedaan worde. (*Art.* 1620.)

3. De uitleener blijft eigenaar van de geleende zaak. (*Art.* 1621.)

4. Al wat niet van den handel der menſchen is uitgeſloten, of door het gebruik niet vergaat, kan het onderwerp dezer overeenkomst zijn. (*Art.* 1622.)

5. De verbindtenisſen, die uit dit contract voortſpruiten, gaan over op de erfgenamen, zoo van den uitleener als van den geen, die ter leen ontvangt. —— Indien echter de uitleening niet anders gedaan is, dan uit aanmerking van den perſoon, die ter leen ontvangt, hebben zijne erfgenamen geen regt,

om

om het geleende goed verder te blijven gebruiken. (*Art.* 1623.)

6. Die iets ter leen ontvangt, is gehouden als een goed huisvader te zorgen voor de bewaring en inſtandhouding der geleende zaak. — Hij mag van dezelve geen ander gebruik maken, dan het welk de aard der zaak medebrengt, of bij de overeenkomst bepaald is, alles op pœne van vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen, indien daar toe termen aanwezig zijn. (*Art.* 1624.)

7. Indien hij de ter leen ontvangene zaak tot een ander einde, of gedurende een langer tijd, dan bij de overeenkomst bepaald was, gebruikt, is hij voor het verlies derzelve, al had dit verlies ook door een bloot toeval plaats, aanſprakelijk. (*Art.* 1625.)

8. Wanneer de geleende zaak vergaan is door een toeval, waar voor men dezelve, door het gebruik van zijne eigene zaak, had kunnen bewaren, of wanneer men beide de zaken niet te gelijk kunnende behouden, zijn eigen goed boven het geleende den voorrang heeft gegeven, ontſtaat hier door eene verpligting, om de vergane zaak te vergoeden. (*Art.* 1626.)

9. Indien bij de terleengeving de zaak is getauxeerd, is hij, die dezelve ter leen ontvangen heeft, voor het verlies daar van, ook dan

dan wanneer zulks door een onvermijdelijk toeval mogt veroorzaakt zijn, aansprakelijk, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn. (*Art.* 1627.)

10. Indien de geleende zaak, door dat gebruik, waar voor dezelve ter leen ontvangen is, buiten toedoen van den gebruiker, in waarde vermindert, is deze, wegens die vermindering, niet aansprakelijk. (*Art.* 1628.)

11. Die eene zaak ter leen ontvangen heeft, kan dezelve niet in compensatie brengen, tegen het geen de uitleener aan hem schuldig is. (*Art.* 1629.)

12. Die iets ter leen ontvangen heeft, kan de onkosten, welke hij, om de zaak te kunnen gebruiken, gemaakt heeft, niet van den uitleener terug vorderen. (*Art.* 1630.)

13. Wanneer verscheiden personen, dezelfde zaak gezamenlijk in bruikleen ontvangen hebben, is ieder hunner daar voor, ten behoeve van den uitleener, voor het geheel aansprakelijk. (*Art.* 1631.)

14. De uitleener kan de geleende zaak niet terug eischen, dan na verloop van den tijd, bij de overeenkomst bepaald, of, geene tijdsbepaling gemaakt zijnde, na dat dezelve gediend heeft tot het gebruik, waar toe zij uitgeleend was. (*Art.* 1632.)

15. Indien de uitleener echter inmiddels of vóór dat

dat het gebruik der zaak geëindigd is, dezelve om dringende en onverwacht opkomende redenen zelf benoodigd heeft, kan de Regter den geen, die de zaak ontvangen heeft, naar mate van de omstandigheden, noodzaken, om dezelve aan den uitleener terug te geven. (*Art.* 1633.)

16. Wanneer hij, die eene zaak ter leen ontvangen heeft, gedurende het bruikleen, tot instandhouding van dezelve, eenige buitengewone noodzakelijke onkosten heeft moeten maken, dewelke geen uitstel konden lijden, en waar van hij buiten de mogelijkheid was den uitleener vooraf te verwittigen, is deze gehouden, hem de gemaakte onkosten te vergoeden. (*Art.* 1634.)

17. Indien de ter leen gegevene zaak, zoodanige gebreken heeft, dat daar door aan den geen, die zich van dezelve bedient, nadeel zou kunnen worden toegebragt, is de uitleener, wanneer hij die gebreken gekend, en daar van niet gewaarschuwd heeft, voor de gevolgen verantwoordelijk. (*Art.* 1635.)

BUITENGOED.

Het verblijf, voor een tijd of saizoen, op een buitengoed, wordt voor geen domicilie gehouden. (*Art.* 26.)

BUR-

BURGERLIJKE REGTEN.

1. Alle Hollanders hebben aanſpraak op het genot der burgerlijke regten. (*Art.* 8.)

2. Een iegelijk in Holland, uit vreemden geboren, wordt als Hollander gerekend, wanneer hij bij zijne meerderjarigheid zijn domicilie of woonſtede in Holland gevestigd houdt, of wanneer hij, zich in een ander Land ophoudende, zijne vaste woonplaats in Holland, binnen het jaar na zijne meerderjarigheid, overbrengt. (*Art.* 9.)

3. Kinderen uit Hollandſche ouders, in een vreemd Land geboren, zijn Hollanders. —— Kinderen, in een vreemd Land geboren uit een Hollander, die zijne betrekking als zoodanig verloren heeft, worden als Hollanders aangemerkt, wanneer zij aan het bepaalde bij *No.* 2 voldoen. (*Art.* 10.)

4. Vreemdelingen genieten in Holland dezelfde burgerlijke regten, welke toegeſtaan zijn of zullen worden aan Hollanders in die Landen, waar toe die vreemdelingen behooren. (*Art.* 11.)

5. Eene vreemde vrouw, met een Hollander getrouwd zijnde, volgt de burgerlijke betrekking van haren man. (*Art.* 12.)

6. Een vreemdeling, door den Koning geadmitteerd om in Holland zijn domicilie te veſtigen, heeft het volle genot van alle burger-

lijke

lijke regten, zoo lang hij zijn domicilie aldaar blijft houden. (*Art.* 13.)

7. De regten van Hollander worden verloren:
   a. Door naturalisatie in een ander Land.
   b. Door het aannemen van eenige publieke functie of pensioen, opgedragen of toegestaan door het Gouvernement van een ander Land, zonder tot die aanneming door den Koning geautoriseerd te zijn. En
   c. Door dit Land te verlaten, en zich in een ander Land neder te zetten, met blijkbaar voornemen, om zijn bestendig verblijf buiten 's Lands te houden. (*Art.* 14.)

8. Iemand, zijne betrekking als Hollander verloren hebbende, kan dezelve ten allen tijde weder verkrijgen, indien hij, na bekomen admissie van den Koning, in Holland weder terug komt, aldaar zijn vast domicilie vestigt, en bij het Gemeente-bestuur zijner verkozen woonplaats eene verklaring aflegt, van zich te onderwerpen aan de wetten van dit Rijk, afstand doende van alles wat daar mede strijdig is. (*Art.* 15.)

9. Eene Hollandsche vrouw, met een vreemdeling in het huwelijk tredende, volgt den staat van haren man. — Indien zij weduwe wordt, krijgt zij de betrekking als Hollandsche terug, mits zij haar vast verblijf in Holland houdt, of daar in, binnen het jaar na het overlijden van

haren man, terug keert, en haar domicilie vestigt. (*Art.* 16.)

10. Het terug bekomen van den ſtaat van Hollander heeft geene achteruitwerkende kracht; het geeft aan niemand vroegere voordeelen, dan die, welke voortſpruiten uit regten, aan hem ſedert dat tijdſtip opgekomen. (*Art.* 17.)

11. Een Hollander, zonder autoriſatie van den Koning, bij eene vreemde Mogendheid militairen dienst genomen hebbende, of lid geworden zijnde van een vreemd militair genootſchap, verliest daar door zijne betrekking als Hollander. —— Hij zal in Holland niet kunnen terug komen, dan met toeſtemming des Konings, noch zijne betrekking als Hollander weder krijgen, dan alleen op de zelfde voorwaarde, waar op een vreemdeling den burgerlijken ſtaat, als Hollander, bekomen kan, en behoudens het verder vermelde bij *No.* 8. (*Art.* 18.)

12. Van de geboorten, huwelijken en ſterfgevallen, zullen acten worden opgemaakt, en openbare registers worden gehouden. (*Art.* 19.)

13. Ten dien einde zal van ieder geboorte- en ſterfgeval, binnen dit Rijk voorvallende, als mede van iedere geboorte uit een Hollandſche vader of moeder, en van ieder ſterfgeval van een

een Hollander, buiten het Rijk voorvallende, aangifte moeten worden gedaan. —— De ondertrouw en bevestiging der huwelijken, zoo als bij de wet bepaald is, wordt voor de aangifte derzelve gerekend. (*Art.* 20.)

14. Bijzondere Reglementen bepalen voorts de wijze en den voet der aangiften, den tijd wanneer, de plaats waar, en de perſonen, door welke dezelve moeten geſchieden, de pœnaliteiten tegen de nalatigen, als mede de form en inrigting der acten en registers, hier voren gemeld. (*Art.* 21.)

C.

CAUTIE. Zie *Borgtogt. Zekerheid.*

CESSIE. Zie *Boedel-afſtand.*

CESSIE VAN ACTIE.

1. Levering van onligchamelijke zaken, die enkel in een regt beſtaan, geſchiedt door ceſſie van actie, en volmagt aan den getransporteerden, om dat regt, en die actie, ten zijnen voordeele, te vervolgen, zoo wel tegen den

ſchuldenaar, als op de panden en borgen, tot verzekering van de ſchuld geſteld. — Levering van zoodanige regten of onligchamelijke zaken, waar van titels of beſcheiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam geſteld zijn, geſchiedt door de eenvoudige overgifte der titels of beſcheiden. (*Art.* 592.)

2. De ceſſie van actie, bij het eerſte gedeelte van het voorgaande *No.* vermeld, heeft, ten aanzien van den ſchuldenaar, geen kracht noch gevolg, dan van het oogenblik, dat zij aan denzelven, bij inſinuatie, kenbaar is gemaakt. (*Art.* 593.)

3. Alle exceptiën, welken men tegen den vorigen eigenaar zoude hebben kunnen doen gelden, kunnen ook tegen den genen, die de actie verkrijgt, ingeroepen worden. (*Art.* 594.)

4. De bepaling van het voorgaande *No.* is op de regten of actiën, waar van titels of beſcheiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam geſteld zijn, niet toepaſſelijk. —— Ten aanzien van wisſels en andere brieven, die in den handel omloopen, wordt gerefereerd tot het geen bij de Wetten, betreffende de commercie, wordt bepaald. (*Art.* 595.)

CHIRURGIJNS.

De actiën van chirurgijns, wegens dienſten en leverantiën, worden gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in de dienſten bewezen, en de leverantiën gedaan zijn. (*Art.* 1899.)

CIJNSEN.

1. Cijns- of tijnsregt, ook wel regt van oud-eigen genoemd, is gegrond op eene zekere verbindtenis, liggende op eenig ſtuk goed, waar door de eigenaar van hetzelve verpligt is, jaarlijks eene kleine rente aan den daar toe regt hebbenden te betalen. (*Art.* 532.)
2. Cijnſen zijn uit derzelver natuur onlosbaar, en kunnen door den cijnspligtigen niet, dan met toeſtemming van den cijnsheffer, afgekocht worden. (*Art.* 533.)
3. De vervallene of verſchenen cijnſen worden, door verloop van dertig jaren, gepreſcribeerd, doch het regt van cijnsheffing gaat door geene verjaring te niet. (*Art.* 534.)

COLLATIE. Zie *Inbreng*.

COLONIEN.

Het *Wetboek* NAPOLEON, voor Holland ingerigt, zal bij proviſie alleen toepaſſelijk zijn op het grondgebied van het Koningrijk in

Europa; en geenszins op deszelfs buitenlandsche Bezittingen of Etablisementen. (*Besluit 24sten van Sprokkelmaand* 1809. *Art.* 2.)

COMMODAAT. Zie *Bruikleening.*

COMPAGNIESCHAP. Zie *Societeit.*

COMPENSATIE.

1. Twee perſonen, wederkeerig elkanders ſchuldenaars zijnde, heeft tusſchen dezelven compenſatie plaats, door welke compenſatie de wederzijdſche ſchulden, op de wijze en in de gevallen hier na vermeld, vernietigd worden. (*Art.* 1208.)
2. Compenſatie heeft plaats uit kracht van de wet, zelfs buiten weten der ſchuldenaars, en de ſchulden vernietigen elkander op het oogenblik, dat zij te gelijk beſtaan, ten beloope van het wederkeerig bedragen van dezelven. (*Art.* 1209.)
3. Compenſatie heeft alleenlijk plaats tusſchen ſchulden, die beide of gereed geld, of gelijke ſoort van zaken tot onderwerp hebben, en wederzijds liquide en vervallen zijn. (*Art.* 1210.)
4. Inſolventie, of uitſtel van betaling, verhindert geene compenſatie. (*Art.* 1211.)

5. Com-

5. Compenſatie heeft plaats in alle ſoorten van ſchulden, zonder onderſcheid, uit welke oorzaak dezelven voortſpruiten, uitgezonderd:
   a. Tegen den geen, die iets terug vordert, waar van hij wederregtelijk ontzet is;
   b. Tegen den geen, die iets terug vordert, het welk hij in bewaring, of ten bruikleen gegeven heeft; en
   c. Tegen het verſchuldigde, ter zake van alimentatie, het welk verklaard is niet arrestabel te zijn. (*Art.* 1212 *en* 1629.)
6. Een borg kan in compenſatie brengen, het geen de ſchuldeiſcher aan den principalen ſchuldenaar verſchuldigd is; maar de principale ſchuldenaar kan niet compenſeeren met het geen de ſchuldeiſcher aan den borg ſchuldig is. —— Een ſolidaire ſchuldenaar kan niet in compenſatie brengen, het geen de ſchuldeiſcher aan zijnen mede-ſchuldenaar ſchuldig is. (*Art.* 1213.)
7. Aan eenen ſchuldeiſcher, die de ſchuld door ceſſie van actie verkregen heeft, en daar van aan den ſchuldenaar de vereiſchte kennisgeving heeft gedaan, kan in compenſatie gebragt worden, het geen de oorſpronkelijke ſchuldeiſcher aan den ſchuldenaar, vóór het doen der kennisgeving, ſchuldig was, ten ware de ſchuldenaar in de zuivere overdragt

der geheele ſchuld aan eenen nieuwen ſchuldeiſcher had toegeſtemd. (*Art.* 1214.)

8. Wanneer de wederzijdſche ſchulden niet op dezelfde plaats betaalbaar zijn, kan de compenſatie niet anders te ſtade komen, dan met vergoeding van de kosten der overmaking. (*Art.* 1215.)

9. Wanneer een ſchuldenaar onderſcheiden ſchulden heeft, die alle aan compenſatie onderworpen zijn, worden in het doen der compenſatie gevolgd de regels, bij *Art.* 1167 van dit Wetboek vastgeſteld. (*Art.* 1216. — Zie *Betaling*, *No.* 20.

10. Geene compenſatie heeft plaats ten nadeele van het verkregen regt van derden; men kan dus in geene compenſatie brengen ſchulden, welke men, na een gedaan arrest, of na dat des ſchuldeiſchers boedel onder beheering, ten behoeve van deszelfs crediteuren, geraakt is, ten laste van denzelven verkregen heeft, noch ook tegen zijne eigene inſchuld compenſeren dat geen, het welk men aan den boedel, van zijnen ſchuldenaar, na gedaan arrest, of na dat de boedel onder de voorzeide beheering is gebragt, ſchuldig geworden is. — Geene compenſatie wordt ook toegelaten, welke ſtrijdig is met het geen bij *Art.* 1041 van dit Wetboek, ten aanzien van verbindtenisſen of aliënatiën, die iemand in fraude zijner crediteuren gemaakt

maakt of gedaan heeft, is vastgesteld. (*Art.* 1217.)

11. Het gevolg van compensatie is ook, dat het geen voor de schuld tot pand gegeven, of tot zekerheid gesteld is, zoo wel als de borgen, door dezelve ontslagen worden. (*Art.* 1218.)

12. Die eenmaal eene schuld betaald heeft, welke hij door compensatie had kunnen vereffenen, kan, met opzigt tot zijne inschuld of pretensie, omtrent welke hij geen gebruik van de compensatie gemaakt heeft, zich in nadeel van den derden, niet bedienen van de privilegiën en hijpotheken, die daar aan verbonden zijn, ten zij hij niet geweten had eene contra-pretensie te hebben, met welke hij zijne schuld konde compenseren, en wettige redenen dezer ignorantie konde aanvoeren. (*Art.* 1219.)

13. Die eene zaak ter leen ontvangen heeft, kan dezelve niet in compensatie brengen, tegen het geen de uitleener aan hem schuldig is. (*Art.* 1629.)

COMPROMIS.

1. Een voogd, geraden oordeelende om een geschil, waar in de minderjarige betrokken is, aan de uitspraak van arbiters te verblijven, is verpligt de acte daar van te passeeren, op

autorisatie, of onder goedkeuring van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 359.)

2. De magt van een mandataris of lasthebber, om een geschil bij transactie af te doen, sluit geenszins het vermogen in, om de beslissing van het geschil aan de uitspraak van een derden bij compromis over te laten. (*Art.* 1732.)

CONFESSIE. Zie *Bekentenis.*

CONFINEMENT.

De redenen van eene curateele kunnen van dien aard zijn, dat ook tevens, tot voorkoming van ongelukken, of merkelijke ongeregeldheden, een confinement, of opsluiting voor een tijd, door den Regter wordt gedecerneerd. (*Art.* 398.)

CONFIRMATIE.

1. Wanneer iemand schriftelijk erkent eene acte gepasseerd te hebben, doet dit geschrift de verpligting tot het vertoonen van de oorspronkelijke acte geenszins ophouden, ten zij haar inhoud daar bij bepaaldelijk opgegeven wordt, hebbende het geen daar in meerder of anders, dan in den oorspronkelijken titel voorkomt, geen gevolg hoegenaamd. (*Art.* 1255.)

2. De acte, waar bij eene verbindtenis, tegen welke vernietiging of rescisie verzocht kan wor-

worden, bevestigd of bekrachtigd wordt, is niet van waarde, ten zij daar in de hoofdzakelijke inhoud der verbindtenis, als mede de reden, waarom vernietiging of rescisfie gevraagd zoude kunnen worden, en het oogmerk, om het gebrek, waar op het verzoek van vernietiging of rescisfie gefundeerd zoude kunnen worden, te verbeteren, vermeld worden. — De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming, in de form en ten tijde, door de wet vereischt, gedaan, wordt gerekend voor een afftand der hulpmiddelen en exceptiën, waar van men anderzins tegen eene acte had kunnen gebruik maken, onverminderd het regt van derden. (*Art.* 1256.)

3. Een donateur kan door geene confirmatie de gebreken eener fchenking of donatie, die nietig in den vorm is, verbeteren, maar is verpligt, om eene nieuwe donatie in wettige en behoorlijke forma daar te ftellen. (*Art.* 1257.)

4 Wanneer nogtans de erfgenamen, of regt verkrijgende van den donateur, de door denzelven gedane fchenking bevestigen of vrijwillig nakomen, worden deze bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming gehouden voor eenen afftand van de bevoegdheid, om zich tegen de donatie of gebreken in de form,

of

of op eenige andere exceptiën te beroepen. (*Art.* 1258.)

CONFUSIE. Zie *Schuldvermenging*.

CONSENT. Zie *Toeſtemming*.

CONSIGNATIE.

1. Wanneer de ſchuldeiſcher de voldoening weigert te ontvangen, kan de ſchuldenaar volſtaan, met hem dadelijk het verſchuldigde aan te bieden, en bij weigering van den ſchuldeiſcher om het zelve aan te nemen, het aangebodene in conſignatie te brengen. — Zoodanig aanbod, gevolgd van eene conſignatie van het aangebodene, bevrijdt den ſchuldenaar, en ſtrekt ten zijnen opzigte tot voldoening, mits het zelve op eene wettige wijze geſchied is; blijvende het als dan in conſignatie gebragte voor rekening van den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1168.)

2. Om zoodanig reëel aanbod van waarde te doen zijn, wordt vereischt:

a. Dat het zelve geſchiede aan eenen ſchuldeiſcher, die bekwaam is te ontvangen, of aan den geen, die volmagt heeft om voor hem te ontvangen.

b. Dat het zelve geſchiede door een perſoon, die bevoegd is om te voldoen.

c. Dat

c. Dat het aanbod geſchiede van de geheele verſchuldigde ſomme met de verſchenen renten of interesſen, benevens de kosten, indien dezelve tot effenheid zijn gebragt, of indien dezelve nog niet tot effenheid zijn gebragt, met bijvoeging van eene ſomme in plaats van dezelve; behoudens nadere aanvulling, indien zulks nodig bevonden mogt worden.

d. Dat de termijn verſchenen is, indien namelijk het beding, om op termijnen te betalen, ten faveure des ſchuldeiſchers gemaakt is.

e. Dat de voorwaarde, op welke de ſchuld is aangegaan, vervuld zij.

f. Dat het aanbod geſchiede ter plaatſe, op welke men is overeengekomen, of, indien daaromtrent geene bijzondere overeenkomst mogt gemaakt zijn, aan den perſoon van den ſchuldeiſcher, of ter zijner woonſtede.

g. Dat het aanbod door een publiek en tot dergelijke acte gequalificeerd perſoon geſchied zij. (*Art.* 1169.)

3. Om conſignatie van waarde te doen zijn, wordt de autoriſatie van den Regter niet vereischt; zijnde het genoegzaam:

a. Dat dezelve voorafgegaan zij van eene inſinuatie, bij welke aan den ſchuldeiſcher ken-

kennis gegeven is van de plaats, den dag, en het uur, waar en wanneer het aangebodene in bewaring zal gefteld worden.

b. Dat de fchuldenaar zich van het aangebodene ontdaan hebbe, door het zelve ter plaatfe, door de wet of den Regter tot het ontvangen van geconfigneerde zaken bepaald, in bewaring te brengen, benevens de intereffen tot den dag der confignatie toe, met de kosten, ingevolge de bij *No.* 2. *Litt. c.* vermelde bepaling.

c. Dat door een publiek en daar toe bevoegd perfoon eene fchriftelijke acte worde opgemaakt, wegens den aard der aangebodene zaken, des fchuldeifchers weigering om dezelve te ontvangen, of wegens deszelfs noncomparitie ter plaatfe, tot de confignatie beftemd, en eindelijk wegens de confignatie zelve.

d. Dat, bij aldien de fchuldeifcher niet gecompareerd is, de acte van confignatie aan hem geïnfinueerd worde, met fommatie, om de in confignatie gegevene zaak naar zich te nemen. (*Art.* 1170.)

4. De kosten, op zoodanig aanbod en opgevolgde confignatie vallende, komen ten laste van den fchuldeifcher, indien dezelve wettig is gefchied. (*Art.* 1171.)

5. Zoo lang de fchuldeifcher het geconfigneerde

de goed niet naar zich genomen heeft, kan de schuldenaar het zelve terug nemen, doch in dat geval worden zijne mede-schuldenaren of borgen niet bevrijd. (*Art.* 1172.)

6. Wanneer de schuldenaar een regterlijk gewijsde, waar bij zijn aanbod en de consignatie goed en van waarde zijn verklaard, bekomen heeft, kan hij, zelfs met toestemming van den schuldeischer, het in consignatie gebragte goed niet meer terug nemen, in nadeel zijner mede-schuldenaren of borgen. (*Art.* 1173.)

7. De schuldeischer, die toegestaan heeft, dat de schuldenaar het geconsigneerde goed terug neemt, na dat de consignatie bij een regterlijk gewijsde verklaard was van waarde te zijn, kan, ter voldoening van de schuld, het regt van preferentie of hijpotheek tegen den schuldenaar, noch ook zijn regt tegen de borgen, welke voor die schuld verbonden waren, niet meer uitoefenen. —— Hij kan nogtans voor het vervolg weder een nieuw hijpotheek van den schuldenaar bedingen. (*Art.* 1174.)

8. In geval het verschuldigde in onroerend goed bestaat, en de schuldeischer in gebreke blijft om het zelve te ontvangen, moet de schuldenaar, ten einde zich te bevrijden, aan den schuldeischer, ter zijner woonstede, wettiglijk doen kennis geven van den dag en het uur, waar

waar op het transport geſchieden zal, met ſommatie aan den ſchuldeiſcher om het transport te ontvangen. —— Indien de ſchuldeiſcher niet verſchijnt, wordt daar van door den Regter Proces-verbaal gehouden, en het goed ſtaat ten rifico van den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1175.)

CONSTITUTIE VAN RENTEN.

Deze handeling beſtaat daar in, dat men interesſen bedingt van eene hoofdſom, welke de uitleener aanneemt, nimmer van den geen, die dezelven ontvangt, terug te zullen eiſchen. (*Art.* 1652—1657.) —— Zie *Interesſen.*

CONTRACTEN.

1. Een contract is eene overeenkomst, waar door één of meer perſonen zich aan één of meer andere perſonen verbinden, om iets te geven, te doen, of niet te doen. (*Art.* 1012.)

2. Een contract is bilateraal of tweezijdig, wanneer de contractanten zich wederkeerig aan elkander verbinden. (*Art.* 1013.)

3. Het zelve is unilateraal of éénzijdig, wanneer één of meer perſonen zich aan één of meer anderen verbinden, zonder dat de laatstge-

gemelden van hunnen kant tot iets gehouden zijn. (*Art.* 1014.)

4. Het zelve is commutatief, vergeldend of verwisselend, wanneer ieder der contracterende partijen zich verbindt om eene zaak te doen of te geven, welke beschouwd wordt als een equivalent van het geen voor het geen voor hem gedaan of aan hem gegeven wordt. — Wanneer het equivalent, voor ieder der contracterende partijen, bestaat in de kans van winst of verlies, van eene onzekere gebeurtenis afhangende, is deze verbindtenis een kans-contract. (*Art.* 1015.)

5. Een contract uit weldadigheid is, wanneer één der partijen aan de andere geheel en al om niet een zeker voordeel of voorregt doet toekomen. (*Art.* 1016.)

6. Een contract, uit onereusen titel aangegaan, is zoodanig een, het welk ieder der partijen onder de verpligting brengt, om iets te geven of te doen. (*Art.* 1017.)

7. Alle contracten, behalve in de gevallen, waaromtrent de wet op eene andere wijze beschikt heeft, kunnen zoo wel mondeling als schriftelijk worden aangegaan, en het geschrift behoort nimmer tot het wezen der contracten, dan alleen in het geval van een uitdrukkelijk beding, dat het contract niet voor voltrokken

zal

zal worden gehouden, dan na het paſſeren eener ſchriftelijke acte. (*Art.* 1018.)

8. In geval het beding, bij het ſlot van het voorgaande *No.* vermeld, plaats heeft, ſtaat het aan elk der contracterende partijen vrij, om, zoo lang het geſchrift niet voltrokken is, van het contract door berouw terug te komen. —— Dit moet echter niet worden uitgeſtrekt tot het geval, wanneer men enkel was afgeſproken, om het verhandelde ſlechts tot beter geheugenis en bewijs in geſchrift te doen vervatten. (*Art.* 1019.)

9. Alle contracten, het zij dezelve eene bepaalde benaming hebben, het zij dezelve onder geene bijzondere benaming bekend zijn, hebben hunne algemeene regels, welke het onderwerp van *Art.* 1012—1295 uitmaken. — De bijzondere regels, ten aanzien van bepaalde contracten, worden opgegeven ter plaatſe, waar van elk derzelven gehandeld wordt. — De bepalingen, die tot handelingen der commercie in het bijzonder betrekkelijk zijn, worden bij de commercieele wetten vastgeſteld. (*Art.* 1020.)

10. Tot de beſtaanbaarheid van alle overeenkomſten, behooren vier wezenlijke vereiſchten:

a. De toeſtemming van den geen, die zich verbindt;

b. Des-

b. Deszelfs bekwaamheid om te kunnen contracteren;

c. Een zeker onderwerp, het welk de ſtoffe der verbindtenis uitmaakt: en

d. Eene wettige oorzaak van verbindtenis. (*Art.* 1021.) —— Zie voorts *Overeenkomſten. Verbindtenisſen.*

COPIËN. Zie *Affchriften.*

CURATELE. CURATOR.

1. Een meerderjarige, die zijn perſoon verloren heeft, volgt het domicilie van zijnen curator. —— In gevalle er meer dan één curators zijn, wordt het domicilie van den eerstbenoemden gevolgd. (*Art.* 28.)

2. Iemand zijne woonplaats verlaten hebbende, zonder orde op de waarneming zijner zaken te ſtellen, trekt de Regter zich de zorg voor de belangen van dien afwezenden aan, door het aanſtellen van eenen curator over deszelfs onbeheerden boedel. (*Art.* 32.) — Zie *Afwezenden.*

3. Een curator, of iemand van des curators kinderen, mag niet trouwen met den geen, die onder deszelfs curatele ſtaat, of geſtaan heeft, ten zij vooraf door den curator, ten overſtaan van den Regter, rekening en verantwoording zal zijn gedaan. (*Art.* 1083.)

4. Onderlooze meerderjarige perſonen hebben, tot het aangaan van een huwelijk, niemands toeſtemming noodig, behalve van hunnen curator, indien zij om eenige reden onder curatele ſtaan. (*Art.* 118.)

5. Meerderjarigen, die, wegens ziels- of ligchaamsgebreken, of om andere redenen, niet in ſtaat zijn om hunne perſonen te beſchermen of hunne goederen te beſturen, worden geſteld onder curatele. (*Art.* 396.)

6. Dit geſchiedt door den Regter, en wel over het algemeen door den Regter der woonplaats, het zij ambtshalve, het zij op verzoek van nabeſtaanden of belanghebbenden, het zij eindelijk ten verzoeke van den perſoon zelven, omtrent welken deze voorziening noodig is. (*Art.* 397.)

7. De redenen van eene curatele kunnen van dien aard zijn, dat ook tevens, tot voorkoming van ongelukken of merkelijke ongeregeldheden, een confinement of opſluiting voor een tijd, door den Regter wordt gedecerneerd. (*Art.* 398.)

8. Die zich bij een verleend confinement of curatele bezwaard acht, mag daar van komen in hooger beroep, maar inmiddels moet het verleende confinement of curatele voortduren. (*Art.* 399.)

9. Onder curatele worden geſteld:

a. Zin-

a. Zinnelooze, razende of dolle menſchen.

b. Die wegens doofheid, ſtomheid, blindheid, ouderdom of aanhoudende ziekte de curatele begeeren, of daar in toeſtemmen.

c. Verkwisters of doorbrengers van hunne goederen.

d. Afwezenden, voor zoo veel hunnen boedel betreft. (*Art.* 400.)

10. Tot curator ſtelt de Regter aan een zoodanig perſoon of perſonen, als hij tot de waarneming der curatele geſchikt oordeelt; zoo geene redenen daar tegen zijn, geeft hij den voorrang aan de vrouw of aan de nabeſtaanden. (*Art.* 401.)

11. Niemand kan echter genoodzaakt worden, om zich met de waarneming van curatelen te belasten. (*Art.* 402.)

12. Ouders, bij uiterſten wil, één of meer curateuren over hunne meerderjarige kinderen, die, wegens ziels- of ligchaamsgebreken of door afwezendheid, buiten ſtaat zijn om hunne perſonen te beſchermen, of hunne goederen te beſturen, benoemd hebbende, zal daar van, dadelijk na het overlijden, aan den Regter kennis gegeven en bevestiging verzocht worden, welke, naar bevind van zaken, door denzelven zal worden verleend. (*Art.* 403.)

13. Niemand, behalve de echtgenoot en nabeſtaan-

ſtaande, in de opgaande of nederdalende linie, van den perſoon die onder curatele geſteld is, is gehouden langer dan tien jaren deze curatele waar te nemen, na welk tijdverloop de zoodanige zijn ontſlag zal kunnen vragen, en een ander in zijne plaats zal moeten worden aangeſteld. (*Art.* 404.)

14. Van alle curatele moet openbare afkondiging gedaan worden. (*Art.* 405.)

15. Die gecon finneerd, of wier perſoon en goederen onder curatele geſteld zijn, zijn onbevoegd, om zich door eenige handelingen te verbinden, op gelijke wijze als zulks ten aanzien van minderjarigen plaats heeft. (*Art.* 406.)

16. Handelingen of verbindtenisſen van perſonen, wegens gebrek aan of zwakheid van verſtandelijke vermogens, onder curatele geſteld, vóór de afkondiging der curatele verrigt en aangegaan, kunnen vernietigd of gerescindeerd worden, indien de oorzaak van het decerneren der curatele reeds klaarblijkelijk beſtond, ten tijde dat dezelve handelingen of verbindtenisſen werden verrigt of aangegaan. (*Art.* 407.)

17. Na iemands dood kunnen zijne handelingen of verbindtenisſen in regten niet betwist worden, ter zake van zinneloosheid, dan wanneer vóór zijn overlijden een curatele over zijn

zijn perſoon mogt verzocht of verleend zijn; ten ware het bewijs van zinneloosheid, uit de handelingen of acte der verbindtenis zelve voortvloeit. (*Art.* 408.)

18. De pligt van den geſtelden curator beſtaat in het maken van inventaris, het gadeſlaan van den perſoon onder curatele geſteld, en het beſturen van zijne goederen, even als een voogd zulks omtrent den minderjarigen doet. (*Art.* 409.)

19. De curator moet acht geven, dat de inkomſten der goederen van perſonen, die onder curatele geſteld zijn, mede, voor zoo verre zulks noodig is, en geſchieden kan, ter verzachting van hun lot, en ter bevordering van hunne herſtelling beſteed worden. (*Art.* 410.)

20. Zijne magt beſtaat in het verleenen van aſſiſtentie, zoo in als buiten regten; mits in het aanleggen van regtsgedingen, het aangaan van transactiën, compromiſſen, of bedenkelijke verbindtenisſen, en het vervreemden of verpanden van onroerende, en met dezelve ten dien aanzien gelijk geſtelde goederen, zich voorziende van des regters autoriſatie, op gelijke wijze als een voogd daar toe verpligt is. (*Art.* 411.)

21. Wanneer de oorzaken der curatele ophouden, eindigt dezelve; doch wordt niette-

min door den Regter, die de curatele verleend heeft, de opheffing derzelve, mede bij openbare afkondiging, bekend gemaakt. (*Art.* 412.)

22. De geftelde curator is verpligt, telken jare aan het Geregt rekening en verantwoording van zijn gehouden bewind te doen, als mede, na het eindigen der curatele, eene algemeene rekening en verantwoording te doen aan den genen, wiens curator hij geweest is, of aan deszelfs erfgenamen. (*Art.* 413.)

23. Het falaris van curateuren wordt berekend op gelijken voet, als zulks ten aanzien van voogden plaats heeft. (*Art.* 414.)

24. De pligt en magt van eenen curator, die gefteld is om, in opgekomene erfenisfen, eenen uitlandigen te vertegenwoordigen, om eenen onbeheerden boedel, waar van de erfgenamen onzeker zijn, te bewaren en tot effenheid te brengen, om een' verlaten boedel, die met fchulden beladen is, te beheeren, en foortgelijke, regelen zich naar den inhoud der aan hen opgedragen commisfie, naar de bepalingen van bijzondere wetten en reglementen, en verder naar de algemeene voorfchriften, omtrent voogdij en curatele, en met betrekking tot vacerende erfenisfen vastgefteld. (*Art.* 415.)

25. Die, om verkwisting hunner goederen, onder

der curatele gesteld zijn, mogen geen testament maken, noch hunne te voren gemaakte testamenten herroepen, dan met hunnen curator geadsisteerd, en na vooraf verkregen toestemming van den Regter. (*Art.* 604.)

26. Wanneer eene erfenis komt te vallen, waar toe zich geene erfgenamen of boedelredders opdoen, of gevonden worden, benoemt de Regter van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft, eenen curator over dezelve. (*Art.* 955—960.) — Zie *Vacerende erfenissen.*

27. Van de benoeming van eenen curator door den Regter, om eenen afwezenden, bij het doen der boedelscheiding, te vertegenwoordigen. (*Art.* 962.) —— Zie *Boedelscheiding*, *No.* 2.

28. Cessie verzocht wordende, stelt de Regter dadelijk een curator aan in den boedel van den genen, die de cessie verzoekt. (*Art.* 1180.)

D.

DADEN.

1. Eene daad kan, zoo wel als eene zaak, het onderwerp eener verbindtenis zijn, mits die daad noch onmogelijk, noch ongeoorloofd, noch onbepaald zij, en mits de geen, ten wiens behoeve de verbindtenis wordt aangegaan, belang hebbe bij het al of niet verrigten van die daad, zoodanig, dat dit belang op eene zekere waarde begroot kan worden. (*Art.* 1056.)

2. Die zich bij overeenkomst verbonden heeft om iets te doen, en daar van nalatig of in gebreke blijft, is gehouden tot vergoeding der kosten, schaden en interessen, die hij door zijne nalatigheid of verzuim veroorzaakt. (*Art.* 1057.)

3. Die zich verbonden heeft iets niet te doen, het geen hij echter heeft gedaan, is daar door gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, voortspruitende uit het nadeel door die daad veroorzaakt, aan den geen,

ten wiens behoeve hij zich verbonden had, om die daad niet te doen. (*Art.* 1058.)

4. De ſchuldeiſcher heeft ook het regt, om de vernietiging van het geen tegenſtrijdig aan de overeenkomst is gemaakt, te vorderen, en hij kan zelfs geautoriſeerd worden, om het gemaakte af te doen breken, ten koste van den ſchuldenaar, zonder zijn regt, tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen, indien dezelve plaats mogten hebben, daar door te verkorten, behoudens het geen bij *Art.* 551 van dit Wetboek is bepaald. (*Art.* 1059.)

5. Eene verbindtenis, welke beſtaat in iets te doen, kan niet gekweten worden door een derden, tegen wil en dank van den ſchuldeiſcher, indien deze er belang bij heeft, dat de daad door den ſchuldenaar zelven verrigt wordt. (*Art.* 1146.)

DAGLOONERS. Zie *Arbeiders.*

DEELBAAR.

1. Eene verbindtenis is deelbaar of ondeelbaar, naar mate dezelve ten onderwerp heeft, of eene zaak, die in hare levering, of eene daad, die in de uitvoering, al of niet vatbaar is voor verdeeling, het zij dezelve ligchamelijk of onligchamelijk zij. (*Art.* 1130.)

2. Eene

2. Eene verbindtenis wordt voor ondeelbaar gehouden, offchoon de zaak of de daad, welke zij tot onderwerp heeft, uit haren aard deelbaar zij, indien de natuur der verbindtenis dezelve niet vatbaar maakt voor eene gedeeltelijke uitvoering. (*Art.* 1131.)

3. Het ſolidaire eener verbindtenis geeft aan dezelve geenszins het kenmerk van ondeelbaarheid. (*Art.* 1132.)

4. In deelbare verbindtenisſen is elk erfgenaam van den ſchuldenaar niet verder aanſprakelijk, dan voor het aandeel, waar voor hij erfgenaam is, en elk hunner kan volſtaan met zijn aandeel te voldoen, al is het zelfs, dat de originele ſchuldenaar zich voor het geheel verbonden had. (*Art.* 1133.)

5. In ondeelbare verbindtenisſen, daarentegen, is elk ſchuldenaar in allen gevalle voor het geheel aanſprakelijk, ook zelfs dan, wanneer hij zich niet voor het gedeel verbonden heeft, en elk der erfgenamen van den ſchuldeiſcher, kan de ondeelbare zaak voor het geheel van den ſchuldenaar vorderen, gelijk ook wederkeerig van elk der erfgenamen van den ſchuldenaar de geheele zaak geëischt kan worden, onverminderd derzelver onderling verhaal op elkander. (*Art.* 1134.)

DELATIE. Zie *Eed.*

DELEGATIE. Zie *Novatie.*

DERDEN.

1. In het algemeen kan men zich niet verbinden, noch iets bedingen, op zijn' eigen naam, dan voor zich zelven. (*Art.* 1032.)
2. Niettemin kan men zich voor een derden sterk maken of instaan, en beloven, dat dezelve iets zal geven of doen: in geval die derde weigert het beloofde na te komen, is de belover tot schadeloosstelling gehouden. (*Art.* 1033.)
3. Men kan ook ten behoeve van een' derden iets bedingen, wanneer eene overeenkomst, welke men voor zich zelven maakt, of eene gift, die men aan een ander doet, zulk eene voorwaarde of beding in zich bevat. — Zoo dra die derde verklaard heeft van het beding te willen gebruik maken, is het zelve onherroepelijk. (*Art.* 1034.)
4. Alle overeenkomsten worden geacht aangegaan te zijn, ten behoeve der contracterende partijen. — Dezelve kunnen het regt van een' derden niet verkorten, noch aan denzelven eenig voordeel aanbrengen, behalve in de gevallen in *No.* 3 vermeld. (*Art.* 1077.)
5. Niettemin kunnen, in geval van bankbreuk,

de

de gezamenlijke ſchuldeiſchers, of de vertegenwoordigers van de maſſa, alle de regten van den ſchuldenaar uitoeffenen, en in zijne plaats ageren; uitgezonderd zoodanige regten en zaken, die bij uitſluiting zijn perſoon betreffen. (*Art.* 1078.)

6. Zij kunnen ook, zoo in hun eigen naam, en ieder afzonderlijk, als op den voet in het vorig *No.* vermeld, opkomen tegen de daden, welke hun ſchuldenaar, ter verkorting van hun regt, gedaan heeft. (*Art.* 1079.)

7. Eene ſchuld kan afgedaan worden door een derden, die daar bij geen belang heeft, mits deze handelt in naam en tot kwijting van den ſchuldenaar, of indien hij in zijn eigen naam handelt, zonder ceſſie van actie van den ſchuldeiſcher tegen den ſchuldenaar te nemen. (*Art.* 1145.)

8. Eene verbindtenis, welke beſtaat in iets te doen, kan niet gekweten worden door een derden, tegen wil en dank van den ſchuldeiſcher, indien deze er belang bij heeft, dat de daad door den ſchuldenaar zelven verrigt wordt. (*Art.* 1146.)

9. Geene compenſatie heeft plaats ten nadeele van het verkregen regt van derden. (*Art.* 1217.) — Zie *Compenſatie*, *No* 10.

10. Schriftelijke erkentenisſen en confirmatiën ver-

verminderen het regt van derden niet. (*Art.* 1256.) — Zie *Confirmatie*, *No.* 2.

11. Van de verbindtenisſen der geasſocieerden, ten aanzien van derden. (*Art.* 1606—1608.) — Zie *Societeit*.

12. Welk regt een ſchuldeiſcher heeft tegen eenen derden bezitter van het verpande goed. (*Art.* 1826 *en* 1827.) — Zie *Pandregt*.

DIENSTBAARHEDEN.

1. Het regt, waar door een erf aan een naburig erf, het zij land, het zij huis, dienstbaar is, wordt *ſervituut* genoemd. (*Art.* 535.)

2. Servituten of dienstbaarheden worden daargeſteld:

a. Door den wil des eigenaars; en

b. Door de wet. (*Art.* 536.)

3. Alle erven worden gepreſumeerd vrij te zijn, zoo dat elk eigenaar bevoegd is, om aan alle anderen het mede-gebruik van zijn erf te beletten, ten ware bewezen wordt, dat men daar op een regt van ſervituut heeft. (*Art.* 537.)

4. Servituten of dienstbaarheden moeten ſtrikt worden uitgelegd, zoodanig echter, dat die het regt van ſervituut heeft, ook gerekend wordt dat gene te hebben, zonder het welk hij van het ſervituut geen gebruik maken kan; hij dus, die het regt heeft, om water uit

eens

eens anders put te halen, heeft ook het regt van toegang tot dien put. (*Art.* 538.)

5. Elk, die het regt van fervituut heeft, moet het zelve zoodanig gebruiken, dat aan den eigenaar van het dienstbaar erf daar door het minst mogelijk nadeel of overlast veroorzaakt worde. (*Art.* 539.)

6. De reparatiën, die noodig zijn om van een fervituut gebruik te kunnen maken, moeten gedaan worden ten koste van den geen, die het fervituut heeft; zijnde de eigenaar van het dienstbaar erf alleen verpligt te gedogen, dat de noodige reparatiën gedaan worden. (*Art.* 540.)

7. De eigenaar echter van een muur, waar op een ander, uit krachte van een fervituut, gebouwd heeft, is verpligt dien muur op zijne kosten te houden in dien ſtaat, dat dezelve het daar op gebouwde dragen kan; hij kan zich nogtans van die verpligting ontlasten door den eigendom van den muur aan den geen, die het fervituut heeft, af te ſtaan. (*Art.* 541.)

8. Insgelijks moeten de gebreken, door den eigenaar van het dienstbaar erf veroorzaakt, door denzelven op zijne kosten herſteld, en aan den ander het behoorlijk genot van zijn fervituut bezorgd worden. (*Art.* 542.)

9. Een fervituut, aan iemand ter bede of tot

wederzeggens toe vergund, kan ten allen tijde worden herroepen en ingetrokken. (*Art.* 543.)

10. Niemand mag bouwen op eenen muur, die aan zijn buurman in eigendom toebehoort, ten ware hem, bij wege van servituut, het regt is toegestaan om zulks te mogen doen. (*Art.* 544.)

11. Geen eigenaar is tot het toestaan van een voortdurend servituut bevoegd, dan die den volkomen en onbezwaarden eigendom van zijn erf heeft. (*Art.* 545.)

12. Op goederen, waar van de een den blooten eigendom, en een ander het vruchtgebruik heeft, als mede op goederen, aan verscheiden eigenaars in gemeenschap toebehoorende, mag geen duurzaam bezwaar van servituut gelegd worden, dan met aller gezamentlijke bewilliging. (*Art.* 546.)

13. Die, als vruchtgebruikers, fiduciaire bezitters, of erfpachters, één onvolkomen of bezwaarden eigendom hebben, mogen geene andere servituten op het erf leggen, dan de zulken, waar door het goed geen het minste nadeel of vermindering ondergaat, en die met het eindigen van hun onvolkomen regt van eigendom mede een einde nemen. (*Art.* 547.)

14. Een eigenaar van twee erven, op één derzelven een kennelijk teeken van servituut heb-

bende gelegd, en den eigendom dezer erven naderhand hebbende van één geſcheiden, zonder van het ſervituut melding te maken, blijft het zelve ſervituut voortduren. (*Art.* 548.)

15. Geene ſervituten, door den wil des eigenaars daargeſteld, kunnen eenig gevolg hebben, ten zij dezelve bij den Regter van de plaats, waar het goed gelegen is, zijn geregistreerd. (*Art.* 549.)

16. Tot het bekomen van een ſervituut door verjaring, wordt de tijd van dertig jaren vereischt. (*Art.* 550.)

17. Een gebouw echter, het welk niet door geweld, ter ſluik, of tot wederzeggens toe, ter neder gezet en voltrokken is, en gedurende een jaar onbeklaagd geſtaan heeft, is daar door zoodanig verjaard, dat de eigenaar van het naast gelegen erf geen regt heeft, om, na verloop van dien tijd, de afbraak of wegneming van het gebouw te vorderen. (*Art.* 551.)

18. Servituten of dienstbaarheden kunnen te niet gaan:

a. Door vermenging van den volkomen eigendom van het dienstbaar en van het heerſchend erf in denzelfden perſoon;

b. Door uitdrukkelijken afſtand;

c. Door het eindigen van vruchtgebruik,

ſi-

fideïcommis of erfpacht, in de gevallen in *No.* 13 vermeld;

d. Door het geheel verloren gaan van het heerfchend of dienstbaar erf: —— gedeeltelijk verloren gegaan zijnde, geniet het overgebleven gedeelte de voordeelige fervituten, in zoo verre zulks mogelijk is; of eindelijk

e. Door verjaring, wanneer, gedurende den tijd van dertig jaren, van het fervituut geen gebruik is gemaakt. (*Art.* 552.)

DIENSTBODEN.

1. Meerderjarige dienstboden, die met hun heer of vrouw onder het zelfde dak wonen, volgen het domicilie van hun heer of vrouw. (*Art.* 29.)

2. De meesters zijn verantwoordelijk voor de fchade, veroorzaakt door de daad van hunne dienstboden, en de genen, welke zij in hun werk hebben. (*Art.* 1315.)

3. Men kan zich, als dienstbode, niet dan voor een tijd, of voor eene bepaalde zaak verbinden. (*Art.* 1543.)

4. De meester wordt op zijn woord geloofd, ten aanzien van de hoeveelheid van het bedongen loon; —— van de betaling der huur van het verfchenen jaar; —— en van de be-

talingen op rekening der huur van het loopend jaar. (*Art.* 1544.)

5. De loonen van dienstbare perſonen over het laatſte jaar, en het geen aan dezelven over het loopende jaar verſchuldigd is, zijn op het algemeen bedragen van den boedel gepreferreerd. (*Art.* 1832. *No.* 4.)

6. De actie van dienstboden wegens derzelver huur wordt gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in de huur verſchenen is. (*Art.* 1899.)

DISPENSATIE.

1. De Koning verleent dispenſatie omtrent de jaren der huwbaarheid, wanneer daar voor zeer dringende en zwaarwigtige redenen aanwezig zijn. (*Art.* 100.)

2. Zoo ook wegens het verbod van huwelijken uit hoofde van naamaagſchap, voor zoo verre daar bij echt-verbindtenisſen van nabeſtaanden bij aanhuwelijking verbonden zijn. (*Art.* 106.)

3. De Koning verleent ook, daar toe redenen vindende, dispenſatie tot het aangaan van een huwelijk, aan kinderen, zoo wel meerderjarigen als minderjarigen, in gevalle beide de ouders, of die van beiden, welke nog maar alleen in leven is, uitlandig, of door gebrek

aan

aan verſtandelijke vermogens, in de onmogelijkheid mogten zijn om hunnen wil te kennen te geven. (*Art.* 111.)

4. Insgelijks om dringende redenen, die geen uitſtel toelaten, tot verkorting van den tijd tot het doen der openbare afkondigingen van ondertrouw. (*Art.* 127.)

5. Indien er redenen van billijkheid beſtaan, waarom huwelijken, volgens de wet nietig zijnde, zouden behooren ſtand te houden, en mitsdien, op grond van dezelve redenen, door de belanghebbenden dispenſatie van de bepaling der wetten, ten aanzien dezer huwelijken, van den Koning verzocht en verkregen is, zal deze dispenſatie ten gevolge hebben, dat zoodanige huwelijken, welke anders uit hunnen aard nietig en krachteloos zouden zijn geweest, door de verkregene dispenſatie als wettig en behoorlijk voltrokken zullen worden gehouden. (*Art.* 214.)

DISSOLUTIE.

1. Het huwelijk wordt ontbonden door den dood. (*Art.* 197.)

2. Ook wordt het huwelijk ontbonden, wanneer één der echtgenooten, met medeweten van den anderen, naar buiten 's Lands vertrokken is, doch van deszelfs leven of dood, gedurende tien jaren, geene de minſte tijding

is ingekomen, en, de afwezende bij openbare citatiën en advertentiën in de nieuwspapieren, voor den Regter ingedaagd, en niet opgekomen zijnde, de andere echtgenoot tot het aangaan van een nieuw huwelijk geregtigd verklaard, en het zelve daar na werkelijk voltrokken is. (*Art.* 198.)

3. Het huwelijk wordt mede ontbonden door echtscheiding. (*Art.* 199, 218—228.) — Zie *Echtscheiding*.

DOMEINEN.

1. De wegen, rij- en gangpaden, die tot laste van het Rijk zijn, de bevaarbare stroomen en rivieren, de stranden van de zee, de havens en reeden, en in het algemeen alle gedeelten van Hollands grond, welke voor geenen uitsluitenden eigendom vatbaar zijn, worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen. (*Art.* 433.)
2. Alle duinen en heiden, voor zoo verre die niet aan anderen zijn uitgegeven, behooren aan de publieke domeinen. (*Art.* 434.)
3. Alle vacerende en verlatene goederen behooren mede tot de publieke domeinen. (*Art.* 435.)
4. De poorten, muren, grachten en wallen van vestingen of versterkte steden en plaatsen, zijn

zijn wijders gedeelten der publieke domeinen. (*Art.* 436.)

DOMICILIE.

1. Ieder Hollander wordt, ten aanzien der uitoefening zijner burgerlijke regten, geacht zijn domicilie of woonstede te hebben op die plaats, waar hij zijn voornaam verblijf gevestigd heeft. (*Art.* 22.)
2. Iemand kan echter op twee of meerdere plaatsen domicilie houden, doch niet anders dan met betrekking tot zekere door hem uitdrukkelijk bepaalde zaken, welke hij op zoodanige plaats of plaatsen uitstaande heeft. (*Art.* 23.)
3. Hij moet ook, in zulke gevallen, op zoodanige plaats of plaatsen, tot dat einde, uitdrukkelijk domicilie kiezen. (*Art.* 24.)
4. Een domicilie, betrekkelijk eene bepaalde zaak, op zekere plaats gekozen, heeft ten gevolge, dat alle dagvaardingen en exploicten, aan dat domicilie gedaan, mits tot die zaak betrekking hebbende, van die kracht gehouden worden, als of zij aan het gewoon domicilie gedaan waren. (*Art.* 25.)
5. Het verblijf, voor een tijd of saizoen, op een buitengoed, wordt voor geen domicilie gehouden. (*Art.* 26.)
6. Iemand zich, ter zake van eene publieke,

tijdelijke of herroepelijke functie, op eene plaats ophoudende, behoudt zijn vorig domicilie, ten zij duidelijk bleek, dat hij zijn tegenwoordig verblijf tot zijne vaste woonplaats verkozen had. (*Art.* 27.)

7. Eene getrouwde vrouw heeft geen ander domicilie, dan dat van haren man. —— Een minderjarige, onder de magt van ouders of voogden, volgt het domicilie van zijn vader en moeder, of voogden. —— Een meerderjarige, die zijn perſoon verloren heeft, volgt het domicilie van zijnen curator. —— In gevalle er meer dan één voogden of curators zijn, wordt het domicilie van den eerstbenoemden gevolgd. (*Art.* 28.)

8. Meerderjarige dienstboden, die met hun heer of vrouw onder het zelfde dak wonen, volgen het domicilie van hun heer of vrouw. (*Art.* 29.)

9. Het ſtaat aan ieder vrij van domicilie te veranderen. Deze verandering van domicilie geſchiedt door verhuizing van de eene plaats naar de andere, met oogmerk om zijn verblijf aldaar voornamelijk te vestigen. (*Art.* 30.)

10. Het bewijs van het oogmerk, in het vorig *No.* vermeld, wordt opgemaakt uit de omſtandigheden. (*Art.* 31.)

DONATIE.

1. De gebreken eener ſchenking of donatie kunnen door geene confirmatie van den donateur verbeterd worden. (*Art.* 1257 *en* 1258.) — Zie *Confirmatie.*

2. Donatie is eene handeling, waar bij iemand uit milddadigheid iets onherroepelijk afſtaat, ten behoeve van een ander, die het geſchonkene aanneemt. (*Art.* 1330.)

3. Om donatiën te kunnen doen of aannemen, is het noodig, dat de donateur het vrije beheer van zijne goederen, en het vermogen om te contracteren heeft; als mede dat den donataris door de wet niet verboden wordt de ſchenking aan te nemen. (*Art.* 1331.)

4. Voogden of curateuren mogen, in hunne qualiteit, geene donatie doen. (*Art.* 1332.)

5. Echtelieden mogen aan elkander geene donatie doen. — Alle geſimuleerde donatiën, onder welke benaming of titel dezelve ook geſchieden, als mede alle donatiën, welke door tusſchenkomst van intermediaire perſonen plaats hebben, zijn nul en van onwaarde. (*Art.* 1333.)

6. Voor donatiën door tusſchenkomst van intermediaire perſonen worden gehouden de zulke, welke door één der echtgenooten aan het kind of de kinderen van den anderen echtgenoot, in een vorig huwelijk verwekt, gedaan

worden; als mede die, welke gedaan worden door een der echtgenooten, aan de ouders van den anderen echtgenoot, dewelke ten tijde der donatie de vermoedelijke erfgenaam van deze zijne ouders was; en deze handeling wordt ook dan zelfs voor eene donatie door tusschenkomst van een intermediair persoon gehouden, wanneer de bedoelde echtgenoot zijne ouders niet overleefd mogt hebben. (*Art.* 1334.)

7. Donatiën, tusschen echtelieden regelregt en niet gesimuleerd gedaan, en staande huwelijk niet herroepen zijnde, worden door den dood van den donateur, mits de donataris als dan nog in leven is, bekrachtigd, even als of zij van den beginnen af deugdelijk en wettig geweest waren. —— Zij worden gehouden voor herroepen, wanneer echtscheiding plaats heeft, en wanneer de donateur het geschonkene vervreemd, of bij testament aan een ander gemaakt heeft. (*Art.* 1335.)

8. Donatiën kunnen alleen bevatten goederen, die de donateur dadelijk bezit; indien de donatie ook toekomstige goederen bevat, is dezelve ten dien opzigte krachteloos. (*Art.* 1336.)

9. Geene acte van donatie van roerende goederen is van waarde, ten ware die goederen zijn getauxeerd, en de staat of inventaris dier

dier getauxeerde goederen door den donateur of donataris, of die voor denzelven de donatie aanneemt, geteekend, en aan de acte van donatie geannexeerd zij. (*Art.* 1337.)

10. Donatiën van onroerende goederen, of van daar uit voortkomende voordeelen, mogen niet gedaan worden ten behoeve van ſteden, dorpen, godsdienst-gemeenſchappen, armeninrigtingen, godshuizen, weeshuizen en andere gecorloofde gemeenſchappen of geſtichten, dan alleen na bekomene autoriſatie van den Koning. (*Art.* 1338.)

11. Alle acten van donatie, onder de hand gepaſſeerd, zijn krachteloos. (*Art.* 1339.)

12. Geene donatie is van waarde, of zij moet door den donataris, of door iemand tot dat einde bijzonderlijk door hem gemagtigd, worden aangenomen; zonder onderſcheid, of die aanneming gedaan wordt bij de acte zelve, of bij eene posterieure acte, mits deze mede niet onder de hand gepaſſeerd zij. (*Art.* 1340.)

13. Donatiën, eenmaal wettig gedaan zijnde, zijn onherroepelijk, en de donataris heeft, uit krachte van dezelve, eene perſonele actie tegen den donateur, om hem door levering of overdragt in het bezit van den eigendom van het gedonateerde te ſtellen. (*Art.* 1341.)

14. De bepaling van onherroepelijkheid, bij het voor-

voorgaande *No.* vastgesteld, lijdt echter uitzondering, wanneer de voorwaarden, onder welke de donatie gedaan is, niet vervuld zijn; als mede in geval van ondankbaarheid van den donataris, en in het geval, dat aan den donateur naderhand kinderen geboren, of onechte kinderen door denzelven gelegitimeerd zijn. (*Art.* 1342.)

15. Bijaldien eene donatie herroepen wordt, wegens het onvervuld blijven der bedongene voorwaarde, moet het geschonkene aan den donateur terug gegeven worden, vrij van alle lasten en hijpotheken, waar mede de donataris dat goed mogt bezwaard hebben, en oefent de donateur tegen derden, die het geschonken goed, wanneer hetzelve onroerend is, onder zich hebben, het zelfde regt uit, het geen hij tegen den donataris zelven zoude hebben kunnen doen gelden. (*Art.* 1343.)

16. Geene donatie kan, uit hoofde van ondankbaarheid, worden herroepen, dan in de navolgende gevallen:

a. Indien de donataris lagen gelegd heeft op het leven van den donateur;

b. Indien hij zich tegen den donateur aan merkelijke mishandelingen schuldig gemaakt heeft; en

c. Indien hij den donateur levens-onderhoud geweigerd heeft. (*Art.* 1344.)

17. Do-

17. Donatie wordt, uit hoofde van het onvervuld blijven eener bedongene voorwaarde, of van ondankbaarheid, nimmer van zelve voor herroepen gehouden, maar moet de herroeping uitdrukkelijk, en binnen den bij de wet bepaalden tijd geſchieden. (*Art.* 1345.)

18. De herroeping, wegens ondankbaarheid, moet gedaan worden binnen 's jaars, gerekend van den dag, dat de daad, welke door den donateur aan den donataris te laste gelegd wordt, geſchied is, of ter kennisſe van den donateur gekomen is. —— De actie tot herroeping kan niet geinſtitueerd worden door den donateur, tegen de erfgenamen van den donataris, noch door de erfgenamen van den donateur, tegen den donataris zelven, ten ware in het laatſte geval de actie bij het leven van den donateur reeds aanhangig was, of wel dat hij overleden mogt zijn binnen het jaar, waar in de daad bedreven was. (*Art.* 1346.)

19. Vervreemding van het geſchonkene, door den donataris gedaan, en hijpotheken, en andere reëele lasten, waar mede hij hetzelve mogt bezwaard hebben, blijven van waarde, niet tegenſtaande herroeping ter zake van ondankbaarheid; blijvende niet te min de donataris gehouden, de waarde van het vervreemde of bezwaarde terug te geven, berekend naar den

den tijd, waar op die herroeping gedaan is, met de vruchten van dien, van den dag der herroeping af. (*Art.* 1347.)

20. Huwelijksgiften kunnen niet herroepen worden uit hoofde van ondankbaarheid. (*Art.* 1348.)

21. Wanneer de donateur, ten tijde der donatie, geene kinderen of andere descendenten in leven hebbende, aan hem naderhand, het zij bij zijn leven, of zelfs na zijnen dood, een kind geboren wordt, of dat bij zijn leven een door hem in onecht verwekt kind gelegitimeerd is, wordt de bevorens gedane donatie door de wet zelve herroepen; en zulks hoedanig ook de waarde der donatie zij, en onder welke benaming of titel dezelve moge zijn geschied; zelfs al ware de donatie mutueel of tot eenige belooning geschied; of al ware dezelve in eene huwelijksgifte bestaande, zoo maar dezelve huwelijksgift door andere personen dan ouders en grootouders, aan de echtgenooten, of door den eenen echtgenoot aan den anderen gedaan is. (*Art.* 1349.)

22. De herroeping heeft zelfs dan plaats, wanneer de huisvrouw van den donateur of de donatrice bereids zwanger was, ten tijde toen de donatie geschied is. (*Art.* 1350.)

23. De donatie wordt ook dan zelfs herroepen, wanneer de donataris, in het bezit van het goed

goed zijnde, daar in door den donateur na de geboorte of legitimatie van het kind gelaten mogt zijn; doch de donataris is niet verpligt de door hem genotene vruchten terug te geven, dan van den dag af, dat de geboorte of de legitimatie van het kind hem, bij behoorlijke acte van insinuatie, kennelijk zal zijn gemaakt; doch na dien dag vermag hij dezelve ook nimmer voor zich te behouden, al ware het dat de actie, tot teruggave van het geschonkene, eerst na die kennisgeving geinstitueerd was. (*Art.* 1351.)

24. De goederen, geschonken bij eene donatie, welke door de wet zelve herroepen wordt, keeren terug naar den donateur, vrij van alle lasten en hijpotheken, waar mede de donataris dezelve mogt hebben bezwaard, en kunnen zelfs op geenerlei wijze verbonden blijven tot zekerheid van het huwelijksgoed van de vrouw van den donataris; het geen ook dan plaats heeft, wanneer de donatie ter begunstiging van het huwelijk van den donataris gedaan, en in de huwelijks voorwaarde geinsereerd is. (*Art.* 1352.)

25. Donatiën, in dier voege herroepen, kunnen niet herleven, en op nieuw van kracht worden, door den dood van het kind van den donateur, noch door eenige daad van bevestiging, en, indien de donateur het geschonke-

ne

ne weder aan denzelfden donataris geven wil; het zij vóór of na den dood van het kind, uit hoofde van wiens geboorte, of legitimatie, de herroeping geschied was, kan hij zulks niet anders doen dan bij eene nieuwe donatie. (*Art.* 1353.)

26. Alle bedingen of overeenkomsten, waar bij een donateur van de herroeping eener donatie, uit hoofde van geboorte of legitimatie van kinderen, dewelke daar na plaats zoude mogen hebben, heeft afgezien, zijn van onwaarde, en kunnen geen gevolg hebben. (*Art.* 1354.)

27. De donataris, zijne erfgenamen of regt verkrijgenden, of andere personen, die het geschonkene onder zich hebben, kunnen geene prescriptie aanvoeren, om eene donatie van kracht te doen zijn, waar van de herroeping plaats heeft, uit hoofde van geboorte of legitimatie van kinderen, dan na een bezit van dertig jaren, die niet beginnen te loopen, dan van den geboorte-dag van des donateurs laatste kind af; en zulks behoudens het geen ten aanzien van interruptie bij de wet wordt bepaald. (*Art.* 1355.)

Dood.

1. Wanneer een afwezende wordt vermoed dood

dood te zijn. (*Art.* 34—39.) — Zie *Afwezenden.*

2. Trouwbeloften vervallen door den dood van één van beide de verloofde perſonen. (*Art.* 51. *No.* 1.)

3. Het huwelijk wordt ontbonden door den dood. (*Art.* 197.)

4. De voogdij eindigt geheel en al door het overlijden van den minderjarigen. (*Art.* 376. *No.* 1.)

5. Ten aanzien van den voogd, eindigt de voogdij, door den dood van den voogd. (*Art.* 368. *No.* 1.)

6. Vruchtgebruik eindigt door den dood van den vruchtgebruiker. (*Art.* 505. *No.* 1.)

7. Indien twee of meer perſonen, waar van de een tot des anders ſucceſſie geroepen is, door eenig ongeval te gelijk zijn verongelukt, en niet kan worden nagegaan, wie van hen eerst geſtorven is, wordt, naar aanleiding der omſtandigheden, of, daar de omſtandigheden niets beſliſſen kunnen, naar de kracht der jaren, of van de kunne der alzoo overledene perſonen, opgemaakt, wie van hen gepreſumeerd moet worden den anderen overleefd te hebben. (*Art.* 596.)

8. Indien deze alzoo te gelijk verongelukte perſonen nog geen vijftien jaren bereikt hadden, wordt de oudſte van hen geacht de langſtle-

vende geweest te zijn. Ieder hunner meer dan zestig jaren oud zijnde, wordt de jongste voor den langstlevenden gehouden. — Wanneer eenigen jonger dan vijftien, en de anderen ouder dan zestig jaren zijn, worden de eerſten geacht de laatſten overleefd te hebben. (*Art.* 597.)

9. Indien de te zamen verongelukte perſonen de volle vijftien jaren bereikt hebben, doch beneden de zestig jaren oud zijn, en voorts van gelijke jaren zijn, of niet meer dan één jaar van elkander in ouderdom verſchillen, worden altijd de mannen geacht de langstlevenden geweest te zijn. —— Indien zij van dezelfde kunne zijn, wordt de preſumtie, dat de ſucceſſie overeenkomſtig den gewonen loop der natuur zoude hebben plaats gehad, toegelaten, en dienvolgende gepreſumeerd de jongſte den oudſten overleefd te hebben. —— De bij dit en het vorige *No.* niet ſpeciaal uitgedrukte gevallen worden beſlist volgens de regelen, hier voren bij *No.* 1 opgegeven. (*Art.* 598.)

10. Die een ander het leven benomen heeft, mag, uit krachte van deszelfs testament, geen voordeel genieten. (*Art.* 615.)

11. Fideïcommis gaat te niet door het overlijden van den fideïcommisſairen verwachter vóór den testateur, of vóór den bezwaarden erfgenaam, of vóór de vervulling der voor-

voorwaarde, of vóór den bijgevoegden onzekeren tijd. (*Art.* 766. *No.* 2.)

12. Alle testamentaire beschikkingen zijn vervallen, als de daar bij bevoordeelden vóór den testateur komen te overlijden. (*Art.* 843.)

13. De post van executeur en administrateur eindigt met hunnen dood, en gaat niet over op hunne erfgenamen, onverminderd echter derzelver verantwoordelijkheid voor de verrigtingen van den overleden executeur of administrateur. (*Art* 912.)

14. Het contract van huur en verhuring wordt door den dood van den verhuurder of huurder niet vernietigd. (*Art.* 1507.)

15. Huur van dienſten wordt verbroken door den dood van den ambachtsman, van den aannemer, of van den architect, elk voor zoo veel het hem opgedragene betreft. (*Art.* 1558.)

16. Societeit eindigt door den dood van een' der geasſocieerden. (*Art.* 1609. *No.* 4.)

17. Lastgeving eindigt door den dood of inſolventie, het zij van den lastgever, het zij van den mandataris. (*Art.* 1746.)

DOUARIE.

1. De eene echtgenoot mag van den anderen eene douarie bedingen. (*Art.* 76.)

2. Douariën kunnen niet ſtrekken tot vermin-

dering der legitime portiën, aan kinderen of ouders, noch van kindsgedeelten aan voorkinderen, volgens de wet toekomende. (*Art.* 77.)

3. Zij moeten insgelijks aan de voldoening der ſchulden van den overledenen echtgenoot achterſtaan. (*Art.* 78.)

4. De douariën hebben echter den voorrang boven alle erfſtellingen, en makingen bij testament. (*Art.* 79.)

5. Geene douarie gaat te niet door het legateren van gelijke of grootere waarde, zonder dat de douarie daar bij uitdrukkelijk is herroepen. (*Art.* 80.)

6. Zij wordt ook niet krachteloos door zoodanige benoeming van den langstlevenden tot erfgenaam, waar bij dezelve tevens belast is, om de goederen, bij zijn of haar overlijden, of eerder, aan anderen uit te keeren. (*Art.* 81.)

7. De douarie echter vervalt, en blijft ten voordeele van den gemeenen boedel, wanneer de langstlevende zuiver tot erfgenaam is geſteld, of wel onder voorwaarde, dat het geen van den boedel, op deszelfs overlijden, bevonden zal worden onverteerd en onvervreemd over te ſchieten, als een gemeene boedel tuſſchen wederzijdſche erfgenamen zal verdeeld worden, en de langstlevende, in het laatſte ge-

geval, den boedel onder die voorwaarde heeft aanvaard. (*Art.* 82.)

3. De voordeelen, die bij huwelijks voorwaarden bedongen zijn, om eerst na den dood van één der echtgenooten plaats te hebben, als douariën en foortgelijken, worden, ten aanzien der fchuldige partij, door de echtfcheiding gehouden voor vervallen. (*Art.* 227.)

DROP.

Elk moet zijn eigen hemelwater, dat van zijn dak valt, gelijk mede al het overtollige water, dat hij op zijn erf heeft, bergen, of op en over zijn erf heen leiden, zonder dat hij zelfs eene goot buiten zijn muur over den grond van zijn buurman leggen mag; ten ware hem het fervituut is toegeftaan om het hemelwater van zijn dak te laten vallen, en het overtollige water te laten loopen op en over het erf van zijn buurman; welke laatfte dan verpligt is, om voor dien drop of waterloop eene genoegzame ruimte op zijn erf te laten. (*Art.* 570.)

DUINEN.

Alle duinen en heiden, voor zoo verre die niet aan anderen in eigendom zijn uitgegeven,

behooren aan de publieke domeinen. (*Art.* 434.)

DWALING.

1. Trouwbeloften zijn nietig, wanneer zij door vreeze, bedrog of merkelijke dwaling zijn aangegaan. (*Art.* 48. *No.* 3.)

2. Geene vergissing of dwaling in des erfgenaams voor- of toenaam, woonplaats, handtering, of in eenige andere opzigten, hindert de erfstelling; mits slechts duidelijk blijke, wien de testateur erfgenaam heeft willen maken. (*Art.* 660.)

3. Geene dwaling omtrent de benoemde of aangeduide zaak verhindert het legaat, indien maar de meening van den testateur duidelijk blijkt; doch dwaling niet in den eigen naam, maar in den naam van het geslacht, als *koe* voor *paard*, maakt den wil onverstaanbaar, en daar door krachteloos. (*Art.* 779.)

4. Eene regtmatige dwaling, waar door eene benadeeling van meer dan een vierde van iemands erfdeel door de scheiding veroorzaakt is, eene vergissing in de berekening der aandeelen of optellingen, de ontdekking dat men bij de scheiding iemand als mede-erfgenaam heeft toegelaten, die geen erfgenaam was, of dat men verzuimd heeft een wezenlijken erfgenaam mede te rekenen, zijn wettige gronden

den tot rescisfie of tenietdoening van de aangegane fcheiding, en tot eene geheele herftelling, of wel tot eene verbetering van het toegebragte nadeel, naar mate van de omftandigheden. (*Art.* 1010.)

5. Dwaling maakt geene overeenkomst nietig, dan wanneer men gedwaald heeft in het wezen der zaak, die het onderwerp der overeenkomst uitmaakt. (*Art.* 1023.)

6. Overeenkomften, door dwaling, onregtvaardig geweld of bedrog aangegaan, zijn niet van zelf nietig, maar moeten bij vonnis van den Regter, na een volledig onderzoek, vernietigd of gerescindeerd worden. (*Art.* 1030.)

7. Vernietiging of rescisfie van aangegane overeenkomften kan, gedurende den tijd van tien jaren, verzocht worden, in alle die gevallen, in welke geen korter tijd door de wet bepaald wordt; in geval van dwaling begint die tijd te loopen van den dag, dat dezelve ontdekt is. (*Art.* 1225.)

DWANG. Zie *Geweld.*

E.

ECHTGENOOTEN.

1. Welke bedingen zij bij huwelijks voorwaarden maken mogen. (*Art.* 57—98.) — Zie *Huwelijks-voorwaarden.*

2. Gevolgen des huwelijks, ten aanzien, zoo van de perſonen, als van de goederen der echtgenooten. (*Art.* 140—196.) — Zie *Huwelijk. Man. Vrouwen. Gemeenſchap.*

3. Regten, ten aanzien van den overblijvenden echtgenoot, die tot een tweede huwelijk overgaat. (*Art.* 200—212.) — Zie *Tweede huwelijk.*

4. Echtſcheiding en ſeparatie tuſſchen dezelven. (*Art.* 218—241.) — Zie *Echtſcheiding. Separatie.*

5. Indien de overledene geene bloedverwanten nalaat, die, volgens de wet, bij verſterf kunnen erven, devolveert de nalatenſchap bij verſterf op den langſtlevenden der echtgenooten; ten ware het huwelijk door echtſcheiding te voren vernietigd mogt geweest zijn. (*Art.* 880.)

6. Ech-

6. Echtelieden mogen aan elkander geene donatie doen. (*Art.* 1333—1335.) —— Zie *Donatie*, *No.* 5—7.

7. Tusschen echtelieden kan geen koop noch verkoop beſtaan, dan in de hier navolgende gevallen:

a. Wanneer één der echtgenooten, na geregtelijke echtſcheiding, aan den anderen echtgenoot goederen afſtaat, tot voldoening van het geen, waar op dezelve aanſpraak heeft; en

b. Wanneer de afſtand van goederen, door den man aan de vrouw, ſtaande huwelijk, uit eene wettige oorzaak geſchiedt, gelijk als tot redintegratie van vervreemde goederen, of het wederbeleggen van penningen, wanneer omtrent die goederen of penningen geene gemeenſchap tusſchen hen plaats grijpt; behoudens echter in beide gevallen het regt van de erfgenamen der contracterende partijen, bijaldien er indirect voordeel voor ééne van dezelve in gelegen mogt zijn. (*Art.* 1370.).

ECHTSCHEIDING.

1. Het huwelijk wordt mede ontbonden door echtſcheiding. (*Art.* 199.)

2. Echtſcheiding mag geen plaats hebben, dan om wettige redenen; in het bijzonder is de

enkele wederzijdſche overeenkomst der echtgenooten daar toe ongenoegzaam. (*Art.* 218.)

3. Voor wettige redenen van echtſcheiding worden gehouden:

a. Overſpel;

b. Kwaadwillige verlating, dat is, zoodanige beſtendige afwezendheid, welke, met oogmerk om nooit bij zijn echtgenoot terug te komen, geſchied is; en

c. Het plegen van zoodanige grove misdaad, welke verwijzing tot lijfſtraf, of tot het werken of gevangen zitten in een tuchthuis, voor een' zeer langen tijd, van ten minſten tien jaren, of tot bannisſement buiten het Rijk, mede voor een zeer langen tijd, van ten minſten vijftien jaren, ten gevolge heeft; mits echter in dit geval de echtſcheiding gevorderd worde binnen het jaar na de uitſpraak van het vonnis; na welken tijd, om deze reden, geene echtſcheiding zal mogen plaats hebben, ten ware één der echtgenooten zich buiten Europa mogt bevonden hebben. (*Art.* 219.)

4. Die door zijn eigen wangedrag de oorzaak geweest is, dat er eene reden tot echtſcheiding aanwezig is, kan van zijnen kant de echtſcheiding geenszins vorderen. (*Art.* 220.)

5. Uitdrukkelijke of ſtilzwijgende vergiſſenis der misdaden, welke den grondſlag tot echtſcheiding

ding kunnen leggen, doet het regt, om echtſcheiding te vorderen te niet. (*Art.* 221.)

6. Indien uit de echtſcheiding proces ontſtaat, kan de Regter, na een ſummier onderzoek van zaken, het zij door aan den eiſcher toe te ſtaan, om afzonderlijk te mogen wonen, het zij door de voogdij van den man op te ſchorten, het zij door aan de vrouw tot haar noodig onderhoud eene wekelijkſche uitkeering toe te leggen, het zij omtrent de opvoeding der kinderen zoodanige proviſionele ſchikkingen maken, als hij tot veiligheid van den perſoon of van de goederen van één der echtgenooten, of van de kinderen, in billijkheid noodzakelijk oordeelt. (*Art.* 222.)

7. De echtſcheiding eenmaal bij vonnis bepaald zijnde, kan tusſchen die zelfde perſonen wederom geen huwelijk beſtaan. (*Art.* 223.)

8. Beide geſcheiden perſonen kunnen met een ander een tweede huwelijk aangaan, onverminderd de bepaling bij *Art.* 107 van dit Wetboek vastgeſteld. (*Art.* 224.)

9. Zij blijven echter, als ouders, verpligt, om voor de opvoeding en het onderhoud der kinderen, uit hun geſcheiden huwelijk geboren, te zorgen, en wordt de wijze van opvoeding, des noods, door den Regter bepaald. (*Art.* 225.)

10. De boedel wordt tusſchen de geſcheiden echt-

echtgenooten verdeeld, op dezelfde wijze, als of het huwelijk door den dood ontbonden was. (*Art.* 226.)

11. De voordeelen echter, die bij huwelijks voorwaarden bedongen zijn, om eerst na den dood van één der echtgenooten plaats te hebben, als douariën en foortgelijken, worden, ten aanzien der fchuldige partij, door de echtfcheiding gehouden voor vervallen. (*Art.* 227.)

12. Wanneer de onfchuldige perfoon bij de fcheiding der goederen zoo veel niet kan bekomen, dat dezelve daar uit naar zijnen ftaat ordentelijk kan beftaan, legt de Regter aan den fchuldigen op, om eene zekere fomme, geëvenredigd aan zijn vermogen, op bepaalde tijden, aan den onfchuldigen, tot deszelfs onderhoud, zoo lang zulks noodig zijn zal, uit te keeren. (*Art.* 228.)

EED.

1. Alle voogden, het zij bij testament of andere acte, het zij door de Weeskamer of door het Geregt aangefteld, zijn verpligt, dadelijk na dat zij van hunne aanftelling kennis bekomen hebben, ter Weeskamer, of, zoo die niet aanwezig of uitgefloten is, bij het Geregt, zich onder eede te verbinden, dat zij de aan hen opgedragene voogdij getrouwelijk

en

en naar hun beste weten, overeenkomstig de voorschriften van de wet, zullen waarnemen. (*Art.* 329.)

2. Van den inventaris moet door de voogden, binnen acht dagen na het passeren van denzelven, een authentiek afschrift ter Weeskamer, of, zoo dezelve niet aanwezig of uitgesloten is, aan het Geregt overgebragt, en aldaar met eede gesterkt worden. (*Art.* 334.)

3. De judiciële eed is van tweederlei aard:

a. Die, welke door de eene partij van de andere gevergd wordt, om daar aan de beslissing der zaak over te laten, en *decisoir* of *beslissend* genoemd wordt; en

b. Die, welke door den Regter aan eene der beide partijen, ambtshalve, wordt opgelegd. (*Art.* 1282.)

4. Delatie van den beslissenden of decisoiren eed kan, over welke soort van geschillen dit ook zijn moge, gedaan worden. (*Art.* 1283.)

5. Deze eed kan niet gevergd worden, dan omtrent eene daad, welke persoonlijk verrigt is door den geen, aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten. (*Art.* 1284.)

6. Dezelve kan in iederen staat van het proces gevergd worden, zelfs dan, wanneer geenerlei begin van bewijs, het zij voor den eisch, het zij voor de exceptie of verdediging, voor handen is. (*Art.* 1285.)

7. In-

7. Indien hij, aan wiens eed de beslissing eener zaak overgelaten is, weigert den gevergden eed aan te nemen en af te leggen, of de zaak wederkerig te laten aan den eed der wederpartij, moet aan hem, of, in geval dat de wederpartij, aan wiens eed de beslissing der zaak wederkerig overgelaten is, weigert denzelven aan te nemen of af te leggen, moet aan dezen deszelfs eisch of exceptie ontzegd, of dezelve, met betrekking tot zijne gedane verdediging, in het ongelijk gesteld worden. (*Art.* 1286.)

8. Wanneer de daad, omtrent welke de eed gevergd wordt, niet de daad is van beide partijen, maar zuiver persooneel is aan dien geen, aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten, mag die beslissing niet wederkerig aan den eed der wederpartij gelaten worden. (*Art.* 1287.)

9. Wanneer hij, van wien de beslissende eed is gevergd, of hij, aan wiens eed de beslissing wederkeerig is overgelaten, den eed aangenomen en afgelegd heeft, wordt aan de tegenpartij niet toegelaten de valschheid van dezen eed te beweren. (*Art.* 1288.)

10. Die den beslissenden eed van zijne wederpartij gevergd, of de beslissing aan den eed van zijne wederpartij wederkeerig overgelaten heeft, kan zijn aanbod niet weder intrekken,

zoo

zoo dra de wederpartij verklaard heeft, bereid te zijn den eed af te leggen. (*Art.* 1289.)

11. De eed afgelegd zijnde, levert zulks geen bewijs op, dan alleen ten voordeele of nadeele van den geen, die denzelven gevergd of overgelaten heeft, en van deszelfs erfgenamen en regtverkrijgenden. — Nogtans wordt een ſchuldenaar, aan wiens eed de beſliſſing door één der ſolidaire ſchuldeiſchers is overgelaten, door het aannemen en afleggen van denzelven niet verder bevrijd, dan voor het aandeel van dien ſchuldeiſcher. —— De gevergde of opgedragen eed door eenen principalen ſchuldenaar aangenomen en afgelegd zijnde, worden daar door ook de borgen bevrijd. —— Dezelve eed, aan één der ſolidaire ſchuldenaren gevergd of opgedragen, en door hem afgelegd zijnde, bevrijdt ook zijne mede-ſchuldenaars. —— De eed, aan den borg gevergd of opgedragen, en door denzelven afgelegd, ſtrekt ook ten voordeele van den principalen debiteur. —— In deze twee laatſte gevallen echter ſtrekt de eed van eenen ſolidairen mede-ſchuldenaar, of van een borg niet ten voordeele van de mede-ſchuldenaars of van den principalen ſchuldenaar, dan wanneer die eed omtrent de ſchuld zelve, en niet omtrent het beſtaan der ſolidariteit of van de borgtogt, gevergd of opgedragen is. (*Art.* 1290.)

12. De

12. De Regter is bevoegd, om aan ééne der partijen een eed op te leggen, het zij om daar van de beslissing der zaak te doen afhangen, het zij om daar door de hoegrootheid der te vallene condemnatie te bepalen. (*Art.* 1291.)

13. De Regter mag echter den eed, het zij met opzigt tot den eisch, of tot de exeptie of verdediging, ambtshalve, niet opleggen, dan onder de twee navolgende bepalingen:

a. Dat de eisch, exceptie of verdediging niet volledig bewezen zij; en

b. Dat dezelve niet ten eenemale onbewezen zij. Buiten deze twee gevallen moet de Regter den eisch zuiver en eenvoudig toewijzen of ontzeggen. (*Art.* 1292.)

14. Wanneer de Regter aan ééne der partijen den eed ambtshalve opgelegd heeft, mag deze de beslissing der zaak niet wederkeerig aan den eed der wederpartij overlaten. (*Art.* 1293.)

15. De eed tot bepaling der waarde of begrooting van de geëischte zaak mag dan alleen door den Regter opgelegd worden, wanneer het niet mogelijk is, om die waarde op eene andere wijze te berekenen. —— De Regter moet zelfs, in geval hij eenen eed tot bepaling der waarde of begrooting van eene geeischte zaak oplegt, eene zekere bepaalde

som

ſom als een maximum vaſtſtellen, tot het beloop van welke de eiſcher op zijnen eed zal geloofd worden. (*Art.* 1294.)

EIGENDOM.

1. Een ieder heeft de vrije beſchikking over de goederen, die hem in eigendom toebehooren, onder de wijzigingen of modificatiën, door de wet vaſtgeſteld: het beſtuur en de vervreemding der goederen, welke niet aan bijzondere perſonen behooren, moeten naauwkeurig ingerigt worden naar de vormen en regelen, die voor dezelve in het bijzonder bepaald zijn. (*Art.* 432.)
2. *Eigendom* is het regt, om van eenige zaak het vrij genot te hebben, en daar over naar goedvinden te beſchikken; mits niet handelende tegen de wetten, noch verkortende het regt van een derden. (*Art.* 439.)
3. Niemand kan genoodzaakt worden afſtand te doen van zijnen eigendom, dan ter zake van het algemeen belang, en tegen vooraf-gaande billijke ſchadeloosſtelling. (*Art.* 440.)
4. Het regt van eigendom is *volkomen* of *onvolkomen*. (*Art.* 441.)
5. Het *volkomen* regt van eigendom bevat in zich alles, wat door eene zaak wordt voortgebragt, als mede al het geen zich daar mede

door de natuur of door de kunst vereenigt. (*Art.* 442.)

6. Het regt van eigendom is *onvolkomen*, wanneer het, na verloop van zekeren tijd, of door het vervallen van zekere conditie, ſtaat ontbonden te worden; wanneer het goed met eenig reëel regt ten behoeve van anderen bezwaard is; of wanneer het beſtaat in eenen blooten eigendom, afgeſcheiden van het vruchtgebruik, het welk aan een ander toekomt. (*Art.* 443.)

7. Wettige titels, uit krachte van welke eigendom overgaat, zijn: *erfvolging*, *bevoordeeling bij testament*, en *verbindtenisſen*. (*Art.* 581.)

8. Eigendom kan mede verkregen worden door accesſie, of door verjaring. (*Art.* 582.)

9. Goederen, die geen' eigenaar hebben, behooren aan den Staat. (*Art.* 583.)

10. Er beſtaan zaken, welke niemand toebehooren, en waar van het gebruik aan allen gemeen is; het genot van dezelve wordt door de wetten van politie geregeld. (*Art.* 584.)

11. De meest gewone manier, om eigendom te doen overgaan, is traditie of levering. —— Enkele verdragen en overeenkomſten geven wel een perſoneel regt om levering te eiſchen, maar zonder levering gaat de eigendom niet over. (*Art.* 588.)

12. Wat noodig is om levering beſtaanbaar te doen

doen zijn, en hoe dezelve ten aanzien van roerende, onroerende en onlijchamelijke goederen en zaken geſchiedt. (*Art.* 589—595.) — Zie *Levering*.

13. Hoedanig eigenaar tot het toeſtaan van een voortdurend ſervituut bevoegd is. (*Art.* 545—548.) —— Zie *Dienstbaarheden*, *No.* 11—14.

EMANCIPATIE.

1. Minderjarigen worden door het aangaan van een huwelijk uit de magt hunner ouders of voogden ontſlagen. (*Art.* 389.)

2. Een minderjarige, eenmaal door het huwelijk uit de magt van ouders of voogden ontſlagen zijnde, en dit huwelijk, nog ſtaande den minderjarigen ouderdom, ontbonden wordende, vervalt niet weder onder derzelver magt. (*Art.* 390.)

3. Minderjarigen worden ook ontſlagen uit de magt van hunne ouders of voogden door het verkrijgen van brieven van *venia ætatis*, bij den Koning of van zijnent wege verleend. (*Art.* 391.)

4. Jonge lieden, die den ouderdom van achttien jaren niet bewijzen vervuld te hebben, en niet voorzien zijn van een goed getuigenis van het Beſtuur hunner woonplaats, na dat hetzelve de ouders of voogden te dier zake

gehoord heeft, worden tot het verzoeken der brieven van *venia ætatis*, in het vorig *No.* vermeld, niet toegelaten. (*Art.* 392.)

5. *Venia ætatis* ſtaat in hare gevolgen gelijk met den vervulden ouderdom van drie en twintig jaren: dienvolgens bekomen de genen, die *venia ætatis* verkregen hebben, het vrije beheer en de volkomene beſchikking over hunne goederen; ook van dezulken, waar op een verband tot hunne meerderjarigheid gelegd was; ten ware duidelijk bleek, dat de erflater daar mede eenen zekeren bepaalden ouderdom bedoeld hadde. (*Art.* 393.)

6. Minderjarige kinderen, met voorweten hunner ouderen, op zich zelven wonende, en eenigen handel of traſijk in het openbaar oefenende, worden in het aangaan van alle de verbindtenisſen, dien handel betreffende, gehouden voor meerderjarig, en ontſlagen van de ouderlijke magt. (*Art.* 394.)

ERFDIENSTBAARHEDEN. Zie *Dienstbaarheden.*

ERFENIS.

1. Erfenisſen van afwezenden, hoe te beheeren, en wanneer af te geven. (*Art.* 32—39.)
—— Zie *Afwezenden.*

2. De vrouw kan, buiten goedkeuring van haren man, geene erfenisſen, legaten of donatien

tiën aannemen of verwerpen, ten ware zij, bij onbillijke weigering van den man, daar toe door den Regter bevoegd verklaard wordt. (*Art.* 152.)

3. Erfenisſen zijn onder winst niet begrepen. (*Art.* 182.)

4. Pligt van den voogd omtrent het aanvaarden of afwijzen van eene erfenis, den minderjarigen opgekomen. (*Art.* 360—362.) — Zie *Adminiſtratie*, *No.* 33—35.

5. Van het aanvaarden en repudieeren of verwerpen eener erfenis of legaat. (*Art.* 913—937.) —— Zie *Aanvaarding*. *Verwerping*.

6. Van aanvaarding van erfenis onder beneficie van inventaris. (*Art.* 946—954.) —— Zie *Beneficie van inventaris*.

7. Van vacerende erfenisſen. (*Art.* 955—960.) —— Zie *Vacerende erfenisſen*.

8. Die eene erfenis verkoopt zonder opgaaf der objecten, waar uit dezelve beſtaat, is alleen tot vrijwaring zijner qualiteit van erfgenaam gehouden. (*Art.* 1465.)

9. Indien hij de vruchten van eenig ſtuk goed reeds genoten, of het bedragen van eenige inſchuld, tot die erfenis behoorende, ontvangen, of eenige goederen uit dezelve verkocht mogt hebben, is hij gehouden dat alles aan den kooper te vergoeden, ten ware hij, bij het aangaan van den verkoop, het zelve uit-

drukkelijk aan zich behouden had. (*Art.* 1466.)

10. De kooper is van zijne zijde verpligt aan den verkooper te vergoeden, het geen deze wegens ſchulden en lasten der nalatenſchap betaald heeft, en hem al dat gene te betalen, het welk hij van de erfenis als ſchuldeiſcher te vorderen heeft, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn. (*Art.* 1467.)

11. Erfenisſen, bij vervolg opkomende, zijn in eene algemeene ſociëteit van goederen niet verder begrepen, dan voor zoo veel het genot van dezelve betreft. (*Art.* 1582.)

ERFPACHTS-REGT.

1. Erfpachts-regt geeft aan den erfpachter het erfelijk genot van eens anders onroerend goed, zoo lang aan de voorwaarde, om eene jaarlijkſche pacht aan den eigenaar te betalen, voldaan wordt. (*Art.* 1563.)

2. Erfpacht vergund zijnde, moet de opdragt, even als van eigendom van onroerende goederen, geſchieden ten overſtaan van den Regter der plaats, waar het goed gelegen is. (*Art.* 1564.)

3. De erfpachter is verpligt de ſchattingen en lasten, op het goed liggende, te voldoen, hetzelve in behoorlijken ſtaat te onderhouden, en de kosten van de reparatiën te dragen,

als

als mede te vergoeden de ſchade, die door zijn gepleegd verzuim, in het niet doen van die reparatiën, veroorzaakt zoude mogen zijn. (*Art.* 1565.)

4. Noch de eigenaar, noch de erfpachter, is gehouden te herbouwen het geen door ouderdom is ingeſtort, of door een buitengewoon onvermijdelijk onheil vernield is. (*Art.* 1566.)

5. Bij het eindigen van het erfpachts-regt, moet het goed aan den eigenaar worden terug gegeven, met de verbeteringen, daar aan door den erfpachter gedaan, zonder deswegens eenige vergoeding te kunnen eiſchen. (*Art.* 1567.)

6. De erfpachter heeft het vermogen om, zonder toeſtemming van den eigenaar, zijn regt te kunnen verpanden, verkoopen, of op eenige andere wijze te vervreemden; hij mag ook het goed met ſervituten bezwaren, voor zoo verre hij daar aan erfpacht heeft, en dus onverminderd het regt van den eigenaar. (*Art.* 1568.)

7. Bij overlijden van den erfpachter, gaat deszelfs regt over op zijne erfgenamen. (*Art.* 1569.)

8. Zoo dikwijls het erfpachts-regt, door vervreemding of erfvolging overgaat, is de verkrijger gehouden, aan den eigenaar tot erken-

tenis van eigendom, eene dubbele pacht te betalen. (*Art.* 1570.)

9. Kwijtſchelding of vermindering van pacht, kan door den erfpachter gevorderd worden, wanneer het goed door overſtrooming of vijandelijken inval geheel onbruikbaar wordt. (*Art.* 1571.)

10. Wanneer het goed, ten aanzien van deszelfs continuele opbrengst, zoodanig vermindert, dat de erfpacht en het genot van het goed niet aan elkander geëvenredigd zijn, moet aan den erfpachter eene geëvenredigde vermindering van pacht toegeſtaan worden. (*Art.* 1572.)

11. Deze vermindering houdt echter op, zoo dra de oorzaak, waarom dezelve is toegeſtaan, niet meer aanwezig is. (*Art.* 1573.)

12. Wanbetaling der pacht, gedurende twee volle achtereenvolgende jaren, geeft aan den eigenaar het regt, om de erfpacht dadelijk te doen eindigen. (*Art.* 1574.)

ERFSCHEIDINGEN.

1. Alle muren, ter halver grond geſteld, en alleen tot affluiting en affcheiding der erven dienende, zonder dat aan een van beide kanten gebouwen ſtaan, noch blijken zijn dat er eenige geſtaan hebben, worden gerekend gemeen te zijn. (*Art.* 553.)

2. Alle

2. Alle muren, dienende tot ondersteuning van gebouwen, die alleen aan den eenen kant staan, zonder dat aan den anderen kant gebouwen, of blijken van gewezen gebouwen gevonden worden, worden verondersteld toe te behooren aan den geen, wiens gebouw zij ondersteunen. (*Art.* 554.)

3. Alle muren tusschen huizen, die, door wederzijdsche, inbalking, inankering, het metselen van schoorsteenen enz., tot een gemeen gebruik dienen, worden gerekend gemeen te zijn, doch niet verder of hooger, dan het gemeen gebruik zich uitstrekt. (*Art.* 555.)

4. De gemeenschap van eenen muur geeft aan elk der geburen het regt om er tegen aan te bouwen, als mede om, tot op de helft van de dikte van den muur, balken en ander hout, tot zijn voorgenomen gebouw behoorende, daar in te plaatsen en te laten rusten. (*Art.* 556.)

5. Men mag tegen een' gemeenen of tegen eens anders muur geene ovens, fornuizen, secreten, zinkputten, riolen, mesthoopen, of andere gevaarlijke of schadelijke dingen plaatsen, zonder of eene tusschenruimte open te laten, of den muur op die plaats te verdikken: alles zoo en in dier voege, als zulks bij de reglementen van politie of bij plaatselijke gebruiken bepaald zal zijn. (*Art.* 557.)

6. Elk der naastbelendende geburen mag ook, ten zijnen kosten, den gemeenen muur hooger optrekken, met of zonder het oogmerk om er tegen aan te bouwen; mits in allen gevalle de muur sterk genoeg zij om die verhooging te dragen, of wel vooraf van zijne zijde verdikt wordende; in alles mede zoo en in dier voege, als bij de reglementen van politie of bij plaatselijke gebruiken zal bepaald zijn. (*Art.* 558.)

7. Dit opgetrokken gedeelte van den gemeenen muur behoort in eigendom aan den genen, die hetzelve opgetrokken heeft, zijnde deze verpligt de kosten van het daar voor benpodigd onderhoud alleen te dragen. (*Art.* 559.)

8. De buurman, die niet gedragen heeft in de kosten der verhooging van den gemeenen muur, kan echter het regt van gemeenschap tot het opgetrokken gedeelte verkrijgen, wanneer hij de helft der kosten en de helft der waarde van den grond, die tot verdikking van den muur mogt noodig geweest zijn, betaalt. (*Art.* 560.)

9. Elk der naastbelendende geburen is verpligt, om in de kosten der reparatie, of zelfs der geheele herbouwing van den gemeenen muur, zijn aandeel te dragen. (*Art.* 561.)

10. De sloot, die de erven van twee geburen van elkander scheidt, wordt gerekend voor het

het geheel toe te behooren aan den genen, op wiens land de ſpecie, bij het uitgraven der ſloot, geworpen is. (*Art.* 562.)

11. De ſloot is tuſſchen beiden gemeen, en elks land wordt gerekend ter halver ſloot te komen, wanneer de uitgegravene ſpecie is geworpen aan beide zijden, of niet blijkt, aan welke van beide zijden dezelve geworpen is. (*Art.* 563.)

12. Heggen, heiningen of ſtaketſels, tot afſcheiding of affluiting van twee erven dienende, worden, zoo geene waarſchijnlijke redenen het tegendeel aanduiden, gehouden voor gemeen. De eigenaars van die erven dragen, elk voor de helft, de kosten van het noodig onderhoud, en genieten, elk voor de helft, het hout, het welk van het ſnoeijen der heggen afkomt, en de vruchten, die er aan groeijen mogten. (*Art.* 564.)

13. Niemand mag zijne balken of ankers leggen en vastankeren in het gebouw, of in den muur van zijn buurman, ten zij hij daar toe, bij wege van ſervituut, het regt bekomen heeft. —— Dit ſervituut geeft wel het regt om de vergane balken en ankers te mogen vernieuwen, maar niet om derzelver getal te vermeerderen, of de plaatſing te veranderen. (*Art.* 565.)

14. Niemand heeft, zonder ſervituut, het regt om

om zijn gebouw, of zijne balken over zijn buurmans erf te laten heen ſchieten; integendeel, in het bouwen buiten zijn paslood gaande, is hij gehouden, om het geen verder uitſteekt in te trekken. (*Art.* 566.)

15. Alle muren, ſtaketſels en andere gebouwen, die, door ouderdom en bouwvalligheid buiten het paslood geraakt zijnde, over eens anders erf heen hangen, moeten op de eerſte klagten worden ingetrokken. (*Art.* 567.)

16. De takken en wortels van de boomen, die over eens anders grond heen hangen, mogen door den eigenaar van dien grond worden afgehouwen en ingekort; in geval hij van dit regt geen gebruik maakt, kan hij zich de overhangende vruchten toeëigenen. (*Art.* 568.)

17. De regten van naastbelendende of naburige erven worden ook, behalve door de bepalingen in de wet vervat, geregeld door de reglementen van orde en politie. (*Art.* 569.)

ERFSTELLINGEN.

1. Elk, die het regt heeft om over zijne na te laten goederen bij testament te beſchikken, mag tot erfgenaam ſtellen dien hij goedvindt, behalve alleen de zulken, die, uit kracht van testament, geen voordeel genieten mogen. (*Art.* 657.)

2. Het

2. Het is onverſchillig, met welke woorden de erfſtelling gedaan worde, mits het duidelijk blijke, dat de testateur van de erfenis, of een gedeelte van dezelve heeft willen beſchikken, en wien hij bedoeld heeft, dat hem daar in zoude opvolgen. (*Art* 658.)

3. Het is niet volſtrekt noodig, dat de testateur zijnen erfgenaam bij deszelfs naam noemt, mits hij ſlechts, door omſchrijving, of door eenige andere aanwijzing, ontwijfelbaar te kennen geeft, welke perſoon door hem bedoeld is. (*Art.* 659.)

4. Geene vergisſing of dwaling in des erfgenaams voor of toenaam, woonplaats, handtering, of in eenige andere opzigten, hindert de erfſtelling; mits ſlechts duidelijk blijke, wien de testateur erfgenaam heeft willen maken. (*Art.* 660.)

5. De erfgenaam moet in het testament zelve genoemd worden, zonder dat men ten dien opzigte mag verwijzen tot eenig ander geſchrift, veel min de benoeming aan de verkiezing van een ander overlaten. (*Art.* 661.)

6. Indien iemand zijn *naaste bloed* tot erfgenaam heeft geſteld, worden daar door verſtaan die genen, welke bij verſterf zijne erfgenamen zijn zouden; ten ware duidelijk bleek, dat de testateur het anders gemeend had. (*Art.* 662.)

7. Men

7. Men kan een erfgenaam ſtellen voor het geheel, of voor een gedeelte, ook verſcheiden erfgenamen te zamen voor het geheel, of voor zulk een gedeelte, als men goedvindt. (*Art.* 663.)

8. Van het regt van aanwas tuſſchen verſcheiden perſonen, te zamen tot erfgenamen geſteld zijnde, en van welken één of meer ontbreken. (*Art.* 664—670.) —— Zie *Regt van aanwas.*

9. Wanneer iemand in het vruchtgebruik, doch niemand in den eigendom tot erfgenaam geſteld is, komt de eigendom aan de erfgenamen bij verſterf. (*Art.* 671.)

10. Van erfſtelling onder zekere voorwaarden gedaan. (*Art.* 672—687.) —— Zie *Voorwaarde.*

11. Van tijds-bepaling, bij eene erfſtelling gevoegd. (*Art.* 688—692.) —— Zie *Tijdsbepaling.*

12. De bijvoeging eener beweegreden, het zij die waar, het zij die valsch is, doet niets tot de beſtaanbaarheid of onbeſtaanbaarheid der erfſtelling; ten ware het bewijsbaar is, dat de testateur de erfſtelling niet gedaan zoude hebben, indien hij geweten had, dat die beweegreden valsch was. (*Art.* 693.)

13. Het geen tot een zeker doeleinde is nagelaten, komt terſtond den erfgenaam toe; mits ze-

zekerheid gesteld worde van het oogmerk te zullen vervullen; het zelve niet vervuld wordende, vervalt de erfstelling. (*Art.* 694.)

14. Van erfstelling in de legitime portie. (*Art.* 695—714.) —— Zie *Legitime.*

15. Van onterving. (*Art.* 715 *en* 716.) — Zie *Onterving.*

ERFVOLGING.

1. Wettige titels, uit krachte van welke eigendom overgaat, zijn: *erfvolging*, *bevoordeeling bij testament*, en *verbindtenissen*. (*Art.* 581.)

2. Tot erfvolging wordt volstrekt vereischt, dat de erfvolger in wezen zij, op het oogenblik dat de successie opkomt. —— Dienvolgende is tot de erfvolging onbekwaam de geen, waar van de moeder nog niet zwanger is, gelijk mede het kind, dat niet in dien staat ter wereld komt, dat het zelve kan leven. (*Art.* 599)

3. Erfvolging is tweeërlei, bij testament of bij versterf. —— Zie *Testament. Versterf.*

ERVEN BIJ TESTAMENT.

1. Allen, wien de wet zulks niet uitdrukkelijk verbiedt, mogen, uit krachte van een testament, voordeel genieten. (*Art.* 609.)

2. Steden, dorpen, godsdienstgemeenschappen, armenkassen, gasthuizen, weeshuizen en an-

de-

dere geoorloofde gemeenſchappen of geſtichten mogen, uit kracht van een testament, geene onroerende goederen verkrijgen, of uit dezelve eenig voordeel genieten, dan na daar toe bekomen uitdrukkelijk conſent van den Koning. (*Art.* 610.)

3. Overſpelers of overſpeelſters, van welker misdaad door een regterlijk gewijsde blijkt, zijn onbevoegd om uit elkanders testament eenig voordeel te genieten. (*Art.* 611.)

4. Dit zelfde heeft plaats, ten aanzien van de zulken, die met elkander bloedſchande gepleegd hebben. (*Art.* 612.)

5. Een vader, wettige en onwettige kinderen nalatende, mag aan ieder der onwettige kinderen geen meer voordeel beſpreken, dan de helft van het geen door ieder der wettige kinderen, of indien dezelve ongelijke deelen genieten, door dien geen van hen, welke het kleinſte deel heeft, wordt genoten. Indien aan de onwettige kinderen, of aan één van hen meer gemaakt mogt zijn, wordt dit hun afgetrokken, en onder de wettige kinderen gelijkelijk verdeeld. (*Art.* 613.)

6. Een man of vrouw, in het huwelijk tredende met eene weduwe of een weduwenaar, voorkinderen hebbende, mag door dezelve, bij testament, met niets meer dan met een kinds-gedeelte bevoordeeld worden, op den

voet

voet van het geen bij *Art.* 208—212 van dit Wetboek is bepaald. (*Art.* 614.)

7. Die een ander het leven benomen heeft, mag, uit krachte van deszelfs testament, geen voordeel genieten, (*Art.* 615.)

8. Die iemand tot het maken of herroepen van een testament gedwongen, of het maken of herroepen van hetzelve belet heeft, wordt gehouden voor onwaardig om te genieten het voordeel, waar toe die dwang of dat belet gelegenheid gegeven heeft. (*Art.* 616.)

9. Die eens anders besloten testament heeft geschreven, als mede de Geregtsleden, Secretarisen, Notarisen en Getuigen, ten wier overstaan een open testament gemaakt is, of derzelver vrouwen of kinderen, mogen, uit krachte van zoodanig testament, geen voordeel genieten, noch daar bij tot executeurs, voogden of administrateurs benoemd worden. (*Art.* 617.)

10. Geene vreemdelingen mogen bij testament door een Hollander bevoordeeld worden, dan alleen wanneer, in het omgekeerde geval, de Hollander bij testament van den vreemdeling voordeel zoude hebben kunnen genieten. (*Art.* 618.)

11. Het voordeel, hetwelk aan onbevoegde personen bij testament besproken is, vervalt aan den geen, die aan hen bij testament is gesubstitueerd; doch geene substitutie bij testa-

ment geſchied zijnde, wordt onderſcheid gemaakt, of volgens de bepalingen van *Art.* 664, 667, 668 *en* 773 van dit Wetboek, regt van aanwas plaats heeft, dan niet; komende, in geval geen regt van aanwas plaats heeft, dit voordeel, indien het een legaat is, aan den geen, die met de uitkeering belast is, maar indien het eene geheele of gedeeltelijke erfſtelling is, altijd aan de erfgenamen bij verſterf. (*Art.* 619.)

EVICTIE. Zie *Vrijwaring*.

EXCEPTIËN.

1. Alle exceptiën, welke men tegen den vorigen eigenaar zoude hebben kunnen doen gelden, kunnen ook tegen den genen, die de actie verkrijgt, ingeroepen worden. (*Art.* 594.)

2. De bepaling van het vorige *No.* is op de regten of actiën, waar van de titels of beſcheiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam geſteld zijn, niet toepaſelijk. —— Ten aanzien van wisſels en andere brieven, die in den handel omloopen, wordt gerefereerd tot het geen bij de wetten, betreffende de commercie, wordt bepaald. (*Art.* 595.)

EXE-

EXECUTEURS.

1. Een ieder kan, het zij bij testament, het zij bij andere acte, één of meer perſonen magtigen tot het ter uitvoer brengen van zijn testament, of tot het beredderen van zijnen boedel, aan welke perſonen men den naam van *executeurs* of *boedelredders* geeft. (*Art.* 882.)
2. Die geene verbindtenisſen kunnen aangaan, kunnen ook geene executeurs zijn. (*Art.* 883.)
3. Eene getrouwde vrouw kan geen executeurſchap aannemen, dan met toeſtemming van haren man; doch, indien er tuſſchen haar en haren man geene gemeenſchap van goederen plaats heeft, kan zij, indien haar man zijne toeſtemming weigert, ook door den Regter tot het aanvaarden van het executeurſchap geautoriſeerd worden. (*Art.* 884.)
4. Minderjarigen, en die onder curatele ſtaan, kunnen geene executeurs zijn; zelfs niet met toeſtemming van hunne voogden of curateuren. (*Art.* 885.)
5. Executeurs, niet bij testament, maar bij andere acte wordende aangeſteld, kunnen deze acten, het zij geregtelijk, het zij voor Notaris en getuigen, het zij onder de hand, gemaakt worden. (*Art.* 886.)
6. De erfgenaam, en verdere belanghebbenden, moeten zich de executeurs, door den erflater

benoemd, laten welgevallen: —— zoo deze echter blijkbaar verdachte perſonen mogten zijn, of, ſtaande het executeurſchap, ter kwader trouw handelen, ſtaat het aan hen vrij, dezelve van de boedelredding te weren. (*Art.* 887.)

7. Meer dan één executeur door den erflater benoemd zijnde, en het getal der door den erflater benoemde executeurs, door overlijden of anderzins, onvoltallig geworden zijnde, worden, in geval daar in binnen den tijd van veertien dagen, door eene adſumtie van den vorigen executeur of executeurs, waar dezelve adſumtie plaats mag hebben, niet is voorzien, door den Regter andere executeurs in de plaats der ontbrekenden aangeſteld. (*Art.* 888.)

8. Geen executeur is bevoegd om een ander bij zich te adſumeren, of na zijn dood in zijne plaats te ſurrogeren, ten zij hem daar toe de magt door den testateur uitdrukkelijk gegeven is. (*Art.* 889.)

9. Verſcheidene executeurs benoemd zijnde, mag één van hun geen ander adſumeren, dan met toeſtemming zijner mede-executeuren. (*Art.* 890.)

10. Niemand is verpligt het executeurſchap aan te nemen, ten ware hij tevens, door erfſtelling, legaat, of anderzins, bij het testament be-

bevoordeeld zij; van welk voordeel hij, voor het executeurſchap bedankende, verſtoken wordt. (*Art.* 891.)

11. Executeurs zijn in het algemeen verpligt, des overledens uiterſten wil ter uitvoer te brengen. (*Art.* 892.)

12. Zij zijn in het bijzonder verpligt, om dadelijk het meest kostbare van den boedel te doen verzegelen, en die middelen te werk te ſtellen, waar door alle vermindering des boedels voorgekomen wordt. (*Art.* 893.)

13. Zij moeten verder de begrafenis van het lijk van den overledenen bezorgen, op zoodanige wijze, als met deszelfs ſtaat, waardigheid, en waarſchijnlijk vermogen overeenkomt. (*Art.* 894.)

14. Zoo dra de begrafenis is afgeloopen, zijn de executeurs verpligt, de verzegelde goederen van den boedel te ontzegelen, en volgens opgave onder eede, van de genen, die zij in den boedel vinden, een ſtaat en inventaris van denzelven te maken; moetende zij zich, ten aanzien van den ſtaat en inventaris, verder gedragen naar het geen bij *Art.* 333 *en* 335 van dit Wetboek is bepaald. (*Art.* 895.)

15. Executeurs zijn verpligt de erfgenamen, des begeerende, bij het maken van den inventaris toe te laten, als mede aan dezelven, des be-

geerende, kopij van den inventaris, en onderrigting nopens den ſtaat des boedels te geven, zonder hen echter tot eenige mede-beheering toe te laten. —— Indien, buiten de executeurs, afzonderlijke voogden over de minderjarige erfgenamen zijn aangeſteld, wordt aan dezelve altijd terſtond eene authentieke kopij van den inventaris geleverd, om, volgens het bepaalde bij *Art.* 334 *en* 336 van dit Wetboek, ter Weeskamer of bij het Gerегt te worden overgebragt; geſchiedende echter in dat geval geene bijzondere beëediging door de voogden. (*Art.* 896.)

16. De verpligting der executeurs tot het maken van inventaris heeft plaats, het zij de erfgenaam verklaart de erfenis te aanvaarden, het zij hij verkiest, om zich nopens die aanvaarding eenigen tijd te beraden. (*Art.* 897.)

17. Wanneer de erfgenaam de erfenis verwerpt, vervalt daar door het executeurſchap. (*Art.* 898.)

18. De erfenis door den erfgenaam aanvaard zijnde, is de executeur verpligt voort te gaan met het tot effenheid brengen des boedels, door de voldoening der inſchulden te vorderen, het verſchuldigde te betalen, en de legaten uit te keeren. (*Art.* 899.)

19. Indien de daar toe benoodigde penningen niet voor handen zijn, is de executeur, tot het vin-

vinden van die penningen, bevoegd, om de roerende goederen en de effecten des boedels, en, des noods, ook de vaste goederen, doch de laatstgemelde niet anders dan met toeſtemming der erfgenamen, of op autoriſatie van den Regter, in het openbaar te verkoopen en te gelde te maken; alles, ten ware de erfgenamen mogten goedvinden, om het noodig voorſchot van penningen te doen. (*Art.* 900.)

20. Geen onderhandſche verkoop van de goederen des boedels mag geſchieden, dan met toeſtemming van de erfgenamen, ten ware de erflater anders bevolen mogt hebben. (*Art.* 901.)

21. Executeurs zijn echter niet bevoegd, om de goederen des boedels te verkoopen, ten einde denzelven in ſtaat van ſcheiding en deeling te brengen, dan voor zoo verre de erfgenamen zich, nopens de verdeeling der goederen, zelve niet kunnen verſtaan, en de verdeeling nogtans, zonder eene overeenkomst der erfgenamen, of verkoop van goederen, uit den aard der zaak onmogelijk zijn mogt. (*Art.* 902.)

22. Executeurs zijn gehouden, uiterlijk binnen het jaar na des erflaters overlijden, aan de erfgenamen rekening en verantwoording van hunne beheering te doen, ten ware aan hen,

uit hoofde der omslagtigheid van den boedel, door de erfgenamen, of door den Regter, een bepaald uitstel mogt vergund zijn. (*Art.* 903.)

23. Met opzigt tot de rekening en verantwoording, zijn executeurs verpligt zich te gedragen naar het geen, ten dien aanzien, aan voogden is voorgeschreven, bij *Art.* 369, *en* 372 *tot* 379 van dit Wetboek. (*Art.* 904.)

24. Voor salaris mag een executeur, of, zoo er meer executeurs zijn, mogen zij te zamen, tot belooning van hun geheel en gezamenlijk bewind, zoo veel berekenen, als ten aanzien van voogden bepaald is bij *Art.* 380 van dit Wetboek. (*Art.* 905.)

25. Een executeur mag echter geen salaris berekenen, indien hem door den testateur bepaaldelijk voor de moeite van zijn executeurschap eene zekere somme, bij wijze van legaat, of anderzins, is toegewezen, waar mede hij zich dan, in plaats van salaris, moet te vrede houden. (*Art.* 906.)

26. De inventaris en rekening van alle misslagen gezuiverd en gesloten zijnde, is de executeur verpligt, om alle de goederen en effecten des boedels, benevens het slot zijner rekening, op te leveren, om tusschen de erfgenamen gescheiden en verdeeld te worden; in

het

het maken van welke ſcheiding hij de erfgenamen moet adſiſteren. (*Art.* 907.)

27. De boedelſcheiding tot ſtand gebragt zijnde, wordt, tegen behoorlijke acte van quitantie en ontſlag, door de erfgenamen, ten behoeve van den executeur te paſſeren, aan elk van hen deszelfs aandeel in de nalatenſchap afgegeven; uitgenomen voor zoo verre de testateur gewild heeft, dat het aandeel van één of meer der erfgenamen, uit hoofde van een daar op gelegd verband, of om andere redenen, onder adminiſtratie blijven zoude; het zij de executeur zelf die adminiſtrateur zij, het zij een derde buiten hem. (*Art.* 908.)

28. De beredding eener nalatenſchap geſchiedt ter plaatſe, waar de overledene het laatst gewoond heeft. —— De Regter dezer plaats is ook competent in alle zaken, de nalatenſchap betreffende. (*Art.* 909.)

29. De post van executeur eindigt met zijnen dood, en gaat niet over op zijne erfgenamen; overminderd echter derzelver verantwoordelijkheid voor de verrigtingen van den overleden executeur. (*Art.* 912.)

EXECUTIE.

1. De actie ter zake van verborgene gebreken, welke den grond tot vernietiging van den koop of vermindering van den koopprijs ople-

veren, heeft geen plaats in verkoopingen bij geregtelijke executiën. (*Art.* 1422.)

2. Kosten van excecutie zijn, even als andere proceskosten, concurrent, en hebben geene preferentie, dan door het doen van arrest in executie op eenig goed van den boedel, en het verkrijgen daar door van een wettelijk verband op hetzelve, volgens het geen in *Art.* 1831 van dit Wetboek is vastgesteld. (*Art.* 1847.)

EXPLOICTEURS.

1. De actie van exploicteurs, wegens het salaris voor exploicten en volbragte commissiën, wordt gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in de exploicten en commissiën volbragt zijn. (*Art.* 1899.)

2. Exploicteurs kunnen, na verloop van twee jaren, na dat zij de aan hun opgedragene commissiën uitgevoerd, of exploicten gedaan hebben, wegens de uitlevering der papieren niet meer aangesproken worden. (*Art.* 1903.)

EXTRACTEN. Zie *Uittrekſels.*

F.

FIDEÏCOMMIS.

1. Er beſtaat een *fideïcommis*, wanneer een teſtateur bij zijn testament bepaalt, dat de geheele erfenis, of een gedeelte van dezelve, of een bijzonder ſtuk goed, of eene zekere ſomme gelds, door den bevoordeelden wederom aan een ander zal worden uitgekeerd of overgegeven. (*Art.* 730.)

2. Alle zaken, die door den testateur onder de levenden vervreemd kunnen worden, kunnen ook met fideïcommis worden bezwaard. (*Art.* 731.)

3. Zaken, die alleen onder zekere bepalingen kunnen vervreemd worden, kunnen niet anders, dan behoudens die zelfde bepalingen, met fideïcommis worden bezwaard. (*Art.* 732.)

4. Het ſtaat vrij, om het goed, aan den erfgenaam zelven in eigendom toebehoorende, met fideïcommis te bezwaren. (*Art.* 733.)

5. Het is onverſchillig, met welke woorden, of gebiedende, of verzoekende, of andere aan-

aanduidingen, het zij tot de bezwaarde perſonen gerigt, het zij tot de bezwaarde goederen betrekkelijk, de erfgenaam met fideïcommis belast wordt. (*Art.* 734.)

6. Het is echter volſtrekt noodzakelijk, dat een verband van fideïcommis met zekere en duidelijke, en niet met twijfelachtige en dubbelzinnige bewoordingen worde aangeduid. — Fideïcommisſen moeten bewezen zijn, en worden niet gepreſumeerd. (*Art.* 735.)

7. Een ſtilzwijgend fideïcommis kan echter plaats hebben in het geval, dat twee of meer benoemde erfgenamen, met een uitdrukkelijk fideïcommis ten voordeele van een derden, bij het overlijden van den langstlevenden van hen, bezwaard zijn; naardien deze erfgenamen ook gerekend worden met een ſtilzwijgend fideïcommis onderling aan elkander verbonden te zijn. (*Art.* 736.)

8. De woorden, *kinderen*, *kindskinderen*, *nakomelingen*, *bloedverwanten* of *nabeſtaanden*, beteekenen alleen de zoodanigen, die wettig geboren of gewettigd zijn, ten zij ontwijfelbaar anders gewild is. (*Art.* 737.)

9. Het woord, *kinderen*, bevat ook kindskinderen en verdere afkomelingen, ten ware het tegendeel bleek duidelijk gewild te zijn. (*Art.* 738.)

10. Het vermelde in *No.* 9. zal echter alleen

plaats

plaats hebben in zoodanige gevallen, waar in het voor de kindskinderen en verdere afkomelingen voordeelig is, aan het woord *kinderen* deze meer uitgeſtrekte beteekenis toe te kennen. (*Art.* 739.)

11. Twee erfgenamen, in het geval wanneer zij beiden zonder kinderen komen te overlijden, met fideïcommis bezwaard zijnde, zoo heeft geen fideïcommis plaats, wanneer de eene erfgenaam *met*, en de andere *zonder* kinderen is overleden. (*Art.* 740.)

12. Een fideïcommis, waar bij de testateur zijne kinderen, of verdere afkomelingen heeft bezwaard, bevat altijd in zich de ſtilzwijgende voorwaarde, *indien de bezwaarde zonder wettige afkomelingen zal overleden zijn.* (*Art.* 741.)

13. Met fideïcommis kunnen bezwaard worden allen, die bij het testament met eene erfenis, erfdeel of legaat bevoordeeld zijn, al waren zij anderzins erfgenamen bij verſterf. (*Art.* 742.)

14. Ook zij, die uit krachte van een fideïcommis, in het tweede lid eenig goed beuren, kunnen wederom belast worden, het zelve aan een ander in het derde lid uittekeeren. (*Art.* 743.)

15. Geene fideïcommisſen zijn echter verder ge-

oor-

oorloofd of beſtaanbaar, dan tot de derde devolutie van het goed. (*Art.* 744.)

16. Een enkel verbod van vervreemding, zonder uit te drukken ten wiens behoeve het geſchiedt, heeft geene verbindende kracht, maar zoo dra het gedaan wordt ten voordeele van een ander, bevat het een fideïcommis ten voordeele van dien anderen, bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam. (*Art.* 745.)

17. De woorden, *naaste bloed* of *naaste van het geſlacht* of *familie*, en dergelijken, beteekenen de erfgenamen bij verſterf, ook bij plaatsvervulling; ten zij het tegendeel uitdrukkelijk gewild is. (*Art.* 746.)

18. Door *naaste bloed* verſtaat men die genen, welke, ten tijde van het overgaan van het fideïcommis, de naaste vrienden zijn van den laatſten bezitter, ten zij blijkt, dat de testateur de naaste, aan hem zelve beſtaande, bedoeld heeft. (*Art.* 747.)

19. Fideïcommis heeft ten gevolge, dat de bezwaarde erfgenaam verpligt is, aan de geroepene of verwachters eenen inventaris of ſtaat van de bezwaarde goederen te leveren, als mede zekerheid te ſtellen voor de bewaring, het behoorlijk gebruik, en de wederoplevering van die goederen, ten ware de testateur hem van die verpligting heeft vrijgeſteld. (*Art.* 748.)

20. Ook

20. Ook houdt de verpligting van zekerheid te ſtellen op, wanneer vader of moeder met fideïcommis op hunne kinderen en verdere afkomelingen bezwaard zijn, ten zij de testateur het tegendeel gewild heeft. (*Art.* 749.)

21. De met fideïcommis bezwaarde erfgenaam, die buiten ſtaat is de vereischte zekerheid te ſtellen, is verpligt te gedogen, dat de goederen gebragt worden onder eene geregtelijke adminiſtratie, tot tijd en wijle hij die zekerheid zal geſteld hebben. (*Art.* 750.)

22. Alle fideïcommisſaire verbanden op vaste goederen, binnen dit Rijk gelegen, moeten, binnen zes maanden na des testateurs overlijden, bij het Geregt van de plaats, waar dezelve gelegen zijn, worden geregistreerd. (*Art.* 751.)

23. De bezwaarde erfgenamen zijn verpligt te zorgen, dat de registratie, bij het vorige *No.* vermeld, geſchiede; en wordt aan den fideïcommisſairen verwachter mede vrijgelaten dezelve registratie te laten doen. — De bezwaarde erfgenaam, verzuimd hebbende aan zijne verpligting tot registratie te voldoen, is tot ſchade-vergoeding aan de belanghebbenden verbonden; onverminderd de verdere pœnaliteiten, op dit verzuim bij de wetten van politie bepaald. (*Art.* 752.)

24. De verpligting tot het ſtellen van zekerheid, en

en het doen van registratie houdt op, ten aanzien van die goederen, omtrent welke de testateur het volkomen regt van vervreemding aan den bezwaarden erfgenaam heeft toegestaan. (*Art.* 753.)

25. De bezwaarde erfgenaam gebruikt het bezwaarde goed zoodanig, als een goed huisvader zulks zoude doen, en staat daar in, als mede ten aanzien zijner verpligting tot het dragen van kosten en lasten, en het doen van reparatiën, gelijk met een vruchtgebruiker. (*Art.* 754.)

26. Goederen, niet fideïcommis bezwaard, mogen, na vooraf bekomene autorisatie van den Regter, vervreemd worden, in geval van gegronde vrees voor het bederf der goederen, als mede tot betaling der schulden, door den testateur gemaakt, en ter voldoening van legaten, en eindelijk tot goedmaking van buitengewone kosten, tot instandhouding der overige bezwaarde goederen. (*Art.* 755.)

27. Verleende magt tot vervreemding en vertering, met last om alleen het geen bij overlijden van den bezwaarden erfgenaam nog overig zijn zal uit te keeren, geeft regt om alles te vervreemden en te verteren, zonder dat de verwachter zulks mag verhinderen. (*Art.* 756.)

28. Deze magt geeft echter geen regt tot weg-

wegſchenken, of het doen van eigendunkelijke vervreemding, blijkbaar ingerigt om den verwachter te benadeelen. (*Art* 757.)

29. De bezwaarde goederen moeten aan den daar toe geregtigden opvolger, op den tijd, door den testateur bepaald, of, zoo deze dien tijd niet bepaald heeft, bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam, overgegeven worden. (*Art.* 758.)

30. De inkomſten van eene met fideïcommis bezwaarde nalatenſchap of erfdeel worden, tot den dag van des testateurs overlijden toe, voor kapitaal gerekend, en zijn mede onder het verband begrepen. (*Art.* 759.)

31. De verdere inkomſten van het bezwaarde goed, van des testateurs ſterfdag af, worden gerekend voor vruchten, en worden genoten door den bezwaarden erfgenaam. (*Art.* 760.)

32. Alle aftrek, door den bezwaarden erfgenaam, van het bezwaarde goed, onder welken naam of titel zulks ook zoude mogen zijn, is verboden, behalve voor zoo verre dezelve tot ſuppletie van de legitime portie van kinders of ouders noodzakelijk is. (*Art.* 761.)

33. Buitengewone onkosten aan het bezwaarde goed, boven de kosten van het gewoon onderhoud, tot behoud van het zelve gedaan,

moeten aan den bezwaarden erfgenaam worden vergoed. (*Art.* 762.)

34. De bezwaarde erfgenaam mag, na het eindigen van het fideïcommis, geene fchade-vergoeding eifchen, wegens eenige verbetering, welke hij vermeent gedurende het fideïcommis gemaakt te hebben, al ware de zaak ook wezenlijk door hem in beteren ftaat gebragt. Hij, of zijne erfgenamen, mogen echter alles, wat door hen op of aan het fideïcommisfair goed gemaakt, of daar op gebragt is, wegnemen of doen wegnemen, wanneer alles ongefchonden in zijnen vorigen ftaat kan worden herfteld. (*Art.* 763.)

35. Huisraad, kleederen en dergelijke zaken, aan verflijting onderhevig, kunnen door den bezwaarden erfgenamen zoodanig worden overgegeven, als zij ten tijde der uitkeering bevonden worden, zonder dat deswegens eenige vergoeding kan worden gevorderd. (*Art.* 764.)

36. Indien fideïcommis plaats heeft omtrent zaken, die met het gebruik te niet gaan, als geld, koren, en dranken, heeft de met fideïcommis bezwaarde erfgenaam het regt, om dezelve te gebruiken, mits bij het eindigen van het fideïcommis eene gelijke hoeveelheid, hoedanigheid en waarde, of wel den prijs van dezelve terug gevende. (*Art.* 765.)

37. Fi-

37. Fideïcommis gaat te niet:

a. Door het vergaan van de geheele zaak, of van het goed, het welk met fideïcommis bezwaard is, buiten toedoen van den bezwaarden erfgenaam; maar een gedeeltelijk vergaan vernietigt het fideïcommis alleen voor het vergane gedeelte;

b. Door het overlijden van den fideïcommissairen verwachter vóór den testateur, of vóór den bezwaarden erfgenaam, of vóór de vervulling der voorwaarde, of vóór den bijgevoegden onzekeren tijd;

c. Door het ontbreken der bijgevoegde voorwaarden, onder welke het fideïcommis is nagelaten; en

d. Door een door den Koning verleend ontslag van fideïcommis. (*Art.* 766.)

38. Geene converſie of verandering van fideïcommisſair goed in eene andere ſoort van goed kan plaats hebben, dan bij uitdrukkelijke vergunning van den Koning. (*Art.* 767.)

39. Door het vooroverlijden van den bezwaarden erfgenaam vóór den testateur, of door het niet kunnen of niet willen beuren van denzelven, verliest het fideïcommis niet zijne geheele uitwerking, maar gaat als dan onmiddelijk op den verwachter over. (*Art.* 768.)

FRAUDULEUS.

1. Die zich verbindt ten nadeele zijner ſchuldeiſchers, op een tijd dat hij weet inſolvent te zijn, of door dezelve verbindtenis inſolvent te zullen worden, wordt voor onbekwaam om te contracteren, of om eenigen eigendom over te dragen, gehouden; en worden alle zoodanige contracten of overdragten van eigendom voor nietig gehouden, wanneer de geen, met welken iemand in nadeel zijner ſchuldeiſchers gehandeld heeft, van dit nadeel of fraude mede bewustheid heeft gehad. —— Indien de geen, met welken iemand in nadeel zijner crediteuren heeft gehandeld, geene bewustheid van het nadeel of fraude heeft gehad, zijn dezelve contracten en overdragten alleen in zoo verre nietig, als dezelve om niet, of uit eenen lucrativen titel, zijn geſchied. (*Art.* 1041.)

2. In geval van bankbreuk, kunnen de gezamentlijke ſchuldeiſchers, zoo in hun eigen naam, als ieder afzonderlijk, of de vertegenwoordigers van de maſſa, opkomen tegen de daden, welke hun ſchuldenaar, ter verkorting van hun regt, gedaan heeft. (*Art.* 1079.)

3. Geene compenſatie wordt toegelaten, dewelke ſtrijdig is met het geen, volgens *No.* 1, ten aanzien van verbindtenisſen of aliënatiën,

tiën, die iemand in fraude zijner crediteuren gemaakt of gedaan heeft, is vastgesteld. (*Art.* 1217.)

G.

GEBOORTE.

1. Van de geboorten, huwelijken en sterfgevallen zullen acten worden opgemaakt, en openbare registers worden gehouden. (*Art.* 19.)
2. Te dien einde zal van iedere geboorte- en sterfgeval, binnen dit Rijk voorvallende, als mede van iedere geboorte uit een Hollandsche vader of moeder, en van ieder sterfgeval van een Hollander, buiten het Rijk voorvallende, aangifte moeten worden gedaan. —— De ondertrouw en bevestiging der huwelijken, zoo als die bij den Titel van het huwelijk bepaald is, wordt voor de aangifte derzelve gerekend. (*Art.* 20.)
3. Bijzondere Reglementen bepalen voorts de wijze en den voet der aangiften, den tijd, wanneer, de plaats, waar, en de personen, door welke dezelve moeten geschieden, de

pœnaliteiten tegen de nalatigen, als mede de vorm en inrigting der acten en registers, bij de vorige *Nos.* vermeld. (*Art.* 21.)

4. Van wettige kinderen, en hoe de ſtaat van dezelve bewezen wordt. (*Art.* 242—259.) — Zie *Wettige geboorte.*

5. Van onechte kinderen; de erkentenis van dezelven; en het verder bewijs van hunnen ſtaat. (*Art.* 260—267.) —— Zie *Onechte geboorte.*

GEBREK.

1. Van des verkoopers verpligting tot vrijwaring wegens gebrek aan de verkochte zaak. (*Art.* 1414—1422.) —— Zie *Vrijwaring.*

2. Indien de ter leen gegevene zaak zoodanige gebreken heeft, dat daar door aan den geen, die zich van dezelve bedient, nadeel zou kunnen worden toegebragt, is de uitleener, wanneer hij die gebreken gekend, en daar van niet gewaarſchuwd heeft, voor de gevolgen verantwoordelijk. (*Art.* 1635.)

3. Het zelfde heeft ook plaats in verbruikleening. (*Art.* 1641.)

GEBRUIK.

1. De regten van gebruik en van bewoning worden verkregen, en verloren, op de zelfde wijze als het vruchtgebruik. (*Art.* 512.)

2. Men

2. Men kan daar van, even als in geval van vruchtgebruik, geen genot hebben, dan na bevorens zekerheid gesteld, en staat en inventaris gemaakt te hebben. (*Art.* 513.)

3. De gebruiker, en hij, die het regt van bewoning heeft, zijn verpligt zich, ten aanzien van het gebruik en de bewoning, te gedragen als goede huisvaders. (*Art.* 514.)

4. De regten van gebruik en van bewoning worden geregeld door den titel of acte, waar bij dezelve zijn toegestaan, en krijgen, achtervolgens de in dezelve acte voorkomende bepalingen, eene meerdere of mindere uitgestrektheid. (*Art.* 515.)

5. Indien geene bepalingen omtrent de uitgestrektheid van deze regten gemaakt zijn, worden dezelve geregeld op de volgende wijze: (*Art.* 516.)

6. Die het gebruik heeft van eenige zaak, geniet de vruchten van dezelve niet verder, dan zijn eigen nooddruft, en die van zijn huisgezin, zulks vorderen. (*Art.* 517.)

7. Ten aanzien van beesten, heeft de gebruiker het regt, om daar mede zijn werk te doen, en de melk, voor zoo verre zijne behoeften en die van zijn huisgezin vorderen, als mede de mest te gebruiken; doch hij heeft geenszins het genot van de wolle, of de jongen der beesten, of van de melk, welke hij voor

zijne behoeften, en die van zijn gezin niet noodig heeft. (*Art.* 518.)

8. De gebruiker kan zijn regt aan een ander niet afstaan, noch verhuren. (*Art.* 519.)

9. Hij, die het regt van bewoning van een huis heeft, kan het zelve bewonen met zijn huisgezin, al ware het, dat hij op het tijdstip, waar op het zelve regt hem werd toegestaan, niet gehuwd geweest was. (*Art.* 520.)

10. Het regt van bewoning kan niet afgestaan, noch verhuurd worden. (*Art.* 521.)

11. Die een huis in bewoning heeft, en hij, die alle de vruchten van land, zonder eenige uitzondering, gebruikt, zijn beiden gehouden de gewone reparatiën tot onderhoud, de betaling der lasten, en de kosten der cultuur of bebouwing, even als een vruchtgebruiker, te dragen. —— Indien de gebruiker van land alleen een gedeelte der vruchten gebruikt, is hij slechts verpligt in die lasten en kosten te dragen, naar mate van het geen hij geniet. (*Art.* 522.)

GELDMUNT.

1. Indien er vermeerdering of vermindering der waarde van de geleende geldspecie ontstaat, vóór dat de tijd der voldoening verschenen is, moet de schuldenaar de som, die aan hem gekend is, voldoen in zoodanige specie,

als

als ten tijde der voldoening gangbaar is, en volgens den geldkoers, of de uitwendige waarde, die dezelve op dat tijdſtip heeft. (*Art.* 1638.)

2. In bewaarneming van geld moet dat zelfde geld in natura terug gegeven worden, het zij de ſpecie inmiddels in waarde vermeerderd of verminderd zijn mogt. (*Art.* 1675.)

GEMEENSCHAP.

1. Van de verbindtenis uit quaſi-contract, welke plaats heeft tuſſchen de genen, die, zonder voorafgaande overeenkomst, eenige zaak gemeenſchappelijk bezitten. (*Art.* 1309—1312.) —Zie *Quaſi-contracten.*

2. In geval eene zaak, die aan verſcheiden perſonen in het gemeen toebehoort, niet gemakkelijk en zonder verlies verdeeld kan worden, of in geval er bij eene verdeeling van gemeene goederen zommige zijn, dewelke niet of niet gevoegelijk voor verdeeling vatbaar zijn, moeten dezelve in het openbaar verkocht, en de kooppenningen onder de gezamenlijke eigenaars verdeeld worden. (*Art.* 1458.)

3. De wijze en formaliteiten, op welke eene openbare verkooping geſchieden moet, worden bepaald bij bijzondere wetten, reglementen of gebruiken. (*Art.* 1459.)

GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN.

1. Welke bedingen daaromtrent bij huwelijks voorwaarden kunnen gemaakt worden. (*Art.* 64—74, *en* 90—92.) —— Zie *Huwelijks voorwaarden.*

2. Van het oogenblik der voltrekking van het huwelijk af, zijn alle de goederen der echtgenooten, zoo tegenwoordige als toekomende, geene uitgezonderd, mitsgaders winst en verlies, ſtaande huwelijk te vallen, tuſſchen de echtgenooten gemeen, in zoo verre de gemeenſchap, bij huwelijks voorwaarden, niet geheel of gedeeltelijk is uitgeſloten. (*Art.* 172.)

3. Deze gemeenſchap heeft plaats, niet alleen in het eerſte, maar ook in een tweede, derde, en verder volgende huwelijken. (*Art.* 173.)

4. De kleederen en lijffieraden der echtgenooten, zelfs die door den één aan den ander bij gelegenheid van het huwelijk gegeven zijn, zijn mede gemeen, zoodanig echter, dat, bij ſcheiding van het huwelijk, elk kan eiſchen, dat hem de zijnen op tauxatie worden overgelaten. (*Art.* 174.)

5. Erfenisſen, legaten en donatiën, ſtaande huwelijk, aan één der echtgenooten te beurt gevallen, zijn gemeen, zoo verre de erflater, maker of ſchenker niet uitdrukkelijk anders heeft geboden. (*Art.* 175.)

6. Goe-

6. Goederen, met fideïcommis bezwaard, of in vruchtgebruik bezeten, zijn van de gemeenschap uitgesloten, behalve voor zoo veel het genot der vruchten betreft. (*Art.* 176.)

7. Alle de schulden, welke ieder der echtgenooten, bij het aangaan des huwelijks, heeft, of staande huwelijk maakt, zijn gemeen. (*Art.* 177.)

8. De doodschulden, na het overlijden vallende, worden niet uit den gemeenen boedel, maar door des overledens erfgenamen alleen gedragen. (*Art.* 178.)

9. De gemeenschap van goederen, eenmaal door de voltrekking des huwelijks ingevoerd zijnde, kan, staande huwelijk, door onderlinge overeenkomst tusschen de echtgenooten niet worden opgeheven. (*Art.* 191.)

10. De gemeenschap van goederen eindigt alleen, wanneer het huwelijk door den dood, of door eene echtscheiding, bij vonnis van den Regter bepaald, ontbonden is, of wanneer de echtgenooten, ten overstaan van den Regter, van tafel, bed, bijwoning en goederen gescheiden zijn. (*Art.* 192.)

11. De gemeenschap van goederen door den dood geëindigd zijnde, wordt de gemeene boedel in tweeën gedeeld, en de eene helft aan den langstlevenden echtgenoot, en de we-

wederhelft aan de erfgenamen van den eerstgeſtorvenen uitgekeerd. (*Art.* 194.)

12. Schoon het huwelijk door den dood geëindigd is, blijft echter de gemeenſchap van goederen voortduren in deze twee gevallen: — *Voor eerst*, tuſſchen de minderjarige kinderen en erfgenamen van den eerſtſtervenden echtgenoot en den langſtlevenden, die, tot voogd of voogdeſſe van die kinderen zijnde aangeſteld, in den gemeenen boedel, als boedelhouder of boedelhouderesſe, blijft zitten, zonder eenen inventaris van dezelve gemaakt te hebben. — Deze gemeenſchap blijft voortduren tot den tijd toe, dat die inventaris gemaakt zal zijn, en heeft ten gevolge, dat alle vermeerderingen, die den boedel na den dood aankomen, voor de helft zijn ten voordeele van die kinderen, doch dat alle verminderingen alleen tot laste van den langſtlevenden komen. — *Ten tweeden*, tuſſchen den langſtlevenden echtgenoot en de erfgenamen van den eerſtſtervenden, die door denzelven, na doode van den langſtlevenden, tot erfgenamen geſteld zijn in de helft van al het geen de langſtlevende onverteerd en onvervreemd zal nalaten. — Het gevolg dezer voortdurende gemeenſchap is, dat alle vermeerderingen en verminderingen, die na doode van den eerſtſtervenden den boedel aankomen, mede door die

die erfgenamen genoten en gedragen worden. (*Art.* 196.)

GEMEENSCHAP VAN WINST EN VERLIES.

1. Welke bedingen daaromtrent bij huwelijks voorwaarden kunnen gemaakt worden. (*Art.* 64—74, *en* 90—92.) — Zie *Huwelijks voorwaarden.*

2. Schoon de gemeenschap van goederen bij huwelijks voorwaarden uitdrukkelijk is uitgesloten, heeft echter plaats de gemeenschap van winst en verlies, ten ware ook deze, bij die voorwaarden uitdrukkelijk uitgesloten mogt zijn. (*Art.* 179.)

3. Elk der echtgenooten deelt in de winsten, en draagt in de verliezen, ieder voor de helft, zoo daaromtrent geene andere bepaling bij huwelijks voorwaarden gemaakt is. (*Art.* 180.)

4. Winsten zijn in het gemeen alle vruchten, inkomsten en voordeelen, welke of iemands goederen, of zijn vlijt, arbeid, wetenschap, kunst, koophandel, nering, handwerk, ambt en dergelijken, of ook het geluk hem aanbrengen, en zijne bezittingen vermeerderen: verlies is in tegendeel al wat iemands bezittingen vermindert. (*Art.* 181.)

5. Onder winst is echter, in de enkele gemeenschap van winst en verlies, niet begre-

pen

pen al het geen één der echtgenoten, ſtaande huwelijk, bij erfenis, legaat of ſchenking verkrijgt, zonder onderſcheid, of het van nabeſtaanden, of van vreemden afkomſtig zij. (*Art.* 182.)

6. Jaarlijkſche, maandelijkſche, wekelijkſche of ſoortgelijke legaten, als mede lijfrenten, worden voor vruchten gerekend, en komen in deze gemeenſchap. (*Art.* 183.)

7. Onroerende goederen, ſtaande huwelijk aangekocht, en effecten, ſtaande huwelijk belegd of door koop verkregen, zijn gemeen tuſſchen echtgenooten, die in gemeenſchap van winst en verlies getrouwd zijn. (*Art.* 184.)

8. Rijzing of daling van de waarde der goederen, aan één der echtgenooten behoorende, wordt voor geen winst of verlies gerekend. (*Art.* 185.)

9. Verbetering van vaste goederen, door aanwas, aanſpoeling, vertimmering en dergelijken, wordt niet onder winst gerekend, maar bevoordeelt alleen den geen, aan wien de vaste goederen in eigendom toebehooren. (*Art.* 186.)

10. Schade of vermindering, door brand, watersnood, affpoeling, of anderzins veroorzaakt, behoort niet onder de gemeene verliezen, maar komt tot laste van den eigenaar, wiens

wiens goederen daar door beſchadigd zijn. (*Art.* 187.)

11. Alle ſchulden, waar van de oorzaak niet reeds vóór het huwelijk beſtaan heeft, maar die door beiden, of een van beide de echtgenooten, ſtaande huwelijk, gemaakt zijn, moeten als verliezen tot de gemeenſchap van winst en verlies gebragt worden, uitgezonderd het geen één der echtgenooten door misdaad verbeurt. (*Art.* 188.)

12. Borgtogten of vrijwillige donatiën van één der echtgenooten behooren, in geval van gemeenſchap van winst en verlies, niet tot de gemeene lasten of verliezen. (*Art.* 189.)

13. Het geen de eene echtgenoot, ter kwader trouw, en met blijkbaar opzet om zich te verrijken, gedaan heeft, moet in geval als voren, na ſcheiding van het huwelijk, aan den anderen echtgenoot vergoed worden. (*Art* 190.)

14. De gemeenſchap van winst en verlies, eenmaal door de voltrekking des huwelijks ingevoerd zijnde, kan, ſtaande huwelijk, door onderlinge overeenkomst tuſſchen de echtgenooten, niet worden opgeheven. (*Art.* 191.)

15. De gemeenſchap van winst en verlies eindigt alleen, wanneer het huwelijk door den dood, of door eene echtſcheiding, bij vonnis van den Regter bepaald, ontbonden is, of wanneer de echtgenooten, ten overſtaan van den

den Regter, van tafel, bed, bijwoning en goederen geſcheiden zijn. (*Art.* 192.)

16. Alle winst en verlies, na ſcheiding van het huwelijk voorvallende, maar waar van de oorzaak ſtaande huwelijk is geboren, is nog gemeen, en moet gedeeld worden. (*Art.* 193.)

17. De gemeenſchap van winst en verlies door den dood geëindigd zijnde, neemt de langſtlevende echtgenoot zijne eigene goederen naar zich, en rekent met de erfgenamen van den eerſtgeſtorvenen af. (*Art.* 195.)

GEMEENTE-GOEDEREN.

Gemeente-goederen zijn de zulken, op wier inkomſten of eigendom de inwoners van eene of meer Gemeenten een wettig verkregen regt hebben. (*Art.* 437.)

GENEESHEEREN.

De actie van Geneesheeren, wegens dienſten, wordt gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in de dienſten bewezen zijn. (*Art.* 1899.)

GEREGT. GEREGTELIJK.

1. In alle gevallen, wanneer de Weeskamer is uitgeſloten, moeten de voogden, eenige auto-

ri-

risatie of dergelijke behoevende, zich bij het Geregt vervoegen. (*Art.* 301, 302, 309, *en verscheiden anderen, in het Hoofdstuk van Voogdij.*)

2. De navolgende acten *moeten* geregtelijk gepasseerd worden:

a. De acten, waar bij men verklaart zich te beraden omtrent het aannemen of verwerpen van een erfenis of legaat. (*Art.* 940.)

b. De acten, waar bij de erfgenaam verklaart, of hij de erfenis aanvaardt, het zij zuiver en eenvoudig, het zij onder het vragen van beneficie van inventaris, dan of hij dezelve verwerpt. (*Art.* 945.)

c. De acten van opdragt van erfpacht. (*Art.* 1564.)

d. De acten van hijpotheek op eenig bijzonder onroerend goed. (*Art.* 1809.)

3. De navolgende acten *kunnen* geregtelijk, of voor Notaris en Getuigen gepasseerd worden:

a. Huwelijks voorwaarden. (*Art.* 59.)

b. De acten van overeenkomst, waar bij huwelijks voorwaarden, vóór de voltrekking van het huwelijk, met wederzijdsche toestemming der aanstaande echtgenooten, en van de genen, wier goedkeuring tot het huwelijk vereischt wordt, herroepen of veranderd worden. (*Art.* 86.)

c. De ſtaat en inventaris van den boedel, welken de voogden verpligt zijn te maken. (*Art.* 333.)

d. Testamenten, als welke niet kunnen beſtaan, ten ware dezelve voor twee Leden en den Secretaris van het Geregt van des testateurs woonplaats, of van eenige andere plaats binnen dit Rijk, of voor een Notaris en twee getuigen, mede zonder onderſcheid van plaats, gemaakt zijn. (*Art.* 625.)

e. De acte, waar bij de testateur verklaart van wil veranderd te zijn. (*Art.* 835.)

f. Acten van aanſtelling van executeurs. (*Art.* 886.)

g. De acte, waar bij men eene erfenis verwerpt. (*Art.* 928.)

h. Acten van lastgeving. (*Art.* 1728.)

i. Acten van algemeen verband, uit krachte van overeenkomst, mits dezelve bij het Geregt geregistreerd worden, wanneer zij voor Notaris en getuigen verleden zijn. (*Art.* 1810.)

GESCHENKEN.

1. Geſchenken tusſchen verloofden worden gerekend op hoop van het voorgenomen huwelijk te zijn gedaan. (*Art.* 54.)

2. Zoo dra de trouwbeloften vervallen, kunnen

nen de geſchenken wederzijds worden terug geëischt. (*Art.* 55.)

3. Doch die door ſchuld oorzaak is, dat de trouwbeloften vervallen, heeft geen regt om de geſchenken te rug te vorderen. (*Art.* 56.)

—— Zie voorts *Donatie.*

GESCHRIFT. Zie *Openbare acten. Onderhandsch geſchrift.*

GESLACHT.

1. Gevolg van legaten van zaken van een zeker geſlacht. (*Art.* 780—782.) — Zie *Legaten.*

2. De woorden, *naaste van het geſlacht*, beteekenen de erfgenamen bij verſterf, ook bij plaatsvervulling; ten zij het tegendeel uitdrukkelijk gewild is. (*Art.* 746.)

GETUIGEN.

1. Bij een Notarieel testament worden niet, als getuigen, toegelaten de eigene of aangehuwde zoons, of de klerken der Notarisſen, voor dewelke het testament gepasſeerd wordt. (*Art.* 628.)

2. De getuigen moeten zijn mansperſonen, hunne zinnen magtig, kunnende lezen en ſchrijven, boven de achttien jaren oud, en onderdanen des Konings. (*Art.* 629.)

3. Wanneer de testateur buiten ſtaat is om zijne naamteekening of zelfs een merk te ſtellen, moet het testament voor een Notaris en drie getuigen gepaſſeerd worden. (*Art.* 635.)

4. Van alle zaken, de ſom of de waarde van honderd en vijftig guldens te boven gaande, moet, zelfs vrijwillige bewaarnemingen niet uitgezonderd, eene authentieke of onderhandſche acte worden gemaakt, en wordt geen bewijs, hoe genaamd, door getuigen toegelaten van het geen boven of tegen den inhoud der acte gevorderd wordt, of van het geen men beweert, vóór, ten tijde, en na het maken der acte, gezegd te zijn; zelfs dan niet, wanneer over eene ſom of waarde, honderd en vijftig guldens of daar beneden bedragende, waar van men verkozen heeft een ſchriftelijk bewijs te maken, gehandeld wordt. —— Alles onverminderd het bepaalde bij de wetten, de commercie betreffende. (*Art.* 1259, 1579, *en* 1666.)

5. Wanneer, behalve het kapitaal, ook interesſen gevorderd worden, en dezelve, met het kapitaal vereenigd, de ſom van honderd en vijftig guldens te boven gaan, is de regel, bij het laatst voorgaande artikel vastgeſteld, hier op mede toepaſſelijk. (*Art.* 1260.)

6. Iemand eene vordering, de honderd en vijf-

tig

tig guldens te boven gaande, gedaan hebbende, kan niet meer tot het bewijs door getuigen toegelaten worden, al ware het, dat hij zijne primitive vordering tot die som verminderde. (*Art.* 1261.)

7. Het bewijs door getuigen wordt, zelfs in geval van eene vordering, welke honderd en vijftig guldens of daar beneden bedraagt, niet toegelaten, wanneer uitgemaakt is, dat de gevorderde som het overschot of een gedeelte eener grootere inschuld is, welke niet bij geschrift bewezen wordt. (*Art.* 1262.)

8. Indien iemand bij dezelfde instantie verscheiden vorderingen doet, voor welke hij geenen schriftelijken titel heeft, en die te zamen gevoegd meer dan de som van honderd en vijftig guldens bedragen, wordt het bewijs door getuigen niet toegelaten, zelfs niet wanneer hij beweert, dat de schulden uit verschillende oorzaken gesproten, en op verschillende tijden gemaakt zijn; ten ware het regt van vordering, door erfvolging, donatie, als anderzins, van verschillende personen afkomstig mogt zijn. (*Art.* 1263.)

9. Alle vorderingen, uit krachte van welken titel ook, die door geschrift niet volledig bewezen worden, moeten bij een en denzelfden eisch worden gedaan; zijnde de schuldeischer daar na in zijne andere vorderingen, van

welke geen ſchriftelijk bewijs aanwezig is, niet ontvankelijk. (*Art.* 1264.)

10. De hier voren gemelde bepalingen lijden uitzondering, wanneer een begin van bewijs door geſchrift aanwezig is. —— Men noemt *een begin van bewijs door geſchrift* alle ſchriftelijke acten, die voortgekomen zijn van den genen, tegen wien eene vordering gedaan wordt, of van den genen, dien hij vertegenwoordigt, en welke de geallegueerde zaak waarſchijnlijk maken. (*Art.* 1265.)

11. Ook lijden de opgegevene regelen uitzondering, wanneer een ſchuldeiſcher buiten ſtaat geweest is, om zich een ſchriftelijk bewijs der verbindtenis, welke ten zijnen behoeve aangegaan is, te bezorgen. —— Deze tweede uitzondering is toepaſſelijk:

a. Op verbindtenisſen, die uit quaſi-contracten, en uit delicten en quaſi-delicten ontſtaan.

b. Op bewaargeving uit noodzaak, bij gelegenheid van brand, inſtorting van gebouwen, oproer of ſchipbreuk, en op bewaargeving, welke door reizigers, in de herbergen, waar zij hun verblijf houden, gedaan wordt; alles naar gelang der qualiteit van den perſoon, en de omſtandigheden der zaak.

c. Op de verbindtenisſen, welke bij onvoorzie-

ziene toevallen, waar bij men geene ſchriftelijke acte heeft kunnen maken, aangegaan zijn; en

d. In geval een ſchuldeiſcher den titel, welke hem tot ſchriftelijk bewijs dienen moest, ten gevolge van een toeval, dat onvoorzien is, en van hooger hand komt, verloren heeft. (*Art.* 1066, *en* 1693.)

12. In de gevallen, waar in het bewijs door getuigen niet is uitgeſloten, moet het zelve, om volkomen te zijn, beſtaan in eene overeenſtemmende en beëedigde verklaring van ten minſten twee onbeſprokene en bevoegde perſonen, van het geen zij zelve gezien, gehoord en ondervonden hebben. (*Art.* 1067.)

13. Onbevoegde getuigen zijn:

a. Allen, die door eenig ziels- of ligchaamsgebrek verhinderd worden, om van de zaak goede wetenſchap te hebben, of die hunne wetenſchap niet op eene ontwijfelbare wijze kunnen te kennen geven;

b. Alle perſonen, welke beneden de achttien jaren oud zijn;

c. Alle meineedigen, eerloozen, of die zich tot het geven van getuigenis hebben laten omkoopen, of eenige belooning hebben ontvangen of doen toezeggen;

d. Allen, die tot de perſonen, voor of tegen welke het getuigenis dienen moet, in

zoodanige betrekking ſtaan, dat zij niet als onpartijdig kunnen beſchouwd worden, als daar zijn echtgenooten, bloedverwanten en nabeſtaanden, voogden, curateuren en pupillen onderling, perſoonlijke vijanden, en gebroodde bedienden;

e. Allen, die bij de zaak regtſtreeks of zijdelings belang hebben; en

f. Allen, die in de zelfde zaak eene der partijen als Practizijns bedienen of bediend hebben. (*Art.* 1268.)

14. Het getuigenis van perſonen, welker onbevoegdheid niet volſtrekt, maar enkel betrekkelijk is, kan evenwel door den Regter, in zaken, die niet wel voor ander bewijs vatbaar zijn, en, naar aanleiding der omſtandigheden, zoo veel of weinig in aanſchouw worden genomen, als hij, na eene onzijdige overweging van de geheele toedragt der zaak, in gemoede oordeelt te behooren. (*Art.* 1269.)

15. In het algemeen is elk gehouden om, daar toe geroepen zijnde, getuigenis der waarheid te geven. (*Art.* 1270.)

16. Van de verpligting tot het geven van getuigenis der waarheid worden vrijgeſteld:

a. Allen, die volſtrekt onbevoegde getuigen zijn;

b. Bloedverwanten en nabeſtaanden, in de

op-

op- en nedergaande linie, echtgenooten, broeders of zusters, en derzelver kinderen, voogden, curateuren en pupillen, in zaken rakende zoodanige perſonen, tot welke zij in eene der genoemde betrekkingen ſtaan;

c. Allen, die bij de zaak regtſtreeks, of een aanmerkelijk zijdelingsch belang hebben; en

d. Allen, die in dezelve zaak eene der partijen als Practizijns bedienen of bediend hebben. (*Art.* 1271.)

17. Wanneer een getuige door den dood is verhinderd geworden, zijne, onder preſentatie van eede, afgelegde verklaring te beëedigen, zal de Regter op dezelve zoodanig regard kunnen ſlaan, als hij, naar gelang der omſtandigheden, zal bevinden te behooren. (*Art.* 1272.)

18. In het algemeen moet de Regter met de meeste naauwkeurigheid nagaan, of ook de getuigen eenige beweegredenen hebben, om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen, en moet voorts uit de levenswijze, de zeden, den ſtand der getuigen, hunne wijze van voordragt, en alle andere omſtandigheden, derzelver geloofwaardigheid beoordeelen. (*Art.* 1272.)

GEVEN.

1. De verbindtenis om iets te geven bevat in zich de verpligting, om het goed te leveren, en voor het behoud van het zelve te zorgen tot de levering toe, als mede om, bij nalatigheid, de kosten, schaden en interessen aan den schuldeischer te vergoeden. (*Art.* 1052.)
2. De verpligting om voor het behoud van het goed te waken, het zij de overeenkomst alleen ten voordeele van een, of wel van beide de contracterende partijen, gemaakt is, brengt mede, dat men voor dat goed als een oplettend huisvader zorge dragen moet. —— Aan deze verpligting wordt in zommige contracten eene nog grootere, en in zommige andere eene mindere uitgebreidheid gegeven, volgens de bijzondere bepalingen, die hier van bij de behandeling van deze bedoelde contracten worden vastgesteld. (*Art.* 1053.)
3. De geen, die verpligt is voor het behoud van het goed te waken, is niet aansprakelijk voor schade, die door onvoorziene onheilen, of door onvermijdelijk geweld, buiten zijne schuld, veroorzaakt is, ten ware hij het gevaar van die onheilen op zich heeft genomen, of het onheil als een gevolg van nalatigheid moet gerekend worden. (*Art.* 1054.)
4. Voor nalatig wordt gehouden, die het goed niet

niet levert op den tijd, bij de overeenkomst bepaald, of die, wanneer geen tijd bepaald is, van de levering in gebreke blijft, na dat hij tot het doen derzelve is aangemaand. (*Art.* 1055.)

GEVOLGEN DER VERBINDTENISSEN.

1. Alle wettiglijk aangegaane overeenkomsten strekken aan de contracterende partijen tot eene wet. —— Zij kunnen niet herroepen worden, dan met wederzijdsche toestemming, of om wettige redenen. —— In de nakoming derzelve moet ter goeder trouwe worden te werk gegaan. (*Art.* 1050.)
2. Overeenkomsten zijn niet alleen verbindende ten aanzien van het geen bij dezelven uitdrukkelijk is bedongen, maar ook van het geen, naar den aard van dezelve overeenkomsten, door de billijkheid, het gebruik of de wet gevorderd wordt. (*Art.* 1051.)
3. Gevolgen der overeenkomsten ten aanzien van derden. (*Art.* 1077—1079.) —— Zie *Derden.*

GEWELD.

1. Onregtvaardig geweld, gepleegd tegen den geen, die eene verbindtenis aangaat, maakt de overeenkomst nietig, ook dan, wanneer het zelve gepleegd is door een derden, ten wiens be-

behoeve de overeenkomst niet gemaakt is. (*Art.* 1024.)

2. Onregtvaardig geweld heeft plaats, wanneer het zelve van zoodanigen aard is, dat het redelijker wijze moet geoordeeld worden op iemand indruk te maken, en hem te mogen doen vreezen, dat hij zijn perſoon of goederen aan een merkelijk en dadelijk nadeel bloot ſtellen zoude. —— In het beoordeelen daar van moet op de jaren, de kunne, en den ſtaat der perſonen, acht gegeven worden. (*Art.* 1025.)

3. Onregtvaardig geweld maakt eene overeenkomst nietig, als het zelve gepleegd is niet alleen tegen een der contractanten, maar ook tegen deszelfs echtgenoot, kinderen of ouders. (*Art.* 1026.)

4. De vrees, alleen uit eerbied jegens ouders of grootouders voortkomende, is uit haar zelve, en zonder eenig bijkomend onregtvaardig geweld, tot vernietiging der overeenkomst onvoldoende. (*Art.* 1027.)

5. Tegen een contract kan, op grond van onregtvaardig geweld, niet opgekomen worden, indien, na het ophouden van het geweld, het contract is goedgekeurd, het zij uitdrukkelijk, het zij ſtilzwijgende, het zij om dat men den tijd tot relief, door de wet bepaald, heeft laten voorbijgaan. (*Art.* 1028.)

6. Over-

6. Overeenkomſten, door onregtvaardig geweld aangegaan, zijn niet van zelf nietig, maar moeten bij vonnis van den Regter, na een volledig onderzoek, vernietigd of gerescindeerd worden. (*Art.* 1030.)

7. Vernietiging of rescisſie van aangegane overeenkomſten kan, gedurende den tijd van tien jaren, verzocht worden, in alle die gevallen, in welke geen korter tijd door de wet bepaald wordt. —— In geval van onregtvaardig geweld, begint die tijd te loopen van den dag, waar op het zelve opgehouden heeft. (*Art* 1225.)

GOEDEREN.

Alle zaken of goederen worden verdeeld in roerende en onroerende. (*Art.* 416.) — Zie voorts *Roerende. Onroerende.*

GOUD EN ZILVER.

Wat onder een legaat van goud en zilver verſtaan wordt, (*Art.* 811.) —— Zie *Legaten.*

GRAAD.

1. Tot welken graad van bloedverwantſchap, of affiniteit, de huwelijken verboden zijn. (*Art.* 103—106.) —— Zie *Huwelijk.*

3. Geene fideïcommisſen zijn verder geoorloofd

of

of beſtaanbaar, dan tot de derde devolutie van het goed. (*Art.* 744.)

3. De betrekking der bloedverwantſchap wordt berekend naar het getal der generatiën. —— Iedere generatie maakt een *graad* uit. (*Art.* 855.)

4. De opvolging van graden maakt de *linie*: men noemt eene *regte linie* de opvolging van graden tusſchen perſonen, die de een van den anderen afſtammen; *zijdlinie* de opvolging van graden tusſchen de perſonen, die niet van elkander afſtammen, maar eenen gemeenen ſtamvader hebben. —— De regte linie wordt onderſcheiden in de *regt nedergaande* en *regt opgaande* liniën. — De eerſte maakt het verband tusſchen den ſtamvader en die van hem afſtammen; de laatſte verbindt een perſoon met die genen, van welke hij afſtamt. (*Art.* 856.)

5. In de regte linie wordt de regel in acht genomen, dat er tusſchen de perſonen zoo vele graden zijn, als er generatiën beſtaan; derhalve ſtaat een kind, met betrekking tot zijnen vader, in den eerſten graad; een kindskind in den tweeden, en, wederkeerig een vader tot zijn kind, mede in den eerſten, en een grootvader tot zijn kindskind mede in den tweeden graad. (*Art.* 857.)

6. In de zijdlinie worden de graden gerekend naar

naar de generatiën, van den eenen bloedverwant af naar boven, tot den gemeenen ſtamvader, welke echter niet mede geteld wordt, toe, en van deze af weder naar beneden tot aan den anderen bloedverwant; twee broeders beſtaan derhalve elkander in den tweeden graad, oom en neef in den derden, volle neven in den vierden graad, en zoo vervolgens. (*Art.* 858.)

7. Bloedverwanten, verder dan in den twaalfden graad aan den overledenen beſtaande, erven niet bij verſterf. (*Art.* 876.)

GROOTMOEDER.

In de aanſtelling van voogden, door de Weeskamer of het Geregt, wordt boven alle anderen de voorrang gegeven aan de moeder of grootmoeder, zoo lang zij tot geen ander huwelijk overgaan, met bijvoeging echter van eenen tweeden voogd, indien het belang der minderjarigen zulks vordert. (*Art.* 305.)

H.

HAVENS.

De havens worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen. (*Art.* 433.)

HEININGEN.

Heiningen, tot afſcheiding of afſluiting voor twee erven dienende, worden, zoo geene waarſchijnlijke redenen het tegendeel aanduiden, gehouden voor gemeen. (*Art.* 564.) — Zie *Erfſcheidingen*, *No.* 12.

HERBERGIERS.

1. Herbergiers of logement-houders zijn, even als bewaarnemers, verantwoordelijk voor de goederen, door reizigers, die zich bij hen ophouden, aangebragt. —— De bewaarneming van die ſoort van goederen wordt gehouden voor eene noodzakelijke bewaarneming. (*Art.* 1695.)
2. Zij zijn verantwoordelijk wegens diefſtal of beſchadiging der goederen van de reizigers, het zij de diefſtal of beſchadiging van die goe-

goederen door hunne bedienden of geëmploijeerden, of door gaande en komende vreemdelingen begaan of toegebragt zijn. (*Art.* 1696.)

3. Doch zij zijn niet verantwoordelijk voor diefstallen, gewapenderhand, of op eene andere zeer gewelddadige wijze gepleegd. (*Art.* 1697.)

4. De actie van herbergiers en tafelhouders, wegens logement en kost, wordt geprescriheerd door verloop van twee jaren, ingaande met het einde van de maand, waar in het logement en de kost verstrekt zijn. (*Art.* 1898.)

HERROEPING.

1. Herroeping van huwelijks-voorwaarden, hoe op eene bestaanbare wijze gedaan kan worden. (*Art.* 86—92.) —— Zie *Huwelijks-voorwaarden.*

2. Hoe testamenten kunnen herroepen worden. (*Art.* 835—838.) —— Zie *Testament.*

3. Overeenkomsten kunnen niet herroepen worden, dan met wederzijdsche toestemming, of om wettige redenen. (*Art.* 1050.)

4. Van het herroepen van donatien. (*Art.* 1335, 1341—1355.) — Zie *Donatie.*

5. Van herroeping van lastgeving. (*Art.* 1746—1749.) —— Zie *Lastgeving.*

HOEVEELHEID.

Van legaten van eene hoeveelheid vruchten, enz. (*Art.* 786—789.) —— Zie *Legaten.*

HOLLANDERS.

Op welken voet de huwelijken, in een vreemd land aangegaan tusschen twee Hollanders, of een Hollander en een vreemdeling, in dit Rijk voor wettig gehouden worden. (*Art.* 133 *en* 134.) — Zie *Huwelijks-geboden.* — Zie voorts *Burgerlijke regten.*

HOOGER BEROEP.

Die zich bij een verleend confinement of curatele bezwaard acht, mag daar van komen in hooger beroep; maar inmiddels moet het verleende confinement of curatele voortduren. (*Art.* 399.)

HUISRAAD. Zie *Meubelen.*

HUIZEN.

1. De huurder is verpligt borg te ſtellen voor de voldoening der huurpenningen van huizen, ten ware hij kan aantoonen eene genoegzame waarde aan meubelen, tot zekerheid van den verhuurder, in het huis gebragt te hebben. (*Art.* 1516.)

2. Een

2. Een tweede huurder is, ten aanzien van den eigenaar, gehouden tot het beloop van den huurprijs, welken hij, op het oogenblik van eene geregtelijke aanspraak, aan den eersten huurder schuldig kan zijn, zonder dat het hem vrijstaat zich te beroepen op betalingen vóór den verschijndag, of bij voorbetaling, gedaan. —— Betalingen, door den tweeden huurder, het zij uit krachte van een in het huurcontract uitgedrukt beding, het zij ten gevolge van plaatselijke gebruiken, gedaan, worden niet geacht vóór den verschijndag, of bij voorbetaling, gedaan te zijn. (*Art.* 1517.)

3. Reparatiën aan winkelkasten, en losse blinden, tot sluiting van winkels geschikt, als mede reparatiën van vensterglazen, zoo binnens huis als buiten het zelve, komen voor rekening van den huurder, en is de verhuurder dienvolgende tot deze reparatiën niet gehouden. (*Art.* 1518.)

4. De huurder is echter tot de reparatiën, in het vorig *No.* vermeld, niet gehouden, wanneer dezelve door ouderdom van het gehuurde goed, of door onvermijdelijke toevallen van hooger hand, veroorzaakt worden. (*Art.* 1519.)

5. Eene huur van meubelen, om een geheel huis, woning, winkel of kamers, daar me-

de te meubeleren, wordt gerekend voor zoo lang aangegaan te zijn, als de huizen, woningen, winkels of kamers, volgens plaatselijk gebruik, doorgaans verhuurd worden. (*Art.* 1520.)

6. De huur van kamers of appartementen wordt geacht voor één jaar aangegaan te zijn, wanneer dezelve aangegaan is tegen zoo veel in het jaar: —— bij de maand, wanneer dezelve aangegaan is tegen zoo veel in de maand: —— bij de week, wanneer dezelve aangegaan is tegen zoo veel voor elke week. —— Indien niet blijkt, dat de huur tegen zoo veel in het jaar, in de maand of in de week, aangegaan is, wordt dezelve geacht volgens plaatselijk gebruik te zijn aangegaan. (*Art.* 1521.)

7. Wanneer de huurder van een huis of kamers, na het eindigen van den bij schriftelijk contract bepaalden huurtijd, in het bezit van het gehuurde blijft, en daar in door den verhuurder gelaten wordt, wordt hij gerekend in het bezit te blijven op de vorige conditiën, voor den tijd bij plaatselijk gebruik bepaald, en kan het gehuurde niet verlaten, noch uit het zelve verdreven worden, dan na gedane tijdelijke opzegging, ingevolge het gebruik van de plaats. (*Art.* 1522.)

8. In geval de huur door de schuld van den huur-

huurder te niet gaat, is deze gehouden tot betaling van den huurprijs, gedurende den tijd, die tot wederverhuring noodig is; onverminderd zijne verpligting tot vergoeding van de kosten, ſchaden en interesſen, welke uit deszelfs misbruik van het gehuurde hebben kunnen ontſtaan. (*Art.* 1523.)

9. De verhuurder kan de huur niet doen eindigen door te verklaren, dat hij het verhuurde huis zelf wil betrekken, ten ware het tegendeel bedongen is. (*Art.* 1524.)

10. Indien bij het huurcontract aan den verhuurder de bevoegdheid gelaten is, om het gehuurde, des goedvindende, zelf te kunnen betrekken, is hij niettemin verpligt de huur vooraf, op den tijd bij plaatſelijk gebruik bepaald, op te zeggen. (*Art.* 1525.)

HUUR EN VERHURING.

1. Er beſtaan tweederlei ſoorten van contracten van huur en verhuring, als: *huur van zaken*; en *huur van dienſten*. (*Art.* 1477.)

2. Een contract van *huur en verhuring van zaken* is eene overeenkomst, waar bij de eene partij zich verbindt, om de andere het genot te doen hebben van eene zaak, gedurende eenen bepaalden tijd, en voor eenen bepaalden prijs, dewelke de andere daarentegen aanneemt te betalen. (*Art.* 1478.)

3. Een contract van *huur en verhuring van dienſten* is eene overeenkomst, waar bij de eene partij zich verbindt, om voor de andere iets, tegen betaling van een tusſchen hen bepaald loon, te verrigten. (*Art.* 1479.)

4. Huur en verhuring komt in haren aard overeen met koop en verkoop; en de daaromtrent voorvallende verſchillen moeten beoordeeld worden naar het geen bij den titel van *koop* en *verkoop* vastgeſteld is, voor zoo verre de wet deswegens geene bijzondere bepaling opgeeft. (*Art.* 1480.)

5. Men kan allerlei ſoorten van goederen, zoo roerende als onroerende, verhuren. (*Art.* 1481.)

6. Huur en verhuring kan, of bij geſchrift, of bij monde, worden aangegaan. (*Art.* 1482.)

7. De huurder heeft het regt, om het gehuurde, het zij geheel of gedeeltelijk, weder aan een ander te verhuren, ten ware hem de bevoegdheid daar toe bij het contract, het zij voor het geheel of ten deele, mogt benomen zijn. (*Art.* 1483.)

8. De verhuurder is, uit den aard van het contract, en zonder dat daar toe eenig bijzonder beding noodig is, gehouden:

a. De verhuurde zaak aan den huurder te leveren;

b. Die

b. Die zaak te onderhouden in zoodanigen ſtaat, dat dezelve dienen kan tot het gebruik, waar toe zij verhuurd is; en

c. Den huurder het volkomen en ongeſtoord genot van dezelve te doen hebben, zoo lang de huur duurt. (*Art.* 1484.)

9. De verhuurder is verpligt de zaak in goeden ſtaat van onderhoud te leveren, en daar aan, zoo lang de huur duurt, alle die reparatiën te doen, welke noodzakelijk zijn; met uitzondering nogtans van de gene, die, volgens de wet of overeenkomst, ten laste van den huurder komen. (*Art.* 1485.)

10. Indien de verhuurde zaak, gedurende den huurtijd, bij toeval, geheel en al vergaan is, vervalt het contract van zelf; indien de zaak ſlechts ten deele vergaan is, kan de huurder, naar gelang der omſtandigheden, of eene vermindering van den huurprijs, of de vernietiging van de huur zelve, vorderen, doch hij kan in geen dier beide gevallen aanſpraak op ſchadevergoeding maken. (*Art.* 1486.)

11. De verhuurder mag, gedurende den huurtijd, geene andere gedaante of inrigting aan de verhuurde zaak geven. (*Art.* 1487.)

12. Indien de verhuurde zaak, gedurende den huurtijd, dringende reparatiën, welke niet tot na het eindigen van den huurtijd kunnen uitgeſteld worden, vordert, is de huurder ver-

pligt te gedogen, dat dezelve daar aan gedaan worden, offchoon hij daar door eenig ongemak lijdt, en, gedurende den tijd, die tot de reparatie beſteed wordt, van het gebruik van een gedeelte van het verhuurde verſtoken zijn mogt: —— Doch, zoo het doen dier reparatiën langer dan veertig dagen duurt, wordt de huurprijs verminderd in evenredigheid van het gehuurde, waar van de huurder is verſtoken geweest: —— Indien de reparatiën van zoodanigen aard zijn, dat daar door het gehuurde, het geen ter bewoning van den huurder en zijn huisgezin dienen moet, onbewoonbaar wordt, kan dezelve de huur doen verbreken. (*Art.* 1488.)

13. Wanneer de huurder in het genot zijner huur verhinderd wordt, zonder dat de geen, die deze verhindering toebrengt, eenig regt of actie op het verhuurde goed zelve voorwendt te hebben, is de verhuurder niet gehouden den huurder tegen deze verhindering te vrijwaren. (*Art.* 1489.)

14. Indien deze verhindering daarentegen geſchiedt uit hoofde van een regt of aanſpraak, het welk de geen, die de verhindering toebrengt, op den eigendom van het goed voorwendt te hebben, kan de huurder eene aan de toegebragte verhindering evenredige vermindering van den huurprijs vorderen; mits

hij

hij van de ſtoornis en verhindering wettelijke aanzegging aan den verhuurder gedaan heeft. (*Art.* 1490.)

45. Indien zij, die den huurder in het ongeſtoord bezit van het gehuurde feitelijk hebben geturbeerd, eenig regt op dat goed beweren te hebben, of indien de huurder door hen geregtelijk gedagvaard wordt, ten einde gecondemneerd te worden om het gehuurde, het zij geheel of ten deele, te ontruimen, of de uitoefening van eenig ſervituut op het zelve te gedogen, moet de huurder den verhuurder tot vrijwaring oproepen, en op zijn verzoek van de inſtantie ontſlagen worden, mits noemende den verhuurder, van wien hij zijn bezit ontleent. (*Art.* 1491.)

46. De huurder is voornamelijk verpligt:

a. Om het gehuurde te gebruiken als een goed huisvader, en overeenkomſtig de beſtemming, welke daar aan, bij het aangaan van de huur, gegeven is, of daar aan, indien er geen expres beding is, naar aanleiding der omſtandigheden, behoort gegeven te worden; en

b. Om de bedongene huurpenningen op den bepaalden tijd te betalen. (*Art.* 1492.)

47. Indien de huurder het gehuurde tot een ander einde gebruikt, dan waar toe het zelve bij het aangaan van de huur beſtemd was,

of op eene wijze van hetzelve gebruik maakt, uit welke voor den verhuurder ſchade zou kunnen ontſtaan, kan deze, al mede naar aanleiding der omſtandigheden, de huur doen vernietigen. (*Art.* 1493.)

18. Wanneer, bij het aangaan van de huur, eene beſchrijving van den ſtaat van het verhuurde gemaakt is, is de huurder gehouden, het zelve in dien ſtaat weder op te leveren, waar in hij het, volgens de beſchrijving, aanvaard heeft; met uitzondering echter van het geen door ouderdom, of toevallen van hooger hand, vergaan, of in waarde verminderd is. (*Art.* 1494.)

19. Wanneer, bij het aangaan van de huur, zoodanige beſchrijving niet gemaakt is, wordt de huurder verondersteld het gehuurde in goeden ſtaat, ten aanzien van dat onderhoud, het welk, volgens de wet, ten laste van den huurder komt, aanvaard te hebben; en is hij verpligt het zelve in dien ſtaat weder over te leveren, ten ware hij het tegendeel bewijst. (*Art.* 1495.)

20. De huurder is aanſprakelijk voor de ſchaden en verliezen, aan het gehuurde gedurende den huurtijd toegekomen, ten ware hij bewijst dat zulks buiten zijne ſchuld geſchied is. (*Art.* 1496.)

21. De huurder is verantwoordelijk voor brand, ten

ten ware hij bewijst, dat de brand door een onvoorzien onheil, of door toeval van hooger hand, of door een gebrek in de conſtructie van het gebouw, of door het vuur van een naburig huis veroorzaakt is. (*Art.* 1497.)

22. Wanneer een gebouw aan verſcheidene huurders verhuurd is, zijn deze allen, in geval van brand, voor het geheel verantwoordelijk, ten ware zij bewijzen, dat de brand in de woning van een van hen ontſtaan is, in welk geval deze alleen verantwoordelijk is, of ten ware dat eenige van dezelve bewijzen, dat de brand niet bij hen heeft kunnen ontſtaan, in welk geval deze van alle verantwoordelijkheid bevrijd zijn. (*Art.* 1498.)

23. De huurder is verantwoordelijk voor de ſchade en verliezen, door zijne huisgenoten, of de genen, aan wien hij de huur mogt overgedaan hebben, aan het gehuurde toegebragt. (*Art.* 1499.)

24. De huurder mag, bij ontruiming van het gehuurde goed, weder afbreken en naar zich nemen, al het geen hij daar aan, op zijn eigen kosten, heeft doen maken; mits zulks gedaan worde zonder beſchadiging van het goed. (*Art.* 1500.)

25. De huur mondeling aangegaan zijnde, kan geen van de partijen dezelve oogenblikkelijk doen ophouden, maar is hij, die de huur wil

wil doen eindigen, verpligt, dezelve aan den ander zoo lang te voren op te zeggen, als het plaatſelijk gebruik medebrengt. (*Art.* 1501.)

26. De huur, ſchriftelijk aangegaan zijnde, houdt bij het eindigen van den bepaalden huurtijd van zelf op, zonder dat eene voorafgaande opzegging noodig zij, ten zij het tegendeel bedongen is. (*Art.* 1502.)

27. Wanneer de huurder bij het eindigen van eene huur, van welke een ſchriftelijk contract aanwezig is, zonder dat bij hetzelve eene opzegging is bedongen, in het bezit van het gehuurde blijft, en daar in door den verhuurder gelaten wordt, ontſtaat daar door eene nieuwe huur, waar van het gevolg, bij het artikel, betreffende mondelinge huur en verhuring, is geregeld. (*Art.* 1503.)

28. Wanneer de eene partij aan de andere de huur opgezegd heeft, wordt dezelve, offchoon de huurder in het bezit van het gehuurde mogt gebleven zijn, niet geacht ſtilzwijgende te zijn vernieuwd. (*Art.* 1504.)

29. In de gevallen, bij de twee voorgaande *No's.* vermeld, zijn de borgen, welke voor de nakoming van het huur-contract mogten geſteld zijn, niet aanſprakelijk voor de verpligtingen, die uit de verlenging der huur ontſtaan. (*Art.* 1505.)

30. Het

30. Het contract van huur gaat te niet, wanneer de verhuurde zaak vergaat, en wanneer de verhuurder en huurder reſpectivelijk in gebreke blijven van aan derzelver verbindtenisſen te voldoen. (*Art.* 1506.)

31. Het contract van huur en verhuring wordt door den dood van den verhuurder of huurder niet vernietigd. (*Art.* 1507.)

32. Wanneer de verhuurder het verhuurde verkoopt, kan de kooper den huurder niet noodzaken om het gekochte te ontruimen, wanneer deze van een behoorlijk huur-contract voorzien is, ten ware de verhuurder het regt om den huurder, in geval van verkoop, het gehuurde door den kooper te kunnen doen ontruimen, bij het contract uitdrukkelijk had voorbehouden. (*Art.* 1508.)

33. Wanneer partijen bij het aangaan van de huur overeengekomen zijn, dat de kooper, in geval van verkoop, den huurder het verhuurde zoude kunnen doen ontruimen, doch daar bij geen beding gemaakt is omtrent de kosten, ſchaden en interesſen, is de verhuurder gehouden dezelve aan den huurder te vergoeden, op den voet, bij de navolgende artikelen vastgeſteld. (*Art.* 1509.)

34. Indien het verkochte beſtaat in een huis, of in een gedeelte van hetzelve, of in een winkel, betaalt de verhuurder aan den huurder, die

die het verhuurde ontruimen moet, voor kosten, ſchaden en intereſſen, zoo veel als de huurprijs bedraagt, gedurende den tijd, welke, volgens plaatſelijk gebruik, tuſſchen de opzegging der huur en de dadelijke ontruiming verloopen moet. (*Art.* 1510.)

35. Indien het verkochte beſtaat in landen, betaalt de verhuurder aan den huurder, tot ſchadeloosſtelling, zoo veel als een derde gedeelte van de huurpenningen, gedurende den tijd, welken de huur nog loopen moest, bedraagt. (*Art.* 1511.)

36. Indien het verkochte beſtaat in fabrijken, trafijken of andere ſtichtingen, die een groot uitſchot van penningen vorderen, wordt de ſchadeloosſtelling door der zaak kundigen geregeld. (*Art.* 1512.)

37. Bovendien is de kooper, die, uit kragte van het bepaalde bij een huur-contract, gebruik wil maken van de bevoegdheid, om den huurder het gekochte te doen ontruimen, gehouden, den huurder van huizen, zoo lang te voren te waarſchuwen, als het plaatſelijk gebruik medebrengt; en moet den huurder van landen ten minſten een jaar te voren waarſchuwen. (*Art.* 1513.)

38. De huurders kunnen niet eerder genoodzaakt worden om het verkochte te ontruimen, dan na dat de hier voren gemelde kosten, ſchaden

den en interesſen aan hun door den verhuurder, of door den nieuwen eigenaar betaald zijn. (*Art.* 1514.)

39. Die eenig verhuurd goed koopt, onder beding dat de verkooper het zelve binnen eenen bepaalden tijd weder vermag in te koopen, kan van de bevoegdheid, om den huurder het verkochte te doen ontruimen, geen gebruik maken, dan na dat, de tijd van het beding verſtreken zijnde, hij onherroepelijk eigenaar van het gekochte geworden is. (*Art.* 1515.)

40. Van huur van huizen in het bijzonder. (*Art.* 1516—1525.) — Zie *Huizen.*

41. Van huur van landen in het bijzonder. (*Art.* 1526—1541.) — Zie *Landen.*

42. De huur van dienſten bepaalt zich voornamelijk tot drie ſoorten:

a. De huur van dienstboden;

b. Die van voerlieden en ſchippers, perſonen of goederen overbrengende; en

c. Die van aannemers en ambachtslieden. (*Art.* 1542.)

43. Van huur van dienstboden. (*Art.* 1543 *en* 1544.) — Zie *Dienstboden.*

44. Van voerlieden en ſchippers. (*Art.* 1545—1549.) — Zie *Voerlieden.*

45. Van aannemers en ambachtslieden. (*Art.* 1550—1562.) — Zie *Aannemers.*

HUURPENNINGEN.

Huurpenningen van huizen en landen worden gepreſcribeerd door verloop van vijf jaren. (*Art.* 1904.)

HUWELIJK.

1. Van de huwelijken zullen acten worden opgemaakt, en openbare registers worden gehouden. (*Art.* 19—21.) —— Zie *Geboorte.*
2. Van trouwbeloften, of verbindtenisſen tot het aangaan van een huwelijk. (*Art.* 40—56.) — Zie *Trouwbeloften.*
3. Van huwelijks-voorwaarden. (*Art.* 57—98.) — Zie *Huwelijks-voorwaarden.*
4. Jongmans, onder de volle achttien, en jonge doehters, onder de volle vijftien jaren, mogen geen huwelijk aangaan. (*Art.* 99.)
5. De Koning verleent nogtans dispenſatie van het vermelde in het voorgaande *No.*, wanneer daar voor zeer dringende en zwaarwigtitige redenen aanwezig zijn. (*Art.* 100.)
6. De wederzijdſche toeſtemming wordt tot het wezen van het huwelijk vereischt. (*Art.* 101.)
7. Een man kan maar éene vrouw, en eene vrouw maar éénen man, te gelijker tijd, in huwelijk hebben. (*Art.* 102.)
8. Perſonen, die elkander in de opgaande en nederdalende linie beſtaan, het zij door wetti-

ge,

ge, het zij door onwettige geboorte, of ook door aanhuwelijken, mogen te zamen niet trouwen. (*Art.* 103.)

9. In de zijd-linie is het huwelijk verboden, tusschen broeder en zuster van heelen of halven bedde, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, het zij door aanhuwelijken, aan elkander beſtaande. (*Art.* 104.)

10. Oom en nicht, moei en neef, van heelen of halven bedde, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, het zij door aanhuwelijken, als zoodanig aan elkanderen beſtaande, mogen niet met elkander trouwen. (*Art.* 105.)

11. De Koning verleent nogtans, daar toe redenen vindende, dispenſatie van het vermelde bij de beide laatstvoorgaande *No's*, voor zoo verre daar bij echtverbindtenisſen van nabeſtaanden bij aanhuwelijking verboden zijn. (*Art.* 106.)

12. Perſonen, die met elkander in overſpel geleefd hebben, mogen nimmer te zamen een huwelijk aangaan. (*Art.* 107.)

13. Een voogd of curator, of iemand van des voogds of curators kinderen, mag niet trouwen met den geen, die onder deszelfs voogdij of curatele ſtaat, of geſtaan heeft, ten zij vooraf door den voogd of curator, ten over-

ſtaan van den Regter, rekening en verantwoording zal zijn gedaan. (*Art.* 108.)

14. Kinderen, zoo wel meerderjarigen als minderjarigen, al is het dat dezelve reeds te voren getrouwd zijn geweest, kunnen, zoo lang hun vader en moeder, of een van beiden in leven zijn, zonder derzelver toeſtemming, geen huwelijk aangaan; in geval van verſchil van gevoelens zal de toeſtemming van den vader genoegzaam zijn. (*Art.* 109.)

15. Indien een der beide ouders overleden ware, of in de onmogelijkheid om zijnen wil te kennen te geven, zal de toeſtemming van den anderen genoegzaam zijn. (*Art.* 110.)

16. De Koning verleent nogtans, daar toe redenen vindende, dispenſatie van het gemelde in *No.* 14, in gevalle de beide ouders, of die van beiden, welke nog maar alleen in leven is, uitlandig, of door gebrek aan verſtandelijke vermogens in de onmogelijkheid mogten zijn om hunnen wil te kennen te geven. (*Art.* 111.)

17. Ouders, ſchoon wegens verkwisting, of om andere redenen, behalve zinneloosheid, onder curatele geſteld of gevangen, of geconfineerd zijnde, behouden het zelfde regt, omtrent het geven hunner toeſtemming. (*Art.* 112.)

18. Een onecht kind kan geen huwelijk aangaan,

gaan, zonder toeſtemming van de moeder. (*Art.* 113.)

19. De ouders kunnen aan hunne minderjarige kinderen hunne toeſtemming weigeren, zonder dat zij verpligt zijn daar van eenige redenen te geven. (*Art.* 114.)

20. Kinderen meerderjarig of geëmancipeerd zijnde, mogen de ouders aan dezelve hunne toeſtemming niet weigeren, dan om wettige redenen, welke zij, daar toe opgeroepen zijnde, gehouden zijn te kennen te geven. (*Art.* 115.)

21. Ouderlooze, minderjarige kinderen hebben, tot het aangaan van een huwelijk, de toeſtemming van hunnen voogd of voogden noodig, voor zoo verre dezelve niet enkel met het beheer der goederen, maar ook met de perſoonlijke opvoeding van den minderjarigen belast zijn. (*Art.* 116.)

22. De voogden kunnen nooit volſtaan met eene enkele weigering, zonder reden te geven, maar zijn in alle gevallen verpligt, hunne redenen van afkeuring aan de daar toe bevoegde magt voor te dragen. (*Art.* 117.)

23. Ouderlooze meerderjarige perſonen hebben, tot het aangaan van een huwelijk, niemands toeſtemming noodig, behalve van hunnen curator, indien zij om eenige reden onder curatele ſtaan. (*Art.* 118.)

24. Van ondertrouw en voltrekking des huwelijks; als mede van het ſtuiten der geboden of huwelijks-afkondigingen. (*Art.* 119—139.) — Zie *Ondertrouw. Huwelijks-geboden. Trouwen.*

25. Beide echtgenooten worden door het huwelijk van de ouderlijke magt, en uit de voogdij hunner voogden ontſlagen, en zulks zoo wel met opzigt tot hunne perſonen als tot hunne goederen. (*Art.* 140.)

26. Een minderjarige weduwenaar of weduwe valt zelfs niet weder in de ouderlijke magt of onder voogdij. (*Art.* 141.)

27. De vrouw volgt de regtbank van haren man. (*Art.* 142.)

28. De man is aan zijne vrouw beſcherming, de vrouw aan haren man gehoorzaamheid verſchuldigd. (*Art.* 143.)

29. De vrouw is verpligt om bij haren man te wonen, en denzelven te volgen overal, alwaar hij goedvindt zijn verblijf te vestigen; —— de man is verpligt haar te ontvangen, en haar, naar mate van zijn vermogen en van zijnen ſtand, van alles te verzorgen, wat tot de behoeften des levens noodig is. (*Art.* 144.)

30. Tot de gemeene huishouding is elk verpligt zijne inkomſten en verdienſten getrouwelijk in te brengen, ten ware bij de huwelijks-voorwaar-

waarden daaromtrent eene andere bepaling is gemaakt. (*Art.* 145.)

31. Iemand, trouwende met een man of vrouw, minderjarige voorkinderen hebbende, is gedurende het huwelijk verpligt tot het mede opvoeden van die voorkinderen, en het mede dragen der daar op vallende kosten, voor zoo verre dezelve uit der kinderen eigene goederen niet kunnen gevonden worden. (*Art.* 146.)

32. Van de voogdij van den man. (*Art.* 147—171.) —— Zie *Voogdij. Vrouwen. Man.*

33. Van gemeenſchap van goederen, en van gemeenſchap van winst en verlies. (*Art.* 172—190.) —— Gemeenſchap, door overeenkomst niet op te heffen. (*Art.* 191.) —— Hoe gemeenſchap eindigt. (*Art.* 192 *en* 193.) —— Van ſcheiding van den gemeenen boedel. (*Art.* 194.) —— Van afrekening wegens winst en verlies. (*Art.* 195.) —— Van voortduring der gemeenſchap van goederen na den dood. (*Art.* 196.) —— Zie *Gemeenſchap van goederen. Gemeenſchap van winst en verlies.*

34. Van disſolutie of ontbinding des huwelijks. (*Art.* 197—199.) —— Zie *Disſolutie.*

35. Van tweede huwelijken. (*Art.* 200—212.) —— Zie *Tweede huwelijken.*

36. Van nulliteit des huwelijks. (*Art.* 213—217.) —— Zie *Nulliteit.*

37. Van echtſcheiding. (*Art.* 218—228.) —— Zie *Echtſcheiding.*

38. Van ſeparatie of ſcheiding van tafel, bed, bijwoning en goederen. (*Art.* 229—241.) — Zie *Separatie.*

HUWELIJKS-GEBODEN.

1. De verloofde perſonen in ondertrouw zijnde aangenomen, moeten daar van drie openbare afkondigingen worden gedaan, telkens met een tuſſchen-verloop ten minſten van zes dagen. (*Art.* 126.)

2. Die tijd kan echter om dringende redenen, die geen uitſtel toelaten, verkort worden door den Koning, of door de plaatſelijke autoriteit, daar mede belast. (*Art.* 127.)

3. Deze afkondigingen moeten gedaan worden op de woonplaatſen der in ondertrouw aangenomene perſonen, als mede daar zij het laatſte jaar gewoond hebben. (*Art.* 128.)

4. Indien het huwelijk niet voltrokken is binnen een jaar na de laatſte of derde afkondiging, kan het zelve naderhand niet voltrokken worden, ten ware er op nieuw drie afkondigingen, in voege voormeld, geſchieden. (*Art.* 129.)

5. Wanneer de afkondigingen op alle plaatſen, waar

waar dezelve gedaan moeten worden, onverhinderd zijn afgeloopen, en daar van bij ſchriftelijk bewijs blijkt, zullen de verloofden, ter plaatſe waar zij, of één van hun, woonachtig zijn, bij de daar toe bevoegde plaatſelijke autoriteit in den huwelijken ſtaat bevestigd worden. (*Art.* 130.)

6. Met het verrigten van deze trouw wordt het huwelijk voor wettig voltrokken gehouden. (*Art.* 131.)

7. Een der verloofden, na het eindigen dier afkondigingen onwillig zijnde, om zich te laten trouwen, zal de daar toe bevoegde plaatſelijke autoriteit, op aanzoek of aanklagte van eene der partijen, naar de redenen van die onwilligheid onderzoek doen, en, dezelve bedenkelijk vindende, partijen naar den gewonen weg van regten verwijzen, of, dezelve blijkbaar ongegrond oordeelende, iemand benoemen, om den onwilligen te vertegenwoordigen, en alzoo de huwelijks-plegtigheid te voltrekken. (*Art.* 132.)

8. Een huwelijk, in een vreemd land aangegaan tusſchen twee Hollanders, of een Hollander en een vreemdeling, zal in dit Rijk voor wettig gehouden worden, wanneer het zelve naar de huwelijks-plegtigheden van dat land voltrokken is, mits zijnde voorafgegaan door de afkondigingen, hier voren in *No.*

1—3 vermeld, en mits het zelve huwelijk tegen de wetten van Holland niet aanloopt. (*Art.* 133.)

9. Binnen drie maanden na de te rug komst van den Hollander in het vaderland, moet de acte van het voltrekken des huwelijks geregistreerd worden ter Secretarie of Griffie der plaats, alwaar de in het vorige *No.* vermelde echtgenooten als dan woonachtig zijn. (*Art.* 134.)

10. Het ſtaat een ieder vrij, om, op grond van vroegere en niet vervallen trouwbeloften, of van eerder voltrokken huwelijk, den verderen voortgang der huwelijks afkondigingen te ſtuiten, mits van zijne vermeende trouwbeloften, of van een eerder voltrokken huwelijk, door ſchriftelijk beſcheid, dadelijk kunnende doen blijken. (*Art.* 135.)

11. Ouders, het zij vader en moeder, of de langſtlevende van beiden, kunnen mede den voortgang van die afkondigingen ſtuiten, in zoodanige gevallen, waar in hunne toeſtemming, ingevolge *Art.* 109, 110, 112, 113 *en* 114 van dit Wetboek, wordt vereiſcht. (*Art.* 136.)

12. Voorts kunnen voogden over ouderlooze minderjarige kinderen den voortgang der afkondigingen ſtuiten, onder de bepalingen bij

Art.

Art. 116 *en* 117 van dit Wetboek vastgeſteld. (*Art.* 137.)

13. De naaste bloedverwanten van ouderlooze meerderjarige perſonen hebben daar toe mede regt, bij zinneloosheid van een der aanſtaande echtgenooten, wanneer over denzelven geen curator zoude mogen geſteld zijn. (*Art.* 138.)

14. Indien de daar toe bevoegde plaatſelijke autoriteit de redenen van het ſtuiten der huwelijks-afkondigingen verwerpt, zijn de genen, die zich tegen den voortgang dezer afkondigingen verzet hebben, met uitzondering echter van ouders en bloedverwanten in de opgaande linie, tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen gehouden. (*Art.* 139.)

HUWELIJKS-GIFT.

1. Ouders, bloedvrienden, en zelfs vreemden kunnen zich bij de huwelijks-voorwaarden tot het geven van eene huwelijks-gift verbinden. (*Art.* 83.)

2. Kinderen kunnen hunne ouders niet noodzaken tot het aan hun verſchaffen van een etablisſement, of het geven van een uitzet, of huwelijks-goed. (*Art.* 277.)

3. Huwelijks-giften kunnen niet herroepen worden uit hoofde van ondankbaarheid. (*Art.* 1348.)

HUWELIJKS-GOED.

1. Welke bedingen eene vrouw tot zekerheid van haar huwelijks-goed maken mag. (*Art.* 148.) — Zie *Huwelijks-voorwaarden.*

2. Welke magt de man omtrent het huwelijks-goed van zijne vrouw heeft. (*Art.* 149—151.) — Zie *Voogdij.*

3. Van een legaat van huwelijks-goed. (*Art.* 790 *en* 791.) — Zie *Legaten.*

4. De wet verleent ſtilzwijgend pandregt aan getrouwde vrouwen, die met uitſluiting der gemeenſchap van goederen en van winst en verlies getrouwd zijn, of van de door haar bedongene keuze, om in winst en verlies te deelen, afſtand gedaan hebben; mitsgaders ook aan de kinderen of andere erfgenamen van die vrouw, op den boedel van den man, tot het te rug bekomen of bekomen van redintegratie van hare ten huwelijk aangebragte en ſtaande huwelijk verkregene goederen, die door den man zijn vervreemd geworden. —— Het legaal verband van getrouwde vrouwen begint van het oogenblik af, dat het huwelijk voltrokken is. (*Art.* 1829, *No.* 4 *en* 5.)

HUWELIJKS-VOORWAARDEN.

1. Allen, die een huwelijk mogen aangaan, kunnen ook huwelijks-voorwaarden maken. (*Art.* 57.)

2. Min-

2. Minderjarigen, of die onder curatele ſtaan, hebben daar toe de toeſtemming en adſiſtentie van hunne ouders, voogden of curateuren noodig. (*Art.* 58.)

3. Geene huwelijks-voorwaarden worden voor wettig gehouden, dan die, welke vóór de voltrekking van het huwelijk, Geregtelijk of voor Notaris en getuigen gemaakt zijn. (*Art.* 59.)

4. Ook zijn alleen van kracht die bepalingen, welke in de huwelijks-voorwaarden uitdrukkelijk gemeld zijn, zonder dat men daar bij naar andere geſchriften of aanteekeningen verwijzen mag. (*Art.* 60.)

5. De inventarisſen van aangebragte en buiten gemeenſchap gehoudene goederen worden, of in de huwelijks-voorwaarden ingelascht, of naderhand afzonderlijk, en zelfs onder de hand gemaakt. (*Art.* 61.)

6. Het maken der inventarisſen verzuimd zijnde, vervallen daar door wel niet de bedingen, bij huwelijks-voorwaarden gemaakt, maar moet de aanbrenging der goederen door andere bewijzen worden aangetoond. (*Art.* 62.)

7. Bij huwelijks-voorwaarden kan men alle zoodanige bedingen maken, als men goedvindt, mits zij noch met de wetten, noch met den aard des huwelijks ſtrijdig zijn. (*Art.* 63.)

8. De gemeenſchap van goederen, gelijk ook die

die van winst en verlies, mogen bij huwelijks-voorwaarden zoo wel ingeroepen en bevestigd, als uitgefloten worden. (*Art.* 64.)

9. Al wat bij huwelijks-voorwaarden uit de gemeenschap niet is uitgefloten, blijft in de gemeenschap. (*Art.* 65.)

10. De gemeenschap van goederen enkel zijnde uitgefloten, blijft de gemeenschap van winst en verlies. (*Art.* 66.)

11. De gemeenschap van winst en verlies, uitdrukkelijk zijnde bedongen, sluit de gemeenschap van goederen uit. (*Art.* 67.)

12. Beiden uitdrukkelijk zijnde uitgefloten, blijft echter de gemeenschap van de vruchten, baten en inkomsten der aangebragte en naderhand opgekomene goederen. (*Art.* 68.)

13. Men kan deze laatstgemelde gemeenschap bij beding inkorten, door te bepalen, hoe veel elk der echtgenooten, uit zijne eigene inkomsten, in de algemeene huishouding zal inbrengen, of dat de kosten der huishouding, en alle de lasten van het huwelijk uit de goederen van een van beiden zullen worden gedragen. (*Art.* 69.)

14. Bij de huwelijks-voorwaarden kan men ook bedingen, dat de gemeenschap van goederen alleen gedeeltelijk zal plaats hebben; men kan dus bepalen, dat eenige van de aangebragte goederen of gelden buiten de gemeenschap zul-

zullen blijven, of dat opkomende erfenisſen en legaten niet in de gemeenſchap zullen vervallen. (*Art.* 70.)

15. De bepaling, dat de geheele winst alleen voor den eenen, en alle verlies voor den anderen zijn zal, is nietig. (*Art.* 71.)

16. Eene vrouw kan echter wel bedingen, dat zij een gedeelte van de winst, mits de helft niet te boven gaande, zal genieten, zonder in eenig verlies gehouden te zijn. (*Art.* 72.)

17. Eene vrouw mag ook bedingen, zoo voor zich zelve als voor hare kinderen en andere erfgenamen, dat zij, bij ſcheiding des huwelijks, zal hebben de keus, of zij in winst en verlies, ſtaande huwelijk gevallen, zal willen deelen, dan of zij begeert hare aangebragte en ſtaande huwelijk verkregene goederen weder naar zich te nemen, zonder in de winst te deelen, of in het verlies gehouden te zijn. (*Art.* 73.)

18. De gemeenſchap van goederen en van winst en verlies uitgeſloten zijnde, mag de vrouw bedingen, dat zij hare eigene goederen zal beheeren en beſtieren, zonder daar in eenige adſiſtentie van haren man noodig te hebben. (*Art.* 74.)

19. De aanſtaande echtgenooten kunnen, bij huwelijks-voorwaarden, beſchikkingen over hunne wederzijdſche goederen na den dood ma-

ken, welke, ten aanzien van derzelver kracht en gevolgen, gelijk ſtaan met beſchikkingen, bij uiterſten wil gemaakt. (*Art.* 75.)

20. De eene echtgenoot magt van den anderen eene douarie bedingen. (*Art.* 76.)

21. Douariën kunnen niet ſtrekken tot vermindering der legitime portiën, aan kinderen of ouders, noch van kindsgedeelten aan voorkinderen, volgens de wet, toekomende. (*Art.* 77.)

22. Zij moeten insgelijks aan de voldoening der ſchulden van den overledenen echtgenoot achterſtaan. (*Art.* 78.)

23. De douariën hebben echter den voorrang boven alle erfſtellingen en makingen bij testament. (*Art.* 79.)

24. Geene douarie gaat te niet door het legateren van gelijke of grootere waarde, zonder dat de douarie daar bij uitdrukkelijk is herroepen. (*Art.* 80.)

25. Zij wordt ook niet krachteloos door zoodanige benoeming van den langſtlevenden tot erfgenaam, waar bij dezelve tevens belast is, om de goederen, bij zijn of haar overlijden, of eerder, aan anderen uit te keeren. (*Art.* 81.)

26. De douarie echter vervalt, en blijft ten voordeele van den gemeenen boedel, wanneer de langſtlevende zuiver tot erfgenaam is geſteld, of

of wel onder voorwaarde, dat het geen van den boedel, op deszelfs overlijden, bevonden zal worden onverteerd en onvervreemd over te ſchieten, als een gemeene boedel tuſſchen wederzijdſche erfgenamen zal verdeeld worden, en de langſtlevende, in het laatſte geval, den boedel onder die voorwaarde heeft aanvaard. (*Art.* 82.)

27. Ouders, bloedvrienden, en zelfs vreemden, kunnen zich bij de huwelijks-voorwaarden voegen, en zich daar bij, tot het geven van eene huwelijks-gift, of het doen van eenige bijdragen tot onderſtand des huwelijks verbinden. (*Art.* 83.)

28. Ouders kunnen bij de huwelijks-voorwaarden afſtand doen van de legitime portie, welke hun, bij kinderloos overlijden van een der echtgenooten, zoude toekomen. (*Art.* 84.)

29. Huwelijks-voorwaarden worden krachteloos, wanneer het huwelijk, waar toe zij betrekkelijk zijn, door den dood van een der verloofden, of uit andere oorzaken, niet voltrokken wordt. (*Art.* 85.)

30. De huwelijks-voorwaarden kunnen, vóór de voltrekking van het huwelijk, met wederzijdſche toeſtemming der aanſtaande echtgenooten, en van de genen wier goedkeuring tot het huwelijk vereiſcht wordt, herroepen worden, en kan in zommige daar bij gemaakte bepalingen

gen

gen verandering worden gemaakt; des dat die latere overeenkomst mede Geregtelijk of Notariaal zal moeten verleden worden. (*Art.* 86.)

31. Na de voltrekking van het huwelijk, kunnen de huwelijks-voorwaarden bij overeenkomst op geenerhande wijze herroepen of vernietigd worden. (*Art.* 87.)

32. Eene vrouw mag echter, ten voordeele van haar mans ſchuldeiſchers, afſtand doen van het regt, op hare ten huwelijk aangebragte, en ſtaande huwelijk verkregene goederen, als mede van het regt van legaal hijpotheek, aan haar, uit krachte der huwelijks-voorwaarden, toekomende. (*Art.* 88.)

33. Bij testament mag elk der echtgenooten, voor zoo veel hem of haar betreft, de bedingen, rakende de erfvolging na den dood, bij huwelijks-voorwaarden gemaakt, herroepen en vernietigen. (*Art.* 89.)

34. De echtgenooten mogen ook, ieder bij zijn te maken testament, de uitgeſlotene gemeenſchap van goederen, of van winst en verlies weder inroepen. (*Art.* 90.)

35. Deze inroeping van gemeenſchap is echter niet eerder van kracht en waarde, dan wanneer dezelve door één der echtgenooten met den dood bekrachtigd wordt; doch heeft in dat geval dezelfde kracht en gevolgen, als of

zij

zij van het begin des huwelijks had ſtand gegrepen. (*Art.* 91.)

36. Wanneer de herroeping alleen gedeeltelijk of bepaaldelijk geſchied is, blijft het overige in volle kracht. (*Art.* 92.)

37. Geene huwelijks-voorwaarden zijn tegen ſchuldeiſchers of andere derden van eenige kracht, ten ware dezelve zijn geregistreerd. (*Art.* 93.)

38. De registratie, bij het vorig *No.* vermeld, moet gedaan worden bij de autoriteit, daar toe door den Koning te benoemen, ter plaatſe waar de aanſtaande echtgenooten woonachtig zijn, of, zoo zij op verſchillende plaatſen wonen, bij die van beider woonplaatſen. (*Art.* 94.)

39. Dezelve moet gedaan worden in een register, waar uit een ieder, ten zijnen koste, een affchrift kan doen ligten. (*Art.* 95.)

40. Men kan de huwelijks-voorwaarden geheel laten registreren, of wel alleen, bij wege van extract, die artikelen, welken men tegen derden wil doen werken; op die geregistreerde artikelen kan men zich dan ook alleen tegen derden beroepen, en op geene der ongeregistreerden. (*Art.* 96.)

41. De registratie, vóór de voltrekking van het huwelijk niet gedaan zijnde, kan daar na gedaan worden, maar werkt dan alleen tegen

derden van den tijd dier registratie af. (*Art.* 97.)

42. Vreemdelingen, zich met der woon in dit Rijk nederzettende, zijn mede verpligt, deze registratie van hunne huwelijks-voorwaarden te laten doen, bij de voorſchreve geſtelde magt, ter hunner in dit Rijk verkozene woonplaats. (*Art.* 98.)

HIJPOTHEEK. Zie *Pandregt.*

I EN J.

JAARLIJKSCHE.

Wanneer de voldoening van jaarlijkſche uitkeeringen kan geëischt worden, en hoe lang dezelve duren. (*Art.* 825 *en* 826.) — Zie *Legaten.*

JAGT.

Het geen de jagt betreft, regelt zich naar bijzondere wetten. (*Art.* 585.)

INBRENG.

1. Ieder erfgenaam is verpligt om in den boedel

del in te brengen, of in zijn aandeel te laten toeſcheiden, het geen hij aan den testateur ſchuldig was, het geen hij uit den boedel op rekening genoten, of wegens vruchten en inkomſten ontvangen heeft, en het geen hij tot vergoeding van ſchade, door hem aan den boedel toegebragt, ſchuldig mogt zijn. (*Art.* 984.)

2. Kinderen, en verdere afkomelingen bij plaatsvervulling, zijn daar benevens gehouden, om in den boedel van hunne ouders of grootouders, aan wien zij bij testament of bij verſterf opvolgen, en, al ware het alleen in de legitime portie, bij collatie in te brengen, het geen zij van hen, in derzelver leven, ook uit anderen hoofde dan in het vorig *No.* vermeld is, genoten hebben, en zulks overeenkomſtig de bepalingen, hier na in *No.* 7 *en* 8 vermeld, ten einde daar door eene billijke gelijkheid onder de kinderen bevorderd worde. (*Art.* 985.)

3. Afkomelingen, bij plaatsvervulling ervende, zijn tot den inbreng van het geen hunne ouders genoten hebben verpligt, al was het zelfs, dat zij geene erfgenamen van hunne ouders geworden waren. (*Art.* 986.)

4. Tot dien inbreng zijn echter deze afkomelingen, voor zoo veel het genotene door hunne ouders betreft, niet gehouden, wanneer

zij niet bij repræſentatie van hunnen overledenen vader of moeder tot de erfenis komen, maar door hunne grootouders, met voorbijgaan van hunnen nog levenden vader of moeder, tot erfgenamen geſteld zijn. (*Art.* 987.)

5. In de ſcheiding van den gemeenen boedel tusſchen den langstlevenden der ouders, en de kinderen, als erfgenamen van den geſtorven vader of moeder, als mede in het geval, dat de langstlevende, benevens de kinderen, tot erfgenaam geſteld is, wordt door de kinderen ten voordeele van den langstlevenden geen inbreng gedaan, maar alleen ten voordeele van de andere kinderen en kindskinderen. (*Art.* 988.)

6. Wanneer verſcheiden kinderen of kindskinderen den boedel van een hunner ouders of voorouders aanvaarden onder beneficie van inventaris, heeft de inbreng wel plaats ten aanzien van de kinderen of kindskinderen, maar niet ten voordeele van de ſchuldeiſchers. (*Art.* 989.)

7. In de bepaling, wat aan inbreng onderworpen of daar van bevrijd is, moet in de eerſte plaats geraadpleegd en gevolgd worden, het geen de testateur daaromtrent verklaard heeft te willen. (*Art.* 990.)

8. Geene bepaling daar van door den testateur ge-

gemaakt zijnde, wordt geacht aan inbreng onderworpen te zijn:

a. Alles wat tot het beginnen, bevorderen of verkrijgen van eenig beroep, koophandel, nering, fabrijk, handwerk, of andere kostwinning, van welken aard ook, is medegegeven of verſtrekt;

b. Het geen ten huwelijk is medegegeven, of naderhand tot onderſtand der huishouding verſtrekt is;

c. Al het geen door de ouders als borg, of anderzins, wegens ſchulden of misdaad der kinderen, betaald is; en

d. Geſchenken, door de ouders, uit loutere gunst of milddadigheid, aan de kinderen gedaan. (*Art.* 901.)

9. Van inbreng zijn bevrijd:

a. Bruilofskosten, kleederen, kleinodiën en ſieradiën, ter gelegenheid van der kinderen huwelijk gegeven; immers voor zoo verre de laatstgemelde, uit hoofde van derzelver aanmerkelijke waarde, niet als een gedeelte van het huwelijksgoed behooren aangemerkt te worden;

b. De gewone kosten van onderhoud en opvoeding;

c. De kosten, tot het aanleeren van eenige koopmanſchap, kunst, handwerk of ambacht beſteed, als mede de kosten van ſtu-

die, het aankoopen van de noodige boeken daar onder begrepen; en

d. Geſchenken door de ouders, tot belooning van gedane dienſten, aan de kinderen gedaan. (*Art.* 992.)

10. De inbreng geſchiedt alleen in den boedel, van wien het genotene is afgekomen. (*Art.* 993.)

11. De inbreng wordt gedaan door het genotene weder in den boedel te brengen, of door zoo veel minder dan de anderen te genieten. (*Art.* 994.)

12. Die eene zekere ſomme gelds heeft genoten, is gehouden eene gelijke ſomme in te brengen; doch die goederen genoten heeft, kan volſtaan met de inbreng van de waarde, welke die goederen ten tijde van de gifte hadden. (*Art.* 995.)

13. De verpligting tot het doen van inbreng houdt op:

a. Wanneer de kinderen of kindskinderen, het zij door onterving, het zij door het verwerpen der erfenis, geene erfgenamen van hunne ouders of grootouders worden;

b. Wanneer de inbreng hooger komt dan het erfdeel beloopt; als welk meerdere voor vervallen wordt gerekend, en niet behoeft ingebragt te worden;

c. Indien de kinderen of kindskinderen daar

van

van door de ouders of grootouders bij testament of anderzins zijn vrijgesteld, voor zoo verre de legitime portie der overige kinderen daar door niet benadeeld wordt; en

d. Indien de kinderen of verdere afkomelingen elkander bij overeenkomst, vóór of na des testateurs overlijden gemaakt, van het doen van inbreng vrijgesteld hebben.

Door het vermelde bij de twee eerste gedeelten van dit *No.*, wordt echter de erfgenaam van de betaling van het geen hij meerder dan zijne erfportie aan den erflater schuldig was, en van de vergoeding der schade, die door hem aan den boedel zoude mogen toegebragt zijn, niet vrijgesteld. (*Art.* 996.)

INJURIE.

1. Die door woorden, geschriften of dadelijkheden iemands eer beledigt, is, behalven tot het vergoeden van schade, ook gehouden de injurie of aangedanen hoon honorabel te beteren. (*Art.* 1322.)

2. De verpligting tot betering van eer rust mede niet alleen op den dader der injurie, maar ook op de genen, die de uitvoering der injurie hebben aangeraden of bevolen, of in eenigerhande opzigte daar toe behulpzaam geweest zijn. (*Art.* 1323.)

3. Het regt om betering van eer te vorderen komt toe, niet alleen aan den geen, die regtelijk beledigd is, maar ook aan die genen, die zich door de aangedane injurie zijdelings voor beledigd kunnen houden; bij voorbeeld: de vader van eenen minderjarigen zoon, de man van eene getrouwde vrouw, wanneer aan dien zoon of die vrouw eene injurie is aangedaan. (*Art.* 1324.)

4. Nooit heeft de actie tot betering der injurie plaats, ten zij dezelve aangedaan is met oogmerk om te beledigen; dit oogmerk wordt bewezen of uit den aard der daad zelven, die geene andere uitlegging gedoogt, of uit de omstandigheden, welke de daad vergezeld hebben. (*Art.* 1325.)

5. Betering van injurie bestaat daar in, dat de injuriant aan den beledigden in het openbaar voor den Regter verzoekt om vergiffenis, met verklaring, dat hij berouw heeft van het gebeurde, en belooft en aanneemt, zich voortaan daar van te zullen wachten, en eindelijk verklaart, dat hij den geinjurieerden houdt voor een man van eer, op wiens gedrag hij niets te zeggen weet; kunnende nogtans de Regter, naar den aard en meerdere of mindere kwaadaardigheid der aangedane beledigingen, de uitdrukkingen en de wijze, op welke de betering geschieden moet, zoodanige andere

rig-

rigting geven, als hij oordeelt te behooren. (*Art.* 1326.)

6. De waarheid der gedane verwijting, mits behoorlijk bewezen zijnde, verſchoont wel van de recantatie, of verklaring, dat men den beledigden houdt voor een man van eer, op wiens gedrag men niets te zeggen weet; doch verſchoont niet van de verdere betering der injurie, die met een blijkbaar oogmerk om te beledigen geſchied is. (*Art.* 1327.)

7. De actie tot betering der injurie eindigt:

a. Door den dood van den belediger;

b. Door gedane kwijtſchelding, het zij uitdrukkelijk, bij aangegaan verdrag of transactie, het zij ſtilzwijgende, door het plegen van zulke daden, die, met het voornemen om betering van eer te vorderen, niet kunnen worden overeengebragt;

c. Door het geven van gepaste en behoorlijke voldoening door den belediger aan den beledigden, het zij uit eigene beweging, het zij na dat de beledigde verklaard heeft, zich de injurie aan te trekken; en

d. Door verloop van een jaar, te rekenen van den dag af dat de injurie gepleegd is, indien de actie tot betering niet binnen dien tijd met der daad is geinſtitueerd geworden. (*Art.* 1328.)

INKOOPEN.

1. De bevoegdheid om het verkochte weder te mogen inkoopen ontstaat uit een beding, waar bij de verkooper aan zich voorbehoudt het regt, om het verkochte terug te mogen nemen, tegen teruggave zoo van de kooppenningen, als van de kosten, waar van gehandeld wordt in *No.* 14. (*Art.* 1432.)

2. Men kan zoodanig beding voor niet langer aangaan dan voor vijf jaren; indien het zelve voor eenen langeren tijd aangegaan is, wordt die tijd tot de bepaalde vijf jaren ingekort. (*Art.* 1433.)

3. De bepaling van den tijd moet strikt worden opgevat, en vermag door den Regter niet verlengd worden. (*Art.* 1434.)

4. De kooper blijft onherroepelijk eigenaar van het gekochte, wanneer de verkooper verzuimd heeft, zijn regt tot weder inkoopen van het zelve binnen den bepaalden tijd te doen gelden. (*Art.* 1435.)

5. Het verzuim om binnen den bepaalden tijd zijn regt te doen gelden, loopt ten nadeele ven een iegelijk, zelfs van eenen minderjarigen, behoudens zijn verhaal tegen den geen, dien zulks aangaat, als naar regten. (*Art.* 1436.)

5. Die, met het beding van het verkochte weder te mogen inkoopen, verkocht heeft, kan zijn

zijn regt ook tegen eenen tweeden kooper doen gelden, al ware het, dat van dit beding bij het tweede koop-contract geen gewag mogt zijn gemaakt. (*Art.* 1437.)

7. Die gekocht heeft onder conditie, dat de verkooper het gekochte weder zoude mogen inkoopen, treedt niettemin in alle de regten van den verkooper, en kan verjaring bekomen, zoo wel tegen den eigenaar, als tegen de genen, die eenig regt of hijpotheek op het verkochte goed zouden mogen willen pretenderen. (*Art.* 1438.)

8. Wanneer hij, die onder zoodanig beding van een gedeelte van een onverdeeld erf kooper geworden is, vervolgens het geheel, bij eenen openbaren verkoop, die door de overige deelgenooten, ten einde het gemeenschappelijk erf te kunnen verdeelen, tegen hem was ingeroepen, inkoopt, kan hij den verkooper noodzaken, om het geheel van hem over te nemen, in geval deze van het regt, hem door beding gegeven, gebruik maken wil. (*Art.* 1439.)

9. Wanneer verscheiden personen een stuk-goed of erf, hun in het gemeen toekomende, te zamen en bij een en het zelfde contract verkocht hebben, kan ieder van hen het regt, om het verkochte weder te mogen inkoopen, slechts

ſlechts voor zoo veel doen gelden, als zijn gedeelte bedraagt. (*Art.* 1440.)

10. Het zelfde heeft ook plaats, wanneer iemand, die alleen een erf verkocht heeft, verſcheiden erfgenamen heeft nagelaten. —— Ieder van deze erfgenamen kan van het gemelde regt niet verder gebruik maken, dan voor zoo veel zijn aandeel in de nalatenſchap bedraagt. (*Art.* 1441.)

11. In het geval nogtans, bij de twee voorgaande *No's.* vermeld, kan de kooper vorderen, dat alle de mede-verkoopers en mede-erfgenamen zich met den anderen voegen, ten einde het onderling over den weder-inkoop van het geheele ſtuk goed te kunnen eens worden, en wordt, wanneer dezelve zich ten dien opzigte niet verſtaan kunnen, de geen, die afzonderlijk de actie tot weder-inkoop ondernomen heeft, door den Regter afgewezen. (*Art.* 1442.)

12. Indien de verkoop van een ſtuk goed, aan verſcheiden perſonen toebehoorende, niet door allen gezamenlijk, en van het geheele ſtuk goed geſchied is, maar ieder van dezelve afzonderlijk dat gedeelte verkocht heeft, het welk hem daar in toekwam, kunnen zij het regt van het verkochte weder te mogen inkoopen, elk afzonderlijk, en ten aanzien van zijn gedeelte doen gelden, en de kooper kan den geen,

geen, die op deze wijze van zijn regt gebruik maakt, niet noodzaken om het geheel van hem over te nemen. (*Art.* 1443.)

13. Indien de kooper verscheiden erfgenamen nalaat, kan van het regt om het verkochte weder te mogen inkoopen, tegen ieder van dezelve niet verder gebruik gemaakt worden, dan voor zoo veel zijn aandeel betreft, in geval de boedel nog niet gescheiden is, of in geval het verkochte onder de erfgenamen is verdeeld. —— Maar, indien de boedel van den kooper gescheiden, en het verkochte aan een van de erfgenamen in zijne erfportie geheel is aanbedeeld, kan de verkooper dat regt voor het geheel tegen den geen, aan wien het verkochte aanbedeeld is, doen gelden. (*Art.* 1444.)

14. De verkooper, die van het beding, om het verkochte weder te mogen inkoopen, gebruik maakt, is niet alleen verpligt den koopprijs te rug te geven, maar ook alle de kosten, op, en ter zake van den koop en verkoop gevallen, mitsgaders de noodzakelijke kosten van onderhoud, en die genen, waar door het verkochte in waarde vermeerderd is, ten beloope van deze vermeerdering, te vergoeden, en hij kan niet weder in het bezit van het weder ingekochte treden, dan na dat hij aan deze verpligtingen voldaan heeft. Wanneer

de

de verkooper, ten gevolge van het beding van weder-inkoop, het verkochte te rug bekomt, moet het zelve vrij en onbezwaard van alle lasten en hijpotheken, door den kooper daar op gelegd, weder aan hem overgaan; zijnde hij niettemin gehouden de contracten van huur, welke de kooper ter goeder trouwe mogt aangegaan hebben, geſtand te doen. (*Art.* 1445.)

INSCHULD.

1. Van de wijze, op welke de levering eener verkochte inſchuld of actie geſchiedt. (*Art.* 592, 1382 *en* 1460.) —— Zie *Ceſſie van actie.*
2. De verkoop of ceſſie van eene inſchuld bevat al dat gene wat een accesſoir der inſchuld uitmaakt, als borgtogt, privilegie en hijpotheek. (*Art.* 1461.)
3. Die eene inſchuld of ander onlichamelijk regt verkoopt, is verpligt in te ſtaan voor het aanwezen derzelve, ten tijde van de overdragt, offchoon de verkoop of ceſſie zonder beding van vrijwaring geſchied zij. (*Art.* 1462.)
4. Hij is voor de ſolventie van den ſchuldenaar niet verantwoordelijk, ten zij hij zich daar toe verbonden heeft; in welk geval echter zijne garantie zich niet verder uitſtrekt, dan ten

ten beloope van den prijs, welken hij voor het verkochte ontvangen heeft. (*Art.* 1463.)

5. In geval hij zich voor de ſolventie van den ſchuldenaar garand geſteld heeft, wordt die belofte niet anders verſtaan, dan van de tegenwoordige ſolventie, en ſtrekt zich niet uit tot het toekomſtige, ten ware de geen, aan wien de overdragt geſchied is, zulks uitdrukkelijk mogt bedongen hebben. (*Art.* 1464.)

INSINUATIE.

1. Ceſſie van actie heeft, ten aanzien van den ſchuldenaar, geen kracht noch gevolg, dan van het oogenblik, dat zij aan denzelven bij inſinuatie kenbaar is gemaakt. (*Art.* 593 *en* 1158.)

2. Conſignatie moet van eene inſinuatie aan den ſchuldeiſcher voorafgegaan zijn, en gevolgd worden. (*Art.* 1170, *No.* 1 *en* 4.) — Zie *Conſignatie*, *No.* 3.

3. Inſinuatie, door den huurder aan den verhuurder te doen, indien hij in 't genot zijner huur verhinderd wordt uit hoofde van aanſpraak op den eigendom van het verhuurde goed. (*Art.* 1420.) — Zie *Huur en verhuring*, *No.* 14.

4. Eene inſinuatie doet eene civiele interruptie der

der preſcriptie ontſtaan. (*Art.* 1874, 1878, *en* 1879.)

INSOLVENTIE.

1. Als de ſtaat des boedels niet onzeker, maar buiten tegenſpraak inſolvent is, wordt beneficie van inventaris geweigerd. (*Art.* 950, *No.* 1.)
2. Inſolventie verhindert geene compenſatie. (*Art.* 1211.)
3. Societeit eindigt, wanneer één der geaſſocieerden inſolvent wordt. (*Art.* 1609, *No.* 5.)
4. Indien de ſchuldenaar van perpetueele renten inſolvent wordt, kan ook de losſing der hoofdſom, van welke de perpetueele renten betaald moeten worden, gevorderd worden. (*Art.* 1656.)
5. Lastgeving eindigt door inſolventie, het zij van den lastgever, het zij van den mandataris. (*Art.* 1746.)
6. Wanneer een borg inſolvent wordt, een ander borg te ſtellen. (*Art.* 1763.) —— Zie *Borg*, *No.* 20.
7. De kosten, op de beredding van eenen inſolventen boedel gevallen, zijn op het algemeene bedragen van den boedel geprefereerd. (*Art.* 1832, *No.* 1.)

INSTAAN.

1. Men kan zich voor eenen derden ſterk maken of inſtaan, en beloven, dat dezelve iets zal geven of doen: in geval die derde weigert het beloofde na te komen, is de belover tot ſchadeloosſtelling gehouden. (*Art.* 1033.)
2. Waar voor de verkooper van eene inſchuld verpligt is in te ſtaan. (*Art.* 1462—1464.) — Zie *Inſchuld*, *No.* 3—5.

INSTITUTIËN. Zie *Erfſtellingen*.

INTERESSEN.

1. Met het gelegateerde moeten tevens de interesſen daar van uitgekeerd worden. (*Art.* 832.) —— Zie *Legaten*.
2. Interesſen van interesſen mogen, bij wanbetaling van dezelve, noch bedongen, noch buiten beding gevorderd worden. (*Art.* 1067.)
3. Wanneer de kooper verpligt is interesſen van den koopprijs te betalen. (*Art.* 1425.) — Zie *Koop en verkoop*.
4. In verbruikleening, het zij van geld of van koopwaren, of van andere handelbare zaken, ſtaat het vrij daar voor interesſen te bedingen. (*Art.* 1648.)
5. Wanneer hij, die eene zaak ter leen ontvangt, daar van interesſen betaald heeft, zonder dat dezelve bedongen waren, kan hij de-

zelve niet terug vorderen, noch in vermindering der hoofdsom doen strekken. (*Art.* 1649.)

6. Interessen zijn verschuldigd, of uit krachte van de wet, of ten gevolge van eene overeenkomst. —— Het bedrag der legale interessen wordt door bijzondere wetten bepaald. —— De conventionele interessen kunnen de legale te boven gaan in alle gevallen, waar de wet zulks niet verbiedt. —— Het bedrag der conventionele interessen moet schriftelijk worden bepaald. (*Art.* 1650.)

7. Quitantie voor de hoofdsom, zonder voorbehouding van interessen, gegeven zijnde, wordt vermoed, dat de interessen betaald zijn, en wordt de schuldenaar daar door dienvolgende bevrijd. (*Art.* 1651.)

8. Het staat ook vrij interessen te bedingen van eene hoofdsom, welke de uitleener aanneemt nimmer van den geen, die dezelve ontvangt, te rug te zullen eischen. —— Deze handeling wordt *constitutie van renten* genaamd. (*Art.* 1652.)

9. Zoodanige constitutie van renten kan op tweederlei wijzen geschieden, het zij perpetueel, het zij op het lijf of voor het leven. (*Art.* 1653.)

10. Eene perpetuële rente is uit haren aard aan den afkoop onderworpen. —— Partijen kunnen

nen alleen overeenkomen, dat de afkoop niet geſchieden zal, dan na verloop van eenen zekeren tijd, welke niet langer dan tien jaren mag geſteld worden, of dat dezelve niet geſchieden zal, dan na dat de rentheffer zoo lang te voren van den afkoop zal verwittigd zijn, als tusſchen partijen vastgeſteld is. (*Art.* 1654.)

11. De ſchuldenaar van perpetuële renten kan tot afkoop van dezelve genoodzaakt worden:
   a. Indien hij gedurende twee jaren in de nakoming zijner verbindtenis nalatig gebleven is; en
   b. Indien hij aan den geldſchieter de bij overeenkomst beloofde zekerheid verzuimt te bezorgen. (*Art.* 1655.)

12. Indien de ſchuldenaar inſolvent wordt, kan ook de losſing der hoofdſom, van welke de perpetuële renten betaald moeten worden, gevorderd worden. (*Art.* 1656.)

13. De regelen, aangaande de renten voor het leven of lijfrenten, zijn vervat in den titel van *Kans-contracten.* (*Art.* 1657.)

14. Wanneer een lasthebber of lastgever intereſſen verſchuldigd is. (*Art.* 1739 *en* 1744.) — Zie *Lastgeving.*

15. Pandregt, met bezit gepaard, geeft aan den pandhouder het vermogen, om de vruchten, renten of andere inkomſten van het onderpand

te ontvangen en onder zich te houden, om tegen zijne ſchuldvordering, en de daar van bedongene interesſen te verrekenen. (*Art.* 1816.)

16. Interesſen van opgenomene penningen worden gepreſcribeerd door verloop van vijf jaren. (*Art.* 1904.)

INTERRUPTIE.

1. Interruptie van preſcriptie is, of natuurlijk, of dezelve is civiel of burgerlijk. (*Art.* 1872.)

2. Natuurlijke interruptie heeft plaats, wanneer de bezitter, gedurende meer dan één jaar, het zij door den ouden eigenaar, het zij door een derden, van het genot der zaak is ontzet geweest. (*Art.* 1873.)

3. Eene inſinuatie, eene regterlijke dagvaarding, een arrest, geëxploicteerd aan den genen, dien men beletten wil preſcriptie te verkrijgen, doen eene civiele interruptie ontſtaan. (*Art.* 1874.)

4. Zelfs wordt preſcriptie door eene dagvaarding voor den onbevoegden Regter geinterrumpeerd. (*Art.* 1875.)

5. Doch wordt preſcriptie niet geacht geinterrumpeerd te zijn: —— wanneer de inſinuatie, dagvaarding of arrest nietig is, uit hoofde van een gebrek in den vorm; —— wanneer

neer de eischer afstand doet van zijnen eisch; — wanneer hij de instantie laat te niet loopen; —— of wanneer de gedane eisch ontzegd wordt. (*Art* 1876.)

6. Prescriptie wordt geinterrumpeerd, wanneer een schuldenaar of bezitter eene erkentenis uitbrengt van het regt van den geen, tegen wien de prescriptie liep. (*Art.* 1877.)

7. De insinuatie, dagvaarding of arrest, volgens het geen in de vorige *No's* vermeld is, aan een der schuldenaars, dewelke ieder *in solidum*, of voor het geheel, verbonden zijn, geëxploicteerd, of door denzelven uitgebragte erkentenis, interrumpeert de prescriptie tegen alle de andere solidaire schuldenaars, en zelfs tegen derzelver erfgenamen. —— Doch door zoodanige insinuatie, dagvaarding of arrest, aan één der erfgenamen van eenen solidairen schuldenaar geëxploicteerd, of door de uitgebragte erkentenis van denzelven, wordt de prescriptie niet gestuit, met betrekking tot de andere erfgenamen, zelfs niet in geval van eenige hijpothecaire schuld, ten ware de verbindtenis ondeelbaar zijn mogt. —— Door deze insinuatie, dagvaarding, arrest of erkentenis, wordt de prescriptie, met betrekking tot de andere mede-schuldenaren, niet verder geinterrumpeerd, dan voor zoo veel het aandeel van dezen erfgenaam betreft. — Om de

preſcriptie geheel te interrumperen, ten aanzien der andere mede-ſchuldenaren, moet de inſinuatie, dagvaarding of arrest aan alle de erfgenamen van den overledenen geëxploicteerd worden, of de erkentenis door alle dezelven worden uitgebragt. (*Art.* 1878.)

8. De inſinuatie, dagvaarding of arrest, aan den principalen ſchuldenaar geëxploicteerd, of deszelfs uitgebragte erkentenis, interrumpeert ook de preſcriptie met betrekking tot den borg. (*Art.* 1879.)

INVENTARIS.

1. Van de inventarisſen van door de vrouw aangebragte en buiten gemeenſchap gehoudene goederen. (*Art.* 61 *en* 62.) — Zie *Huwelijks-voorwaarden*, *No.* 5 *en* 6.

2. Hoe voogden zich ten aanzien van het maken van inventaris te gedragen hebben. (*Art.* 333—336.) — Zie *Adminiſtratie*, *No.* 6—9.

3. De vruchtgebruiker is gehouden tot het maken van ſtaat en inventaris van de goederen, waar van hij het vruchtgebruik heeft, en onder zijne eigene beheering zijnde. (*Art.* 490.) — Zie *Vruchtgebruik*.

4. Die het regt van gebruik of van bewoning heeft, is daar toe insgelijks gehouden. (*Art.* 513 *en* 522.) — Zie *Gebruik*.

5. De met fideïcommis bezwaarde erfgenaam is ver-

verpligt, aan de geroepene of verwachters eenen inventaris of ſtaat van de bezwaarde goederen te leveren. (*Art.* 748.) — Zie *Fideïcommis*, *No.* 19.

6. Deze verpligting tot het maken van ſtaat en inventaris is ook opgelegd aan executeurs. (*Art.* 895—897.) —— Zie *Executeurs*, *No.* 14—16.

7. Zoo ook aan den geen, die van het regt van beraad gebruik maakt. (*Art.* 942.) — Zie *Beraad*, *No.* 5.

8. Godshuizen, weeshuizen, diakoniën, en andere armen-inrigtingen, mitsgaders weesmeesters, ſchoon in de ſchulden niet verder gehouden zijnde, dan de boedel toereikt, zijn echter gehouden inventaris te maken. (*Art.* 1000 *en* 1001.) — Zie *Boedel-ſchulden*, *No.* 4 *en* 5.

9. De ſtaat of inventaris van gedonateerde roerende goederen moet, na gedane tauxatie, geteekend, en aan de acte van donatie geannexeerd worden. (*Art.* 1337.) — Zie *Donatie*, *No.* 9.

JUDICIELE BORGTOGT. Zie *Borg*, *No.* 37—40.

K.

KAMERS.

Van huur van kamers of apartementen. (*Art.* 1521 *en* 1522.) — Zie *Huizen*, *No.* 6 *en* 7.

KANS-CONTRACTEN.

Een *kans-contract* is eene wederzijdsche overeenkomst, waar van de uitkomsten, met betrekking tot winst en verlies, het zij voor alle de partijen, het zij voor eenige of zommige van dezelve, van eene onzekere gebeurtenis afhangen. — Zoodanige zijn: het contract van asfurantie, bodemerij, spel en weddingschap, en het contract van lijfrenten. — De twee eersten worden door de zeeregten gewijzigd. (*Art.* 1708.)

KERFSTOKKEN.

Kerfstokken leveren een bewijs op tusschen personen, die gewoon zijn om de leverantiën, welke zij in het klein hebben gedaan en ont-

van-

vangen, door middel van dezelve te doen blijken. (*Art.* 1251.)

KEUZE.

1. Keuze van winst en verlies mag door eene vrouw bij huwelijks-voorwaarden bedongen worden. (*Art.* 73.) —— Zie *Huwelijks-voorwaarden*, *No.* 17.

2. Het ſtaat aan ouders en grootouders vrij, om aan hunne kinderen of kindskinderen het geheel, of een gedeelte der erfenis, onder eenige bezwaren, verbanden of bepalingen, na te laten, mits aan derzelver vrije keuze overlatende, of zij dat nagelatene onder de bijgevoegde bezwaren willen aannemen, dan of ze de zuivere legitime portie, zonder eenig bezwaar, genieten willen. (*Art.* 705.)

3. Van een legaat van keuze. (*Art.* 815—819.) —— Zie *Legaten.*

KINDEREN.

1. Kinderen, uit Hollandſche ouders in een vreemd land geboren, zijn Hollanders. —— Kinderen, in een vreemd land geboren uit een Hollander, die zijne betrekking als zoodanig verloren heeft, worden als Hollanders aangemerkt, wanneer zij hunne woonplaats in Holland, binnen het jaar na hunne meerderjarigheid, overbrengen. (*Art.* 10.)

2. Kinderen mogen niet trouwen met perſonen, die hun in de opgaande linie beſtaan. (*Art.* 103.)

3. Noch ook kinderen van een voogd of curator met den geen, die onder hun vaders voogdij of curatele ſtaat, ten zij vooraf door den voogd of curator, ten overſtaan van den Regter, rekening en verantwoording zal zijn gedaan. (*Art.* 108.)

4. Van wien zij de toeſtemming tot het aangaan van een huwelijk noodig hebben. (*Art.* 109—118.) —— Zie *Huwelijk*, *No.* 14—23.

5. Kinderen, uit een vorig huwelijk, welk regt zij hebben, zoo ten aanzien van het bewijs, als ten aanzien van het genieten van een kindsgedeelte. (*Art.* 204, 208—212.) — Zie *Tweede huwelijk.*

6. Van wettige kinderen, en het bewijs van derzelver ſtaat. (*Art.* 242—259.) —— Zie *Wettige geboorte.*

7. Van onechte kinderen, de erkentenis derzelven, en het verder bewijs van hunnen ſtaat. (*Art.* 260—267.) —— Zie *Onechte geboorte.*

8. Van wettiging van onechte kinderen. (*Art.* 268—272.) —— Zie *Wettiging.*

9. De ouders zijn verpligt hunne kinderen van het noodig levensonderhoud te voorzien. (*Art.* 273—278.) —— Zie *Onderhoud.*

10. Van de magt der ouders over de perſonen en

en goederen hunner kinderen. (*Art.* 279—288.) —— Zie *Ouderlijke magt.*

11. Kinderen hebben regt tot eene legitime portie in de nalatenſchap van hunne ouders. (*Art.* 695—714.) —— Zie *Legitime.*

12. Wat het woord *kinderen* beteekent in fideïcommisſen. (*Art.* 737—741.) — Zie *Fideïcommis*, *No.* 8—12.

13 Kinderen worden tot de erfvolging bij verſterf in de nalatenſchap van hunne ouders geroepen. (*Art.* 866.) —— Zie *Verſterf.*

14. Kinderen mogen of behoeven niet te getuigen in zaken, hunne ouders betreffende. (*Art.* 1268 *en* 1271.) —— Zie *Getuigen*, *No.* 13 *d. en* 16 *b.*

15. De vader, en bij deszelfs overlijden de moeder, zijn aanſprakelijk voor de ſchade, door hunne minderjarige kinderen, die bij hen inwonen, veroorzaakt. (*Art.* 1315.)

16. Donatiën worden, door het naderhand geboren worden van kinderen, door de wet zelve herroepen. (*Art.* 1349—1355.) —— Zie *Donatie*, *No.* 21—27.

KLEEDEREN.

1. De kleederen en lijffieraden der echtgenooten, zelfs die door den één aan den ander bij gelegenheid van het huwelijk gegeven zijn, zijn mede gemeen; zoodanig echter, dat, bij ſchei-

ſcheiding van het huwelijk, elk kan eiſchen, dat hem de zijnen op taxatie worden overgelaten. (*Art.* 174.)

2. Onder een legaat van kleederen zijn geene kleinodiën, en onder een legaat van kleinodiën geene kleederen begrepen. (*Art.* 813.)

3. Van inbreng zijn bevrijd kleederen, ter gelegenheid van der kinderen huwelijk gegeven. (*Art.* 992. *a.*)

KONING.

1. De Koning verleent autoriſatie tot het aannemen van eenige publieke functie of penſioen, opgedragen of toegeſtaan door het Gouvernement van een ander land. (*Art.* 14.)

2. De Koning verleent admisſie om in Holland weder terug te komen. (*Art.* 15.)

3. De Koning verleent autoriſatie, om bij eene vreemde Mogendheid militairen dienst te nemen. (*Art.* 18.)

4. De Koning verleent dispenſatiën in 't ſtuk van huwelijken. (*Art.* 100, 106, 111, 127, *en* 214.) —— Zie *Dispenſatie.*

5. De Koning verleent brieven van legitimatie. (*Art.* 271.)

6. De Koning verleent toeſtemming, om pupillen op eene buitenlandſche hoogeſchool of univerſiteit te zenden. (*Art.* 340.)

7. De

7. De Koning verleent, of doet van zijnent wege verleenen, brieven van *venia ætatis*. (*Art.* 391.)
8. De Koning verleent ontflag, als mede converſie van fideïcommis. (*Art.* 766, *No.* 4. *en* 768.)

KOOP EN VERKOOP.

1. Een contract van koop en verkoop is eene overeenkomst, waar bij de een zich verbindt om iets te leveren, en de andere om het zelve te betalen. (*Art.* 1356.)
2. Koop wordt gehouden voor voltrokken, zoo dra de kooper en verkooper het over het goed en den koopprijs met elkander eens zijn, ſchoon het gekochte nog niet geleverd, noch de koopprijs betaald is. (*Art.* 1357.)
3. Koop kan geſchieden, of zuiver en eenvoudig, of onder eene, het zij opſchortende, het zij ontbindende voorwaarde. —— Koop kan ook van twee of meer zaken alternatief geſchieden. —— De gevolgen van koop en verkoop regelen zich in alle deze gevallen naar de algemeene grondbeginſelen der contracten. (*Art.* 1358.)
4. Voltrokken koop heeft ten gevolge, dat het verkochte goed, roerend of onroerend, van dien tijd af, ſtaat ten bate en ſchade van den koo-

kooper, ten zij anders ware bedongen. (*Art.* 1359.)

5. De verkooper is echter verpligt, tot de levering toe, voor de bewaring van het verkochte zorgen; hier in verzuim plegende, ſtelt hij zich tot ſchadevergoeding aanſprakelijk. (*Art.* 1360.)

6. Wanneer eenig goed bij getal, maat of gewicht verkocht is, en niet bij het ſtuk of bij den hoop, blijft het zelve voor rekening van verkooper, tot dat de toetelling, toemeting of toeweging heeft plaats gehad. (*Art.* 1361.)

7. Een verkoop, aangegaan op dien voet, dat het verkochte alvorens zal worden geproefd, of tegen een gegeven monſter vergeleken, wordt niet gehouden voor voltrokken, zoo lang de proeving of vergelijking niet gedaan, en het goed voldoende bevonden is. (*Art.* 1362.)

8. Iets verkocht zijnde op dien voet, dat alvorens daar van de proef zal worden genomen, wordt die koop gerekend onder eene opſchortende voorwaarde aangegaan te zijn. (*Art.* 1363.)

9. Iemand iets belovende te koopen of te verkoopen, wordt de belofte voor eenen dadelijken koop of verkoop gehouden, wanneer namelijk beide partijen over het goed en den koop-

koopprijs het met elkander eens zijn. (*Art.* 1364.)

10. Wanneer de belofte tot koop en verkoop gepaard is gegaan met eenige handgift of godspenning, ſtaat het aan elk der contracterende partijen vrij, zoodanige beloften in te trekken: — wanneer die geen, die de handgift gegeven heeft, de belofte intrekt, verliest hij zijne handgift, en wanneer de belofte ingetrokken wordt door hem, die de handgift ontvangen heeft, is dezelve verpligt het dubbeld daar van terug te geven. (*Art.* 1365.)

11. De koopprijs moet zeker, en door de contracterende partijen bepaald zijn, eer dat de koop voor voltrokken kan gehouden worden. (*Art.* 1366.)

12. De bepaling van den koopprijs kan echter aan de uitſpraak van een derden gelaten worden: — in geval die derde weigert, of buiten ſtaat is, om uitſpraak te doen, wordt de koop gehouden als niet geſchied. (*Art.* 1367.)

13. De kosten van den koop en van de levering of overdragt zijn voor rekening van den kooper en verkooper, beiden ieder voor de helft, ten zij bij overeenkomst daaromtrent eenige andere bepaling gemaakt is. (*Art.* 1368.)

14. Allen, wien de wet zulks niet verbiedt, kunnen koopen en verkoopen. (*Art.* 1369.)

15. Tus-

15. Tusschen echtelieden kan geen koop noch verkoop bestaan, dan in de hier navolgende gevallen:

a. Wanneer een der echtgenooten, na geregtelijke echtscheiding, aan den anderen echtgenoot goederen afstaat, tot voldoening van het geen, waar op dezelve aanspraak heeft; en

b. Wanneer de afstand van goederen, door den man aan de vrouw, staande huwelijk, uit eene wettige oorzaak geschiedt, gelijk als tot redintegratie van vervreemde goederen, of het wederbeleggen van penningen, wanneer omtrent die goederen of penningen geene gemeenschap tusschen hen plaats grijpt; behoudens echter in beide gevallen het regt van de erfgenamen der contracterende partijen, bijaldien er indirect voordeel voor eene van dezelve in gelegen mogt zijn. (*Art.* 1370.)

16. Voogden mogen geene goederen hunner pupillen koopen, gemagtigden geene koopers worden van goederen, die zij gelast zijn te verkoopen, administrateurs van goederen van Gemeenten of van publieke gestichten mogen geene goederen koopen, die aan hunne verzorging zijn toebetrouwd. Publieke ambtenaren mogen geene nationale goederen koopen, waar van de verkoop onder hun opzigt geschiedt.

ſchiedt. —— Het vorenſtaande verbod is ook toepaſſelijk op inkoopen, dewelke niet door de voogden, gemagtigden, adminiſtrateurs en publieke ambtenaren, in perſoon, maar door tusſchenkomende of intermediaire perſonen geſchieden. (*Art.* 1371.)

17. Geene Leden, Griffiers of Secretarisſen van Geregten of diergelijke Beambten, geene Exploicteurs, Practizijns of Notarisſen, mogen eenige procesſen, regten of actien koopen, en door ceſſie aan zich doen overdragen, waar over geſchil aanhangig is, of waarſchijnlijk aanhangig zal worden voor de Geregten, van welke zij Leden of Ministers zijn, of waar voor zij postuleren, of onder het regtsgebied van welke zij behooren, alles op pœne van nulliteit, en van aan de belanghebbenden de kosten, ſchaden en interesſen te moeten vergoeden. (*Art.* 1372.)

18. Alles, wat aan den handel der menſchen is onderworpen, is verkoopbaar, wanneer geene bijzondere wetten de vervreemding van het zelve verbieden. (*Art.* 1373.)

19. Verkoop van eens anders goed is nietig. — De verkooper is, in geval de kooper niet geweten heeft, dat het verkochte aan een ander toebehoorde, tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen aan denzelven gehouden. (*Art.* 1374.)

20. Het regt tot eene erfenis van eenen nog levenden perſoon mag, zelfs met zijne toeſtemming, niet verkocht worden. (*Art.* 1375.)

21. Indien de verkochte zaak ten tijde der verkooping geheel is vergaan, is de verkoop kragteloos. —— Bij aldien dezelve ſlechts gedeeltelijk vergaan is, ſtaat het aan den kooper, om of den koop te laten varen, of om het overgebleven gedeelte te vorderen, tegen voldoening van zoodanigen prijs, als waar op het door deskundigen, in evenredigheid van den voor het geheel uitgeloofden koopprijs, begroot wordt. (*Art.* 1376.)

22. De verkooper is gehouden duidelijk uit te drukken, waar toe hij zich verbindt. — Alle duistere of dubbelzinnige bedingen worden ten nadeele van den verkooper uitgelegd. (*Art.* 1377.)

23. De hoofd-verpligtingen van den verkooper zijn *levering*, en *vrijwaring van de door hem verkochte zaak*. (*Art.* 1378.)

24. Van levering. (*Art.* 1379—1397.) — Zie *Levering*.

25. Van vrijwaring, zoo in geval van evictie, als wegens gebrek aan de verkochte zaak. (*Art.* 1398—1422.) — Zie *Vrijwaring*.

26. De voorname pligt van den kooper beſtaat in het betalen van den koopprijs, ten tijde en ter

ter plaatſe bij het aangaan van den koop bepaald. (*Art.* 1423.)

27. Wanneer dienaangaande, bij het aangaan van den koop, niets bepaald is, is de kooper verpligt, die betaling te doen ten tijde en plaatſe, waar de levering geſchieden moet. (*Art.* 1424.)

28. De kooper is verpligt, interesſen van den koopprijs te betalen, tot aan de voldoening toe, in de drie navolgende gevallen: —— indien zulks bij het koopcontract bedongen is; —— indien het verkochte aan hem vruchten of inkomſten oplevert; —— indien de kooper in het doen van betaling nalatig gebleven is; wordende hij voor nalatig gehouden, wanneer hij niet voldoet op den tijd, tot betaling bepaald, of wanneer hij, indien geen vaste tijd van betaling bepaald is, tot betaling geſommeerd, en door die ſommatie in verzuim geſteld is. —— In het laatſte geval beginnen de interesſen te loopen, of van den betaaltijd bij het contract bepaald, of van den dag, waar op de aanmaning tot betaling heeft plaats gehad. (*Art.* 1425.)

29. Wanneer de kooper in het bezit van het gekochte door eene hijpothecaire actie, of door eene actie in cas van eigendom, geſtoord wordt, of gegronde redenen van vrees voor ſtoornis heeft, ſtaat het hem vrij, de betaling

van den koopprijs op te ſchorten, tot dat de verkooper dit bezwaar heeft doen ophouden; ten ware dezelve verkiezen mogt, cautie ten behoeve van den kooper te ſtellen, of ten ware er bedongen mogt zijn, dat de kooper, niettegenſtaande ſtoornis, de kooppenningen betalen zal. (*Art.* 1426.)

30. Indien de kooper in gebreke blijft den koopprijs te betalen, heeft de verkooper het regt om de verbreking van het koopcontract te vorderen. (*Art.* 1427.)

31. Wanneer er gevaar is, dat de verkooper van onroerende goederen, het verkochte en den koopprijs beiden te gelijk zal verliezen, verbreekt de Regter den koop en verkoop dadelijk. —— Indien dit gevaar niet beſtaat, kan de Regter aan den kooper, naar gelang der omſtandigheden, eenig langer of korter uitſtel verleenen; de tijd van het uitſtel verloopen zijnde, zonder dat de kooper betaald heeft, wordt de koop en verkoop door den Regter vernietigd. (*Art.* 1428.)

32. Wanneer bij den verkoop van onroerende goederen bedongen is, dat het contract, bij gebreke van betaling der kooppenningen, op eenen bepaalden tijd, van zelf voor vernietigd zal gehouden worden, kan de kooper niet te min na het verloop van dien tijd betalen, zoo hij niet door eene ſommatie in verzuim mogt ge-

geſteld zijn; doch deze ſommatie geſchied zijnde, kan zelf de Regter aan den kooper geen uitſtel van betaling toeſtaan. (*Art.* 1429.)

33. In geval van verkoop van ter conſumtie geſchikte en andere losſe waren en koopmanſchappen, wordt, na dat de tijd, vóór de afhaling van het verkochte bepaald, verloopen is, de verkoop van zelf, en zonder ſommatie, ten profijte van den verkooper voor nietig gerekend. (*Art.* 1430.)

34. Behalve om de hier voren opgenoemde redenen van nulliteit of tot verbreking van koop en verkoop, en de gene, welke op alle overeenkomſten in het algemeen toepaſſelijk zijn, kan zoodanige overeenkomst ook te niet gaan, zoo in het geval, dat de verkooper de bevoegdheid heeft om het verkochte weder in te koopen, als uit hoofde van den al te geringen koopprijs, in evenredigheid van de waarde der zaak. (*Art.* 1431.)

35. Van het vermogen om het verkochte weder in te koopen. (*Art.* 1432—1445.) —— Zie *Inkoopen.*

36. Van reſciſſie van verkoop ter zake van leſie of benadeeling. (*Art.* 1446—1457.) —— Zie *Benadeeling.*

37. Van openbaren verkoop van in het gemeen

zijnde goederen. (*Art.* 1458 *en* 1459.) — Zie *Gemeenſchap.*

38. Van den verkoop van eene inſchuld, erfenis, en andere onligchamelijke zaken. (*Art.* 1460—1470.) — Zie *Inſchuld. Erfenis.*

KOOPLIEDEN.

1. De boeken en registers der kooplieden leveveren tegen perſonen, die geene kooplieden zijn, geen bewijs op van de geleverde waren, daar bij aangeteekend; onverminderd het geen bij dit Wetboek omtrent bewijs door middel van den eed gezegd wordt. (*Art.* 1247.)

2. Boeken en registers van kooplieden leveren bewijs op tegen henzelven; doch hij, die zich van het geen daar bij aangeteekend ſtaat, tegen hen bedienen wil, mag hetzelve niet ſplitſen, noch daar van dat gedeelte afzonderen, het geen hij meent dat ten zijnen nadeele ſtrekken zoude. (*Art.* 1248.)

KOOPVROUWEN.

1. Eene vrouw, met uitdrukkelijke of ſtilzwijgende toeſtemming van haren man, openbare koopmanſchap, nering of ander bedrijf doende, zijn hare handelingen, buiten den man verrigt, in zaken daar toe betrekkelijk, beſtaanbaar, en wanneer zij in gemeenſchap van goederen getrouwd zijn, niet alleen voor haar, maar

maar ook voor den man verbindende. (*Art.* 160.)

2. Eene vrouw wordt niet gerekend zoodanige openbare koopmanſchap, nering of ander bedrijf te doen, wanneer zij ſlechts in den handel van haren man, door het verkoopen of uitſlaan in het klein, werkzaam is, maar dan, als zij eene afzonderlijke koopmanſchap, nering of bedrijf doet. (*Art.* 161.)

3. De vrouw mag echter tot het doen van zoodanige koopmanſchap, nering of bedrijf, buiten toeſtemming van haren man, geene gelden te leen opnemen. (*Art.* 162.)

4. Het ſtaat den man ten allen tijde vrij, om zijne toeſtemming tot het doen van zoodanige koopmanſchap, nering of bedrijf wederom in te trekken, van welke intrekking hij gehouden is, openbare bekendmaking te doen. (*Art.* 163.)

KOPIJEN. Zie *Affchriften.*

KOST.

Een legaat van *kost* begrijpt alleen ſpijs en drank, maar geene kleederen of inwoning. (*Art.* 824.)

KOSTEN, SCHADEN EN INTERESSEN. Zie *Schadevergoeding.*

KOSTSCHOOLHOUDERS.

1. Kostſchoolhouders zijn mede op het algemeene bedragen van den boedel gepreferéerd, voor leverantiën gedurende het laatſte jaar gedaan. (*Art.* 1832, *No* 5.)

2. De actie van kostſchoolhouders, wegens het kost- en ſchoolgeld voor derzelver leerlingen, en van andere meesters wegens het loon van het onderwijs, wordt gepreſcribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waar in het onderwijs gegeven, en de kost verſtrekt is. (*Art.* 1899.)

KRIJGSDIENST.

1. Een Hollander, zonder autoriſatie van den Koning, bij eene vreemde Mogendheid militairen dienst genomen hebbende, of lid geworden zijnde van een vreemd militair genootſchap, verliest daar door zijne betrekking als Hollander. —— Hij zal in Holland niet kunnen te rug komen, dan met toeſtemming des Konings, noch zijne betrekking als Hollander wederkrijgen, dan alleen op dezelfde voorwaarde, waar op een vreemdeling den burgerlijken ſtaat als Hollander bekomen kan, en behoudens het verder bepaalde in artikel 15 van dit Wetboek. (*Art.* 18.)

2. Kinderen mogen in 's Konings legers of vlo-

vloten dienst nemen, en dien ten gevolge het ouderlijk huis verlaten, wanneer zij den vollen ouderdom van achttien jaren hebben bereikt. (*Art.* 282.)

3. De testamenten der genen, die zich in den krijg bevinden, schoon zonder de bepaalde formaliteiten gemaakt, zijn bestaanbaar, mits slechts van des testateurs verklaarden wil overtuigend blijke. (*Art.* 643.)

KUDDE.

1. In geval van vruchtgebruik van een troep of kudde beesten, is de vruchtgebruiker, wanneer de kudde door sterfte, of ander toeval, buiten deszelfs schuld, geheel of ten deele verloren gaat, niet verder aan den eigenaar gehouden, dan tot overgifte van de huiden of vellen, of van derzelver waarde. (*Art.* 504.)

2. Eene veel begrijpende zaak als een enkel geheel gemaakt zijnde, gelijk eene kudde schapen, en dergelijke, is dat geheel, of wat daar van overig is, verschuldigd, al was er ook maar één schaap, of ander stuk goed, meer overig. (*Art.* 783.)

KUSTINGBRIEVEN.

Kustingbrieven, dat is, die uit onbetaalde en op het verkochte goed geblevene kooppen-

ningen voortſpruiten, zijn op het provenue van dat goed geprefereerd, boven alle oudere algemeene, legale of conventionele verbanden. (*Art.* 1845, *No.* 2.)

KWETSING.

Dezelve geeft eene actie tot ſchadevergoeding. (*Art.* 1320 *en* 1321.) —— Zie *Misdaad.*

KWIJTSCHELDING.

1. Kwijtſchelding van ſchuld geſchiedt of uitdrukkelijk, of ſtilzwijgende. (*Art.* 1197.)
2. De vrijwillige terug gave eener originele onderhandſche ſchuldbekentenis, door een ſchuldeiſcher aan een ſchuldenaar gedaan, is een bewijs van kwijtſchelding of bevrijding der ſchuld. (*Art.* 1198.)
3. De vrijwillige terug gave van de groſſe of uitgegevene acte eener geregtelijke of notarieel gepaſſeerde ſchuldbekentenis, levert een vermoeden op, dat de ſchuld kwijtgeſcholden of voldaan is; welk vermoeden voor waarheid wordt gehouden, zoo lang het tegendeel niet is bewezen. (*Art.* 1199.)
4. De terug gave van eene originele, onderhandſche ſchuldbekentenis, of van de groſſe eener ſchuldbekentenis, aan één der ſolidaire ſchuldenaren gedaan, heeft gelijk gevolg ten voor-

voordeele van deszelfs mede-ſchuldenaren. (*Art.* 1200.)

5. Kwijtſchelding of ontſlag, uitdrukkelijk aan één der ſolidaire ſchuldenaren toegeſtaan, bevrijdt alle de overige, ten ware de ſchuldeiſcher zijn regt tegen de mede-ſchuldenaren uitdrukkelijk mogt hebben voorbehouden: — in dit laatſte geval kan de ſchuldeiſcher de voldoening der ſchuld niet verder vorderen, dan onder aftrek van het aandeel van den geen, aan wien hij de ſchuld kwijtgeſcholden heeft. (*Art.* 1201.)

6. De terug gave der zaken, welke voor eene ſchuld zijn te pand of tot zekerheid gegeven, is niet genoegzaam om eene kwijtſchelding van ſchuld te doen vermoeden. (*Art.* 1202.)

7. Kwijtſchelding of ontſlag, uitdrukkelijk aan eenen principalen ſchuldenaar gedaan of toegeſtaan, ontſlaat ook de borgen van hunne verbindtenis; doch kwijtſchelding of ontſlag aan den borg gedaan of toegeſtaan zijnde, wordt de principale ſchuldenaar daar door niet bevrijd. —— Aan één der borgen kwijtſchelding gedaan zijnde, worden de overige daar door niet bevrijd. (*Art.* 1203.)

8. Het geen een ſchuldeiſcher van een borg, tot afdoening van zijne borgtogt, ontvangen heeft, moet gerekend worden in mindering van de ſchuld betaald te zijn, en moet tot ont-

ontlasting zoo van den principalen ſchuldenaar, als van de overige borgen, verſtrekken. (*Art.* 1204.)

9. Eene transactie over eene ſchuld aangegaan, volgens welke door den ſchuldenaar tot afdoen der ſchulden iets gegeven, behouden of beloofd wordt, bevat eene ſtilzwijgende kwijtſcheldíng van het geen meerder, dan het bij transactie bedongene, verſchuldigd mogt zijn. (*Art.* 1205.)

10. Niemand dan een ſchuldeiſcher, het vermogen hebbende om over zijne goederen te beſchikken, of de geen, die door hem in het bijzonder daar toe gemagtigd is, kan kwijtſchelding van ſchuld doen. (*Art.* 1206.)

11. Een algemeen gemagtigde, een voogd, een curator of een adminiſtrateur, hebben alleen magt om te beſturen, en niet om weg te geven; zij kunnen dus in naam van den geen, wiens goed zij beſturen, geene kwijtſchelding doen. (*Art.* 1207.)

L.

LANDEN.

1. Landerijen zijn uit hunnen aard onroerende goederen. (*Art.* 418.)

2. Die eenig land huurt, onder beding van de daar van afkomende vruchten met den verhuurder te zullen deelen, mag het gehuurde niet weder aan een ander verhuren, noch afstaan, ten ware hem de bevoegdheid daar toe door den verhuurder uitdrukkelijk verleend zij. (*Art.* 1526.)

3. In geval van overtreding van de zijde van den huurder, heeft de verhuurder het regt om het verhuurde weder aan zich te nemen, en is de huurder gehouden tot vergoeding der kosten, schaden en interessen, welke uit het niet nakomen der aangegane verbindtenis voortvloeijen. (*Art.* 1527.)

4. Indien bij het huur-contract eene grootere of kleinere uitgestrektheid aan de landen toegerekend wordt, dan dezelve wezenlijk bevatten, geeft zulks geene aanleiding tot vermeer-

meerdering of vermindering der huurpenningen, dan alleen in de gevallen, en volgens de bepalingen, in den titel van *koop en verkoop* voorkomende. (*Art.* 1528.)

5. Indien de huurder van eene boerderij, met derzelver aanhoorige landen, dezelve niet behoorlijk van beesten en noodzakelijke bouwgereedschappen voorziet, of de bebouwing van dezelve verwaarloost, en zich ten dien opzigte niet als een goed huisvader gedraagt, of indien hij het gehuurde tot een ander einde gebruikt, dan waar toe het zelve bestemd was, of indien hij in het algemeen de bedingen, bij het aangaan van de huur gemaakt, niet nakomt, en uit dit een of ander voor den verhuurder schade ontstaat, is deze, naar gelang der omstandigheden, bevoegd om de huur te doen verbreken. —— In geval van verbreking der huur, ten gevolge van eene daad van den huurder, is deze gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo als in *No.* 3 gezegd is. (*Art.* 1529.)

6. Ieder huurder van land is verpligt, de vruchten en producten van het zelve in de schuren en op de plaatsen te bergen, welke daar toe bestemd zijn. (*Art.* 1530.)

7. De huurder van land is, op pœne van vergoeding van kosten, schaden en interessen ver-

verpligt, den eigenaar ten ſpoedigſten kennis te geven van alle aanmatigingen en uſurpatiën, welke ten aanzien van het zelve land mogten gepleegd worden. (*Art.* 1531.)

8. Indien de huur voor verſcheiden jaren aangegaan is, en gedurende den huurtijd de geheele of de halve oogst van een jaar door onvermijdelijke toevallen verloren gaat, heeft de huurder het regt, om eene vermindering der verſchuldigde huurpenningen te vorderen, ten ware hij door den voordeeligen oogst van vorige jaren ſchadeloos geſteld zij. —— Indien hij niet ſchadeloos geſteld is, kan de begrooting van de vermindering der huurpenningen niet gemaakt worden, dan na het eindigen van alle de huurjaren, op welken tijd eene compenſatie van alle dezelve huurjaren plaats heeft. —— De Regter kan niet te min den huurder toeſtaan, om proviſioneel een gedeelte der huurpenningen, naar mate van het geleden verlies, in te houden. (*Art.* 1532.)

9. Indien de huur maar voor één jaar aangegaan, en de oogst geheel, of ten minſte voor de helft verloren is, wordt aan den huurder eene geëvenredigde korting van de huurpenningen toegeſtaan; doch wanneer het verlies minder dan de helft bedraagt, heeft de huurder

der geene aanſpraak op eenige korting. (*Art.* 1533.)

10. De huurder kan geenerhande korting erlangen, wanneer het verlies der vruchten plaats heeft, na dat dezelve van den grond afgeſcheiden zijn, ten ware bij het huur-contract een zeker gedeelte van den oogst in natura voor den verhuurder bedongen zij; als wanneer de verhuurder zijn aandeel in de ſchade dragen moet, mits de huurder met de levering van des verhuurders aandeel niet in verzuim geweest is. —— De huurder kan even min eene korting vorderen, wanneer de oorzaak der ſchade ten tijde van het aangaan der huur bereids beſtond en bekend was. (*Art.* 1534.)

11. De huurder kan, bij een uitdrukkelijk beding, voor onvermijdelijke toevallen aanſprakelijk geſteld worden. (*Art.* 1535.)

12. Zoodanig beding wordt echter alleen verſtaan gemaakt te zijn ten aanzien van gewone onvoorziene toevallen, als, van hagel, onweder, ſtormen of ſtortregens, doch geenszins ten aanzien van buitengewone onvoorziene toevallen, als van verwoestingen des oorlogs, of overſtrooming, waar aan het land niet gewoonlijk onderworpen is, ten ware de huurder zich ook voor deze laatſte aanſprakelijk mogt geſteld hebben. (*Art.* 1536.)

13. Huur

13. Huur van land, mondeling aangegaan, wordt gerekend aangegaan te zijn voor zoodanig tijdvak, als de huurder noodig heeft om alle de vruchten van het gehuurde goed in te zamelen. —— Dus wordt de huur van een ſtuk wei- of bouwland, boomgaard, en andere gronden, waar van de vruchten binnen den loop van een jaar ingezameld worden, geacht voor een jaar aangegaan te zijn. —— De huur van land, geſchikt tot de teelt van vruchten of gewasſen, waar toe meer dan één ſaizoen noodig is, wordt gerekend voor zoo vele jaren aangegaan te zijn, als er ſaizoenen benoodigd zijn. (*Art.* 1537.)

14. Landhuur, hoe zeer mondeling aangegaan, houdt van zelf op, bij het eindigen van het tijdperk, waar over dezelve, volgens het vorig *No.*, geacht wordt aangegaan te zijn. (*Art.* 1538.)

15. Indien de huurder, na het eindigen van den bij ſchriftelijk contract aangeganen huurtijd, in het bezit van het gehuurde blijft, en daar in gelaten wordt, ontſtaat er eene nieuwe huur, waar van het gevolg bepaald is in *No.* 13. (*Art.* 1539.)

16. De huurder, wiens huur geëindigd is, is verpligt aan den geen, die hem opvolgt, en deze ook op zijne beurt aan den volgenden huurder, al dat geen te presteren, het welk,

tot gerijf, bij de bebouwing voor het volgend jaar, door het plaatſelijk gebruik bepaald is. (*Art.* 1540.)

17. De huurder, wiens huur geëindigd is, is ook gehouden het ſtroo en de mest van den laatſten tijd, indien hij dezelve bij het ingaan van zijne huur mede alzoo ontvangen heeft, achter te laten; en zelfs in dat geval, wanneer de huurder, bij het aangaan zijner huur, de ſtroo en mest niet mogt ontvangen hebben, kan de eigenaar dezelve, bij het eindigen der huur, bij tauxatie aan zich behouden. (*Art.* 1541.)

LASTGEVING.

1. Mandaat of lastgeving is eene handeling, bij welke iemand aan een ander last geeft, om eene zaak voor hem en in zijnen naam te verrigten. —— Dit contract wordt niet voltrokken, dan door de aanneming van den gemagtigden. (*Art.* 1727.)

2. Lastgeving kan, of bij publieke acte, of bij een onderhandsch geſchrift, zelfs door middel van een brief, geſchieden; lastgeving kan ook bij monde gedaan worden, maar het bewijs door getuigen wordt ten aanzien derzelve niet toegelaten, dan overeenkomſtig het bepaalde bij den titel van contracten of conventionele verbindtenisſen in het algemeen. —

De

De aanneming van een last of mandaat kan ook ſtilzwijgende geſchieden, en afgeleid worden uit de executie, die de lasthebber aan het mandaat gegeven heeft. (*Art.* 1728.)

3. Lastgeving geſchiedt uit haren aard om niet, ten zij het tegendeel bedongen is. (*Art.* 1729.)

4. Lastgeving is, of algemeen en tot alle zaken, of bijzonder en ſlechts tot éene zaak, of tot zekere bepaalde zaken betrekkelijk. (*Art.* 1730.)

5. Eene lastgeving, in algemeene bewoordingen vervat, wordt geacht alleen tot daden van adminiſtratie betrekkelijk te zijn. —— Om goederen te vervreemden of met hijpotheek te bezwaren, of andere dergelijke daden te verrigten, wordt een uitdrukkelijk mandaat vereischt. (*Art.* 1731.)

6. Een mandataris of lasthebber mag niets verrigten, waar door hij de bepalingen van het mandaat zoude te buiten gaan. —— De magt om een geſchil bij transactie af te doen ſluit geenszins het vermogen in, om de beſliſſing van het geſchil aan de uitſpraak van een derden bij compromis over te laten. (*Art.* 1732.)

7. Die aan eene getrouwde vrouw, of aan een minderjarigen, het beheer van eenigen handel opdraagt, is door derzelver handelingen, ten

aanzien van derden, even zeer verbonden, als of hij een man of een meerderjarigen aangesteld had. (*Art.* 1733.)

8. Een lasthebber is gehouden tot de volbrenging van den aangenomen last, zoo lang hij van denzelven niet ontheven is, en is verantwoordelijk voor de kosten, schaden en interessen, welke door het niet uitvoeren van dien last zouden kunnen ontstaan. —— Ook is hij gehouden, de zaak, waar mede hij, ten tijde van het overlijden van den lastgever, een aanvang hadt gemaakt, ten einde te brengen, indien uit het niet afdoen van dezelve nadeel zou kunnen ontstaan. (*Art.* 1734.)

9. Een lasthebber is, in de uitvoering van den last, niet alleen wegens kwaad opzet, maar ook wegens schuld of verzuim, verantwoordelijk; nogtans wordt deze verantwoordelijkheid wegens schuld of verzuim minder streng genomen, ten aanzien van den geen, die een last om niet op zich genomen heeft, dan van den geen, die daar voor loon ontvangt. (*Art.* 1735.)

10. Elk lasthebber is gehouden rekenschap van zijn verrigte te geven, en aan den lastgever verantwoording te doen van alles, wat hij, uit krachte van het mandaat, ontvangen heeft; al ware het dat het ontvangene aan den last-

ge-

gever niet verſchuldigd mogt zijn geweest. (*Art.* 1736.)

11. Een gemagtigde is verantwoordelijk voor den geen, dien hij in zijne werkzaamheden ſubſtitueert: 1°. wanneer hij de magt van ſubſtitutie niet bekomen heeft; 2°. wanneer, hem die magt zonder aanduiding van een bepaald perſoon gegeven zijnde, hij iemand aan zich geſubſtitueerd heeft, die blijkbaar onbekwaam of inſolvent was. In alle gevallen kan de lastgever onmiddelijk de geſubſtitueerden tot verantwoording aanſpreken. (*Art.* 1737.)

12. Wanneer verſcheidene perſonen bij een en dezelfde lastgeving gemagtigd zijn, heeft ten hunnen aanzien geene ſolidaire verbindtenis plaats, dan voor zoo verre zulks uitdrukkelijk bepaald is. (*Art.* 1738.)

13. Een lasthebber is verpligt interesſen te betalen van de ſomme, welke hij tot zijn eigen gebruik aangewend heeft, van den dag af, waar op hij dezelve tot zijn gebruik genomen heeft, en van de ſomme, die hij aan den lastgever tot ſlot van rekening uitkeeren moet, van den dag af, dat hij daar van in verzuim is. (*Art.* 1739.)

14. Een lasthebber, die aan de partij, met welke hij handelt, den inhoud van zijnen last ten vollen heeft bekend gemaakt, is niet aanſprakelijk ten aanzien van het geen boven zij-

nen last geſchied is, ten ware hij zich in dit opzigt perſoonlijk verbonden mogt hebben. (*Art.* 1740.)

15. De lastgever is verpligt de verbindtenisſen, door den lasthebber, overeenkomſtig den gegeven last, aangegaan, na te komen, doch hij is niet gehouden tot het geen bovendien mogt gecontracteerd zijn, dan voor zoo verre hij hetzelve uitdrukkelijk of ſtilzwijgende bekrachtigd heeft. (*Art.* 1741.)

16. De lastgever is verpligt den lasthebber te vergoeden alle de uitſchotten en kosten, welke deze in de uitvoering van den last heeft moeten doen en maken, als mede aan denzelven zijn loon te betalen, indien er loon bedongen mogt zijn. —— Van deze verpligting wordt de lastgever, wanneer door den mandataris geen fout begaan is, die aan hem geimputeerd kan worden, niet ontheven, doordien de zaak zoude mogen mislukt zijn; gelijk de lastgever ook geene vermindering van het beloop der kosten en uitſchotten mag vorderen, al ware het dat dezelve minder hadden kunnen zijn. (*Art.* 1742.)

17. De lastgever is ook gehouden den lasthebber ſchadeloos te ſtellen wegens de verliezen, welke deze in de uitvoering van den gegevenen last mogt geleden hebben, zoo dezelve door geene onvoorzigtigheid, die aan den man-

da-

dataris geimputeerd kan worden, veroorzaakt zijn. (*Art.* 1743.)

18. De lastgever is aan den lasthebber, wegens deszelfs uitschotten, interessen verschuldigd, van den dag af, waar op deze aantoont die uitschotten gedaan te hebben. (*Art.* 1744.)

19. Wanneer de lasthebber door onderscheiden personen tot eene gemeene zaak is geconstitueerd, is elk van hen in *solidum*, of voor het geheel, aan den lasthebber voor de gevolgen van het gegeven mandaat aansprakelijk. (*Art.* 1745.)

20. Lastgeving eindigt:

a. Door herroeping van het mandaat;

b. Door opzegging van het zelve door den lasthebber;

c. Door den dood of insolventie, het zij van den lastgever, het zij van den mandataris;

d. En eindelijk, wanneer een van beiden onder curatele gesteld wordt. (*Art.* 1746.)

21. Een lastgever kan zijn gegeven last intrekken, wanneer hem zulks goeddunkt, en den gemagtigden, daartoe termen zijnde, noodzaken, de acte of het bewijs, het welk deze van den gegeven last in handen heeft, terug te geven. (*Art.* 1747.)

22. De herroeping alleen aan den lasthebber kenbaar gemaakt zijnde, kan zulks het regt van derden, die, daar van onkundig zijnde, na-

derhand nog met den lasthebber gecontracteerd hebben, niet verkorten; behoudens het verhaal van den lastgever op den gemagtigden. (*Art.* 1748.)

23. De aanstelling van eenen nieuwen mandataris, tot het verrigten van dezelfde handeling, heeft gelijke kracht met eene herroeping van den eersten mandataris, en werkt, met opzigt tot denzelven, van den dag af, dat deze nieuwe aanstelling aan hen kenbaar is gemaakt. (*Art.* 1749.)

24. Een gemagtigde kan het mandaat opzeggen, door van zijne opzegging aan den lastgever kennis te geven. —— Indien deze opzegging echter tot nadeel van den lastgever strekken mogt, is de mandataris niettemin gehouden denzelven deswegens schadeloos te stellen, ten ware hij buiten staat zijn mogt, om den last verder te volbrengen, zonder daar door zelf aanmerkelijke schade te lijden. (*Art.* 1750.)

25. Indien een lasthebber onbewust is van den dood van den lastgever, of van het bestaan van éene der oorzaken, die het mandaat doen eindigen, is, het geen hij in die onwetendheid verrigt heeft, van waarde. (*Art.* 1751.)

26. In de vorengemelde gevallen moeten de verbintenissen, door den lasthebber aangegaan, nagekomen worden, ten aanzien van derden, die in de goede trouw zijn. (*Art.* 1752.

27. Bij

27. Bij overlijden van den lasthebber, zijn zijne erfgenamen verpligt daar van aan den lastgever kennis te geven, en inmiddels, naar vereisch der omstandigheden, zoodanige voorziening te doen, als het belang van den lastgever medebrengt. (*Art.* 1753.)

LEENBANKEN.

De regten der openbare leenbanken door verpanding van roerende goederen niet te benadeelen. (*Art.* 1803.)

LEENING.

1. Er bestaan twee soorten van leening;
   a. Die van zaken, welke men gebruiken kan, zonder dat dezelve te niet gaan; en
   b. Die van zaken, welke door het gebruik, het welk men daar van maakt, vergaan:
   De eerste noemt men bruikleening of commodaat;
   De laatste wordt verbruikleening of eenvoudig leening genaamd. (*Art.* 1618.)
2. Van bruikleening of commodaat, en in het bijzonder van derzelver aard, van de verpligtingen van den gaen, die iets ter bruikleen ontvangt, en van de verpligtingen van den uitleener. (*Art.* 1619—1635.) — Zie *Bruikleening*.
3. Van verbruikleening of eenvoudige leening,

en in het bijzonder van derzelver aard; van de verpligtingen des uitleeners, als mede van den geen, die iets ter leen ontvangt. (*Art.* 1636—1647.) — Zie *Verbruikleening.*

4. Van ter leen geven op interesſen. (*Art.* 1648—1657.) — Zie *Interesſen.*

LEGAAL VERBAND.

1. De wet zelve, buiten overeenkomst, geeft aan verſcheiden ſchuldeiſchers een regt van pand, het zij op des ſchuldenaars geheelen boedel, het zij op eenige bijzondere goederen van denzelven, welk regt ook *legaal verband* genaamd wordt. (*Art.* 1828.)

2. Op des ſchuldenaars geheelen boedel verleent de wet ſtilzwijgend pandregt:

a. Aan den Staat op de goederen van deszelfs ontvangers, gaarders en andere adminiſtrateurs, die eenig beheer van 's lands penningen gehad hebben, mitsgaders op de goederen van derzelver borgen, voor de aanzuivering van alle zoodanige gelden, als zij in die betrekking aan den Staat ſchuldig zijn. — Gelijk regt hebben ook de ſteden en dorpen op de goederen van hunne ontvangers, als mede de daarbij belanghebbenden op die van de beſtuurders der kerkengoederen of armen-kaſſen;

b. Aan den Staat op de goederen van hen, die

die eenige lasten of impositiën schuldig zijn.

c. Aan allen, die eenige impositiën betaald hebben op de goederen der genen, voor welke zij dezelve hebben uitgeschoten, doch niet langer dan gedurende een jaar, gerekend van den dag af, dat zij die uitschotten hebben gedaan.

d. Aan getrouwde vrouwen, die met uitsluiting der gemeenschap van goederen en van winst en verlies getrouwd zijn, of van de door haar bedongene keuze, om in winst en verlies te deelen, afstand gedaan hebben, mitsgaders ook aan de kinderen of andere erfgenamen van die vrouwen, op den boedel van den man, tot het terug bekomen, of bekomen van redintegratie, van hare ten huwelijk aangebragte en staande huwelijk verkregene goederen, die door den man zijn vervreemd geworden; en

e. Aan minderjarigen op de goederen van hunne voogden, of van de genen, die zich als voogden over hen hebben gedragen, het zij ouders, bloedverwanten of vreemde personen zijnde, als mede aan de genen, die onder curatele staan, op de goederen van hunne curateuren, voor de behoorlijke verantwoording, en oplevering van het geen zij, ter zake van de voogdij of curatele,

schul-

ſchuldig zijn. —— Het legaal verband van getrouwde vrouwen, minderjarigen, of de genen, die onder curatele ſtaan, begint van het oogenblik af, dat het huwelijk voltrokken is, of dat de voogdij of curatele een aanvang genomen heeft. (*Art.* 1829.)

3. Op een zeker gedeelte, of op bijzondere goederen, geeft de wet regt van legaal verband:

a. Aan legatarisſen, tot zekerheid van de uitkeering der gemaakte legaten, op de goederen, tot des testateurs nalatenſchap behoorende, doch niet op de goederen van de erfgenamen.

b. Aan verhuurders van huizen of landen, op alle roerende goederen, die op den bodem gevonden worden, en bovendien, ten aanzien der landen, op de vruchten, die daar op wasſen. —— Dit regt blijft voortduren, hoe zeer deze goederen, buiten toeſtemming van den verhuurder, van den bodem, vervoerd zijn, mits de verhuurder die goederen binnen veertien dagen na de vervoering achterhale, en bij wege van arrest reclamere; onverminderd nogtans het geen met betrekking tot het regt van derden, bij *Art.* 1827 van dit Wetboek is bepaald. — Niet alleen des huurders eigene goederen, maar ook die aan een ander toebe-

behooren, en op den bodem gevonden worden, zijn aan den verhuurder ſtilzwijgende verbonden, mits de laatstgemelde daar op gebragt zijn, om aldaar tot gebruik, genot of profijt van den huurder te blijven, en niet om aldaar ſlechts voor eenen korten tijd te zijn, als bij voorbeeld goederen, in pand of bewaring gegeven, en ſoortgelijke. — De goederen van den geen, die de huur van eenen huurder overneemt, zijn niet alleen aan zijnen verhuurder, maar ook aan den eerſten verhuurder of eigenaar, door de wet verbonden; met die bepaling nogtans, dat de goederen van hem, die enkel een gedeelte, bij voorbeeld, eene kamer, van een huurder overneemt, mits die goederen niet verder of anders dan door den tweeden huurder gebruikt zijn, aan den eigenaar niet voor de huur van het geheele huis, maar alleen in evenredigheid van het door den tweeden huurder overgenomen gedeelte, verbonden zijn.

c. Aan metſelaars, timmerlieden, en andere ambachtslieden, die tot reparatie, maar niet die tot verbetering, of verſiering van een gebouw, bouwſtoffen geleverd of arbeid verrigt hebben, gedurende den tijd van vijf jaren, na dat de reparatiën gedaan zijn. — Wat onder reparatie of melioratie begrepen is,

is, moet, in geval van verſchil, door den zaak kundige perſonen, bij den Regter te benoemen, beoordeeld worden.

d. Aan heffers van erfpachten, tienden, cijnſen, en ſoortgelijke reëele belastingen, op het goed, waar van de lasten geheven worden; en

e. Aan den dijkring of waard, voor de onkosten van dijken, dammen, molens, ſluizen, wateringen en dergelijken. (*Art.* 1838.)

4. Het doen van arrest op eenig goed geeft, noch legaal verband, noch preferentie, uitgezonderd de arresten, die in executie gedaan worden. —— Deze hebben ten gevolge, dat het goed door dat arrest geacht wordt uit den boedel uit te gaan, en dat de arrestant, mits zijne executie op dat goed, volgens het voorſchrift der wet, voortzettende, op het beloop van het zelve voor dat geen, waar voor hij executeert, geprefereerd is voor allen, aan wie dat goed te voren niet bijzonderlijk, door overeenkomst, of door de wet, verbonden was. (*Art.* 1831.)

5. Behalve de legale verbanden, die de wet aan ſommigen verleent, geeft zij ook aan eenige ſchuldeiſchers een privilegie, om, ſchoon zonder regt van onderpand, op het algemeene be-

bedragen van den boedel geprefereerd te zijn. Hier toe behooren:

a. De kosten, op de executie van gearresteerd goed, of op de beredding van eenen insolventen boedel gevallen.

b. De kosten van de begrafenis van het lijk van den overledenen schuldenaar, het zij die uit den boedel zelven genomen, of door een ander voorgeschoten zijn. —— Het beloop van die kosten aan den staat des boedels niet geëvenredigd zijnde, staat het aan den Regter dezelve te matigen.

c. De kosten der laatste ziekte van den overledenen, na dat dezelve door der zaak kundigen zullen getauxeerd zijn.

d. De loonen van dienstbare personen, over het laatste jaar, en het geen aan dezelve over het loopende jaar verschuldigd is; en

e. De leverantiën, tot levensbehoeften aan den schuldenaar en zijn huisgezin gedaan; te weten, gedurende de laatste zes maanden door winkeliers, of de zulken die in het klein verkoopen, als bakkers, kruideniers, vleeschhouwers en soortgelijken, en gedurende het laatste jaar door kostschoolhouders en grossiers. (*Art.* 1832.)

6. Allen die eenig goed van een ander onder zich hebben gekregen, om daar aan eenigen arbeid te verrigten, hebben op dat goed regt

van

van retentie, tot zoo lang zij van de kosten en arbeidsloonen, aan dat goed besteed, voldaan zijn. (*Art.* 183.)

7. Gelijk regt hebben ook de herbergiers, voerlieden en schippers, op de ingebragte of in- of opgeladene goederen der genen, welken zij geherbergd, of wier personen of goederen zij vervoerd hebben, tot zoo lange zij wegens de gemaakte verteringen, het voer- of vrachtloon, en accessoire uitschotten betaald zijn. (*Art.* 1834.)

8. Het gevolg van dit regt van retentie is ook, dat de schuldeischer, in geval van des schuldenaars insolventie, voor zijn achterwezen op het zuiver provenue van dat goed geprefereerd is; welk provenue tot dat einde afzonderlijk moet gehouden worden. (*Art.* 1835.)

9. Retentie van eenig goed, het welk men van zijne schuldenaars onder zich heeft, kan echter nooit beweerd worden op grond of tot verzekering van schuldvorderingen, die tot dat goed in geen onmiddelijk verband staan. (*Art.* 1836.)

10. Door de bepalingen van dit Wetboek wordt geene innovatie gemaakt ten aanzien van het geen bij de wetten van koophandel, omtrent zeeschepen, en de regten, welke daar op toepasselijk zijn, wordt vastgesteld. (*Art.* 1837.)

LEGATARISSEN.

1. Welk onderscheid tusschen een erfgenaam en legataris stand grijpt. (*Art.* 770.) — Zie *Legaten*, *No.* 7.

2. Legatarissen hebben ook het regt, om zich te beraden omtrent het aannemen of verwerpen van het aan hun besproken legaat. (*Art.* 939.)

3. De wet geeft regt van legaal verband aan legatarissen, tot zekerheid van de uitkeering der gemaakte legaten, op de goederen tot des tastateurs nalatenschap behoorende, doch niet op de goederen van de erfgenamen. (*Art.* 1830, *No.* 1.)

LEGATEN.

1. Douariën hebben den voorrang boven legaten. (*Art.* 79.) — Zie *Douarie*, *No.* 4.

2. Legaten, staande huwelijk, aan één der echtgenooten te beurt gevallen, zijn gemeen, zoo verre de maker niet uitdrukkelijk anders heeft geboden. (*Art.* 175.)

3. Wanneer, in de gemeenschap van winst en verlies, legaten onder winst gerekend worden. (*Art.* 182 *en* 183.) — Zie *Gemeenschap van winst en verlies*, *No.* 5 *en* 6.

4. De making van een huis, met al het geen daar in gevonden wordt, is alleen betrekkelijk tot de daar in zijnde meubelen, en moet niet

worden uitgeſtrekt tot gereed geld, of tot inſchulden en andere regten, waar van de papieren en beſcheiden in dat huis bewaard worden. (*Art.* 431.)

5. Legaten, door den testateur aan den erfgenaam in de legitime, bij het zelfde, of bij een eerder of later testament, gemaakt, komen niet in toerekening, uitgenomen voor zoo verre zoude mogen blijken, dat de testateur het tegendeeel gewild had. (*Art.* 711.)

6. Een legaat van noodzakelijk onderhoud mag gemaakt worden aan de zulken, die anders geen voordeel uit kracht van testament genieten mogen. (*Art.* 769.)

7. Hij, aan wien de geheele nalatenſchap van den overledenen, of een gedeelte van dezelve, is gemaakt, hoe zeer ook deze making bij wijze van legaat zoude mogen geſchied zijn, is geen legataris, maar erfgenaam, en aan alle verpligtingen der erfgenamen verbonden, terwijl integendeel hij, die wel tot erfgenaam is geſteld, maar alleen voor eene zekere zaak, geen erfgenaam, maar legataris is. (*Art.* 770.)

8. Omtrent de bewoordingen in het maken van legaten, als mede aanwijzing van den perſoon, en dwaling in den naam van den legataris, heeft het zelfde plaats, het welk no-

pens

pens de erfstellingen bij *Art.* 658, 659 *en* 660 is vastgesteld. (*Art.* 771.)

9. Meer legatarisſen, zonder bepaling van deelen, tot dezelfde zaak geroepen zijnde, is ieder hunner geregtigd tot een gelijk gedeelte, naar het getal der perſonen; ten zij blijke, dat de testateur eene andere verdeeling bedoeld heeft. (*Art.* 772.)

10. Omtrent het regt van aanwas, onder meer legatarisſen, aan wien iets gezamenlijk gemaakt is, moeten dezelfde voorſchriften gevolgd worden, die ten aanzien van erfstelling in *Art.* 664, het eerſte lid van *Art.* 665, en in *Art.* 666, 667 *en* 668, vermeld zijn. (*Art.* 773.)

11. Met legaten kunnen belast worden, niet alleen de erfgenamen, die bij testament gesteld, of bij verſterf geroepen zijn, maar ook de aan hen gesubſtituëerden, zelfs de legatarisſen. (*Art.* 774.)

12. Geen legaat kan gesteld worden aan de willekeur van den erfgenaam, of andere belaste perſonen, noch van een derden; doch de begrooting van het gelegateerde kan wel aan de beſcheidenheid en het redelijk oordeel van den belasten perſoon worden overgelaten, of gemaakt worden onder eene voorwaarde, die van de daad van een derden afhangt. (*Art.* 775.)

13. Geen regt komt uit legaten toe aan hen, aan wien de testateur niet heeft kunnen denken; een legaat, dienvolgende, door den testateur *aan zijn huisvrouw* gemaakt, is naderhand, wanneer deze komt te overlijden, niet verschuldigd aan des testateurs tweede huisvrouw. (*Art.* 776.)

14. Allerlei zaken, die vervreemdbaar zijn, kunnen gelegateerd worden. (*Art.* 777.)

15. Indien een testateur aan iemand in het algemeen legateert zekere zoort van goederen, gelijk als *zijne meubelen*, *zijne boeken*, worden daar door verstaan de goederen, welke van die soort, bij des testateurs overlijden, in zijne nalatenschap gevonden worden. (*Art.* 778.)

16. Geene dwaling omtrent de benoemde of aangeduide zaak verhindert het legaat, indien maar de meening van den testateur duidelijk blijkt; doch dwaling niet in den eigen naam, maar in den naam van het geslacht, als *koe* voor *paard*, maakt den wil onverstaanbaar, en daar door krachteloos. (*Art.* 779.)

17. Legaten van zaken van een zeker geslacht, als paarden, schapen en dergelijke, zijn bestaanbaar; mits de uitdrukking niet zoo ruim en onbepaald zij, dat men des testateurs bedoeling met geene waarschijnlijkheid kan nagaan. (*Art.* 780.)

18. Een

18. Een ſtuk goed, of eene zaak in het algemeen, uit een geſlacht, het welk genoegzaam bepaald is, om de bedoeling te kunnen begrijpen, zonder uitdrukking van waarde, en zonder dat de testateur iets zoodanigs heeft nagelaten, gelegateerd zijnde, moet de erfgenaam het zelve van elders bekomen, en het ſtaat aan hem om te geven een ſtuk van zulke waarde als hij goedvindt, mits niet het ſlechtſte gevende. (*Art.* 781.)

19. Eene zaak, of een ſtuk goed, uit een geſlacht, of uit eene veel begrijpende ſoort van zaken, welke de testateur heeft nagelaten, gemaakt zijnde, ſtaat de keus op gelijke wijze aan den erfgenaam, ten zij die keus uitdrukkelijk aan den legataris gegeven is. (*Art.* 782.)

20. Eene veel begrijpende zaak als een enkel geheel gemaakt zijnde, gelijk eene kudde ſchapen en dergelijke, is dat geheel, of wat daar van overig is, verſchuldigd, al was er ook maar één ſchaap, of ander ſtuk goed, meer overig. (*Art.* 783.)

21. Een legaat van verbruikbare zaken in het algemeen, gelijk koren, wijn, olie, ſuiker en dergelijken, zonder bepaling van de ſoort en hoeveelheid, is krachteloos, ten zij de testateur zoodanige zaken heeft nagelaten, waar

op hij geacht kan worden gezien te hebben. (*Art.* 784.)

22. Indien zoodanige verbruikbare zaken gelegateerd zijn, met uitdrukking van maat of hoeveelheid, maar niet van de bijzondere foort, moet die maat of hoeveelheid worden gegeven uit zoodanige foort, als de erfgenaam goedvindt, mits niet het minfte gevende. (*Art.* 785.)

23. Een legaat van eene hoeveelheid, uit eene nagelatene foort van verbruikbare zaken, verpligt den erfgenaam tot het voldoen van die hoeveelheid, of indien er bij het overlijden minder gevonden wordt, als dan tot het voldoen van van het geen uit die foort is nagelaten. (*Art.* 786.)

24. Eene hoeveelheid vruchten voor eens van zekeren akker of boomgaard gelegateerd zijnde, is niet meer verfchuldigd, dan die akker of boomgaard in eens heeft opgeleverd. (*Art.* 787.)

25. Doch eene jaarlijkfche hoeveelheid vruchten van eenig goed gemaakt zijnde, moet die hoeveelheid jaarlijks worden voldaan, al ware er ook op het aangewezen goed minder vruchten ingeöogst; ten zij de testateur het anders bepaald had. (*Art.* 788.)

26. Die tweemaal dezelfde zaak, fomme of hoeveelheid, het zij op verfchillende plaatfen van

het

het zelfde testament, het zij bij afzonderlijke testamenten, aan een en denzelfden perſoon gelegateerd heeft, wordt geacht zulks maar eenmaal te hebben willen maken, ten zij uit de woorden de wil blijke van zulks meer dan eens te hebben willen nalaten. (*Art.* 789.)

27. Een huwelijksgoed of uitzet, aan iemand, zonder bepaling der hoeveelheid, gelegateerd zijnde, moet begroot worden naar mate van het vermogen van den testateur en den ſtaat van den legataris. In geval van verſchil ſtaat die begrooting aan de beoordeeling van den Regter. (*Art.* 790.)

28. Een legaat van huwelijksgoed, of huwelijksgift, bevat in zich de ſtilzwijgende, opſchortende voorwaarde, *als de legataris* komt te trouwen. (*Art.* 791.)

29. De testateur mag legateren, niet alleen het geen hem zelven, maar ook het geen den erfgenaam toebehoort, of aan denzelven verſchuldigd is. (*Art.* 792.)

30. Aan niemand kan gelegateerd worden het goed, het welk, ten tijde van des testateurs overlijden, het eigen goed is van den legataris, ten zij in het legaat eenig voordeel voor den legataris gelegen is. Aan iemand derhalve gelegateerd wordende het huis, het welk den legataris reeds in eigendom toebehoort, doch waar van de koopprijs nog onvoldaan

is, of waar op een hijpotheek gevestigd is, is de erfgenaam verpligt dien koopprijs, of die hijpothecaire ſchuld te betalen, en aan den legataris den volkomen en onbezwaarden eigendom te bezorgen. (*Art.* 793.)

31. Niemand mag bij legaat ſpeciaal beſchikken over iets, het welk noch aan den testateur, noch aan den erfgenaam, of anderen bevoordeelden perſoon, maar aan eenen vreemden toebehoort; hoedanig legaat voor krachteloos wordt gehouden. (*Art.* 794.)

32. Een legaat van een ſtuk goed, het welk de testateur met een ander in gemeenſchap heeft, bepaalt zich alleen tot des testateurs aandeel in dat goed. (*Art.* 795.)

33. Het gelegateerde goed, met eenige reëele lasten, verbanden, renten, cijnſen en dergelijken, of met eene nog loopende huur bezwaard zijnde, gaat aan den legataris over met die zelfde bezwaren, waar mede dat goed door den testateur bezeten was geweest, en de erfgenaam volſtaat met het gelegateerde goed over te geven, zoo als het is, zonder dat hij gehouden is voor eenige vrijwaring van het zelve in te ſtaan. (*Art.* 796.)

34. De legataris van een goed, aan een derden in vruchtgebruik toekomende, moet te vrede zijn met den blooten eigendom, zoo lang het vruchtgebruik duurt. (*Art.* 797.)

35. Alle

35. Alle veranderingen, verbeteringen en vermeerderingen, aan het gelegateerde goed, na het maken van het legaat, voorgevallen, komen ter bate of ſchade van den legataris, aan wien het gelegateerde wordt uitgekeerd, in dien ſtaat, waar in het zich bij des testateurs afſterven bevindt. (*Art.* 798.)

36. Aan den legataris volgt ook al het geen als een accesſoir van het gelegateerde goed behoort aangemerkt te worden. (*Art.* 799.)

37. Aan den legataris volgt echter niet dat geen, het welk de testateur, ter vergrooting van het ſtuk goed, naderhand daar bij aangekocht of verkregen mogt hebben, al ware het daar aan grenzende; ten zij de testateur anders bevolen had. (*Art.* 800.)

38. Wanneer blootelijk de vruchten of inkomſten zijn gelegateerd, zonder dat het woord *vruchtgebruik* of *gebruik* in het testament is gebezigd, moet het goed blijven onder beheering van den erfgenaam, die verpligt is, om de vruchten of inkomſten aan den legataris uit te keeren. (*Art.* 801.)

39. De testateur mag aan zijnen ſchuldenaar eenig uitſtel van de ſchuld, of wel al dat geen legateren, het welk deze aan hem ſchuldig is. (*Art.* 802.)

40. Kwijtſchelding, aan een of ſommige ſchuldenaars, die ieder voor het geheel verbonden

zijn, gelegateerd zijnde, heeft ten gevolge dat de overige ſchuldenaars verbonden blijven; echter niet verder dan voor zoo veel de geheele ſchuld, na aftrek van het aandeel, het welk de legataris, in geval van onderlinge verdeeling der ſchuld, daar in zoude geleden hebben, bedraagt. (*Art.* 803.)

41. Een legaat van uitſtel van betaling eener ſchuld, die op interesſen loopt, ſchort intusſchen den loop der interesſen op, zoo lang de tijd van dit gelegateerde uitſtel duurt; doch na dien tijd zijn dezelve, bij wanbetaling, wederom verſchuldigd; ten zij de testateur anders geboden heeft. (*Art.* 804.)

42. Aan iemand dat geen, wat hij den testateur ſchuldig is, gelegateerd zijnde, is het zelve legaat, wanneer de legataris niets aan den testateur verſchuldigd is, nietig en van onwaarde; al had ook de testateur eene zekere hoeveelheid uitgedrukt. (*Art.* 805.)

43. Een legaat van het geen de testateur zelve aan den legataris is verſchuldigd, is nietig; ten zij er, van wege de plaats, wijze, voorwaarde, of tijd, eenig voordeel in het legaat is opgeſloten. (*Art.* 806.)

44 Een legaat, aan een ſchuldeiſcher gemaakt, wordt niet gerekend gemaakt te zijn in voldoening van de ſchuld; noch een legaat, aan dienst-

dienstboden gemaakt, in voldoening van de verschuldigde huur. (*Art.* 807.)

45. In legaten van *roerende goederen*, *inboedel*, *meubelen*, *huisraad*, *goud* en *zilver*, en andere zaken, komt in de eerste plaats de uitgedrukte wil van den testateur, of deszelfs meest waarschijnlijke bedoeling, in aanschouw. (*Art.* 808.)

46. Een legaat van roerende goederen bevat in zich alle roerende goederen, die ligchamelijk zijn, maar geene onligchamelijke, noch gereed geld, noch edele gesteenten, noch koopmanschappen, noch verzamelingen, de kunsten en wetenschappen betreffende; en wordt mitsdien de bepaling van roerende goederen, zoo als dezelve bij *Art.* 429 van dit Wetboek voorkomt, ten dezen aanzien gevolgd. (*Art.* 809.)

47. Een legaat van *inboedel*, of van *huisraad*, of van *meubelen* wordt geacht van een en denzelfden omvang en beteekenis te zijn, en bevat in zich alle die zaken, welke bij *Art.* 430 van dit Wetboek zijn opgenoemd. (*Art.* 810.)

48. Onder een legaat van *goud* en *zilver* wordt verstaan al het gewerkt en ongewerkt goud en zilver, met uitzondering echter van geld, van gedenkpenningen, en van goud en zilver tot lijfdragt behoorende. (*Art.* 811.)

49. Een

49. Een legaat van *lijfstoebehooren* of *lijfdragt* begrijpt in zich al het geen tot kleeding of verfiering van het ligchaam dient, dus ook het daar toe betrekkelijk goud en zilver, juweelen, paarlen, horologiën en verdere kleinodiën. (*Art.* 812.)

50. Onder een legaat van *kleederen* zijn geene kleinodiën, en onder een legaat van *kleinodiën* geene kleederen begrepen. (*Art.* 813.)

51. Een legaat van *eene boerderij met zijn toebehooren* behelst het vee, de paarden, de vruchten, zoo de nog te velde ftaande als de reeds ingezamelde, doch deze alleen voor zoo verre zij tot het bedrijf der boerderij zelve, of tot voeding van de daar toe behoorende paarden, en het vee benoodigd zijn, voorts de rijtuigen en gereedfchappen, tot het bedrijf der boerderij beftemd, maar geene meubelen of huisraad. (*Art.* 814.)

52. Indien van twee zaken de eene of de andere gelegateerd is, heeft de legataris de keuze, welke van beide hij begeert. (*Art.* 815.)

53. Een legataris, de keuze hebbende, is verpligt die keuze uit te brengen binnen den tijd door den testateur bepaald; of, geene bepaling gemaakt zijnde, binnen den tijd van veertien dagen na bekomen kennis van het legaat; de legataris daar van in gebreke blijven-

vende, gaat de keuze over op den erfgenaam. (*Art.* 816.)

54. De legataris, na den testateur, doch voor het uitbrengen der keuze overlijdende, gaat het regt van keuze op zijnen erfgenaam over. (*Art.* 817.)

55. Wanneer de keus aan verscheiden personen staat, en dezelve het daaromtrent oneens zijn, moet het lot beslissen. (*Art.* 818.)

56. Een derde, aan wien de keus gesteld was, niet willende of niet kunnende kiezen, stelt de Regter daar toe iemand aan. (*Art.* 819.)

57. Een legaat van onderhoud bevat in zich de verpligting, om terstond na het overlijden van den testateur alles te verzorgen, wat noodig is tot kleeding, voeding en huisvesting, ook geneesmiddelen in geval van ziekte, en zulks alles volgens de bepaling van den testateur, of anderzins naar den staat van den legataris, en het vermogen van den belasten persoon. (*Art.* 820.)

58. Indien de testateur gewoon was een bepaald onderhoud aan den legataris te geven, wordt hij verstaan die zelfde begrooting gewild te hebben. (*Art.* 821.)

59. Onderhoud, zonder tijdsbepaling gemaakt, duurt, zoo lang de legataris leeft, en onderhoud noodig heeft. (*Art.* 822.)

60. De last van onderhoud gaat op den erfgenaam

naam van den belasten perſoon over; ten zij deze ſlechts vruchtgebruiker was van het goed, waar uit hij onderhoud moet verzorgen. (*Art.* 823.)

61. Een legaat van *kost* begrijpt alleen ſpijs en drank, maar geene kleederen of inwoning. (*Art.* 824.)

62. Eene jaarlijkſche, maandelijkſche of wekelijkſche uitkeering, inkomst of voordeel beſproken zijnde, zonder bepaling, wanneer en op welke wijze de voldoening moet geſchieden, kan de eerſte voldoening geëischt worden dadelijk op den dag van des testateurs overlijden, en zoo vervolgens op den eerſten dag van ieder jaar, maand of week, tot den dag van het overlijden van den legataris toe. (*Art.* 825.)

63. Eene jaarlijkſche, maandelijkſche of wekelijkſche uitkeering, rente of inkomst, niet aan particulieren, maar aan eene corporatie of moreel perſoon, gelegateerd zijnde, duurt niet langer dan den tijd van dertig achtereenvolgende jaren. (*Art.* 826.)

64. Legaten, aan de armen zonder eenige verdere of andere bepalingen gemaakt, worden gerekend gemaakt te zijn aan de gezamenlijke armen van des testateurs woonplaats, zonder onderſcheid van godsdienst, naar evenredigheid

heid van het getal der door iedere armen-inrigting bedeelde perſonen. (*Art* 827.)

65. De bepalingen omtrent de erfſtellingen in *Art.* 672—694 van dit Wetboek gemaakt, zijn ook toepaſſelijk op legaten van gelijken aard. (*Art.* 828.)

66. Zuivere legaten van bijzondere en bepaalde zaken, die den testateur in eigendom toebehooren, als mede legaten van ſchuldbevrijding, hebben ten gevolge, dat de eigendom van het gelegateerde, bij het afſterven van den testateur, terſtond op den legataris overgaat. (*Art.* 829.)

67. Doch in zuivere legaten van eenige zaken in het gemeen, of uit een geſlacht, ſoort of getal, of van geldſommen, van inſchulden, van keuze van eenig goed, het welk den testateur zelve niet toebehoort, van vruchtgebruik of lijftocht, van gebruik, van bewoning, van onderhoud, van jaarlijkſche inkomſten, wordt het regt tot het gelegateerde wel terſtond bij het overlijden van den testateur verkregen, maar de eigendom gaat op den legataris niet over, dan door overgifte of levering. (*Art.* 830.)

68. Een zuiver legaat moet door den erfgenaam aan den legataris, terſtond, of ten minſte binnen den tijd van eene maand na des testateurs overlijden, voldaan worden; ten zij de

tes-

testateur een korter of langer tijd bepaald had, of de aard der zaak een langer uitſtel vorderde, en zulks, op gedaan verzoek van den belanghebbenden, door den Regter was toegeſtaan. (*Art.* 831.)

69. Met het gelegateerde moeten tevens uitgekeerd worden de vruchten, renten of interesſen daar van, in zuivere legaten, na des testateurs dood, en in voorwaardelijke legaten, na de vervulling der voorwaarden geprovenieerd; en, wanneer de gelegateerde zaken geene vruchten, renten of interesſen opleveren, is de erfgenaam gehouden tot ſchadevergoeding, van den dag af, dat hij omtrent de uitkeering in verzuim is geweest. (*Art.* 832.)

70. De eigendom van een legaat, op voorwaarde of met bijvoeging van eene onzekere tijdsbepaling gemaakt, gaat op den legataris niet over vóór de vervulling der voorwaarden, of vóór dat de tijd, welke als eene voorwaarde aangemerkt wordt, aanwezig is. (*Art.* 833.)

71. De bijvoeging eener zekere tijdsbepaling heeft ten gevolge, dat, ſchoon het regt door den legataris verkregen wordt met den dag van des testateurs overlijden, echter de vordering van het legaat, met de vruchten, renten of interesſen van dien, tot aan de vervul-

vulling van dien tijd wordt uitgefteld. (*Art.* 834.)

LEGITIMATIE. Zie *Wettiging*.

LEGITIME PORTIE.

1. Douariën kunnen niet ftrekken tot vermindering der legitime portie, aan kinderen of ouders, volgens de wet, toekomende. (*Art.* 77.)

2. Ouders kunnen, bij de huwelijks-voorwaarden, afftand doen van de legitime portie, welke hun, bij kinderloos overlijden van een der echtgenooten, zoude toekomen. (*Art.* 84.)

3. Ouders zijn verpligt aan hunne kinderen, en kinderen, zonder nakroost ftervende, zijn verpligt aan hunne ouders dat gedeelte der nalatenfchap te maken, het welk men gewoon is *de legitime portie* te noemen. (*Art.* 695.)

4. De hoeveelheid der legitime portie is voor de kinderen altijd de *helft*, en voor de ouders altijd een *derde* van het geen zij bij verfterf geërfd zouden hebben. (*Art.* 696.)

5. Door *kinderen* moeten verftaan worden niet alleen die van den eerften graad, maar ook, bij gebreke van dezelve, hunne afkomelingen bij plaatsvervulling. (*Art.* 697.)

6. Ook zijn daar onder begrepen de kinderen, die, na het maken van het testament, en en zelfs na het overlijden van den testateur, geboren worden. (*Art.* 698.)

7. Door kinderen worden echter, ten aanzien van den vader, alleen verſtaan de wettige en gewettigde, doch ten aanzien van de moeder ook de onechte, en verdere afkomelingen daar uit geboren. (*Art.* 699.)

8. Grootouders zijn echter niet verpligt om aan de onwettige kinderen van hunne dochter, en de verdere afkomelingen, daar uit geſproten, de legitime portie na te laten. (*Art.* 700.)

9. Door ouders, voor zoo verre zij mede-erfgenamen voor de legitime zijn, moeten alleen verſtaan worden ouders van den eerſten graad, doch geene grootouders, of verderen van de opgaande linie, aan welke door de kindskinderen nimmer eene legitime portie behoeft te worden nagelaten. (*Art.* 701.)

10. Alle bezwaren en bijvoegingen van voorwaarde en tijd, die het vrij genot der legitime portie verminderen, zijn nietig. (*Art.* 702.)

11. Kinderen en onders, zoo zeer bezwaard zijnde met fideïcommiſſen, of legaten, of andere lasten, dat zij minder dan hunne legitime portie zouden genieten, mogen, naar even-

evenredigheid van die lasten, zoo veel aftrekken, dat zij in hunne legitime portie onbenadeeld blijven. (*Art.* 703.)

12. Het wordt voor geen bezwaar gehouden, indien bij testament bepaald is:

a. Dat de legitime portie in geld, of in zekere bepaalde vastigheden of effecten, zal worden voldaan, mits de legitime maar ten vollen genoten worde; en

b. Dat, om het beloop der legitime portie te bepalen, de goederen van den boedel niet zullen behoeven openlijk verkocht te worden, maar dat men zal kunnen volstaan, met dezelve door deskundige en bevoegde perſonen, door de belanghebbenden, en des noods, door den Regter te benoemen, te doen waarderen. (*Art.* 704.)

13. Het ſtaat aan ouders en grootouders vrij, om aan hunne kinderen of kindskinderen het geheel of een gedeelte der erfenis, onder eenige bezwaren, verbanden of bepalingen, na te laten; mits aan derzelver vrije keuze overlatende, of zij dat nagelatene onder de bijgevoegde bezwaren willen aannemen, dan of ze de zuivere legitime portie, zonder eenig bezwaar, genieten willen. (*Art.* 705.)

14. Het ſtaat zelfs aan ouders en grootouders vrij, om aan zoodanigen hunner kinderen of kindskinderen, aan wie, om verkwisting, ver-

regaand wangedrag, of andere gewigtige redenen, het vrije beheer over hunne goederen niet kan worden toevertrouwd, ten nutte en beste van dezelve kinderen, de beheering en vrije beschikking over de legitime portie te verbieden; mits de reden daar van worde uitgedrukt, en, in geval van verschil, als billijk en voldoende door den Regter worde goedgekeurd. (*Art.* 706.)

15. De legitime portie wordt berekend volgens het geen, na aftrek der schulden, blijkt, de zuivere nalatenschap van den overledenen te zijn. (*Art.* 707.)

16. De boedel moet worden genomen, zoo als die was bij het overlijden van den testateur; des echter, dat de toevallige vermeerderingen of verminderingen des boedels, of de meerdere of mindere waarde der effecten en andere goederen, na des testateurs dood voorvallende, tot den dag der scheiding toe, daar bij, of daar af gerekend worden. (*Art.* 708.)

17. Al wat aan collatie of inbreng in den boedel onderhevig is, wordt op de legitime toegerekend en gekort. (*Art.* 709.)

18. Het geen een erfgenaam in de legitime, bij wege van fideïcommis, of voorrang van geboorte, of familie-betrekking, of uit eenige andere oorzaak, buiten de beschikking van den testa-

tateur, geniet, wordt op de legitime niet toegerekend. (*Art.* 710.)

19. Legaten, door den testateur aan den erfgenaam in de legitime, bij het zelfde, of bij een eerder of later testament, gemaakt, komen al mede niet in toerekening, uitgenomen voor zoo verre zoude mogen blijken, dat de testateur het tegendeel gewild had. (*Art.* 711.)

20. Indien de testatenr aan den erfgenaam in de legitime minder gemaakt heeft, dan zijne legitime volgens de wet bedraagt, moet het te kort komende, worden aangevuld en uitgekeerd. (*Art.* 712.)

21. Meerderjarige kinderen, als erfgenamen in de legitime hunner ouders, mitsgaders de ouders, als erfgenamen in de legitime hunner kinderen, zonder nakroost ftervende, mogen van de legitime afftand doen, zoo wel bij het leven, als na den dood van den geen, wiens erfgenamen in de legitime zij zouden moeten zijn. (*Art.* 713.)

22. Zoodanige afftand is alleen verbindende voor de meerderjarige kinderen zelve, doch geenszins voor hunne afkomelingen, wanneer deze, in geval van vóóroverlijden der ouders, bij plaatsvervulling optreden; en zulks, het zij die afftammelingen erfgenamen van hunne

vóóroverledene ouders zijn, of niet. (*Art.* 714.)

LESIE. Zie *Benadeeling.*

LEVERING.

1. De meest gewone manier, om eigendom te doen overgaan, is traditie of levering. —— Enkele verdragen en overeenkomsten geven wel een perſoneél regt om levering te eiſchen, maar zonder levering gaat de eigendom niet over. (*Art.* 588.)

2. Om levering beſtaanbaar te doen zijn, is het noodig:

a. Dat zij gedaan worde door den eigenaar van het goed, of door een ander met zijne toeſtemming;

b. Dat de transportant bevoegd zij om zich te verbinden, en den eigendom te vervreemden;

c. Dat zij gedaan worde op grond van eenigen titel, geſchikt om eigendom over te dragen; en

d. Dat zij gedaan worde met het blijkbaar oogmerk, om den eigendom te doen overgaan. (*Art.* 589.)

3. De levering van roerend goed geſchiedt door overgifte van de eene hand in de andere, of ook wel, ter bekorting, door de overgave der

der fleutels van de kamer, het pakhuis, of ander gebouw, waar het goed zich bevindt. (*Art.* 590.)

4. De eigendom van onroerend goed gaat over door het doen van opdragt van het zelve, voor de Autoriteit, welke daar mede nader door den Koning zal belast worden, ter plaatse waar het goed gelegen is. (*Art.* 591.)

5. Van levering van onligchamelijke zaken door cesfie van actie. (*Art.* 592—595.) —— Zie *Cesfie van actie.*

6. Levering is de overdragt der verkochte zaak, waar door dezelve komt in de magt en in het bezit van den kooper. (*Art.* 1379.)

7. De levering van onroerend goed geschiedt door opdragt, volgens het geen in *No.* 4. vermeld is. (*Art.* 1380.)

8. De levering van roerend goed geschiedt door overgifte, zoo en in dier voege, als in *No.* 3 is opgegeven. (*Art.* 1381.)

9. De levering van onligchamelijke zaken, die enkel in een regt bestaan, heeft plaats ingevolge het bepaalde in *No* 5. (*Art.* 1382.)

10. Ten aanzien van de plaats, waar de levering moet geschieden, moet gevolgd worden de bepaling, in *Art.* 1156 vervat. (*Art.* 1383.) —— Zie *Betaling*, *No.* 13.

11. Wanneer de verkooper, door zijn toedoen of verzuim alleen, oorzaak is, dat het

verkochte op den door partijen bepaalden tijd niet geleverd wordt, heeft de kooper de keuze, of hij den koop wil vernietigd hebben, of dat hij in het bezit van het gekochte wil gesteld worden. (*Art.* 1384.)

12. In alle gevallen moet de verkooper de kosten, schaden en interessen dragen, bijaldien de kooper eenig nadeel lijdt, om dat het goed niet op den bepaalden tijd geleverd is. (*Art.* 1385.)

13. De verkooper is tot de levering van het verkochte niet gehouden, indien de kooper daar van den prijs niet betaald, en de verkooper hem geen uitstel van betaling heeft toegestaan. (*Art.* 1386.)

14. Even min is hij tot de levering gehouden, al ware het, dat hij eenig uitstel van betaling verleend had, indien de koopér na den verkoop insolvent mogt geworden, of buiten crediet mogt geraakt zijn, en de verkooper overzulks gevaar loopen mogt, om den prijs van het verkochte te verliezen; ten zij de kooper hem borg voor de betaling op den bepaalden tijd stelde. (*Art.* 1387.)

15. Het verkochte moet geleverd worden in dien staat, waar in het zelve zich op het oogenblik van den verkoop bevindt. —— Van dien dag af behooren alle de vruchten aan den kooper. (*Art.* 1388.)

16. De

16. De verkooper is verpligt het verkochte met al deszelfs gevolg, mitsgaders al dat gene, het welk tot het aanhoudend gebruik van het zelve behoort, te leveren. (*Art.* 1389.)

17. Hij is gehouden het verkochte in deszelfs geheelen omvang, zoo als het bij het koop-contract uitgedrukt wordt, te leveren, onder de hier navolgende modificatiën. (*Art.* 1390.)

18. Indien de verkoop van eenig onroerend goed geschied is met uitdrukking van deszelfs uitgestrektheid, grootte of inhoud, tegen bepaling van een zekeren prijs voor de maat, is de verkooper verpligt aan den kooper, zulks begeerende, zoodanige quantiteit te leveren, als bij het contract uitgedrukt staat; doch, indien hem zulks onmogelijk is, of de kooper zulks niet vordert, is hij verpligt zich met eene evenredige vermindering van den prijs te vergenoegen. (*Art.* 1391.)

19. Indien in het geval, bij het vorige artikel vermeld, het verkochte in deszelfs geheelen omvang, daarentegen, meer behelzen mogt, dan bij het koop-contract uitgedrukt is, heeft de kooper de keuze, om den prijs in evenredigheid te verhoogen, of om den koop te laten varen, in geval het meerdere bestaat in een twintigste gedeelte, boven het geheel, bij den koop vermeld. (*Art.* 1392.)

20. In alle andere gevallen, — het zij de ver-

koop van eene zekere en bepaalde zaak geſchied is, — het zij dezelve afgeſcheiden en afzonderlijke goederen ten onderwerp heeft, — het zij dezelve begint met de opgaaf der maat, of met de beſchrijving van het onderwerp, gevolgd door de opgaaf der maat, — geeft de uitdrukking van de maat aan den verkooper geen regt om wegens overmaat eene evenredige vermeerdering van prijs te vorderen, noch aan den kooper, om, wegens ondermaat, eene evenredige vermindering te eiſchen, ten ware het verſchil tusſchen de wezenlijke maat van het verkochte, en die, welke bij den koop uitgedrukt is, een twintigſte gedeelte te veel, of een twintigſte gedeelte te weinig, berekend naar de waarde der totaliteit van de verkochte zaken, bedraagt; ten zij het tegendeel hier van mogt bedongen zijn. (*Art.* 1393.)

21. In geval de kooper, volgens het voorgaande artikel, tot eene evenredige vermeerdering van prijs, wegens overmaat, mogt gehouden zijn, heeft hij de keuze, of om van den koop af te zien, of om die vermeerdering van prijs te betalen, en zulks met de interesſen van dien, voor zoo verre hij het gebruik van het verkochte gehad heeft. (*Art.* 1394.)

22. Wanneer de kooper regt heeft om van den koop af te zien, is de verkooper verpligt, hem,

hem, behalve den prijs, zoo hij dien ontvangen heeft, te rug te geven de kosten, op den koop gevallen. (*Art.* 1395.)

23. De actie tot evenredige vermeerdering of aanvulling van den prijs, moet door den verkooper, en die tot vermindering van den prijs, of tot vernietiging van het koop-contract, door den kooper, geinſtitueerd worden binnen het jaar, te rekenen van den dag, waar op de koop aangegaan is, op pœne van daar na van dit regt verſtoken te zijn. (*Art.* 1396.)

24. Wanneer twee ſtukken goed bij het zelfde contract, en voor één en den zelfden prijs verkocht zijn, met opgave van de hoegrootheid van elk, en bevonden wordt, dat het eene meer en het andere minder in zich bevat, wordt dit verſchil, door middel van compenſatie, vereffend, en de actie, het zij tot aanvulling, het zij tot vermindering van den prijs, heeft vervolgens geen plaats, dan met inachtneming der hier voren gemaakte bepalingen. (*Art.* 1397.)

LICHT-BETIMMERING.

Het ſtaat aan elk eigenaar van een erf vrij, om, door het maken van een gebouw, of door het planten van boomen, aan zijnen buurman te beletten, op of over zijn erf te zien;

zien; ten ware zijn buurman, ten behoeve van deszelfs erf, het ſervituut van vrij licht of vrij gezigt verkregen heeft. (*Art.* 572.)

LINIE.

Wat men door linie verſtaat, en derzelver zoorten. (*Art.* 856—858.) —— Zie *Graad*, *No.* 4—6.

LITIGIEUS.

1. Wanneer een litigieus regt aan een ander overgedragen is, kan de geen, tegen wien het twistgeding aanhangig is, zich daar van afmaken, door aan den ceſſionaris te rug te geven den prijs, welken dezelve voor de ceſſie van actie betaald heeft, met de kosten, daar op, en te dier zake, bij hem gehad en geleden, en met de intereſſen, gerekend van den dag, waar op de prijs der ceſſie is voldaan. (*Art.* 1468.)
2. Een regt wordt voor litigieus gehouden, zoo dra er proces over de gegrondheid van het zelve aanhangig is. (*Art.* 1469.)
3. Het vastgeſtelde bij *No.* 1 houdt op:
   a. In geval de ceſſie aan een mede-erfgenaam of mede-eigenaar van het overgedragen regt gedaan is;
   b. Wanneer dezelve aan een ſchuldeiſcher,

in

in voldoening van het geen hem ſchuldig is, gedaan is; en

c. Wanneer dezelve gedaan is aan den bezitter van het ſtuk goed, ten aanzien van het welk het twistgeding beſtaat. (*Art.* 1470.)

LOGEMENTHOUDERS. Zie *Herbergiers*.

LIJFRENTEN.

1. Lijfrente kan bij onëreuſen titel verkregen worden; gelijk als tegen betaling van eene zekere ſomme gelds, of tegen afſtand van een roerend goed, dat gelds waarde heeft, of eindelijk tegen overdragt van eenig onroerend goed. (*Art.* 1712.)

2. Zij kan ook geheel om niet, het zij bij ſchenking of bij testament gevestigd worden; doch zulks moet als dan geſchieden op de wijze, welke de wet voorſchrijft. (*Art.* 1713.)

3. Lijfrente is nietig, indien zij ten behoeve van den perſoon, die onbekwaam is om iets te ontvangen, gevestigd is. (*Art.* 1714.)

4. Eene lijfrente kan gevestigd worden, het zij op het lijf van den geldgever, het zij op het lijf van een derden, offchoon deze geen regt heeft om het genot van dezelve te hebben. (*Art.* 1715.)

5. Zij

5. Zij kan op één of meer lijven gevestigd worden. (*Art.* 1716.)

6. Zij kan ten behoeve van een derde gevestigd worden, ofschoon een ander den prijs derzelve voldoet. —— Hoe zeer eene lijfrente in dit laatste geval het aanzien eener schenking heeft, wordt echter, met opzigt tot den vorm, niet gevorderd het geen tot het doen van schenking vereischt wordt. (*Art.* 1717.)

7. Een contract van lijfrente, op het lijf van iemand gevestigd, die, ten tijde van het aangaan van hetzelve, reeds dood was, is nietig, en heeft geen gevolg. (*Art.* 1718.)

8. Het zelfde heeft plaats ten aanzien van een contract van lijfrente, gevestigd op het lijf van iemand, die, bij het aangaan van het contract, aangevallen was door eene ziekte, aan welke hij, binnen twintig dagen na de dagteekening van het contract, overleden is. (*Art.* 1719.)

9. Eene lijfrente kan tot zoodanig montant gesteld worden, als de contracterende partijen goedvinden te bepalen. (*Art.* 1720.)

10. De geen, ten wiens behoeve eene lijfrente, tegen betaling van zekeren prijs, gevestigd is, kan de vernietiging van het contract vorderen, indien de schuldenaar in gebreke blijft om hem de bedongene zekerheid te bezorgen. (*Art.* 1721.)

11. Wan-

11. Wanbetaling der verſchenen lijfrente geeft den rentheffer geen regt, om aflosſing van de hoofdſom of terug gave van het door hem daar voor afgeſtane goed te vorderen; hij heeft alleen het regt om den perſoon en goederen van zijnen ſchuldenaar, voor de achterſtallige renten aan te ſpreken en te executeren. (*Art* 1722.)

12. De ſchuldenaar kan zich van de betaling eener lijfrente niet ontſlaan door de aflosſing van de hoofdſomme aan te bieden, en van de terugvordering der reeds betaalde renten afſtand te doen; hij is, in tegendeel, gehouden met de betaling der lijfrente voort te gaan, zoo lang de perſoon of perſonen, op wier lijf dezelve gevestigd is, in leven zijn; hoe oud dezelve ook mogen worden, en hoe bezwarend de nakoming dezer verbindtenis ook voor hem zijn moge. (*Art.* 1723.)

13. De betaling van eene lijfrente moet niet verder geſchieden, dan naar evenredigheid van de dagen, welke de rentheffer geleefd heeft. —— Indien echter bedongen is, dat de betaling vooruit geſchieden zal, heeft de rentheffer van den dag af, op welken een termijn heeft moeten betaald worden, een volkomen regt tot dezelve. (*Art.* 1724.)

14. Het beding, dat eene lijfrente niet arreſtabel zijn

zijn zal, is onbestaanbaar, ten ware dezelve om niet mogt gevestigd zijn. (*Art.* 1725.)

15. De betaling van eene lijfrente kan niet gevorderd worden, dan wanneer de rentheffer van zijn leven, of van dat van den persoon, op wiens lijf dezelve gevestigd is, doet blijken. (*Art.* 1726.)

LIJFS-TOEBEHOOREN.

Wat onder een legaat van lijfs-toebehooren of lijfdragt begrepen is. (*Art.* 812.) — Zie *Legaten*, *No.* 49.

LIJFTOCHT. Zie *Vruchtgebruik.*

M.

MAINTENUE.

Van regtsmiddelen, om in 't bezit gemaintineerd te worden. (*Art.* 462.) —— Zie *Bezit-regt*, *No.* 5.

MAKINGEN. Zie *Legaten.*

MAN

MAN.

1. De man is aan zijne vrouw beſcherming, de vrouw aan haren man gehoorzaamheid verſchuldigd. (*Art.* 143.)

2. De vrouw is verpligt om bij haren man te wonen, en denzelven te volgen overal, alwaar hij goedvindt zijn verblijf te vestigen. —— De man is verpligt haar te ontvangen, en haar, naar mate van zijn vermogen en van zijnen ſtand, van alles te verzorgen, wat tot de behoeften des levens noodig is. (*Art.* 144.)

3. Tot de gemeene huishouding is elk verpligt zijne inkomſten en verdienſten getrouwelijk in te brengen, ten ware bij de huwelijks-voorden daaromtrent eene andere bepaling is gemaakt. (*Art.* 145.)

4. De man wordt door het huwelijk voogd over zijne huisvrouw. (*Art.* 147.)

5. Uit kracht van deze voogdij heeft de man het regt, om in naam van zijne vrouw voor den Regter te verſchijnen; hij is zelfs verpligt haar aldaar te verdedigen, en bevoegd om zulks buiten haar weten, en zelfs tegen haren wil te doen. (*Art.* 148.)

6. Als voogd heeft hij het beſtuur over de goederen van zijne vrouw. (*Art.* 149.)

7. Man en vrouw, het zij in gemeenſchap van goederen, het zij buiten dezelve, getrouwd

zijnde, heeft de man, uit krachte van deze voogdij, de magt, om alle de roerende en onroerende goederen, zoo des gemeenen boedels, als des bijzonderen boedels van de vrouw, te vervreemden of te verpanden, met dien verſtande nogtans, dat, indien en voor zoo verre de echtgenooten buiten gemeenſchap van goederen getrouwd zijn, de man, in geval van vervreemding of verpanding der goederen van de vrouw, tot vergoeding of redintegratie gehouden is. (*Art.* 150.)

8. Deze magt van den man heeft geen plaats, wanneer de vrouw, bij huwelijks-voorwaarden, het beſtuur van hare goederen aan zich heeft voorbehouden. (*Art.* 151.) —— Zie voorts *Vrouwen.*

MANDAAT. Zie *Lastgeving.*

MEDEBORGEN. Zie *Borgtocht.*

MEERDERJARIGHEID.

Voor meerderjarigen worden gerekend jonge lieden, die den ouderdom van drie en twintig jaren vervuld hebben, of eerder zijn geëmancipeerd. (*Art.* 395.)

MEESTERS.

De actie van meesters en onderwijzers in kun-

kunſten en wetenſchappen, die onderwijs bij de les geven, wegens derzelver leſſen, wordt gepreſcribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met het einde van de maand, waar in de leſſen gegeven zijn. (*Art.* 1898.)

MEINEEDIGEN.

Alle meineedigen zijn onbevoegde getuigen. (*Art.* 1268.)

MEUBELEN.

1. Onder de benaming van *meubelen* is begrepen al het geen tot gebruik en verſiering der vertrekken van een huis dient, als tapijten, bedden, ſtoelen, ſpiegels, pendules, tafels, porſeleinen, aardewerk, en dergelijken. —— De ſchilderijen, prenten en beelden zijn niet onder meubelen begrepen, dan wanneer zij tot verſiering van een vertrek beſtemd zijn, doch niet wanneer zij eene verzameling moeten uitmaken. (*Art.* 430.)

2. De verkoop, ſchenking of making van een huis, met al het geen daar in gevonden wordt, is alleen betrekkelijk tot de daar in zijnde meubelen, en moet niet worden uitgeſtrekt tot gereed geld, of tot inſchulden en andere regten, waar van de papieren en beſcheiden in dat huis bewaard worden. (*Art.* 431.)

3. Een legaat van *inboedel*, of van *huisraad*, of van *meubelen*, wordt geacht van een en den zelfden omvang en beteekenis te zijn, en bevat in zich alle die zaken, welke hier boven bij *No.* 1 zijn opgenoemd. (*Art.* 810.)

4. Eene huur van meubelen, om een geheel huis, woning, winkel of kamers, daar mede te meubeleren, wordt gerekend voor zoo lang aangegaan te zijn, als de huizen, woningen, winkels of kamers, volgens plaatselijk gebruik, doorgaans verhuurd worden. (*Art.* 1520.)

MILITAIREN. Zie *Krijgsdienst.*

MINDERJARIGEN.

1. Een minderjarige, onder de magt van ouders of voogden, volgt het domicilie van zijn vader en moeder of voogden. —— In gevalle er meer dan één voogden zijn, wordt het dodomicilie van den eerstbenoemden gevolgd. (*Art.* 28.)

2. Minderjarigen hebben tot het aangaan van trouwbeloften noodig de goedkeuring van hen, zonder welker toestemming zij geen huwelijk kunnen aangaan. (*Art.* 42.)

3. Minderjarigen hebben tot het aangaan van huwelijks-voorwaarden de toestemming van hunne ouders of voogden noodig. (*Art.* 58.)

4. Van

4. Van de toeſtemming der ouders of voogden in derzelver huwelijk. (*Art.* 109—117.) — Zie *Huwelijk*, *No.* 14—29.

5. Minderjarigen, ouders hebbende, en van derzelver toeſtemming, om in ondertrouw te worden aangenomen, niet doende blijken, worden afgewezen. (*Art.* 121.)

6. Een minderjarige weduwenaar of weduwe valt niet weder in de ouderlijke magt of onder voogdij. (*Art.* 141.)

7. Voor minderjarig worden gehouden jongelingen en jonge dochters, die den ouderdom van drie en twintig jaren niet hebben vervuld, ten ware zij eerder zijn geëmancipeerd. (*Art.* 289.)

8. Alle handelingen en verbindtenisſen, den minderjarigen betreffende, moeten worden aangegaan door den voogd, in zijne qualiteit, of door den minderjarigen, met zijnen voogd geadſiſteerd. (*Art.* 349.)

9. De handelingen, door den minderjarigen, buiten die adſiſtentie, aangegaan, zijn nietig. (*Art.* 351.)

10. De actie van den minderjarigen tegen zijnen voogd, wegens zaken tot de voogdij betrekkelijk, wordt gepreſcribeerd door een tijdverloop van tien jaren, te rekenen van den tijd der meerderjarigheid. (*Art.* 338.)

11. Geene minderjarigen mogen testament ma-

ken, dan alleen in het geval, wanneer zij, door huwelijk, of verkregen brieven van *venia ætatis*, geëmancipeerd zijn. (*Art.* 600.)

12. Minderjarigen kunnen geen executeurs zijn; zelfs niet met toeſtemming van hunne voogden. (*Art.* 885.)

13. Minderjarigen zijn onbekwaam om te contracteren. (*Art.* 1037.)

14. Perſonen, bevoegd om te contracteren, kunnen van hunne zijde niet weigeren hunne verbindtenis geſtand te doen, uit hoofde dat degeen, met wien zij gecontracteerd hebben, minderjarig is. (*Art.* 1038.)

15. Het voorgeven van een minderjarigen, bij het aangaan eener verbindtenis zeggende meerderjarig te zijn, geeft aan dezelve verbindtenis geenerlei kracht. (*Art.* 1039.)

16. Een minderjarige, koophandel drijvende, of eenig beroep of nering exercerende, wordt bekwaam om te contracteren gehouden, in zaken, zijn handel, beroep of nering betreffende. (*Art.* 1040.)

17. Een minderjarige is, uit hoofde van merkelijke benadeeling, relevabel tegen verbindtenisſen, door deszelfs voogd, in zijnen naam, of door hem, met adſiſtentie van denzelven, aangegaan. (*Art.* 1041.)

18. De wet verleent ſtilzwijgend pandregt aan minderjarigen, op de goederen van hunne voogden,

den, of van de genen, die zich als voogden over hen hebben gedragen, het zij ouders, bloedverwanten of vreemde perſonen zijnde; voor de behoorlijke verantwoording en oplevering van het geen zij, ter zake van de voogdij, ſchuldig zijn. (*Art.* 1829, *No.* 5.)

19. De preſcriptiën, waar van in *Art.* 1898 *en volgg.* van dit Wetboek gehandeld wordt, loopen tegen minderjarigen, behoudens derzelver verhaal op de voogden. (*Art.* 1905.)

MISDAAD.

1. Voor wettige reden van echtſcheiding wordt gehouden, het plegen van zoodanige grove misdaad, welke verwijzing tot lijfſtraf, of tot het werken of gevangen zitten in een tuchthuis, voor een zeer langen tijd, van ten minſten tien jaren, of tot bannisſement voor een zeer langen tijd, van ten minſten vijftien jaren, ten gevolge heeft; mits echter in dit geval de echtſcheiding gevorderd wordt binnen het jaar, na de uitſpraak van het vonnis; na welken tijd om deze reden geene echtſcheiding zal mogen plaats hebben, ten ware één der echtgenooten zich buiten Europa mogt bevonden hebben. (*Art.* 219, *No.* 3.)

2. Alle daden, hoedanig en van welken aard ook, waar door aan een ander ſchade toegebragt wordt, ſtellen den geen, door wiens

ſchuld of verzuim de ſchade veroorzaakt is, in de verpligting om dezelve te vergoeden. (*Art.* 1313.)

3. Een ieder is dienvolgende verantwoordelijk, niet alleen voor de ſchade, welke hij door zijne daad, maar ook voor die, welke hij door zijne nalatigheid of onvoorzigtigheid veroorzaakt heeft. (*Art.* 1314.)

4. Men is niet alleen verantwoordelijk voor de ſchade, welke men door zijn eigen daad veroorzaakt, maar ook voor die, welke veroorzaakt wordt door de daad van perſonen, voor welke men aanſprakelijk is, of door zaken, welke men onder zijn opzigt of beheering heeft. — Derhalve zijn aanſprakelijk: — de vader, en bij deszelfs overlijden de moeder, voor hunne minderjarige kinderen, die bij hen inwonen; — de meesters voor hunne dienstboden, en de genen, welke zij in hun werk hebben; — de onderwijzers en werkbazen voor hunne leerlingen en kwekelingen, gedurende den tijd dat dezelve onder hun toezigt ſtaan. —— Deze verantwoordelijkheid heeft geen plaats, wanneer de vader, de moeder, de meester, de onderwijzers of werkbazen kunnen bewijzen, dat zij de daad, voor welke zij aanſprakelijk zouden zijn, niet hebben kunnen beletten. (*Art.* 1315.)

5. De eigenaar van een beest, of de geen, die

die het zelve in zijn dienst heeft, is verantwoordelijk voor de schade door het beest veroorzaakt; het zij het zelve dadelijk onder zijn opzigt of bewaring, dan wel verdwaald, ontsnapt of doorgegaan zij, voor zoo verre hij, door zijne schuld of nalatigheid, daar toe aanleiding heeft gegeven. (*Art.* 1316.)

6. De eigenaar van een gebouw is verantwoordelijk voor de schade, veroorzaakt door de geheele of gedeeltelijke instorting van het gebouw, indien het zelve door gebrek aan behoorlijk onderhoud te weeg is gebragt. (*Art.* 1317.)

7. Een doodslag, moedwillig of door schuld, of door onvoorzigtigheid gepleegd, verpligt den doodslager om aan de weduwe of kinderen, die door des nedergeslagenen arbeid plegen onderhouden te worden, te doen vergoeding van schade en winstderving, welke vergoeding door den Regter, naar gelang van personen en omstandigheden, zal moeten begroot worden. (*Art.* 1318.)

8. Tot deze vergoeding zijn gehouden allen, die aan den doodslag mede handdadig geweest zijn, schoon men niet juist kan aantoonen, wie van hen den doodslag heeft toegebragt. (*Art.* 1319.)

9. Kwetsing, of verminking aan eenig deel van het ligchaam, geeft aan den gewonden het

regt om te vorderen vergoeding van het meesterloon, en van de ſchade en winstderving, daar door aan hem toegebragt, de pijn en ſmert en ontſiering van het ligchaam daar onder gerekend, het geen door den Regter, naar gelang van den perſoon en de omſtandigheden, begroot wordt. —— Die door eene verzameling van verſcheiden perſonen gewond is, en niet bepaaldelijk kan aanwijzen den geen, die hem de wonde toegebragt heeft, is geregtigd om vergoeding te vragen van allen, welke tot de verzameling behoord hebben. (*Art.* 1320.)

10. Doodſlag of kwetſing uit noodweer, of bij onvermijdelijk toeval, geven geen regt om vergoeding te vorderen. (*Art.* 1321.)

11. Van de betering van injurie of aangedanen hoon. (*Art.* 1322—1328.) — Zie *Injurie.*

MOEDER.

1. Van der moeder's toeſtemming in der kinderen huwelijk. (*Art.* 109, 110 *en* 113.) — Zie *Huwelijk*, *No.* 14, 15 *en* 18.

2. Kinderen, in onecht geboren, volgen niet den vader, maar alleen de moeder, ten opzigte van welke zij het zelfde regt als wettige kinderen genieten. (*Art.* 260.)

3. Over de perſonen der wettige en gewettigde kinderen hebben beide de ouders alle die magt

en

en dat gezag, het welk de pligt eener behoorlijke opvoeding en de orde des huisgezins vorderen. (*Art.* 279.)

4. Over de perſonen der onwettige kinderen heeft de moeder alleen alle die magt en gezag, bij het voorgaande artikel vermeld, en geenszins de vader, al ware het ook, dat deze bekend mogt zijn. (*Art.* 286.)

5. In het aangaan van verbindtenisſen met derde perſonen, worden de onechte kinderen door derzelver moeder geaſſiſteerd. (*Art.* 286.)

6. De vader eerst overlijdende, behoudt de langstlevende moeder het gezag over de perſonen der kinderen; het beheer van derzelver goederen komt mede aan haar, indien zij tot voogdesſe geſteld is, of wel anders aan de genen, die als voogden tot dat beheer benoemd worden. — Eene vrouw op het overlijden van haren man zwanger zijnde, is op het kind, dat vervolgens door haar ter wereld gebragt wordt, de vorenſtaande bepaling mede toepaſſelijk. (*Art.* 288.)

7. In de aanſtelling van voogden, door de Weeskamer of het Geregt, wordt boven alle anderen de voorrang gegeven aan de moeder of grootmoeder, zoo lang zij tot geen ander huwelijk overgaan, met bijvoeging echter van

eenen

eenen tweeden voogd, indien het belang der minderjarigen zulks vordert. (*Art.* 305.)

8. Voogden mogen niet zijn vrouwspersonen, uitgenomen moeder of grootmoeder, zoo deze laatste niet hertrouwd zijn. (*Art.* 327, *No.* 2.)

9. Onder het opzigt der voogden geschiedt de opvoeding der minderjarigen bij de moeder, ook na het aangaan van een tweede huwelijk, ten zij gewigtige redenen, uit het belang der minderjarigen afgeleid, zulks beletten. (*Art.* 338.)

10. Van de erfvolging bij versterf van onechte kinderen aan de moeder, en van de moeder aan die kinderen. (*Art.* 877—879.) — Zie *Onechte kinderen.*

MUREN.

1. De poorten, muren, grachten en wallen van vestingen, of versterkte steden, zijn gedeelten der publieke domeinen. (*Art.* 436.)

2. Van het onderhouden van een muur, waar op een ander, uit kracht van servituut, gebouwd heeft; en van het bouwen op een muur van zijnen buurman. (*Art.* 541 *en* 544.) —— Zie *Dienstbaarheden*, *No.* 7 *en* 10.

3. Van gemeene muren. (*Art.* 553—561.) — Zie *Erfscheidingen*, *No.* 1—9.

4. Van

4. Van het ankeren in eens anders muur, en van overhangende muren. (*Art.* 565 *en* 567.) —— Zie *Erfscheidingen*, *No.* 13 *en* 15.

N.

NAAMTEEKENING.

Dezelve te erkennen of te ontkennen. (*Art.* 1242 *en* 1243.) —— Zie *Onderhandsch Geschrift*.

NAASTE BLOED.

1. De woorden, *naaste bloed*, of *naaste van het geslacht* of *familie*, en dergelijken, beteekenen de erfgenamen bij versterf, ook bij plaatsvervulling, ten zij het tegendeel uitdrukkelijk gewild is. (*Art.* 746.)
2. Door *naaste bloed* verstaat men die genen, welke, ten tijde van het overgaan van het fideïcommis, de naaste vrienden zijn van den laatsten bezitter, ten zij blijkt, dat de testateur de naaste aan hem zelven bestaande bedoeld heeft. (*Art.* 747.)

NATURALISATIE.

1. Een vreemdeling, door den Koning geadmitteerd om in Holland zijn domicilie te vestigen, heeft het volle genot van alle burgerlijke regten, zoo lang hij zijn domicilie aldaar blijft houden. (*Art.* 13.)
2. De regten van Hollander worden verloren door naturalisatie in een ander land. (*Art.* 14, *No.* 1.)

NIETIGHEID. Zie *Nulliteit.*

NOTARIS.

1. Welke acten voor het Geregt of voor Notaris en getuigen gepasseerd kunnen worden: (*Art.* 616.) —— Zie *Geregt*, *No.* 3.
2. Notarissen, ten wier overstaan een open testament gemaakt is, of derzelver vrouwen of kinderen, mogen, uit krachte van zoodanig testament, geen voordeel genieten, noch daar bij tot executeurs, voogden of administrateurs benoemd worden. (*Art.* 617.)
3. Welke formaliteiten door de Notarissen, in het maken van opene en beslotene testamenten, en bij het openen van de laatstgemelde moeten worden in acht genomen. (*Art.* 625—630, 633—642, 645—649.) —— Zie *Testament.*
4. Wanneer de kopijen, die naar de minuut eener

eener acte gemaakt zijn, niet zijn vervaardigd door den Notaris, voor wien de acte gepasseerd is, noch door de publieke Autoriteit, die, bij overlijden of afstand van den Notaris, met de bewaring van deszelfs protocollen belast is, kunnen dezelve, hoe oud ook van datum, nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geschrifte verstrekken. (*Art.* 1253, *No.* 3.)

5. Geene Notarisfen mogen eenige processen, regten of actiën koopen, en door cessie aan zich doen overdragen, waar over geschil aanhangig is, of waarschijnlijk aanhangig zal worden, voor de Geregten, of onder het regtsgebied van welke zij behooren; alles op pœne van nulliteit, en van aan de belanghebbenden de kosten, schaden en interessen te moeten vergoeden. (*Art.* 1272.)

6. Geen algemeen verband, uit krachte van overeenkomst, kan ten aanzien van des schuldenaars onroerende goederen werken, ten zij de acte daar van voor het Geregt van des schuldenaars woonplaats verleden, of voor Notaris en getuigen verleden, en bij dat Geregt geregistreerd zij. (*Art.* 1810.)

7. Verpanding van roerende goederen kan gedaan worden bij acte, voor Notaris en getui-

tuigen, of ook onder de hand verleden. (*Art.* 1811.)

NOVATIE.

1. Novatie of ſchuldvernieuwing wordt op driederlei wijze te weeg gebragt:

a. Wanneer een ſchuldenaar, ten behoeve van zijnen ſchuldeiſcher, eene nieuwe ſchuldverbindtenis aangaat, welke in de plaats geſteld wordt van de oude, die daar door vernietigd wordt;

b. Wanneer een nieuwe ſchuldenaar geſteld wordt in de plaats van den ouden, die, met zijne toeſtemming, door den ſchuldeiſcher van zijne verbindtenis ontſlagen wordt; en

c. Wanneer een nieuwe ſchuldeiſcher, ten gevolge van eene nieuwe overeenkomst, in de plaats geſteld wordt van den vorigen, en de ſchuldenaar, ten aanzien van dezen, van zijne verbindtenis wordt ontſlagen. (*Art.* 1187.)

2. Novatie kan alleen plaats hebben tuſſchen perſonen, die bekwaam zijn om met elkander te contracteren. (*Art.* 1188.)

3. Novatie wordt niet verondersteld, maar de uitdrukkelijk verklaarde wil wordt tot dezelve vereischt. (*Art.* 1189.)

4. Delegatie, waar bij een ſchuldenaar aan zij-

zijnen ſchuldeiſcher eenen anderen ſchuldenaar geeft, die zich ten behoeve van den ſchuldeiſcher verbindt, brengt geene novatie te weeg; ten zij de ſchuldeiſcher zijne meening om den ſchuldenaar, die de delegatie gedaan heeft, van deszelfs verbindtenis te ontſlaan, uitdrukkelijk heeft te kennen gegeven. (*Art.* 1190.)

5. Een ſchuldeiſcher zijnen ſchuldenaar, die een ander gedelegeerd heeft, van deszelfs verbindtenis ontſtagen hebbende, heeft geen verhaal op denzelven, in geval de gedelegeerde ſchuldenaar inſolvent wordt; ten ware de ſchuldeiſcher zulks uitdrukkelijk mogt hebben voorbehouden, of dat de gedelegeerde ſchuldenaar, ten tijde der delegatie, bereids in het openbaar als inſolvent bekend, of bankbreukig ware geweest. (*Art.* 1191.)

6. Enkele aanwijzing, door den ſchuldenaar gedaan, van een perſoon, die voor hem betalen moet, brengt geene novatie te weeg. — Dit is ook toepaſſelijk op de enkele aanwijzing, door den ſchuldeiſcher gedaan, van een perſoon, die voor hem moet ontvangen. (*Art.* 1192.)

7. Het regt van preferentie en hijpotheek, aan eene oude ſchuld verbonden, gaat niet over op de nieuwe, die in derzelver plaats geſteld is, ten zij de ſchuldeiſcher zulks uitdrukkelijk mogt voorbehouden hebben. (*Art.* 1193.)

8. Wanneer novatie wordt te weeg gebragt door eenen nieuwen ſchuldenaar in de plaats van den vorigen te ſtellen, gaat het primitive regt van preferentie en hijpotheek, aan de inſchuld verknocht, niet over op de goederen van den nieuwen ſchuldenaar. (*Art.* 1194.)

9. Novatie, tusſchen een ſchuldeiſcher en een der ſolidaire of voor het geheel verbondene ſchuldenaren gemaakt wordende, kan het regt van preferentie en hijpotheek, aan de oude ſchuld verknocht, niet voorbehouden worden, dan alleen op de goederen van den geen, die de nieuwe ſchuldverbindtenis aangaat. (*Art.* 1195.)

10. Door novatie, tusſchen een ſchuldeiſcher en een der ſolidaire ſchuldenaren gemaakt, worden de mede-ſchuldenaren van hunne verbindtenis ontſlagen. —— Novatie, ten aanzien van den principalen ſchuldenaar te weeg gebragt, ontſlaat de borgen van hunne verbindtenis. —— Indien echter de ſchuldeiſcher de toetreding van de mede-ſchuldenaren in het eerſte geval, of die van de borgen in het tweede, gevorderd heeft, en de mede-ſchuldenaars of de borgen weigeren tot de nieuwe ſchikking toe te treden, blijft de oude ſchuldverbindtenis voortduren. (*Art.* 1196.)

NULLITEIT.

1. Wanneer trouwbeloften nietig zijn. (*Art.* 48.) —— Zie *Trouwbeloften.*

2. Alle

2. Alle huwelijken, aangegaan met perſonen, wien het huwelijk in het geheel verboden is, of wien de wet verbiedt met elkander te mogen trouwen, of waar in de plegtigheden, bij de wet voorgeſchreven, niet zijn in acht genomen, zijn, uit krachte van de wet, van den aanbeginne nietig. (*Art.* 213.)

3. Indien er echter redenen van billijkheid beſtaan, waarom een of ander van zoodanige huwelijken zoude behooren ſtand te houden, en mitsdien, op grond van dezelve redenen, door de belanghebbenden dispenſatie van de bepaling der wetten, ten aanzien dezer huwelijken, van den Koning verzocht en verkregen is, zal deze dispenſatie ten gevolge hebben, dat zoodanige huwelijken, welke anders uit hunnen aard nietig en krachteloos zouden zijn geweest, door de verkregene dispenſatie als wettig en behoorlijk voltrokken zullen worden gehouden. (*Art.* 214.)

4. Een huwelijk, aangegaan zijnde zonder de vrije toeſtemming der beide echtgenooten, of van één derzelve, kan door den Regter voor nietig verklaard worden, wanneer de echtgenooten, of die geen van hen, wiens toeſtemming niet vrij geweest is, deze verklaring des Regters inroepen. —— In geval van eſſentieele dwaling in of omtrent den perſoon, of wanneer een van beiden door een geheel en

al ongeneeslijk en natuurlijk gebrek of ongemak ter voortteeling onbekwaam mogt zijn, kan de nietigheid van het huwelijk alleen door dien geen der echtgenooten, welke in dwaling gebragt of bedrogen is, ingeroepen worden. (*Art.* 215.)

5. In het geval, bij het vorig *No.* vermeld, kan de nietigheid van het huwelijk niet meer ingeroepen worden, wanneer er eene achtereenvolgende zamenwoning der echtgenooten, gedurende zes maanden, sedert dien tijd dat de benadeelde echtgenoot het vermogen heeft gehad om deszelfs regt te doen gelden, of sedert de ontdekking der dwaling, heeft plaats gehad. (*Art.* 216.)

6. Indien de reden, waar uit de nietigheid ontstaan is, alleen bij een van beiden plaats heeft, en de andere opzettelijk bedrogen en misleid is, moet de schuldige de daar door aan den anderen veroorzaakte schade vergoeden. (*Art.* 217.)

7. Alle testamenten, wettig gemaakt door de zulken, die daar toe bevoegd waren, doch naderhand onbevoegd geworden zijn, blijven in kracht. (*Art.* 607.)

8. Daar en tegen blijven alle testamenten van hen, die daar toe onbevoegd waren, krachteloos, ook dan wanneer zij naderhand, bevoegd geworden zijnde, komen te overlijden, zonder zoodanige testamenten, ten overstaan

van

van den Regter, te hebben bekrachtigd. (*Art.* 608.)

9. Geene testamenten zijn beſtaanbaar, ten zij, bijaldien, en voor zoo verre dezelve gemaakt zijn met inachtneming van den vorm, welken de wet voorſchrijft. (*Art.* 620.)

10. Alle testamenten, door ingezetenen of vreemdelingen gemaakt buiten dit Rijk, zonder den vorm, aldaar vereischt wordende, behoorlijk in acht te nemen, zijn ook alhier onbeſtaanbaar en krachteloos; al ware het zelfs, dat de hier te Lande gevorderde vorm daar bij gevolgd was. (*Art.* 656.)

11. Tot de beſtaanbaarheid van alle overeenkomſtem behooren vier wezenlijke vereischten: — de toeſtemming van den geen, die zich verbindt; — deszelfs bekwaamheid om te kunnen contracteren; — een zeker onderwerp, het welk de ſtoffe der verbindtenis uitmaakt; en — eene wettige oorzaak van verbindtenis. (*Art.* 1021.)

12. Overeenkomſten, door dwaling, onregtvaardig geweld of bedrog aangegaan, zijn niet van zelf nietig, maar moeten bij vonnis van den Regter, na een volledig onderzoek, vernietigd of gerescindeerd worden. (*Art.* 1030.)

13. Eene verbindtenis, zonder oorzaak, of uit eene valſche oorzaak, of uit eene ongeoorloofde oorzaak aangegaan, is krachteloos. (*Art.* 1047.)

14. Wanneer donatiën nietig zijn. (*Art.* 1331, 1333, 1337, 1339 *en* 1340.) —— Zie *Donatie*, *No.* 3, 5, 9, 11 *en* 12.

15. Wanneer koop nietig is. (*Art.* 1370—1372, 1374—1376.) — Zie *Koop en verkoop*, *No.* 15—17, *en* 19—21.

16. Het beding, dat één der geasſocieerden alle de winſten hebben zal, is nietig. (*Art.* 1599.)

17. De wet ſtaat geene actie toe ter zake van eene ſchuld, uit het ſpel of uit eene weddingſchap voortgeſproten. (*Art.* 1709.)

18. Welke contracten van lijfrente nietig zijn. (*Art.* 1718 *en* 1719.) —— Zie *Lijfrenten*, *No.* 7 *en* 8.

19. Een borgtogt voor meerder dan de ſchuld, of onder meer bezwarende voorwaarden aangegaan, is niet geheel van onwaarde, maar bepaalt zich ſlechts tot dat geen, het welk in de principale verbindtenis is begrepen. (*Art.* 1756.)

20. Welke transactiën nietig zijn. (*Art.* 1785, 1795—1797.) —— Zie *Transactiën*.

21. Verpanding van eens anders goed, buiten weten en toeſtemming van den eigenaar, of van een gemeen goed verder dan voor des verpanders aandeel, is krachteloos voor zoo veel den verpander betreft, doch ten aanzien van derden, ter wier behoeve de verpanding gedaan is, dan alleen, wanneer zij geweten heb-

hebben, of na een behoorlijk onderzoek hadden kunnen weten, dat het verpande eens anders goed was. (*Art.* 1804.)

22. Het is niet geoorloofd te bedingen, dat bij wanbetaling van de ſchuld, het verpande goed ter voldoening der ſchuld, zal vervallen aan den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1818.)

O.

OBLIGATIEN.

Door wetduiding zijn voor roerende goederen te houden alle obligatien en andere effecten, zoo op het Rijk en andere Mogendheden, als ten laste van bijzondere perſonen, al zijn zij ook van een verband op onroerend goed voorzien. (*Art.* 427, *No.* 4.)

ONDANKBAARHEID.

Wanneer, in geval van ondankbaarheid van den donataris, donatiën herroepen kunnen worden. (*Art.* 1342, 1344—1348.) — Zie *Donatie*, *No.* 14, 16—20.

ONDER-ERFSTELLING. Zie *Subſtitutie.*

ONDERHANDSCH GESCHRIFT.

1. Een onderhandsch geſchrift, het welk door den geen, tegen wien men zich daar op be-

roept, erkend is, of door de wet voor erkend gehouden wordt, levert, ten aanzien der onderteekenaars, en hunne erfgenamen of regtverkrijgenden, een volledig bewijs op, even als eene authentieke acte. (*Art.* 1241.)

2. Hij, tegen wien men zich op een onderhandsch geſchrift beroept, is verpligt zijn geſchrift of naamteekening bepaaldelijk te erkennen, of te ontkennen, doch zijne erfgenamen of regtverkrijgenden kunnen volſtaan met te verklaren, dat zij het ſchrift of de naamteekening van hunnen auteur niet kennen. (*Art.* 1242.)

3. In geval iemand zijn ſchrift of handteekening ontkent, en in geval zijne erfgenamen of regtverkrijgende verklaren, het ſchrift of de handteekening niet te kennen, moet de verificatie daar van in regten geſchieden. (*Art.* 1243.)

4. Onderhandſche acten, welke wederkeerige verbindtenisſen behelzen, hebben geene kracht, ten zij daar van zoo vele oorſpronkelijke acten zijn opgemaakt, als er partijen zijn, die ieder een afzonderlijk belang hebben: — wanneer meer perſonen het zelfde belang hebben, is eene oorſpronkelijke acte voor hen voldoende: — bij elke acte moet melding gemaakt worden van het getal der oorſpronkelijke acten, waar bij de verbindtenisſen aangegaan zijn:

zijn: —— niet te min kan hij, die, van zijne zijde, van de bij eene acte aangegane verbindtenis genot gehad heeft, zich op het verzuim der vermelding van het aantal der oorſpronkelijke acten, waar bij de wederkeerige verbindtenisſen aangegaan zijn, niet beroepen. (*Art.* 1244.)

5. Een onderhandsch briefje of belofte, waar bij iemand zich aan een ander verbindt, om aan denzelven eene ſomme gelds, of eene zaak, welke op eene bepaalde waarde kan geſteld worden, te geven, moet geheel en al geſchreven worden met de hand van den geen, die het briefje of de belofte onderteekend heeft, of ten minſte moet daar onder, behalve de naamteekening, met de hand des onderteekenaars geſchreven worden: *goed of goedgekeurd voor zoo veel;* moetende de ſomme of begrooting der te gevene zaak, waar voor het briefje *goed of goedgekeurd wordt*, niet in cijfers, maar voluit geſchreven worden. — Van deze bepaling zijn uitgezonderd de kooplieden, en dezulken die niet ſchrijven kunnen. (*Art.* 1245.)

6. Wanneer de ſom, welke bij de acte zelve vermeld is, verſchilt van die, welke bij het daar onder ſtaande *bon* of bewijs van goedkeuring is uitgedrukt, wordt de verbindtenis gerekend aangegaan te zijn voor de ſom, die

de minſte is; zelfs dan wanneer de acte, mitsgaders de *bon* of blijk van goedkeuring, geheel en al geſchreven is met de hand van den geen, die zich daarbij verbonden heeft, ten zij men bewijzen kan, in welk gedeelte de fout of het abuis begaan is. (*Art.* 1246.)

7. De boeken en registers der kooplieden leveren tegen perſonen, die geene kooplieden zijn, geen bewijs op van de geleverde waarde, daar bij aangeteekend; onverminderd het geen hier na omtrent bewijs door middel van den eed gezegd wordt. (*Art.* 1247.)

8. Boeken en registers van kooplieden leveren bewijs op tegen hen zelven; doch hij, die zich van het geen daar bij aangeteekend ſtaat, tegen hen bedienen wil, mag hetzelve niet ſplitſen, noch daar van dat gedeelte afzonderen, het geen hij meent dat ten zijnen nadeele ſtrekken zoude. (*Art.* 1248.)

9. Registers en papieren, particuliere aanteekeningen bevattende, leveren geen bewijs op ten voordeele van den geen, die dezelve geſchreven heeft, doch dezelve leveren ten nadeele van den ſchrijver bewijs op:

a. In alle die gevallen, wanneer dezelve bepaaldelijk melding van eene ontvangene voldoening maken; en

b. Wanneer dezelve uitdrukkelijk melding maken, dat de aanteekening gedaan is, ten ein-

einde het gebrek aan bewijs, ten voordeele van den geen, ten wiens behoeve zij eene verbindtenis aanduiden, te ſuppleren. (*Art.* 1249.)

20. Het ſchrift, door een ſchuldeiſcher aan den voet, of ter zijde van, of achter op oorſpronkelijke ſtukken en beſcheiden, welke altijd in in deszelfs bezit gebleven zijn, geſteld, levert, wanneer het zelve tot bevrijding van den ſchuldenaar ſtrekt, een volledig bewijs op, offchoon hetzelve niet gedateerd noch geteekend is. —— Het zelfde heeft plaats ten aanzien van het ſchrift, het welk een ſchuldeiſcher achter op, of ter zijde, of aan den voet van het duplicaat van eene ſchuldbekentenis of quitantie heeft geſteld, mits het zelve duplicaat in handen van den ſchuldenaar zij. (*Art.* 1250.)

ONDERHOUD.

1. Een onecht kind kan tegen zijnen vader geen ander regt, dan alleen tot levensonderhoud, volgens *Art.* 273 van dit Wetboek, inroepen; deszelfs regt ten aanzien van zijne moeder wordt, behalven bij *Art.* 260 *en* 273, bij den titel van erfvolging vaſtgeſteld. (*Art.* 263.)

2. De ouders zijn verpligt om hunne kinderen, het zij wettige, het zij gewettigde, het zij zelfs

zelfs onwettig geborene, van het noodig levensonderhoud te voorzien. (*Art.* 273.)

3. Deze verpligting houdt op, wanneer de kinderen in ſtaat zijn, om voor zich zelven de kost te winnen. (*Art.* 274.)

4. Zij houdt insgelijks op, indien de kinderen van elders goederen bezitten, uit welker vruchten hun het noodig onderhoud verſchaft kan worden. (*Art.* 275.)

5. De vruchten kunnen echter tot dit onderhoud niet gebruikt worden, dan alleen bijaldien en voor zoo verre de ouders daar toe door den Regter geautoriſeerd zullen zijn. (*Art.* 276.)

6. Kinderen kunnen hunne onders niet noodzaken tot het aan hen verſchaffen van een etablisſement, of het geven van een uitzet of huwelijksgoed. (*Art.* 277.)

7. Kinderen, zoo wel de wettige als gewettigde, en zelfs onwettig geborene, daar toe vermogend zijnde, zijn wederkeerig verpligt om aan hunne ouders en grootouders, tot armoede vervallen zijnde, het noodig onderhoud te bezorgen. (*Art.* 278.)

8. Wat een legaat van onderhoud in zich bevat, en hoe lang het zelve duurt. (*Art.* 820—823.) —— Zie *Legaten*, *No.* 57—60.

ONDERMAAT. OVERMAAT.

Welk regt deswegens in koop en verkoop, als mede in huur van landen, plaats heeft. (*Art.* 1391—1397, *en* 1528.) —— Zie *Levering*, *No.* 18—24. *Landen*, *No.* 4.

ONDERTROUW.

1. Allen, die zich door een huwelijk met elkander willen vereenigen, moeten zich vervoegen bij de plaatselijke Autoriteit, welke daar mede nader door den Koning zal worden belast, ter plaatse waar beide of één van hen woonachtig zijn, en verzoeken in ondertrouw te worden aangenomen. (*Art.* 119.)
2. Deze aanneming in ondertrouw zal hun worden toegestaan, mits zij doen blijken van de toestemming van de genen, wier goedkeuring, volgens de wet, tot hun huwelijk noodig is. (*Art.* 120.)
3. Minderjarigen, ouders hebbende, en van derzelver toestemming niet doende blijken, worden afgewezen. (*Art.* 121.)
4. Aan alle andere personen, die toestemming behoeven, doch van dezelve niet doen blijken, wordt wel de aanneming in ondertrouw niet dadelijk toegestaan, maar de daar toe gestelde Autoriteit doet den persoon of de personen, wier toestemming de wet vereischt, voor zich ontbieden, om binnen acht dagen, in-

indien zij in dezelfde plaats wonen, of binnen zoodanigen langeren tijd, als wegens de afgelegenheid hunner woonplaats gepast geoordeeld zal worden, hunne redenen van weigering, in perſoon, of door een gemagtigden, of bij geſchrift, in te brengen. (*Art.* 122.)

5. Hier aan door de opgeroepene perſoon of perſonen, binnen den bepaalden tijd niet voldaan zijnde, wordt hun ſtilzwijgen gehouden voor eene toeſtemming. (*Art.* 123.)

6. De opgeroepene perſoon of perſonen, binnen den bepaalden tijd, de redenen van hunne weigering hebbende opgegeven, worden de genen, die zich tot ondertrouw hebben aangeboden, daarop, zonder vorm van proces, in hunne belangen gehoord, waar na de daar toe geſtelde Autoriteit, de wederzijdſche belangen onderzocht en overwogen hebbende, over de wettigheid der bijgebragte redenen beſlist. (*Art.* 124.)

7. In de beoordeeling van de wettigheid der redenen, zoo door ouders als voogden bijgebragt, en, naar vereisch der gevallen en omſtandigheden, aan de daar toe geſtelde Autoriteit overgelaten, is dezelve verpligt zulke redenen toe te laten, welke hem in gemoede voorkomen van dat gewigt te zijn, dat de geen, die de toeſtemming behoeft, door zoo-

da-

danige huwelijks-verbindtenis, zich oogenſchijnlijk in zijn verderf ſtorten zoude. (*Art.* 125.)

ONDERWERP DER OVEREENKOMSTEN.

1. Alle contracten hebben tot onderwerp eene zaak, welke men zich verpligt te geven, te doen of niet te doen. (*Art.* 1042.)
2. Het enkel genot of het enkel bezit van eene zaak kan, zoo wel als de zaak zelve, het onderwerp van het contract uitmaken. (*Art.* 1043.)
3. Zaken, die van den handel der menſchen zijn uitgeſloten, kunnen het onderwerp eener overeenkomst niet zijn. (*Art.* 1044.)
4. De verbindtenis moet eene zaak tot onderwerp hebben, welke ten minſte ten aanzien van hare ſoort bepaald zij. —— Het getal of de maat der zaken kan onbekend zijn, mits hetzelve naderhand kan worden bepaald en uitgemaakt. (*Art.* 1045.)
5. Toekomſtige zaken kunnen het onderwerp eener verbindtenis uitmaken. —— Men kan echter geen afſtand doen van nog niet opgekomene erfvolgingen, noch daar over eenig beding aangaan; zelfs niet met toeſtemming van den geen, over wiens nalatenſchap gehandeld wordt. —— Het bepaalde bij *Art.* 84, 212 *en* 713 van dit Wetboek is echter onder dit

dit verbod van affland niet begrepen. (*Art.* 1046.)

ONDERWIND. Zie *Quaſi-contracten.*

ONDERWIJZERS.

De actie van meesters en onderwijzers in kunſten en wetenſchappen, die onderwijs bij de les geven, wegens derzelver lesſen, wordt gepreſcribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met het einde van de maand, waar in de lesſen gegeven zijn. (*Art.* 1898.)

ONECHTE KINDEREN.

1. Een onecht kind kan geen huwelijk aangaan, zonder toeſtemming van de moeder. (*Art.* 113.)
2. Kinderen, in onecht geboren, volgen niet den vader, maar alleen de moeder, ten opzigte van welke zij het zelfde regt als wettige kinderen genieten. (*Art.* 260.)
3. De erkentenis van onechte kinderen geſchiedt bij eene authentieke acte, indien dezelve niet reeds bij de acte van geboorte gedaan is. (*Art.* 261.)
4. Eene erkentenis, in een verzoekſchrift, bij eenige Autoriteit ingediend, gedaan, ſtaat met eene erkentenis bij authentieke acte gelijk. (*Art.* 262.)

5. Een

5. Een onecht kind kan tegen zijn vader geen ander regt, dan alleen tot levensonderhoud, volgens *Art.* 273 van dit Wetboek, inroepen; deszelfs regt ten aanzien van zijne moeder wordt, behalve bij *Art.* 260 *en* 273, bij den titel van erfvolging vastgesteld. (*Art.* 263.)

6. De betrekking van een onecht kind tot zijne moeder wordt mede bewezen door een onafgebroken bezit van zijnen staat als kind van dezelve. (*Art.* 264.)

7. Geen bewijs van den staat van een onecht kind, door getuigenis, wordt toegelaten, dan wanneer een begin van bewijs door geschrift aanwezig is. (*Art.* 265.)

8. Wanneer merkelijke indiciën of presumtiën voor den staat van een onecht kind, ten aanzien zoo van vader als moeder, aanwezig zijn, kan, behalve in het geval van kinderen in bloedschande of overspel geteeld, door den Regter, naar aanleiding der omstandigheden, de eed van zuivering worden opgelegd; en wordt het weigeren, of in gebreke blijven, om denzelven eed af te leggen, met eene erkentenis van den vader of de moeder gelijk gesteld. (*Art.* 266.)

9. Het bepaalde bij *Art.* 257 *tot* 259 van dit Wetboek is mede op onechte kinderen, voor

zoo veel derzelver betrekking op hunne moeder aangaat, toepasselijk. (*Art.* 267.)

10. Een vader, wettige en onwettige kinderen nalatende, mag aan ieder der onwettige kinderen geen meer voordeel bespreken, dan de helft van het geen door ieder der wettige kinderen, of, indien dezelve ongelijke deelen genieten, door dien geen van hen, welke het kleinste deel heeft, wordt genoten. —— Indien aan de onwettige kinderen, of aan één van hen, meer gemaakt mogt zijn, wordt dit hun afgetrokken, en onder de wettige kinderen gelijkelijk verdeeld. (*Art.* 613.)

11. Onechte kinderen zijn wel erfgenamen bij versterf van de moeder, het zij alleen, het zij te gelijk met de wettige kinderen, die de moeder mogt nalaten, maar niet van de moederlijke bloedverwanten, noch ook van den vader, of vaderlijke vrienden. (*Art.* 877.)

12. Onechte kinderen, vóór derzelver moeder overleden zijnde, worden in de nalatenschap hunner moeder vertegenwoordigd door derzelver kinderen of verdere afkomelingen; doch deze representatie strekt zich tot de nalatenschap der moederlijke vrienden van de onechte kinderen, noch tot de nalatenschappen van den vader of vaderlijke vrienden der onechte kinderen niet uit. (*Art.* 878.)

13. Onechte kinderen zonder kinderen of verde-

re afkomelingen overlijdende, erft derzelver moeder, en, bij vóóroverlijden van de moeder, de broeders of zusters der onechte kinderen, of derzelver nakomelingen bij plaatsvervulling; doch alle verdere moederlijke vrienden zijn uitgesloten. (*Art.* 879.)

ONHEIL.

De geen, die verpligt is voor het behoud van het goed te waken, is niet aansprakelijk voor schade, die door onvoorziene onheilen, of door onvermijdelijk geweld, buiten zijne schuld veroorzaakt is, ten ware hij het gevaar van die onheilen op zich heeft genomen, of het onheil als een gevolg van nalatigheid moet gerekend worden. (*Art.* 1054.)

ONKUNDE.

Judicieele confessie mag niet herroepen worden onder voorwendsel van eene onkunde of dwaling omtrent het regt. (*Art.* 1281.)

ONLIGCHAMELIJK.

Hoe levering van onligchamelijke zaken gedaan wordt. (*Art.* 592—595.) — Zie *Cessie van actie.*

ONROERND GOED.

1. Onroerende goederen van vreemdelingen,

zoo wel als van ingezetenen, zijn onderworpen aan de wetten van dit Rijk. (*Art.* 3.)

2. Pligt der voogden omtrent de vervreemding of verpanding der onroerende goederen van den minderjarigen. (*Art.* 363—365.) — Zie *Administratie*, *No.* 36—38.

3. Goederen zijn onroerende, of uit hunnen aard, of door hunne bestemming, of door het onderwerp, waar op zij worden toegepast. (*Art.* 417.)

4. Landerijen en gebouwen zijn, uit hunnen aard, onroerende goederen. (*Art.* 418.)

5. Voor onroerende goederen worden mede gehouden boomen en planten, die met hunne wortels in den grond vast zijn, als mede vruchten en veldgewassen, die nog niet geplukt, afgesneden of ingeöogst zijn. (*Art.* 419.)

6. Beesten, door den eigenaar van land aan den pachter of meijer tot het bearbeiden van het land gegeven, het zij gewaardeerd of niet, worden voor onroerende goederen gehouden, zoo lang dezelve, uit hoofde dezer overeenkomst, aan dat landgoed verbonden zijn. (*Art.* 420.)

7. Buizen of goten, die tot waterleiding in een huis of ander erf dienen, zijn onroerende goederen, en maken een gedeelte uit van het erf, waar toe zij behooren. (*Art.* 421.)

8. Voor-

8. Voorwerpen, welke de eigenaar van een erf daar op geplaatst heeft, ten dienſte en tot bearbeiding van het zelve, behooren, uit hoofde van hunne beſtemming, tot onroerende goederen; dienvolgende zijn de nagemelde zaken, uit hoofde van derzelver beſtemming, onroerende, in dat geval, wanneer zij door den eigenaar, ten dienſte en bearbeiding van zijn erf, op hetzelve geplaatst zijn, als: — de beesten, tot de bebouwing gebruikt wordende; — de bouw-gereedſchappen; — de duiven der duiventillen of duivenvlugten; — de konijnen der konijnen-bergen; — de visſchen, die zich in de vijvers bevinden; — de ſtroo en mest; — de perſen, ketels, kuipen, vaten, gereedſchappen, tot eene fabrijk of trafijk, tot het ontgronden van veenlanden, en dergelijke einden behoorende; — en eindelijk zoodanige roerende goederen, welke de eigenaar tot een blijvend gebruik bij zijn erf gevoegd heeft. (*Art.* 422.)

9. Al wat aan onroerend goed aard- en nagelvast is, wordt voor een gedeelte van hetzelve en dus voor onroerend goed gehouden. — Beelden worden voor onroerende goederen gehouden, wanneer zij in eene nis, opzettelijk voor dezelve gemaakt, geplaatst zijn, alware het dat men zoodanige beelden daar uit

konde nemen, zonder dezelve te breken of te beſchadigen, (*Art.* 423.)

10. Reëele actiën op onroerende goederen, vruchtgebruik van onroerende goederen, ſervituten op gebouwen en erven, en dergelijke, zijn onroerend, uit hoofde van het onderwerp, waar op dezelven worden toegepast. (*Art.* 424.)

11. Alle fideïcommisſaire verbanden op vaste goederen moeten worden geregistreerd. (*Art.* 751—753.) —— Zie *Fideïcommis*, *No.* 22—24.

12. Hoe aanbod van levering van onroerend goed te doen. (*Art.* 1175.) —— Zie *Conſignatie*, *No.* 8.

ONTERVING.

1. Kinderen, die lagen op het leven hunner ouders hebben gelegd, of dezelve op eene merkelijke wijze door dadelijkheden hebben mishandeld, mogen door de ouders, met bijvoeging der redenen van dien, worden onterfd; mits dezelve redenen na den dood der testateuren, in geval van verſchil, door den Regter onderzocht, en het aanwezen derzelve bij gewijsde uitgemaakt worde. (*Art.* 715.)

2. De onterving onwettig bevonden, of de kinderen of ouders ſtilzwijgende voorbijgegaan zijnde, worden de onterfden of voorbijgegane

ge-

gehouden voor erfgenamen in de legitime portie; blijvende het testament verder in volle kracht. (*Art.* 716.)

ONVERSCHULDIGD.

1. Alle betaling veronderſtelt eene ſchuld. — Het geen onverſchuldigd betaald is, kan terug geëischt worden. — De terugvordering wordt niet toegelaten, wanneer men vrijwillig voldaan heeft aan enkel natuurlijke verpligtingen, tot welker voldoening men anderzins, volgens de burgerlijke wet, niet had kunnen gedwongen worden. (*Art.* 1144.)
2. Welke bepalingen plaats hebben ten aanzien der terugvordering van het geen onverſchuldigd betaald is. (*Art.* 1303—1308.) — Zie *Quaſi-contracten.*

OORZAAK DER VERBINDTENISSEN.

1. Eene verbindtenis, zonder oorzaak, of uit eene valſche oorzaak, of uit eene ongeoorloofde oorzaak aangegaan, is krachteloos. (*Art.* 1047.)
2. Eene overeenkomst is niet te min krachtig, waar van de oorzaak wel beſtaat, maar niet bij het contract is uitgedrukt. (*Art.* 1048.)
3. Eene ongeoorloofde oorzaak is, die bij de wet verboden, of met de goede zeden, of

met de maatſchappelijke orde ſtrijdig is. (*Art.* 1049.)

OPDRAGT.

1. De eigendom van onroerend goed gaat over door het doen van opdragt van het zelve, voor de Autoriteit, welke daar mede nader door den Koning zal belast worden, ter plaatſe, waar het goed gelegen is. (*Art.* 591.)
2. De levering van onroerend goed geſchiedt door opdragt, volgens het geen in *No.* 1 is gemeld. (*Art.* 1380.)

OPENBARE ACTEN.

1. Openbare titels of beſcheiden zijn:
   a. De registers, verbalen en relaſen, welke openbare Autoriteiten of Ambtenaren verpligt zijn van hunne handelingen of ambtsverrigtingen te houden.
   b. De autentieke acten bij *No.* 2 vermeld; en
   c. De opgaven van plaatſelijke onderzoekingen of inſpectiën, vergelijkingen van ſchrift en dergelijken, door der zaak kundigen, en daar toe door bevoegde Autoriteiten gecommitteerde perſonen uitgebragt. (*Art.* 1232.)
2. Eene autentieke acte is de zoodanige, welke met de vereischte ſolemniteiten gepaſſeerd is voor de openbare Autoriteiten en publieke Amb-

Ambtenaren, die daar toe, ter plaatſe, waar de acte gepasſeerd wordt, bevoegd zijn. (*Art.* 1233.)

3. Eene acte, welke uit hoofde van onbevoegdheid of onbekwaamheid der openbare Autoriteiten of publieke Ambtenaren, voor welke dezelve gepasſeerd is, of uit hoofde van een gebrek in den vorm, niet voor autentiek gehouden wordt, heeft nogtans gelijke kracht met een onderhandsch geſchrift, het welk door de partijen geteekend is. (*Art.* 1234.)

4. De registers, verbalen en relaſen van handelingen en ambtsverrigtingen, en de opgave van der zaak kundige, en door bevoegde Autoriteiten gecommitteerde perſonen, bij *No.* 1 vermeld, worden voor volkomen bewijs gehouden, ten zij het onbeſtaanbare van dezelve, en het tegendeel van het geen daar uit zoude moeten bewezen worden, klaarblijkelijk werd aangetoond. —— Ten aanzien der boeken van makelaars, worden de regels der commerciëele wetten of gebruiken gevolgd. (*Art.* 1235.)

5. De Registers, verbalen en relaſen, door openbare Autoriteiten of Ambtenaren van hunne handelingen of ambtsverrigtingen gehouden, kunnen nogtans tegen den geen, met denwelken zij eenige overeenkomst hebben aangegaan,

geen bewijs van deze overeenkomst opleveren. (*Art.* 1236.)

6. Openbare registers en boeken, waar in autentieke of onderhandſche acten geregistreerd of overgeboekt worden, ſtrekken, onverminderd het bepaalde bij *Art.* 1254 van dit Wetboek, alleen tot bewijs van de gedane registratie of overboeking. (*Art.* 1237.)

7. Eene autentieke acte levert, ten aanzien van de contracterende partijen, en derzelver erfgenamen of regtverkrijgenden, een volledig bewijs op van de overeenkomst, welke daar bij aangegaan is. —— Wanneer echter eene zoodanige acte van valschheid wordt beſchuldigd, en bepaaldelijk daar over een expres geſchil gemoveerd en voor den Regter gebragt is, wordt de uitvoering der overeenkomst tot na de beſliſſing opgeſchort; maar, indien het geſchil over de echtheid of valschheid der acte ſlechts eene incident van eene andere principale zaak uitmaakt, ſtaat het aan den Regter vrij, om de nakoming der overeenkomst, in de quæstieuſe acte vervat, naar gelang der omſtandigheden, proviſioneel op te ſchorten. (*Art.* 1238.)

8. Eene acte, het zij op eene autentieke wijze, het zij onder de hand aangegaan, levert, ten aanzien van de partijen, een volledig bewijs op, zelfs omtrent dat gene, het welk daar

daar bij als een bloot te kennen geven voorkomt, mits het te kennen gegevene in een dadelijk verband ſtaat met de verbindtenis of beſchikking, welke bij de acte gemaakt is. — Indien het geen daar bij als een bloot te kennen geven voorkomt, geene betrekking heeft op de verbindtenis of beſchikking zelve, kan het zelve alleen dienen tot een begin van bewijs. (*Art.* 1239.)

9. Bijzondere bepalingen, door zommige der contractanten, nog nader onderling, en bij eene afzonderlijke acte gemaakt, hebben geen gevolg ten nadeele van die genen der contractanten, welke aan zoodanige afzonderlijke artikelen van overeenkomst geen deel genomen hebben. (*Art.* 1240.)

OPPER-VOOGDIJ.

1. De uitſluiting van de Weeskamer beneemt niets aan de oppervoogdij van het Geregt der plaats, als welke niet uitgeſloten mag worden. (*Art.* 307.)

2. Deze oppervoogdij beſtaat in het aanſtellen of bevestigen der voogden, in een toezigt houden over derzelver handelingen, in de gebrekigen tot hunnen pligt te brengen, en in de kwalijk handelenden van de voogdij te weren. (*Art.* 308.)

OPSTAL.

1. Regt van opſtal is het vermogen, om op eens anders grond één of meer gebouwen te mogen ſtellen of hebben, en dezelve te mogen gebruiken. (*Art.* 529.)

2. De eigenaar van den grond vermag, voor zoo verre geene bijzondere bedingen omtrent het eindigen van het regt van opſtal gemaakt zijn, het zelve regt te doen eindigen, na verloop van tien jaren; mits, ten minſte twaalf maanden te voren, aan den eigenaar van het gebouw of van de gebouwen, daar van aanzegging doende. (*Art.* 530.)

3. De eigenaar van den grond is, bij het eindigen van den opſtal, gehouden, aan den eigenaar van het gebouw of van de gebouwen, te voldoen de waarde van dezelve, of zoo veel als bedongen is. (*Art.* 531.)

OPVOEDING.

1. Iemand, trouwende met een man of vrouw, minderjarige voorkinderen hebbende, is gedurende het huwelijk verpligt tot het mede opvoeden van die voorkinderen, en het mede dragen der daar op vallende kosten, voor zoo verre dezelve uit der kinderen eigene goederen niet kunnen gevonden worden. (*Art.* 146.)

2. Beide geſcheiden perſonen, blijven als ouders,

ders, verpligt, om voor de opvoeding en het onderhoud der kinderen, uit hun geſcheiden huwelijk geboren, te zorgen, en wordt de wijze van opvoeding, des noods, door den Regter bepaald. (*Art.* 225.)

3. De geſepareerde echtgenooten blijven, als ouders, verpligt, om voor het onderhoud en de opvoeding hunner kinderen te zorgen, en wordt de wijze der opvoeding, des noods, door den Regter bepaald. (*Art.* 237.)

4. Hoe voogden zich omtrent de opvoeding der minderjarigen behooren te gedragen. (*Art.* 337—340.) —— Zie *Adminiſtratie*, *No.* 10—13.

OPZEGGING.

1. Societeit eindigt door affland of opzegging van één of meer der geasſocieerden. (*Art.* 1609, 1613 *en* 1614.) —— Zie *Societeit*.

2. Lastgeving eindigt door opzegging van het mandaat door den lasthebber. (*Art.* 1746 *en* 1750.) —— Zie *Lastgeving*, *No.* 20. *b. en* 24.

3. In welke gevallen eene borgtogt kan worden opgezegd, en door den borg ſchadeloosſtelling gevorderd worden. (*Art.* 1772.) — Zie *Borg*, *Borgtogt*, *No.* 29.

OUDERDOM.

1. Jongmans, onder de volle achttien, en jonge dogters, onder de volle vijfrien jaren, mogen geen huwelijk aangaan. (*Art.* 99.)

2. De Koning verleent nogtans dispensatie van het gestatueerde bij het voorgaand Artikel, wanneer daar voor zeer dringende en zwaarwigtige redenen aanwezig zijn. (*Art.* 100.)

3. Voor minderjarig worden gehouden jongelingen en jonge dochters, die den ouderdom van drie en twintig jaren niet hebben vervuld, ten ware zij eerder zijn geëmancipeerd. (*Art.* 289.)

4. Van eene voogdij kunnen zich verschoonen die den ouderdom van zestig jaren vervuld hebben. (*Art.* 323, *No.* 5.)

5. Voor meerderjarigen worden gerekend jonge lieden, die den ouderdom van drie en twintig jaren vervuld hebben, of eerder zijn geëmancipeerd.

6. Wanneer van twee of meer te gelijk verongelukte personen, de een, wegens deszelfs bereikten ouderdom, geacht wordt de langstlevende geweest te zijn. (*Art.* 596—598.) — Zie *Dood*, *No.* 7—9.

7. Geene minderjarigen mogen testament maken, dan alleen in het geval, wanneer zij, door huwelijk, of verkregen brieven van *venia ætatis*, geëmancipeerd zijn. (*Art.* 600.)

8. Min-

8. Minderjarigen kunnen geene executeurs zijn. (*Art.* 885.)

9. Minderjarigen zijn onbekwaam om te contracteren. (*Art.* 1037.)

OUDERLIJKE MAGT.

1. Beide echtgenooten worden door het huwelijk van de ouderlijke magt en uit de voogdij hunner voogden ontslagen, en zulks zoo wel met opzigt tot hunne personen, als tot hunne goederen. (*Art.* 140.)

2. Over de personen der wettige en gewettigde kinderen hebben beide de ouders alle die magt en dat gezag, het welk de pligt eener behoorlijke opvoeding en de orde des huisgezins vorderen. (*Art.* 279.)

3. Over de personen der onwettige kinderen heeft de moeder alleen alle die magt en gezag, bij het voorgaande *Art.* vermeld, en geenszins de vader, al ware het ook dat deze bekend mogt zijn. (*Art.* 280.)

4. Kinderen blijven onder de ouderlijke magt tot derzelver meerderjarigheid of emancipatie. (*Art.* 281.)

5. Zij mogen echter in 's Konings legers of vloten dienst nemen, en dien ten gevolge het ouderlijk huis verlaten, wanneer zij den vollen ouderdom van achttien jaren hebben bereikt. (*Art.* 282.)

6. De-

6. Dezelve zijn niet te min ten allen tijde aan hunne ouders eerbied en ontzag verſchuldigd. (*Art.* 283.)

7. De goederen, welke de kinderen in eigendom bezitten of verkrijgen, behooren aan de kinderen zelve toe. (*Art.* 284.)

8. Doch, zoo lang zij minderjarig zijn, worden de goederen door de ouders als voogden beheerd, ten zij de genen, die de goederen aan de kinderen nagelaten, gemaakt of geſchonken hebben, derzelver beſtuur aan bijzondere voogden hebben opgedragen. (*Art.* 285.)

9. In het aangaan van verbindtenisſen met derde perſonen, worden de kinderen, die onder de ouderlijke magt ſtaan, door den vader, als natuurlijken voogd van die kinderen, geadſiſteerd. —— Onechte kinderen worden geadſiſteerd door derzelver moeder. (*Art.* 286.)

10. De moeder eerst overlijdende, behoudt de langstlevende vader, zoo omtrent de perſonen als de goederen der kinderen, dezelfde magt, welke beide de ouders, ſtaande huwelijk, gehad hebben. (*Art.* 287.)

11. De vader eerst overlijdende, behoudt de langstlevende moeder het gezag over de perſonen der kinderen; het beheer van derzelver goederen komt mede aan haar, indien zij tot voogdesſe geſteld is, of wel anders aan de

ge-

genen, die als voogden tot dat beheer benoemd worden. — Eene vrouw op het overlijden van haren man zwanger zijnde, is op het kind, dat vervolgens door haar ter wereld gebragt wordt, de vorenstaande bepaling mede toepasselijk. (*Art.* 288)

12. Minderjarigen worden door het aangaan van een huwelijk uit de magt hunner ouders of voogden ontslagen. (*Art.* 389.)

13. Minderjarigen worden ook ontslagen uit de magt van hunne ouders of voogden, door het verkrijgen van brieven van *venia ætatis*, bij den Koning of van zijnentwege verleend. (*Art.* 391.)

14. Minderjarige kinderen, met voorweten hunner ouderen, op zich zelven wonende, en eenigen handel of trafijk in het openbaar oefenende, worden in het aangaan van alle de verbindtenissen, dien handel betreffende, gehouden voor meerderjarig, en ontslagen van de ouderlijke magt. (*Art.* 394.)

OVEREENKOMSTEN.

1. Tot de bestaanbaarheid van alle overeenkomsten behooren vier wezenlijke vereischten: — De toestemming van den geen, die zich verbindt; — deszelfs bekwaamheid om te kunnen contracteren; — een zeker onderwerp;

het welk de ſtoffe der verbindtenis uitmaakt; en — eene wettige oorzaak van verbindtenis. (*Art.* 1021.)

2. Van de toeſtemming van den geen, die zich bij overeenkomst verbindt. (*Art.* 1022—1035.) —— Zie *Toeſtemming*.

3. Van de bekwaamheid der contracterende partijen. (*Art.* 1036—1041.) —— Zie *Bekwaamheid*.

4. Van het onderwerp der overeenkomſten. (*Art.* 1042—1046.) —— Zie *Onderwerp*.

5. Van de oorzaak der verbindtenisſen. (*Art.* 1047—1049.) —— Zie *Oorzaak*.

6. Van de gevolgen der verbindtenisſen. (*Art.* 1050 *en* 1051. —— Zie *Gevolgen*.

7. Van de uitlegging der overeenkomſten. (*Art.* 1068—1076. —— Zie *Uitlegging*.

8. Van de gevolgen der overeenkomſten ten aanzien van derden. (*Art.* 1077—1079.) — Zie *Derden*.

OVERSPEL.

1. Perſonen, die met elkander in overſpel geleefd hebben, mogen nimmer te zamen een huwelijk aangaan. (*Art.* 107.)

2. Voor wettige reden van echtſcheiding wordt gehouden overſpel. (*Art.* 219. *No.* 1.)

3 Overſpelers of overſpeelſters, van welker mis-

misdaad door een regterlijk gewijsde blijkt, zijn onbevoegd om uit elkanders testament eenig voordeel te genieten. (*Art.* 611.)

P.

PANDREGT.

1. In alle perſonele verbindtenisſen zijn de goederen, zoo roerende als onroerende, tegenwoordige en toekomende, van eenen ſchuldenaar, aan zijne ſchuldeiſchers verbonden, zoo dat deze de nakoming van die verbindtenisſen, na verkregen vonnis, daar aan verhalen kunnen; maar om aan eenen ſchuldeiſcher, boven andere medeſchuldeiſchers op des ſchuldenaars geheelen boedel, of eenig goed van denzelven, een regt van voorrang toe te kennen, is het noodig, dat zulks bij overeenkomst bedongen, of door de wet vergund zij. (*Art.* 1801.)

2. Om zulk een voorrang uit kragt van overeenkomst te hebben, moet daar bij bedongen worden het regt van pand, het welk, zoo

het op onroerende goederen gevestigd is, *hijpotheek* genoemd wordt. (*Art.* 1802.)

3. Alle goederen, die vervreemdbaar zijn, kunnen ook bij overeenkomst verpand worden, zonder onderscheid, of dezelve zijn roerende of onroerende, ligchamelijke of onligchamelijke, mits, voor zoo veel de roerende goederen betreft, de regten der openbare leenbanken niet benadeeld worden. — Op gearresteerde goederen, het zij in of buiten executie, kan geen pandregt ten behoeve van iemand, in nadeel van het regt van den arrestant, gevestigd worden. (*Art.* 1803.)

4. Verpanding van eens anders goed, buiten weten en toestemming van den eigenaar, of van een gemeen goed, verder dan voor des verpanders aandeel, is krachteloos, voor zoo veel den verpander betreft, doch ten aanzien van derden, ten wier behoeven de verpanding gedaan is, dan alleen, wanneer zij geweten hebben, of na een behoorlijk onderzoek hadden kunnen weten, dat het verpande eens anders goed was. (*Art.* 1804.)

5. Een bijzonder goed tot pand gesteld zijnde, zijn ook alle de vruchten, daar van voortkomende, mitsgaders alle aanwassen, waar door het goed vergroot of in waarde vermeerderd wordt, onder de verpanding begrepen. (*Art.* 1805.)

6. Het

6. Het goed, buiten toedoen van den verpander, in waarde verminderende, is dezelve niet gehouden om voor die verminderde waarde *surplus* te geven, ten zij dit uitdrukkelijk bedongen is. (*Art.* 1806.)

7. Onder eene algemeene verpanding, het zij bij overeenkomst bedongen, het zij door de wet gegeven, zijn alle des schuldenaars goederen, zoo tegenwoordige als toekomende, begrepen, met uitzondering van dezulken, welke hij met den last van fideïcommis bezit, of die daar in, volgens de wet, niet kunnen zijn vervat. (*Art.* 1807.)

8. Wanneer twee of meer boedels door huwelijk, erfenis, of op eenige andere wijze, vermengd worden, en één of meer van die boedels, vóór dat de vermenging heeft plaats gehad, door een algemeen hijpotheek verbonden waren, wordt dat pandregt daar door stilzwijgende uitgestrekt tot alle de goederen, die nu tot de gezamenlijke vermengde boedels behooren. (*Art.* 1808.)

9. Om regt van hijpotheek op eenig bijzonder onroerend goed kracht te doen hebben, is het noodig, dat de acte van hijpothekatie verleden worde voor de plaatselijke Autoriteit, welke daar mede nader door den Koning zal worden belast, ter plaatse waar het goed gelegen is. (*Art.* 1809.)

10. Geen algemeen verband, uit krachte van overeenkomst, kan ten aanzien van des schuldenaars onroerende goederen werken, ten zij de acte daar van voor het Geregt van des schuldenaars woonplaats verleden, of voor Notaris en getuigen verleden, en bij dat Geregt geregistreerd zij. Van den dag dezer registratie gaat het pandregt in, met het gevolg dat alle des schuldenaars roerende en onroerende goederen, welke hij binnen dit Rijk liggende heeft, onder het algemeen verband begrepen zijn. (*Art.* 1810.)

11. Verpanding van roerende goederen kan gedaan worden bij acte, voor Notaris en getuigen, of ook onder de hand verleden; zij heeft echter geene kracht tegen derde personen buiten den schuldenaar, ten ware het verpande goed aan den schuldeischer is ter hand gesteld, het zij door eigenlijk gezegde overgifte, het zij door bekorting, door overlevering van sleutels van een pakhuis, en dergelijke, met het blijkbaar oogmerk van verpanding gedaan. (*Art.* 1811.)

12. Onroerend goed, door hijpotheek in het bijzonder verbonden, kan door den schuldenaar wel verkocht of op eenige andere wijze vervreemd, of nader aan eenen anderen schuldeischer verpand worden, maar gaat aan den derden bezitter of pandhouder niet over, dan

met

met den last van het daar op gevestigd hijpotheek, en onverminderd het regt van den eerſten pandhouder op dat goed. (*Art.* 1812.)

13. Onroerend goed door een algemeen hijpotheek verbonden, en door den ſchuldenaar vervreemd zijnde, gaat met geen verband van hijpotheek aan den derden bezitter over; ten ware deze van dat algemeen verband geweten heeft, of door eene bijzondere gedane regiſtratie, bij de daar toe bevoegde Autoriteit, ter plaatſe waar dat goed gelegen is, zulks heeft kunnen weten. (*Art.* 1813.)

14. Pandregt kan bij overeenkomst toegeſtaan worden tot meerdere verzekering van allerlei ſoorten van ſchulden, zelfs die op tijd of onder eenige voorwaarde gemaakt zijn, uitgenomen alleen de zoodanige, waar op de wet verbiedt regt te doen. (*Art.* 1814.)

15. Alle bijzondere bedingen kunnen bij de overeenkomst van verpanding gevoegd, en moeten door de contracterende partijen nagekomen worden; mits zij noch met de wet, noch met de goede trouw, noch met den aard van het pandregt, ſtrijdig zijn. (*Art.* 1815.)

16. Pandregt, met bezit gepaard, geeft aan den pandhouder het vermogen om de vruchten, renten of andere inkomſten van het onderpand

te ontvangen en onder zich te houden, om tegen zijne ſchuldvordering, en de daar van bedongene interesſen te verrekenen. (*Art.* 1816.)

17. Zelfs kan de pandhouder bedingen, dat hij, in plaats van interesſen te trekken, tot de afbetaling zijner ſchuld, het verpande goed gebruiken, of de vruchten daar van genieten zal; mits dat genot de wettige maat van interesſen niet merkelijk te buiten gaat. (*Art.* 1817.)

18. Het is niet geoorloofd te bedingen, dat, bij wanbetaling van de ſchuld, het verpande goed, tot voldoening der ſchuld, zal vervallen aan den ſchuldeiſcher. (*Art.* 1818.)

19. Indien de ſchuldenaar het verſchuldigde aan den ſchuldeiſcher ter bepaalder tijd niet betaalt, heeft de ſchuldeiſcher het vermogen om het verpande goed te verkoopen, en uit den koopprijs zich zelven te voldoen. (*Art.* 1819.)

20. Geen ſchuldeiſcher mag dien verkoop doen, dan uit kracht van een vonnis van den Regter, waar door hij tegen den ſchuldenaar overwonnen regt verkrijgt, en waar bij het pand voor de ſchuld verbonden en executabel verklaard wordt, en mits in het doen van dien verkoop den gewonen vorm van executie in acht nemende. (*Art.* 1820.)

21. Men

21. Men mag echter bij de acte van verpanding van roerend goed bedingen, dat de ſchuldeiſcher het regt zal hebben, om, bij wanbetaling, zonder eenige voorafgaande procedures, het pand in het openbaar te verkoopen; onaangezien dit beding, is het echter noodig, dat de ſchuldeiſcher van zijnen plaatſelijken Regter eene autoriſatie ter verkoop verkrijge, waar op de ſchuldenaar vooraf in zijne belangen ſummierlijk wordt gehoord. (*Art.* 1821.)

22. Pandregt gaat te niet en wordt ontbonden:

a. Wanneer de ſchuld, waar voor het pand ſtrekken moest, geen beſtaan heeft bekomen, het zij dat de pandhouder de gelden of goederen, tot welker verzekering hem het pand gegeven is, niet bezorgd heeft, het zij dat hij niet voldaan heeft aan de voorwaarde, onder welke hij het pandregt verkregen had;

b. Wanneer de ſchuldeiſcher bij contract, erfvolging of op eenige andere wijze, eigenaar van het verpande goed wordt;

c. Wanneer de hoofdſchuld door betaling, novatie, compenſatie, kwijtſchelding of ſchuldvermenging, of op eenige andere wijze gekweten is;

d. Wanneer wel de hoofdſchuld blijft beſtaan, maar het pandregt vernietigd wordt, het zij om dat het verpande goed geheel

vergaat, het zij om dat de ſchuldeiſcher het pand ontſlaat, of uitdrukkelijk door daar van met name afſtand te doen, of ſtilzwijgende, door het verpande goed aan den ſchuldenaar, behoudens zijn perſoneel regt van vordering, terug te geven, of door in de vervreemding van het verpande goed door den ſchuldenaar uitdrukkelijk toe te ſtemmen, zonder zich de gevolgen van zijn pandregt voor te behouden.

e. Wanneer het regt van onvolkomen of tijdelijken eigendom of genot, het welk de pandgever aan het verpande goed had, heeft opgehouden en ten einde geloopen is.

f. Door het verloop van den tijd, tot welken zich de verpanding bij de overeenkomst bepaalde; en

g. Wanneer een derde bezitter den eigendom van het verpande goed door verjaring verkregen heeft. (*Art.* 1822.)

23. Het pandregt op eene der voorgemelde wijzen ontbonden zijnde, heeft de ſchuldenaar eene actie tegen den ſchuldeiſcher, tot teruggave van het verpande goed, tevens met de vruchten en aankomſten van het zelve, en tot vergoeding van alle ſchade, die door des ſchuldeiſchers toedoen aan het goed is overgekomen. (*Art.* 1823.)

24. Wederkeerig heeft de ſchuldeiſcher tegen den

ſchul-

ſchuldenaar eene actie tot vergoeding van noodzakelijke kosten, door hem, tot inſtandhouding van het goed uitgeſchoten, en tot vergoeding van de ſchade, die, ter gelegenheid van de verpanding, door des ſchuldenaars kwade trouw of nalatigheid, bij den ſchuldeiſcher geleden zoude mogen zijn. (*Art.* 1824.)

25. Een ſchuldeiſcher, die niet alleen eene hijpothecaire ſchuld, maar ook bovendien nog eene perſonele ſchuld, zonder verzekering, ten laſten van denzelfden ſchuldenaar heeft, is tot terug gave van het pand, ſchoon de hijpothecaire ſchuld gekweten is, niet gehouden, zoo lang de perſonele ſchuld nog niet is afgedaan, waar voor hij op het verpande goed regt van retentie heeft. —— Dit regt van retentie werkt echter niet tegen andere ſchuldeiſchers, en geeft geene preferentie, zoo dra de boedel inſolvent is. (*Art.* 1825.)

26. De ſchuldeiſcher heeft, uit hoofde van het reëel regt, hetwelk hem zijn pand geeft, eene actie tegen elken bezitter van het verpande goed, om het zelve met de vruchten en aankomſten aan hem over te leveren. (*Art.* 1826.)

27. Roerende goederen echter, die niet in het bezit van den ſchuldeiſcher, aan wien dezelve ver-

verpand waren, gebleven zijn, en waar van een derde, ter goeder trouw en bij onëreufen titel, in het bezit is, hebben ten nadeele van dezelve geen pandsgevolg. (*Art.* 1827.)

PAPIEREN.

1. De papieren en bewijzen van eigendom, tot eenige toegedeelde goederen betrekkelijk, worden overgegeven aan den geen, wien de goeren toegedeeld zijn. (*Art.* 982.)
2. De algemeene boedelpapieren blijven in bewaring bij den geen, dien de meerderheid der erfgenamen daar toe verkiest, of, geene bepaling der meerderheid kunnende uitgebragt worden, bij den geen, dien de Regter oordeelt daar toe de meest geschikte persoon te zijn, behoudens aan elk der belanghebbenden het vermogen, om ten allen tijde daar van, ten zijnen kosten, visie en afschriften te vorderen. (*Art.* 983.)
3. Registers en papieren, particuliere aanteekeningen bevattende, leveren geen bewijs op ten voordeele van den geen, die dezelve geschreven heeft, doch dezelve leveren ten nadeele van den schrijver bewijs op:
   a. In alle die gevallen, wanneer dezelve bepaaldelijk melding van eene ontvangene voldoening maken; en
   b. Wan-

b. Wanneer dezelve uitdrukkelijk melding maken, dat de aanteekening gedaan is, ten einde het gebrek aan bewijs, ten voordeele van den geen, ten wiens behoeve zij eene verbindtenis aanduiden, te ſuppleren. (*Art.* 1249.)

PASLOOD.

1. Niemand heeft, zonder ſervituut, het regt om zijn gebouw, of zijne balken over zijns buurmans erf te laten heenſchieten; in tegendeel, in het bouwen buiten zijn paslood gaande, is hij gehouden, om het geen verder uitſteekt in te trekken. (*Art.* 566.)

2. Alle muren, ſtaketſels en andere gebouwen, die, door ouderdom en bouwvalligheid, buiten het paslood geraakt zijnde, over eens anders erf heen hangen, moeten op de eerſte klagten worden ingetrokken. (*Art.* 567.)

PENSIOEN.

1. De regten van Hollander worden verloren door het aannemen van eenig penſioen, toegeſtaan door het Gouvernement van een ander Land, zonder tot die aanneming door den Koning geautoriſeerd te zijn. (*Art.* 14, *No.* 2.)

2. Verſchenen penſioenen, tot alimentatie ſtrekken-

kende, worden gepreſcribeerd door verloop van vijf jaren. (*Art.* 1904.)

PERSONEN.

1. De wetten, betreffende den ſtaat en betrekking van perſonen, zijn toepaſſelijk op alle Hollanders, ook wanneer zij zich buiten 's lands bevinden. (*Art.* 3.)
2. Van de beſcheiden of acten van den burgerlijken ſtaat. (*Art.* 19—21.) — Zie *Geboorte, No.* 1—3.

PLAATS.

1. Wanneer de overeenkomst inhoudt eene zekere plaats, waar de voldoening zal moeten geſchieden, kan de ſchuldeiſcher den ſchuldenaar even min verpligten, om elders dan op de bepaalde plaats te betalen, als de ſchuldenaar den ſchuldeiſcher zoude kunnen verpligten, om de voldoening elders te ontvangen. (*Art.* 1100.)
2. Indien echter de ſchuldenaar in gebreke is gebleven, om het verſchuldigde ter bepaalde plaatſe te voldoen, kan hij daar toe ook elders door den ſchuldeiſcher aangeſproken worden; en zulks niet alleen tot voldoening van het verſchuldigde zelve, maar ook tot vergoeding van het geen er den ſchuldeiſcher aan gelegen is geweest, om het verſchuldigde ter be-

bepaalde plaatſe voldaan te hebben. (*Art.* 1101.)

3. Betaling moet gedaan worden op de plaats, bij de overeenkomst bepaald. — Geene bepaling gemaakt zijnde, moet de voldoening, ten aanzien van eene zekere en bepaalde zaak, geſchieden ter plaatſe waar dezelve zich bevond, toen de overeenkomst geſloten werd, en alle andere voldoening of betaling ter woonſtede van den ſchuldenaar, met uitzondering van de gevallen, waar in de wet zulks anders bepaalt. (1156.)

PLAATSVERVULLING. Zie *Repreſentatie.*

PŒNALITEIT.

1. Een beding van pœnaliteit is zoodanige voorwaarde, waar bij iemand, tot zekerheid van de uitkomst eener overeenkomst, zich, in geval van nalatigheid, tot eene bepaalde vergoeding of boete verbindt. (*Art.* 1135.)

2. De nietigheid der principale verbindtenis maakt ook het beding van pœnaliteit nietig. — Doch de nietigheid van het beding van pœnaliteit maakt geenszins de hoofdverbindtenis nietig. (*Art.* 1136.)

3. De ſchuldeiſcher kan, in plaats van de bedongene pœnaliteit, in geval van nalatigheid te vorderen, de nakoming der principale verbind-

bindtenis van den ſchuldenaar eiſchen. (*Art.* 1137.)

4. Het beding van pœnaliteit ſtrekt in plaats van vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen, welke de ſchuldeiſcher heeft, en lijdt door het achterblijven der voldoening van de principale verbindtenis. —— De ſchuldeiſcher kan de voldoening der principale verbindtenis en de voldoening der pœnaliteit niet te zamen, en beiden te gelijk, vorderen, ten zij de pœnaliteit enkel op de vertraging of het dilai der voldoening van de hoofdverbindtenis geſteld was. (*Art.* 1138.)

5. Eene pœnaliteit wordt niet verbeurd, ten zij de geen, die zich tot leveren, tot aanvaarden of tot verrigten van iets verbonden heeft, in de nakoming dier verbindtenis nalatig en in gebreke is, en zulks, het zij de verbindtenis op tijd, of zonder tijdsbepaling, is aangegaan. (*Art.* 1139.)

6. De pœnaliteit kan door den Regter gematigd worden, wanneer de principale verbindtenis gedeeltelijk vervuld is. (*Art.* 1140.)

7. Wanneer de oorſpronkelijke verbindtenis, met beding van pœnaliteit aangegaan, eene ondeelbare zaak ten onderwerp heeft, is de pœnaliteit verſchuldigd door de overtreding van één der erfgenamen van den ſchuldenaar, en zij kan gevorderd worden, het zij voor het

het geheel van den geen, die tegen de verbindtenis gehandeld heeft, of van elk der mede-erfgenamen voor zijn aandeel en portie, behoudens derzelver verhaal op den geen, die oorzaak gegeven heeft, dat de pœnaliteit verbeurd is. (*Art.* 1141.)

3. Wanneer de oorspronkelijke verbindtenis, met beding van pœnaliteit aangegaan, deelbaar is, wordt de pœnaliteit alleen geleden door den genen der erfgenamen van den schuldenaar, welke tegen die verbindtenis handelt, en alleen voor zoo veel zijn aandeel in de hoofdverbindtenis betreft, zonder dat er eenige actie tegen de genen, die de verbindtenis nagekomen hebben, bestaat. —— Bijzondere bedingen kunnen niettemin zomtijds hieromtrent uitzonderingen te wege brengen. (*Art.* 1142.)

POLITIE.

1. De wetten van politie en zekerheid zijn verbindende voor allen, die hun verblijf op het grondgebied van Holland houden. (*Art.* 3.)
2. De regten van naastbelendende of naburige erven worden ook, behalve door de bepalingen in de wet vervat, geregeld door de reglementen van orde en politie. (*Art.* 569.)

PRACTIZIJNS.

1. Allen, die in dezelfde zaak eene der partijen als Practizijns bedienen, of bediend hebben, zijn onbevoegde getuigen. (*Art.* 1268.)
2. Zij mogen geene actiën koopen, waar over geschil aanhangig is. (*Art.* 1372.) —— Zie *Koop en verkoop*, *No.* 17.
3. De actie van Practizijns, tot voldoening van derzelver verschotten en salaris, wordt geprescribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met den dag, waar op het proces is uitgewezen, of de partijen vereenigd zijn, of waar op het emplooi van, of de procuratie op dezelve personen heeft opgehouden. —— Ten aanzien van onafgedane zaken, kunnen zij geene voldoening wegens verschotten en salaris, die meer dan vijf jaren dagteekenen, vorderen. (*Art.* 1900.)
4. De Practizijns zijn wegens de afgifte der stukken, na verloop van vijf jaren, na dat het proces uitgewezen is, niet meer aansprakelijk. (*Art.* 1903.)

PRECARIO.

Die eene zaak *precario* of ter bede onder zich hebben, als mede hunne erfgenamen, kunnen den eigendom derzelve nimmer bij prescriptie bekomen; maar wel, kan prescriptie plaats hebben ten behoeve van de genen, aan wie

wie dezulken, die eene zaak *precario* of ter bede bezitten, dezelve zaak bij een titel, uit kragte van welken eigendom verkregen kan worden, hebben overgedragen. (*Art.* 1866, 1867 *en* 1869.)

PREFERENTIE.

1. Wanneer in eenen insolventen boedel goederen gevonden worden, aan een ander in eigendom toebehoorende, worden dezelve aan den eigenaar, wanneer hij die goederen reclameert, te rug gegeven. (*Art.* 1838.)

2. Zoo lang de koopprijs van gekochte en geleverde meubelen niet betaald is, en die meubelen *in natura* in eenen insolventen boedel voor handen zijn, heeft de verkooper regt van reclame op dezelve; onverminderd nogtans het legaal verband, aan verhuurders van huizen of landen toegekend. —— Door dit bepaalde wordt geene verandering gemaakt in de wetten en gebruiken der commercie omtrent de reclamen. (*Art.* 1839.)

3. In het regelen der preferentie, worden eerst en vooraf gelleid, zij, die eenige roerende goederen tot pand onder zich hebben, of aan welke het regt van retentie bij de wet is toegekend, op het zuiver provenue van dezelve goederen, door den curator in den boedel te verkoopen. (*Art.* 1840.)

4. Na deze volgen de geprivilegeerde schuldeischers, in *Art.* 1832 van dit Wetboek opgegeven, en op deze laatstgemelden de houders van bijzondere verbanden, op eenige, het zij roerende, het zij onroerende goederen, door de wet, of op onroerende goederen door overeenkomst gevestigd, ieder op het zuiver provenue van het aan hem bijzonderlijk verbonden goed. (*Art.* 1841.)

5. Voor zoo verre die verbanden op onroerend goed gevestigd zijn, zijn de nog onvoldane, algemeene en plaatselijke lasten, de erfpachten en andere grondregten, op dat goed gevestigd, mitsgaders de noozakelijke reparatiën, boven de houders van die verbanden geprefereerd. (*Art.* 1842.)

6. Onder meerdere bijzondere verbanden, op het zelfde goed gevestigd, gaat het oudste voor; voor ouder verband wordt gehouden, het welk slechts één dag, één uur, of zelfs nog korteren tijd vóór het andere verleden is; onder meerdere op den zelfden dag gevestigde verbanden houdt men, in geval van twijfeling, voor ouder verband dat geen, het welk het eerst in het protocol van het Geregt geregistreerd is. (*Art.* 1843.)

7. Op de bijzondere verbanden volgen de algemeene legale verbanden, aan den Staat, aan vrouwen en aan minderjarigen, of de genen, die

die onder curatele gesteld zijn, door de wet toegestaan, mitsgaders de algemeene verbanden uit overeenkomst. (*Art.* 1844.)

8. Dit lijdt echter deze drie bepalingen:

a. Dat algemeene legale verbanden, die ouder zijn dan bijzondere verbanden uit overeenkomst, boven die bijzondere verbanden geprefereerd zijn;

b. Dat kustingbrieven, dat is, die uit onbetaalde en op het verkochte goed gebleven kooppenningen voortspruiten, op het provenue van dat goed geprefereerd zijn, boven alle oudere algemeene, legale of conventionele verbanden; en

c. Dat jongere bijzondere verbanden, bij overeenkomst gevestigd, preferentie hebben boven oudere algemeene verbanden, uit kracht van overeenkomst, ten ware de houder van het jonger bijzonder verband geweten heeft, dat het goed met een algemeen verband bezwaard was, of dat hij door eene bijzonderlijk gedane registratie bij het Geregt van de plaats, waar dat goed gelegen is, zulks heeft kunnen weten. (*Art.* 1845.)

9. Buiten deze drie uitzonderingen, komen alle algemeene verbanden, het zij uit de wet, het zij uit overeenkomst voortspruitende, elk naar hunne tijds-orde, zoo dat het oudste altijd vóór het jongere gaat. (*Art.* 1846.)

10. Kosten van executie zijn, even als andere proceskosten, concurrent, en hebben geene preferentie, dan door het doen van arrest in executie op eenig goed van den boedel, en het verkrijgen daar door van een wettelijk verband op het zelve, volgens het geen in *Art.* 1831 van dit Wetboek is vastgesteld. (*Art.* 1847.)

11. Na de afbetaling der geprefereerde schuldeischers, komen alle de concurrente schuldeischers, zonder eenige tijds-orde, op het overschot ponds-ponds gelijke, dat is, ieder voor gelijke percenten, naar mate van de hoegrootheid van elks schuldvordering. (*Art.* 1848.)

PRESCRIPTIE. Zie *Verjaring*.

PRESUMTIE.

1. Wanneer een afwezende wordt vermoed dood te zijn. (*Art.* 34—39.) —— Zie *Afwezenden*, *No* 3—8.

2. Een kind, waar van eene vrouw, staande huwelijk, zwanger is geworden, wordt geacht den man tot vader te hebben. (*Art.* 242.)

3. Gevolg der presumtiën voor den staat van een onecht kind. (*Art.* 266.) —— Zie *Onechte kinderen*, *No.* 8.

4. Alle erven worden gepresumeerd vrij te zijn,

zoo

zoo dat elk eigenaar bevoegd is, om aan alle anderen het mede-gebruik van zijn erf te beletten, ten ware bewezen wordt, dat men daar op een regt van servituut heeft. (*Art.* 537.)

5. Wie van twee of meer personen, die door eenig ongeval te gelijk zijn verongelukt, gepresumeerd moet worden den anderen overleefd te hebben. (*Art.* 596—598.) — Zie *Dood*, *No.* 7—9.

6. Fideïcommissen moeten bewezen zijn, en worden niet gepresumeerd. (*Art.* 735.)

7. Bedrog wordt niet gepresumeerd, maar moet bewezen worden. (*Art.* 1029.)

Eene solidaire verbindtenis wordt niet gepresumeerd; dezelve moet uitdrukkelijk bedongen worden. — Van dezen regel zijn alleen uitgezonderd de gevallen, waar in eene verbindtenis van zelf, uit krachte van eene bepaling der wet, voor solidair gehouden wordt. (*Art.* 1115.)

9. Novatie wordt niet verondersteld, maar de uitdrukkelijk verklaarde wil wordt tot dezelve vereischt. (*Art.* 1189.)

10. Presumtiën zijn gevolgtrekkingen, welke de wet of de Regter uit eene bekende tot eene onbekende zaak afleidt. (*Art.* 1274.)

11. Wettelijke presumtie is een zoodanig vermoeden, het welk door eene speciale wet met

zekere handelingen, daden of omſtandigheden verbonden wordt.

De zoodanige zijn;

a. De handelingen, welke, uit hoofde van haren aard en hoedanigheid, gepreſumeerd worden in fraude van de wet te zijn, en daarom door dezelve nietig en van onwaarde verklaard worden;

b. De gevallen, in welke de wet verklaart, dat de eigendom of bevrijding uit zekere bepaalde omſtandigheden wordt afgeleid;

c. Het gezag, het welk de wet aan een regterlijk gewijsde geeft; en

d. De kracht, welke de wet aan de erkentenis van ééne der partijen, of aan deszelfs eed toekent. (*Art.* 1275.)

12. Het gezag van een regterlijk gewijsde werkt niet, dan ten aanzien van dat geen, het welk het onderwerp van het regtsgeding heeft uitgemaakt. —— Om daar uit eenig gevolg af te leiden, is het noodig, dat de zaak, welke geëischt wordt, dezelfde is; dat de eisch op de zelfde ſchuld-oorzaak berust, en tusſchen de zelfde partijen, en over en weder in dezelfde qualiteiten, behandelt wordt. (*Art.* 1276.)

13. Eene wettelijke preſumtie ontſlaat den geen, in wiens voordeel dezelve is, van alle bewijs. —— Geen bewijs wordt tegen eene wettelijke

ke presumtie toegelaten, in geval de wet, op grond van zoodanige presumtie, zekere bepaalde handelingen nietig verklaart, of den regts-ingang op dezelve weigert, ten zij de wet zelve het tegenbewijs mogt vrijgelaten hebben, en onverminderd het geen omtrent den geregtelijken eed en judicieele confessie bepaald wordt. (*Art.* 1277.)

14. Presumtiën, die niet door de wet worden daargesteld, worden overgelaten aan het verlicht oordeel en doorzigt van den Regter, welke geene andere in aanschouw moet nemen, dan die gewigtig, naauwkeurig, bepaald en eenstemmig zijn; en zulks nog alleenlijk in die gevallen, waar in de wet het bewijs door getuigen toelaat; ten ware tegen eene handeling, uit hoofde van kwade trouw of bedrog, werd opgekomen. (*Art.* 1278.)

PRIVILEGIE.

1. Aan welke schuldeischers de wet een privilegie geeft, om, schoon zonder regt van onderpand, op het algemeene bedragen des boedels geprefereerd te zijn. (*Art.* 1832.) —— Zie *Legaal verband*, *No.* 5.

2. In welken rang die gepriviligeerde schuldeischers komen. (*Art.* 1841.) —— Zie *Preferentie*, *No.* 4.

PROCLAMATIËN. Zie *Huwelijks-geboden.*

PROTOCOLLEN.

1. De opene testamenten moeten geheel in het protocol van het Geregt of van den Notaris worden ingeſchreven. (*Art.* 633.)

2. Een van de geſuperſcribeerde omſlagen van een beſloten testament moet ten protocolle van het Geregt of van den Notaris blijven berusten. (*Art.* 642.)

3. Wanneer de kopijen, die naar de minuut eener acte gemaakt zijn, niet zijn vervaardigd door den Notaris of Regter, voor wien de acte gepasſeerd is, noch door de publieke Autoriteit, die, bij overlijden of afſtand van den Notaris, met de bewaring van deszelfs protocollen belast is, kunnen dezelve, hoe oud ook van datum, nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geſchrifte verſtrekken. (*Art.* 1253, *No.* 3.)

PROVISIE.

Van proviſionele beſchikkingen, in geval van gevorderde echtſcheiding of ſeparatie. (*Art.* 222 *en* 234.)

QUA-

Q.

QUASI-CONTRACTEN.

1. De noodzakelijkheid, om ſchriftelijk bewijs over te leggen, lijdt uitzondering in verbindtenisſen, die uit quaſi-contracten ontſtaan. (*Art.* 1266, *No.* 1.)

2. *Quaſi-contracten* zijn iemands loutere vrijwillige daden, waar uit eene verbindtenis ontſtaat, ten behoeve van een derden, en ſomtijds eene wederkeerige verbindtenis van beide partijen. (*Art.* 1297.)

3. Wanneer men vrijwillig eens anders zaak, met of zonder deszelfs weten, waarneemt en verrigt, verbindt men zich daar door ſtilzwijgende, om met die beheering voort te gaan, en dezelve te volbrengen, tot dat de eigenaar in ſtaat is om in die zaak zelve te voorzien; dusdanig een moet zich ook met al dat geen belasten, het welk tot die zaak betrekkelijk is. —— Hij onderwerpt zich aan alle de verpligtingen, welke hij zoude moeten hebben na-

nagekomen, indien hij bij eene uitdrukkelijke lastgeving was gemagtigd geweest. (*Art.* 1298.)

4. Hij is verpligt met die beheering voort te gaan, zelfs dan, wanneer de eigenaar komt te overlijden, vóór dat de zaak ten einde gebragt is, en zelfs tot tijd en wijle de erfgenaam daaromtrent zelf voorziening doen kan. (*Art.* 1299.)

5. Hij is gehouden omtrent die beheering de pligten van een goed huisvader te vervullen; niettemin kan de Regter de kosten, ſchaden en intereſſen, die door de ſchuld of nalatigheid van zoodanig iemand mogten veroorzaakt zijn, modereren, naar gelang der omſtandigheden, welke denzelven tot die beheering bewogen hebben. (*Art.* 1300.)

6. De geen, wiens belangen door een ander behoorlijk zijn waargenomen, is verpligt, om de verbindtenisſen, door den onderwinder in zijn naam aangegaan, te vervullen, denzelven ſchadeloos te houden wegens alle perſonele, door hem aangegane verbindtenisſen, en aan denzelven zijne nuttige of noodzakelijke uitſchotten terug te geven. (*Art.* 1301.)

7. Die, bij vergisſing of met zijn weten, iets ontvangt, het welk hem niet verſchuldigd is, is verpligt om het zelve terug te geven aan den

den geen, van wien hij het onverschuldigd ontvangen heeft. (*Art.* 1302.)

8. Wanneer iemand, die bij vergissing meent de schuldenaar te zijn, eene wezenlijk bestaande schuld heeft voldaan, heeft dezelve het regt om het betaalde van den schuldeischer terug te vorderen. —— Niettemin houdt dit regt op, wanneer de schuldeischer de schuldbekentenis ten gevolge van die betaling vernietigd heeft; behoudens in dat geval het verhaal van den geen, die betaald heeft, op den wezenlijken schuldenaar. (*Art.* 1303.)

9. Wanneer aan de zijde van den geen, die de betaling ontvangen heeft, kwade trouw heeft plaats gehad, is dezelve gehouden tot terug gave, zoo van het kapitaal, als van de interessen of vruchten, gerekend sedert den dag der voldoening. (*Art.* 1304.)

10. Indien het onverschuldigd ontvangene een onroerend, of roerend ligchamelijk goed is, is hij, die hetzelve ontvangen heeft, verpligt, dat goed, in natura, indien hetzelve nog in wezen is, of de waarde daar van, indien het door zijn toedoen vergaan of verminderd is, terug te geven. — Hij is zelfs aansprakelijk voor toevallig verlies, indien hij het goed ter kwader trouw ontvangen heeft. (*Art.* 1305.)

11. Die iets, het welk onverschuldigd is, ter goe-

goeder trouw ontvangen en hetzelve verkocht heeft, behoeft niets anders dan den koopprijs terug te geven. (*Art.* 1306.)

12. Hij, aan wien eene zaak is terug gegeven, moet zelfs aan den geen', die de zaak ter kwader trouw bezeten heeft, die noodzakelijke en nuttige uitgaven vergoeden, welke tot behoud der zaak gedaan zijn. (*Art.* 1307.)

13. Minderjarigen, iets onverschuldigd ontvangen hebbende, zijn alleen tot de terug gave gehouden, voor zoo verre zij door die ontvangst verrijkt zijn. (*Art.* 1308.)

14. Eene verbindtenis uit quasi-contract heeft ook plaats tusschen de genen, die, zonder voorafgaande overeenkomst, eenige zaak gemeenschappelijk bezitten. (*Art.* 1309.)

15. De regten en verpligtingen der deelgenooten staan over het algemeen gelijk met die gene, welke uit kracht van societeit stand grijpen. (*Art.* 1310.)

16. Ieder deelgenoot mag nogtans over zijn aandeel beschikken naar welgevallen, ook door het zelve aan een ander te vervreemden. (*Art.* 1311.)

17. Ieder deelgenoot heeft het regt, om ten allen tijde scheiding van deze gemeenschap te vorderen. (*Art.* 1312.)

QUASI-MISDAAD. Zie *Misdaad.*

QUITANTIE.

1. De ſchuldenaar van verſcheiden ſchulden, eene quitantie aangenomen hebbende, waar bij de ſchuldeiſcher verklaard heeft, dat het bij hem ontvangene tot voldoening van éene der ſchulden in het bijzonder verſtrekt, kan niet meer vorderen, dat de betaling gerekend worde in voldoening van eene andere ſchuld geſchied te zijn, ten zij er, van de zijde van den ſchuldeiſcher, bedrog of list mogt hebben plaats gehad. (*Art.* 1166.)

2. Indien de quitantie niet inhoudt, tot voldoening van welke ſchuld de betaling geſchied is, moet de betaling gerekend worden gedaan te zijn in voldoening van die ſchuld, welke de ſchuldenaar, onder de te gelijk vervallene ſchulden, destijds het meest belang had te voldoen; doch indien de ſchuldenaar daar bij geen bijzonder belang mogt hebben, wordt de betaling geacht geſchied te zijn in voldoening der ſchuld, die vervallen was, boven de nog niet vervallene, offchoon de eerſte minder bezwarende zijn mogt dan de andere. Indien de ſchulden van gelijken aard zijn, moet de toerekening op de oudſte gedaan worden, doch alles gelijk ſtaande, geſchiedt de toerekening op elke ſchuld in evenredigheid. (*Art.* 1167.)

3. Quitantie voor de hoofdſom, zonder voor-

behouding van interesſen, gegeven zijnde, wordt vermoedt dat de interesſen betaald zijn, en wordt de ſchuldenaar daar door dienvolgende bevrijd. (*Art.* 1651.)

R.

Reclame.

1. Van reclame van een ſtuk land, door het geweld van den ſtroom aan het land van een ander aangeworpen. (*Art.* 449.) —— Zie *Aanwerping*.
2. Van reclame van eene nieuwe zoort van zaak, door een kunſtenaar, of iemand anders, van eene ſtoffe, die hem niet toebehoort, gemaakt. (*Art.* 453.) —— Zie *Accesſie*, *No.* 8.
3. Van reclame van eenig goed, aan een ander in bewaring gegeven. (*Art.* 1681.) —— Zie *Bewaarneming*, *No.* 24.
4. Van reclame van goederen uit eenen inſolventen boedel. (*Art.* 1838 *en* 1839.) — Zie *Preferentie*, *No.* 1 *en* 2.
5. Van reclame van roerend goed van eenen der-

derden bezitter. (*Art.* 1906 *en* 1907.) — Zie *Bezit-regt*, *No.* 11 *en* 12.

RËËLE REGTEN.

De betrekking tot de goederen, die iemand bezit, beſtaat in het regt van eigendom, bezit-regt, regt van genot, en in regt van dienſtbaarheid of ſervituut-regt. (*Art.* 438.)

REGISTRATIE.

1. Van het registreren van huwelijks-voorwaarden. (*Art.* 93—98.) — Zie *Huwelijks-voorwaarden*, *No.* 37—42.
2. Een huwelijk in een vreemd land aangegaan zijnde, tusſchen twee Hollanders, of een Hollander en een vreemdeling, moet, binnen drie maanden na de terug komst van den Hollander in het vaderland, de acte van het voltrekken des huwelijks geregistreerd worden ter Secretarij of Griffie der plaats, alwaar de echtgenooten alsdan woonachtig zijn. (*Art.* 134.)
3. Geene ſervituten, door den wil des eigenaars daargeſteld, kunnen eenig gevolg hebben, ten zij dezelve bij den Regter van de plaats, waar het goed gelegen is, zijn geregistreerd. (*Art.* 549.)
4. Van de registratie van fideïcommisſaire verbanden op vaste goederen. (*Art.* 751—753.) — Zie *Fideïcommis*, *No.* 22—24.

5. Welk bewijs de registratie of overboeking van autentieke of onderhandsche acten, in openbare registers en boeken, te weeg brengt. (*Art.* 1237 *en* 1254.) — Zie *Openbare acten*, *No.* 6. *Affchriften*, *No.* 4.

REGLEMENTEN.

Door den Koning zal nadere bepaling gemaakt worden omtrent de volgende zaken:

a. De wijze en de voet der aangiften van geboorten, huwelijken en ſterfgevallen, den tijd wanneer, de plaats waar, en de perſonen door welke dezelve moeten geſchieden, de pœnaliteiten tegen de nalatigen, als mede de vorm en inrigting der acten en registers. (*Art.* 21.)

b. De benoeming der Autoriteit, bij welke de registratie van huwelijks-voorwaarden moet gedaan worden. (*Art.* 94.)

c. De benoeming der plaatſelijke Autoriteit, bij welke allen, die zich door een huwelijk met elkander willen vereenigen, zich moeten vervoegen, om in ondertrouw te worden aangenoomen. (*Art.* 119.)

d. Eene nadere bepaling ten aanzien van de tienden. (*Art.* 528.)

e. Het ſtrandregt, en de regten op in zee geworpene en door de zee wederom opgegevene goederen. (*Art.* 587.)

f. De

f. De bepaling van de Autoriteit, voor welke de eigendom van onroerend goed door het doen van opdragt overgaat. (*Art.* 591.)

g. De benoeming der plaatselijke Autoriteit, tot het verleiden van acten van hijpotheecatie. (*Art.* 1809.)

RECT VAN AANWAS.

1. Verscheiden personen te zamen, zonder uitdrukking van deelen, tot erfgenamen gesteld zijnde, en één of meer van hen ontbrekende, genieten de overblijvenden te zamen, door aanwas, ook dat gedeelte, het welk de ontbrekenden, zoo zij erfgenamen geweest waren, genoten zouden hebben. (*Art.* 664.)

2. Die, met uitdrukking van deelen, tot erfgenamen zijn gesteld, genieten nooit meer dan hun gedeelte, en moeten in dat geval de deelen der ontbrekende erfgenamen, of die deelen, waar over de testateur niet beschikt heeft, aan de erfgenamen bij versterf vervallen. (*Art.* 665.)

3. Eene bepaling van deelen, niet afzonderlijk, maar bij zamenvoeging, bij voorbeeld: *ieder voor de helft*, staat gelijk met eene uitdrukking van deelen zelve, en sluit dus allen aanwas uit. (*Art.* 666.)

4. Eene erfstelling *in gelijke deelen* wordt ge-

houden voor eene erfſtelling zonder uitdrukking van deelen, en brengt dus het ontbrekende deel, bij aanwas, over op de overige geroepene erfgenamen. (*Art.* 667.)

5. Voorts moet in de beoordeeling, of regt van aanwas al, dan niet plaats heeft, de waarſchijnlijke meening van den testateur de beſliſſing regelen. (*Art.* 668.)

6. Eene toewijzing van meer deelen, dan het geheel bevat, brengt eene vermindering naar evenredigheid te weeg. (*Art.* 669.)

7. Die in een zeker ſtuk goed, of in eene bepaalde ſomme, tot erfgenaam geſteld zijn, worden gehouden voor legatarisſen, en genieten door aanwas nooit meer dan hun gemaakt is. (*Art.* 670.)

8. Omtrent het regt van aanwas, onder meer legatarisſen, aan wie iets gezamentlijk gemaakt is, moeten dezelfde voorſchriften gevolgd worden, die ten aanzien van erfſtelling in *Art.* 664, *het eerſte lid van Art.* 665, *en in Art.* 666, 667 *en* 668 van dit Wetboek vermeld zijn. (*Art.* 773.)

REGTERS.

1. De Regter, die weigert regt te ſpreken, onder voorwendſel, dat de wet duister of onvolledig is, of wel dat dezelve geheel ſtilzwijgt, is ſchuldig aan regtsweigering, en deswegens aanſprakelijk. (*Art.* 4.)

2. Geen

2. Geen Regter vermag, bij wege van algemeene dispositie of reglement, uitspraak te doen in zaken, die aan zijne beslissing onderworpen zijn. (*Art.* 6.)

3. De Regter der woonplaats kan ook ambtshalve voorziening van curatele doen. (*Art.* 397.)

4. De Regter der plaats is competent in alle zaken, de nalatenschap betreffende. (*Art.* 909.) —— Voorts worden de actie tot boedelscheiding, en de verschillen over dezelve, gebragt en behandeld. (*Art.* 980.)

5. In het algemeen moet de Regter met de meeste naauwkeurigheid nagaan, of ook de getuigen eenige beweegredenen hebben, om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen, en moet voorts uit de levenswijze, de zeden, den stand der getuigen, hunne wijze van voordragt, en alle andere omstandigheden, derzelver geloofwaardigheid beoordeelen. (*Art.* 1273.)

6. Hoe de Regter in het toelaten van presumtiën moet te werk gaan. (*Art.* 1278.) —— Zie *Presumtie*, *No.* 14.

7. De Regters zijn wegens de afgifte der stukken, na verloop van vijf jaren, na dat het proces uitgewezen is, niet meer aansprakelijk. (*Art.* 1903.)

REKENING EN VERANTWOORDING.

1. Bij het eindigen der voogdij, is de voogd in allen gevalle verpligt aan zijnen gewezen pupil, of aan deszelfs erfgenamen, rekening en verantwoording te doen. (*Art.* 371.)

2. Eene algemeene quitantie van den gewezen pupil, of een accoord over het geen hem ter zake der voogdij mogt toekomen, is onvoldoende, en ontslaat den voogd niet, om nog naderhand tot het doen van rekening en verantwoording te worden aangesproken. (*Art.* 372.)

3. In die rekening moeten alle de posten van den inventaris behoorlijk worden verantwoord. (*Art.* 373.)

4. Ten aanzien van de zoodanige, die niet zijn ingekomen, moet bij de rekening worden gemeld, en, des noods, door bewijzen aangetoond, welke vlijt ten dien opzigte door den voogd is aangewend. (*Art.* 374.)

5. In deze rekening moet in ontvang gebragt worden alles, wat ontvangen is, en had behooren ontvangen te worden. (*Art.* 375.)

6. In ontvang moeten ook gebragt worden de vergoedingen van alle schaden, welke de voogd, door ontrouw of verzuim, aan den minderjarigen mogt hebben veroorzaakt. (*Art.* 376.)

7. Daarentegen wordt in de uitgaaf van deze re-

rekening gebragt alles, wat de voogd, ten behoeve en nutte van den minderjarigen, betaald heeft. (*Art.* 377.)

8. Alle posten van betaling moeten door quitantiën bewezen worden; ten ware dezelve van dien aard of geringe waarde zijn, dat men niet gewoon is daar van quitantie te nemen. (*Art.* 378.)

9. In die uitgaaf wordt ook geleden eene redelijke somme voor salaris van den voogd. (*Art.* 379.)

10. Zoo dra de rekening gesloten is, is de voogd verpligt het batig slot van dezelve, benevens alle goederen, bewijzen van eigendom, constitutiën van renten, effecten en fondsen, en generalijk alle baten en profijten, ter zake van de voogdij onder hem zijnde, aan den gewezen pupil, of deszelfs erfgenamen uit te keeren. (*Art.* 382.)

11. De gestelde curator is verpligt, telken jare aan het Geregt rekening en verantwoording van zijn gehouden bewind te doen, als mede, na het eindigen der curatele, eene algemeene rekening en verantwoording te doen aan den genen, wiens curator hij geweest is, of aan deszelfs erfgenamen. (*Art.* 413.)

12. Met opzigt tot de rekening en verantwoording, zijn executeurs verpligt zich te gedragen naar het geen, ten dien aanzien, aan

voogden is voorgeschreven, bij *Art.* 369, 372 *tot* 379. (*Art.* 904.)

13. Elk lasthebber is gehouden rekenschap van zijn verrigte te geven, en aan den lastgever verantwoording te doen van alles, wat hij uit krachte van het mandaat ontvangen heeft; al ware het, dat het ontvangene aan den lastgever niet verschuldigd mogt zijn geweest. (*Art.* 1736.)

RELIEF.

1. Er kan door een meerderjarigen, tegen het aanvaarden eener erfenis, geen relief verkregen worden. (*Art.* 922.) —— Zie *Aanvaarding*, *No.* 10.

2. Benadeeling, zonder dat van eenen bedriegelijken toeleg blijkt, vernietigt geene overeenkomst, dan alleen in zommige gevallen, en ten aanzien van zekere personen, zoo als, bij de behandeling van *relief*, is vastgesteld. (*Art.* 1031.)

3. Vernietiging of rescisie van aangegane overeenkomsten kan, gedurende den tijd van tien jaren, verzocht worden, in alle die gevallen, in welke geen korter tijd door de wet bepaald wordt. —— In geval van onregtvaardig geweld, begint die tijd te loopen van den dag, waar op het zelve opgehouden heeft; in geval van dwaling of bedrog, van den dag dat de-

dezelve ontdekt zijn, en ten aanzien van getrouwde vrouwen, van den dag dat het huwelijk ontbonden is. —— Met betrekking tot handelingen van dezulken, die onder curatele gesteld zijn, begint die tijd te loopen van den dag dat de curatele is opgeheven. —— En met betrekking tot die van minderjarigen, van den dag hunner meerderjarigheid. (*Art.* 1225.)

4. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, zijn, uit hoofde van merkelijke benadeeling, relevabel tegen verbindtenissen, door derzelver voogd, curator of man, in hunnen naam, of door hen, met adsistentie van dezelve, aangegaan. (*Art.* 1226.)

5. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, zijn echter niet relevabel, uit hoofde van merkelijke benadeeling, wanneer dezelve door eene toevallige, en onvoorziene, of onvermijdelijke gebeurtenis veroorzaakt is. (*Art.* 1227.)

6. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, kunnen mede niet gerelevéerd worden tegen verbindtenissen, gedurende de voogdij of curatele, of staande huwelijk, in maniere bij *No.* 4 vermeld, aangegaan, wanneer zij dezelve verbindtenissen, na het eindigen der voogdij of

curatele, of na de ontbinding des huwelijks, hebben geratificeerd en bevestigd. (*Art.* 1228.)

7. Meerderjarigen kunnen, uit hoofde van merkelijke benadeeling, tegen aangegane verbintenisſen geen relief bekomen, dan in de gevallen, en onder de bepalingen, uitdrukkelijk bij de wet vastgeſteld. (*Art.* 1229.)

8. Van rescisſie van verkoop ter zake van leſie of benadeeling. (*Art.* 1446—1457.) — Zie *Benadeeling.*

9. Tegen een contract van ruiling wordt geen relief, uit hoofde van leſie of benadeeling, toegelaten. (*Art.* 1475.)

10. Wanneer tegen transactiën relief valt. (*Art.* 1792—1794.) —— Zie *Transactiën.*

RENTEN.

Verſchenen renten, het zij perpetuële of lijfrenten, worden gepreſcribeerd door verloop van vijf jaren. (*Art.* 1904.) —— Zie *Intereſſen.*

RENUNTIATIE. Zie *Afſtand.*

REPARATIËN.

1. Tot het doen van welke reparatiën een vruchtgebruiker gehouden is. (*Art.* 495 *en* 496.) —— Zie *Vruchtgebruik.*

2. Ten wiens kosten, of van den eigenaar, of van

van den geen, die het ſervituut heeft, de reparatiën, die noodig zijn om van een ſervituut gebruik te kunnen maken, gedaan moeten worden. (*Art.* 540—542.) — Zie *Dienſtbaarheden*, *No.* 6—8.

3. Van des verhuurders verpligting tot het doen van noodzakelijke reparatiën. (*Art.* 1485 *en* 1488.) —— Zie *Huur en verhuring*, *No.* 9 *en* 12.

4. Welke reparatiën komen voor rekening van den huurder van een huis. (*Art.* 1518 *en* 1519.) —— Zie *Huizen*, *No.* 3 *en* 4.

5. Hoe lang metſelaars, timmerlieden en andere ambachtslieden, wegens gedane reparatiën, regt van legaal verband hebben. (*Art.* 1830. *No.* 3. —— Zie *Legaal verband*, *No.* 3, *c.*

REPRESENTATIE.

1. Repreſentatie is eene fictie van de wet, ten gevolge hebbende, dat de plaatsvervuller in de plaats, in den graad, en in de regten optreedt van den geen, wien hij vertegenwoordigt. (*Art.* 860.)

2. Repreſentatie heeft in de regte nedergaande linie tot in het oneindige plaats, en wordt toegelaten, niet alleen, wanneer er kinderen van den overledenen, en afkomelingen van vóóroverledene kinderen van denzelven, te zamen, aanwezig zijn, maar ook, wanneer, bij vóór-

vóóroverlijden van alle des overledens kinderen, afkomelingen van dezelve, het zij in gelijke, het zij in verschillende graden aan elkander bestaande, in wezen zijn. (*Art.* 861.)

3. Representatie heeft geene plaats ten behoeve van nabestaanden in de opgaande linie; gaande de naaste in ieder der twee lijnen altijd voor de genen, die verder in graad zijn. (*Art.* 862.)

4. In de zijd-linie wordt representatie toegestaan aan kinderen en verdere afkomelingen van des overledens broeders of zusters, het zij dezelve te zamen met hunne oomen en moeijen erven, het zij, bij vóór-overlijden van alle des overledens broeders en zusters, de erfenis overgaat op derzelver afkomelingen, in gelijke of ongelijke graden aan elkander bestaande. (*Art.* 863.)

5. In alle gevallen, waar in representatie plaats heeft, geschiedt de verdeeling der erfenis bij staken; indien er in den zelfden staak verscheidene takken zijn, worden deze takken wederom staaksgewijze in verdere onderdeelen gedeeld, en in die takken of staken, waar in geene nadere plaatsvervulling plaats heeft, geschiedt de verdeeling der erfenis bij hoofden. (*Art.* 864.)

6. Re-

6. Repreſentatie heeft geene plaats ten aanzien van perſonen, die nog in leven zijn. —— Men kan iemand repreſenteren, wiens boedel men niet heeft willen aanvaarden. (*Art.* 865.)

REPUDIATIE. Zie *Verwerping.*

RESCISSIE.

1. Hoe trouwbeloften vervallen en vernietigd worden. (*Art.* 51—53.) —— Zie *Trouwbeloften.*
2. Wanneer en hoedanig huwelijks-voorwaarden kunnen herroepen en vernietigd worden. (*Art.* 86—92.) —— Zie *Huwelijks-voorwaarden*, *No.* 30—36.
3. Van vernietiging des huwelijks door echtſcheiding. (*Art.* 218—228.) —— Zie *Echtſcheiding.*
4. Hoe testamenten te niet gaan. (*Art.* 835—838.) —— Zie *Testamenten.*
5. Van vernietiging of reſcisſie van aangegane boedelſcheiding. (*Art.* 1009—1011.) — Zie *Boedelſcheiding*, *No.* 28—30.
6. Van vernietiging of reſcisſie van aangegane overeenkomſten. (*Art.* 1225—1229.) — Zie *Relief*, *No.* 3—7.
7. Van reſcisſie van verkoop ter zake van leſie of

of benadeeling. (*Art.* 1446—1457.) — Zie *Benadeeling.*

8. Van vernietiging van een contract van lijfrente. (*Art.* 1721.) — Zie *Lijfrenten*, *No.* 10.

RESERVATOIRE CLAUSULE.

1. Een testament kan in een onderhandsch geschrift vervat worden, wanneer de testateur bij zijn testament aan zich uitdrukkelijk heeft voorbehouden de magt, om bij een onderhandsch geschrift, door hem of een ander geschreven, en door hem onderteekend, legaten of andere bijzondere beschikkingen te maken; wordende dusdanig geschrift, het zij in tegenwoordigheid van getuigen, het zij zonder dezelve, onderteekend, van gelijke kracht en waarde gehouden, als of het in het testament zelve was ingelascht. (*Art.* 623.)

2. Het staat echter niet vrij, om bij zulk een onderhandsch geschrift eenige veranderingen te maken omtrent de erfstellingen, noch ook, om daar bij fideïcommissen daar te stellen; al het welk in dit geval voor krachteloos wordt gehouden. (*Art.* 624.)

RETENTIE.

1. De bewaarnemer is geregtigd, om het in bewaring gegeven goed zoo lang onder zich te hou-

houden, tot dat de voldoening van het geen hem ter zake der bewaarneming toekomt, geſchied is. (*Art.* 1691.)

2. Een ſchuldeiſcher, die niet alleen eene hijpothecaire ſchuld, maar ook bovendien nog eene perſonele ſchuld zonder verzekering, ten laste van denzelfden ſchuldenaar heeft, is tot te rug gave van het pand, ſchoon de hijpothecaire ſchuld gekweten is, niet gehouden, zoo lang de perſonele ſchuld nog niet is afgedaan, waar voor hij op het verpande goed regt van retentie heeft. —— Dit regt van retentie werkt echter niet tegen andere ſchuldeiſchers, en geeft geene preferentie, zoo dra de boedel inſolvent is. (*Art.* 1825.)

3. Wie verder regt van retentie hebben, en met welk gevolg. (*Art.* 1833—1836.) —— Zie *Legaal verband*, *No.* 6—9.

RIOLEN.

1. Geene riolen te plaatſen tegen een gemeenen of tegen eens anders muur. (*Art.* 557.) — Zie *Erfſcheidingen*, *No.* 5.

2. Elk moet zijn vuilnis op zijn eigen grond bergen, en zich daar van ontdoen op zulk eene wijze, dat de erven zijner nageburen daar door geen den minſten overlast lijden; ten ware hem het ſervituut is toegeſtaan, om een riool te hebben, liggende in of door zijn buurmans

mans grond, of daar op uitkomende. (*Art.* 578.)

3. Secreten en riolen, tusschen twee geburen gemeen, geruimd of geledigd moetende worden, is elk hunner beurtelings verpligt, te gedogen, dat de ruiming voor beider gezamenlijke kosten geschiede, en dan in het eene, dan wederom in het andere huis plaats hebbe. — Indien niet blijkt, in welk huis de ruiming het laatst geschied zij, wordt de beurt door het lot beslist; alles, ten ware één der huizen, op grond van een toegestaan servituut, den last van het ruimen alleen dragen moest. (*Art.* 579.)

4. Niemand heeft het regt om water, met eene pomp, door eene pijp, te trekken uit den put of bak van een ander; om water te halen uit eens anders put of regenbak; om zijne onreinigheden te lozen door het riool van een ander; om zijn overtollig water over eens anders grond te laten loopen; of om door eens anders water te varen; of in eens anders water zijne beesten te drenken; om den rook van zijn vuurhaard te laten gaan door den schoorsteen van een ander, en meer foortgelijke zaken, waar door het eene erf aan het ander dienstbaar is, dan die daar toe een servituut verkregen heeft. (*Art.* 580.)

ROEREND GOED.

1. Goederen zijn roerende, of uit derzelver aard, of volgens de bepalingen van de wet. (*Art.* 425.)

2. Roerende goederen uit derzelver aard zijn dezulken, die van de eene plaats naar de andere vervoerd kunnen worden, het zij ze zich zelve bewegen, het zij ze door eene van buiten aankomende kracht bewogen worden. (*Art.* 426.)

3. Door wetduiding zijn voor roerende goederen te houden:

a. Alle perſonele actiën, het zij dezelve betrekkelijk zijn tot geldſommen, of tot roerende en onroerende goederen;

b. Alle reële actiën op roerend goed;

c. Alle actiën, aandeelen of interesſen in eenige asſociatiën, compagnieſchappen, ſociëteiten van commercie, asſurantie, navigatie, reederijen, visſcherijen, binnen- of buitenlandſche fondſen, beleeningen, en van alle andere handel, nering, beroep en bedrijf; zelfs wanneer onroerende goederen, tot deze onderneming betrekkelijk, aan de voornoemde gemeenſchappen toebehooren; — en

d. Wijders zijn door wetduiding voor roerende goederen te houden alle obligatiën en effecten, zoo op het Rijk en andere Mo-

gendheden, als ten laste van bijzondere perſonen, al zijn zij ook van een verband op onroerend goed voorzien. (*Art.* 427.)

4. Bouwſtoffen, afkomende van de afbraak van eenig gebouw, of dezulken, die beſtemd zijn om een nieuw gebouw te maken, zijn roerende goederen. —— Dezelve bouwſtoffen, tot aanbouw zijnde gebruikt geworden, houden daar door op roerende goederen te zijn. (*Art.* 428.)

5. De ſpreekwijze van *roerende goederen* wordt in de gemeene zamenleving dikwijls in eenen meer engen zin genomen, en worden als dan het gereed geld, inſchulden, edele geſteenten, koopmanſchappen, en verzamelingen, de kunſten en wetenſchappen betreffende, daar onder niet begrepen. (*Art.* 429.)

6. Wat onder een legaat van roerende goederen begrepen is. (*Art.* 808 *en* 809.) — Zie *Legaten*, *No.* 45 *en* 46.

7. Hoe verpanding van roerende goederen gedaan wordt. (*Art.* 1811.) —— Zie *Pandregt*, *No.* 11.

ROOMSCH REGT.

Bij de invoering van dit Wetboek is afgeſchaft het Roomſche Regt. (*Beſluit van den 24ſten van Sprokkelmaand* 1809, *Art.* 3.)

RUILING.

1. Ruiling is een contract, waar bij partijen aan elkander wederkeerig eene zaak in de plaats van eene andere geven. (*Art.* 1471.)
2. Ruiling wordt gehouden voor voltrokken, zoo dra partijen omtrent de zaken, die geruild zullen worden, overeengekomen zijn. (*Art.* 1472.)
3. Wanneer de eene partij de zaak, welke hem in ruiling gegeven wordt, reeds ontvangen heeft, en naderhand bewijst, dat de andere partij geen eigenaar van dezelve was, kan hij niet genoodzaakt worden tot levering van de zaak, welke hij beloofd had daar tegen te zullen ruilen, maar hij kan volstaan met de zaak, welke hij ontvangen heeft, te rug te geven. (*Art.* 1473.)
4. De partij, aan welke de zaak, die hij in ruiling ontvangen heeft, geëvinceerd is, heeft de keuze, om vergoeding van kosten, schaden en interessen, of de te rug gave der door hem gegevene zaak te vorderen. (*Art.* 1474.)
5. Tegen een contract van ruiling wordt geen relief, uit hoofde van lesie of benadeeling, toegelaten. (*Art.* 1475.)
6. Alle andere regelen, ten aanzien van koop en verkoop voorgeschreven, zijn mede op ruiling toepasselijk. (*Art.* 1476.)

Rijk.

1. Alle obligatiën en andere effecten op het Rijk zijn door wetduiding voor roerende goederen te houden. (*Art.* 427, *No.* 4.)
2. Van de domeinen van het Rijk. (*Art.* 433—436.) —— Zie *Domeinen.*
3. Goederen, die geen eigenaar hebben, behooren aan den Staat. (*Art.* 583.)
4. Bij ontbreken van bloedverwanten, en van een overblijvenden echtgenoot, vervalt de nalatenschap aan het Rijk. (*Art.* 881.)
5. Welk regt van legaal verband het Rijk heeft op de goederen van deszelfs ontvangers, en van hen, die eenige lasten of impositiën schuldig zijn. (*Art.* 1829, *No.* 1 *en* 2.) — Zie *Legaal verband*, *No.* 2, a *en* b.

S.

Salaris.

1. Voor salaris mag een voogd, of, zoo er meer voogden zijn, mogen zij te zamen, tot belooning der algeheele en gezamenlijke administratie, berekenen den veertigsten penning van

van de ontvangst, den tachtigſten penning van de uitgaaf, en den honderdſten penning van gereede gelden, die in den boedel gevonden, of die van verkochte goederen, of van afgeloste kapitalen voortgekomen zijn. (*Art.* 380.)

2. Voor het genot van dit ſalaris is de voogd verpligt het geheele beſtuur der voogdij uit te voeren; ten ware buitengewone moeite en arbeid in de vereffening des boedels nog bovendien eene belooning voor tijdverzuim en vacatiën billijk vorderen; waar van de begrooting, in geval van verſchil, aan de Weeskamer of aan het Geregt wordt overgelaten. (*Art.* 381.)

3. Het ſalaris van curateuren wordt berekend op gelijken voet, als zulks ten aanzien van voogden plaats heeft. (*Art.* 414.)

4. Van het ſalaris van executeurs (*Art.* 905 *en* 906.) —— Zie *Executeurs*, *No* 24 *en* 25.

5. Een curator over vacerende erfenisſen is bevoegd, om voor ſalaris zoo veel in rekening te brengen, als aan voogden wordt toegeſtaan. (*Art.* 960.)

6. Van de verjaring der actie van Practizijns, tot voldoening van derzelver verſchotten en ſalaris. (*Art.* 1900.) —— Zie *Practizijns*, *No.* 3.

SCHADE-VERGOEDING.

1. De voogd is gehouden alle ſchade, die, door kwalijk te doen, of door na te laten het geen had moeten gedaan worden, veroorzaakt wordt, te vergoeden. (*Art.* 348 *en* 376.)

2. Die eenige ſtoffe, aan een ander toebehoorende, buiten deszelfs weten gebruikt heeft, is niet alleen tot te rug gave van die ſtoffe, zoo zij afſcheidbaar is, maar ook tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen gehouden. (*Art.* 458.)

3. Kosten, ſchaden en interesſen zijn in het algemeen, het geen een ſchuldeiſcher toekomt voor het verlies, het welk dezelve heeft geleden, en voor de winst, welke hij heeft moeten derven; behoudens de uitzonderingen en wijzigingen, welke hier na worden vermeld. (*Art.* 1060.)

4. Kosten, ſchaden en interesſen zijn dan alleen verſchuldigd, wanneer de ſchuldenaar verzuimt, of in gebreke blijft, zijne verbindtenis na te komen. (*Art.* 1061.)

5. Geene kosten, ſchaden en interesſen zijn verſchuldigd, indien de ſchuldenaar door onvermijdelijk geweld, of bij toeval, buiten zijne ſchuld of verzuim, belet is iets te geven, of eene daad te verrigten, waar toe hij verpligt was geweest, of genoodzaakt is geworden

den iets te doen, het welk hem verboden was. (*Art.* 1062.)

6. Een ſchuldenaar, die niet met kwaad opzet oorzaak heeft gegeven, dat de verbindtenis niet ter uitvoer is gebragt, is alleen gehouden tot vergoeding van die kosten, ſchaden en interesſen, welke voorzien zijn of voorzien hadden kunnen worden, ten tijde van het aangaan van het contract. (*Art.* 1063.)

7. Maar zelfs in dat geval, wanneer het niet nakomen van de overeenkomst een gevolg is van het kwaad opzet van den ſchuldenaar, kunnen de kosten, ſchaden en interesſen, met betrekking tot het verlies, het welk de ſchuldeiſcher geleden heeft, of de winst, welke hij heeft moeten derven, niet anders berekend worden, dan voor zoo verre dezelve een onmiddelijk en dadelijk gevolg zijn van het niet nakomen der overeenkomst. (*Art.* 1064.)

8. Indien bij overeenkomst bedongen is, dat de gene, die in gebreke blijft de verbindtenis na te komen, eene zekere ſomme zal betalen, tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen, kan aan de andere partij geene grootere of mindere ſomme, dan de bedongene, worden toegewezen. (*Art.* 1065.)

9. In verbindtenisſen, die alleen betrekkelijk zijn tot het betalen van eene zekere geldſomme, wordt alleen eene vergoeding van renten

of interesſen, en geene andere berekening van kosten, ſchaden of interesſen toegeſtaan. (*Art.* 1066.)

10. Interesſen van interesſen mogen, bij wanbetaling van dezelve, noch bedongen, noch buiten beding gevorderd worden. (*Art.* 1067.)

11. Van vergoeding van ſchade, door misdaad of quaſi-misdaad aan een ander toegebragt. (*Art.* 1313—1328.) —— Zie *Misdaad*, *No.* 2—11.

12. Voor welke ſchaden en verliezen de huurder aanſprakelijk is. (*Art.* 1496—1499 *en* 1523.) —— Zie *Huur en verhuring*, *No.* 20—23. *Huizen*, *No.* 8.

13. Een lasthebber is verantwoordelijk voor de kosten, ſchaden en interesſen, welke door het niet uitvoeren van dien last zouden kunnen ontſtaan. (*Art.* 1734.)

SCHAT.

Een verborgen ſchat, welken men op zijn eigen grond ontdekt, komt geheel aan den geen, die denzelven gevonden heeft; doch op eens anders grond gevonden, komt dezelve voor de helft aan den vinder, en voor de wederhelft aan den eigenaar van den grond. — Zulk een ſchat is al wat verborgen of begraven is, waar aan niemand zijn eigendom kan be-

bewijzen, en het geen alleen bij toeval ontdekt, of gevonden wordt. (*Art.* 586.)

SCHEEPS-PORTIËN.

Van ſcheeps-portiën worden twee derden van de tijdelijke uitdeelingen voor vruchten, en één derde voor hoofdſom gerekend; waar tegen ook weder in de tijdelijke bijlagen twee derden door den vruchtgebruiker, en één derde door den eigenaar, na het eindigen van het vruchtgebruik, gedragen moeten worden. (*Art.* 476.)

SCHIPPERS. Zie *Voerlieden.*

SCHULD.

Van legaten van ſchuldbevrijding, en van uitſtel van betaling. (*Art.* 802—806 *en* 829.) — Zie *Legaten*, *No.* 39—43 *en* 66.

SCHULDEISCHERS.

1. Gedurende den tijd van beraad mogen de ſchuldeiſchers den erfgenaam niet met executiën bemoeijelijken. (*Art.* 944.) — Zie *Beraad*, *No.* 7.
2. De ſchuldeiſchers van een boedel, onder beneficie van inventaris aanvaard, verliezen de bevoegdheid om den erfgenaam en legatariſſen aan te ſpreken, door een tijd-verloop van drie

jaren, te beginnen van den dag, dat de rekening opgenomen en gesloten is. (*Art.* 954.)

3. De schuldeischers hebben de bevoegdheid, om afscheiding van den boedel des overledenen van dien van den erfgenaam te eischen. (*Art.* 1002—1005.) —— Zie *Boedelschulden*, *No.* 6—9.

4. De gezamentlijke schuldeischers kunnen opkomen tegen de daden, welke hun schuldenaar, ter verkorting van hun regt, gedaan heeft. (*Art.* 1041, 1079 *en* 1217.) —— Zie *Frauduleus.*

SCHULDSPLITSING.

1. De schuldeischer eener solidaire verbindtenis, kan zich vervoegen aan den genen der schuldenaren, welken hij verkiest, zonder dat deze hem het voorregt van schuldsplitsing tegenwerpen kan. (*Art.* 1110.) — Zie *Solidair.*

2. Van het beneficie van schuldsplitsing, aan borgen toekomende. (*Art.* 1766 *en* 1767.)— Zie *Borg. Borgtogten*, *No.* 23 *en* 24.

SCHULD-VERMENGING.

1. Confusie of schuld-vermenging heeft plaats, wanneer en voor zoo verre de betrekking van schuldeischer en schuldenaar zich in denzelfden persoon vereenigt. —— Door confusie of schuld-vermenging wordt de schuldvordering,

ring, zoo wel als de ſchuld, vernietigd. (*Art.* 1220.)

2. Schuld-vermenging, in den perſoon van den principalen ſchuldenaar plaats hebbende, ſtrekt ook tot ontſlag van de borgen. —— Schuld-vermenging in den perſoon van den borg plaats hebbende, ſtrekt niet verder tot voordeel van zijne ſolidaire mede-ſchuldenaars, dan voor het aandeel in de ſchuld, waar voor hij zelf ſchuldenaar geworden is. (*Art.* 1221.)

3. Wanneer eene nalatenſchap onder beneficie van inventaris aanvaard, of een erfgenaam met den last van fideïcommis bezwaard is, brengt zulks geene ſchuld-vermenging te weeg. (*Art.* 1222.)

SCHULD VERNIEUWING. Zie *Novatie.*

SECRETEN. Zie *Riolen.*

SEPARATIE.

1. Separatie of ſcheiding van tafel, bed, bijwoning en goederen, ontbindt het huwelijk niet, maar ſchort alleenlijk deszelfs gevolgen op, blijvende altijd de hoop op wederzijdſche verzoening over. (*Art.* 229.)

2. Geene ſeparatie kan, buiten kennis en bekrachtiging van den Regter, worden aangegaan, noch eenige regterlijke gevolgen hebben.

ben. — Van alle feparatie van tafel, bed, bijwoning en goederen, moet openbare bekendmaking gedaan worden. (*Art.* 230.)

3. Op grond der redenen van echtfcheiding, bij dit Wetboek bepaald, kan men ook enkel eene fcheiding van tafel, bed, bijwoning en goederen verzoeken. (*Art.* 231.)

4. Voor wettige redenen van feparatie worden bovendien gehouden zulke hooggaande en rustverftorende mishandelingen en oneenigheden, tusfchen echtgenooten op den duur plaats hebbende, dat de zamenleving daar door ondragelijk wordt, en men met reden voor kwade gevolgen beducht is. (*Art.* 232.)

5. Eene vrouw, door haren man op eene verregaande wijze dadelijk mishandeld wordende, mag zich, om verder ongeluk te ontwijken, buiten 's huis naar elders begeven. (*Art.* 233.)

6. Zij is echter verpligt hare klagten over die mishandelingen ten fpoedigfte in te brengen bij den Regter, die, wanneer hij, na een fummier onderzoek, die klagten gegrond bevindt, de vrouw mag toeftaan, gedurende het proces van feparatie, afzonderlijk te wonen. (*Art.* 234.)

7. De boedel wordt tusfchen de gefepareerde echtgenooten verdeeld op gelijke wijze, als bij echtfcheiding plaats heeft, uitgezonderd dat de

de voordeelen, bij huwelijks-voorwaarden bedongen, om eerst na den dood van één der echtgenooten plaats te hebben, blijven ſtand houden. (*Art.* 235.)

8. Indien de vrouw uit hare eigene goederen niet ordentelijk kan beſtaan, is de man verpligt om eene zekere ſomme, gëevenredigd aan zijn vermogen, op bepaalde tijden aan de vrouw tot haar onderhoud uit te keeren, zoo lang zulks noodig zal zijn. (*Art.* 236.)

9. De geſepareerde echtgenooten blijven, als ouders, verpligt, om voor het onderhoud en de opvoeding hunner kinderen te zorgen; en wordt de wijze der opvoeding, des noods, door den Regter bepaald. (*Art.* 237.)

10. Omtrent de verdeeling der goederen, het doen van uitkeering tot onderhoud aan één der echtgenooten, en omtrent de opvoeding der kinderen, kunnen, bij het aangaan der ſeparatie, ten overſtaan en onder bekrachtiging van den Regter, afzonderlijke bedingen gemaakt worden. (*Art.* 238.)

11. Ieder der geſepareerde echtgenooten zal, dadelijk na het regterlijk gewijsde, zijne eigene goederen beheeren, en de eene zal voor des anders ſchulden, na dien tijd gemaakt, niet aanſprakelijk zijn. (*Art.* 239.)

12. Het ſtaat aan geſepareerde echtgenooten ten al-

allen tijde vrij, zich weder met elkander te verzoenen, en de zamenleving te hervatten. (*Art.* 240.)

13. Het gevolg daar van is, dat het huwelijk op den zelfden voet en voorwaarden, als bevorens, gerekend wordt op nieuw te beſtaan. (*Art.* 241.)

SEQUESTRATIE.

1. Sequestratie wordt daargeſteld, of door overeenkomst, of door regterlijk bevel. (*Art.* 1699.)

2. Sequestratie bij overeenkomst heeft plaats, wanneer een of meer perſonen eene zaak, waar over geſchil is, in handen ſtellen van een derden, die van zijne zijde aanneemt, dezelve, na dat het geſchil is uitgemaakt, terug te geven aan den geen, die daar toe geregtigd zal bevonden worden. (*Art.* 1700.)

3. Het is niet noodig, dat deze ſequestratie om niet geſchiede. (*Art.* 1701.)

4. Wanneer de ſequestratie om niet is, wordt dezelve onderworpen aan de regelen, omtrent eigenlijk gezegde bewaarneming vastgeſteld, behoudens de hier navolgende uitzondering. (*Art.* 1702.)

5. De ſequestratie kan niet alleen ten aanzien van roerende, maar ook van onroerende goederen plaats hebben. (*Art.* 1703.)

6. De

6. De bewaarnemer kan, in geval van sequestratie, van de bewaring niet ontslagen worden, vóór dat het geschil is uitgemaakt, ten zij met toestemming van alle de daar bij belanghebbende partijen, of om eene wettig geoordeelde reden. (*Art.* 1704.)

7. Sequestratie bij regterlijk bevel kan onder anderen plaats hebben, ten aanzien:

a. Van goederen eens schuldenaars, welke gearresteerd zijn;

b. Van onroerend of van roerend goed, over welks eigendom of bezit tusschen twee of meer partijen geschil is ontstaan; en

c. Van zaken, welke een schuldenaar ter zijner bevrijding aanbiedt. (*Art.* 1705.)

8. De aanstelling van een sequester van gearresteerde goederen brengt tusschen denzelven en den arrestant wederkeerige verpligtingen te wege. —— De sequester is verpligt het gearresteerde, als een goed huisvader, te bewaren en gade te slaan; hij is gehouden, wanneer daar toe termen zijn, het zelve over te geven, om ter voldoening van den arrestant verkocht te worden, of is verpligt, in geval van ontslag van arrest, het zelve terug te geven aan de partij, tegen welke het arrest gerigt is. De arrestant is daarentegen verpligt, het bij de wet bepaalde salaris aan den sequester te betalen. (*Art.* 1706.)

9. Ge-

9. Geregtelijke ſequestratie wordt opgedragen of aan een perſoon, omtrent welken de belang. hebbende partijen onderling zijn overeengekomen, of aan een perſoon, die daar toe door den Regter ambtshalve benoemd wordt. —— In beide gevallen is zoodanige perſoon aan dezelfde verpligtingen onderworpen, welke aan een ſequester bij overeenkomst, in geval van vrijwillige ſequestratie, opgelegd zijn. (*Art.* 1707.)

SERVITUTEN. Zie *Dienstbaarheden.*

SLOOTEN.

Wanneer ſlooten tusſchen twee geburen gemeen zijn, of niet. (*Art.* 562 *en* 563.) — Zie *Erfſcheidingen*, *No.* 10 *en* 11.

SOCIETEIT.

1. Contract van ſociëteit is eene overeenkomst, waar bij twee of meer perſonen zich verbinden, om iets in gemeenſchap te brengen, met oogmerk om de winst, die daar door ontſtaat, onder elkander te deelen. (*Art.* 1577.)

2. Alle ſociëteiten moeten eene geoorloofde zaak ten onderwerp, en het gemeenſchappelijk belang der partijen ten oogmerk hebben. —— Elk der geasſocieerden moet of geld, of

of andere goederen, of zijne vlijt of arbeid, tot de ſociëteit aanbrengen. (*Art.* 1578.)

3. Alle contracten van ſociëteit moeten bij geſchrifte aangegaan worden, wanneer de zaken, welke zij ten onderwerp hebben, eene waarde van meer dan honderd en vijftig guldens bedragen. —— Men kan zich op geene getuigen beroepen, ten bewijze van iets, het welk met den inhoud der ſchriftelijke acte ſtrijdig, of in dezelve niet vervat is, of van gezegden, welke vóór, ten tijde, of na het aangaan dier acte zouden hebben plaats gehad; al was het ook, dat het zaken waren van eene mindere waarde, dan van honderd en vijftig guldens. (*Art.* 1579.)

4. Sociëteiten zijn, of *algemeene*, of *bijzondere*. (*Art.* 1580.)

5. Algemeene ſociëteiten worden in twee ſoorten onderſcheiden, te weten, ſociëteiten van alle tegenwoordige goederen, en algemeene ſocieteit van winst. (*Art.* 1581.)

6. In eene algemeene ſociëteit van goederen zijn begrepen alle roerende en onroerende goederen, welke de geasſocieerden, bij het aangaan der ſociëteit, bezitten, als mede het voordeel, het welk zij daar van genieten kunnen. —— De geasſocieerden kunnen daar ook in begrijpen alle andere ſoorten van winst; doch de goederen, welke hun bij vervolg

door erfenisſen, donatiën of legaten, mogten opkomen, zijn in deze ſociëteit niet verder begrepen, dan voor zoo veel het genot van dezelve betreft. —— Alle bedingen, ſtrekkende om den eigendom van laatstgemelde goederen mede in de ſociëteit te brengen, zijn verboden, behalven tusſchen echtgenooten, overeenkomſtig het geen deswegens ten hunnen opzigte is bepaald. (*Art.* 1582.)

7. Eene algemeene ſociëteit van winst bevat in zich al dat geen, het welk de geasſocieerden, het zij door derzelver vlijt, of arbeid, het zij uit hoofde der voortbrengſelen, vruchten of inkomſten hunner bijzondere roerende of onroerende goederen, kunnen verkrijgen. (*Art.* 1583.)

8. De eenvoudige overeenkomst eener algemeene ſociëteit, zonder eenige verdere bepaling aangegaan, behelst niets anders, dan de algemeene ſociëteit van winst. (*Art.* 1584.)

9. In eene bijzondere ſociëteit zijn alleen zekere bepaalde zaken, of het gebruik van dezelve, of de vruchten, die daar van afkomen, begrepen. (*Art.* 1585.)

10. Een contract, waar bij verſcheiden perſonen zich, het zij tot eene bepaalde onderneming, het zij tot uitoefening van eenig bedrijf of beroep, vereenigen, maakt mede eene bijzondere ſociëteit uit. (*Art.* 1586.)

11. De

11. De sociëteit neemt haren aanvang op het oogenblik, dat het contract aangegaan is, ten ware deswegens bij het zelve eene andere bepaling gemaakt zij. (*Art.* 1587.)

12. Indien bij overeenkomst niet bepaald is, voor hoe lang de sociëteit is aangegaan, wordt dezelve geacht voor het geheele leven der geassocieerden aangegaan te zijn, behoudens het geen bij *No.* 3 wordt vermeld; doch, wanneer de sociëteit eene zaak of handeling, welke slechts voor eenen bepaalden tijd duurt, betreft, wordt zij gerekend, voor zoo lang als die zaak of handeling duurt, aangegaan te zijn. (*Art.* 1588.)

13. Ieder der geassocieerden kan door de sociëteit aangesproken worden voor het gene hij beloofd heeft in dezelve in te brengen. —— Indien het ingebragte bestaat in eene bepaalde zaak, en de sociëteit daar van geëvinceerd wordt, is de geassocieerde, die hetzelve ingebragt heeft, gehouden de sociëteit deswegens te vrijwaren, op gelijke wijze, als een verkooper omtrent den kooper verpligt is te doen. (*Art.* 1589.)

14. De geassocieerde, die eene somme gelds in de sociëteit moest inbrengen, en zulks niet gedaan heeft, wordt door deze zijne nalatigheid debiteur van de sociëteit, voor de interessen der som, te rekenen van den dag,

waar op dezelve had moeten verſtrekt worden. — Dit heeft ook plaats met betrekking tot gelden, welke één der geasſocieerden uit de kas der ſociëteit genomen heeft, te rekenen van den dag af, waar op hij dezelve tot zijn bijzonder gebruik heeft aangewend, behoudens daarenboven eene vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen, wanneer daar toe termen aanwezig zijn. (*Art.* 1590.)

15. De geasſocieerden, die zich verbonden hebben om hunne vlijt en arbeid in de ſociëteit aan te brengen, zijn aan dezelve rekenſchap verſchuldigd van alle de winſten, welke zij door zoodanige ſoort van handelingen, als waaromtrent de ſociëteit aangegaan is, verkregen hebben. (*Art.* 1591.)

16. Wanneer één der geasſocieerden in zijn particulier eene ſom van iemand te vorderen heeft, die mede eene ſom verſchuldigd is aan de ſociëteit, moet de betaling, welke hij ontvangt, gerekend worden op de inſchuld van de ſociëteit, en die van hem zelven, in evenredigheid van de beide pretenſiën, geſchied te zijn; al ware het, dat hij bij de quitantie alles in mindering of voldoening van zijne bijzondere inſchuld gebragt had. —— Maar, indien hij de geheele betaling bij de quitantie gebragt heeft in mindering of voldoening der

in-

inſchuld van de ſociëteit, moet dit beding nagekomen worden. (*Art.* 1592.)

17. Wanneer één der geasſocieerden zijn geheel aandeel in de gemeene inſchuld der ſociëteit ontvangen heeft, en de ſchuldenaar vervolgens inſolvent wordt, is hij verpligt het ontvangene in de ſociëteits-kas in te brengen, zelfs al had hij bijzonderlijk voor zijn aandeel quitantie gegeven. (*Art.* 1593.)

18. Ieder geasſocieerde is, ten behoeve der ſociëteit, aanſprakelijk wegens ſchade, aan dezelve door zijne ſchuld toegebragt, zonder daar tegen in compenſatie te kunnen brengen de winſten, welke hij door zijne vlijt en arbeid in andere zaken aan dezelve bezorgd heeft. (*Art.* 1594.)

19. Indien de zaken, waar van alleen het genot in de ſociëteit is ingebragt, van dien aard zijn, dat dezelve niet door het gebruik te niet gaan, zijn dezelve voor riſico van den geasſocieerden, die daar van eigenaar is, doch, indien de zaken door het gebruik te niet gaan, of, door dezelve te houden, in waarde verminderen, of wanneer dezelve tot verkoop beſtemd zijn, of volgens eene begrooting der waarde bij inventaris in de ſociëteit zijn ingebragt, zijn zij voor riſico van de ſociëteit. — Indien de ingebragte zaak op eene bepaalde waarde geſchat is, kan de geasſocieerde, die

dezelve ingebragt heeft, nooit meerder terug vorderen dan de waarde, waar op die zaak geſchat is. (*Art.* 1595.)

20. De ſociëteit is ten behoeve van elk der geasſocieerden aanſprakelijk, niet alleen ter zake van voor dezelve uitgeſchotene gelden, maar ook wegens handelingen der goeder trouw voor dezelve aangegaan, en wegens de rifico, waar mede die handelingen uit den aard der zake gepaard gaan. (*Art.* 1596.)

21. Wanneer het aandeel van elk der geasſocieerden in de winsten en verliezen bij het contract van de ſociëteit niet is bepaald, is elks aandeel geëvenredigd aan het geen hij in de ſociëteit heeft ingebragt; en wordt het aandeel van den geen, die niets dan zijne vlijt en arbeid heeft ingebragt, gerekend gelijk te ſtaan met het aandeel van den geasſocieerden die het minst in de ſociëteit ingebragt heeft. (*Art.* 1597.)

22. Indien de bepaling der deelen van elk der geasſocieerden in winsten en verliezen aan het oordeel van één van dezelve, of van een derden, bij beding, is overgelaten, moeten de geasſocieerden zich aan die bepaling onderwerpen, ten ware dezelve met de billijkheid blijkbaar ſtrijdig mogt zijn. —— In geen geval echter kunnen eenige klagten ter dezer zake meer toegelaten worden, na dat drie maanden verloopen zijn, zedert dat de regeling der deelen ter kennisſe van den geen, die vermeent be-

na-

nadeeld te zijn, gekomen is; gelijk mede geene klagten toegelaten worden, wanneer van zijn kant de gemaakte bepaling is begonnen nagekomen te worden. (*Art.* 1598.)

23. Het beding, dat één der geasfocieerden alle de winsten hebben zal, is nietig. —— Hetzelfde heeft plaats met opzigt tot eene overeenkomst, volgens welke de gelden of goederen, die door één of meer der geasfocieerden zijn ingebragt, vrij zouden zijn om in de verliezen te helpen dragen. (*Art.* 1599.)

24. Eén der geasfocieerden, bij een bijzonder beding van het contract met de beheering der zaken van de fociëteit belast zijnde, is bevoegd om, zelfs in weerwil van de overige geasfocieerden, al dat geen te verrigten, wat tot de beheering dier zaken betrekking heeft, mits daar in ter goeder trouwe te werk gaande. —— Zoodanige magt kan, zoo lang de fociëteit duurt, niet dan om wettige redenen herroepen worden; doch indien dezelve niet bij het contract, maar bij eene latere acte, na dato van het aangaan der fociëteit, is opgedragen, is zij, even als eene eenvoudige lastgeving, herroepelijk. (*Art.* 1600.)

25. Wanneer zommige der geasfocieerden met de beheering der zaken van de fociëteit belast zijn, zonder bepaling der bijzondere werkzaamheden van elk derzelven, of zonder be-

ding, dat de een niets buiten weten en toeſtemming van den anderen zal mogen verrigten, is ieder van hen afzonderlijk tot alle handelingen, die beheering betreffende, bevoegd. (*Art.* 1601.)

26. Wanneer bij het contract bedongen is, dat de een der adminiſtreerende compagnons niets buiten weten en toeſtemming van den anderen zal kunnen verrigten, vermag de een, bij afwezendheid van den anderen, niet dan uit krachte van eene nieuwe overeenkomst te handelen, en dit mag ook zelfs dan niet geſchieden, wanneer de afwezende buiten ſtaat zijn mogt om aan de beheering der zaken van de ſociëteit deel te nemen. (*Art.* 1602.)

27. Bij gebrek van bijzondere bedingen, aangaande de wijze der beheering van de zaken der ſociëteit, moeten de volgende regelen in acht genomen worden:

a. De geasſocieerden worden veronderſteld aan elkander wederkeerig de magt van beheering te hebben gegeven; zijnde mitsdien de handelingen van elk van hen, ook ten aanzien van de aandeelen der overige geasſocieerden, verbindende, offchoon deze daar in niet mogten toegeſtemd hebben; behoudens het regt van de laatſten of van een van dezelven, om zich tegen de aangegane han-

handeling te verzetten, zoo lang die nog niet gesloten is;

b. Elk der geassocieerden kan de zaken, aan de sociëteit toebehoorende, gebruiken tot zoodanige einden, als waar toe dezelve bestemd zijn, mits hij zich van dezelve niet bediene tegen het interest van de sociëteit, en hij de mede-geassocieerden daar door niet verhindere, om van dezelve, volgens hun regt, mede gebruik te maken;

c. Elk der geassocieerden kan de mede-geassocieerden verpligten, om met hem de kosten te doen, welke tot het in stand houden der aan de sociëteit toebehoorende zaken benoodigd zijn; en

d. Geen der geassocieerden mag, zonder toestemming van de mede-geassocieerden, eenige nieuwigheden invoeren, ten aanzien van vaste goederen, van de sociëteit dependerende, zelfs niet, al beweerde hij, dat die innovatiën voor de sociëteit nuttig waren. (*Art.* 1603.)

28. De geassocieerde, die met de beheering der zaken van de sociëteit niet belast is, mag zelfs de roerende goederen, die van de sociëteit dependeren, niet vervreemden, noch onder eenig verband brengen. (*Art.* 1604.)

29. Elk der geassocieerden kan, voor zoo veel zijn aandeel betreft, zonder toestemming van

de mede-geasfocieerden, een derden als deelhebber in dat aandeel aannemen; doch hij kan denzelven, zonder zoodanige toeftemmig, niet tot medelid in de fociëteit toelaten; al ware het dat hij met de beheering der zaken van dezelve belast mogt zijn. (*Art.* 1605.)

30. In andere fociëteiten, dan die van commercie, heeft geene verbindtenis van ieder der compagnons, in *folidum* of voor het geheel, voor de fchulden der fociëteit plaats. —— Ook kan één der geasfocieerden zijne mede-compagnons niet verbinden, ten zij hem daar toe de magt door dezelve is opgedragen. (*Art.* 1606.)

31. De geasfocieerden kunnen door den fchuldeifcher, met wien zij gecontracteerd hebben, aangefproken worden, ieder voor gelijke fomme en aandeel; al is het dat het aandeel in de fociëteit van den een minder dan dat van den anderen bedraagt; ten zij derzelver verpligting bij het contracteren dezer fchuld uitdrukkelijk, in evenredigheid van het aandeel van elk der geasfocieerden, bepaald zij. (*Art.* 1607.)

32. Eene handeling, aangegaan met bijvoeging, dat zulks voor rekening van de fociëteit gefchied is, verbindt alleen den mede-geasfocieerden, welke de handeling in dier voege gefloten heeft, doch niet de overige, ten ware

re deze hem gemagtigd hadden, of de zaak tot voordeel van de ſociëteit verſtrekt had. (*Art.* 1608.)

33. Societeit eindigt:

a. Door afloop van den tijd, voor welken dezelve aangegaan is;

b. Door de vernietiging der zaak, of de voltrekking der handeling, die het onderwerp der ſociëteit uitmaakt;

c. Door afſtand of opzegging van één of meer der geasſocieerden;

d. Door den dood van één der geasſocieerden; en

e. Wanneer één der geasſocieerden zijn perſoon verliest, of inſolvent wordt. (*Art.* 1609.)

34. De verlenging van eene ſociëteit, die voor eenen bepaalden tijd aangegaan was, kan niet anders bewezen worden dan door een ſchriftelijk contract, in den zelfden vorm, als het origineel contract van compagnieſchap, aangegaan. (*Art.* 1610.)

35. Wanneer één der geasſocieerden aangenomen heeft, den eigendom van eene zaak in gemeenſchap te brengen, en dezelve zaak, voor dat zulks geſchied is, vergaat, eindigt daar door de ſociëteit ten aanzien van alle de geasſocieerden. —— Zij eindigt ook in alle gevallen door het vergaan van de zaak, waar

van

van alleen het genot in gemeenſchap is gebragt, doch waar van de eigendom bij den geasſocieerden, aan wien dezelve zaak toebehoorde, gebleven is.— Maar de ſociëteit wordt niet verbroken door het vergaan van de zaak, waar van de eigendom reeds in dezelve was ingebragt. (*Art.* 1611.)

36. Wanneer bij het aangaan van eene ſociëteit bedongen is, dat dezelve, na doode van één der geasſocieerden, met deszelfs erfgenaam zal worden gecontinueerd, of wanneer bedongen is, dat de ſociëteit alleen door de overgeblevene mede-geasſocieerden onderling voortgezet zal worden, moeten deze bedingen worden nagekomen; doch heeft de erfgenaam, in het laatſte geval, geene aanſpraak, dan op de verdeeling en afdoening der zaken van de ſociëteit, zoo als dezelve zich ten tijde van het overlijden van den erflater bevindt, maar heeft geene aanſpraak op eenige verdere regten, dan alleen die, welke noodzakelijke gevolgen zijn van handelingen, die bereids plaats gehad hebben vóór het overlijden van den geasſocieerden, van wien hij zijn regt ontleent. (*Art.* 1612.)

37. Eene ſociëteit kan niet door den wil van ſlechts één der geasſocieerden gedisſolveerd worden, dan alleen in geval de ſociëteit voor geenen bepaalden tijd is aangegaan; kunnende in

dit

dit bedoelde geval één der compagnons dezelve doen eindigen door eene opzegging, aan alle de mede-geasſocieerden gedaan, mits zulks ter goeder trouw en niet ontijdig geſchiede. (*Art.* 1613.)

38. De opzegging geſchiedt niet ter goeder trouw, wanneer dezelve door één der geasſocieerden gedaan wordt, met oogmerk om zich eenig voordeel alléén toe te eigenen, het welk de geasſocieerden zich hadden voorgeſteld, ten behoeve van de ſociëteit te genieten. —— Zij geſchiedt ontijdig, wanneer de zaken niet meer in haar geheel zijn, en het belang der geasſocieerden vordert, dat de ſcheiding uitgeſteld worde. (*Art.* 1614.)

39. In ſociëteiten, voor eenen bepaalden tijd aangegaan, kan één der geasſocieerden de ſcheiding niet vorderen, voor dat de tijd verſtreken is; ten ware daar toe wettige redenen mogten aanwezig zijn; zoo als wanneer de mede-geasſocieerde aan zijne verpligtingen te kort komt, of door eene aanhoudende ongeſteldheid buiten ſtaat geraakt is, om de zaken van de ſociëteit waar te nemen, en dergelijke redenen meer, van welke de gegrondheid en het gewigt aan de beſliſſing des Regters wordt overgelaten. (*Art.* 1615.)

40. De regelen omtrent de nalatenſchappen, en de verpligtingen, welke daar uit voor de mede-

de erfgenamen ontſtaan, zijn ook op de verdeelingen tuſſchen geaſſocieerden toepaſſelijk. (*Art.* 1616.)

41. Het bepaalde bij dezen titel is niet op ſocieteiten van commercie toepaſſelijk, dan alleen met betrekking tot die punten, dewelke niets bevatten, het geen tegen de commerciële wetten en gebruiken ſtrijdig is. (*Art.* 1617.)

SOLIDAIR.

1. Hoe verre de voogden aan hunne pupillen voor het geheel aanſprakelijk zijn. (*Art.* 383—385.) — Zie *Voogd. Voogdij.*

2. Eene ſolidaire verbindtenis heeft tuſſchen verſcheiden ſchuldeiſchers plaats, wanneer uitdrukkelijk bedongen is, dat ieder van hun het regt heeft om de voldoening der geheele ſchuld te eiſchen, en wanneer de voldoening aan één van hun gedaan, den ſchuldenaar bevrijdt, offchoon ook de verbindtenis, uit haren aard, tuſſchen verſchillende ſchuldeiſchers verdeelbaar zijn moge. (*Art.* 1110.)

3. Het ſtaat aan de keuze van den ſchuldenaar, om den een of ander der ſolidaire ſchuldeiſchers te voldoen, zoo lang hij niet door één van hen tot voldoening in regten is aangeſproken. — Kwijtſchelding echter, door één der ſolidaire ſchuldeiſchers gedaan, bevrijdt den ſchuldenaar niet verder, dan voor

voor het aandeel van den ſchuldeiſcher, die de ſchuld kwijtgeſcholden heeft. (*Art.* 1111.)

4. Alle daden, waar door verjaring, ten aanzien van één der ſolidaire ſchuldeiſchers geſtuit wordt, ſtrekken ook tot voordeel der verdere ſchuldeiſchers. (*Art.* 1112.)

5. Solidaire verbindtenis van de zijde der ſchuldenaren heeft plaats, wanneer zij allen verpligt zijn tot verrigting van eene en dezelfde zaak; des dat elk van hen voor het geheel ter voldoening kan aangeſproken worden, en dat de voldoening, door één van hen gedaan, de overige ſchuldenaars ten aanzien van den ſchuldeiſcher bevrijdt. (*Art.* 1113.)

6. Eene ſolidaire verbindtenis kan aangegaan worden, ſchoon de ſchuldenaars zich op onderſcheidene wijzen verbinden; bij voorbeeld, de één zuiver, de ander onder voorwaarden; de één dadelijk, en de ander op tijd. (*Art.* 1114.)

7. Eene ſolidaire verbindtenis wordt niet gepreſumeerd; dezelve moet uitdrukkelijk bedongen worden. — Van dezen regel zijn alleen uitgezonderd de gevallen, waarin eene verbindtenis van zelf, uit krachte van eene bepaling der wet, voor ſolidair gehouden wordt. (*Art.* 1115.)

8. De ſchuldeiſcher eener ſolidaire verbindtenis kan zich vervoegen aan den genen der ſchulde-

denaren, welken hij verkiest, zonder dat deze hem het voorregt van ſchuldſplitſing tegenwerpen kan. (*Art.* 1116.)

9. De ſchuldeiſcher, één der ſolidaire ſchuldenaren in regten aangeſproken hebbende, kan niettemin ook tegen de overigen zijn regt doen gelden. (*Art.* 1117.)

10. Indien de verſchuldigde zaak, door toedoen van één of meer der ſolidaire ſchuldenaren, of gedurende de nalatigheid van één of meer derzelve, vergaan is, zijn de medeſchuldenaars niet ontſlagen van hunne verpligting tot het voldoen van de waarde der zaak, doch zijn dezelve niet gehouden tot vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen. — De ſchuldeiſcher kan deze vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen verhalen, zoo wel op de ſchuldenaren, door wier toedoen de zaak vergaan is, als op de genen, die in de voldoening nalatig zijn geweest, (*Art.* 1118.)

11. Eene behoorlijke inſinuatie, aan één der ſolidaire ſchuldenaren gedaan, ſtuit de verjaring ten aanzien van alle de overigen. (*Art.* 1119.)

12. Eén der ſolidaire ſchuldenaren door zoodanige inſinuatie in den ſtaat van nalatigheid gebragt zijnde, loopen de interesſen niet ſlechts te-

tegen hem, maar ook tegen zijne mede-schuldenaars. (*Art.* 1120.)

13. Een solidair mede-schuldenaar, in regten aangesproken zijnde, kan zich bedienen van alle exceptive middelen van verdediging, die uit den aard der verbindtenissen voortspruiten; zoo wel die hem persoonlijk eigen, als die welke aan alle mede-schuldenaren gemeen zijn. —— Hij kan zich echter geenszins bedienen van zoodanige exceptiën, die enkel aan de personen van zommigen der andere mede-schuldenaars eigen zijn. (*Art.* 1121.)

14. Wanneer één der schuldenaars eenige erfgenaam wordt van den schuldeischer, of wanneer een schuldeischer eenige erfgenaam wordt van één der schuldenaren, doet deze vermenging de solidaire schuld niet vervallen, dan alleen voor zoo veel het aandeel en de portie van den schuldenaar of schuldeischer betreft. (*Art.* 1122.)

15. De schuldeischer, in de verdeeling der schuld, ten aanzien van één der solidaire schuldenaren, toegestemd hebbende, behoudt zijne solidaire actie tegen de overigen; doch onder aftrek van het aandeel van dien schuldenaraar, welke hij van de solidaire verbindtenis ontslagen heeft. (*Art.* 1123.)

16. Een schuldeischer, die het aandeel van één der schuldenaren afzonderlijk ontvangen heeft;

zonder bij zijne gegevene quitantie zijne regten in het algemeen, of op de ſolidaire ſchuld, voorbehouden te hebben, ziet niet af van zijn regt op de ſolidaire ſchuld, dan alleen met betrekking tot dezen ſchuldenaar. —— Een ſchuldeiſcher wordt niet geacht van zijn ſolidair regt, ten behoeven van eenen ſchuldenaar, afgezien te hebben, wanneer hij van denzelven eene gelijke ſomme ontvangt, als zijn aandeel in de ſchuld bedraagt, indien de gegevene quitantie niet met zoo vele woorden inhoudt, dat het verſtrekte *voor het aandeel van den ſchuldenaar* ontvangen is. —— Ook wordt de ſchuldeiſcher niet geacht van zijn ſolidair regt te hebben afgezien, wanneer hij één der mede-ſchuldenaren eenvoudig tot voldoening van zijn aandeel in regten aanſpreekt, zoo lang deze ſchuldenaar in den eisch niet heeft toegeſtemd, of daar op geene regterlijke condemnatie gevolgd is. (*Art.* 1124.)

17. Een ſchuldeiſcher, die het aandeel van één der mede-ſchuldenaren in de vervallene renten of interesſen van de ſchuld afzonderlijk, en zonder voorbehouding, ontvangt, verliest, met opzigt tot dezen ſchuldenaar, het ſolidaire regt niet, dan voor zoo veel de verſchenen renten en interesſen betreft, en behoudt dus zijn regt, ten aanzien der renten

en

en interessen, welke nog niet verschenen zijn, zoo wel als ten aanzien van het kapitaal; ten ware de hier voren gemelde afzonderlijke voldoening, gedurende den tijd van tien achtereenvolgende jaren, mogt hebben plaats gehad. (*Art.* 1125.)

18. Eene verbindtenis, schoon solidair zijnde, is nogtans uit haren aard tusschen de schuldenaren deelbaar, en zijn de schuldenaren onder elkander, ieder voor zijn aandeel en portie, in dezelve gehouden. (*Art.* 1126.)

19. De mede-schuldenaar van eene solidaire verbindtenis, de geheele schuld voldaan hebbende, kan van de overige niets meer terug vorderen, dan het aandeel in de portie van ieder hunner bedraagt. —— Wanneer één der mede-schuldenaren insolvent geworden is, wordt het verlies, door zijne insolventie veroorzaakt, bij omslag verdeeld tusschen de overige solvente mede-schuldenaren, en den genen, die de geheele schuld voldaan heeft. (*Art.* 1127.)

20. Ingeval de schuldeischer van de solidaire actie, ten aanzien van één der schuldenaren, afstand gedaan heeft, en één of meer van de overige mede-schuldenaren insolvent worden, wordt het aandeel der insolventen, bij omslag, verdeeld tusschen alle de schuldenaren; wordende daarvan niet uitgezonderd de genen,

welke bevorens door den ſchuldeiſcher van de ſolidaire verbindtenis ontſlagen waren. (*Art.* 1128.)

21. Indien de zaak, waar voor verſcheiden perſonen zich als mede-ſchuldenaren verbonden hebben, ſlechts één van hen alleen aanging, zijn ze allen wel ieder voor het geheel aan den ſchuldeiſcher verbonden, maar onder elkander worden zij beſchouwd als borgen voor den geen, wien de zaak eigenlijk alleen aanging, en moeten door denzelven dienvolgende ſchadeloos geſteld worden. (*Art.* 1129.)

22. Wanneer verſcheiden perſonen bij eene en dezelfde lastgeving gemagtigd zijn, heeft ten hunnen aanzien geene ſolidaire verbindtenis plaats, dan voor zoo verre zulks uitdrukkelijk bepaald is. (*Art.* 1738.)

23. Wanneer de lasthebber door onderſcheiden perſonen tot eene gemeene zaak is geconſtitueerd, is elk van hen in *ſolidum*, of voor het geheel, aan den lasthebber voor de gevolgen van het gegeven mandaat aanſprakelijk. (*Art.* 1745.)

SPECIFICATIE.

Van het maken van eene nieuwe ſoort van zaak uit eene ſtoffe, die geheel of gedeelte-

te-

telijk aan anderen toebehoort. (*Art.* 453—458.) — Zie *Accesſie.*

SPEL.

1. De wet ſtaat geene actie toe ter zake van eene ſchuld, uit het ſpel of uit eene weddingſchap voortgeſproten. (*Art.* 1709.)
2. Onder deze bepaling zijn echter niet begrepen die ſpelen, welke geſchikt zijn om het ligchaam te oefenen en vaardig te maken, als het ſchermen, wedloopen, en dergelijke. —— Niettemin ſtaat het aan den Regter vrij, eenen eisch te dier zake te ontzeggen, wanneer hem de ſom onmatig voorkomt. (*Art.* 1710.)
3. In geen geval echter kan de geen, die het verlorene vrijwillig betaald heeft, het zelve te rug vorderen, ten ware de winst door kwade trouw, bedrog of afperſing mogt verkregen en genoten zijn. (*Art.* 1711.)

STERFGEVAL.

Van de aangifte van ſterfgevallen in de daar van te houden openbare regiſters. (*Art.* 19—21.) —— Zie *Geboorte, No.* 1—3.

STRANDEN.

1. De ſtranden van de zee worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen. (*Art.* 433.)

2. Al wat het ſtrandregt betreft, wordt door bijzondere wetten bepaald. (*Art.* 587.)

STROOMEN.

De bevaarbare ſtroomen en rivieren worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen. (*Art.* 433.)

STUITING. Zie *Huwelijks-geboden.*

SUBSTITUTIE.

1. Het ſtaat aan eenen testateur vrij, om aan zijnen benoemden erfgenaam, indien deze geen erfgenaam wordt, één of meer erfgenamen te ſubſtituëren of in de plaats te ſtellen. (*Art.* 717.)
2. De testateur kan aan den eerſten erfgenaam een tweeden, aan den tweeden een derden, en zoo vervolgens ſubſtituëren. (*Art.* 718.)
3. Hij kan ook verſcheiden aan één, ook één aan verſcheiden, ook de genoemde erfgenamen aan elkanderen onderling, ſubſtituëren. (*Art.* 719.)
4. In alle deze gevallen geniet de geſubſtitueerde het erfdeel van den eerſten erfgenaam, wanneer deze het zelve niet wil, of door vóóroverlijden of onbevoegdheid niet kan genieten; en zulks onder alle de bepalingen, las-

lasten en bezwaren, waar aan de geſtelde erfgenaam onderworpen zoude zijn geweest. (*Art.* 720.

5. Wanneer aan eenen genoemden erfgenaam iemand geſubſtitueerd is, en aan dezen weder een ander, wordt de laatſte gerekend ook aan den genoemden erfgenaam geſubſtitueerd te zijn, in geval de eerſte geſubſtitueerde de erfenis niet kan, noch wil genieten. (*Art.* 721.)

6. Verſcheiden perſonen voor ongelijke deelen tot erfgenaam geſteld, en wederkeerig aan elkander geſubſtitueerd zijnde, wordt het aandeel van één der ontbrekende erfgenamen door de geſubſtitueerden niet voor gelijke deelen genoten, maar in evenredigheid van het deel, waar in elk hunner tot erfgenaam geſteld is. (*Art.* 722.)

7. Eene ſubſtitutie, gedaan in het geval, dat de geſtelde perſoon geen erfgenaam *kan* zijn, wordt ook gerekend gedaan te zijn in het geval, dat hij geen erfgenaam *wil* zijn, en zoo ook omgekeerd. (*Art.* 723.)

8. Eene ſubſtitutie, gedaan in geval van *vóór-overlijden*, bevat ook in zich alle andere gevallen, in welke de erfenis op den geſtelden erfgenaam niet komt, noch kan komen. (*Art.* 724.)

9. Een geſubſtitueerde, in geval de nog te

verwekken kinderen van den testateur vóór denzelven mogten overleden zijn, wordt mede gehouden gesubstitueerd te zijn, al ware het dat de testateur geene kinderen verwekt had. (*Art.* 725.)

10. Iemand, bij fideïcommis, aan den gestelden erfgenaam gesubstitueerd zijnde, is ook tot de erfenis geregtigd, al ware het, dat de gestelde erfgenaam de erfenis niet konde, noch wilde verkrijgen. (*Art.* 726.)

11. Het vastgestelde bij *No.* 6—10 heeft geen plaats, indien het tegendeel blijkt door den testateur gewild te zijn. (*Art.* 727.)

12. Substitutie vervalt, indien de gestelde persoon des testateurs erfgenaam geworden is, als mede door den dood van den gesubstitueerden voor den testateur. (*Art.* 728.)

13. De dood van den gestelden erfgenaam na den testateur, doch vóór de aanvaarding der erfenis, geeft geen regt aan den gesubstitueerden, indien de overledene erfgenaam tot de aanvaarding bevoegd was geweest, en zijne erfgenamen tot de aanvaarding genegen mogten zijn. (*Art.* 729.)

SURROGATIE.

1. Van surrogatie van een mede-voogd of mede-executeur. (*Art.* 299, 300, 889 *en* 890.) — Zie *Adsumtie*.

2. Een

2. Een derde perſoon, voor den ſchuldenaar het verſchuldigde voldoende, kan daar door in de regten van den ſchuldeiſcher geſurrogeerd worden. (*Art.* 1159.)

3. Deze ſurrogatie geſchiedt, of bij overeenkomst, of uit krachte van de wet. (*Art.* 1160.)

4. Zij geſchiedt bij overeenkomst:

a. Wanneer de ſchuldeiſcher, de voldoening van een derden perſoon ontvangende, denzelven ſurrogeert in de regten, actiën, preferentiën, of hijpotheken, welke hij tot laste van den ſchuldenaar heeft. —— Deze ſurrogatie moet uitdrukkelijk en gelijktijdig met de voldoening geſchieden; en

b. Wanneer de ſchuldenaar eene ſomme gelds opneemt, ten einde zijne ſchuld daar mede te voldoen, en tevens den geldſchieter in des ſchuldeiſchers regten te ſurrogeren. — Om deze ſurrogatie van waarde te doen zijn, moet in de acte uitgedrukt worden, dat de geldopneming geſchiedt tot voldoening van het verſchuldigde, en er moet blijken, dat de betaling aan den originelen ſchuldeiſcher met de ten dien einde door den nieuwen geldſchieter voorgeſchotene penningen gedaan is. —— Deze ſurrogatie kan geſchieden, zonder dat de ſchuldeiſcher

zijne toeſtemming daar toe geeft. (*Art.* 1161.)

5. Uit krachte van de wet heeft ſurrogatie plaats:

a. Ten behoeve van den geen, die, zelf ſchuldeiſcher zijnde, een ander ſchuldeiſcher, dewelke, uit hoofde van beter regt of hijpotheek, aan hem preferent is, voldoet;

b. Ten behoeve van den geen, die, eenig onroerend goed door koop bekomende, den prijs daar van beſteedt tot betaling der ſchuldeiſchers, aan welke het zelfde goed door hijpotheek verbonden was;

c. Ten behoeve van den geen, die, met anderen, of voor anderen, tot voldoening van eene ſchuld gehouden zijnde, belang heeft om dezelve af te doen; en

d. Ten behoeve van een erfgenaam, die, eene erfenis onder beneficie van inventaris aanvaard hebbende, de ſchulden der nalatenſchap met zijn eigen geld voldaan heeft. (*Art.* 1162.)

6. Surrogatie, bij de vorige *No's.* vermeld, heeft zoo wel plaats ten aanzien van de borgen, als van de principale ſchuldenaars. — Zij kan den ſchuldeiſcher in zijn regt niet verkorten, wanneer hij ſlechts gedeeltelijk voldaan is; zijnde hij in dit geval zelf bevoegd, zijn regt,

ten

ten aanzien van het te kort komende, uit te oefenen, bij voorkeur boven den genen, van wien hij eene gedeeltelijke voldoening bekomen heeft. (*Art.* 1163.)

T.

TAFELHOUDERS.. Zie *Herbergiers.*

TAKKEN.

De takken en wortels van de boomen, die over eens anders grond heen hangen, mogen door den eigenaar van dien grond worden afgehouwen en ingekort; in geval hij van dit regt geen gebruik maakt, kan hij zich de overhangende vruchten toeëigenen. (*Art.* 563.)

TESTAMENT.

1. Van het maken van uiterſten wils beſchikkingen bij huwelijks-voorwaarden. (*Art.* 75, 89 *en* 90.) —— Zie *Huwelijks-voorwaarden*, *No.* 19, 33 *en* 34.
2. Geene minderjarigen mogen testament maken,

ken, dan alleen in het geval, wanneer zij door huwelijk, of verkregen brieven van *venia ætatis*, geëmancipeerd zijn. (*Art.* 600)

3. Getrouwde vrouwen hebben daar toe de bewilliging en den bijstand haer mans niet noodig. (*Art.* 601.)

4. Krankzinnige of zinnelooze menschen mogen geen testament maken, noch hun te voren gemaakt testament herroepen. (*Art.* 602.)

5. Ook staat zulks niet vrij aan ijlhoofdige of zwakhoofdige menschen, ten ware zij bij tusschenpoozen hun verstand magtig zijn, in welk geval zij dit echter niet mogen doen, dan met voorkennis en toestemming van den Regter. (*Art.* 603.)

6. Die om verkwisting hunner goederen onder curatele gesteld zijn, mogen geen testament maken, noch hunne te voren gemaakte testamenten herroepen, dan met hunnen curator geadsisteerd, en na vooraf verkregen toestemming van den Regter. (*Art.* 604.)

7. Stommen en dooven zijn tot het maken van testamenten onbevoegd, ten ware zij in staat zijn om bij geschrift, of door verstaanbare teekenen, hunnen wil te kennen te geven. (*Art.* 605.)

8. Aan vreemdelingen, te huis behoorende in die landen, alwaar het aan ingezetenen van dit Rijk vrijstaat, over hunne nalatenschap bij tes-

testament te beſchikken, is zulks ook hier te lande geoorloofd; mits, voor zoo veel den vorm betreft, het voorſchrift van de wetten van dit Land in acht nemende. (*Art.* 606.)

9. Alle testamenten, wettig gemaakt door dezulken, die daar toe bevoegd waren, doch naderhand onbevoegd geworden zijn, blijven in kracht. (*Art.* 607.)

10. Daarentegen blijven alle testamenten van hen, die daar toe onbevoegd waren, krachteloos, ook dan wanneer zij naderhand, bevoegd geworden zijnde, komen te overlijden, zonder zoodanige testamenten ten overſtaan van den Regter te hebben bekrachtigd. (*Art.* 608.)

11. Wie, uit kragte van testament, voordeel mogen genieten. (*Art.* 609—619.) — Zie *Erven bij testament.*

12. Geene testamenten zijn beſtaanbaar, ten zij, bijaldien, en voor zoo verre dezelve gemaakt zijn met in acht neming van den vorm, welken de wet voorſchrijft. (*Art.* 620.)

13. De vorm en de naam der testamenten zijn volkomen dezelfde, het zij die eene erfſtelling, het zij die alleen legaten en bijzondere beſchikkingen omtrent de ſucceſſie behelzen. (*Art.* 621.)

14. Geen testament kan bij monde, in tegenwoordigheid van getuigen, worden gepasſeerd, of in een onderhandsch geſchrift door den maker,

ker, ſchoon in tegenwoordigheid van getuigen onderteekend, worden vervat. (*Art.* 622.)

15. Dit laatſte lijdt echter eenige uitzondering, wanneer de testateur bij zijn testament aan zich uitdrukkelijk heeft voorbehouden de magt, om bij een onderhandsch geſchrift, door hem of een ander geſchreven, en door hem onderteekend, legaten of andere bijzondere beſchikkingen te maken; wordende dusdanig geſchrift, het zij in tegenwoordigheid van getuigen, het zij zonder dezelve, onderteekend, van gelijke kracht en waarde gehouden, als of het in het testament zelve was ingelascht. (*Art.* 623.)

16. Het ſtaat echter niet vrij, om bij zulk een onderhandsch geſchrift eenige veranderingen te maken omtrent de erfſtelling, noch ook, om daar bij fideïcommiſſen daar te ſtellen; al het welk in dit geval voor krachteloos wordt gehouden. (*Art.* 624.)

17. Geen testament kan beſtaan, ten ware het zelve voor twee Leden en den Secretaris van het Geregt van des testateurs woonplaats, of van eenig andere plaats binnen dit Rijk, of voor een Notaris en twee getuigen, mede zonder onderſcheid van plaats, gemaakt zij. — De acte, bij *N.* 15. vermeld, als een gedeelte van het testatament beſchouwd wordende, is niettemin volkomen krachtig. (*Art.* 625.)

18. De

18. De Secretaris wordt, bij ziekte, afwezendheid, of andere verhindering, door een Lid uit het Geregt vervangen. (*Art.* 626.)

19. Als Leden van het Geregt, Secretarisſen, Notarisſen en getuigen, mogen over testamenten niet ſtaan de mans, vaders, zoons, broeders of oomen, van heelen of halven bedde, van den testateur, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, het zij door aanhuwelijken, aan denzelven beſtaande. (*Art.* 627.)

20. Bij een notarieel testament worden niet, als getuigen, toegelaten de eigene of aangehuwde zoons, of de klerken der Notarisſen, voor dewelke het testament gepasſeerd wordt. (*Art.* 628.)

21. De getuigen moeten zijn mansperſonen, hunne zinnen magtig, kunnende lezen en ſchrijven, boven de achttien jaren oud, en onderdanen des Konings. (*Art.* 629.)

22. De testateur moet aan de Leden van het Geregt, of aan den Notaris en de getuigen bekend zijn. — In geval de testateur aan de Leden van het Geregt, of aan den Notaris niet bekend is, moeten drie aan hen bekende getuigen verzekeren, dat de testateur die geen is, welken hij zich noemt, waar van als dan in het testament melding gemaakt moet worden. (*Art.* 630.)

23. Tes-

23. Testamenten kunnen, ter keuze van de makers, of open, of beſloten gemaakt worden. (*Art.* 631.)

24. Die niet lezen kunnen, als mede die noch ſpreken, noch ſchrijven kunnen, mogen geen beſloten testament maken. (*Art.* 632.)

25. De opene testamenten moeten geheel in het protocol van het Geregt, of van den Notaris worden ingeſchreven, en bij het paſſeren door den testateur, en allen, die daar over geſtaan hebben, worden onderteekend. (*Art.* 633.)

26. De testateur, verklarende niet te kunnen ſchrijven, kan volſtaan met zijne onderteekening, door het ſtellen van een merk, te doen; en moet daar van in het testament melding worden gemaakt. (*Art.* 634.)

27. Wanneer de testateur, door blindheid, beroerte, of uit eenige andere oorzaak, buiten ſtaat is om zijne naamteekening, of zelfs een merk te ſtellen, moet daar van mede in het testament melding worden gemaakt; en is in dat geval het testament, zonder onderteekening van den testateur, beſtaanbaar; mits het zelve als dan, ten overſtaan van drie Leden uit het Geregt en den Secretaris, of voor een Notaris en drie getuigen, gepaſſeerd worde. (*Art.* 635.)

28. De testateur zijn testament, bij monde, duidelijk aan de Geregtsleden en den Secretaris, of

of aan den Notaris en de getuigen opgegeven hebbende, om dadelijk en zonder interruptie ontworpen en gepasseerd te worden, doch, gedurende dit ontwerpen of passeren, komende te overlijden, en dus niet kunnende teekenen, geldt evenwel deze dispositie, op eene verklaring van de Geregtsleden en den Secretaris, op den eed in den aanvang hunner bediening gedaan, of op eene verklaring van den Notaris en de getuigen, aan wie de gemelde opgave gedaan was; moetende de verklaring in het laatstgemelde geval, door de getuigen, met aflegging van eede, en door den Notaris op den eed bij den aanvang zijner bediening gedaan, ten overstaan van den Regter, worden bevestigd. (*Art.* 636.)

29. Welke vorm bij het maken en openen van een besloten testament moet worden in acht genomen. (*Art.* 637—642, 645—649.)—— Zie *Besloten testament.*

30. Niemand is van het stipt in acht nemen der vereischte formaliteiten ontheven, dan alleen dezulken, die zich in den krijg of op zee bevinden, of uit hoofde van de pest, of andere algemeen heerschende, besmettelijke ziekte, niet in de gelegenheid zijn om dezelve te kunnen in acht nemen: derzelver testamenten, schoon zonder die bepaalde formaliteiten gemaakt, zijn bestaanbaar, mits slechts van des

testateurs verklaarden wil overtuigend blijke. (*Art.* 643.)

31. De testamenten, in het voorgaande *No.* vermeld, zijn niet langer van kracht, dan zes maanden na dat de oorzaken, op grond van welke zoodanige geprivilegeerde testamenten worden toegelaten, zullen hebben opgehouden, en de testateur in de gelegenheid zal geweest zijn, om op eene gewone wijze te testeren. (*Art.* 644.)

32. Van alle geprotocolleerde testamenten mogen, na het overlijden van den testateur, afschriften of gedeeltelijke uittrekfels door de belanghebbenden worden gevorderd. (*Art.* 650.)

33. Voor belanghebbenden worden gehouden, die, uit kracht van zulk een testament, iets mogen genieten, die door den testateur bij een vorig testament zijn begunstigd geweest, of die, bij verfterf, zijne geheele of gedeeltelijke erfgenamen geweest zouden zijn. (*Art.* 651.)

34. Die zich verbeeldt bij een testament begunstigd te zijn, kan ter zijner gerustftelling vorderen, dat dit testament aan het Geregt vertoond, en door hetzelve onderzoek gedaan worde, of hij daar bij begunstigd is, dan niet; en moet hem van deze bevinding een declaratoir worden uitgegeven. (*Art.* 652.)

35. Twee of meer perfonen mogen hun testament

ment niet te zamen in eene en dezelfde acte maken. (*Art.* 653.)

36. Alle testamenten, door vreemdelingen op eenige plaats buiten dit Rijk gemaakt, overeenkomstig den vorm aldaar vereischt wordende, zijn ook, ten aanzien der goederen, binnen dit Rijk gelegen, bestaanbaar en van kracht. (*Art.* 654.)

37. Alle testamenten, door ingezetenen van dit Rijk, op eenige andere plaats buiten dit Rijk gemaakt, overeenkomstig den vorm aldaar vereischt wordende, zijn ook hier te lande van waarde. (*Art.* 655.)

38. Daarentegen zijn alle testamenten, door ingezetenen of vreemdelingen gemaakt buiten dit Rijk, zonder den vorm aldaar vereischt wordende behoorlijk in acht te nemen, ook alhier onbestaanbaar en krachteloos, al ware het zelfs, dat de hier te lande gevorderde vorm daar bij gevolgd was. (*Art.* 656.)

39. Van institutiën of erfstellingen. (*Art.* 657—716.) —— Zie *Erfstellingen.*

40. Van substitutiën of onder-erfstellingen. (*Art.* 717—729.) —— Zie *Substitutie.*

41. Van fideïcommissen of erfstellingen over de hand. (*Art.* 730—768.) —— Zie *Fideïcommis.*

42. Van legaten of makingen. (*Art.* 769—834.) —— Zie *Legaten.*

43. Een testament kan, noch geheel, noch gedeeltelijk, herroepen worden, dan door een later testament, of door eene acte, voor het Geregt, of Notaris en getuigen gepasseerd, waar bij de testateur verklaart van wil veranderd te zijn. —— Beschikking echter, ingevolge de vrijlating, in *No.* 15 vermeld, bij acte, uit krachte van de *clausule reservatoir*, gemaakt, kan ook bij dezelve, of eene gelijksoortige onderhandsche acte, herroepen worden. (*Art.* 835.)

44. Niemand is tot het herroepen van zijn testament bevoegd, dan die regt heeft om testament te maken. (*Art.* 836.)

45. Latere testamenten, waar bij niet klaar en duidelijk herroepen wordt het geen bij vorige testamenten was gemaakt, vernietigen alleen het gemaakte bij die eerdere testamenten, in zoo verre als de eerste dispositie met de laatste niet overeen te brengen is, of dat dezelve geheel tegen elkander strijden. (*Art.* 837.)

46. Eene algemeene herroeping van alle voorgaande testamenten is genoegzaam, om alle te voren gemaakte testamenten te vernietigen, zonder dat het noodig is, het testament, het welk men herroept, uitdrukkelijk en in het bijzonder te noemen; al ware het zelfs, dat de testateur daar bij verklaard had, de magt van herroeping nimmermeer te willen gebruiken,

ken, of dezelve aan de herhaling van eenige uitgedachte woorden, of van eene ſpreuk verbonden had. (*Art.* 838.)

47. Wanneer de testateur het gelegateerde goed, geheel of gedeeltelijk, en zelfs bij verkoop, met regt van weder-inkoop, of ruiling, heeft vervreemd, is daar van het gevolg, dat het legaat geacht wordt, voor zoo verre het vervreemde betreft, ſtilzwijgende herroepen te zijn; ook dan, wanneer die latere vervreemding vernietigd, en het goed weder in de magt des testateurs gekomen mogt zijn. (*Art.* 839.)

48. Een legaat vervalt, als het gelegateerde goed, bij het leven van den testateur, te niet gegaan is. — Hetzelfde heeft ook plaats, wanneer het gelegateerde goed na zijn dood is te niet gegaan, zonder toedoen of ſchuld van den erfgenaam, ſchoon deze mogt verzuimd hebben, dat goed op zijnen tijd aan den legataris uit te keeren; indien maar, zoo wanneer dat goed tijdig was uitgekeerd geweest, hetzelve bij den legataris even eens zoude te niet gegaan zijn. (*Art.* 840.)

49. Het kapitaal van eenen gelegateerden ſchuldbrief of obligatie, het zij de legataris zelf, het zij een derde daarvan de ſchuldenaar was, aan den testateur bij zijn leven geheel of gedeeltelijk zijnde afgelost, wordt het legaat,

ten aanzien van het geen afgelost is, voor vernietigd gehouden. (*Art.* 841.)

50. Gelegateerde voordeelen, die aan den perfoon zelven van den legataris verknocht zijn, als vruchtgebruik, gebruik, bewoning, onderhoud en dergelijke, vervallen met den dood van den legataris, en gaan nimmer op deszelfs erfgenaam over. (*Art.* 842.)

51. Alle testamentaire beschikkingen zijn vervallen, als de daarbij bevoordeelden vóór den testateur komen te overlijden. (*Art.* 843.)

52. Alle testamentaire beschikkingen, gemaakt onder eene voorwaarde, afhankelijk van eene onzekere gebeurtenis, van zoodanigen aard, dat de testateur gerekend moet worden, aan het al of niet voorvallen dier gebeurtenis het gemaakte verbonden te hebben, vervallen mede, wanneer de bevoordeelden vóór de vervulling der voorwaarde overleden zijn. (*Art.* 844.)

53. Wanneer de voorwaarde, volgens den wil des testateurs alleen de uitvoering van de beschikking opschort, heeft de erfgenaam of legataris niettemin, dadelijk na den dood des testateurs, een verkregen regt op het goed; welk regt op zijne erfgenaam overgaat. (*Art.* 846.)

54. Eene testamentaire beschikking vervalt, wanneer de erfgenaam of legataris weigert, de er-

erfenis of het legaat te aanvaarden, of daar toe onbevoegd is. (*Art.* 845.)

55. Schoon het niet kunnen of niet willen genieten van den benoemden erfgenaam, de erfstelling heeft doen vervallen, blijft echter het overige van het testament van waarde; en moeten dus de legaten en verdere beschikkingen, daar bij gemaakt, door den erfgenaam bij versterf worden uitgekeerd. (*Art.* 847.)

56. Wanneer iemand, ongehuwd zijnde, een testament maakt, en naderhand trouwende, wettige kinderen verwekt, doet de geboorte dezer kinderen, mits hunnen vader overlevende, dit testament geheel vervallen. (*Art.* 848.)

TIENDRECHT.

1. Tienden zijn, of *grove*, die van granen en zaden, of *smalle*, die van gewassen en moeskruiden, of *krijtende* tienden, die van de jongen van allerlei vee geheven worden. (*Art.* 523.)

2. De tienden worden gerekend te bestaan in het tiende gedeelte der vruchten, zoo als die uit de hand vallen, zonder dat de tiendheffer de beste kiezen, of de tiendpligtige de slechtste geven mag. (*Art.* 524.)

4. De tiendpligtige mag, vóór de voldoening der tienden, geene vruchten van het veld ver-

voeren; hij is dus verpligt den tiendheffer aanzegging te doen, dat zijne tiende schoof gereed staat, en dat hij die zal hebben weg te halen. —— De tiendheffer daar van in gebreke blijvende, doet de tiendpligtige, ten overstaan van twee zijner geburen, of van twee andere neutrale personen, aanwijzing van de gereed zijnde tienden, laat dezelve voor den tiendheffer op het veld staan, en gaat met de inzameling zijner vruchten voort. (*Art.* 525.)

4. De tiendheffer is, des begeerende, bevoegd om de tienden, die hem opgebragt moeten worden, voor één of meer jaren aan anderen, het zij in het openbaar, het zij uit de hand, te verkoopen of te verpachten. (*Art.* 526.)

5. Het regt om tienden te heffen wordt verloren:
   a. Door het vergaan van het goed;
   b. Door vrijwilligen afstand;
   c. Door overdragt aan een ander;
   d. Door vermenging der regten van den tiendheffer en den tiendpligtigen; en
   e. Door ongebruik gedurende dertig jaren. (*Art.* 527.)

6. Het bovengemelde gestatueerde zal geen hinder kunnen toebrengen aan het geen de wet nader, ten aanzien van de tienden, zal bepalen. (*Art.* 528.)

TOERREKENING.

Waar gedane betaling op toe- of afgerekend wordt. (*Art.* 1164—1167.) —— Zie *Betaling*, *No.* 17—20.

TOESTEMMING.

1. Wier toeſtemming tot het aangaan van trouwbeloften, huwelijks-voorwaarden, en van het huwelijk zelven vereischt wordt. (*Art.* 42, 58, 101, 109—118.) —— Zie *Huwelijk*, *No.* 6, 14—23.
2. Tot de beſtaanbaarheid van alle overeenkomſten behoort de toeſtemming van den geen, die zich verbindt. (*Art.* 1021.)
3. Geene toeſtemming is van waarde, wanneer dezelve door dwaling of bedrog is verkregen, of door vrees, of onregtvaardig geweld is afgeperst. (*Art.* 1022.)
4. Van dwaling. (*Art.* 1010, 1023, 1030, 1225.) —— Zie *Dwaling*.
5. Van onregtvaardig geweld. (*Art.* 1024—1028, 1030, 1225.) —— Zie *Geweld*.
6. Van bedrog. (*Art.* 1029, 1030, 1225.) —— Zie *Bedrog*.
7. Benadeeling, zonder dat van eenen bedrieglijken toeleg blijkt, vernietigt geene overeenkomst, dan alleen in zommige gevallen, en ten aanzien van zekere perſonen; zoo als bij de behandeling van *relief* is vaſtgeſteld. (*Art.* 1031.) —— Zie *Benadeeling*. *Relief*.

8. Van het bedingen of geven van toeſtemming voor derden. (*Art.* 1032—1034.) —— Zie *Derden*, *No.* 1—3.

9. Men wordt altijd geacht bedongen te hebben voor zich zelven, en voor zijne erfgenamen of regt verkrijgenden, mitsgaders ten laste van den belover, en zijne erfgenamen of regt verkrijgenden; ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bepaald is, of uit den aard der overeenkomst voortvloeit. (*Art.* 1035.)

TOEZIENDE VOOGDEN.

1. Bij iedere voogdij zal één toeziende voogd zijn, welke wordt benoemd, het zij bij testament of andere acte, het zij bij de Weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgeſloten is, bij het Geregt. (*Art.* 309.)

2. Wanneer bij testament of acte geen toeziende voogd benoemd is, vervoegen zich de benoemden, of, in de gevallen bij *Art.* 297 van dit Wetboek vermeld, de natuurlijke voogden bij de Weeskamer, of, dezelve niet aanwezig of uitgeſloten zijnde, bij het Geregt, ten einde door het zelve een toeziende voogd zoude kunnen benoemd worden. —— De benoemde voogd, zulks verzuimd hebbende, is tot ſchadevergoeding aan den minderjarigen gehouden. (*Art.* 310 *en* 330.)

3. In zoodanige gevallen, wanneer de Weeskamer, of het Geregt, de aanſtelling van voogden

den doet, wordt ter gelijker tijd door dezelve de toeziende voogd benoemd. (*Art.* 311.)

4. De Weeskamer, of het Geregt, geeft in de benoeming van eenen toezienden voogd acht, om in die gevallen, waar geene voogden, van de beide (te weten van vaderlijke en moederlijke) zijden aan den pupil beſtaande, aanwezig zijn, tot toezienden voogd, is het mogelijk, een perſoon aan te ſtellen, die niet van dezelfde, het zij vaderlijke, het zij moederlijke zijde, als de voogden zelve, aan den minderjarigen beſtaat. (*Art.* 312.)

5. De voogdij over eenen minderjarigen vacerende, of door afwezendheid verlaten zijnde, treedt de toeziende voogd, uit kragt der wet, geenszins op in de plaats van den gewezen voogd, maar hij is in die gevallen verpligt, omtrent de benoeming van eenen nieuwen voogd werkzaam te zijn; zulks verzuimd hebbende, is hij gehouden alle ſchade, die door dit verzuim voor den minderjarigen zoude kunnen ontſtaan, aan denzelven te vergoeden. (*Art.* 313.)

6. De toeziende voogd is in het algemeen gehouden de belangen van den minderjarigen waar te nemen, in alle zoodanige zaken, waar in het eigenbelang van den voogd zelven met dat van den minderjarigen ſtrijdig zoude kunnen zijn. (*Art.* 314.)

7. De

7. De toeziende voogd moet tegenwoordig zijn bij het maken van den inventaris, die, volgens *Art.* 333 van dit Wetboek, moet worden geformeerd, en toezien dat daar op alles naar behooren gebragt worde. (*Art.* 315.)

8. Dezelve moet ook den beſturenden voogd in alle bedenkelijke zaken met zijnen goeden raad bijſtaan en behulpzaam zijn. (*Art.* 316.)

9. Hij moet een beſtendig toezigt houden, dat de perſoon van den minderjarigen behoorlijk opgevoed, en zijne goederen wel beſtuurd worden. (*Art.* 317.)

10. Tot dit einde is hij bevoegd, om van tijd tot tijd, en gehouden om ten minſten éénmaal 's jaars, van den beſturenden voogd opening van zaken en verantwoording te vorderen. (*Art.* 318.)

11. Bevindende dat de zaken niet wel beſtuurd worden, moet hij tot het herſtel daar van medewerken, en des noods, aan de Weeskamer of het Geregt daar van kennis geven, en derzelver voorziening verzoeken. (*Art.* 319.)

12. De toeziende voogd is aanſprakelijk wegens zijn verzuim in het aanwenden van de vereischte toezigt en zorg voor het behoorlijk bewind der beſturende voogden. (*Art.* 320.)

13. Het bepaalde bij *Art.* 292, 294, 301, 302, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 348 *en* 368 en bij het laatſte lid van *Art.* 381 van dit Wet-

Wetboek, is mede op toeziende voogden toepasselijk. (*Art.* 312.)

14. Met het einde der voogdij eindigt tevens het werk van den toezienden voogd. (*Art.* 322.)

TOONDER.

1. Levering van zoodanige regten of onligchamelijke zaken, waar van titels of beschеiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam gesteld zijn, geschiedt door de eenvouwdige overgifte der titels of beschеiden. (*Art.* 592.)

2. De bepaling, dat alle exceptiën, welke men tegen den vorigen eigenaar zoude hebben kunnen doen gelden, ook tegen den genen, die de actie verkrijgt, kunnen ingeroepen worden, is op de regten of actiën, waar van titels of beschеiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam gesteld zijn, niet toepasselijk. (*Art.* 595.)

TRADITIE. Zie *Levering*.

TRANSACTIËN.

1. Een voogd, geraden oordeelende om een geschil, waar in de minderjarige betrokken is, bij accoord of transactie af te doen, is verpligt de acte daar van te passeren op autori-

sa-

satie, of onder goedkeuring van de Weeskamer of van het Geregt. (*Art.* 359.)

2. Eene transactie, over eene schuld aangegaan, volgens welke door den schuldenaar tot afdoen der schulden iets gegeven, behouden of beloofd wordt, bevat eene stilzwijgende kwijtschelding van het geen meerder, dan het bij transactie bedongene, verschuldigd mogt zijn. (*Art.* 1205.)

3. Transactie is eene overeenkomst, waar bij partijen een reeds aanhangig geschil ten einde brengen, of een te voeren geschil voorkomen. —— Dit contract moet schriftelijk aangegaan worden. (*Art.* 1784.)

4. Om te transigereren moet men de bevoegdheid hebben om over de onderwerpen, in de transactie begrepen, te kunnen beschikken. —— Een voogd of curator kan voor eenen minderjarigen, of iemand, die onder curatele staat, geene transactie aangaan, dan overeenkomstig het bepaalde bij *Art.* 359 *en* 411. —— Ook mag een voogd met een minderjarigen, na dat dezelve meerderjarig geworden is, geene transactie aangaan, waar door hij het doen van rekening en verantwoording zoude ontwijken, achtervolgens het geen ten dien aanzien, bij *Art.* 372. van dit Wetboek is vastgesteld. —— Gemeente-Besturen en Administrateuren van openbare gestich-

ſtichten, kunnen geene transactiën aangaan, dan op uitdrukkelijke autoriſatie van den Koning. (*Art.* 1785.)

5. Particuliere perſonen mogen tranſigeren wegens verbindtenisſen, uit misdaad ontſtaande. —— Zoodanige accoorden verhinderen geenszins de actie van den publieken aanklager. (*Art.* 1786.)

6. Men mag eene transactie aangaan, met bijvoeging van eene pœnaliteit, ten aanzien van den geen, die het accoord niet nakomt. (*Art.* 1787.)

7. Transactiën ſtrekken zich niet verder uit dan het onderwerp, over het welk getranſigeerd wordt; de afſtand van alle regt, actie en pretenſie, daar bij gedaan, moet alleen verſtaan worden betrekkelijk te zijn tot het verſchil, het welk aanleiding tot de transactie gegeven heeft. (*Art.* 1788.)

8. Transactiën maken alleen een einde aan die verſchillen, welke daar in begrepen zijn; het zij partijen derzelver oogmerk in bijzondere en algemeene uitdrukkingen hebben te kennen gegeven, het zij dit oogmerk, als een noodwendig gevolg uit het geen bij het accoord te kennen gegeven is, moet worden afgeleid. (*Art.* 1789.)

9. Iemand over eenig regt, het welk hem uit eigen hoofde toekomt, eene transactie aangaan-

gaande, en vervolgens in een dergelijk regt aan een ander opvolgende, is, met betrekking tot het nieuw bekomen regt, aan de bevorens aangegane transactie niet verbonden. (*Art.* 1790.)

10. Eene transactie, door één der belanghebbenden aangegaan, is niet verbindende voor de mede-belanghebbenden, en kan door dezelve niet in hun voordeel ingeroepen worden. (*Art.* 1791.)

11. Transactiën hebben tusschen de genen, die dezelve hebben aangegaan, de kracht van een gewijsde. —— Tegen dezelve kan, op grond van dwaling in het regt, of van lesie of benadeeling, niet worden opgekomen. (*Art.* 1792.)

12. Niettemin kan van eene transactie vernietiging of rescisie verleend worden, wanneer men in den persoon, of omtrent het onderwerp van het geschil gedwaald heeft. — Ook kan de transactie vernietigd of gerescindeerd worden in alle gevallen, als er bedrog of geweld heeft plaats gehad. (*Art.* 1793.)

13. Ook kan relief tegen eene aangegane transactie verleend worden, wanneer dezelve aangegaan is op grond van stukken, die nietig waren, ten zij die nietigheid zelve het punt van verschil uitmaakte. (*Art.* 1794.)

14. Eene transactie is ten eenemale nietig, wanneer

heer de ſtukken, op grond van welke dezelve is aangegaan, naderhand blijken valsch te zijn. (*Art.* 1795.)

15. Transactie, aangegaan over eene zaak, die bereids bij een vonnis van den Regter, dat in kracht van gewijsde gegaan is, en van het welk partijen, of één van hen, geene kennis hadden, beſlist was, is nietig. —— Indien echter van het vonnis hooger beroep zou kunnen vallen, is de transactie van kracht. (*Art.* 1796.)

16. Wanneer partijen in het algemeen over alle zaken, welke zij met elkander uitſtaande mogten hebben, getranſigeerd hebben, leveren de naderhand gevonden en destijds onbekende ſtukken; daar toe betrekkelijk, geen grond op tot relief, ten ware die ſtukken door één van hen waren achtergehouden. —— Doch de transactie is nietig, indien, dezelve over een enkel onderwerp aangegaan zijnde, door naderhand gevondene ſtukken uitgemaakt wordt, dat eene der partijen geen het minſte regt had. (*Art.* 1797.)

17. Eene fout in het rekenen, bij de transactie begaan zijnde, moet herſteld en verbeterd worden. (*Art.* 1798.)

TRANSPORT. Zie *Levering. Opdragt.*

TROUWBELOFTEN.

1. Allen, die zich kunnen verbinden, en met elkander mogen trouwen, kunnen trouwbeloften aangaan. (*Art.* 40.)

2. Deze verbindtenis moet duidelijk, onbewimpeld, vrij en ongedwongen zijn, en voorts alle die vereischten hebben, welke noodig zijn, om aan toezeggingen eene verbindende kracht te geven. (*Art.* 41.)

3. Minderjarigen hebben daar toe noodig de goedkeuring van hen, zonder welker toeftemming zij geen huwelijk kunnen aangaan. (*Art.* 42.)

3. Er mag geen regt worden gedaan dan op trouwbeloften, die van weerskanten erkend zijn, of door fchriftelijk befcheid bewezen worden, zonder dat eene delatie of deeling van eede in dit ftuk wordt toegelaten. (*Art.* 43.)

5. Het wederzijdsch verzoek, om in ondertrouw te worden aangenomen, wordt voor eene verbindende trouwbelofte gehouden, zonder dat daar toe eenig verder bewijs noodig is. (*Art.* 44.)

6. Trouwbeloften kunnen aangegaan worden, of zonder tijdsbepaling, of op tijd, mits niet langer dan op twee jaren. (*Art.* 45)

7. Zij kunnen ook worden aangegaan onder conditiën of voorwaarden, mits dezelve mo-

ge-

gelijk, geoorloofd en betamelijk zijn, overeenkomstig de bepalingen, ten aanzien der verbindtenissen voorgeschreven. (*Art.* 46.)

8. De kracht van wettig aangegane trouwbeloften is, dat de een den anderen tot derzelver vervulling kan noodzaken, of e stond, indien zij zuiver zijn aangegaan, of wanneer de bijgevoegde tijd of voorwaarde verschenen of vervuld is, indien de verbindtenis zulks medebrengt. (*Art.* 47.)

9. Trouwbeloften zijn nietig:

a. Wanneer minderjarigen dezelve hebben aangegaan zonder toestemming van hen, wier goedkeuring zij tot het huwelijk noodig hebben. —— Die toestemming echter, naderhand gevolgd zijnde, maakt de trouwbelofte bestaanbaar;

b. Trouwbeloften zijn nietig, wanneer dezelve door een getrouwd man of vrouw, staande huwelijk, zijn aangegaan; en

c. Wanneer zij door vreeze, bedrog of merkelijke dwaling zijn aangegaan. (*Art.* 48.)

10. Iemand zich door trouwbeloften aan twee of meer personen hebbende verbonden, zijn alleen de eerste wettig, en de latere nietig, onverminderd de actie tot schadevergoeding aan den geen, die door de trouwbeloften misleid is. (*Art.* 49.)

11. Wanneer op de latere trouwbeloften de vol-

trekking van het huwelijk gevolgd is, zonder dat de eerstverbondene daar tegen is opgekomen, verliezen alle andere trouwbeloften daar door hare kracht. (*Art.* 50.)

12. Trouwbeloften vervallen:

a. Door den dood van één van de beide verloofde personen;

b. Wanneer of beiden, of één van beiden, na de belofte, door een ligchamelijk gebrek ter voortteeling onbekwaam wordt;

c. Wanneer meerderjarigen trouwbeloften zonder der ouderen toestemming hebben aangegaan, en de reden van afkeuring, door de ouders ingebragt zijnde, bij den Regter wordt goedgekeurd;

d. Wanneer de voorwaarde, onder welke de trouwbeloften zij aangegaan, niet vervuld wordt; en

e. Door wederzijdsche toestemming ter vernietiging der trouwbeloften. (*Art.* 51.)

13. Na dat echter de verloofde personen in ondertrouw zijn aangenomen, kan zulk eene vernietiging niet geschieden, dan bij openlijke verklaring, ten overstaan van den geen, bij wien de aanneming in ondertrouw gedaan is. (*Art.* 52.)

14. Trouwbeloften kunnen ook door één van beide de verloofden, tegen wil en dank van den anderen, herroepen, en daar door verbro-

broken worden, om alle zoodanige redenen, welke de Regter oordeelt, niet uit wispelturigheid voort te ſpruiten, maar gewigtig genoeg te zijn, om één van beiden van de vervulling der trouwbeloften te ontheffen. (*Art.* 53.)

15. Geſchenken tusſchen verloofden worden gerekend, op hoop van het voorgenomen huwelijk te zijn gedaan. (*Art.* 54.)

16. Zoodra de trouwbeloften vervallen, kunnen de geſchenken wederzijds worden te rug geeischt. (*Art.* 55.)

17. Doch die door ſchuld oorzaak is, dat de trouwbeloften vervallen, heeft geen regt om de geſchenken te rug te vorderen. (*Art.* 56.)

TROUWEN.

1. Wanneer de afkondigingen op alle plaatſen, waar dezelve gedaan moeten worden, onverhinderd zijn afgeloopen, en daar van bij ſchriftelijk bewijs blijkt, zullen de verloofden, ter plaatſe waar zij, of één van hen, woonachtig zijn, bij de daar toe bevoegde plaatſelijke Autoriteit, in den huwelijken ſtaat bevestigd worden. (*Art.* 130.)

2. Met het verrigten van deze trouw wordt het huwelijk voor wettig voltrokken gehouden. (*Art.* 131.)

3. Eén der verloofden, na het eindigen der afkondigingen, onwillig zijnde om zich te laten trouwen, zal de daar toe bevoegde plaatselijke Autoriteit, op aanzoek of aanklagt van éene der partijen, naar de redenen van die onwilligheid onderzoek doen, en, dezelve bedenkelijk vindende, partijen naar den gewonen weg van regten verwijzen, of, dezelve blijkbaar ongegrond oordeelende, iemand benoemen, om den onwilligen te vertegenwoordigen, en alzoo de huwelijks-plegtigheid te voltrekken. (*Art.* 132.)

4. Een huwelijk, in een vreemd land aangegaan, tusschen twee Hollanders, of een Hollander en een vreemdeling, zal in dit Rijk voor wettig gehouden worden, wanneer hetzelve naar de huwelijks-plegtigheden van dat land voltrokken is, mits zijnde voorafgegaan door de afkondigingen, bij *Art.* 126—128 van dit Wetboek voorgeschreven, en mits het zelve huwelijk tegen de wetten van Holland niet aanloopt. (*Art.* 133.)

5. Binnen drie maanden na den terugkomst van den Hollander in het vaderland, moet de acte van het voltrekken des huwelijks geregistreerd worden ter secretarij, of griffie van de plaats, alwaar de in het vorig *Art.* vermelde echtgenooten als dan woonachtig zijn. (*Art.* 134.)

TWEEDE HUWELIJKEN.

1. Een tweede of verder volgend huwelijk kan worden aangegaan, wanneer het vorige door den dood of door echtſcheiding verbroken is. (*Art* 200.)

2. Het aangaan van een ander huwelijk wordt toegeſtaan aan eene vrouw, welker man, en aan een man, wiens vrouw voor tien jaren, met haar of zijn medeweten, naar buiten 's lands is vertrokken, doch van wiens leven of dood, gedurende alle die jaren, geene de minſte tijding is ingekomen; mits voldaan zij aan de bepalingen, in *Art.* 198 van dit Wetboek, omtrent dit geval, vastgeſteld. (*Art.* 201.)

3. Schoon de afwezende echtgenoot naderhand nog mogt terug komen, heeft dezelve echter geene aanſpraak op den perſoon des anderen hertrouwden echtgenoots, wiens laatſte huwelijk als wettig blijft ſtand houden, en heeft de terug gekomene echtgenoot mede vrijheid om te mogen hertrouwen. (*Art.* 202.)

4. Eene vrouw mag geen tweede huwelijk aangaan, dan na verloop van tien volle maanden, te rekenen van de ontbinding van een eerder huwelijk. (*Art.* 203.)

5. Een weduwenaar, minderjarige voorkinderen hebbende, is verpligt, om, vóór het aangaan van een tweede huwelijk, te zorgen, dat benevens hem één of meer toeziende voogden,

over zijne voorkinderen, door de Weeskamer of het Geregt, daar toe bevoegd zijnde, worden aangesteld, als mede om aan de toeziende voogd of voogden, ten overstaan van twee der bloedverwanten, aan dezelve kinderen van de bestorvene zijde tot in den derden graad bestaande, indien er zoodanige ter zijner woonplaats aanwezig zijn, te doen vertichting en bewijs van der voorkinderen moederlijk erfdeel. (*Art.* 204.)

6. Eene weduwe verliest, door het aangaan van een volgend huwelijk, het beheer van de goederen harer minderjarige kinderen. (*Art.* 205.)

7. Zij is daarom verpligt, om, vóór het aangaan van een ander huwelijk, te zorgen, dat één of meer voogden over hare minderjarige voorkinderen worden aangesteld, als mede, om aan dezelve voogd of voogden, ten overstaan van twee der bloedverwanten, aan de kinderen van de bestorvene zijde tot in den derden graad bestaande, indien er zoodanige ter harer woonplaatse aanwezig zijn, te leveren staat en inventaris van der kinderen goederen, te doen rekening en verantwoording van het beheer, daar over door haar in haren weduwlijken staat gehouden, en voorts die goederen aan gemelde voogd of voogden ter beheering over te geven. (*Art.* 206.)

8. Een

8. Een weduwenaar of eene weduwe, minderjarige voorkinderen hebbende, mag in ondertrouw niet worden aangenomen, vóór dat door hem of haar aan de bepalingen van *No.* 5 *en* 7 is voldaan. (*Art.* 207.)

9. Een man of vrouw, trouwende met eene weduwe of weduwenaar voorkinderen hebbende, zal van dezelven op geenerhande wijze, uitgenomen door het invoeren der gemeenschap van goederen, of van winst en verlies, meerder mogen bevoordeeld worden, dan met een kindsgedeelte, gerekend naar het getal der kinderen en verdere afkomelingen, bij representatie, die op het overlijden van den hertrouwden vader of moeder in leven bevonden worden. (*Art.* 208.)

10. Het geen, tegen dit verbod, door een tweeden man of vrouw, meerder dan een kindsgedeelte zoude genoten worden, kan aan dezelve niet volgen, maar strekt ten voordeele van de voorkinderen. (*Art.* 209.)

11. Dit verbod echter belet niet, dat het kindsgedeelte van één of meer der voorkinderen met fideïcommis bezwaard, of onder beheering gesteld worde, mits de legitime portie, daar in begrepen, onverkort blijve. (*Art.* 210.)

12. Dit verbod belet insgelijks niet, om aan een tweeden man of vrouw het vruchtgebruik

der nalatenſchap te maken, mits de legitime portie der voorkinderen vrij blijve, en mits de goederen, na het eindigen van het vruchtgebruik, door de voorkinderen vrij en onbezwaard worden genoten. (*Art.* 211.)

13. De voorkinderen meerderjarig zijnde, en van dit voorregt afſtand doende, zal dit verbod geen plaats hebben, als mede niet indien de voorkinderen vóór den hertrouwden echtgenoot allen mogten overleden zijn, zonder afkomelingen na te laten. (*Art.* 212.)

TIJDS-BEPALING.

1. Eene tijds-bepaling, bij eene erfſtelling zijnde gevoegd, kan of tot eenen *zekeren* of tot eenen *onzekeren* tijd betrekkelijk zijn. (*Art.* 688.)

2. Een *zekere* tijd is, die zoodanig bepaald is, dat men weet, niet alleen *dat*, maar ook *wanneer* hij zal verſchijnen. —— Een *onzekere* daarentegen, waar van men niet weet, *wanneer* hij zal verſchijnen, en zelfs, *of hij immer zal plaats hebben.* (*Art.* 689.)

3. Het geen op, of na een tijd, die zeker en bepaald komen moet, gelijk in het vorig *No.* ſtaat uitgedrukt, is nagelaten, kan wel niet voor den bepaalden tijd genoten worden, en blijft dus zoo lang onder adminiſtratie, maar gaat echter, bij het overlijden van den be-

voor-

voordeelden vóór den verschijndag, op zijnen erfgenaam over. (*Art.* 690.)

4. De bijvoeging van eene tijds-bepaling, waaromtrent het onzeker is, of en wanneer dezelve verschijnen zal, staat gelijk met eene voorwaarde, en wanneer dus de bevoordeelde vóór dien tijd komt te sterven, gaat het nagelatene niet op zijnen erfgenaam over. (*Art.* 691.)

5. De erfstelling tot eenen bepaalden tijd heeft ten gevolge, dat de erfgenaam aanstonds bij het overlijden van den testateur de erfenis krijgt, de vruchten daar van tot dien tijd geniet, en, vóór den afloop van dien tijd stervende, zijn regt aan zijne erfgenamen overdraagt, doch met het bezwaar, om de erfenis op den bepaalden tijd over te geven aan de door den testateur gesubstituecrde personen, of aan de genen, welke op dien tijd des testateurs erfgenamen bij verstcrf zijn zullen; tot zekerheid van welke overgave borg gesteld moet worden, zoo de testateur den erfgenaam daar van niet heeft vrijgesteld. (*Art.* 692.)

6. Tijds-bepaling, in het stuk van verbindtenissen, verschilt van eene voorwaarde daar in, dat de eerstgemelde de verbindtenis niet opschort, maar er slechts de uitvoering van verschuift. (*Art.* 1093.)

7. Eene

7. Eene verbindtenis, zonder bijvoeging van tijd van voldoening, zijnde aangegaan, kan de ſchuldeiſcher dadelijk de voldoening vorderen. (*Art.* 1096.)

8. Het geen alleen op tijd verſchuldigd is, kan niet geëischt worden, voor dat de bepaalde tijd verſchenen is; het geen vroeger betaald is, kan echter niet te rug geëischt worden. (*Art.* 1097.)

9. De tijds-bepaling wordt altijd veronderſteld bij eene overeenkomst gevoegd te zijn ten voordeele van den ſchuldenaar, ten ware uit den aard der bepaling zelve, of uit de omſtandigheden blijkt, dat de tijds-bepaling ook ten voordeele van den ſchuldeiſcher geſchied is. (*Art.* 1098.)

10. Een ſchuldenaar kan het beneficie eener bijgevoegde tijds-bepaling niet meer inroepen, wanneer hij bankbreukig geworden is, of wanneer door zijn toedoen de door hem, volgens contract, voor de voldoening der ſchuld geſtelde zekerheid verminderd is. (*Art.* 1099.)

11. Wanneer de verkooper, door zijn toedoen of verzuim alleen, oorzaak is, dat het verkochte op den door partijen bepaalden tijd niet geleverd wordt, heeft de kooper de keuze, of hij den koop wil vernietigd hebben, of dat hij in het bezit van het gekochte wil geſteld worden. (*Art.* 1384.)

12. In

12. In alle gevallen moet de verkooper de kosten, ſchaden en interesſen dragen, bijaldien de kooper eenig nadeel lijdt, om dat het goed niet op den bepaalden tijd geleverd is. (*Art.* 1385.)

TIJNS-REGT. Zie *Cijnſen.*

U.

UITERSTE WIL. Zie *Testamenten.*

UITLEGGING.

1. Wanneer eenig geval voorkomt, het welk bij de wet niet bepaald is, noch, door de toepaſſing van de regelen eener gezonde uitlegkunde, volgens de wet kan worden uitgemaakt, moet in de beſliſſing van het zelve gevolgd worden, het geen met de billijkheid, en de analogie van het vastgeſteld regt, in gelijkſoortige gevallen, zal bevonden worden meest overeenkomſtig te zijn. (*Art.* 5.)
2. Servituten of dienſtbaarheden moeten ſtrikt wor-

worden uitgelegd. (*Art.* 538.) — Zie *Dienstbaarheden*, *No.* 4.

3. Men moet in de overeenkomſten veeleer nagaan, welke de gemeene bedoeling der contracterende perſonen geweest is, dan zich binden aan den letterlijken zin der woorden. (*Art.* 1068.)

4. Wanneer een beding voor tweederleijen zin vatbaar is, moet men het veeleer opvatten in dien zin, waar in het eenige uitwerking hebben kan, dan in dien, waar in het zulks niet kan hebben. (*Art.* 1069.)

5. Woorden in een contract, die voor tweederleijen zin vatbaar zijn, moeten verſtaan worden in dien zin, die met den aard van het contract het meest overeenkomt. (*Art.* 1070.)

6. Het geen in een contract twijfelachtig is, wordt uitgelegd door het geen gebruikelijk is in het land, waar het contract is aangegaan. (*Art.* 1071.)

7. Gebruikelijke clauſulen, in een contract, moeten geacht worden daar onder begrepen te zijn, ſchoon dezelve in het contract niet ſtaan uitgedrukt. (*Art.* 1072.)

8. Alle bedingen in een contract moeten in derzelver verband genomen, en het eene door het andere uitgelegd worden, en ieder van dezelve moet in den zin worden opgevat, wel-

welken het geheel beloop der overeenkomst medebrengt. (*Art.* 1073.)

9. In geval van twijfelachtigheid, moet een beding uitgelegd worden tegen den geen, die iets bedongen heeft, en ten voordeele van hem, die zich verbonden heeft. (*Art.* 1074.)

10. Eene overeenkomst, schoon in algemeene uitdrukkingen aangegaan, bevat echter alleen die zaken, waaromtrent het blijkt, dat partijen zich voorgesteld hebben te contracteren. (*Art.* 1075.)

11. Wanneer men in een contract een geval heeft uitgedrukt, tot een voorbeeld, en om twijfeling weg te nemen, wordt men niet geacht, daar door de verbindende kracht, welke de overeenkomst ook in de niet uitgedrukte gevallen heeft, te hebben willen inkorten en beperken. (*Art.* 1076.)

12. De verkooper is gehouden duidelijk uit te drukken, waar toe hij zich verbindt. —— Alle duistere of dubbelzinnige bedingen worden ten nadeele van den verkooper uitgelegd. (*Art.* 1377.)

UITTREKZELS. Zie *Afschriften.*

UITWEG.

1. De eigenaar van een stuk land, het welk tusschen andere landen zoodanig ligt ingeslo-

ten,

ten, dat het zelve geenen toegang heeft tot den gemeenen weg of vaart, is bevoegd, om van de eigenaars der naastgelegene landen te vorderen, dat zij hem eenen uitweg, ten dienste van zijn erf, aanwijzen; zijnde hij echter verpligt tot eene vergoeding, geëvenredigd naar de schade, die daar door zoude kunnen veroorzaakt worden. (*Art.* 574.)

2. Deze uitweg moet gemeenlijk genomen worden aan de zijde, waar de toegang van dit stuk land tot den gemeenen weg of vaart de kortste is. (*Art.* 575.)

3. Echter moet dezelve altijd bepaald worden tot de plaats, daar die toegang het minste nadeel kan toebrengen aan het land, waar over die uitweg is verleend. (*Art.* 576.)

4. Het regt tot schadevergoeding, in *No.* 1 vermeld, door verjaring zijnde te niet gegaan, blijft niettemin de uitweg voortduren. (*Art.* 577.)

UITWINNING.

Van het voorregt van uitwinning, aan borgen toekomende. (*Art.* 1764 *en* 1765.) — Zie *Borg*, *No.* 21 *en* 22.

V.

VACERENDE ERFENISSEN.

1. Wanneer eene erfenis komt te vallen, waar toe zich geene erfgenamen of boedelredders opdoen of gevonden worden, benoemt de Regter van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft, eenen curator over dezelve. (*Art.* 955.)

2. De gemelde curator is verpligt, staat en inventaris van de goederen des boedels te maken, en den boedel zoo en in dier voege tot effenheid te brengen, als aan executeurs voorgeschreven is. (*Art.* 956.)

3. Dien onverminderd stelt de curator alle middelen in het werk, ten einde te ontdekken, of er erfgenamen aanwezig of te vinden zijn. (*Art.* 957.)

4. Wanneer zich erfgenamen opdoen, en derzelver regt geconstateerd is, zijn zij bevoegd, dadelijk de beheering des boedels over te nemen van den curator, die wegens zijne ge-

houdene directie aan hen verantwoordelijk is. (*Art.* 958.)

5. In alle gevallen, wanneer geene erfgenamen, die, of uit kracht van testament, of bij versterf, zouden kunnen erven, aanwezig zijn, hebben kunnen ontdekt worden, vervalt de nalatenschap, ingevolge *Art.* 435 van dit Wetboek, aan den Staat, aan welken als dan de curator of andere bewindhebbende verpligt is rekening en verantwoording te doen, en de gezuiverde nalatenschap over te geven. (*Art.* 959.)

6. De gemelde curator is bevoegd, om voor salaris zoo veel in rekening te brengen, als aan voogden wordt toegestaan. (*Art.* 960.)

VADER. Zie *Ouderlijke magt.*

VENIA ÆTATIS.

1. Minderjarigen worden ook ontslagen uit de magt van hunne ouders of voogden, door het verkrijgen van brieven van *venia ætatis*, bij den Koning of van zijnent wege verleend. (*Art.* 391.)

2. Jonge lieden, die den ouderdom van achttien jaren niet bewijzen vervuld te hebben, en niet voorzien zijn van een goed getuigenis van het Bestuur hunner woonplaats, na dat het zelve de ouders of voogden te dier zake ge-

gehoord heeft, worden tot het verzoeken der brieven van *venia ætatis*, in het vorig *No.* vermeld, niet toegelaten. (*Art.* 392.)

3. *Venia ætatis* staat in hare gevolgen gelijk met den vervulden ouderdom van drie en twintig jaren; dienvolgens bekomen de genen, die *venia ætatis* verkregen hebben, het vrije beheer en de volkomene beschikking over hunne goederen, ook van dezulken, waar op een verband tot hunne meerderjarigheid gelegd was; ten ware duidelijk bleek, dat de erflater daar mede eenen zekeren bepaalden ouderdom bedoeld hadde. (*Art.* 393.)

4. Minderjarigen mogen testament maken, wanneer zij, door verkregen brieven van *venia ætatis*, geëmancipeerd zijn. (*Art.* 600.)

VENSTERS.

Niemand mag, dan alleen uit hoofde van een verkregen servituut, vensters hebben, openslaande over het erf van zijnen buurman. (*Art.* 571.)

VERBINDTENISSEN.

1. Algemeene bepalingen deswegens. (*Art.* 1021, 1050 *en* 1051.) —— Zie *Overeenkomsten.*

2. Van verbindtenissen om iets te geven. (*Art.* 1052—1055.) —— Zie *Geven.*

3. Van verbindtenisſen om iets te verrigten, of niet te verrigten. (*Art.* 1056—1059.) —— Zie *Daden.*

4. Van conditionele of voorwaardelijke verbindtenisſen. (*Art.* 1080—1094.) —— Zie *Voorwaarde.*

5. Van verbindtenisſen met of zonder tijds-bepaling. (*Art.* 1095—1099.) —— Zie *Tijdsbepaling.*

6. Van verbindtenisſen met bijvoeging van plaats. (*Art.* 1100 *en* 1101.) —— Zie *Plaats.*

7. Van alternative verbindtenisſen. (*Art.* 1102—1109.) —— Zie *Alternative.*

8. Van ſolidaire verbindtenisſen. (*Art.* 1110—1129.) —— Zie *Solidair.*.

9. Van deelbare en ondeelbare verbindtenisſen. (*Art.* 1130—1134.) —— Zie *Deelbaar.*

10. Van verbindtenisſen met beding van pœnaliteit. (*Art.* 1135—1142.) —— Zie *Pœnaliteit.*

11. Verbindtenisſen gaan te niet: —— door betaling; —— door novatie of ſchuldvernieuwing; —— door vrijwillige kwijtſchelding van ſchuld; —— door compenſatie; —— door confuſie of ſchuldvermenging; —— door het vergaan van de verſchuldigde zaak; —— door vernietiging of reſciſſie; —— door de werking eener ontbindende voorwaarde; —— door ac-

accoorden met de meerderheid der ſchuldeiſchers, te dien effecte, dat de minderheid verpligt is de meerderheid te volgen, in boedels, welke onder geregtelijk toezigt geſteld zijn, naar het voorſchrift der wet op de manier van procederen, aangegaan, of door den Koning geapprobeerd; en —— door preſcriptie of verjaring. (*Art.* 1143.)

12. Zekere verbindtenisſen ontſtaan zonder eenige voorafgaande overeenkomst, noch van de zijde van den geen, die zich verbindt, noch van de zijde van den geen, ten wiens behoeve de verbindtenis geſchiedt. —— Zommige derzelve worden alleenlijk dáárgeſteld uit krachte van de wet; andere vloeijen voort uit eene perſonele daad van den geen, die daar door verbonden wordt. —— De eerſte zijn zoodanige verbindtenisſen, welke tegen iemands wil aangegaan worden, als tusſchen naburige eigenaars, of de verbindtenisſen van voogden en andere adminiſtrateurs, welke de hun opgedragene voogdij of adminiſtratie niet weigeren kunnen. —— De laatſte, voortvloeijende uit de perſonele daad van den geen, die dáár door verbonden wordt, ontſtaan of uit quaſi-contracten, of uit delicten of quaſi-delicten. (*Art.* 1296.)

VERBRUIKLEENING.

1. Verbruikleening is eene overeenkomst, volgens welke iemand aan een ander zaken, die door het gebruik te niet gaan, afgeeft, onder voorwaarde om even zoo veel, en van gelijke foort en qualiteit, te rug te geven. (*Art.* 1636.)

2. Door verbruikleening wordt hij, die eene zaak ter leen ontvangt, eigenaar van dezelve; en wanneer die zaak, op welke wijze ook, vergaat, komt dit verlies voor zijne rekening. (*Art.* 1637.)

3. De ſchuld, uit leening van geld voortſpruitende, is niet anders dan van de geldſom, die geleend is, zonder bepaling van de ſpecie. —— Indien er vermeerdering of vermindering der waarde van de geldſpecie ontſtaat, vóór dat de tijd der voldoening verſchenen is, moet de ſchuldenaar de ſom, die aan hem geleend is, voldoen in zoodanige ſpecie, als ten tijde der voldoening gangbaar is, en volgens den geldkoers of uitwendige waarde, die dezelve op dat tijdſtip heeft. (*Art.* 1638.)

4. De bepaling, vervat in het voorgaand *No.*, vervalt, wanneer de leening in ſtaven goud, zilver of ander metaal, geſchied is. (*Art.* 1639.)

5. Wanneer ſtaven of koopwaren ter leen zijn

gegeven, is de ſchuldenaar, het zij dezelve in waarde vermeerderd of verminderd zijn, altijd gehouden eene gelijke hoeveelheid van de zelfde qualiteit te rug te geven, en kan ook nimmer tot iets meerder genoodzaakt worden. (*Art.* 1640.)

6. In verbruikleening is de uitleener gehouden tot de zelfde verantwoordelijkheid, welke bij *Art.* 1635 van dit Wetboek, ten aanzien van bruikleen, bepaald is. (*Art.* 1641.)

7. De uitleener kan het ter leen gegevene niet te rug eiſchen, dan na dat de tijd, bij de overeenkomst bepaald, verſtreken is. (*Art.* 1642.)

8. Geene tijds-bepaling gemaakt zijnde, kan de Regter, naar gelang der omſtandigheden, aan den geen, die de zaak ter leen ontvangen heeft, eenig uitſtel toeſtaan. (*Art.* 1643.)

9. Wanneer men overeengekomen is, dat hij, die eene zaak of geldſomme ter leen ontvangen heeft, dezelve te rug geven zal, wanneer hij daar toe in ſtaat zal zijn, kan de Regter, naar gelang der omſtandigheden, den tijd der te rug gave bepalen. (*Art.* 1644.)

10. Die iets ter leen ontvangt, is verpligt het zelve op eenen bepaalden tijd, en in gelijke hoeveelheid en qualiteit, te rug te geven. (*Art.* 1645.)

11. Daar toe buiten ſtaat zijnde, is hij verpligt

tot betaling van de waarde van het ter leen gegevene; in de berekening van welke waarde de tijd en plaats, waar de teruggaaf, volgens overeenkomst, had moeten geschieden, in aanschouw moet worden genomen. —— Indien die tijd en plaats bij de overeenkomst niet bepaald zijn, moet de betaling geschieden overeenkomstig den prijs, welken de zaak, ten tijde en ter plaatse, waar de leening geschied is, heeft gehad. (*Art.* 1646.)

12. Wanneer hij, die iets ter leen ontvangt, het zelve, of de waarde van dien, ten tijde bij de overeenkomst bepaald, niet te rug geeft, is hij gehouden daar van sedert dien tijd interessen te betalen. (*Art.* 1647.)

VERGAAN.

1. Fideïcommis gaat te niet, door het vergaan van de geheele zaak, of van het goed, het welk met fideïcommis bezwaard is, buiten toedoen van den bezwaarden erfgenaam; maar een gedeeltelijk vergaan vernietigt het fideïcommis alleen voor het vergane gedeelte. (*Art.* 766, *No.* 1.)

2. Een legaat vervalt, als het gelegateerde goed te niet gegaan is. (*Art.* 840.) — Zie *Testament*, *No.* 48.

3. Eene alternative verbindtenis wordt voor eene zuivere en eenvoudige verbindtenis gehou-

houden, indien eene der twee beloofde zaken vergaan is. —— Zij vervalt, wanneer beide de beloofde zaken vergaan zijn. (*Art.* 1106—1109.) —— Zie *Alternatief*, *No.* 5—8.

4. Wanneer de verſchuldigde zaak, die het bepaald onderwerp eener verbindtenis uitmaakt, vergaat, buiten den handel der menſchen geraakt, of verloren gegaan is, zoo dat men van de plaats, waar dezelve zich bevindt, volſtrekt onkundig is, vervalt de verbindtenis, mits de zaak vergaan of verloren zij zonder toedoen van den ſchuldenaar, en vóór dat hij in de levering van het verſchuldigde nalatig gebleven is. — Doch ook zelfs wanneer de ſchuldenaar nalatig gebleven is, vervalt de verbindtenis, indien de verſchuldigde zaak, zoo zij den ſchuldeiſcher geleverd was, even zeer zoude vergaan zijn geweest, ten ware de ſchuldenaar op zich mogt genomen hebben voor onvermijdelijke toevallen in te ſtaan. —— De ſchuldenaar, zich op een onvermijdelijk toeval beroepende, is verpligt het zelve te bewijzen. —— Het vergaan of verlies van goed, het welk geſtolen is, ontſlaat in geen geval den ontvreemder van de verpligting om de waarde te vergoeden. (*Art.* 1223.)

5. De verſchuldigde zaak buiten toedoen van den ſchuldenaar vergaan, buiten den handel der menſchen geraakt, of verloren zijnde, is

de ſchuldenaar verpligt, aan zijnen ſchuldeiſcher te cederen alle regt en actie tot ſchadeloosſtelling, welke hij te dier zake hebben mogt. (*Art.* 1224.)

6. Indien de verhuurde zaak, gedurende den huurtijd, bij toeval, geheel en al vergaan is, vervalt het contract van zelf; indien de zaak ſlechts ten deele vergaan is, kan de huurder, naar gelang der omſtandigheden, of eene vermindering van den huurprijs, of de vernietiging van de huur zelve, vorderen, doch hij kan in geen dier beide gevallen aanſpraak op ſchadevergoeding maken. (*Art.* 1486.)

7. Het contract van huur gaat te niet, wanneer de verhuurde zaak vergaat, en wanneer de verhuurder en huurder reſpectivelijk in gebreken blijven van aan derzelver verbindtenisſen te voldoen. (*Art.* 1506.)

8. Wanneer aannemers en ambachtslieden de ſchade van het vergaan der ſtoffe, of van het werk dragen moeten. (*Art.* 1551—1553.) — Zie *Aannemers*, *No.* 2—4.

9. Wanneer de geleende zaak vergaan is door een toeval, waar voor men dezelve door het gebruik van zijne eigene zaak had kunnen bewaren, of wanneer men, beide de zaken niet te gelijk kunnende behouden, zijn eigen goed boven het geleende den voorrang heeft gegeven,

ven, ontstaat hier door eene verpligting om de vergane zaak te vergoeden. (*Art.* 1626.)

10. Door verbruikleening wordt hij, die eene zaak ter leen ontvangt, eigenaar van dezelve, en wanneer die zaak, op welke wijze ook, vergaat, komt dit verlies voor zijne rekening. (*Art.* 1637.)

VERHUURDERS.

Welk regt van legaal verband aan verhuurders van huizen en landen toekomt. (*Art.* 1830, *No.* 2.) —— Zie *Legaal verband*, *No.* 3. *b.*

VERJARING.

1. Wanneer de man de bevoegdheid heeft om op te komen tegen de wettigheid van een kind, moet hij zijne actie beginnen binnen den tijd van eene maand, indien hij zich in de geboorteplaats van het kind ophoudt; — binnen twee maanden na zijne te rug komst, indien hij ten tijde der geboorte afwezend is; en — indien men de geboorte van het kind voor hem verborgen gehouden heeft, insgelijks binnen twee maanden na de ontdekking van het bedrog. (*Art.* 245.)

2. De actie van een kind tot reclame van deszelfs staat is aan geene preskriptie onderhevig. (*Art.* 257.)

3. De

3. De actie van den minderjarigen tegen zijnen voogd, wegens zaken tot de voogdij betrekkelijk, wordt gepreſcribeerd door een tijdverloop van tien jaren, te rekenen van den tijd der meerderjarigheid. (*Art.* 388.)

4. Vruchtgebruik eindigt door verjaring, wanneer de vruchtgebruiker, gedurende dertig jaren, van zijn regt geen gebruik gemaakt heeft. (*Art.* 505, *No.* 5.)

5. De vervallene of verſchenen cijnſen worden door verloop van dertig jaren geprescribeerd, doch het regt van cijnsheffing gaat door geene verjaring te niet. (*Art.* 534.)

6. Tot het bekomen van een ſervituut door verjaring, wordt de tijd van dertig jaren vereischt. (*Art.* 550.)

7. Een gebouw echter, het welk niet door geweld, ter ſluik of tot wederzeggen toe, ter neder gezet en voltrokken is, en gedurende een jaar onbeklaagd geſtaan heeft, is daar door zoodanig verjaard, dat de eigenaar van het naast gelegen erf geen regt heeft, om, na verloop van dien tijd, de afbraak of wegneming van het gebouw te vorderen. (*Art.* 551.)

8. Servituten of dienstbaarheden kunnen te niet gaan door verjaring, wanneer, gedurende den tijd van dertig jaren, van het ſervituut geen gebruik is gemaakt. (*Art.* 552. *No.* 5.)

9. De

9. De bevoegdheid, om eene erfenis te aanvaarden of te repudiëren, wordt verloren door een tijdverloop van twintig jaren. (*Art.* 932.)

10. Het regt van boedelſcheiding te eiſchen wordt door geene verjaring verloren. (*Art.* 981.)

11. Het regt om affcheiding des boedels te vorderen wordt door verloop van drie jaren gepreſcribeerd. (*Art.* 1004.)

12. Alle daden, waar door verjaring ten aanzien van één der ſolidaire ſchuldeiſchers geſtuit wordt, ſtrekken ook tot voordeel der verdere ſchuldeiſchers. (*Art.* 1112.)

13. Eene behoorlijke inſinuatie, aan één der ſolidaire ſchuldenaren gedaan, ſtuit de verjaring ten aanzien van alle de overigen. (*Art.* 1119.)

14. Verbindtenisſen gaan te niet door preſcriptie of verjaring. (*Art.* 1143.)

15. De actie tot verbetering eener injurie eindigt door verloop van een jaar, te rekenen van den dag af dat de injurie gepleegd is, indien de actie tot betering niet binnen dien tijd met der daad is geïnſtitueerd geworden. (*Art.* 1328. *No.* 4.)

16. De actie tot evenredige vermeerdering of aanvulling van den prijs moet door den verkooper, en die tot vermindering van den prijs,

prijs, of tot vernietiging van het koopcontract, door den kooper geïnstitueerd worden binnen het jaar, te rekenen van den dag af, waar op de koop aangegaan is; op poene van daarna van dit regt verstoken te zijn. (*Art.* 1396.)

17. Prescriptie of verjaring is een middel om, door het verloop van eenen zekeren bepaalden tijd, en onder zekere bij de wet vastgestelde vereischten, iets te verkrijgen, of van eene verpligting bevrijd te worden. (*Art.* 1850.)

18. Men kan geen afstand doen van eene prescriptie, van welke de tijd nog niet is vervuld, doch wel daar na. (*Art.* 1851.)

19. Afstand van eene prescriptie is, of uitdrukkelijk, of stilzwijgende. — Stilzwijgende afstand wordt afgeleid uit het plegen van eene daad, welke doet veronderstellen, dat men van zijn verkregen regt afziet. (*Art.* 1852.)

20. Niemand kan van verkregene prescriptie afstand doen, dan die bevoegd is om te vervreemden. (*Art.* 1853.)

21. Wanneer men zich op verkregene prescriptie niet beroept, mogen de Regters het regt, daar uit ontstaande, niet ambtshalve in aanschouw nemen. (*Art.* 1854.)

22. Men kan zich in iederen staat van een proces, zelfs in appel, op prescriptie beroepen, ten ware uit de omstandigheden mogt kunnen wor-

worden opgemaakt, dat de partij, welke het regt van prescriptie niet heeft doen gelden, van hetzelve afstand heeft gedaan. (*Art.* 1855.)

23. Afstand van prescriptie, door iemand in fraude van zijne schuldeischers gedaan, is nietig. (*Art.* 1856.)

24. De eigendom van zaken, welke van den handel der menschen zijn uitgesloten, kan door prescriptie niet verkregen worden. (*Art.* 1857.)

25. Ten aanzien van het Rijk, mitsgaders van steden en dorpen en publieke gestichten, heeft prescriptie op de zelfde wijze plaats, als ten aanzien van bijzondere personen, en zij kunnen zich ook daar op, even als dezelve beroepen. (*Art.* 1858.)

26. Om den volkomen eigendom van eene zaak door prescriptie te verkrijgen, moet men daar van het bezit hebben, zoo als hetzelve bij *Art.* 459 van dit Wetboek beschreven wordt; moetende dit bezit wijders aanhoudend, onafgebroken, niet geweldadig, noch heimelijk, noch dubbelzinnig, en onder den titel van eigenaar zijn. (*Art.* 1859.)

27. Men wordt altijd verondersteld voor zich zelven en als eigenaar te bezitten, ten ware bewezen wordt, dat men zijn bezit voor of

in

in naam van een ander aangevangen heeft. (*Art.* 1860.)

28. Wanneer men zijn bezit voor een ander aangevangen heeft, wordt men altijd geacht voor een ander te bezitten, ten zij het tegendeel bewezen wordt. (*Art.* 1861.)

29. Zaken, die enkel facultatif zijn, en blootelijk bij gedogen of vergunning geschieden, kunnen geen grond voor bezit of prescriptie opleveren. (*Art.* 1862.)

30. Ook kunnen daden van geweld geen bezit dáárstellen, door het welk prescriptie kan te weeg gebragt worden. —— Het eigenlijke bezit begint niet, dan na dat het geweld een einde genomen heeft. (*Art.* 1863.)

31. Indien de tegenwoordige bezitter bewijst, dat hij ook oudtijds het bezit gehad heeft, wordt hij veronderstelt het zelve gedurende den tijd, die tusschen beiden verloopen is, mede gehad te hebben, behoudens het bewijs van het tegendeel. (*Art.* 1864.)

32. Om den tot prescriptie vereischten tijd te vervullen, kan men bij zijn eigen bezit dat van den vorigen bezitter, van wien men de zaak verkregen heeft, voegen, hoedanig men ook aan denzelven, het zij bij algemeenen titel of bijzonderen, het zij bij onereusen of bij lucrativen titel, is gesuccedeerd. (*Art.* 1865.)

33. De

83. De genen, die voor of in naam van een ander bezitten, kunnen nimmer den eigendom bij preſcriptie verkrijgen, door welk tijdsverloop zulks ook zoude mogen wezen. — Dus kunnen een huurder, bewaarnemer, vruchtgebruiker, en die eene zaak *precario* of ter bede onder zich hebben, den eigendom derzelve nimmer bij preſcriptie bekomen. (*Art.* 1866.)

84. Ook heeft preſcriptie geene plaats ten behoeve der erfgenamen van de genen, die eene zaak, bij één der in het voorgaande *No.* vermelde titels, onder zich hadden. (*Art.* 1867.)

85. Echter kan preſcriptie ten behoeve van de perſonen, bij de twee vorige *No's.* vermeld, plaats hebben, wanneer de titel, op grond van welken zij de zaak onder zich hebben, veranderd is, het zij uit eene oorzaak die van een derden afkomt, het zij ten gevolge van dat zij het regt van den eigenaar betwist hebben. (*Art.* 1868.)

86. Preſcriptie kan plaats hebben ten behoeve van de genen, aan wie huurders, bewaarnemers, en dezulken, die eene zaak *precario* of ter bede bezitten, dezelve zaak bij een titel, uit krachte van welken eigendom verkregen kan worden, hebben overgedragen. (*Art.* 1869.)

37. Men kan tegen den titel aan, op welken men iets bezit, geen regt van preſcriptie bekomen, in dien zin namelijk, dat men zelf geene verandering ten behoeve van zich zelven kan maken in de oorzaak en het beginſel, waar uit men zijn bezit verkregen heeft. (*Art.* 1870.)

38. Doch men kan wel regt van preſcriptie tegen zijn eigen titel in dien zin verkrijgen, dat men door preſcriptie de bevrijding bekomt van eene verbindtenis, dewelke men zelf aangegaan heeft. (*Art.* 1871.)

39. Van de oorzaken, die de preſcriptie interrumperen. (*Art.* 1872—1879.) —— Zie *Interruptie.*

40. Preſcriptie loopt tegen elk en een iegelijk, behalve die genen, ten wier behoeve de wet eene uitzondering maakt. (*Art.* 1880.)

41. Preſcriptie loopt niet tegen minderjarigen, en dezulken, die onder curatele ſtaan, onverminderd het vastgeſtelde bij *Art.* 1905 van dit Wetboek, en de uitzondering der andere bij de wet bepaalde gevallen. (*Art.* 1881.)

42. Preſcriptie heeft geene plaats tuſſchen echtgenooten onderling. (*Art.* 1882.)

43. Preſcriptie loopt tegen eene getrouwde vrouw, ook dan wanneer zij buiten gemeenſchap van goederen gehuwd is, en de man de beheering ha-

harer goederen heeft, behoudens haar verhaal op den man. (*Art.* 1883.)

44. Preſcriptie loopt te niet: — met betrekking tot eene inſchuld, welke van eene voorwaarde afhangt, zoo lang de voorwaarde niet vervuld is; — met betrekking tot eene actie tot vrijwaring, zoo lang er geene evictie plaats heeft; — met betrekking tot eene inſchuld, welke op eenen precieſen dag vervalt, zoo lang die dag niet verſchenen is. (*Art.* 1884.)

45. Preſcriptie loopt niet tegen een erfgenaam, die de nalatenſchap onder beneficie van inventaris aanvaardt, met betrekking tot de inſchulden, welke hij van die nalatenſchap te vorderen heeft; —— doch zij loopt tegen eene vacerende nalatenſchap, offchoon dezelve van geenen curator voorzien is. (*Art.* 1885.)

46. Ook loopt preſcriptie gedurende den tijd, welke door de wet, bij den titel *van erfvolging*, tot het máken van inventaris, en het nemen van beraad toegeſtaan is. (*Art.* 1886.)

47. Preſcriptie wordt bij dagen, en niet bij uren gerekend. (*Art.* 1887.)

48. Er beſtaat preſcriptie, zoo dra de laatſte dag derzelve ten einde geloopen is. (*Art.* 1888.)

49. Alle actiën, zoo reëele als perſonele, worden gepreſcribeerd door een tijdverloop van dertig jaren. —— De geen, die zich op deze

preſcriptie beroept, is niet gehouden zijnen titel aan te toonen, en tegen hem wordt geene verdediging toegelaten, dewelke uit zijne kwade trouw zoude ontleend worden. (*Art.* 1889.)

50. De ſchuldenaar van eene rente kan, na verloop van acht en twintig jaren, na de dagteekening van den laatſten titel of rentebrief, genoodzaakt worden aan zijnen ſchuldeiſcher, of die deszelfs regt verkregen hebben, ten zijnen koste eenen nieuwen titel te leveren. (*Art.* 1890.)

51. De regelen van preſcriptie, ten aanzien van andere onderwerpen, dan die bij den titel van *preſcriptie* of *verjaring* vermeld zijn, worden bij de titels, in welke dezelve onderwerpen afzonderlijk behandeld worden, voorgeſchreven. (*Art.* 1891.)

52. Die eenig onroerend goed ter goeder trouw, en op grond van eenen wettigen titel bezit, bekomt daar van den eigendom bij preſcriptie, door verloop van tien jaren, indien de wezenlijke eigenaar binnen het zelfde Departement, binnen het welk het goed gelegen is, woont, en door verloop van twintig jaren, indien de laatstgenoemde buiten het zelfde Departement woonachtig is. (*Art.* 1892.)

53. Indien de wezenlijke eigenaar zijne woonplaats op onderſcheidene tijden binnen en buiten

ten dat Departement gehad heeft, moeten, in de berekening van den vereischten tijd tot prescriptie, bij de jaren, welke aan de tien jaren inwoning binnen dat Departement ontbreken, gevoegd worden zoo vele van de jaren zijner afwezendheid, als het dubbel van het op de tien jaren te kort komende bedraagt. (*Art.* 1893.)

54. Een titel, die uit hoofde van een gebrek in den vorm nietig is, kan niet tot grondslag van eene tien of twintigjarige prescriptie strekken. (*Art.* 1894.)

55. De goede trouw wordt altijd verondersteld, en de geen, die zich op kwade beroept, is verpligt dezelve te bewijzen. (*Art.* 1895.)

56. Het is voldoende, wanneer, ten tijde dat de zaak verkregen is, de goede trouw aanwezig was. (*Art.* 1896.)

57. Na afloop van tien jaren, zijn architecten en aannemers ontslagen van de vrijwaring van werken, welke zij bestuurd en gemaakt hebben. (*Art.* 1555 *en* 1897.)

58. Van de bijzondere prescriptie van twee of vijf jaren, tegen de actiën van meesters en onderwijzers, herbergiers, daglooners, geneesheeren, chirurgijns en apothekers, exploicteurs, boden, winkeliers, kostschoolhouders, dienstboden, practizijns, trekkers van renten, pen-

ſioenen, huren, interesſen, enz. (*Art.* 1898 —1904.) —— Men zie dezelve op de woorden, waar toe zij betrekkelijk zijn.

59. Zij, aan welke de prescriptiën, in het vorig *No.* vermeld, worden tegengeworpen, kunnen den eed defereren aan de genen, die dezelve tegenwerpen, ten einde te verklaren, of de zaak waarlijk is betaald geworden. (*Art.* 1902.)

60. De evengemelde prescriptiën loopen tegen minderjarigen, en de genen, die onder curatele ſtaan, behoudens derzelver verhaal op de voogden en curateuren. (*Art.* 1905.)

61. Met betrekking tot roerende goederen, geldt het bezit voor een volkomen titel. —— Niettemin kan de geen, die eene zaak verloren heeft, of aan wien dezelve ontvreemd is, die zaak gedurende drie jaren, ingaande met den dag van het verlies of de ontvreemding, als zijn eigendom reclameren, bij wien hij dezelve ook vinden moge; behoudens het verhaal van den houder tegen den geen, van wien hij dezelve zaak bekomen heeft. (*Art.* 1906.)

62. Indien de tegenwoordige bezitter van de ontvreemde of verlorene zaak dezelve op eene kermis of openbare markt, of op eene publieke verkooping, of van een koopman, die zoodanige ſoort van zaken verkoopt, gekocht heeft, kan de oorſpronkelijke eigenaar de terug

rug gave daar van niet bekomen, dan met vergoeding van den prijs, welken de kooper voor dezelve beſteed heeft. (*Art.* 1907.)

63. De presciptiën, welke op het tijdſtip der publicatie van dit Wetboek begonnen waren, moeten overeenkomſtig de oude wetten geregeld worden. —— Niettemin zullen de preſcriptiën, welke op het voornoemde tijdſtip begonnen waren, doch tot welker vervulling, volgens de oude wetten, nog meer dan dertig jaren, te rekenen van de gemelde publicatie, gevorderd werden, door den nu ingevoerden termijn van dertig jaren afloopen. (*Art.* 1908.)

VERLATING.

1. De regten van Hollander worden verloren, door dit land te verlaten, en zich in een ander land neder te zetten, met blijkbaar voornemen om zijn beſtendig verblijf buiten 's lands te houden. (*Art.* 14.)

2. Iemand zijne woonplaats verlaten hebbende, zonder orde op de waarneming zijner zaken te ſtellen, trekt de Regter zich de zorg voor de belangen van dien afwezenden aan, door het aanſtellen van eenen curator over deszelfs onbeheerden boedel. (*Art.* 32.)

3. Het verlaten door iemand van zijne woonplaats, zonder orde op de waarneming zijner zaken geſteld te hebben, wordt opgemaakt

uit de omſtandigheden en daadzaken, waar van notoirlijk, of door beſcheiden en getuigenisſen is blijkende. (*Art.* 33.)

4. Kwaadwillige verlating, dat is zoodanige beſtendige afwezendheid, welke met oogmerk om nooit bij zijn echtgenoot terug te komen geſchied is, wordt voor eene wettige reden van echtſcheiding gehouden. (*Art.* 219, *No.* 2.)

VERNIETIGING. Zie *Rescisſie.*

VERONGELUKKEN.

Wie van twee of meer perſonen, welke door eenig ongeval te gelijk zijn verongelukt, gepreſumeerd moet worden den anderen overleefd te hebben. (*Art.* 596—598.) —— Zie *Dood*, *No.* 7—9.

VERSTERF.

1. Tot erfvolging bij verſterf worden geroepen de kinderen en descendenten van den overledenen, en deszelfs nabeſtaanden in de opgaande en in de zijdlinie, naar de orde en bepalingen, welke hier na vastgeſteld worden. (*Art.* 849.)

2. Erfvolging bij verſterf heeft plaats, wanneer, of voor het geheel, of voor een gedeelte, van eens overledens nalatenſchap geene erfvolging, uit kracht van testament, ſtand

grijpt,

grijpt, het zij nimmer een testament gemaakt, of wel gemaakt, maar onbestaanbaar of vervallen is. (*Art.* 850.)

3. Eenigen der nabestaanden onwillig of onbekwaam zijnde om te erven, komt derzelver aandeel op de anderen, die nevens hen, of na hen, tot de erfenis geregtigd zijn. (*Art.* 851.)

4. Tot de erfvolging bij versterf worden alleen geroepen *bloedverwanten* van den overledenen, en zulks zonder onderscheid van mannelijke of vrouwelijke kunne, noch of dezelve door eenen man of door eene vrouw aan den overledenen bestaan, maar niet die denzelven alleen bestaan in zwagerschap. (*Art.* 852.)

5. Elke nalatenschap, opgekomen aan bloedverwanten, in de opgaande of in de zijdlinie aan den overledenen bestaande, wordt, onverminderd het bepaalde in de gevallen bij *No.* 15 *en* 16 voorkomende, in twee gelijke deelen verdeeld, het eene gedeelte voor de nabestaanden van vaders zijde, het andere voor die van moeders zijde. —— Bloedverwanten, alleen van de moeders of vaders zijde bestaande, worden niet uitgesloten door de geenen, die van beide zijde bestaan, maar zij erven alleen in hunne linie, behoudens het geen hier na bij *No.* 21 wordt vastgesteld. — Zij, die van beide zijden bestaan, erven in de beide lijnen.—

Er heeft geene devolutie of verval van de eene linie in de andere plaats, dan wanneer in eene van de beide lijnen geene adfcendenten of collateralen, die bij verfterf fuccederen kunnen, gevonden worden. (*Art.* 853.)

6. Deze verdeeling tusfchen de vaderlijke en moederlijke lijnen gemaakt zijnde, heeft er geene nadere verdeeling tusfchen de verfchillende takken plaats, maar de in iedere linie opgekomene helft der nalatenfchap behoort aan den erfgenaam of erfgenamen van den naasten graad, behoudens het geen omtrent plaatsvervulling wordt bepaald. (*Art.* 854.)

7. De betrekking der bloedverwantfchap wordt berekend naar het getal der generatiën. —— Iedere generatie maakt een *graad* uit. (*Art.* 855)

8. De opvolging van graden maakt de *linie*; men noemt eene *regte linie* de opvolging van graden tusfchen perfonen, die de een van den anderen afftammen; *zijdlinie* de opvolging van graden tusfchen de perfonen, die niet van elkander afftammen, maar eenen gemeenen ftamvader hebben. —— De regte linie wordt onderfcheiden in de *regt nedergaande* en *regt opgaande* liniën. —— De eerfte maakt het verband tusfchen den ftamvader, en die van hem afftammen; de laatfte verbindt een perfoon

soon met die genen, van welke hij afstamt. (*Art.* 856.)

9. In de regte linie wordt de regel in acht genomen, dat er tusschen de personen zoo vele graden zijn, als er generatiën bestaan; derhalve staat een kind, met betrekking tot zijnen vader, in den eersten graad, een kindskind in den tweeden; en, wederkeerig, een vader tot zijn kind mede in den eersten, en een grootvader tot zijn kindskind, mede in den tweeden graad. (*Art.* 857.)

10. In de zijdlinie worden de graden gerekend naar de generatiën, van den eenen bloedverwant af naar boven, tot den gemeenen stamvader, welke echter niet mede geteld wordt, toe, en van deze af weder naar beneden, tot aan den anderen bloedverwant; twee broeders bestaan derhalve elkander in den tweeden graad, oom en neef in den derden, volle neven in den vierden graad, en zoo vervolgens. (*Art.* 858.)

11. Niemand kan als erfgenaam bij versterf optreden, zoo lang eene andere erfvolging, uit hoofde van testament, mogelijk is. (*Art.* 859.)

12. Van representatie of plaatsvervulling. (*Art.* 860—865.) —— Zie *Representatie.*

13. Kinderen, zoo wel gewettigde als wettig geborene, en derzelver afkomelingen, erven bij ver-

verſterf, met uitſluiting van alle andere bloedverwanten, van hunne ouders of grootouders, of verdere bloedverwanten in de opgaande linie, zonder onderſcheid van ſekſe of eerstgeboorte, en zonder onderſcheid, of zij uit het zelfde huwelijk, of uit onderſcheidene huwelijken zijn voortgeſproten. —— Wanneer zij, in den eerſten graad en uit eigen hoofde, optreden, erven zij bij hoofden en voor gelijke deelen; doch wanneer allen, of een gedeelte van hen, bij plaatsvervulling optreden, erven zij bij ſtaken. —— Het bepaalde bij *Art.* 272 van dit Wetboek, met opzigt tot bij brieven van legitimatie gewettigde kinderen, blijft niettemin in volle kracht. (*Art.* 866.)

14. Vader en moeder, beiden in leven zijnde, erven in gelijke deelen van hun kind, indien het zelve zonder afkomelingen overleden is. (*Art.* 867.)

15. De langſtlevende vader of moeder erft alleen de geheele nalatenſchap van zijn kind, het welk, zonder afkomelingen, en zonder broeders en zusters of afkomelingen van dezelve na te laten, overleden is. (*Art.* 868.)

16. Iemand zonder kinderen of verdere descendenten overleden zijnde, en ſlechts een zijner ouders, het zij vader of moeder, benevens broeders of zusters, of nakomelingen van dezelve, nalatende, wordt zijn boedel in twee ge-

gelijke deelen verdeeld, van welke het eene gedeelte door den overblijvenden vader of moeder, en het andere gedeelte door de broeders of zusters, of derzelver nakomelingen geërfd wordt. (*Art.* 869.)

17. Indien de overledene noch vader, noch moeder, noch afkomelingen, noch broeders of zusters, of descendenten van dezelve, nagelaten heeft, wordt zijne nalatenschap in twee deelen verdeeld, waar van de eene helft komt aan de bloedverwanten in de opgaande linie van vaders zijde, en de andere helft aan die van moeders zijde. —— De naaste in graad in de opgaande linie verkrijgt de helft, aan zijne linie toekomende, met uitsluiting van alle anderen. —— Adscendenten van gelijken graad erven bij hoofden. (*Art.* 870.)

18. Bloedverwanten in de opgaande linie succederen, bij uitsluiting van alle anderen, in dat gene, het welk door hen aan hunne zonder nakomelingen overledene kinderen, of verdere descendenten gegeven is, indien de gegevene zaken in natura nog in de nalatenschap aanwezig zijn; doch dezelve verkocht, en de koopprijs daar voor nog niet betaald zijnde, succederen zij in het regt tot den verschuldigden koopprijs. (*Art.* 871.)

19. Bij vóóroverlijden van vader en moeder van iemand, die zonder nakomelingen overleden

is,

is, worden deszelfs broeders, zusters, of derzelver nakomelingen tot de nalatenschap geroepen, met uitsluiting van alle andere bloedverwanten, zoo in de opgaande als zijdlijnen; zij erven of uit eigen hoofde, of bij plaatsvervulling. (*Art.* 872.)

20. Indien de langstlevende vader of moeder van iemand, die zonder nakomelingen gestorven is, denzelven overleeft, worden zijne broeders, zusters, of derzelver afkomelingen bij plaatsvervulling, alleen tot de helft der nalatenschap geroepen. (*Art.* 873.)

21. De verdeeling van de helft, de broeders of zusters, volgens de bepaling van het vorig *No.*, toekomende, geschiedt bij gelijke deelen, indien zij allen van het zelfde bed zijn; doch, indien zij uit onderscheiden huwelijken voortgesproten zijn, wordt het geen zij erven in twee gelijke deelen tusschen de vaderlijke en moederlijke lijnen van den overledenen gedeeld. —— Zij, die van beide kanten aan den overledenen bestaan, hebben hun aandeel in beide lijnen; doch die enkel van vaders of moeders zijde aan den overledenen bestaan, worden alleen ieder in zijne lijn toegelaten. Indien er geene andere dan broeders of zusters, die slechts in eene en de zelfde linie aan den overledenen bestaan, aanwezig zijn, worden dezen, met uitsluiting van alle de bloedver-

verwanten van de andere linie, tot de geheele nalatenſchap geroepen. (*Art.* 874.)

22. Bij gebreke van broeders of zusters, of derzelver nakomelingen, en bij gebreke van adſcendenten in de eene lijn, komt de nalatenſchap voor de eene helft aan de in leven zijnde adſcendenten in de andere lijn, en voor de wederhelft aan de naaste bloedverwanten van de eerstgemelde lijn. —— Indien collateralen van denzelfden graad te zamen erven, deelen dezelve bij hoofden. (*Art.* 875.)

23. Bloedverwanten, verder dan in den twaalfden graad aan den overledenen beſtaande, erven niet bij verſterf. —— Wanneer in eene der lijnen bloedverwanten, die, volgens de wet, bij verſterf kunnen erven, ontbreken, devolveert de nalatenſchap aan de bloedverwanten van de andere linie. (*Art.* 876.)

24. Van de erfvolging van onechte kinderen. (*Art.* 877—879.) —— Zie *Onechte kinderen*, *No.* 11—13.

25. Indien de overledene geene bloedverwanten nalaat, die, volgens de wet, bij verſterf kunnen erven, devolveert de nalatenſchap bij verſterf op den langstlevenden der echtgenooten; ten ware het huwelijk door echtſcheiding te voren vernietigd mogt geweest zijn. (*Art.* 880.)

26. Bij ontbreken van een overblijvenden echtge-

genoot, vervalt de nalatenſchap aan het Rijk. (*Art.* 881.)

VERTICHTING.

Van het doen van vertichting en bewijs van der voorkinderen vaderlijk of moederlijk erfdeel, door een weduwenaar of weduwe, minderjarige voorkinderen hebbende. (*Art.* 204—207.) —— Zie *Tweede huwelijk*, *No.* 4—8.

VERVREEMDING.

1. Een ieder heeft de vrije beſchikking over de goederen, die hem in eigendom toebehooren, onder de wijzigingen of modificatiën, door de wet vastgeſteld: het beſtuur en de vervreemding der goederen, welke niet aan bijzondere perſonen behooren, moeten naauwkeurig ingerigt worden naar de vormen en regelen, die voor dezelve in het bijzonder bepaald zijn. (*Art.* 432.)
2. Wanneer goederen, met fideïcommis bezwaard, vervreemd mogen worden. (*Art.* 755.) —— Zie *Fideïcommis*, *No.* 26.
3. Gevolg van verleende magt tot vervreemding en vertering. (*Art.* 756 *en* 757.) —— Zie *Fideïcommis*, *No.* 27 *en* 28.
4. Vervreemding van het gelegateerde goed, door den testateur gedaan, bevat eene ſtil-

zwij-

zwijgende herroeping van het legaat. (*Art.* 839.) —— Zie *Testament*, *No.* 47.

VERWERPING.

1. Wanneer de erfgenaam de erfenis verwerpt, vervalt daar door het executeurſchap. (*Art.* 898.)
2. Het verwerpen eener erfenis moet, bij uitdrukkelijke acte, voor den Regter, of Notaris en getuigen, geſchieden, en wordt niet uit de omſtandigheden afgeleid. (*Art.* 928.)
3. Die eene erfenis verwerpt, wordt gerekend nimmer erfgenaam geweest te zijn. (*Art.* 929.)
4. De verworpene erfenis of erfdeel devolveert op de geſubſtitueerden, en, bij ontbreken van dezelve op de mede-erfgenamen, of op de erfgenamen ab intestato, volgens de onderſcheidingen en bepalingen, bij *Art.* 664 *tot* 668 van dit Wetboek vastgeſteld. (*Art.* 930.)
5. Men kan nimmer iemand repreſenteren in eene erfenis, die hij verworpen heeft. — Hij, die de erfenis verworpen heeft, alleen in zijn graad erfgenaam zijnde, of alle zijne mede-erfgenamen met hem de erfenis verwerpende, devolveert de erfenis op de kinderen, die als dan uit eigen hoofde, en bij gelijke deelen, naar het getal der perſonen, erven. (*Art.* 931.)

6. De bevoegdheid, om eene erfenis te aanvaarden of te repudiëren, wordt verloren door een rijdverloop van twintig jaren. (*Art.* 932.)

7. Zoo lang er geene verjaring van het regt van aanvaarding aan iemand, die eene erfenis gerepudiëerd heeft, kan tegengeworpen worden, behoudt hij de bevoegdheid om dezelve als nog te aanvaarden, ten ware de erfenis reeds door andere erfgenamen mogt aanvaard zijn; onverminderd nogtans het regt, het welk een derde op de goederen der nalatenschap intusschen mogt verkregen hebben, het zij door verjaring, het zij door wettige handelingen met den curator, die de beheering van de vacerende erfenis gehad heeft. (*Art.* 933.)

8. Erfgenamen, die eenig goed van de nalatenschap mogten weggemaakt of verzwegen hebben, verliezen de bevoegdheid om de erfenis te verwerpen: zij worden, niettegenstaande hunne repudiatie, geacht dezelve zuiver en eenvoudig aanvaard te hebben. (*Art.* 934.)

9. Een verworpen legaat blijft bij den geen, die met de uitkeering door den testateur belast was; met inachtneming nogtans van het geen omtrent het regt van aanwas onder meer legatarisen, aan wie iets gezamenlijk gemaakt is, bij *Art.* 773 wordt bepaald. (*Art.* 935.)

10. De verwerping van een legaat kan geschieden

den op allerleie wijzen, die in ſtaat zijn iemands meening uit te drukken. (*Art.* 936.)

11. Niemand kan, bij plaatsvervulling, voor een legataris, die een legaat verworpen heeft, optreden. (*Art.* 937.)

VERZEGELING.

Van de verpligting van executeurs en voogden, om des overledens boedel te verzegelen, en tot het maken van den inventaris weder te ontzegelen. (*Art.* 331—333, 893 *en* 895.) —— Zie *Adminiſtratie*, *No.* 4—6. *Executeurs*, *No.* 12 *en* 14.

VISSCHERIJ.

Het geen de visſcherij betreft, regelt zich naar bijzondere wetten. (*Art.* 535.)

VOERLIEDEN.

1. Schippers en voerlieden zijn verpligt de aan hen toevertrouwde goederen te bewaren en daar voor zorge te dragen, even als herbergiers, waar van gehandeld wordt bij den titel van *bewaarneming* en *ſequeſtratie*. (*Art.* 1545.)

2. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor de goederen, welke zij reeds in hun vaartuig of op hun rijtuig geladen hebben, maar ook voor die gene, welke aan hen beſteld, en onder

hunne beheering ter verzorging gegeven zijn. (*Art.* 1546.)

3. Zij zijn verantwoordelijk voor het verlies van de hun aanvertrouwde goederen, en de ſchade daar aan gekomen, ten ware zij bewijzen, dat dezelve door een onvermijdelijk onheil of toeval van hooger hand verloren of beſchadigd zijn. (*Art.* 1547.)

4. Aannemers van post- en vrachtwagens, beurtſchepen en ſchuitenveren, zijn verpligt regiſters te houden van alle de gelden, goederen, pakketten en brieven, waar van zij de bezorging op zich nemem. (*Art.* 1548.)

5. De aannemers en commisſarisſen van poſterijen, wagen- en ſchuitenveren, en de ſchippers en voerlieden, zijn ook verpligt zich te gedragen naar de bijzondere reglementen, ten dezen opzigte gemaakt. (*Art.* 1549.)

VOGELARIJ.

Het geen de vogelarij betreft, regelt zich naar bijzondere wetten. (*Art.* 585.)

VOOGD. VOOGDIJ.

1. Een voogd, of iemand van des voogds kinderen, mag niet trouwen met den geen, die onder deszelfs voogdij ſtaat, of geſtaan heeft, ten zij vooraf door den voogd, ten overſtaan van

van den Regter, rekening en verantwoording zal zijn gedaan. (*Art.* 108.)

2. De toeſtemming der voogden is tot der minderjarigen huwelijk noodzakelijk. (*Art.* 116 *en* 117.) —— Zie *Huwelijk*, *No.* 21 *en* 22.

3. Beide echtgenooten worden door het huwelijk van de ouderlijke magt en uit de voogdij hunner voogden ontſlagen, en zulks zoo wel met opzigt tot hunne perſonen, als tot hunne goederen. (*Art.* 140.)

4. De man wordt door het huwelijk voogd over zijne huisvrouw. (*Art.* 147—151.) —— Zie *Man*, *No.* 4—8.

5. De voogdij van den man over de vrouw eindigt:

a. Door ontbinding of ſcheiding ven het huwelijk;

b. Wanneer dezelve voogdij aan den man door den Regter is ontnomen, en van dit regterlijk beſluit openbare afkondiging is gedaan; en

c. Door contract tuſſchen man en vrouw deswegens geſloten, door den Regter bekragtigd, en openlijk bekend gemaakt. (*Art.* 171.)

6. Voogdij heeft plaats over de perſoon en goederen van minderjarigen, of over derzelver goederen alleen. (*Art.* 290.)

7. Tot onderſcheiden gedeelten der voogdij kun-

nen ook onderſcheidene perſonen worden aangeſteld, zoo dat de eene de opvoeding, en de andere de goederen beſtuurt. (*Art.* 291.)

8. Voogden, alleen over goederen geſteld, of wier voogdij zich uit den aard der zake niet verder kan uitſtrekken dan tot de goederen, hebben geen gezag over de perſonen hunner pupillen. (*Art.* 292.)

9. Voogden zijn of beſturende, of toeziende voogden. (*Art.* 293.)

10. In het algemeen mag niemand, die volgens de wet bevoegd is voogd te zijn, zich aan eene voogdij onttrekken, maar kan integendeel tot het aannemen van dezelve genoodzaakt worden. (*Art.* 294.)

11. Van aanſtelling van voogden bij testament of acte. (*Art.* 295—300.) —— Zie *Aanſtelling.*

12. Van aanſtelling van voogden door de Weeskamer of het Geregt. (*Art.* 301—306.) — Zie *Weeskamer.*

13. Van toeziende voogden. (*Art.* 309—322.) —— Zie *Toeziende voogden.*

13. Van eene voogdij kunnen zich verſchoonen:

a. De perſonen, die zoodanige ambten of bedieningen bekleeden, welke hen volſtrekt verhinderen eene voogdij waar te nemen,

of

of hun billijke redenen geven, om zich aan dezelve te kunnen onttrekken;

b. Krijgslieden, die in werkelijken land- of zeedienst zijn;

c. Die in 's lands dienst buiten het Rijk afwezend zijn;

d. Die niet woonachtig zijn in het kwartier, of gedeelte van het Departement, alwaar de voogdij komt te vallen;

e. Die den ouderdom van zestig jaren vervuld hebben;

f. Die, door groote zwakheid, of aanhoudende ziekte, of door armoedige omstandigheden, ongeschikt zijn, om met den last eener voogdij bezwaard te worden;

g. Die reeds met drie andere voogdijen, curatele en administratie daar onder gerekend, bezwaard zijn; en

h. Die vijf wettige kinderen in leven hebben. (*Art.* 323.)

15. Indien de reden van verschooning gedurende den loop der voogdij ontstaat, staat het aan den voogd eveneens vrij, om die reden van verschooning aan de Weeskamer, of zoo die niet aanwezig, of uitgesloten is, aan het Geregt, voor te dragen, en zijn ontslag te verzoeken, als mede dat een ander voogd in zijne plaats benoemd worde; op welk verzoek

naar de omſtandigheden zal worden gedisponeerd. (*Art.* 324.)

16. Die zich, op grond van één of meer van gemelde redenen, van eene voogdij willen verſchoonen, moeten, binnen veertien dagen na dat zij kennis van hunne aanſtelling bekomen hebben, zich aan de Weeskamer of het Geregt vervoegen, en aldaar hunne redenen, met de noodige bewijzen, inbrengen; waar op naar bevind van zaken zal worden beſlist. (*Art.* 325.)

17. De redenen van verſchooning door de Weeskamer of het Geregt verworpen wordende, kan de aangeſtelde perſoon daar van komen in hooger beroep, en wordt inmiddels in het geval, bij het vorig *No.* vermeld, in de voogdij voorzien. (*Art.* 326.)

18. Voogden mogen niet zijn:

a. Die zelve onder voogdij of curatele ſtaan;

b. Vrouwsperſonen, uitgenomen moeder of grootmoeder, zoo deze laatſte niet hertrouwd zijn;

c. Allen, die met de minderjarigen zaken uitſtaande hebben, waar in het belang van de minderjarigen, of van hunnen boedel aanmerkelijk betrokken is;

d. Die, ter zake van misdaad, bij regterlijk gewijsde eerloos verklaard, of tot eene openbare ſtraffe verwezen zijn;

e. Een

e. Een ſtiefvader over zijne ſtiefkinderen; en

f. Die inſolvent geworden, zijn, en hunne crediteuren niet hebben voldaan. (*Art.* 327.)

19. Wie van eene voogdij moeten afgezet worden. (*Art.* 328.) —— Zie *Afzetting.*

20. Van de adminiſtratie of het beſtuur der voogden. (*Art.* 339—366.) —— Zie *Adminiſtratie*, *No.* 2—39.

21. De voogdij eindigt geheel en al:

a. Door het overlijden van den minderjarigen;

b. Wanneer de pupillen den ouderdom van drie en twintig jaren vervuld hebben; en

c. Door emancipatie. (*Art.* 367.)

22. Ten aanzien van den voogd, eindigt de voogdij:

a. Door den dood van den voogd:

b. Door verleend ontſlag aan den voogd, om eene wettige reden, gedurende de voogdij opgekomen;

c. Door een tweede huwelijk, voor zoo veel de moeder en grootmoeder betreft; en

d. Door eene geregtelijke afzetting van den voogd, en wering van denzelven van de voogdij. (*Art.* 368.)

23. Alle voogden, of, bij derzelver overlijden, hunne erfgenamen, zijn tot het doen van re-

kening en verantwoording verpligt. (*Art.* 369.)

24. Die verpligting heeft plaats gedurende de voogdij:

a. Aan de Weeskamer, of, waar dezelve niet bestaat of uitgesloten is, aan het Geregt, zoo dikwijls deze noodig oordeelen verantwoording te vorderen;

b. Aan den geen, die, bij overlijden, ontslag, of afzetting van den voogd, aan denzelven in de voogdij opvolgt; en

c. Aan den toezienden voogd, op den voet bij *Art.* 318 van dit Wetboek bepaald. (*Art.* 370.)

25. Van het doen van rekening en verantwoording door den voogd bij het eindigen der voogdij. (*Art.* 371—379.) — Zie *Rekening en verantwoording.*

26. Hoe veel een voogd voor salaris mag berekenen. (*Art.* 380 *en* 381.) — Zie *Salaris.*

27. Zoo dra de rekening gesloten is, is de voogd verpligt het batig slot van dezelve, benevens alle goederen, bewijzen van eigendom, constitutiën van renten, effecten en fondsen, en generalijk alle baten en profijten, ter zake van de voogdij onder hem zijnde, aan den gewezen pupil, of deszelfs erfgenamen uit te keeren. (*Art.* 382.)

28. Voor die uitkeering is elk der besturende voog-

voogden voor het geheel aanſprakelijk. (*Art.* 383.)

29. Indien echter het bewind, bij uiterſten wil, of door de Weeskamer of door het Geregt, tuſſchen de voogden verdeeld is, is ieder alleenlijk voor zijn beſtuur verantwoordelijk. (*Art.* 384.)

30. De voogd, die onmiddelijk eenige ſchade veroorzaakt heeft, is tot derzelver vergoeding in de eerſte plaats aanſprakelijk, en de overige voogden niet verder, dan voor het te kort komende, het welk aan den eerstgemelden voogd niet kan worden verhaald. (*Art.* 385.)

31. Voor het geene de voogden, op last of met goedvinden van de Weeskamer, of van het Geregt, verrigt hebben, zijn zij niet aanſprakelijk. (*Art.* 386.)

32. Tegen de Weeskamer of het Geregt zelve heeft de gewezen pupil nimmer eenige actie tot ſchadevergoeding, dan alleen in het geval, dat zij bedriegelijk, of met eene onverſchoonlijke achteloosheid, die met bedrog behoort gelijk geſteld te worden, gehandeld hebben. (*Art.* 387.)

33. De actie van den minderjarigen tegen zijnen voogd, wegens zaken tot de voogdij betrekkelijk, wordt gepreſcribeerd door een tijdverloop van tien jaren, te rekenen van den tijd der meerderjarigheid. (*Art.* 388.)

34. Voogden mogen geene goederen hunner pupil-

pillen koopen. (*Art.* 1371.) — Zie *Koop en verkoop*, *No.* 16.

VOORBIJGAAN.

De kinderen of ouders ſtilzwijgende voorbij gegaan zijnde, worden de voorbijgegane gehouden voor erfgenamen in de legitime portie, blijvende het testament verder in volle kracht. (*Art.* 716.)

VOORKINDEREN.

1. Douariën kunnen niet ſtrekken tot vermindering van kinds-gedeelten aan voorkinderen, volgens de wet, toekomende. (*Art.* 77.)
2. Iemand, trouwende met een man of vrouw, minderjarige voorkinderen hebbende, is gedurende het huwelijk verpligt tot het mede opvoeden van die voorkinderen, en het mede dragen der daar op vallende kosten, voor zoo verre dezelve uit der kinderen eigene goederen niet kunnen gevonden worden. (*Art.* 146.)
3. Aan de voorkinderen te doen bewijs van hun vaderlijk of moederlijk erfdeel, vóór dat de langstlevende een tweede huwelijk mag aangaan. (*Art.* 204—207.) —— Zie *Tweede huwelijken*, *No.* 5—8.
4. Aan dezelven mag niet minder dan een kindsgedeelte gemaakt worden. (*Art.* 208—212.) — Zie *Tweede huwelijken*, *No.* 9—13.

VOOR-

VOORWAARDE.

1. Eene erfſtelling kan zuiver, of onder zekere voorwaarden, gelijk mede onder eene tijds-bepaling, en met andere bijvoegingen gedaan worden. (*Art.* 672.)

2. De voorwaarden der erfſtelling moeten betrekkelijk zijn tot eene zaak, die nog niet gebeurd is, die mogelijk is in de uitvoering, en niet ſtrijdig is met de wetten van dit Rijk, of met de goede zeden. (*Art.* 673.)

3. Alle onmogelijke en met de wet of goede zeden ſtrijdige voorwaarden worden gehouden voor niet geſchreven; en wordt de erfſtelling, in zoodanig geval, gerekend zuiver geſchied te zijn. (*Art.* 674.)

4. Voor onmogelijke worden gehouden die voorwaarden, welker nakoming, of uit haren aard en bij alle menſchen, of alleen in den perſoon van den erfgenaam, onmogelijk is. (*Art.* 675.)

5. Voor onmogelijke worden gehouden zulke voorwaarden, die zoo duister of verward zijn voorgeſteld, dat men niet weten kan, wat de testateur daar mede bedoeld heeft, of zoo ongerijmd zijn, dat zij in gezonde herſenen niet behooren te vallen. (*Art.* 676.)

6. Alle voorwaarden, die uit eenen godsdienſtigen haat voortſpruiten, of iemand in de vrije

vrije keuze van zijnen godsdienst belemmeren, zijn verboden. (*Art.* 677.)

7. Zijn mede verboden alle voorwaarden, waar door iemand gebragt wordt in de verpligting, om, zoo hij de erfenis genieten en behouden wil, ongetrouwd te blijven. (*Art.* 678.)

8. Dit is echter niet toepasselijk op het geval, dat iemand tot erfgenaam gesteld is onder voorwaarde, *mits hij met zekere persoon of personen niet trouwe*; of dat de eene echtgenoot den anderen tot erfgenaam stelt, of aan denzelven eenig voordeel maakt, *zoo lang hij weduwenaar, of zij weduwe zal blijven.* (*Art.* 679.)

9. Al wie, onder eene geoorloofde voorwaarde, tot erfgenaam gesteld is, en het in zijne magt heeft om die te volbrengen, moet daar aan voldoen, vóór dat hij tot het aanvaarden der erfenis geregtigd is. (*Art.* 680.)

10. Voorwaarden, die gedeeltelijk in de magt van den erfgenaam, gedeeltelijk in de magt van een ander zijn, worden gehouden voor vervuld, wanneer de bevoordeelde niet is in gebreke gebleven in het geen in zijne magt is, noch van zijne zijde de voorwaarde heeft tegengewerkt. (*Art.* 681.)

11. Die tot erfgenaam gesteld is onder eene voorwaarde, welke niet van hem, maar van het geval afhangt, moet den tijd der vervul-

ling

ling afwagten, vóór dat hij de erfenis genieten kan. (*Art.* 682.)

12. Wanneer iemand, onder verscheiden te zamen gevoegde voorwaarden, tot erfgenaam gesteld is, moeten dezelve alle vervuld zijn, eer hij tot de erfenis kan worden toegelaten, maar wanneer de voorwaarden achternatief gesteld zijn, is het genoeg dat één van dezelve plaats hebbe. (*Art.* 683.)

13. Zoo lang de voorwaarde onvervuld is, moet de erfenis blijven onder administratie van den geen, dien de testateur bij zijn testament benoemd heeft, of geen administrateur benoemd zijnde, onder de beheering van de Weeskamer, ter plaatse van het sterfhuis, of, zoo de Weeskamer uitgesloten is, onder de administratie van eenen curator, door het Geregt ter dier plaatse aan te stellen. (*Art.* 684.)

14. De gestelde erfgenaam, vóór de vervulling der voorwaarde komende te sterven, brengt het regt tot de erfenis niet op zijnen erfgenaam over. (*Art.* 685.)

15. Alle voorwaarde, die reeds bij het leven van den testateur hare vervulling heeft bekomen, wordt voor vervallen gehouden, even als of de erfstelling zuiver geschied was. (*Art.* 686.)

16. Eene

16. Eene voorwaarde van *iets niet te zullen doen*, is geoorloofd, en kan de erfgenaam de erfenis terſtond aanvaarden, zoo dra hij, ten behoeve van den aan hem geſubſtitueerden erfgenaam, of van des testateurs erfgenamen bij verſterf, voldoende zekerheid geſteld heeft voor de overgave der erfenis, met de vruchten van dezelve, indien hij tegen de geſtelde voorwaarde kwam te handelen; ten ware de testateur hem uitdrukkelijk van het ſtellen dier zekerheid had vrijgeſteld. (*Art.* 687.)

17. Eene verbindtenis is conditioneel, wanneer men dezelve doet afhangen van eene reeds gebeurde, doch aan de contractanten onbekende zaak, of van eene toekomſtige of onzekere gebeurtenis; het zij die enkel toevallig is, het zij die van de magt van eene van beide de contracterende partijen, of ook van den wil van een derden afhangt. (*Art.* 1080.)

18. Elke voorwaarde, die iets inhoudt, dat onmogelijk, met de goede zeden ſtrijdig, of door de wet verboden is, is nietig, en maakt de overeenkomst, welke men daar van heeft doen afhangen, van onwaarde. (*Art.* 1081.)

19. De voorwaarde, om iets niet te doen, het welk onmogelijk is, maakt de overeenkomst, onder die voorwaarde aangegaan, niet van onwaarde. (*Art.* 1082.)

20. Eene verbindtenis is nietig, wanneer die aange-

gegaan is onder eene voorwaarde, enkel afhangende van den wil van den geneu, die zich aan den anderen verbindt. (*Art.* 1083.)

21. Alle voorwaarden moeten vervuld worden op zoodanige wijze, als de contracterende partijen geoordeeld moeten worden bedoeld te hebben. (*Art.* 1084.)

22. Wanneer eene verbindtenis aangegaan is onder voorwaarde, dat zekere gebeurtenis binnen eenen bepaalden tijd zal voorvallen, wordt de voorwaarde gehouden te ontbreken, als de tijd verloopen is, zonder dat die gebeurtenis heeft plaats gehad. —— Bijaldien de tijd niet bepaald is, kan de voorwaarde altijd vervuld worden, en dezelve wordt niet gerekend te ontbreken, dan wanneer het zeker is, dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben. (*Art.* 1085.)

23. Eene verbindtenis aangegaan zijnde onder de voorwaarde, mits zekere zaak binnen een bepaalden tijd niet gebeure, wordt de voorwaarde gehouden voor vervuld, wanneer de tijd verloopen is, zonder dat de bedoelde zaak gebeurd is, of wanneer het, voor het verloop des tijds, zeker is, dat zij niet gebeuren zal. —— Geen tijd bepaald zijnde, is de voorwaarde niet vervuld, eer het zeker, is dat de bedoelde zaak niet zal gebeuren. (*Art.* 1086.)

24. De voorwaarde wordt gehouden voor vervuld, wanneer de ſchuldenaar, die zich onder dezelve verbonden heeft, zelf en opzettelijk de oorzaak is, dat zij niet is vervuld geworden. (*Art.* 1087.)

25. Wanneer eene verbindtenis onder meer dan éene voorwaarde is aangegaan, is het noodig dat die allen vervuld worden. (*Art.* 1088.)

26. De voorwaarde, vervuld zijnde, werkt achteruit, tot den tijd dat de overeenkomst is aangegaan; indien dus de ſchuldeiſcher vóór de vervulling der voorwaarde geſtorven is, gaat zijn regt over op zijn erfgenaam. (*Art.* 1089.)

27. De ſchuldeiſcher kan vóór de vervulling der voorwaarde die middelen in het werk ſtellen, welke het behoud van zijn regt noodzakelijk maakt. (*Art.* 1090.)

28. Hangende de voorwaarde, is de zaak, die het onderwerp der overeenkomst uitmaakt, voor riſico van den ſchuldenaar, die zich voorwaardelijk tot de levering verbonden heeft. —— De zaak inmiddels vergaande, buiten toedoen van den ſchuldenaar, is de verbindtenis te niet. —— Dezelve inmiddels verergerd zijnde, buiten toedoen van den ſchuldenaar, heeft de ſchuldeiſcher de keus, of om de verbindtenis te verbreken, of om de zaak te eiſchen in dien ſtaat, als zij zich

zich bevindt, zonder eenige vermindering van den uitgeloofden prijs; doch verergerd zijnde door toedoen van den ſchuldenaar, heeft de ſchuldeiſcher het regt, of om de verbindtenis te verbreken, of om de zaak te eiſchen in dien ſtaat, als zij zich bevindt, tevens met vergoeding van kosten, ſchaden en interesſen. (*Art.* 1091.)

29. Eene verbindtenis, aangegaan onder eene opſchortende voorwaarde, is zoodanige, welke afhangt van eene toekomſtige en onzekere gebeurtenis, of van eene reeds gebeurde, doch aan de contractanten onbekende zaak. — In het eerſte geval heeft de verbindtenis geene kracht, dan na dat de gebeurtenis wezenlijk plaats heeft. —— In het laatſte geval is de verbindtenis niet meer onzeker, maar uitgemaakt, en werkt van den dag af, dat dezelve aangegaan is. (*Art.* 1092.)

30. Eene voorwaarde is ontbindende, wanneer zij na hare vervulling de verbindtenis doet ophouden, en de zaken weder brengt in vorigen ſtand, even als of er geene verbindtenis beſtaan had. —— Deze voorwaarde ſchort de nakoming der verbindtenis niet op, maar zij verpligt alleen den ſchuldenaar, om het ontvangene te rug te geven, in het geval, dat de bij de voorwaarde bedoelde gebeurtenis plaats heeft. (*Art.* 1093.)

31. Eene ontbindende voorwaarde wordt altijd veronderfteld in een bilateraal of wederkeerig contract plaats te grijpen, en zijne uitwerking te hebben in dat geval, dat één der contracterende partijen aan de verbindtenis niet mogt voldoen. —— In dit geval echter wordt het contract niet gehouden van zelf ontbonden te zijn, maar de geen, ten wiens behoeve de verbindtenis niet nagekomen is, heeft de keus, of om den anderen tot nakoming der overeenkomst te noodzaken, indien zulks mogelijk is, of om de ontbinding van het contract te eifchen, met vergoeding van kosten, fchaden en interesfen. — De ontbinding moet in regten geëischt worden, doch de Regter kan in dat geval aan den verweerder, naar gelang der omftandigheden, eenig uitftel verleenen. (*Art.* 1094.)

VREEMDELINGEN.

1. Onroerende goederen van vreemdelingen, zoo wel als van ingezetenen, zijn onderworpen aan de wetten van dit Rijk. (*Art.* 3.)
2. Vreemdelingen genieten in Holland dezelfde burgerlijke regten, welke toegeftaan zijn of zullen worden aan Hollanders, in die landen, waar toe die vreemdelingen behooren. (*Art.* 11.)
3. Eene vreemde vrouw, met een Hollander ge-

getrouwd zijnde, volgt de burgerlijke betrekking van haren man. (*Art.* 12.)

4. Een vreemdeling, door den Koning geadmitteerd om in Holland zijn domicilie te vestigen, heeft het volle genot van alle burgerlijke regten, zoo lang hij zijn domicilie aldaar blijft houden. (*Art.* 13.)

5. Vreemdelingen, zich met der woon in dit Rijk nederzettende, zijn verpligt de registratie hunner huwelijks-voorwaarden te laten doen, bij de Autoriteit door den Koning te benoemen, ter hunner in dit Rijk verkozene woonplaats. (*Art.* 98.)

6. Een huwelijk, in een vreemd land aangegaan tusschen een Hollander en een vreemdeling, zal in dit Rijk voor wettig gehouden worden, wanneer het zelve naar de huwelijksplegtigheden van dat land voltrokken is, mits zijnde voorafgegaan door de afkondigingen, bij *Art.* 126—128 van dit Wetboek voorgeschreven, en mits het zelve huwelijk tegen de wetten van Holland niet aanloopt. (*Art.* 133.)

7. Binnen drie maanden na de terugkomst van den Hollander in het vaderland, moet de acte van het voltrekken des huwelijks geregistreerd worden ter secretarie of griffie der plaats, alwaar de in het vorig *No.* vermelde

echtgenooten als dan woonachtig zijn. (*Art.* 134.)

8. Aan vreemdelingen, te huis behoorende in die landen, alwaar het aan ingezetenen van dit Rijk vrijstaat over hunne nalatenschap bij testament te beschikken, in zulks ook hier te lande geoorloofd: mits, voor zoo veel den vorm betreft, het voorschrift van de wetten van dit land in acht nemende. (*Art.* 606.)

9. Geene vreemdelingen mogen bij testament door een Hollander bevoordeeld worden, dan alleen wanneer in het omgekeerde geval, de Hollander bij testament van den vreemdeling voordeel zoude hebben kunnen genieten. (*Art.* 618.)

10. Alle testamenten, door vreemdelingen op eenige plaats buiten dit Rijk gemaakt, overeenkomstig den vorm aldaar vereischt wordende, zijn ook ten aanzien van goederen binnen dit Rijk gelegen, bestaanbaar en van kracht. (*Art.* 654.)

11. Daarentegen zijn alle testamenten, door vreemdelingen gemaakt buiten dit Rijk, zonder den vorm aldaar vereischt wordende behoorlijk in acht te nemen, ook alhier onbestaanbaar en krachteloos; al ware het zelfs, dat de hier te lande gevorderde vorm daar bij gevolgd was. (*Art.* 656.)

VREES. Zie *Geweld.*

VROUWEN.

1. Eene vreemde vrouw, met een Hollander getrouwd zijnde, volgt de burgerlijke betrekking van haren man. (*Art.* 12.)
2. Eene Hollandsche vrouw, met een vreemdeling in het huwelijk tredende, volgt den staat van haren man: indien zij weduwe wordt, krijgt zij de betrekking als Hollandsche te rug, mits zij haar vast verblijf in Holland houdt, of daar in, binnen het jaar na het overlijden van haren man, terug keert, en haar domicilie vestigt. (*Art.* 16.)
3. Eene getrouwde vrouw heeft geen ander domicilie, dan dat van haren man. (*Art.* 28.)
4. De vrouw volgt de regtbank van haren man. (*Art.* 142.)
5. De man is aan zijne vrouw bescherming, de vrouw aan haren man gehoorzaamheid verschuldigd. (*Art.* 143.)
6. De vrouw is verpligt om bij haren man te wonen, en denzelven te volgen overal, alwaar hij goedvindt zijn verblijf te vestigen. — De man is verpligt haar te ontvangen, en haar, naar mate van zijn vermogen en van zijnen stand, van alles te verzorgen, wat tot behoeften des levens noodig is. (*Art.* 144.)
7. Tot de gemeene huishouding is elk verpligt

zijne inkomsten en verdiensten getrouwelijk in te brengen, ten ware bij de huwelijks-voorwaarden daaromtrent eene andere bepaling is gemaakt. (*Art.* 145.)

8. De vrouw kan, buiten goedkeuring van haren man, geene erfenissen, legaten of donatiën aannemen of verwerpen, ten ware zij, bij onbillijke weigering van den man, daar toe door den Regter bevoegd verklaard wordt. (*Art.* 152.)

9. De vrouw heeft, zonder adsistentie van haren man, geen persoon om in regten te verschijnen. (*Art.* 153.)

10. Dit lijdt uitzondering:

a. Wanneer de vrouw wegens misdaad gevangen, of gedagvaard is om in persoon te verschijnen;

b. Wanneer de vrouw tegen haren eigen man próces voert; en

c. Wanneer de vrouw als gemagtigde van haren man ageert. (*Art.* 154.)

11. In deze uitgezonderde gevallen staat de vrouw gelijk met eene vrouw, die ongetrouwd en meerderjarig is. (*Art.* 155.)

12. In andere gevallen, wanneer de man, tegen reden en billijkheid, weigert zijne vrouw voor den Regter te adsisteren, of, uit hoofde van afwezendheid, gevangenis of andere verhindering, daar toe buiten staat is, kan zij aan den

den Regter verzoeken bevoegd verklaard te worden, om, zoo lang die verhindering ſtand grijpt, haar eigen regt en belang, en zelfs ook de belangen van haar en haren man, te mogen waarnemen. (*Art.* 156.)

13. De vrouw kan, buiten toeſtemming van haren man, geene goederen vervreemden noch verpanden. (*Art.* 157.)

14. Zij kan ook door geene handeling of overeenkomst zich zelve of haren man, op eenigerhande wijze, verbinden, uitgezondert in die handelingen, welke tot de dagelijkſche huishouding betrekking hebben. (*Art.* 158.)

15. Alle andere handelingen en overeenkomſten, door de vrouw, zonder toeſtemming van den man aangegaan, zijn, ten opzigte van de verbindtenis van de vrouw, nietig en krachteloos, zoo dat noch de man, noch de vrouw, ſtaande huwelijk, of na ſcheiding van het zelve, daar uit immer kan worden aangeſproken. (*Art.* 159.) — Zie voorts *Man.*

16. Van vrouwen, openbare Koopmanſchap drijvende. (*Art.* 160—163.) —— Zie *Koopvrouwen.*

17. De vrouw kan, buiten haren man, geene betalingen ontvangen, noch ſchuldenaren ontſlaan, ten ware zij, met uitdrukkelijke of ſtilzwijgende toeſtemming van den man, gewoon

is gelden te ontvangen, en daar voor quitantie te geven. (*Art.* 164.)

18. Hij echter, die met de vrouw, buiten adsistentie van den man gecontracteerd heeft, blijft van zijne zijde aansprakelijk. (*Art.* 165.)

19. De handelingen van de vrouw, door den man uitdrukkelijk of stilzwijgende zijnde goedgekeurd, zijn voor beide partijen verbindende. (*Art.* 167.)

20. Indien de vrouw, uit hoofde eener handeling, buiten haren man aangegaan, eenige overgifte van goederen of betaling van geld gedaan heeft, kan het overgegevene of betaalde door den man worden terug geëischt. (*Art.* 167.)

21. De vrouw zelve zal echter dat vermogen niet hebben, wanneer de man intusschen overleden is. (*Art.* 168.)

22. Indien de vrouw uit gelijken hoofde eenige goederen of gelden ontvangen heeft, die in den gemeenen boedel gekomen zijn, en waar door dus die boedel is gebaat, zal deswegens eene actie tot terug gave tegen haar en tegen den man, als haar in huwelijk hebbende, plaats hebben. (*Art.* 169.)

23. Indien eene vrouw, na scheiding van het huwelijk, uit hoofde eener handeling, staande huwelijk, door haar, buiten haren man, aange-

gegaan, iets betaalt, kan zij hetzelve niet als onverſchuldigd terug eiſchen. (*Art.* 170.)

24. Getrouwde vrouwen hebben tot het maken van testament, de bewilliging en den bijſtand harer mans niet noodig. (*Art.* 601.)

25. Vrouwen mogen bij het paſſeren van testamenten geene getuigen zijn. (*Art.* 629.)

26. Eene getrouwde vrouw kan geen executeurſchap aannemen, dan met toeſtemming van haren man; doch, indien er tusſchen haar en haren man geene gemeenſchap van goederen plaats heeft, kan zij, indien haar man zijne toeſtemming weigert, ook door den Regter tot het aanvaarden van het executeurſchap geautoriſeerd worden. (*Art.* 884.)

27. Eene getrouwde vrouw kan geene erfenis aanvaarden, dan met toeſtemming van haren man, of op autoriſatie van den Regter, volgens het gemelde in *No.* 8. (*Art.* 915.)

28. Getrouwde vrouwen zijn, behalve in de gevallen bij de wet uitdrukkelijk uitgezonderd, onbekwaam om te contracteren. (*Art.* 1037.)

29. Op des ſchuldenaars geheelen boedel verleent de wet ſtilzwijgend pandregt aan getrouwde vrouwen, die met uitſluiting der gemeenſchap van goederen, en van winst en verlies getrouwd zijn, of van de door haar bedongene keuze, om in winst en verlies te deelen, afſtand gedaan hebben; mitsgaders

ook

ook aan de kinderen of andere erfgenamen van die vrouwen, op den boedel van den man, tot het terug bekomen of bekomen van redintegratie van hare ten huwelijk aangebragte en ſtaande huwelijk verkregene goederen, die door den man zijn vervreemd geworden. (*Art.* 1829, *No.* 4.)

VRUCHTEN.

2. De vermoedelijke erfgenamen buiten ſtaat zijnde om borgen of zekerheid te ſtellen, blijft of wordt de boedel onder curatele geſteld, doch de vruchten, die daar van afkomen, worden hun jaarlijks uitgekeerd zonder borgtogt. (*Art.* 39.)

2. Alle vruchten der aarde, het zij door de natuur alleen, of gepaard met menſchen hulp voortgebragt; —— alle civiele of burgerlijke vruchten; —— en eindelijk jongen, die uit iemands beesten worden geboren, behooren door het regt van accesſie aan den eigenaar. (*Art.* 444.)

3. Die enkel het bezit heeft eener zaak, zonder eigenaar te zijn, krijgt geen regt op de vruchten, dan wanneer hij de zaak bezit ter goeder trouw; doch, in geval van bezit ter kwader trouw, kan de eigenaar van hem, met de zaak zelve, tevens alle de vruchten terug vorderen. (*Art.* 445.)

3. De

3. De vruchten eener zaak behooren niet anders aan den eigenaar, dan onder den last om de kosten van ploegen, zaaijen en arbeiden, door een derden perſoon daar aan verrigt, aan denzelven te vergoeden. (*Art.* 446.)

5. Natuurlijke vruchten zijn de genen, welke de aarde van zelf voortbrengt, als mede de producten en de jongen van beesten.—Vruchten van nijverheid, die uit den grond getrokken worden, zijn de genen, welke men door cultuur of landbouw verkrijgt. (*Art.* 472.)

6. Burgerlijke vruchten zijn de huren van gebouwen, van landerijen, en van andere panden, mitsgaders renten en interesſen van kapitalen. (*Art.* 473.)

VRUCHTGEBRUIK.

1. Vruchtgebruik is het regt om van eens anders goed de vruchten te trekken, als of men zelf eigenaar daar van ware, mits zorgende dat de zaak zelve in wezen blijft. (*Art.* 467.)

2. Vruchtgebruik wordt verkregen, of door den wil van den eigenaar, of door de wet. (*Art.* 468.)

3. Vruchtgebruik kan daargeſteld worden, of zuiver, of onder zekere voorwaarden, of voor eenen zekeren tijd. (*Art.* 469.)

4. Vruchtgebruik kan zoo wel van roerende, als

als van onroerende goederen worden toegestaan. (*Art.* 470.)

5. De vruchtgebruiker is in het algemeen gerechtigd, alle de vruchten te genieten, die van het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, voortkomen, het zij de natuurlijke, het zij de burgerlijke, het zij de vruchten van nijverheid. (*Art.* 471.)

6. Natuurlijke vruchten zijn de genen, welke de aarde van zelf voortbrengt, als mede de producten en de jongen van beesten. — Vruchten van nijverheid, die uit den grond getrokken worden, zijn de genen, welke men door cultuur of landbouw verkrijgt. (*Art.* 472.)

7. Burgerlijke vruchten zijn de huren van gebouwen, van landerijen, en van andere panden, mitsgaders renten en interessen van kapitalen. (*Art.* 473.)

8. De natuurlijke vruchten en vruchten van nijverheid, die, bij den aanvang van het vruchtgebruik, nog niet geplukt, of afgesneden zijn, behooren aan den vruchtgebruiker. — De nog niet geplukte of nog niet afgesnedene, bij het eindigen van het vruchtgebruik, behooren aan den eigenaar, zonder dat deze iets wegens de kosten van het bearbeiden of zaaijen verpligt is te vergoeden. (*Art.* 474.)

9. De burgerlijke vruchten worden daarentegen ge-

gerekend met den dag te beginnen, en met den dag te eindigen. (*Art.* 475.)

10. Van scheepsportiën worden twee derden van de tijdelijke uitdeelingen voor vruchten, en één derde voor hoofdsom gerekend, waar tegen ook weder in de tijdelijke bijlagen twee derden door den vruchtgebruiker, en één derde door den eigenaar, na het eindigen van het vruchtgebruik, gedragen moeten worden. (*Art.* 476.)

11. De opbrengst van uitgeveende en uitgegravene landen, en van steen- en zandgroeven, wordt geheel voor hoofdsom gerekend, en blijft als zoodanig aan den eigenaar, behoudens aan den vruchtgebruiker het genot der renten, die daar van afkomen. (*Art.* 477.)

12. Indien vruchtgebruik plaats heeft omtrent zaken, die met het gebruik te niet gaan, als geld, koren en dranken, heeft de vruchtgebruiker het regt om dezelve te gebruiken; mits, bij het eindigen van het vruchtgebruik, eene gelijke hoeveelheid, hoedanigheid en waarde, of wel den prijs van dezelve te rug gevende. (*Art.* 478.)

13. Het vruchtgebruik van eene lijfrent geeft aan den vruchtgebruiker, gedurende het vruchtgebruik, het regt om de verschenen renten te beuren, zonder tot eenige te rug gave verpligt te zijn. (*Art.* 479.)

14. Vrucht-

14. Vruchtgebruik plaats hebbende omtrent zaken, die, zonder dadelijk te niet gaan, door het gebruik verslijten, of in waarde verminderen, geeft aan den vruchtgebruiker het regt, om dezelve te gebruiken tot die einden, waar toe zij geschikt zijn. —— Bij het eindigen van het vruchtgebruik, is de vruchtgebruiker verpligt, dezelve te rug te geven in den staat, waar in zij zich bevinden; mits niet door misbruik of kwade trouw van den vruchtgebruiker versleten of in waarde verminderd zijnde. (*Art.* 480.)

15. Van bosschen en ander houtgewas is het week en kaphout voor den vruchtgebruiker, en zijn de opgaande boomen voor den eigenaar; zoo echter, dat de vruchtgebruiker van den opbrengst van de verkochte opgaande boomen, zoo lang het vruchtgebruik duurt, de renten trekt. —— De vruchtgebruiker is verpligt, zich, ten aanzien van het kappen, te gedragen naar de gewoonte en het standvastig gebruik der eigenaars; zonder voor zich of zijne erfgenamen schadevergoeding te genieten, wegens het geen hij, gedurende het vruchtgebruik, mogt nagelaten hebben op zijn tijd te kappen. —— Boomen, welke kunnen getrokken worden uit eene boomkwekerij, zonder dezelve te bederven, behooren mede tot het vruchtgebruik; mits de vruchtgebruiker zich

zich omtrent de weder aanvulling gedrage naar de plaatselijke gewoonten. (*Art.* 481.)

16. Boomen, die gedurende het vruchtgebruik sterven, en die, welke bij toeval afbreken, of uit den grond gerukt worden, zijn voor den vruchtgebruiker; welke echter verpligt is andere boomen voor dezelve in plaats te zetten. (*Art.* 482.)

17. De vruchtgebruiker mag niet alleen het goed zelf gebruiken, en door zijne huisgenooten laten gebruiken, maar hij is ook geregtigd om het genot der vruchten, door verkoop, verhuring, of anderen titel, aan een derden over te doen; zoo nogtans, dat het regt van vruchtgebruik met den dood van den vruchtgebruiker, die dit genot heeft overgedaan, eindigt. (*Art.* 483.)

18. Het vruchtgebruik strekt zich ook uit tot den aanwas, waar mede de goederen, gedurende het genot des vruchtgebruikers, vergroot worden. (*Art.* 484.)

19. De vruchtgebruiker heeft in het algemeen het genot van alle de regten, die den eigenaar toekomen; als van servituut, van overgang, en alle anderen, en hij geniet deze regten als de eigenaar zelf. (*Art.* 485.)

20. De vruchtgebruiker heeft de goederen, waar van hij het vruchtgebruik geniet, onder zijne eigene beheering; ten ware daar over een

ander tot administrateur is gesteld. (*Art.* 486.)

21. De eigenaar is gehouden den vruchtgebruiker het vruchtgebruik der goederen te laten genieten, zonder hem daar in eenige belemmering te veroorzaken; alle belet, daar in door den eigenaar toegebragt, verpligt hem tot schadevergoeding. (*Art.* 487.)

22. De vruchtgebruiker mag daarentegen, na het eindigen van het vruchtgebruik, geene schadevergoeding eischen voor eenige verbetering, welke hij vermeent gedurende het vruchtgebruik gemaakt te hebben; al ware de zaak door hem ook wezenlijk in beteren staat gebragt. —— Hij of zijne erfgenamen mogen echter alles, wat er door hem aan of op het gebruikte goed gemaakt of gebragt is, wegnemen of doen wegnemen, wanneer alles ongeschonden in zijnen vorigen staat kan worden hersteld. (*Art.* 488.)

23. De vruchtgebruiker moet de zaak aanvaarden in den staat, waar in dezelve zich bevindt, en is in het algemeen verpligt, om de goederen, als een goed huisvader, te gebruiken; zorg dragende, dat dezelve niet in verval geraken of verloren gaan: alle verzuim, hier in door hem gepleegd, stelt hem tot vergoeding van schade aansprakelijk. (*Art.* 489.)

24. De

24. De vruchtgebruiker, de goederen, waar van hij het vruchtgebruik heeft, onder zijne eigene beheering hebbende, is gehouden tot het maken van ſtaat en inventaris derzelve goederen, in tegenwoordigheid van den eigenaar, of na denzelven daar toe geroepen te hebben, en met uitdrukking van de waarde der goederen, welke door deskundigen begroot moeten worden, en is voorts gehouden tot het ſtellen van zekerheid, dat hij de goederen niet anders dan na behooren gebruiken zal, en dat hij, na het eindigen van het vruchtgebruik, de goederen zelve, of, in het geval hier voren in *No.* 12 vermeld, de waarde van dezelve aan den eigenaar te rug geven zal; alles, ten ware hij, bij overeenkomst of testament, van de verpligting tot het maken van inventaris, of het ſtellen van zekerheid, is vrijgeſteld; zullende mede aan de verpligting tot het ſtellen van cautie niet onderworpen worden ouders, welke het vruchtgebruik van de goederen hunner kinderen hebben, noch ook iemand, die zijn goed aan een ander verkocht of geſchonken heeft, onder voorwaarde van het vruchtgebruik van dit goed te blijven genieten. (*Art.* 490.)

25. De vruchtgebruiker, die, in het geval bij het vorige *No.* vermeld, buiten ſtaat is de vereischte zekerheid te ſtellen, is verpligt te

gedoogen, dat de goederen gebragt worden onder eene geregtelijke administratie, tot tijd en wijle hij de zekerheid gesteld zal hebben. (*Art.* 491.)

26. Aan den vruchtgebruiker kan, in geval van administratie, door den Regter worden toegestaan, om een gedeelte van de onroerende goederen, naar bevind van zaken, tot zijn gebruik te mogen onder zich houden; mits daar voor cautie stellende, die ook, naar aanleiding der omstandigheden, in eene juratoire cautie zal kunnen bestaan, en voorts onder den last om dezelve goederen, bij het eindigen van het vruchtgebruik, weder op te leveren en te rug te geven. (*Art.* 492.)

27. De vruchtgebruiker, die vertraagt de vereischte zekerheid te stellen, verliest echter daar door de vruchten niet, waar toe hij geregtigd was; dezelve zijn hem verschuldigd van het oogenblik af, dat het vruchtgebruik een aanvang neemt. (*Art.* 493.)

28. In de bepaling wat al dan niet onder vruchtgebruik begrepen is, en welke lasten voor rekening van den vruchtgebruiker komen, moet eerst en vooral worden ingezien, wat daaromtrent bij de overeenkomst of uiterste wil is vastgesteld. (*Art.* 494.)

29. De vruchtgebruiker is, voor zoo verre het tegendeel niet bij overeenkomst of testament

is vastgeſteld, verpligt de gewone reparatiën tot onderhoud te doen, als mede te vergoeden de ſchade, die, door zijn gepleegd verzuim in het niet doen van deze reparatiën, veroorzaakt zoude mogen zijn. —— Buitengewoon zware reparatiën blijven ten laste van den eigenaar; ten ware dezelve veroorzaakt zijn door verzuim van het gewoon onderhoud, gedurende den tijd van het vruchtgebruik; in welk geval ook de buitengewoon groote reparatiën ten laste komen van den geen, die het gewoon onderhoud verzuimd heeft. (*Art.* 495.)

30. Buitengewoon groote reparatiën zijn die van zware muren en gewelven, het leggen van nieuwe balken, geheele daken, en dergelijke; andere reparatiën worden als gewoon onderhoud gerekend. (*Art.* 496.)

31. Noch de eigenaar, noch de vruchtgebruiker, is gehouden te herbouwen het geen door ouderdom is ingeſtort, of door een onvermijdelijk onheil vernield is. (*Art.* 497.)

32. De vruchtgebruiker is gehouden, gedurende het vruchtgebruik, voor zijne rekening te nemen de jaarlijkſche lasten, waar mede het goed bezwaard is, en die in het gemeene leven als lasten der vruchten worden aangemerkt. (*Art.* 498.)

33. De lasten, op den eigendom van het goed,

gedurende het vruchtgebruik, gelegd, worden door den vruchtgebruiker en den eigenaar gedragen, in maniere als volgt. —— De eigenaar is verpligt de betaling dezer lasten te doen, doch de vruchtgebruiker moet hem de interessen der uitgeschotene penningen vergoeden. —— Indien de vruchtgebruiker de penningen, tot die betaling benoodigd, heeft voorgeschoten, kan hij, bij het eindigen van het vruchtgebruik, de kapitale somme zelve te rug eischen. (*Art.* 499.)

34. Tot betaling van schulden of lasten, waar mede het goed, bij den aanvang van eenig bijzonder daar op gesteld vruchtgebruik, bevonden wordt bezwaard te zijn, is de vruchtgebruiker niet gehouden. Het goed daar voor aangesproken wordende, heeft de vruchtgebruiker zijn verhaal op den eigenaar. (*Art.* 500.)

35. Proceskosten over het vruchtgebruik komen tot laste van den vruchtgebruiker; doch die den eigendom betreffen tot laste van den eigenaar. (*Art.* 501.)

36. Wanneer, gedurende het vruchtgebruik, door derden eenige aanspraak op het regt van den eigenaar wordt gemaakt, of het goed zelve wordt aangetast, is de vruchtgebruiker gehouden, om daar van aan den eigenaar kennis te geven; zijnde de vruchtgebruiker, bij

ge-

gebreke van dien, verantwoordelijk voor de ſchade, welke daar uit voor den eigenaar kan ontſtaan, even als of hij zelf het nadeel had toegebragt. (*Art.* 502.)

37. Die het vruchtgebruik van eenig beest heeft, is, wanneer het zelve, buiten zijn toedoen, ſterft, niet verpligt een ander in plaats van het geſtorvene te rug te geven, noch er de waarde van te betalen. (*Art.* 503.)

38. In geval van vruchtgebruik van een troep of kudde beesten, is de vruchtgebruiker, wanneer de kudde door ſterfte, of ander toeval, buiten deszelfs ſchuld, geheel of ten deele verloren gaat, niet verder aan den eigenaar gehouden, dan tot overgifte van de huiden of vellen, of van derzelver waarde. (*Art.* 504.)

39. Vruchtgebruik eindigt:

a. Door den dood van den vruchtgebruiker;

b. Wanneer de tijd of voorwaarde, tot of onder welke het zelve toegeſtaan is, verloopen of vervuld is;

c. Door vermenging, wanneer de bloote eigendom en het vruchtgebruik zijn gekomen in de zelfde handen;

d. Door gedanen afſtand van den vruchtgebruiker ten behoeve van den eigenaar;

e. Door verjaring, wanneer de vruchtgebrui-

bruiker, gedurende dertig jaren, van zijn regt geen gebruik gemaakt heeft; en

f. Door den geheelen ondergang der zaak, waar op het vruchtgebruik is gevestigd. (*Art.* 505.)

41. Vruchtgebruik aan iemand toegestaan, tot dat een derde zekeren ouderdom zal bereikt hebben, duurt voort tot dat tijdstip, schoon deze derde vóór den bepaalden tijd mogt overleden zijn. (*Art.* 507.)

42. De verkoop van eene zaak, aan vruchtgebruik onderhevig, maakt geene verandering in het regt van den vruchtgebruiker; deze blijft het vruchtgebruik genieten, ten ware hij daar van uitdrukkelijk afstand mogt hebben gedaan. (*Art.* 508.)

43. Het goed slechts gedeeltelijk verloren gegaan zijnde, blijft het vruchtgebruik ten aanzien van het overgeblevene gedeelte voortduren. (*Art.* 509.)

44. Het goed door herbouwing weder in den vorigen staat hersteld zijnde, herleeft het vruchtgebruik op hetzelve. (*Art.* 510.)

45. Indien het vruchtgebruik alleen op een gebouw gevestigd is, en dit gebouw door brand of andere onheilen vernield wordt, of door ouderdom instort, heeft de vruchtgebruiker het genot niet van den grond, noch van de bouwstoffen. —— Indien het vruchtgebruik

bruik gevestigd is op een ſtuk goed, waar van het gebouw een gedeelte uitmaakt, blijft de vruchtgebruiker in het genot van den grond van de bouwſtoffen. (*Art.* 511.)

46. Wanneer iemand in het vruchtgebruik, doch niemand in den eigendom tot erfgenaam geſteld is, komt de eigendom aan de erfgenamen bij verſterf. (*Art.* 671.)

47. De legataris van een goed, aan een derden in vruchtgebruik toekomende, moet te vrede zijn met den blooten eigendom, zoo lang het vruchtgebruik duurt. (*Art.* 797.)

48. Wanneer blootelijk de vruchten of inkomſten zijn gelegateerd, zonder dat het woord *vruchtgebruik* of *gebruik* in het testament is gebezigd, moet het goed blijven onder beheering van den erfgenaam, die verpligt is, om de vruchten of inkomſten aan den legataris uit te keeren. (*Art.* 801.)

VRIJWARING.

1. De erfgenamen zijn verpligt, offchoon dit ook niet bij de ſcheiding bedongen ware, om voor de vrijwaring van het aan een ieder toebedeelde in te ſtaan. (*Art.* 1006.)

2. De vrijwaring, waar toe de verkooper aan den kooper gehouden is, heeft hare betrekking tot twee onderwerpen, waar van het eerſte is de rustige en vredige poſſeſſie der

verkochte zaak, en het andere de verborgene gebreken van dezelve, of de zoodanige, die den grond tot vernietiging van den koop, of vermindering van den koopprijs, kunnen opleveren. (*Art.* 1398.)

3. Hoe zeer bij den verkoop geen beding omtrent de vrijwaring gemaakt zij, is de verkooper van regtswege verpligt, den kooper te vrijen en te waren tegen alle op enaanspraak, die gemaakt wordt op het geheel, of een gedeelte van het verkochte, uit hoofde van eigendom, servituten, pand, huur of andere lasten, waar mede het verkochte goed zoude mogen zijn bezwaard, en die bij den verkoop verzwegen zijn. (*Art.* 1399.)

4. Door bijzondere overeenkomsten kunnen partijen deze verpligting uitbreiden of inkorten, zij kunnen zelfs in diervoegen overeenkomen, dat de verkooper tot geene vrijwaring in het geheel gehouden zal zijn. (*Art.* 1400.)

5. Offchoon partijen bij overeenkomst bepaald hebben, dat de verkooper niet verpligt zal zijn tot eenige vrijwaring, blijft hij niettemin gehouden het verkochte goed te vrijen en te waren tegen zoodanige op- en aanspraak, welke uit eene daad, door hem zelven verrigt, voortspruit; en alle overeenkomst, dewelke deze laatste vrijwaring zoude uitsluiten, is nietig. (*Art.* 1401.)

6. Wan-

6. Wanneer bedongen is, dat geene vrijwaring plaats zal hebben, is de verkooper nogtans, in geval van evictie, gehouden den koopprijs terug te geven; ten zij de kooper, ten tijde van den koop, het gevaar van evictie voorzien heeft, of ten zijnen pericule en rifico het goed gekocht heeft. (*Art.* 1402.)

7. Wanneer vrijwaring beloofd, of dienaangaande niets bepaald is, heeft de kooper, in geval van evictie, regt om van den verkooper terug te vorderen:

a. Den koopprijs;

b. De vruchten, in geval hij verpligt is dezelve aan den eigenaar, die hem geëvinceerd heeft, te laten volgen;

c. De kosten, zoo op de vordering van vrijwaring, als op de evictie gevallen; en

d. Eindelijk de kosten, schaden en interessen, als mede de kosten, op den koop en verkoop gevallen. (*Art.* 1403.)

8. Wanneer de verkochte zaak, ten tijde der evictie, bevonden wordt in waarde verminderd of aanmerkelijk vervallen te zijn, het zij door de zorgeloosheid van den kooper, het zij door onvermijdelijke toevallen, is de verkooper niettemin verpligt den geheelen koopprijs terug te geven. (*Art.* 1404.)

9. Doch, indien de kooper voordeel genoten heeft van het geen door hem aan de waarde

van

van het verkochte verminderd is, heeft de verkooper regt, om van den koopprijs zoo veel terug te houden, als dat voordeel bedraagt. (*Art.* 1405.)

10. Indien het verkochte, ten tijde der evictie, bevonden wordt in waarde toegenomen te hebben, al ware het dat deze verbetering zelfs zonder toedoen van den kooper heeft plaats gehad, is de verkooper gehouden aan den kooper nog zoo veel meerder te betalen, als de gekochte, doch geëvinceerde zaak boven den koopprijs waard is. (*Art.* 1406.)

11. De verkooper is gehouden aan den kooper terug te geven, of te zorgen dat door den geen, die de evictie doet, aan denzelven terug gegeven wordt, het geen de kooper wegens reparatiën en nuttige verbeteringen aan het gekochte uitgeschoten heeft. (*Art.* 1407.)

12. Indien de verkooper eens anders goed, ter kwader trouw, mogt verkocht hebben, is hij verpligt aan den kooper te rug te geven alle de door denzelven aan het goed gemaakte kosten, zelfs die gene, welke enkel tot agrement of genoegen strekken. (*Art.* 1408.)

13. Indien de kooper slechts van een gedeelte van het verkochte geëvinceerd wordt, en dit gedeelte, met betrekking tot het geheel, van zoo veel belang is, dat hij den koop, zonder dat gedeelte, niet aangegaan zoude hebben,

ben, kan hij het contract van koop doen vernietigen. (*Art.* 1409.)

14. Wanneer, in geval van evictie van een gedeelte van het verkochte goed, de koop niet wordt vernietigd, wordt aan den kooper de waarde van dat gedeelte, waar van hij geevinceerd is, te rug gegeven, volgens begrooting naar de waarde van den tijd der evictie gemaakt, en niet naar evenredigheid van den geheelen koopprijs, het zij het verkochte goed in waarde vermeerderd of verminderd zij. (*Art.* 1410.)

15. Indien een verkocht ſtuk goed met verborgene en den kooper niet bekend gemaakte ſervituten mogt bezwaard bevonden worden, en dezelve van zoodanig belang waren, dat de kooper niet zoude kunnen geacht worden den koop te hebben willen aangaan, indien hij van dit bezwaar kennis gedragen had, kan hij de verbreking van den koop eiſchen, ten ware hij verkiezen mogt, zich met eene ſchadeloosſtelling te vergenoegen. (*Art.* 1411.)

16. Alle andere verſchillen over het vergoeden van kosten, ſchaden en intereſſen, ten behoeve van den kooper, wegens het niet nakomen van het koopcontract, moeten beſlist worden volgens de regelen, voorkomende in den titel *van contracten of conventionele verbintenisſen in het algemeen.* (*Art.* 1412.)

17. De

17. De vrijwaring ter zake van evictie houdt op, wanneer de kooper bij een gewijsde, van het welk geen hooger beroep valt, in cas van evictie gecondemneerd is, zonder dat dezelve vooraf zijnen verkooper tot vrijwaring heeft opgeroepen, indien de laatste bewijst, dat er genoegzame middelen van verdediging zouden geweest zijn, om den eisch, in cas van evictie, te doen ontzeggen. (*Art.* 1413)

18. De verkooper is verpligt tot vrijwaring wegens verborgene gebreken, die het goed ongeschikt maken tot het gebruik, waar toe het gedestineerd is, of die dat gebruik zoodanig verminderen, dat de kooper, deze gebreken gekend hebbende, het goed, of in het geheel niet, of althans niet dan voor eenen minderen prijs, gekocht zoude hebben. (*Art.* 1414.)

19. De verkooper is ongehouden in te staan voor zigtbare gebreken, welke de kooper had kunnen opmerken. (*Art.* 1415.)

20. De verkooper is zelfs verpligt in te staan voor verborgene gebreken, waar van hij zelf onkundig was, ten ware hij bedongen had, wegens dit geval niet tot vrijwaring aansprakelijk te zullen zijn. (*Art.* 1416.)

21. In de gevallen, bij *No.* 18 *en* 20 vermeld, heeft de kooper de keuze, of om het gekochte te rug te geven en den koopprijs wederom te nemen, of om het gekochte te houden tegen

gen een verminderden prijs, volgens eene begrooting bij deskundigen te maken. (*Art.* 1417.)

22. Bijaldien de verkooper de verborgene gebreken gekend heeft, is hij niet alleen gehouden tot te rug gave van den ontvangen koopprijs, maar ook tot vergoeding van kosten, schaden en interessen. (*Art.* 1418.)

23. Indien de verkooper de gebreken van de zaak niet geweten heeft, is hij niet verder gehouden dan tot te rug gaaf van den koopprijs, en de kosten op den koop gevallen. (*Art.* 1419.)

24. Indien eene verkochte zaak, welke gebreken heeft, vergaan is ten gevolge van hare slechte gesteldheid, moet de verkooper het verlies lijden, en is verpligt aan den kooper den koopprijs te rug te geven, en zoodanige vergoeding te doen, als in *No.* 22 *en* 23 is bepaald. —— Maar een verlies, bij toeval geschied, blijft voor rekening van den kooper. (*Art.* 1420.)

25. De kooper is verpligt zijne actie ter zake van verborgene gebreken, welke den grond tot vernietiging van den koop of vermindering van den koopprijs opleveren, zoo spoedig te instituëren, als de aard der gebreken, en het plaatselijk gebruik omtrent koop en verkoop, vereischen. (*Art.* 1421.)

26. De-

26. Deze actie heeft geen plaats in verkoopingen bij geregtelijke executie. (*Art.* 1422.)

VUILNIS.

Elk moet zijn vuilnis op zijn eigen grond bergen, en zich daar van ontdoen op zulk eene wijze, dat de erven zijner nageburen daar door geenen den minsten overlast lijden; ten ware hem het servituut is toegestaan, om een riool te hebben, liggende in of door zijns buurmans grond, of daar op uitkomende. (*Art.* 578.)

W.

WATERLOOP. Zie *Drop.*

WATERLOZING.

Niemand heeft regt om water, met eene pomp, door eene pijp, te trekken uit den put of bak van een ander; om water te halen uit eens anders put of regenbak; om zijne onreinigheden te lozen door het riool van een an-

ander; om zijn overtollig water over eens anders grond te laten loopen; of om door eens anders water te varen, of in eens anders water zijne beesten te drenken; om den rook van zijn vuurhaard te laten gaan door den schoorsteen van een ander, en meer zoortgelijke zaken, waar door het eene erf aan het ander dienstbaar is, dan die daar toe een servituut verkregen heeft. (*Art.* 580.)

WEDDINGSCHAP. Zie *Spel.*

WEDER-INKOOP. Zie *Inkoopen.*

WEDERZEGGEN.

1. Een servituut, aan iemand ter bede of tot wederzeggens toe vergund, kan ten allen tijde worden herroepen en ingetrokken. (*Art.* 543.)
2. Een bezit *precario*, of ter bede, geeft geen grond tot prescriptie. (*Art.* 1866, 1867 *en* 1869.) — Zie *Precario.*

WEDUWEN.

1. Eene Hollandsche vrouw, met een vreemdeling in het huwelijk tredende, volgt den staat van haren man: indien zij weduwe wordt, krijgt zij de betrekking als Hollandsche te rug, mits zij haar vast verblijf in Holland houdt;

of daar in, binnen het jaar na het overlijden van haren man, te rug keert, en haar domicilie vestigt. (*Art.* 16.)

2. Eene minderjarige weduwe valt niet weder in de ouderlijke magt of onder voogdij. (*Art.* 141.)

3. Eene weduwe mag geen tweede huwelijk aangaan, dan na verloop van tien volle maanden, te rekenen van de ontbinding van een eerder huwelijk. (*Art.* 203.)

4. Eene weduwe verliest, door het aangaan van een volgend huwelijk, het beheer van de goederen harer minderjarige kinderen. (*Art.* 205.) —— Zie voorts *Tweede huwelijken.*

5. Van het regt eener weduwe, die met haren man in gemeenschap van goederen getrouwd geweest is, om van den gemeenen boedel afstand te doen. (*Art.* 1182 *en* 1183.) — Zie *Boedel-afstand*, *No.* 7 *en* 8.

WEESKAMER.

1. Geene aanstelling van voogden door de Weeskamer heeft plaats, wanneer dezelve is uitgesloten. (*Art.* 301.)

2. Vader en moeder, of die gene derzelve, welks voorziening vereischt wordt, bij sterfgeval, afwezendheid of andere toevallen, welke hen buiten staat stellen om het opzigt over hunne minderjarige kinderen uit te oefenen,

om-

omtrent de voogdij over dezelve geene beſchikking hebbende gemaakt, worden door de Weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgeſloten is, door het Geregt, ter plaatſe van het ſterfhuis of domicilie, één of meer voogden, mitsgaders één toeziende voogd, over de minderjarige kinderen aangeſteld. (*Art.* 302.)

3. Die genen, welke de ouders, bij uiterſten wil, uitdrukkelijk verboden hebben voogden te zijn, mogen ook door de Weeskamer of het Geregt niet tot voogden worden aangeſteld. (*Art.* 303.)

4. Iemand tot voogd aangeſteld, doch gedurende den loop der voogdije daar toe onbevoegd of onbekwaam geworden zijnde, voorziet de Weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgeſloten is, het Geregt in de voogdij van den minderjarigen. (*Art.* 304.)

5. In de aanſtelling van voogden, door de Weeskamer of het Geregt, wordt boven alle anderen de voorrang gegeven aan de moeder of grootmoeder, zoo lang zij tot geen ander huwelijk overgaan, met bijvoeging echter van eenen tweeden voogd, indien het belang der minderjarigen zulks vordert. (*Art.* 305.)

6. Moeder en grootmoeder ontbrekende, verkiest men den voogd of voogden uit de naaſte bloedverwanten, van vaders of moeders

zijde, van den minderjarigen, indien zij daar toe geschikte personen zijn. (*Art.* 306.)

7. De Weeskamer, niet uitgesloten zijnde, heeft ook de aanstelling van toeziende voogden. (*Art.* 309—312.) —— Zie *Toeziende voogden*, *No.* 1—4.

8. Zij oordeelt over de redenen, die van eene voogdij verschoonen. (*Art.* 325 *en* 326.) — Zie *Voogd. Voogdij*, *No.* 16 *en* 17.

9. Zij neemt aan de voogden den eed van getrouwheid af. (*Art.* 329.) — Zie *Administratie*, *No.* 2.

10. Van den inventaris moet, binnen acht dagen na het passeren van denzelven, een authentiek affchrift ter Weeskamer overgebragt, en met eede gesterkt worden. (*Art.* 334.)

11. De effecten en kostbaarheden, in den boedel gevonden, gelijk mede de naderhand verkregene effecten en bewijzen van eigendom, moeten, met alle de daar toe behoorende beschreiden, ter Weeskamer, daar dezelve aanwezig en niet uitgesloten is, overgebragt en bewaard worden. (*Art.* 345.)

12. Zij verleent autorisatie tot het voeren van een regtsgeding; — tot het aanhouden van eene koopmanschap, handwerk of nering, door den overledenen gedreven of geoefend; — tot het aangaan van een accoord of transactie; — tot het aanvaarden of afwijzen eener erfenis, legaat

gaat of donatie; — tot het vervreemden of verpanden van onroerende goederen; en — tot het beleggen van gereede gelden in effecten op vreemde Mogendheden, of tot aankoop van onroerende goederen, of hijpotheken. (*Art.* 355, 358—360, 362, 363, 365, *en* 366.) —— Zie *Administratie*, *No.* 28, 31—33, 35, 36, 38, *en* 39.

13. Zij neemt de rekening en verantwoording der voogden op, gedurende de voogdij. (*Art.* 370, *No.* 1.)

14. Voor het gene de voogden, op last of met goedvinden van de Weeskamer, verrigt hebben, zijn zij niet aansprakelijk. (*Art.* 386.)

15. Tegen de Weeskamer zelve heeft de gewezen pupil nimmer eenige actie tot schadevergoeding, dan alleen in het geval dat zij bedriegelijk, of met eene onverschoonlijke achteloosheid, die met bedrog behoort gelijk gesteld te worden, gehandeld heeft. (*Art.* 387.)

16. Zoo lang de voorwaarde, waar onder iemand tot erfgenaam is gesteld, onvervuld is, moet de erfenis blijven onder administratie van den geen, dien de testateur bij zijn testament daar toe benoemd heeft, of, geen administrateur benoemd zijnde, onder de beheering van de Weeskamer, ter plaatse van het sterfhuis, of

zoo de Weeskamer uitgesloten is, onder de administratie van eenen curator, door het Gerecht ter dier plaatse aan te stellen. (*Art.* 684.)

17. Weesmeesters mogen eene erfenis aanvaarden, zonder in de schulden verder gehouden te zijn dan de boedel toereikt, en staan mitsdien in dit opzigt gelijk met de genen, die eenen boedel onder beneficie van inventaris aanvaarden. (*Art.* 1000.)

WEGEN.

De wegen, rij- en gangpaden, die tot laste van het Rijk zijn, en in het algemeen alle gedeelten van Hollands grond, welke voor geenen uitsluitenden eigendom vatbaar zijn, worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen. (*Art.* 434.)

WETBOEK NAPOLEON.

1. Het Wetboek Napoleon, voor het Koningrijk Holland ingerigt, zal kracht van wet hebben, onmiddelijk na middernacht van den 30sten van Grasmaand 1809; van dat tijdstip af aan, zijn alle Regters, openbare Aanklagers, alle Onderdanen van het Koningrijk, en voorts allen en een iegelijk, ieder voor zoo veel hen aangaat, gehouden zich daar naar te ge-

gedragen. (*Beſluit van den 24ſten van Sprokkelmaand* 1809, *Art.* 1.)

2. Het Wetboek Napoleon, voor Holland ingerigt, zal bij proviſie alleen toepaſſelijk zijn op het grondgebied van het Koningrijk in Europa, en geenszins op deszelfs buitenlandſche bezittingen en etablisſementen. (*Beſl. Art.* 2.)

3. Bij de invoering van dit Wetboek zullen zijn afgeſchaft het Roomsch Regt, mitsgaders alle Wetten en Ordonnantiën, tot het burgerlijk regt betrekking hebbende, en welke tot nu toe in het Koningrijk, of eenig gedeelte van het zelve, in vigeur zijn geweest, het zij dezelve zijn bekend geweest onder de benaming van Plakkaten, Publicatiën, Ordonnantiën, Landregt, Reglementen, Keuren, Statuten, Octrooijen, Costumen, of onder welke benaming zulks zoude mogen zijn; zonder dat aan eenige van dezelve, voor het vervolg, eenige kracht van wet zal mogen worden toegekend, ten zij dezelve uitdrukkelijk bij dit Wetboek zijn uitgezonderd. (*Beſl. Art* 3.)

4. Onverminderd de bepalingen, bij het voorgaande *Art.* gemaakt, zullen proviſioneel, en tot dat deswegens nader zal zijn gedisponeerd, in kracht blijven alle Wetten en Costumen, betrekkelijk tot ſociëteiten van koophandel, het wisſelregt, de asſurantiën, ava-

rijen en zee-zaken, mitsgaders tot alle andere zaken van commercie, waaromtrent in dit Wetboek geenerhande bepalingen zijn vastgesteld. (*Besl. Art.* 4.)

5. De wijze van administratie en liquidatie van onbeheerde en desolate boedels, tot nu toe in de verschillende gedeelten van het Koningrijk in gebruik, zal worden gevolgd tot op het tijdstip der invoering van de algemeene manier van procederen. (*Besluit Art.* 5.)

6. Door het geen in dit Wetboek wordt vastgesteld, met betrekking van contracten, testamentaire dispositiën, en andere handelingen, wordt op geenerhande wijze gederogeerd aan de Ordonnantie op het middel van het kleinzegel. (*Besluit Art.* 6.)

7. Alle burgerlijke handelingen, testamentaire en andere soortgelijke dispositiën daar onder begrepen, plaats gehad hebbende of gemaakt voor middernacht van den laatsten dag van Grasmaand 1809; mitsgaders alle nalatenschappen en erfenissen ab intestato, herkomstig van personen voor het gemelde tijdstip overleden, en in het algemeen alle zaken, onmiddelijk voortvloeijende uit handelingen of oorzaken, anterieur aan de invoering van het Wetboek, zullen worden beoordeeld, geregeld, behandeld en beslist, overeenkomstig de oude wetten; ten zij op eene andere wijze, ten aanzien van de behandeling en afdoening

van

van deze zaken, mogt zijn of worden gedisponeerd. (*Beſluit Art.* 7.)

8. In plaats der gewone aanplakking, zal het Wetboek Napoleon, voor het Koningrijk Holland, gedurende drie maanden na deszelfs afkondiging, in alle de Gemeenten van het Koningrijk, op geſchikte plaatſen, door de Burgemeesters of Gemeente-Beſturen te bepalen, worden voorgelegd, ten einde aan allen en een iegelijk de gelegenheid te geven, om hetzelve te lezen, en met den inhoud daar van bekend te kunnen worden. (*Beſluit Art.* 8.)

WETBOEK VAN KOOPHANDEL.

Overeenkomſtig de bepalingen van dit Wetboek worden geregeld:

a. De handelingen der commercie in het bijzonder. (*Art.* 1020.)

b. Welk bewijs boeken van makelaars hebben. (*Art.* 1235.)

c. Zaken, betrekkelijk tot Sociëteiten van commercie. (*Art.* 1617.)

d. De contracten van aſſurantie en bodemerij. (*Art.* 1708.)

e. Het geen betrekkelijk is tot zee-ſchepen, en de regten, welke daar op toepaſſelijk zijn. (*Art.* 1837.)

f. Zaken, rakende reclamen. (*Art.* 1839.)

WETTEN.

1. De wetten hebben hare werking over het geheele grondgebied van Holland, uit krachte der afkondiging van dezelve door den Koning gedaan. —— Zij werken terſtond na dat derzelver afkondiging, in ieder gedeelte van het Rijk, bekend zal kunnen zijn. —— Deze afkondiging zal gehouden worden bekend te zijn, in de ſtad, waar in de Koninklijke reſidentie gevestigd is, één dag, en in de overige gedeelten van het Departement der reſidentie twee dagen na den dag der afkondiging, en in ieder der overige Departementen na verloop van denzelfden termijn, met bijvoeging van zoo vele dagen, als de plaats, waar de afkondiging zal geſchied zijn, van de hoofdplaats van ieder Departement verwijderd is, twaalf uren gaans te houden voor eenen dag, en de overſchietende uren voor eenen geheelen dag. (*Art.* 1.)

2. De wetten verbinden alleen voor het toekomende, en hebben geene terug werkende kracht. (*Art.* 2.)

3. De wetten van politie en zekerheid zijn verbindende voor allen, die hun verblijf op het grondgebied van Holland houden. —— Onroerende goederen van vreemdelingen, zoo wel als van ingezetenen, zijn onderworpen aan de wetten van dit Rijk. —— De wetten, betreffen-

fende den ſtaat en betrekking van perſonen, zijn toepasſelijk op alle Hollanders, ook wanneer zij zich buiten 's lands bevinden. (*Art.* 3.)

4. De regten van naastbelendende of naburige erven, worden ook, behalve door de bepalingen in de wet vervat, geregeld door de reglementen van orde en politie. (*Art.* 569.)

5. Er beſtaan zaken, welke niemand toebehooren, en waar van het gebruik aan allen gemeen is; het genot van dezelve wordt door de wetten van politie geregeld. (*Art.* 584.)

6. Het geen de jagt, viſcherij en vogelarij betreft, regelt zich mede naar bijzondere wetten. (*Art.* 585.)

7. Al wat het ſtrandregt, en de regten op in zee geworpene en door de zee wederom opgegevene goederen betreft, wordt door bijzondere wetten bepaald. —— Het zelfde heeft plaats ten aanzien van verlorene goederen, waar van de eigenaar zich niet opdoet. (*Art.* 587.)

WETTIGE KINDEREN.

1. Een kind, waar van eene vrouw, ſtaande huwelijk zwanger is geworden, wordt geacht den man tot vader te hebben.—Nietteminkan deze zich van de erkentenis van het kind ontſlaan, mits hij bewijze, gedurende den tijd, die tuſſchen den drie

drie honderdſten en honderd tachtigſten dag voor de geboorte van het kind verloopen is, het zij uit hoofde van afwezendheid, of ten gevolge van natuurlijke onmagt, of van eenig toeval, in de phijſieke onmogelijkheid geweest te zijn om met zijn vrouw te cohabiteren. (*Art.* 242.)

2. De man kan, buiten de gevallen in het vorig *No.* vermeld, niet weigeren het kind voor het zijne te erkennen, ter zake van overſpel, door zijne vrouw gepleegd, ten zij de geboorte van het kind voor hem verborgen gehouden ware; in welk geval hem vrijſtaat, al dat geene aan den Regter voor te dragen, het welk geſchikt is om te doen zien, dat hij geen vader van het kind is. (*Art.* 243.)

3. De man kan niet ontkennen vader te zijn van een kind, het welk voor den honderd en tachtigſten dag na de voltrekking van het huwelijk geboren is, in de navolgende gevallen:

a. Wanneer hij, vóór het huwelijk, van de zwangerheid kennis gedragen heeft;

b. Wanneer hij het kind, bij de geboorte en aangifte, uitdrukkelijk of ſtilzwijgende voor het zijne erkend heeft; en

c. Wanneer het kind verklaard is niet genoegzaam voldragen te zijn, om te kunnen leven. (*Art.* 244.)

4. Wan-

4. Wanneer de man de bevoegdheid heeft om op te komen tegen de wettigheid van een kind, moet hij zijne actie beginnen binnen den tijd van éene maand, indien hij zich in de geboorteplaats van het kind ophoudt; —— binnen twee maanden na zijne terugkomst, indien hij ten tijde der geboorte afwezig is; en — indien men de geboorte van het kind voor hem verborgen gehouden heeft, insgelijks binnen twee maanden na de ontdekking van het bedrog. (*Art.* 245.)

5. De wettigheid van een kind, het welk, drie honderd dagen na de ontbinding van het huwelijk, ter wereld komt, kan worden tegengesproken. (*Art.* 246.)

6. Indien de man overleden is, alvorens tegen de wettigheid van een kind op te komen, doch gedurende het tijdsverloop, binnen het welk hij daar toe bevoegd was, kunnen zijne erfgenamen deze actie beginnen binnen twee maanden, te rekenen van het tijdstip, waar op het kind zich in het bezit der goederen van den man mogt gesteld hebben, of waar op de erfgenamen in het bezit dier goederen door het kind gestoord mogten zijn. (*Art.* 247.)

7. Geene extra judiciële acte, waar bij de wettigheid van het kind, door den man of desselfs erfgenamen, tegengesproken wordt, kan

eenig

eenig gevolg hebben, ten zij, binnen éene maand daar na, deswegens eene actie begonnen wordt tegen eenen voogd, ter dier zake aan het kind ſpeciaal toegevoegd; daar bij geroepen zijnde de moeder, voor zoo verre dezelve zich nevens den voogd zoude willen voegen. (*Art.* 248.)

8. De ſtaat van wettige kinderen wordt bewezen door de acten van geboorte en openbare registers. (*Art.* 249.)

9. Bij gebreke van zoodanig bewijsſtuk, is het onafgebroken bezit van den ſtaat van wettig kind genoegzaam. (*Art.* 250.)

10. Een kind wordt geacht in het bezit van dien ſtaat te zijn, wanneer zich zoo vele daadzaken ten zijnen opzigte vereenigen, als genoegzaam zijn om de betrekking van ouder en kind, en van bloedverwantſchap tuſſchen het zelve en het geſlacht, waar toe dat kind beweert te behooren, aan te duiden. —— De voornaamſte dier daadzaken zijn: dat het kind den naam van hem, dien hij beweert zijn vader te zijn, ſteeds gedragen heeft; — dat de vader het kind als het zijne behandeld, als zoodanig in deszelfs opvoeding en onderhoud voorzien, en aan het zelve een etabliſſement bezorgd heeft; — dat het kind in den omgang als zoodanig op den duur is erkend geweest; en

en — dat het zelve door de familie mede als zoodanig is erkend geweest. (*Art.* 251.)

11. Niemand kan eenen anderen ſtaat voorwenden, dan die door zijn geboorte-bewijs, en daar mede overeenſtemmend bezit wordt aangeduid. —— En wederkeerig kan niemand den ſtaat contesteren van den geen, die in een bezit is, het welk met deszelfs geboorte-bewijs overeenſtemt. (*Art.* 252.)

12. Bij gebreke van het bovengemeld bewijs, en aanhoudend bezit, of indien het kind, het zij onder valſche namen, of als geboren uit een onbekenden vader en moeder, is aangegeven, kan de ſtaat van wettige geboorte bewezen worden door getuigen. — Dit bewijs wordt echter niet toegelaten, dan, wanneer een begin van bewijs door geſchrift aanwezig is, of wanneer de preſumtiën en indiciën, ontſtaande uit daadzaken, welke deſtijds reeds ontwijfelbaar waren, gewigtig genoeg zijn om het bewijs door getuigen toe te laten. (*Art.* 253.)

13. Het begin van bewijs door geſchrifte ontſtaat uit familie-papieren, huishoudelijke regiſters, en aanteekeningen van den vader of moeder, publieke acten en bijzondere geſchriften van een perſoon, die in het geſchil betrokken is, of daar bij belang hebben zoude, indien hij in leven was. (*Art.* 254.)

14. Het contrarie bewijs kan geſchieden op alerlei

lerlei manieren, die geſchikt zijn om uit te maken, dat de reclamant het kind niet is van de moeder, die hij voorwendt, of, wanneer de betrekking der moeder mogt bewezen zijn, het zelve echter het kind niet is van den man der moeder. (*Art.* 255.)

15. Bij gebreke van het bewijs door acten van geboorte, bezit of getuigen, kan bovendien, wanneer er merkelijke indiciën en preſumtiën voor den ſtaat van een kind aanwezig zijn, door den Regter, naar aanleiding der omſtandigheden, aan den vader en moeder, of andere belanghebbenden worden opgelegd, om hunne ontkentenis, of de goede trouw van dezelve met eede te ſtaven; en zal, in geval van weigering, de ſtaat, welken het kind inroept, worden gehouden voor bewezen. (*Art.* 256.)

16. De actie van een kind tot reclame van desſelfs ſtaat, is aan geene preſcriptie onderhevig. (*Art.* 257.)

17. Het kind deze actie niet begonnen hebbende, zijn zijne erfgenamen daar toe niet bevoegd, dan voor zoo verre het kind, gedurende zijne minderjarigheid, of binnen de vijf jaren na zijne meerderjarigheid, overleden is. (*Art.* 258.)

18. Deze actie door het kind begonnen zijnde, kunnen de erfgenamen dezelve vervolgen, mits het

het kind daar van niet uitdrukkelijk afstand heeft gedaan, noch dezelve, gedurende drie jaren, sedert de laatste judiciëele acte, onvervolgd gelaten heeft. (*Art.* 259.)

WETTIGING.

1. Legitimatie kan plaats hebben, niet alleen ten behoeve van onechte kinderen, die in leven zijn, maar ook ten aanzien van overleden onechte kinderen, welke descendenten nagelaten hebben; en geschiedt dezelve in dit geval ten behoeve der descendenten. (*Art.* 268.)
2. Onechte kinderen, mits niet in bloedschande of overspel geteeld, worden door het opgevolgd huwelijk van hunnen vader en moeder gewettigd, en genieten in allen opzigte dezelfde regten, als of zij uit dat huwelijk geboren waren. (*Art.* 269.)
3. Om zoodanige wettiging te doen plaats hebben, wordt vereischt, dat de kinderen, bij de acte van geboorte, door vader en moeder beide erkend zijn, of, wanneer bij de acte van geboorte geene zoodanige erkentenis heeft plaats gehad, dezelve als dan gedaan worde bij de voltrekking of bevestiging van het huwelijk, ten overstaan van den Regter of autoriteit, bij *Art.* 135 vermeld; en wordt hiervan in de huwelijks- of trouw-acte, en in de trouw-

registers uitdrukkelijke melding gemaakt. (*Art.* 270.)

4. Onechte kinderen, niet in bloedſchande of overſpel geteeld, kunnen gewettigd worden door brieven van legitimatie, bij den Koning verleend, in geval de wettiging door opgevolgd huwelijk, uit hoofde van den dood van vader of moeder, of om dat de moeder ſedert met een ander getrouwd is, onmogelijk, of wegens andere omſtandigheden onvoegzaam geworden is. (*Art.* 271.)

5. Deze brieven van legitimatie kunnen, ten aanzien der erfvolging, niet werken tot nadeel der wettige kinderen, die ten tijde van het verleenen van die brieven reeds geboren zijn; gelijk zij ook niet werken in de erfvolging van bloedverwanten van den vader, dan voor zoo verre dezelve daarin hebben toegeſtemd. (*Art.* 272.)

6. Van erfvolging van gewettigde kinderen bij verſterf. (*Art.* 866.) —— Zie *Verſterf*, *No.* 13.

WINKELIERS.

De actie van winkeliers, wegens verkochte goederen aan perſonen, die geen winkeliers zijn, wordt geprescribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het

het jaar, waarin de leverantien gedaan zijn. (*Art.* 1899.)

WOONSTEDE. Zie *Domicilie.*

Z.

ZAKEN.

Alle zaken of goederen worden verdeeld in roerende en onroerende. (*Art.* 416.)

ZEGEL.

Door het geen in dit Wetboek wordt vastgesteld, met betrekking tot de wettigheid van contracten, testamentaire dipositien en andere handelingen, wordt op geenerhande wijze gederogeerd aan de Ordonnantie op het middel van het klein zegel. (*Besluit van den 24sten van Sprokkelmaand* 1809. *Art.* 6.)

ZEKERHEID.

1. Wanneer zekerheid gesteld moet worden voor de wederoplevering van goederen van eenen afwezenden. (*Art.* 35, 36 *en* 39.) — Zie *Afwezenden, No.* 4, 5 *en* 6.

2. Tot het ſtellen van welke zekerheid een vruchtgebruiker gehouden is. (*Art.* 490—493.) — Zie *Vruchtgebruik.*

3. Welke zekerheid een met fideïcommis bezwaarde erfgenaam verpligt is te ſtellen. (*Art.* 748, 749, 753, 753.) — Zie *Fideïcommis, No.* 19, 20, 21 *en* 23.

ZINNELOOSHEID.

1. Onder curatele worden geſteld zinneloozen, razende of dolle menſchen.

2. Na iemands dood kunnen zijne handelingen of verbindtenisſen in regten niet betwist worden, ter zake van zinneloosheid, dan wanneer vóór zijn overlijden, eene curatele over zijn perſoon mogt verzogt of verleend zijn; ten ware het bewijs van zinneloosheid uit de handelingen, of acte der verbindtenis zelve voortvloeit. (*Art.* 408.)

3. Krankzinnige of zinnelooze menſchen mogen geen teſtament maken, noch hun te voren gemaakt teſtament herroepen. (*Art.* 602.)

EINDE.

Bij den Drukker dezes is ook van de Pers gekomen en wordt uitgegeven:

I. ALPHABETISCH REGISTER op de DECRETEN VAN ZIJNE MAJESTEIT DEN KONING VAN HOLLAND, mitsgaders op de BESLUITEN van Hoogstdeszelfs MINISTERS van tijd tot tijd genomen. IX. Stukken.

II. VERZAMELING van WETTEN van Zijne MAJESTEIT DEN KONING VAN HOLLAND, mitsgaders *Publicatiën*, *Decreeten* en *Notificatiën* van Hoogstdeszelfs *Ministers*, gebragt onder *behoorlijke Bocken*, *Titelen* en *Afdeelingen*, en beginnende met de komst van ZIJNE MAJESTEIT tot den *Throon*, *Eerſte* en *Tweede Deel*. Dit zal ſpoedig en regulier worden voortgezet. Een werk van dezen aart is altoos geoordeeld van het uiterſte belang, voor alle *Lands-Collegiën*, *Miniſteriën*, *Stedelijke* en *Dorps-Beſturen*, en in 't algemeen voor alle *Rechters*, *Beſturen* en *derzelver Secretariſen*, enz. —— Hetzelve is bijeengebragt en onder behoorlijke *Titels* gerangſchikt door een voornaam *Rechtsgeleerden*.

III. De TWEEDE DRUK van het *Beredeneerd Register op het Crimineel Weiboek*, door Mr. J. VAN DER LINDEN.

IV. *Beredeneerd* REGISTER op de WET en REGLEMENTEN van het GROOT-BOEK der *Publieke Schuld ter in- en overſchrijving der Kapitalen*, ten laſte van het KONINGRIJK HOLLAND, zijnde dit *Beredeneerd Register* een volledig zamenſtel van alle de ſtukken, betrekkelijk het *Groot-Boek*, waar door ieder die in *'s Rijks Fonaſen* eenig belang heeft, eene juiſte aanwijzing verkrijgt, waar naar hij zich moet regelen, zoo ten opzichte der *eerſte Inſchrijving* als daarna in het overbrengen van zijn Kapitaal op *naam* van een *ander*, als mede in hoe ver men *Negotiatiën* en *Inſcriptiën* kan openen en zich daar van bedienen, en wat daar bij te ob-

ferveeren is; zijnde achter dit *Register* gevoegd eene *Uitrekening* der *Interesſen* van $\frac{1}{4}$ prCt. tot 7 prCt. gerekend van één dag tot een geheel jaar.

Nog is bij deszelfs Schoonzoon JAC. RUYS, *gedrukt en mede bij hem te bekomen:*

HANDLEIDING voor EXECUTEURS, VOOGDEN en ADMINISTRATEURS, overeenkomſtig de inſtellingen van het *Wetboek Napoleon*, ingerigt voor het *Koningrijk Holland.*

Bij denzelven is ter Perſſe en zal eerſtdaags worden uitgegeven:

1) Het nieuw LIJFSTRAFLIJK WETBOEK voor het KONINGRIJK HOLLAND, vergeleken met het tot nu toe in acht genomen *Romeinsch*, en *gemeen Nederlandsch regt*, en verrijkt met eene *geſchied- en oordeelkundige inleiding*, betreklijk de nieuwe wetgeving, door den Leidſchen Hoogleeraar J. M. KEMPER. En zal volgen:
2) Het WETBOEK NAPOLEON, OP *dezelfde wijze vergeleken en verrijkt* DOOR *denzelven.*
3) Het nieuw WETBOEK betreklijk den KOOPHANDEL, *vergeleken* met de tot nu beſtaan hebbende *rechten*, en gewoontens.
4) Het zij afzonderlijk het zij bij elkander: *Inleiding tot, of Handboek van nieuwe Hollandſche Lijfſtraffelijke, Burgerlijke en Commercieele Regtsgeleerdheid naar aanleiding der nieuwe wetgeving.*
5) A LIJBRECHTS, *Redenerend Vertoog en Redenerende Practijk over het Notarisambt*, geheel overgezien, verbeterd, en overeenkomſtig het *Wetboek Napoleon* voor het *Koningrijk Holland*, veranderd en ingerigt door Mr. J. VAN DER LINDEN, Advocaat te Amſterdam.

17271